Widerkomm Antal itj
könyvtanonc
1828-tol tanonc ätyjä-
nál
Véghsopr könyvk
232. l.

Widerkomm Antal id.

könyvkmester

Kismartoni zúlctésü, 1828-
ban mint mester felvé-
tetik a céhbe

Véghsopskönyvk

232. l.

4. Folyószámlának

8 Váltódiszkontnak

9 Elfogadványnak

---

1. Mérleg

a számlának

1. A tagok vagyon részesedés

10. Kovács János tőkeszámla

11. Magyar Béla tőkeszáml

---

2. Árúbizományban Barna Is

Árúnak

6. Konszignáció szerint

e -- ad vitas

Typ. Acad. S. J. 1753.

hectoriae auctus...

Acad. S. J., 1723.

WIEDERKEHR, Johann Konrad Döfanger

MÉt 1995 302

878 [18] p. 16 cm

LUCRETI[US] CAR[US]

De rerum natura.

[Padua] Patavii, 1751.

426 p. 15 cm

Wider Zoman Ervin

„A pár" c. rajza a
6. oldalon

Nepszava 1973 március 3

Widerkomm Ervin

Illusztráció József Attila Kései sirató c. verséhez. (repr)

Népszava, 1973. júl. 28.

Wiederkomm Ervin, grafikus

OLIMPIAI VÁROSOK

A moszkvai olimpia előhírnökéül a Magyar Posta — a terv szerint július végén — az olimpiai városokat bemutató hétcímletű, 16 forint névértékű sor kiadására készül. A bélyegeket *Wiederkomm Ervin* grafikusművész tervezte.

– Nagy Magyarország. 12.

Népszabadság, 1979. jún. 29.

Wiederkomm Ervin, grafikus

L: Baranyai Béla

-Bélyeggyűjtés - Ifjúság 12 o

Nérszabadság, Bp. 1977, mdrc. 22.

Widerkomm Ervin, grafikus

L: Andor András

—: Vöröskereszt 12

Népszabadság, Bp. 1981. ápr. 24.

Widerkomm Ervin, grafikus

Widerkomm Ervin rajza

Magyar Ifjúság, 1969. nov. 30.

Aratás

Döng a nap-dob, ég-dal hangzik,
bükkfatenyérrel szél paroláz,

dőlt rendek közt gépszem lángzik,
búzaaranyban nyár hahotáz.

Kéklő láncban ég-veríték hull,
mennyei gondos fény-zuhatag,

földanya-öl még kéjesen rándul,
cetnyi gyomorba verődik a mag.

Mezei István rajza

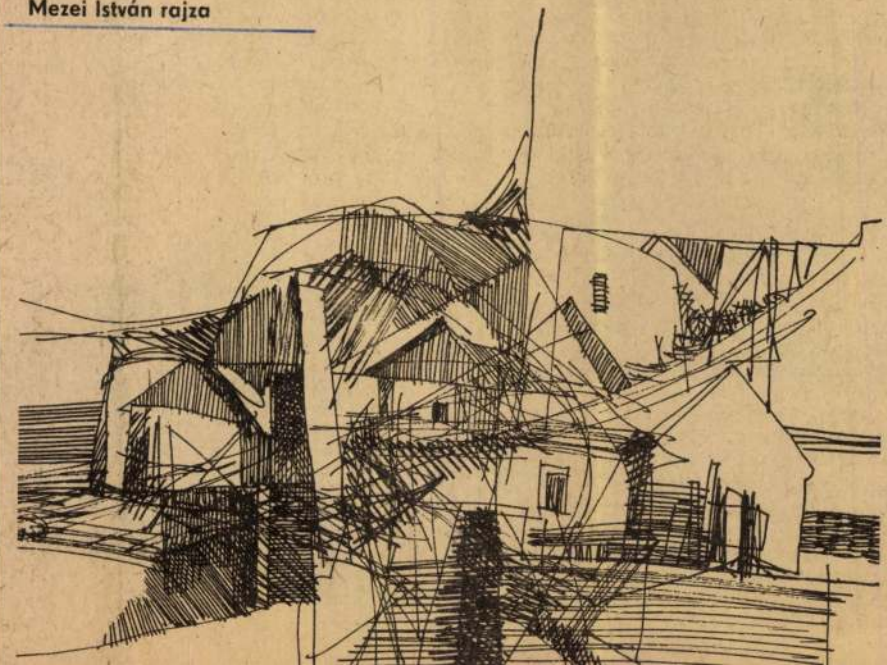

Widerkomm Ervin

— **Bélyeg a nőnapra:** a posta március 5-én az Évfordulók — események '85 sorozaton belül a hetvenötödik nemzetközi nőnap alkalmából kétforintos bélyeget hoz forgalomba. A bélyeg Widerkomm Ervin grafikusművész terve alapján készült az Állami Nyomdában. Jobb oldalán egy női fej, bal oldalán pedig színes virágcsokor látható, felette a jubileumra utaló felirattal.

— A Vígszínház

Magyar Nemzet 1985. II. 28.

Widerkomm Ervin

— **Rudas László születésének** nyolcvanadik évfordulója alkalmából kétforintos bélyeget hoz forgalomba a Magyar Posta február 21-én, az „Évfordulók-események '85" sorozatban. A bélyeg Widerkomm Ervin grafikusművész terve alapján, az Állami Nyomdában készült. A bélyegképen Rudas László portréja látható.

Magyar Nemzet 1985. II. 14.

Widerkomm Ervin

— **Az 58. bélyegnapi ünnepséget** a Vigadó Galériában rendezték meg pénteken az Eurofilex '85 nemzetközi bélyegkiállítás helyszínén. Horn Dezső, a MABÉOSZ elnöke bejelentette, hogy „Az év legszebb bélyege" címet a tavalyi bélyegnapra megjelentetett blokk nyerte, amely az Állami Nyomdában készült, Widerkomm Ervin grafikusművész tervei alapján. A Magyar Posta az 58. bélyegnapra új blokkot és sort jelentetett meg.

— **Gimes Romána** kapta a l-

Magyar Nemzet 1985. X. 19.

Widerkomm Ervin grafikusmunkt

Czóbel Béla bélyeg

Magyar Nemzet 1983. IX. 11.

Widerkomm Imre, grafikus

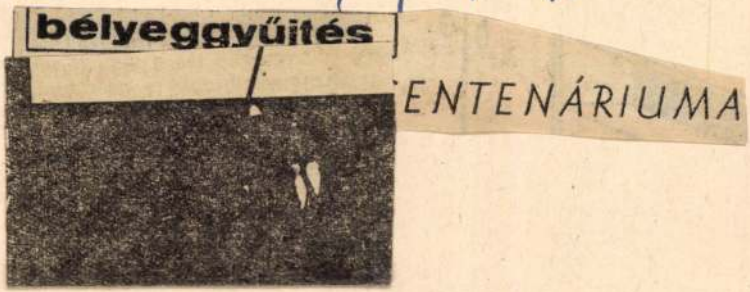

16.

– : A Népszava ...

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 24.

Widerkomm Ervin, grafikus

Április 2-án kerül forgalomba az *Ifjúság* elnevezésű bélyeg, amelyet *Widerkomm Ervin* grafikusművész terve alapján, négyszínű ofszet nyomással, a Pénzjegynyomda készített. A bélyegen, utalva az ifjúsági tömegsportra, két női és egy férfi futó alak látható. (MTI)

— Új bélyegek

4

Esti Hírlap, Bp. 1977 márc. 23.

Bognár Tibor

Józan számvetés

**A cselekvés hibáit kutatom,
vagy a cselekvés hibáit előre belátva
nem cselekszem.
Így válik számomra mégis fontossá a tett,
és a tett függvényévé alkotásom,
a felismert hibák leírása.**

Wiederkomm Ervin rajza

Helsinki, 1975. A Finlandia Házban: Európai

Magyar Ifjúság
3
1977 JÚN
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 138-068, 337-748,340-126

Június 15-én Jugoszlávia fővárosában 35 ország *megbízottai* találkoznak, hogy felmérjék a helsinki találkozó eredményeit, s hogy előkészítsék *a külügyminiszterek által kinevezett képviselők* későbbi — de ugyancsak az idén megrendezendő — találkozóját.

A belgrádi találkozó lesz az első alkalom az európai biztonság záróokmányának megalkotása óta, hogy valamennyi aláíró ország képviselői találkozzanak. A belgrádi találkozó önmaga is a záróokmány rendelkezésének teljesítését jelenti; ez a dokumentum konkrét formában kifejezte az aláíró országok eltökéltségét az újabb, több oldalú találkozókra.

Természetesen még igen sok másról is szó van. Mindenekelőtt arról, hogy ez a „mérlegkészítés" időszaka.

A nyugati sajtó egy részében, egyes, politikai tudományokkal foglalkozó kutatóintézetekben az elmúlt évben divatba jött „Helsinki temetése". Nem egy kapitalista országban hallhatók jobboldali nyomást tükröző ilyen nézetek, annak ellenére, hogy ezeknek az államoknak kormányai maguk is — a szocialista országok partnereiként — tevőleges és végső összegzésben pozitív szerepet játszottak a helsinki konferencia megalapozásában. Azok, akik lebecsülik azt, amit Helsinki óta sikerült elérni propagandájukban gyakran rágalmazzák a szocialista országok politikáját.

E tényezők megélénkülésén nem lehet csodálkozni, hiszen a fegyverkezésben érdekelt monopolista csoportok képviselői kezdettől fogva Helsinki meghiúsítására törekedtek.

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára közvetlenül az Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia sikeres befejezése után utalt rá: naivitás lenne azt várni, hogy ezek az erők most leteszik a fegyvert. A hidegháborús politika központjaiban nagyon is alaposan kitervelték manővereiket azok, akik éppen a belgrádi értekezlet előtt kapcsoltak teljes hangerőre a rágalomhadjárattal. Szélsőséges céljuk nyilvánvaló volt: az a találkozó, amely csak akkor töltheti be funkcióját, ha az objektív számvetés fóruma, váljon a propagandisztikus vádaskodások színhelyévé, s ahelyett, hogy megerősítené a helsinki szellemet, inkább járassa le azt.

A záróokmány szuverén államok közös alkotása és teljesen logikus módon egyik alapgondolata a szuverenitás védelme, további erősítése. A mesterségesen felnövelt sajtókampánynak viszont az alapgondolata mások szuverenitásának, joggyakorlatának, törvényes rendjének semmibevétele, a beavatkozás a szocialista országok belügyeibe és az a képtelen igény, hogy a szocialista országok a nyugati propagandaközpontok normái szerint alakítsák saját életüket, felfogásukat az emberi jogokról.

Ami ezeket a jogokat illeti; úgy érezzük, a szocialista országok nincsenek „lépéshátrányban" olyan országokkal, amelyekben munkaképes emberek generációinak nem biztosítják, hogy mást ne mondjunk, a valódi jogok közül az egyik legalapvetőbbet, a munkához való jogot. Azt is különösnek tartjuk, hogy nemegyszer olyan tőkés államok lépnek fel az emberi jogok prófétájának szerepkörében, amelyek nem ratifikálták vagy éppen alá sem írták az ENSZ-közgyűlés 21. ülésszakán elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egységokmányait.

Az egész kampányról egyébként igen sokat mond legaktívabb részvevőinek felsorolása: a Helsinki óta eltelt másfél esztendőben a Szabad Európa Rádió és „ikertestvére", a Szabadság Rádió megkétszerezték szovjetellenes és szocializmusellenes propagandájukat.

Azoknak vádaskodó nézeteivel szemben, akik úgy vélik, hogy Helsinki óta „semmi sem történt", mi azt valljuk, hogy nem kevés jelentős pozitív fejleménye van a nemzetközi életnek a konferencia óta, s a konferenciával összefüggésben. (Ez a következtetés csak megerősödik, ha végiggondoljuk: a záróokmány aláírásáig igen hosszú út vezetett és maga Helsinki olyan hosszú távú program is, amely az évek, sőt évtizedek folyamán fog mind tökéletesebben megvalósulni, fokozottan megváltoztatva a nemzetközi kapcsolatok jellegét és erősítve a bizalmat a különböző társadalmi rendszerű államok közt!) S ehhez hozzátehetjük: az egységesnek tekintett záróokmány megvalósítási folyamatában a szocialista országok jártak és járnak élen.

A szocialista országok azt vallják — s hazánk képviselői is félreérthetetlenül ennek adnak hangot más országokkal folytatott eszmecseréikben —, hogy a záróokmány olyan politikai dokumentum, amely egységes egész. Ha a vendéglátóipar szókincséből kölcsönözünk, akkor Helsinkiben „menüt" fogadtak el, nem pedig olyan étlap szerinti fogásokat, amelyekből ki-ki tetszése szerint válogathat és csipegethet. Vagyis értelmezésünk szerint mindhárom „kosár" egyformán fontos, mindháromnak a végrehajtására egyforma gondot kell fordítani.

Egyes nyugati körök visszaélnek saját közvéleményük tájékozatlanságával (a záróokmány az átlag újságolvasó számára náluk nemcsak ismeretlen, hanem hozzáférhetetlen is), úgy tesznek, mintha a helsinki dokumen-

tum
na. A
tatá
és a
öss
ga

szele
kának a jóvo
menően és nagyvo
vitás, hogy a nyugat-eu
szemben, a kulturális értékek cserejel
dolgában mi vagyunk hátrányban és nehezen fogadhatnánk el azt az „érvüket", hogy például a könyvkiadás teljesen magánkézben van, s az állam mit sem tehet. Tehetne, nem is kevéset... Igaza van *Marcali Lászlónak*, aki az Élet és Irodalomban megjelent írásában adatokkal dokumentálta a kialakult helyzetet. „Az Európa Kiadónak — írja — a magyar állam a francia irodalom kiadásához 1974-ben 768 ezer forint, 1975-ben egymillió 122 ezer forint, az angolához 956 ezer, illetve egymillió 237 ezer forint, az olaszéhoz egymillió 344 ezer, illetve 711 ezer forint támogatást nyújtott. Ellenpéldát, tehát angol, francia vagy olasz állami támogatást nem tudunk mondani..."

Amikor tárgyilagosan számot vetünk a jelenlegi helyzettel, s ilyen kontrasztokra is rámutatunk, nem vonunk le elsietett, általánosított következtetéseket. Tudjuk, hogy a politikai folyamatoknak megvan a maguk dinamikája, érési ideje. Magatartásunk stabil és kiegyensúlyozott, s annak az álláspontnak felel meg, amelyet *Kádár János* fejtett ki 1976. december 7-i bécsi sajtókonferenciáján: *„Meggyőződésem, hogy az európai béke és biztonság ügyének további előmozdítása a helsinki tanácskozás részvevőitől azt kívánja, hogy a tervezett belgrádi találkozón is megfelelő, konstruktív álláspontot képviseljenek. A jugoszláv fővárosban sorra kerülő tanácskozással kapcsolatosan sokféle elképzelésről, várakozásról és vélekedésről hallani. Mi ellenezzük azt, hogy a belgrádi találkozót bárki vagy bárkik valamiféle »panasznappá« tegyék. Úgy véljük, a helsinki értekezlet részvevőinek pozitív programmal kell a belgrádi találkozóra készülniük. Olyan alapállást kell elfoglalni, hogy Belgrádban ismét át lehessen tekinteni az állami kapcsolatok további javításának, a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének kérdéseit."*

Vajda Péter

Widerkomm Ervin, grafikus

BÉLYEGGYŰJTÉS

ROKKANTAK ÉVE

A rokkantak nemzetközi éve alkalmából a Magyar Posta május 4-én, az Évfordulók — események sorozatban, több színű ofszetnyomással készült 2+1 forintos bélyeget ad ki. Tervezője *Widerkomm Ervin* grafikusművész. *A felár a rokkantak jóléti alapját szolgálja.* A bélyegkép tolókocsiban ülő embert ábrázol kísérőjével, ezenkívül feltünteti a nemzetközi év hivatalos emblémáját és a kibocsátás alkalomszerűségére utaló szöveget. A bélyeg 764 300 fogazott és 8200 fogazatlan példányban jelenik meg. A jövő év végéig árusítják. A kibocsátáskor elsőnapi bélyegzés lesz.

— Rokkantak éve

12

Népszabadság, Bp. 1981. ápr. 17.

Widerkomm Ervin, grafikus

L: Lotz Károly

= Mi várható?

12

Nyíregyháza Bp. 1979. júl. 27.

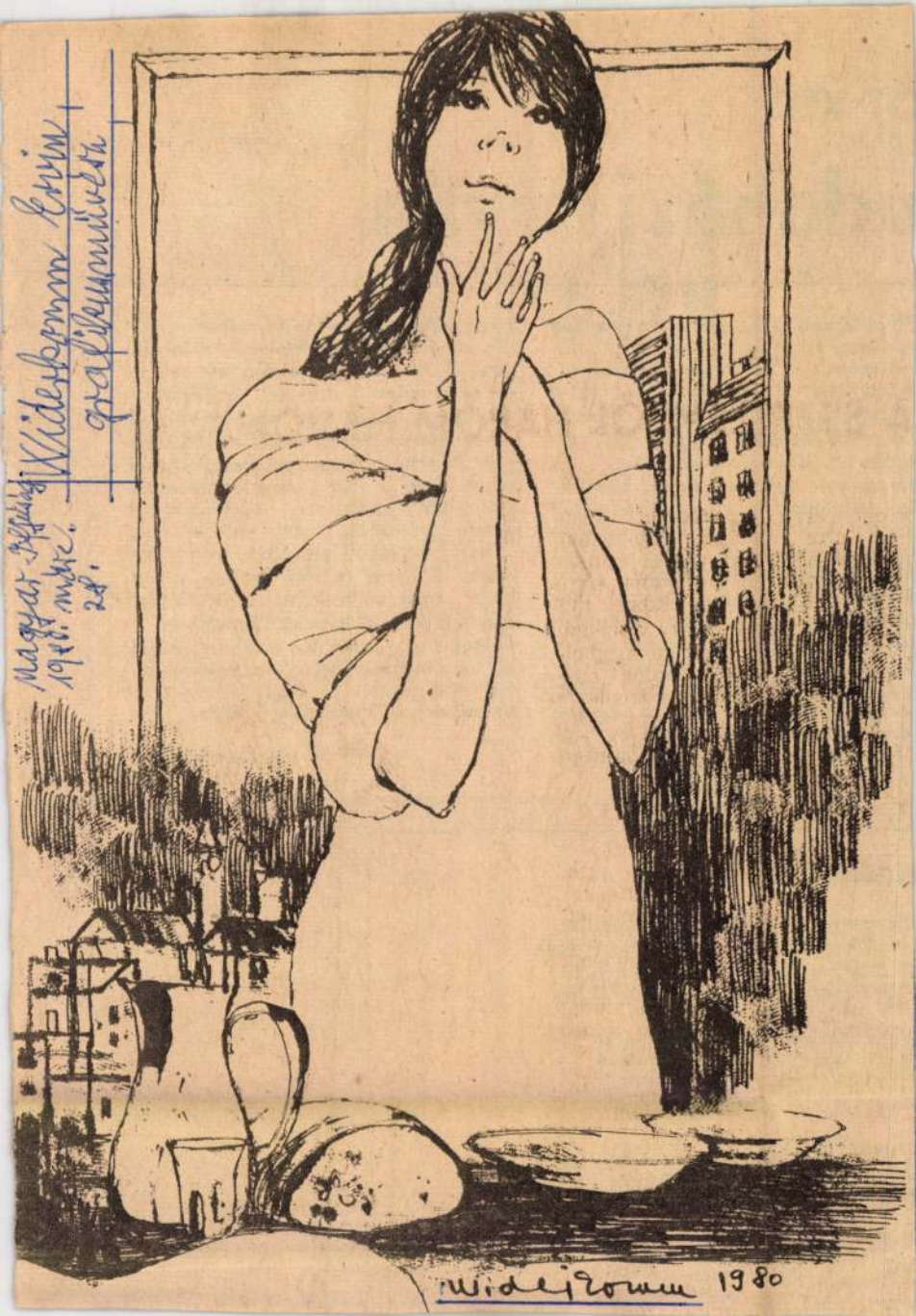
Widerkomm Erwin
grafikusmüvész
Magyar Befejezés
1980. márc.
28.
Widerkomm 1980

ÓT KÉR

udaházi István

„Váci Mihály örökségét folytatom. Sok got hagyott ránk, amit birni kell, hit- és erővel... Megyémet, a haza ho- k-szegletjét el nem hagyom." Ez a onszenves prózai ars poetica, hitval- és elkötelezettség nagyon nagy vál- kozás. Valóban birni kell hittel – és tői erővel. Budaházi István folyóira- ba, napilapokba, antológiákba került ozzánk küldött versei alapján méltó a, hogy magáénak is tudja – és ncsak a közös szülőföld okán –, Váci kségét. A Mérkvállajon született, Má- :alkán élő, huszonkilenc éves nép- velő (aki volt már segédmunkás, kmunkás, raktáros és tisztviselő) fo- matosan tanulja és éli saját sorsát a szűkebb hazáét. Azét a szűkebb áét, amelynek szépségéből és saja- hangulatából, gondjaiból és nehe- zen csökkenő ellentmondásaiból – min- dig az országra is tekintve – a felvilá- gosodás korától napjainkig oly sok író és költő kapott útravalót. Gyönyörűsé- ges-súlyos, önkritikára késztető a gon- dolat: jól sáfárkodni ezzel az örökség- gel. Budaházi István megszólalásainak alaphangja a múlt és a jelen összeszö- vődéséből táplálkozó, nyomasztó-fel- emelő gyötrődés, amely útkijelölő is. „Ország-katedra" elé állva, felelni sze- retne. S hogy miből? Bizzunk benne, hogy az öncélú tájleírás, az életképhez odaragadás, a provincializmus és az epigonizmus veszélyeit elkerülve, hang- ját még inkább megtalálva, valóban ab- ból felel majd – és képes is lesz a vá- laszadásra –, amit csak ő tudhat.

Murányi József

NGENEK FÉNYHÚROK

lld, peng! Csillag fény-húrú citerája.
yhúrok pengenek, s a dal remegve
ll most a földre, hogy lebegjen
öttünk fénynyaláb-szárnyú madárhad.

öttünk fénynyaláb-szárnyú madárhad.
ing a fénytollas röptük remegve,
eszállnak ágak zöld-párnás ölébe
benve. Ereszkednek lomb-házába.

rt lenni végül is ők itt szeretnek.
gyódnak a víz-arcú Földre szállni,
sztázni dombot, fennsíkot sietnek.

nt ők le, mi is sóvárogva szállni
retnénk csillagokhoz. Ősideje
unk: csillagfák és fénykoronái.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Népszava

1973 MÁR. 3.

Widerkomm Ervin

1021

Widerkomm Ervin: A pár

nulése
lóját.
lizedb
— má
ember
író va
aligha
válasz
nindk
lásána
ejezte
tívánta. (A *Gyepsor*, amelyet először
még 1940-ben olvastam, olyan döb-
benetes művészi alkotás, amelyhez
hasonló nem sok akad hazánkban.)

A szakadatlan munka oldaláról
nézve: élete utolsó percéig dolgozott,
a közélet által rárótt tennivalókat —
szó szerint — a halál vette ki a ke-
zéből. Már túl volt a hét évtizeden,
de tanulás, tájékozódás, polidzálás,
rás nélkül egy napig sem tudott
neglenni.

Ebben az évben lenne 75 éves, és
most gratulálnánk neki.

De ím, megkerestük a halála után
s. Örülök, hogy a magyar szellemi
let ily jeles képviselőinek Veres
éter életéből vont koszorújába te-
ettem én is az emlékezés e szerény
irágait.

MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-066, 337-748, 340-720
1973 MÁJ

Widerkomm Ervin

Népszava

1021

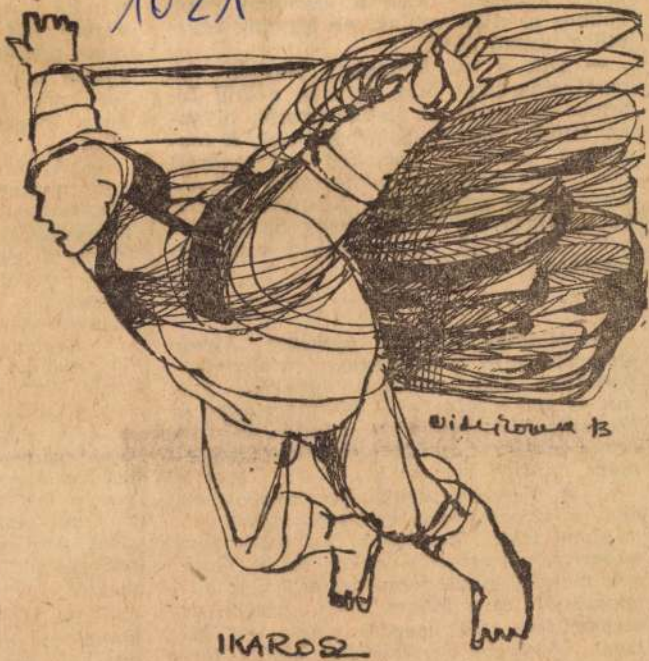

Widerkomm Ervin: Ikarosz

SAJTÓFIGYELŐ

kislányom
mit vegye
jenek ny
nokhoz is
dül a hos
— Ott,
magáram
tották ke
ná lettek,
gányos, s
fák. Nincs
dorja ősz
ha hazamegyek, visszaintenek, visszaszólnak. „Neked jó, Annus, neked van szép családod."

*

— Mindig akartunk gyereket. Akkor álmodtuk meg a családunkat, amikor albérletben összekerültünk Jánossal. Egy fiút és egy kislányt. Ha visszapergetem a házasságom tizenöt évét, minden szép és drága emlékem a két gyerekhez kapcsolódik.

— A Verseny Áruházban vagyok eladó, a napom java nyüzsgő, ideges tömegben telik. Mosolygok, és iparkodom udvariasan viselkedni akkor is, ha Öcsinek mandulagyulladása van, és ha az álldogálástól fáj a lábam. Nem könnyű, de megszoktam. Ha egyedül élnék, azt hiszem, idegesebb és keserűbb ember formálódott volna belőlem.

— A gyerekek elfricskázzák tőlem az önzést és a magányt. Hazamegyek, megérkezik János, számbavesszük Öcsike leg-

gondoltuk —
sokat, jó ruh
letve cseréltü
nagyobbra. C
nagyon sokat
— Amióta
Valahogyan
jobb Eleinte
vos állandó
védőnő, roha
ért, futottam
tam és éjszak
lejtem el, k
tunknak vélt
„Hát nem vo
rek nélkül?"
mással.
— Ha játék
alább valami
nem akarom
szebb, mint a
két pici kar,
hazahozom az
első verset, va

1021

WIEDERKOMM ERVIN RAJZA

MAGYAR IFJÚSÁG
1977 DEC 3 0
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

gyszer, utoljára búcsút enni Presleytől. A te-etés kétszeresen szo-orú volt, mert a ra-ngók hisztériás töme-ében két fiatal lány is etét vesztette. Egyikük ngyilkos lett, hogy a alálba is követhesse vist.

Nyugat-Európa szá-os nagyvárosában, a mezboltok kirakatai-n megjelentek Elvis bumai, s nem egy he-ütt valóságos kis oltá-kat állítottak az el-nyt Presley iránti szteletből". Az effajta irakati búcsú" busás sznot hozott az üzle-: tulajdonosainak, és lemezcégeknek egy-int. A több milliós be-elből szép summa ke-t a kilencéves *Lisa rie Presley* bank-mlájára is, hiszen ő a egyetlen örököse.

nem járt rosszul a *olonel*" — tábornok enevet viselő *Tom ker* sem, aki Presley nedzsere, és „pénz-minisztere" volt és minc ügyvéd segédle-el tartotta állandó enőrzése alatt Elvis tokait, házait, szállo-t, benzinkútjait. Mi-tt Presley a memphi-Elvis Presley Boule-rd-on levő luxusvil-ában vagy Las Vegas ton Hoteljának elnö-lakosztályában szóra-ott barátaival, Parker rződéseket írt alá, nékat szervezett. grendelte — Hong-ngból és Japánból — Presley-koncertek el-radhatatlan kellékeit, elyemsálakat — me-ket Elvis a közönség ai közé hajított —, és yelemmel kísérte a rály" képeivel díszí-t ingek, képeslapok, lapok, szatyrok és bi-ık készítőit és áru-it, akik szintén Elvis-k dolgoztak.

Amikor 1935-ben az nerikai kisvárosban, upelóban Gladis Smith Vernon Presley iker-házban segédápolónő is. Így is jóformán nyomorogtak, de mindent megtettek, hogy gyermekük semmiben se szenvedjen hiányt.

Az akkor tizenhárom éves Elvis nagyon visszahúzódó, félénk gyermek volt. Egyetlen barátja az édesanyja, aki szüntelenül rajta tartotta szemét fiacskáján, és leste minden gondolatát.

— *Egész egyszerűen nem engedett el a közeléből, pedig sokszor szerettem volna lemenni az utcára a többi srác közé* — emlékezett vissza a már felnőtt Presley. — *Gyerekkoromban ez nagyon bosszantott, de aztán rájöttem, hogy anyám csak azért volt ilyen, mert nagyon szeretett.*

A Presley család egyik tupelói szomszédja így magyarázta a mama furcsa viselkedését.

— *Gladis azt gondolta, hogy Elvis a legnagyszerűbb lény, aki valaha is született. Csodálta gyermekét, és ez a csodálat Elvis születésének pillanatától, anyja haláláig tartott.*

— *Annak ellenére, hogy Elvis agyondédelgetett gyerek volt, jó fiúnak számított* — emlékszik vissza *Red West.* — *Istenítette és csodálta édesanyját, aki számára nemcsak anya volt, hanem barát, egy idősebb nővér is. Szinte egész élete az anyja körül forgott. Amikor a családját emlegette, ő csak a mamájára gondolt, neki csak a mama számított. Miután édesanyja meghalt, úgy beszélt róla, mintha élne.*

— *Elvis egy évvel fölöttem járt a középiskolában. Egyformán rossz anyagi körülmények között éltünk, de az ő szülei mindent elkövettek, hogy úgy érezze; a jobb módú srácok közé tartozik. Elkényeztetett gyerek volt. Tizennégy éves Presleyt jelentették be. A félénk, piperkőc frizurájú srác elővette a gitárját, megtámasztotta lábát egy széken, és énekelni kezdett. Sose gondoltam volna, hogy ennyi bátorságot tud összeszedni, és színpadra mer lépni* — meséli Red. — *A második számnál már könny csillogott a tanárnők szemében, s mire befejezte, a gyerekek és a tanárok egyszerűen megőrültek érte. Tapsoltak, éljenezték Elvist, aki meglepetten állt a színpadon, valószínűleg nem hitte, nem merte elhinni, hogy neki szól a nagy ováció.*

— *Ettől kezdve Presleyt tisztelet övezte az egész iskolában, és nem csúfolták többé mulatságos ruhái, és gondosan, vazelinnal kenegetett frizurája miatt. Ő pedig szerényen fogadta a „népszerűséget"* — fejezi be visszaemlékezését Red West, aki ekkoriban már Elvis barátja és védelmezője volt.

Érettségi után Elvis Presley elektroműszerésznek tanult, és egy dollár huszonöt centes órabérért dolgozott. Ez a munka nem okozott különösebb örömöt neki és több pénzt is akart keresni, így hát beállt teherautó-sofőrnek. Az éneklést a munka mellett sem hagyta abba, állandóan gyakorolt, és arról álmodozott, hogy valamikor nagy énekes lesz.

— *Memphisben volt egy lemezcég, amelynek tulajdonosa Sam Philips, azt tervezgette, hogy egyszer majd felfedez egy fiatal, tehetséges énekest. Olyan fiút keresett, aki fehér, és mégis úgy énekel, mint a négerek* — meséli *Red West.* — *Ez a Sam Philips volt a tulajdonosa annak a stúdiónak, ahova a tizennyolc éves Elvis Presley betért egy napon, hogy édesanyját* fiú hangját és m bálta rávezetni hogy saját stílus kitson ki magánal ne csak jó énekes nem érdekes egyé adóművész is

Amikor úgy érezte, hogy eljött az ideje, hogy a fiút másoknak is bemutassa, készített vele egy lemezt, ezt a memphisi rádió diszkóprogramjában mutatták be.

A siker minden várakozást felülmúlt. Levelek, táviratok és telefonhívások százai érkeztek a rádióba. A hallgatók tudni akarták, hogy ki ez a csodálatos hangú új fiú. Elvisnek ez az első lemeze hétezer példányban fogyott el!

Sam Philips-nek tehát „jó orra volt", új csillagot keresett, és Elvis személyében meg is találta. Megtalálta azt az embert, akit néhány évvel később a *Rock Királyának* hívtak és aki még negyvenkét éves korában is meg tudta őrizni népszerűségét. Ez mindenképpen elismerésre, figyelemre méltó tény, még akkor is, ha Elvis magánéletében akad jó néhány sötét folt.

Szerencsecsillaga gyorsan ívelt felfelé, s minél nagyobb sikereket ért el a színpadon, annál furcsább dolgokat művelt baráti körében, és természetesen nem tudott ellenállni a kábítószerek csábításának sem. Hogy veszélyes és — az Egyesült Államokban is — üldözött szenvedélyét leplezze, aktív tagja lett a kábítószerellenes bizottságnak. Bár számunkra ez meglepően hangzik, mégis megtörténhetett.

Presley nemcsak saját életét és egészségét tette tönkre a „drog"-gal, hanem egy fiatal lánynak, aki imádója, rajongója volt a negyvenkét éves sztárnak — majdnem az

1954 – Családi körben Memphisben: anyja és apja vele énekelnek

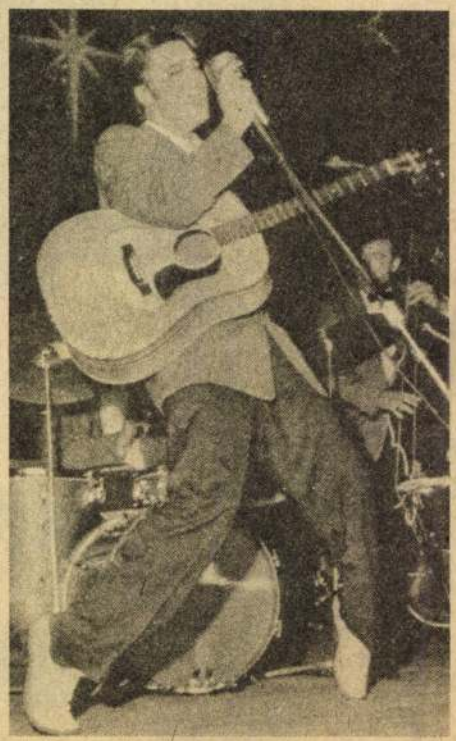

1956 – Elvis Presley elindul a világhír útján

SAJTÓFIGYELŐ
HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 JAN 20

MAGYAR IFJÚSÁG

Wiederkomm Ervin

1021

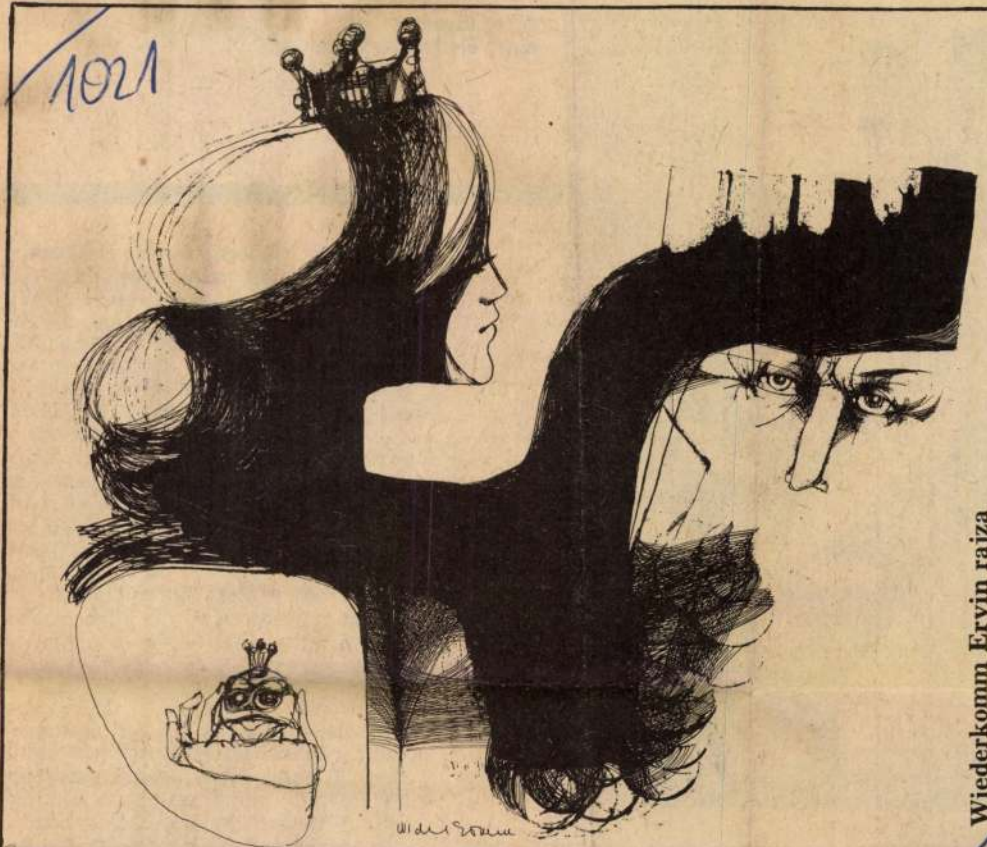

Wiederkomm Ervin rajza

kötve. A hatvanegy éves, már eddig is szép sikereket elért *Száky Sándor* bácsi mellett — aki egyébként azt tartja, hogy a képzőművészet nyelvén a körben tanult meg valójában beszélni — dolgozik a Főfotó laboránsa, *Halpert Mária.*

— Mindig irigykedve néztem a művészeket, mert azt tartom, hogy ők ismerik legjobban embertársaikat. Csak ránéznek valakire és máris megállapítják, hogy milyen az élete, az alaptermészete. Bekapcsolódásomnak ez volt az egyik motívuma. A másik: kimondottan jól érzem magam mintázás közben. Fölemelő érzés, mert amit csinálok, az egyes-egyedül csak hozzám hasonlítható, belőlem nő ki, s ha nem is jobb más alkotásánál, azért még szépnek tarthatom. Kiállításokat is ezért rendezünk, hogy megmutassuk önmagunkat, képességeink vizsgáján véleményt mondassunk munkáinkról. A tanárok nevelése és a közönség reagálása együttesen jelentke-

1021

Wiederkomm Ervin rajza

...ső Bogorodcsány felé indul (a Bank; holnap este ott játszanak), a másik meg Szidike, s velük én is) a még vagy kétszáz ométerre fekvő Guszjatyinba.

Késő délután volt már, mentünk bele az onyatba, s mire észbekaptunk, a busz de-tet kapott. Eddigre már teljesen beesteled-tt. Kiszálltunk a buszból, s mivel a sofőrök nem nagyon tudtunk segíteni a szerelésn, egy kicsit szétnéztünk. Közelben-távol-sehol lakott hely. A hatalmas síkság fö-t tiszta égbolt feszült, szikráztak a csil-gok, az esti szellő a frissen levágott lucerna atát hozta valahonnan, tücskök cirpeltek dul és hangosan, mintha valamiért siet-ik kellene a dallal. És akkor valaki elkez-tt dúdolni. Mások folytatták. Előkerültek a szból a gitárok. S ott, a csillagfényes ga-iai országúton, a széna illatú éjszakában van zenés műsort rögtönzött csak úgy magá-k a társulat, hogy őszintén sajnáltam, iért ezt most nem láthatja-hallhatja a mi lnapi közönségünk.

Pénteken reggel, Guszjatyinban.

Elfelejtettem feljegyezni, hogy végül is éjfél őtt nem sokkal futottunk be ide, ahová úgy te nyolc körülre vártak bennünket. Azt ndoltuk, már mindenki lefeküdt, elvégre ez y igen szigorú munkarendű üzem, ahol hol-p korán dolgozni kell. Nem hittünk a sze-ünknek, amikor az étterem előtt ott várt nnünket a teljes vezérkar, élén *Németh iszló* telepvezetővel — és amikor az étte-mben ott várt a finom vacsora, a szívélyes szolgálás és az a kedvesség, amelyet nem le-t pusztán a fegyelmezett munkával, a be-egződött vendéglátóipari „első a vendég"-l magyarázni. Érezni kellett, hogy itt vár-k bennünket, hogy igazán örülnek nekünk, hogy mindezt a legtermészetesebb módon szik.

Pénteken éjjel, Guszjatyinban.

Előadás után vagyunk, sőt vacsora után, be-élgetés után, mi több: elbúcsúzás után, mert k kedves vendéglátónkkal már nem talál-zunk reggel, mikor tovább indulunk.

Guszjatyin kicsi hely, de akkora és olyan ővelődési háza van, mint mondjuk otthon a laegerszegi. Pompás akusztikájú színháztem, nagyon jól felszerelt, hatalmas színpad. *etrik József*, a Szidike rendezője és *Tabajdi iszló*, a műszak vezetője azon törték a fe-ket, hogy lehetne ezt az épületet úgy ahogy n áttelepíteni Pesten a Kulich Gyula térre, gy végre legyen egy igazi színháza a szín-znak.

A közönség — ez külön fejezet lehetne. uszjatyin a legtávolabbi magyar munkahely gázvezeték mentén, elég nehezek a körülmé-ek is, így hát érthető, ha mindenért, amit thonról kapnak szórakoztatásukra, nagyon lások. Úgy követik ezt a könnyű kis zenés

konyha érzékeny lelkületű nődolgozóitól. Még útba ejtjük az itt épülő kompresszorállomás helyét, ahol ugyan e pillanatban nem sok látható, mert javában folynak a földmunkák, s szünet nélkül robognak a dömperek, de a szelíd folyócska partján már el tudjuk képzelni a majdani épületeket. (Mellesleg, olyan ez a békés, tág horizontú táj, mintha valamelyik *Turgenyev*-regény tájleírása elevenedett volna meg. Vagy talán *Csehov* Ványa bácsija és Asztrov doktora járt erre valamikor, s a jobb sorsra érdemes doktor tán épp itt, ennek a folyónak a partján képzelte el nagyszabású erdőtelepítési terveit? No, félre, irodalmi reminiszcenciák, itt nem Asztrov légvárai épülnek, itt egy nagy ipari bázis bontakozik ki, nosztalgiák, álmodozások nélkül a maga realitásával.)

Szombaton este Bogorodcsányban.

A guszjatyini házak *és* barakkok helyett itt csak barakkok alkotják a lakótelepet. Viszont olyan nagy a település, hogy már utcák vannak, utcanevekkel, s házszámokkal. *Majláth Erzsi*, az itteni kultúros, elkalauzolja a népet a szállásra. Előbb azonban a konyhán egy jószívű szakácsnő megvendégel bennünket jó hideg nyers tejjel, s egy kis maradék süteménnyel. Petrik Jóska meglátja az édességeket, erre kér még egy stampedli szódabikarbónát...

Vasárnap este; Bogorodcsányban.

Mára elromlott az eddig verőfényes idő. Esett, hűvös van. De a motelszerű faépületekben finom meleg terjeng: a tél itt nagyon kemény, az idén is voltak harmincfokos fagyok, így hát dupla fűtés van a házakban.

A bogorodcsányi művelődési ház valamikor az ötvenes években épülhetett. Talán háromszázan férnek el a színházteremben. Este zsúfolásig tele, és nem csak a magyar kolónia tagjaival, hanem sokan vannak helybeliek, is, akik ugyan nem értik a szöveget, de értik a szituációkat és élvezik a kellemes muzsikát meg a táncokat. Előadás előtt észrevettük: a színpadra valahonnan becsöpög az eső. Kakuk Marci — *Beregi Péter* — és a Kisasszony — *Somfai Éva* — már próbálgatták a rögtönzést, amit erről a csöpögésről beleszőnek a darabba — aztán elállt az égi áldás. Mindössze az történt, hogy egy nyitva felejtett tetőablakon át bevert az eső. A szemfüles művelődésiház-igazgató — aki egyébként úgy drukkolt nekünk, mint egy otthoni művelődési ház hivatásszerető igazgatója — öntevékenyen felmászott a padlásra és becsukta az ablakot.

Most itt valami nagyon szépet és kedveset kellene írni a bogorodcsányi közönségről, de ha már a guszjatyiniakat úgy megdicsértem, mit mondhatok róluk? Talán azt, hogy sokéves színház körüli forgolódásom során én ilyen érzékeny-őszinte, a játéknak ennyire örülő, minden ötletért, poénért ily odaadóan

Kedden délután; Huszton.

Délelő
várhegy
felkapas
már csa
radvány
1831-be
a refor
tartás-kov
tát Huszt
1723-ban
robbant és
vén halhat
rom folyó
ködő várhe
tok felé, s
egész Vinog
gyorsan fejl
Huszt. Az e
dővel komol
most is igaz, [illegible] a múltra való emlékezéssel, meg azzal, hogy a jövő, amiből egy kis darabkát ezen az úton mi is láthattunk, egy épülőben levő gigászi létesítmény kezdeteinek formájában (vagy legalábbis megsejthettünk belőle valamit), már nem csupán a reménykedő honfiak szép álma, hanem karnyújtásnyira levő valóság, a „Hass, alkoss, gyarapíts!" máig érvényes jelmondatának realizálódása.

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Magyar Újság
19?? JUN 17
SAJTÓFIGYELŐ

Szerdán reggel; Huszton.

Erdei Zolinak igaza volt: tele lett az este a művelődési ház, és a közönség egy része még az előadás után is ott maradt beszélgetni a művészekkel. Megint azt éreztem: ezek között otthon vagyunk. Minden törődés, fáradtság, zötykölő utak — semmiség ahhoz a jó érzéshez képest, ami mindenkit eltölt közülünk, mert úgy érzi, adott valamit, *szolgált*, a szónak a legjobb értelmében. S ugyanígy szolgálatot tesz mindenki, aki az itt dolgozó magyarokhoz elhoz valamit az otthoni színekből, érzésekből. Csak meghatódottan lehet visszaemlékezni a tegnap este is előkerült brigádnaplókban olvasható, nem éppen csillogóan fogalmazott, de annál őszintébb bejegyzésekre, melyekkel a brigádtagok megörökítették egy-egy vendégjáték után az élményeiket.

Nincs olyan messze még Guszjatyin sem, hogy ne lehetne akár rendszeressé tenni ezeket a turnékat — s nincs az a mérőműszer, amely kimutathatná az ilyen vendégszereplések hasznát. Kölcsönös hasznát.

Míg átkelünk Csop és Záhony között a határhídon, s miközben Pest felé gurulunk, egyre azon töprengek, vajon ki kapott többet ettől az egy héttől? Azok, akiknek a színház két társulata játszott — vagy azok, akik e társulatok tagjaiként részesei lehettek a feléjük áradó szeretetnek és őszinte köszönetnek?

Takács István

1021

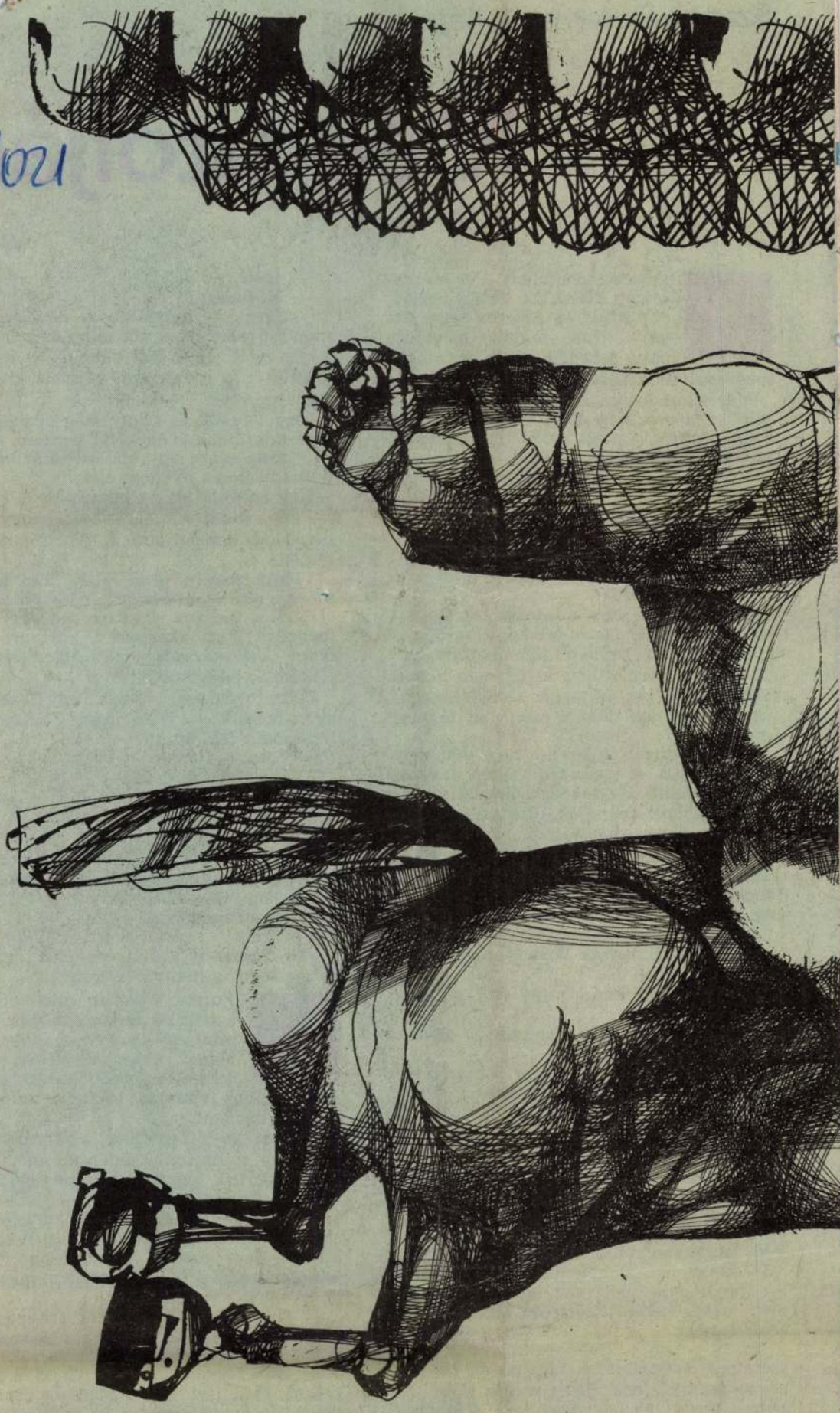

Szántó Péter novellája

Még utoljára

D'Artagnan halott, Porthos temetét kősziklák fedik, Athost elfeledték és Aramisból se lett pápa. Noha minden megoldódott legvégül, nekem akkor mégiscsak hiányzott valami.

Már elbúcsúztam a három testőrtől, lassanként a beatkorszak is a vége felé járt. Éjjel volt körös-körül, s ami zaj hallatszott az országban, azt is a békák okozták: — Mit varrsz, mit varrsz? Papucsot, papucsot!

Mindent üresnek éreztem. Húszéves voltam.

Az énekesnőt Magdinak hívták és fáradtan hátradőlt a széken. — Miért utálsz engem? — kérdezte.

Olyan volt az arca, mint egy ablak. Láttam benne a környezet árnyékát, még magamat is. Miért utálom? Mondhattam volna, hogy a körülöttünk levők nem biztos, hogy érzelmeket váltanak ki belőlem, de mégse mondtam. Már éreztem is: tényleg utálom.

Elfordítottam a fejem, és nem volt hely hova néznem. A szomszéd széken ugyanis ott kuporgott Skarabeus. Galacsinhajtó, ahogy nálunk mondják. Teljesen ember külseje volt, tizenhét éves lányt formázott, Jolánnak hívták. De én tudtam, hogy Skarabeus, két órája tudtam, mikor Vera megkért, vigyázzak a húgára vonatindulásig, sőt: kísérjem el Dombóvárra.

Amilyen klassz ember volt Vera, a húga annyira Skarabeusnak látszott, még a szagát is éreztem.

— Egyáltalán miért vagy itt? — kérdezte Magdi.

Már megint zavarban voltam: — Hazautazom, szép Lolika!

Olyan volt a bár, mint egy bálna: üres, kívül-belül koromszínű. Ilyenkor, éjfél után kezdődött a csudanagy élet, ahova tornacipőben is besettenkedhetsz, de a kóla tizenkét forint. Gyuriék csodás bordó szmokingban zenéltek, s arra gondoltam, mennyire hanyatt vágódna a főnökünk, ha holnap mi is ilyen ruhában pengetnénk a gitárt. A szomszéd Balaton-parti lebujban, amit munkahelyünknek nevezünk.

— És ki játszik helyetted, ha elutazol? — Magdi haja zilált volt, az a fajta haj, amit órákig kell a tükör előtt zilálni, hogy ilyen legyen.

No, és a hangja. Sima, és mikor hallom, szeretném megsimítani, de elolvad, kis tócsa se marad utána. Pedig még a jégből is marad ennyi. Az övé jeges volt, fölényes, lenéző. Miért utálom?!

— Estére visszaérek — feleltem, s tudtam, hogy a vigyortól egészen hülye az arcom. A Skarabeus szusszant a sarokban.

A pult mellett egy részeg ült fehér gumicipőben és ütemesen rugdosta a széket. Ilyenkor a mixer teljesen érthetetlen módon megvetően rám nézett. Vörös feje volt vödör alakú. Ha megfognám a két fülén, és kiöntenék belőle mindent, maradna-e hely egy sóhajtásnak?...

Már megint beszélni kellett. Utáltam az állandó szöveget. Ha beszéltem, akkor vagy megállás nélkül, hogy elfojtsam a véghetetlen csendet, vagy csak néhány szót, hogy a medve ne törölje belém a fenekét.

— Látogatás? — kérdezte Magdi; felállni készült, hogy visszamenjen énekelni.

— A feleségem meg a gyerekek...

— Van feleséged?

— Igen.

— Hazudsz!

— Igen. — Kitalálta. A dobosunk azt mondta róla: ezt a nőt minden szerelmeskedés előtt jól el kell páholni. Ő így csoportosítja az embereket, aszerint, kivel hogyan szeretne.

Magdi felállt és szinte még oda sem érve a mikrofonhoz énekelni kezdett: — Oly jó lenne végre egy kis szerelem, mi feldúlná végleg a nyugodt életem.

Úgy énekelt, ahogy beszélt is. A refrénnél meg kicsit rántott magán, hogy mindenki oda lessen, ahol a miniszoknya véget ér.

Valaki táncolni vitte Jolánt. Tán egy kimért léptű szarvasbogár, teniszcipős cincér, nem tudtam. Éreztem, hogy el kéne mennem. Nem akartam a holnapra gondolni, nem akartam, hogy meglephessenek. Féltem az énekesnőtől.

Félix szólózott, Magdi egy sasszéval elém pördült: — Vele jársz? — fejével a Skarabeus felé intett.

— Igen.

— Régóta?

— Igen.

— Hazudsz?

— Igen.

A szeme opálos volt, egyszer, filmen láttam ilyen tekintetet. Már nem tudom, de biztos hogy nem burleszk volt. — Te mindenre igent mondasz?

— Igen.

Már fordult is vissza, énekelte tovább a bárgyúságot a hiányzó szerelemről.

Furcsa világban éltem. Sokan azt hiszik, annyiféle világ van, mint egy vers rímei, ilyen meg olyan, mégis egyfélék, mert összecsengenek. És mindig furcsa emberek számára képzelik ezeket a furcsa világokat.

A szám végén tapsoltak, a lány bedünnyögte a mikrofonba üdén és mégis fáradt-rekedten, ahogy a bedünnyögő iskolában tanítják: — Köszi.

Jolán visszajött, ijedten. A cincérek el akarták vinni, mondták, hogy menjen velük. — Nem mentél? — kérdeztem, és ő örömmel rázta a fejét, hogy nem, hisz lám, itt ül velem szemben.

— Tudod, hogy ez a nő egy kurva? — tátogta zárt e betűkkel, és a hátam mögé intett. Nem fordultam meg, mert volt vagy ötven nő a teremben. — Ez itt, ez az „énekesnő". Oda járt a gimnáziumba Dombóváron. Van egy gyereke is, a palija minden héten járt hozzá kocsival, a rohadthoz.

Tetszett az ötlet, s valahogy mégsem akartam elhinni. Magdi visszajött, leült.

— Mikor először találkoztunk a Matrózban, mindenkit megkínáltam Kenttel — mondta — és te kettőt vettél. Aztán tüzet adtál, mindenkinek, csak nekem nem.

— Talán mert Kenttel kínáltál — feleltem, s arra gondoltam, ha csirizzel leöntenék az arcomat, most kezdene repedezni rólam.

— A mélytudat parancsa?

Az arca sima volt. Már nem ablak, inkább puha nyerstészta, ami sosem engedi el az ember kezét, ha egyszer beleragadt.

— Jártál már Dombóváron, szép Lolika? — pedig nem is ezt akartam kérdezni.

Gondolkodott, orra tövét ráncolta: — Egyszer... Egy hónapig...

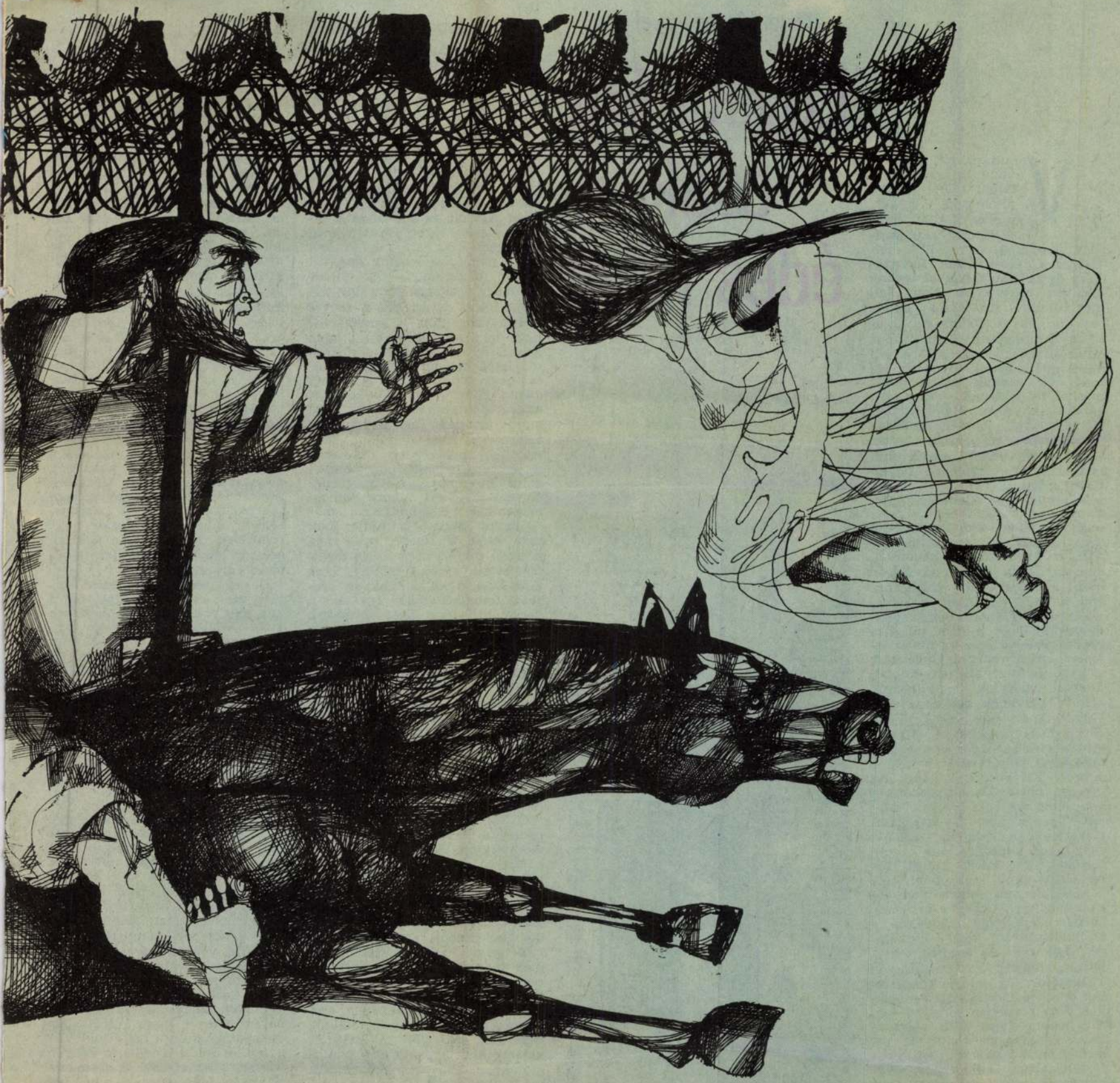

Wiederkomm Ervin rajza

Zelei Miklós novellája

Egyébként csak édes kávé

Vonuljunk hát oda, vidáman és jókedvűen, autón, taxin, gyalog, villamoson, buszon, mindegy, bele, amibe férünk, csak menjünk, menjünk, ahogy illik, felvirágozva, most aztán kifényesítve és csillogó fogakkal essünk neki az életünknek. Nem kell megrémülni: süketnéma pincérek hordják el előlünk folyamatosan a mosatlant. A süketnéma pincérek máskor egészen olyanok, mint mi vagyunk ilyenkor, de most ők vannak szolgálatban, máskor mi vagyunk — és a szolgálat, az szolgálat. Utána nekünk is ugyanilyen jópofán nyomják a kezünkbe a baksist, hiszen semmit nem vettünk észre, amit nem kell, de mindenre figyeltünk, amire illik.

Menjünk hát, mondta Zoltán és csuklón ragadta félórás feleségét, de Etike néni Sződligetről még egyszer visszarángatja. Átadja a kávéfőzőt, a kávéfőzőt, ami az általa ismert kávéfőzők közül a legkávéízűbb kávét főzi, ami a Cafe de Brasil értelemszerű adagolásából: a nem agyontömködésből és a nem túl laza belehelyezésből adódik. De az istenért, nehogy megvárjátok, amíg a kávé felforr! Mihelyt kifolyt, azonnal vegyétek le a gázról, nehogy kifőjenek belőle az illóolajok. De itt még csak kezdődik a kávéivás technikája. Mielőtt kitöltenétek a kávét, a csészébe feltétlenül előre tegyétek bele a cukrot. És porcukrot ám! Az gyorsan olvad. De nagyon keveset, mert egyébként csak édes kávé lesz és nem kávéízű kávé. Keverjetek a cukorhoz két-három kanál tejport, s csak ezután töltsétek rá a kávét. Töltés közben kavargatni kell. Ezzel kész a kávé, de még mindig nem fogyasztandó. A kávé szürcsölése közben feltétlenül tartsatok a szájpadlásotokon keserű csokoládét. Így kell! És megint jön a postás, ragyog a boldogságtól. „Utazzatok az eelet tengereen sok oeroemoet kivaanok een, akkor fordul minden jora, ha kisfiut hoz a golya feri, vigyaazz hogy a szaad ne taatsd ki ezt uezeni miska baacsi, suerue elfoglaltsaagom miatt nem utazhatok, de leelekben veletek vagyok jozsef, sohase hagyjaatok abba nagyon oeruel kata, elveszteel de van meeg remeeny beelus."

Mindenki ragyog a boldogságtól. Zoltán kicsit ingerlékeny, de ezt most nem veszi észre senki. Ő meg nem mondja, betömik a száját a papírok, első oldalukon halványkék vőlegény a menyasszonnyal, s az erre nagyot fogok inni, dini, üdvözlő szöveggel a másodikon. Pedig hát milyen jópofa az élet. Csak úgy jönnekmennek a legkülönbözőbb menetek. Most például egy esküvői menet, Zoltánnal az élén, aki most ingerlékeny egy kicsit. Sőt, ingerült. Régóta ingerült már. Az unokatestvérének, aki most a menet végén kanyarog, egyszer elmondta egy kocsmában, hogy tudod, nekem is volt egy első szerelmem. Az első szerelem, folytatta volna, de az elfogyasztott sörmennyiség elálmosította, s inkább megint ivott egy kortyot, nehogy elaludjon.

Falnám az izzó port a flaszterről, hogy egy ilyet ki tudjak bulizni magamnak. Akkor eng
úttörőzenekar kísérne az á
másra, zsugorodnátok és dön
nétek a parkettát előttem. I
neket gondolt az unokaöcsi a
nyes menet végén, Zoltán me
azt, hogy most ezt még ki kell
bírni, miért ne lehetne épp ezt
kibírni, aztán úgyis úgy csinálja, ahogy ő akarja. Nem úgy csinálja. Most is itt áll a fényes menet élén, lám a kocsmában, hogy elakadt a hangja, talán nem is az elfogyasztott sörmennyiségtől, hanem már akkor tudta, hogy ide fog állni a fényes menet élére, felvirágozva, most aztán kifényesítve, s azt fogja majd mondani magának, hogy aztán úgyis azt csinálom, amit én akarok. Pedig az unokaöcsi a sor végén, már hogy kigondolta, hogy *kimondta* magában: ha egy ilyet ki tudnék bulizni magamnak. Az unokaöcsi már tudja és Zoltán is tudja, hisz nem esett a fejére, csak még hitegeti magát, hogy aztán úgyis, de *aztán* nincs, mindig csak *most* van, a pillanatnak élj öregem, mondta neki egyszer a kocsmában egy öreg csavargó, s ő akkor nem fogta fel e mondat mély értelmét, mindig csak *most* van, s Zoltán már tudja, hogy egyre ritkábban lesz ingerlékeny. Ő lesz mindnyájuk megismétlődése — nem fog messzi esni a fáitól. Ő lesz a kiköpött ők, hisz már elindult a fényes menet élén, mostantól kezdve tulajdonképpen ő is szolgálatban van, nemcsak a pincérek, de a pincéreknek majdcsak letelik a műszak, Zoltánnak mikor?

Ő lesz a kiköpött ők, az éppen olyan, a te is úgy, ahogy mi szoktuk fiam. Belerózsaszínedve a körbe, már most is bújik a fogpaszta mosoly mögé, jól látják, hogy sejde ő lesz a mi fiúnk!

Sejde ő lesz a mi fiúnk, mondja a Laci bácsi és valami csomagot gyömöszköl a markába, még mindig tart az adakozás, pedig már indulni kéne. De azért kicsomagolják, Laci bácsi segít neki kicsomagolni, segít ennek a fiatalembernek, hiszen a mi fiúnk, nem különbözik tőlünk, segítsünk neki. Na mi kell? Ja persze, hisz éppen most telefonáltak, kérem, ne várakoztassa ezt a fiatalembert!

Nahát fiam, nézd csak, nem olyan ez mint az ócska magyar gyártmány, amelyik kilövi a pirítóst az ablakon. Valódi angol. Én hoztam, direkt ezért küldtem ki magam. Ide kell helyezni a kenyérszeletet, jó, ha egy kicsit száraz. Ez nem égeti meg a kenyeret, ha kész a pirítós, magától kikapcsol. És nem sárgul meg, mert speciális angol krómozása van. Én fiam, el se tudom képzelni a reggelit pirítós nélkül, mondja Laci bácsi, én se, mondja Zoltán és nem tudja, hogy ilyen apróságokkal kezdődnek a dolgok. Én se! Én se, Laci bácsi kérem. Laci bácsi nélkül sem tudom elképzelni a reggelit. Milyen humora van ennek a gyereknek és Zoltán nyugtázhat magában egy sikeres beilleszkedést, fojtogatja félórás felesége csuklóját, odakint már csapódnak a kocsiajtók, csattognak, sűrűn, mint nyári zivatarban a ménkű. Sietni kell, már rég elmúlt a reggel, magasan ragyog a pirítós az égen, a speciális krómozású angol pirítóssütő lom-

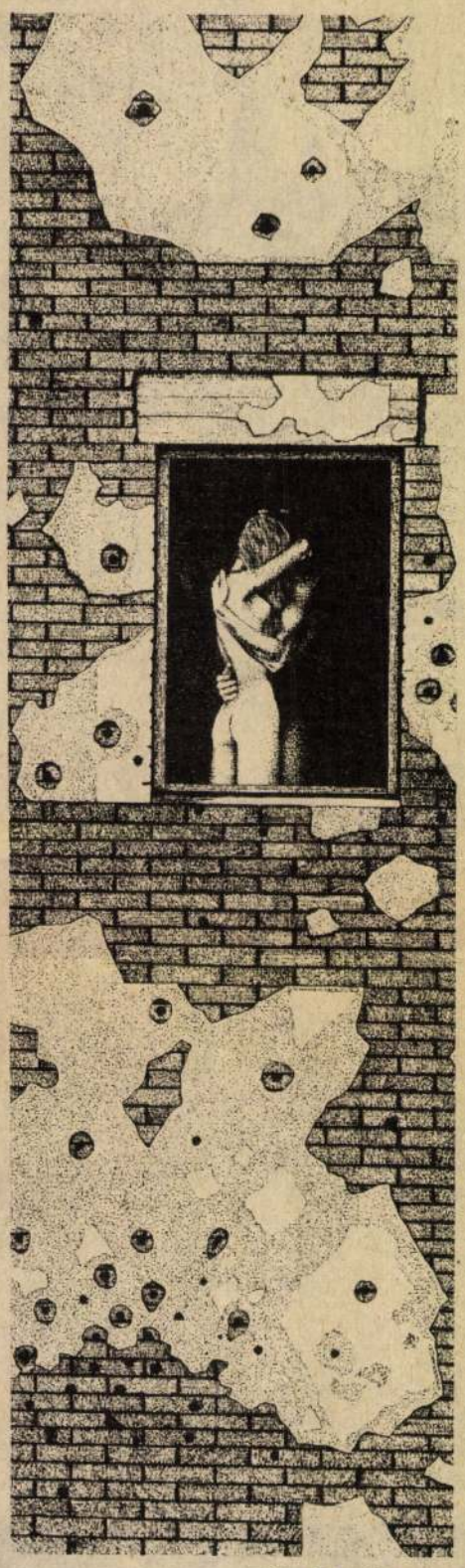

Kiss Gusztáv rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
Magyar Ifjúság
1977 JUN 2 4

gól és milyen
menni. Most a Laci bácsi mondja, hogy bruhaha. Zoltánban újjászületik a Laci bácsi röhögése. Teljesen olyan lesz mint a Laci bácsi röhögése és ezt Laci bácsi érzi, és ettől — ezen? vág ám az esze, mint a borotva! — még jobban röhög. Ettől Zoltánt elkapja a görcs és egymást licitálják túl Laci bácsival a Laci bácsi-szerű röhögésben. Szervusz Laci bácsi! (Belecsaphat.) Ez is jó, de nem ez a fontos, hanem hogy röhögünk, röhögünk bele a világba, egy bolyból kiszakadt, bolyszerű röhögéssel. Csökken közöttünk a távolság, egészen összeérünk, egymásba folyunk, eggyé válunk, egy darab nagy röhögéssé, ami rózsaszín nyelvén egészen ènyhén megvajazott pirítóst egyensúlyoz.

De ez még mind semmi, hiszen ezek csak apróságok, hátra van még a kulcsátadás. A fényes menet késlekedik, de nem baj, késlekedhet, meg van fizetve, melegen tartják a hét fogást. Az étteremből Zoltán és négy-ötórás felesége az ajtó mögé bújik, az ajtó mögé, amit ez a ritka fényes kulcs nyit. Mert van itt minden. Jó itt, nagyon jó itt és tudja ezt Zoltán, hisz élére állt a fényes menetnek, pünkösdi királyság, holnap mehet a sor végére, valahová az unokaöcsi elé.

Nem úgy van az, ahogy az iskolában tanítják, mennek a dolgok maguktól, csak beléjük kell kapaszkodni, meg kell fogódzni bennük, hogy te is velük mehess. Nem azt mondom én, hogy nincsenek csetepaték. Vannak. De vannak várak is. És a lövöldözés a várak között? Menetrendszerű lövöldözések azok fiam. Csak azért kellenek, hogy mindenki annál biztonságosabbnak érezze a maga várát. Kis csetepaték, sosincs halottjuk. Vár a fejünk fölött a fedél, a kenyér is vár, s az ebéded is fiam, az is a vár. Még az ebéd utáni feketéd is. A csészében a kiskanál, az is a vár, el kell bújni benne. Aki pedig a kis csetepatékba belehal az vagy komolyan vette őket vagy nagyon ügyetlen. Te nem leszel az fiam. És megtörténik a kulcsátadás és Lojzi néni tipeg oda, kezében takaros kis csomag, megint valami apróság. Ahol ablak van oda függöny is kell, mondja Lojzi néni és leteszi a kis csomagot. Valaki megint rátesz valami kis apróságot, már a mennyezetig érnek az apróságok, kitöltik az életünket, már nyugodtak lehetünk gondolja Zoltán a fényes menet élén, ami végre elindult a zöld étterembe a sárga színű nagy ebédhez. Éppen olyan, amilyet ilyen alkalomra elképzel az ember. Amilyet el kell képzelni. Illetve már el sem kell képzelni, csak rágondolni és bemondani a számát, ahogy az lenni szokott, ahogy ezúttal is kijár a mi fiúnknak, mi lányunknak, ahogy azelőtt is kellett, ahogy illik, a nagy sárga ebéd, essünk neki sohasem ér véget.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977 JUL 29

Magyar Ifjúság

Widerkomm Ervin

1021

Dél

Tócsában szellő rovásírása.
Sugarak késelik a levegőt.
Egy ág mint órainga
sétál szemem előtt.

Jóllakott, lusta harangszó.
Szögre akasztott kapa cseng.
Két szalmavirág szára közt
függőágyat feszít a csend.

WIDERKOMM ERVIN RAJZA

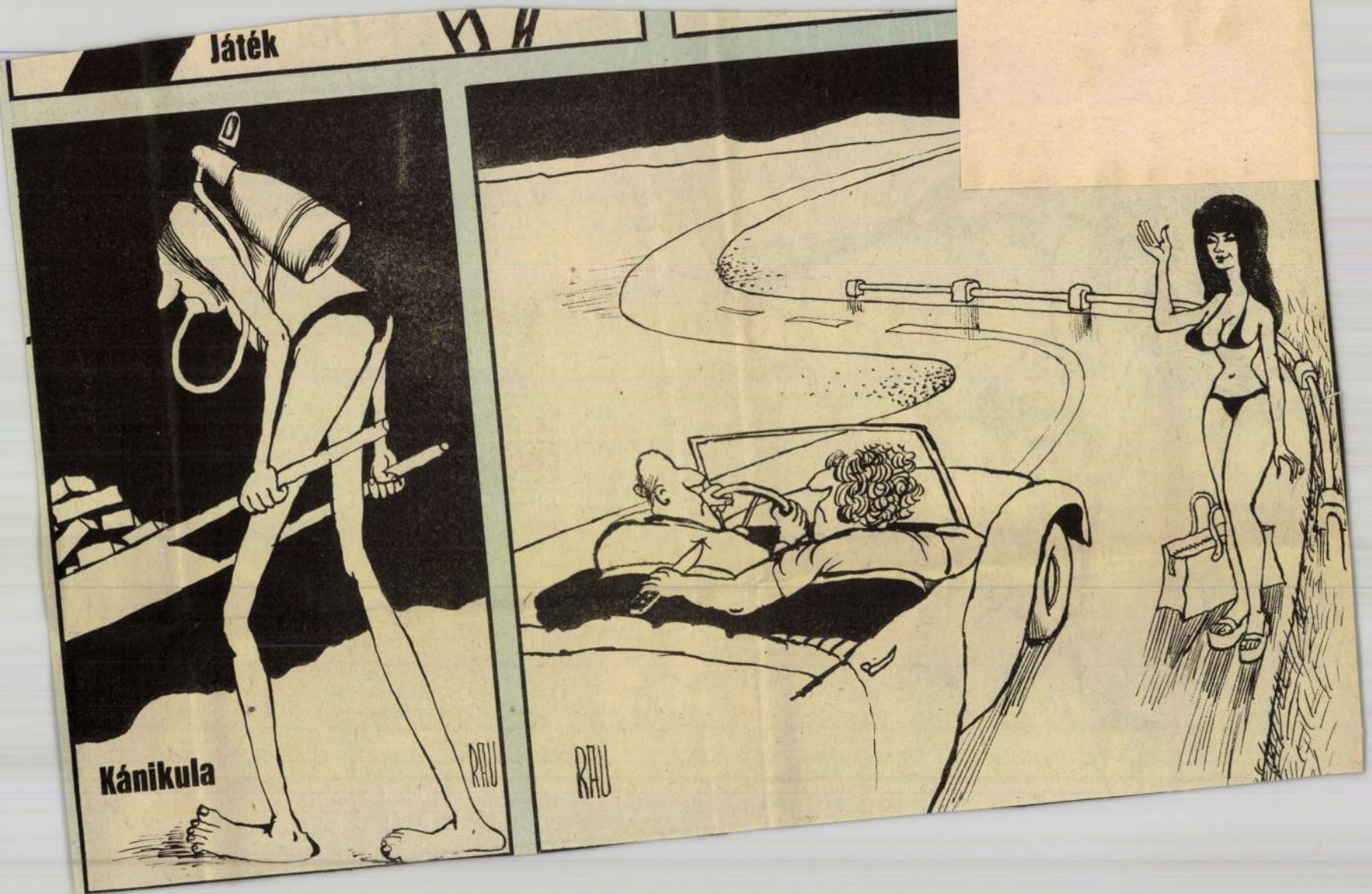
Játék
Kánikula
RAU
RAU

1021

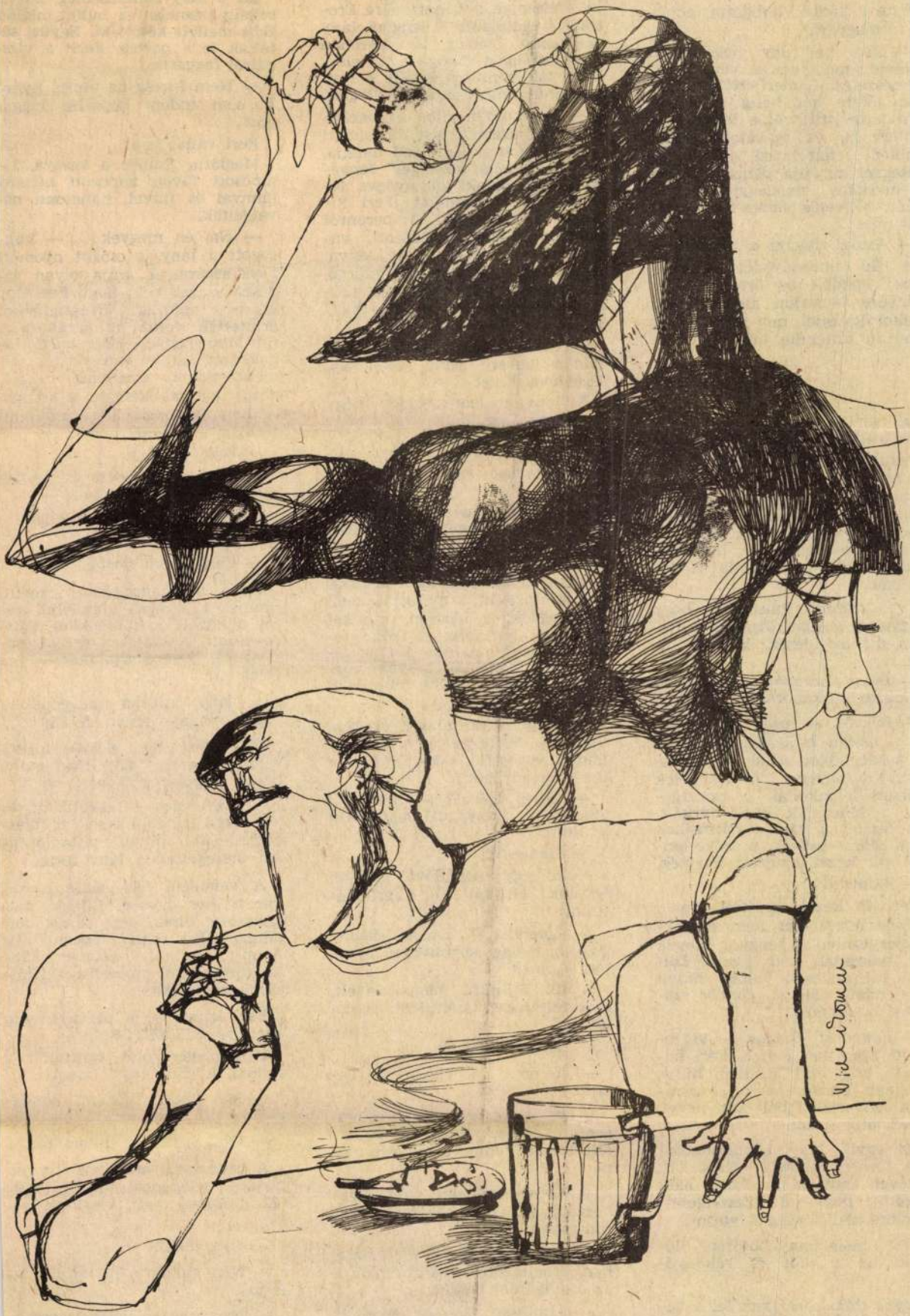

WIDERKOMM ERVIN RAJZA

tt térdekkel egy stilszéken. intha őt várná. Csak akkor lé- tt vissza a fehér szobából, nikor anyja becsukta maga ögött az ajtót.

Este a kádból hallgatta, ahogy ja magyaráz.

— Nem kell úgy megsértődni esem, mehetnékje van, ez a mészetes. Kimerítették a vizs- k, előtte két hétig szinte ki m tette itthonról a lábát. Kü- nben is, ez az utolsó nyár, nikor... hát érted, szívem.

Reggel az apja pénzt nyomott markába, meglegyintette az cát, s tréfás hangos elbúcsú- tt tőle.

— Aztán vigyázz a nőkkel!

A fiú elmosolyodott, elisme- ssel gondolt az öreg teljesít- ényére — vajon, mennyi ideig akorolta éjjel, míg ilyen simán került túltennie önmagán?

*

A fülke keskeny ajtórésébe y cipő furakodott, könnyed ozdulattal szabaddá tette a be- atot.

Hatalmas terepzöld hátizsá- kkal négy hangos külföldi omult a fülkébe. Az élen ha- ló magas, szőke fiú, hatalmas ogakkal, körüljártatta a te- ntetét.

Feri azonnal felismerte, hogy gyelek. Lábát összehúzta, fel- b ült az ülésen, kezével in- t.

— *Prose bárdzó!* — lőtte el összes puskaporát.

— Brávó! — szólt meglepet- a lófogú és leengedte válla- a hátizsákot. A két lány csen- en mosolygott. A lengyelek rsan felpakolták a csomago- , a fémrudak közé hurkák- n feszült a vászon hátizsákok a. Mikor leültek, a szőke len- el fiú kezet nyújtott Ferinek.

— Stanislav!

Feri is kezet nyújtott, de a biek nevét már nem sikerült gjegyeznie. A lengyel lányok n tetszettek neki igazán, Edit n túl szélesek voltak, hajuk n ömlött csillogó, göndör szá- kal a vállukra.

— *Fonográf, Omega* — vigyo- lott Stanislav Ferire. Feri ha- zott, hogy mit kezdjen, hülye ognak érezte, ha ő is mon- na udvariasságból két nevet, iket alig ismer.

Az egyik lány ellentmondást m tűrően Stanislav ölébe ült. zével mutatta a lány háta gött, hogy a beszélgetést yelőre képtelenség folytatni.

Feri megkönnyebbülten le- zta az ab ikot és rákönyö- t.

Egyre több n szálltak fel a vo- ra, a fényóra szerint tíz perc lva indul a szerelvény.

Lopva a lengyelekre nézett, gykedve figyelte, ahogy a lány nislav vállára hajtja a fejét.

A forgalmista lemezlovasnő- hangja recsegett az os pákra szerelt hangfalakbó mikor megindult a kocs kerekek kemény ritmust ki, rákezdtek a vonatzené tikusan suttogott a lengy Stanislav ölében, a basszushangon röhögtek. hanó fák koronája közöt egyszínű fényorgonája

— A vonaton tilos a szülékek üzemeltetése, — csattogott a kalauzno és a „hatósági közeggel getődzött. Valaki dünny halkította a magnóját. lépett a folyosóra. A harsány kiáltás hallats laki mintha neki szól. Hátrafordult, a peronon ücsörgő, hangoskodó fiúk közül alig tudta kiválasztani az ismerős hangot.

— Szevasztok — biccentett a földön heverő ismeretleneknek, Taszilóval kezet rázott.

Kelletlenül leereszkedett négy tornacipő közé, csodálkozva, hogy most kényelmetlennek érzi, s a közösségbe tartozás különleges érzetcsalódása sem tölti fel a szívét.

Gyanakodva nézett körül, de a többieket éppen olyan jókedvűen elégedettnek látta, mint amilyen ő volt még tavaly is. Ennél már csak annak a két fiúnak jobb, akik a nyitott ajtónál kuporognak a lépcsőn, hajukat tarajosra horzsolja a szél, szemük néha könnyezik. De az állomáson álldogáló lányok elismerő pillantása miatt feltétlenül megéri.

— Megdöglött a suli, éljen a buli! — üvöltötte egy macskahangú, vörös fiú, s kihajította az üres sörösüveget.

— Hova húzol? — kérdezte Tasziló és hanyagul cigarettára gyújtott.

— Szemesre.

— Mi egy megállóval lejjebb leszünk. Muskátli 10. Feri bólintott.

— Egyedül? — kíváncsiskodott Tasziló, s egy sörösüveget nyújtott Ferinek.

A fiú bólintott, nagyot nyelt, s a feltörekvő szénsavat lassan kifújta.

— Edithez megyek.

— Jó nő... — vigyorgott Tasziló.

Újból meghúzták a sörösüveget, mikor Feri leszállt a vonatról, Tasziló recsegve kiáltott utána:

— Ha valami ciki van, gyere hozzánk, Muskátli 10! Egész nyáron csak...

A szél elszakította a hangot, Feri átballagott a várótermen, s az országútnak lódult.

A táborból harsogó hangok, labdapuffanások és torz zene hallatszott. Feri a kapu felé sodródott, majd mikor látta, hogy a belépőknek valamit föl kell mutatniuk, a töltés felé indult.

bemászott. Levette a trikóját és [illegible] képpel köz-

Magyar Ifjúság
1977 AUG 26
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
SAJTÓFIGYELŐ

Feri arcára. [illegible] érdesen száraz volt, hogy Feri úgy érezte, mintha üvegszilánkot érintettek volna az arcához. A fiú lábujjhegyen Edit mögé lopakodott, akik észrevették, elcsendesedtek, értetlenül nézték, ahogy hátulról lefogja a szemét. A lány habozott. Feri szótlanul leengedte a kezét.

— Szia.

Edit feltápászkodott és meglepett arccal megcsókolta.

— Hát te hogy kerülsz ide?

— Felültem a vonatra.

— Fürdőruhát hoztál?

Feri a nadrágjához nyúlt, mintha ki akarná gombolni, utána felhúzott szemöldökkel Editre nézett. A száját szorosan összszázárta, s gúnyosan megrázta a fejét.

A lány mintha meggondolta volna magát, lassan felállt.

Feri most látta először fürdőruhában, a nap már megfogta a bőrét, napolaj csillogott rajta.

— Szép vagy — karolta át, és mérgesen gondolt a sok tejfelesszájúra, akit pimasz pillantásokkal méregették a lány testét.

A vendéglő felé sétáltak, sokan utánuk néztek. Billegő vasasztalhoz ültek, egy sárga, hatalmas HB-s reklámnapernyő alá. A sört rögtön kifizettette a fiatal, ügyes kezű pincérfiú, aki tájszólással beszélt.

Feri körmével a párás üvegre karcolta: SZERETLEK.

Edit megcsókolta, hátradőlt a széken, s lehunyta a szemét.

— Mit akarsz nekem mondani?

— Csak kíváncsi voltam rád.

A szomszéd asztalhoz hangos társaság telepedett, jól ismerhették a lányt, mert átszóltak neki:

— Este jössz?

— Nem tudom még, majd meglátjuk.

— Népszerű vagy itt — mondta óvatosan Feri, mégis érezte, hogy gúnyosra sikerült a hangja.

— A barátaim.

— S hova kellene velük men-

WIEDERKOM ERVIN rajza

1021

Most a
képet há-
gút alkot-
onaposszo-
dély előte-
á szerve-

rendűve alacsonyodik talán?
Igaz, ebben a játékban min-
den színésznek Raszkolnyikov
drámáját kell elősegítenie,
minden sors alárendelt az
övének. Epizodista lesz az

zsebet! Nem szegényes, ró-
zsás-giccses göncben lép

pi tragédia. Övé a bűn és
övé a büntetés,
tett. Kernt élete
pével ajándéko
bimov. Látjuk
képzelt törpe-Na

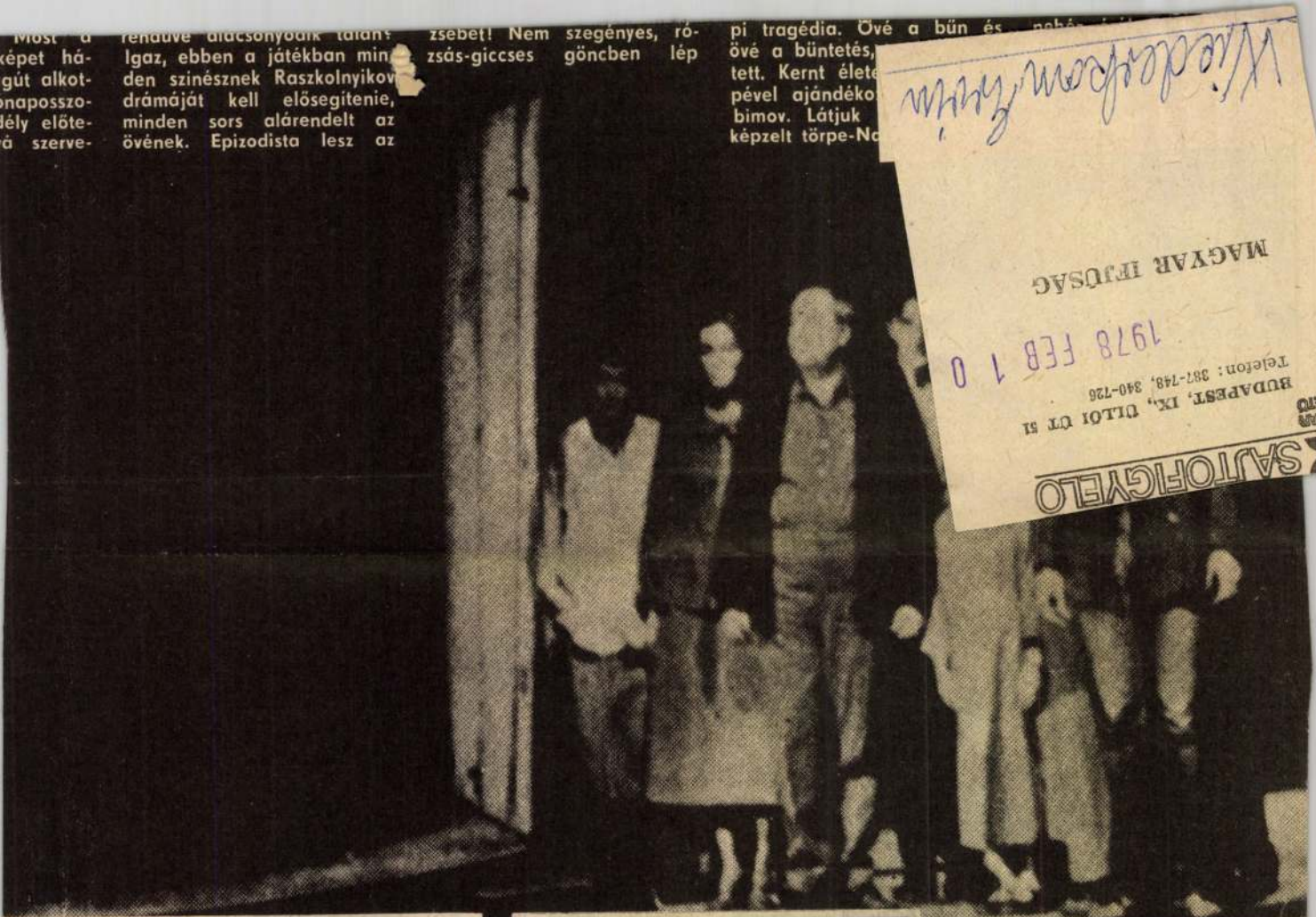

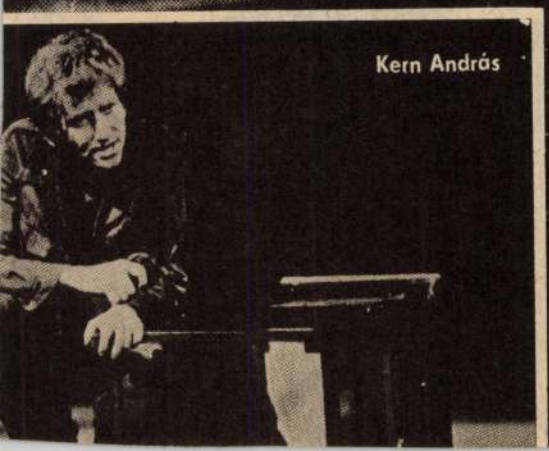

Kern András

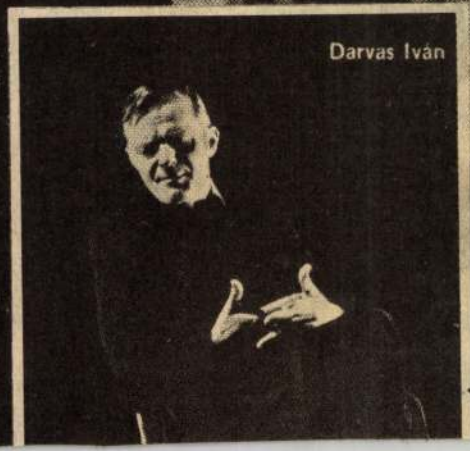

Darvas Iván

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 FEB 10
MAGYAR IFJÚSÁG
Wiederkam Erwin

Widerkomm Ervin

1978. július 16., vasárnap

1021

Widerkomm Ervin rajza

1978. július 16.

NÉPSZABADSÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

Mar ... ni

ÉLETMŰ ... ÖRT

A terminus ... ban, nem ke... ügye-e ez a művészi élmény (la... elefántcsonttorony), egynéhány képzőművészé és a Kállai Ernő-fajta fanatikus angyaloké, s a nem hivatásosok közül alig egy-két műbaráté, aki feltehetően nemcsak sznob? Félek, Ferim, erre a kérdésre mi nem tudunk mások számára is megnyugtató választ adni. Azt kell mondanunk: ez harminc éven belül kiderül." — *Rabinovszky Máriusz* szabta ki ezt a határidőt 1948-ban, a kornak az a nagy és messzelátó művészettörténész-kritikusa, aki ugyanebben az esztendőben kezdte terelni — történelmi felelősségérzetére hallgatva s nem diktátumokra várva — a magyar képzőművészetet a *„Közösségi művészet felé"*. A tépelődés sem magánlevélben ment el Pécsre — ne legyen megtévesztő a megszólítás —, hanem megjelent a *Sorsunk* című ottani folyóirat az évi második számában, minthogy az írás teljes tartalma és címe: *Levél Martyn Ferenchez az absztrakt művészetről.*

Rabinovszky felelősségteljes, pontos és pesszimista. Borúlátó, ami a határidőt illeti, mert nem harminc, hanem húsz esztendő is elegendő volt ahhoz, hogy az absztrakt-nem absztrakt vita dűlőre jusson, ha nem is az esztétikai-elméleti fórumokon, a kiállításokról döntő testületekben; Rabinovszky méltatlan kritikusutódai éppen tíz esztendeje kezdték latolgatni az „önköltséges" meg a „támogatott" nonfiguratív közötti,

... , semati... k aktivi... nivaló, a... könny... is. Ilye... kubizmuson csi... tt, konst... ruktivista egyszerűsítésen túlju... tott figurák hirdettek szolid rend... ben való hitet vagy rendre vágya... kozást nemcsak annak a Párizs... nak a nemzetközi festészetébe... ahová a húszas években Marty... hazaérkezett, hanem a hajdan éle... magyar aktivisták, a korábba... nyers forradalomfestők emigrá... ció lankasztotta, fájdalmasan vi... lágrendet kereső művészetében i... — gondoljunk csak Bortnyik ek... kori periódusára.

Hogy a forradalmi művésze... szellemével aktívan nem i... találkozó késői, húszas évekbe... szellemi kivándorló ilyen bábu... dinamikában, séma-emberi rend... ben keresi a rendet 1927 táján, a... szinte törvényszerű. Amiként tör... vényszerű, hogy Rippl-Rónai vol... gyerek-inasa, a budapesti és a bé... csi akadémiák Párizs felé tudato... san vándorló keresője a nonfigu... ratív és a szürrealista mozgalmak... ban találja meg először a példa... képeit, aztán az egyenrangú tár... sait. A harmincas évek vöröskré... ta-kompozíciói már valódi pári... zsi képek. S köztük a katalógus... ban is színesen reprodukált 1933... as *Kompozíció* megint csak „bá... bus", gyöngéd. Nem bábu van raj... ta, hanem barnásan örvénylő láto... más, titokzatos alakzatok és figu... rák küszködő vagy összekevered... együttese, de a kép bal sarká... ülő akár-ember, akár-állat kép...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 FEB 24

MAGYAR IFJÚSÁG

Wiederkomm Ervin

1021

Wiederkomm Ervin rajza

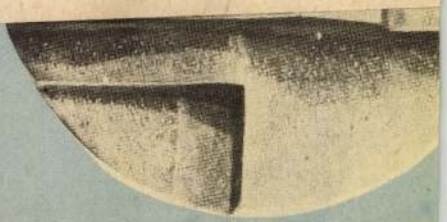

MK SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977 JUL 8.
Magyar Ifjúság

Widerkomm Ervin
grafikusművész

Tárlat Velencén 1021

A Velencei Kápolna Galériában július elsején nyitotta meg *Bod László* festőművész a Magyar Ifjúságból is ismert tehetséges fiatal grafikusművész, *Widerkomm Ervin* és *Cs. Kovács Imre* szobrászművész kiállítását. A tárlat, — amely az M 7-es útról a 44-es kilométerkőnél kihajtással, illetve Velence vasútállomástól helyi buszjárattal közelíthető meg —, minden pénteken, szombaton és vasárnap délután várja a látogatókat.

Képünk: Widerkomm Ervin munkája

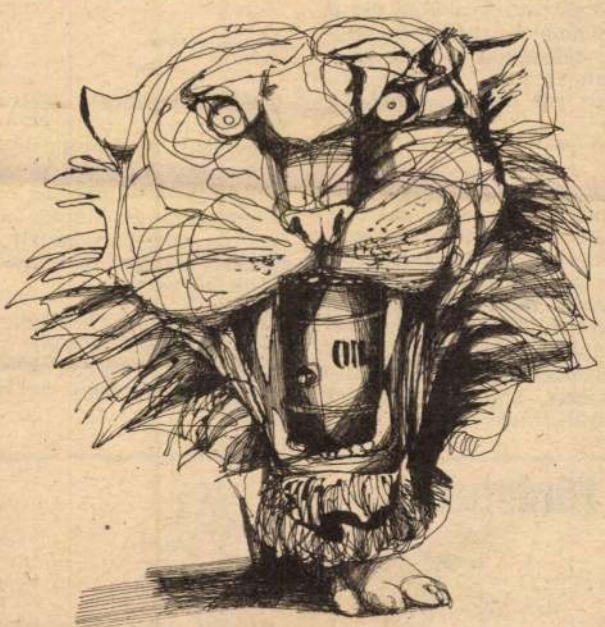

A tatai tá

Tompa puffan
cselgáncsozók
mást a szőnye
— kiált egy sza
ra vágja magát,
ban szemügyre vehesse a
eterített „bűnözőt". Far-
kaskutyák horkantanak, fe-
gyelmezetten csücsülnek
gazdáik oldalán, domborodó
mellkasuk iszonyatos erőről
árulkodik. Kék és piros
ény villog, furcsa, ritkán
hallható vijjogás — ám ál-
am- és kormányfők helyett
diákok tiszteletére áll elő a
nathengeres autócsoda. Szí-
ne: kék-fehér, minden más
adata ismert a Daimler-
Benz cég katalógusából.

A KISZ központi bizottsá-
gának kezdeményezésére a
KISZ budapesti bizottsága,
a Honvédelmi Minisztérium
és a Belügyminisztérium
hívta a tatai táborba a fő-
város különböző középisko-
láinak 500 diákját, hogy fel-
keltsék érdeklődésüket a hi-
vatásos katonai, rendőri
pályák iránt.

volt. A BM és a határőrség napján tábornokok és főtisztek előadása biztosította a sikert, a harci túrán a járőrverseny tette próbára az izmokat. A főiskolák napján a fiatalok buszra szálltak és a katona-, rendőrtiszti- és tiszthelyettesi képzést vették szemügyre.

A legtöbben most találkoztak először „piroscsíkos" katonával. S a legérdekesebb, hogy *Ábel László* vezérőrnagy, a határőrség országos parancsnokának helyettese úgy beszélgetett a fiúkkal, mintha régi ismerősök lettek volna.

Valaki a hátsó sorokból — talán tréfának szánta —, közbekiáltott: „Én a határőrséghez szeretnék kerülni!"

Widerkomm Ervin, grafikus

(Widerkomm Ervin rajza)

Gergely Mihály: Kutöncöl

12.

Népszabadság Bp. 1978 júl. 2.

lául, ahogy a munkaszolgálat
ézményéről ír: „*A munkaszolgá*
at olyan megalázó, megszégyenít
s a későbbi időkben szörnyű tra
édiákhoz vezető intézmény lett
mi páratlanul áll a magyar tör
énelemben."

Egy olyan tiszt életútja bonta
ozott ki előttünk, aki komolya
ette, és — a lehetőségek szerin
— maradéktalanul teljesítette
zokat a követelményeket, ame
ek a katonatiszti hivatással kap
solatban meg voltak írva
nagykönyvben", azaz a monar
hia hadiiskoláinak erkölcskód
ében. Hasonlóval lehetett talá
ozni Bajcsy-Zsilinszky Endréné
ki szó szerint vette, ami osztály
számára csak frázis és kulissz
olt — az úri becsületet, a haza

Wiederkomm Ernő, grafikus

L: Dargay Attila

-: 133 kop 12

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 30.

Wiederkomm Ervin, grafikus

A hipertónia — a magas vérnyomás — elleni küzdelem világéve alkalmából a Magyar Posta egyforintos, szimbolikus ábrájú bélyeget bocsát ki. Tervezője: *Wiederkomm Ervin* grafikusművész. A megjelenés pontos időpontját később közöljük.

— A magas vérnyomás ellen

Népszabadság, Bp. 1978. júl. 9.

24.

Widerkomm Ervin, grafikus

rajz : repr.

Dér Endre : Zür a köbön 12

Népszabadság, Bp. 1978. júl. 16

y fényűzésével.
lenuhin játéka is ezt az erőt
niti meg.
ach olyan nagy művész, élet-
ve annyira nem ismeri a fél-
enységet, hogy az alkotó és az
mű valósággal unszoltak: sze-
sek másokat is. Így szerettem
g, mert meg kellett szeretnem:
rellit, Scarlattit, Couperint, Ra-
au-t és még sokakat, a rokon-
jegyében, a felfokozott életér-
, a megejtő ittasság, a könnyed,
nyló dallamosság, a vegetációs
báj, az ünnep és az ünnepivé
mesített tánc szerelmében.
Ma este talán a legszikárabbat
lasztom közülük, akit kortársai
ár-már szárazsággal vádoltak:
két keresztnévvel rendelkező
an Philippe Rameau-t.
Egyik elbűvölő, vidámító con-
rtóját, g-mollban.
A harmadik lemezem Monte-
erdié.
Elöljáróban annyit: Velencét
káig nem szerettem. Szép, túl-
gosan szép volt a homlokzata.
e mi van mögötte? Gyanakodva
éztem a várost. Még Velence
stője. Tintoretto sem oszlatta el
hőseit sorra mind a me
ja.
A forgó korongon egyik operá-
ja szól, a *Poppea megkoronázása*
— a szerelem, a halál, az állandó
veszély szétválaszthatatlanságá-
ról. Ujjongásában is tragikus.
Már szerettem Velencét, amikor
egy másik muzsikus, Vivaldi, még
jobban megszerettette velem a
hivalkodó, szép, valószínűtlen vá-
rost. A merengő félálom költőjét
szeretem Vivaldiban, a laza dal-
lamot, a tenger közeli ígéretét, a
váratlan, nagy hanglépéseket —
ez a költészet visszavezetett egy
másik ismerős világba is, gyerek-
korom nagy gyümölcsöskertjébe,
az akkori félálmokba, érő gyü-
mölcsök illatában érlelődő félénk,
lázas tervekbe, a tengerként hul-
lámzó jövő páráiba, a holnapok
bizonytalan ígéreteibe.
Ma sem tudom a régi, gyerek-
kori álmok szorítása nélkül hall-
gatni Vivaldit darázsdongással te-
li régi nyarak üzenetét — de az ő
lemezeit egy másik estémre ha-
lasztom.
Éjfél is elmúlt. Egyébként csal-

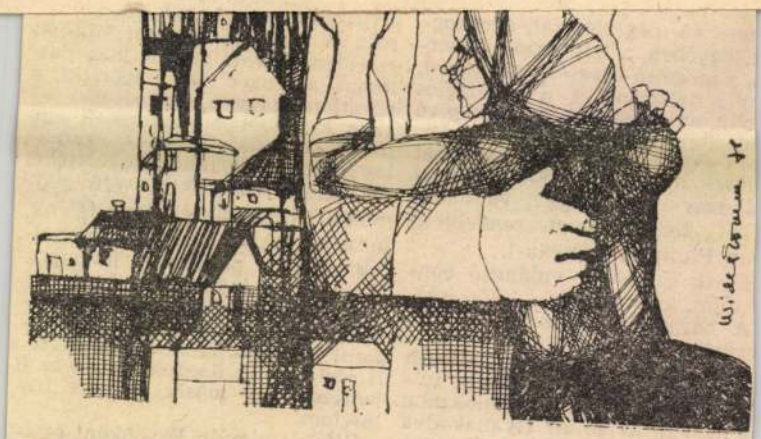

(Widerkomm Ervin rajza)

Wiederkomm Ervin, grafikus

L. Czigléngyi Ádám

Bélyeggyűjtés

– Az év legszebb bélyege

Népszabadság, Bp. 1977. júl. 5. 12.

Widenmann Antal

óráz Gyöngyös
1800 körül

Állóra fekete farzekreig-
ben, Romanicos számlapjen
Nepomuki szt János
képével. Készítette fenti

Árverési Közlöny
1928 febr. (41. sz)

Cortesius. Ugolinus Verinus. Jo. Franc. Marlianus. Ára 3 frt 50 kr.

Magyarországi tanulók külföldön. I. kötet. A **jénai** egyetemen. Összeállitotta **Mokos Gyula**. Ára 2 frt 20 kr. II. kötet. A **bécsi** egyetemen. Összeáll. dr. **Schrauf Károly**. Ára 4 frt 50 kr. III. köt. A **krakói** egyetemen. Közli dr. **Schrauf Károly**. Ára 1 frt 50 kr.

Régi magyar nyomtatványok. (Betü- és alakhü kiadás.) I. kötet. **Komjáthy Benedek**: Az zenth Paal leveley magyar nyelven 1553. Ára 3 frt. II. köt. **Telegdi Miklós**: Az keresztyensegnec fondamentomiról való rövid keonyvechke 1562. Ára 80 kr. **Pesty Gábor**: Nouum Testamentum. Wy Testamentum magyar nyelven 1536. Ára 3 frt. III. kötet. **Dévai Mátyás**: At tiz parantsolatnac, a hit agazatinak, am mi atancnac, aes ah hit petsaetinec roeviden valo magarazatta. 1538. Ára 1 frt. **Szilády Áron** jegyzeteivel.

Irodalomtörténeti Közlemények. VIII. évfolyam (1898.) Szerkeszti **Szilády Áron**. Előfizetési ára 5 frt. Egyes füzet ára 1 frt 50 kr.

Megrendelések intézendők:

a Magyar Tud. Akadémia könyvkiadó-hivatalához

Budapest, Akadémia-palota.

Budapest, 1898. Az Athenaeum r. társ. könyvnyomdája.

Wiederhorn Ervin

„Ikarov" c. rapsa
a 9. oldalon

Népszava 1973 május 6

Wiederkomm Ervin

Bemutatott műve:

„Illusztráció," tollrajz, 53 x 67.

Zala Tibor: XI. magyar képzőműcészeti

Kiállítás, Budapest, 1968.

111

Widermann Antal

órás Pozsony

XVIII. n.

érod

Pritz

5.7. l

jobbra néz. Prémkucsmájának bélése
, bajusza s szakálla fekete; szeme barna.
alól:

tis coacte

hiak, pp. Arcis Sepus: et Comit: ejusd:
: Hung: Magister, S.C. Rgz. M. Consi-

14.4cm.
ándéka 1824.

728—729. —, renaissancekori, kettő, egyik négy, másik hatszegletes piroskövel, darabja 40

730. —, vésett lappal, Árpádkorabeli 20

731. GYŰRŰ, római ezüst, egykor aranyozott, calcedon kővel . . 30

732. GYŰRŰ, ezüst, karneol kameoval, mely római fejet ábrázol. Empire 20

733. GYŰRŰ, bronz, ugynevezett püspök-gyürü, XVIII. század . 30

734. EZÜST KARKÖTŐ, magyar filigránmunka, almandinokkal, XVIII. század 30

735. NÁSFA, ezüst, filigrán művü, türkizzel, XVIII. század 40
E tárgy árverési árát tulajdonosa a háboruban megvakult katonák intézete javára ajánlotta fel.

736. MENTECSATT, ezüst. Empire 10

737—744. KORALL GOMBOK, 8 darab, darabja 2

745. ZSEBÓRA, ezüst, orsós és láncos szerkezetü. Vert és vésett számlapján Patron, London felirással. A tulajdonképeni órát védő és levehető tok hátoldalán vert és cizellált művű képével egy rokokó-párnak megfelelő keretben. T. P. s fölötte korona, mint mesterjel. XVII—XVIII. század 250

746. PÉNZTÁRCA, ezüstverettel. Biedermeier 15

747. CIGARETTATÁRCA, Tulaezüst 35

748. NAGYITÓ ÜVEG, gyöngyháztokban, arany foglalattal . . 40

749. KOSÁRKA, ezüst, filigránmunka 30

750. VARRÓKÉSZLET, ezüst, színes lithografiával diszitett egykoru tokban, Biedermeier . . . 40

751. VARRÓKÉSZLET, ezüst, berakott fatokban 45

752. SZELENCE, ezüst, modern . 25

753. MADÁR, ezüst 20

708. EZÜSTKEHELY, magyar. — Ungarischer Silberkelch um 1700.
A Szent-György-Czéh XXI. művészeti aukciójáról.

754. KERESZT, malachit, aranynyal 20

755. KERESZT, malachit, tokban . 24

756. BONBONNIÉRE, ezüst, lantalaku 8

757. TAJTÉKSZIPKA borostyánszopókával és ezüst verettel. Tokban. Előrészén a habokból megszülető Venus zománc reliefképével 70

758—759. TÁLACSKA, ezüst. Két darab. Darabja 12

760. VÁZÁCSKA, fayence, ezüst foglalatban 20

761. TOILETTE = TÜKÖR, kina= ezüst. Empire modoru . . . 25
762. PÁROS GYERTYATARTÓ, ezüstözött 40
763. EZÜSTKANÁL, magyar, 1848 10
764. EZÜSTTALPU SÓTARTÓ 20
765. TÖLTÉNYTÁSKA, kevert= ezüst 20
766. VADÁSZ EVŐKÉSZLET. Kés, villa és fenőacél. Ezüst. XVIII. század 45
767. FÜSZERTARTÓ. Filigrán, ezüst 60
768. SÓTARTÓ, ezüst. Empire . . 35
769. EZÜSTPOHÁR, vert. Barokk 38
770 URVÖLGYICEMENTRÉZ= HORDÓCSKA, vésett felirá= sokkal. XVIII. század 50
771. KOPPANTÓ, ezüstlemezelt. Biedermeierkori 10

VII.

ÓRÁK. BUTOROK, TÜKRÖK.

771/a. OKMÁNYLÁDA, vas, az Il= lésházy család tulajdona volt. Az egyébként is sulyos leveles= láda vaspántokkal egy bükkfa= tönkhöz van erősitve, hogy hely= hezkötött volta még inkább fo= koztassék. Magyar, XVI—XVII. század. Szavatossággal . . . 200
Ezt az érdekes magyar antikvitást tulaj= donosa a háboruban megvakult katonák intézete javára ajánlotta fel. Árverése az aukció második napján vasárnap, február hó 28=án, délelőtt lesz.
772. BRONZÓRA, álló, kalicka alaku. XIX. század első fele . 80
773. ÁLLÓÓRA, lámpásalaku tok= ban, Anton Wiedemann, Press= burg 80
774. ÁLLÓÓRA, lámpásalaku. Ne= gyedütős orsószerkezettel. Sárga= réz számlapján öntött és vésett diszek és e felirás: Johann Metz= ner Neusohl. XVIII. század . 60
775. ÁLLÓÓRA, empire «Federl in Wien» 140
776. ÁLLÓÓRA, barna. faházas. Wien 45
777. ÁLLÓÓRA, fekete, két ala= bástrom oszloppal. Biedermeier 50
778. ÁLLÓÓRA, fekete, négy ala= bástrom oszloppal. Biedermeier 60
779. ÁLLÓÓRA, bronz, aranyozott, dobozzal és kutyával XIX. szá= zad 60
780. OSZLOPOS ÓRA, kinaezüst, empire modoru, ütőszerkezettel 75
781. ÁLLÓÓRA, plated 45
782. ÓRATOK, fából. Empire . . 10
783. HÁZIOLTÁRKA, két ala= bástrom oszloppal 40
784. TABERNACULUM, XVII. század 100
785. FIÓKOS SZEKRÉNY, ében= fából, elefántcsont berakással, hozzávaló asztalkával 300
786. ROCOCO VITRINE, egykoru brokáttal bélelve 200
787. FALI VITRINE, aranyozott, modern 55
788. ASZTAL, kerek, középen be= rakott csillaggal. Biedermeier . 120
789—790. SZÉK, Biedermeier, két darab, darabja 50
791. VARRÓASZTALKA, Bieder= meier 100
792. PARAVENT. Diófa=keretben, selyem alapon, gyöngyhimzéssel 80
793. KIS ASZTAL. Sérült . . . 20
794. SECRETAIRE, modern vere= tekkel 60
795. TÜKÖR, csiszolt és facettált üveggel, arany rámában. Bieder= meier 120
796. TÜKÖR, Biedermeier 80
797. ASZTALZONGORA, kivül diófa, belül mahagonival fournie= rozva, elefántcsont=billentyükkel, kereszthuros szerkezettel és pe= dállal. Négy oktávos claviatu= rája és húrozata ép. Joseph Klein, Clavier Instrumenten= macher in Wien. Korai Bieder= meier 300
L. az illusztrációt 75. l.

A Gyüjtő. 1915. 72. l.
XXI. aukció.

Widenmann Antal

örök Pozsony

1790 Eöml

l.

Ernst Muzeum aukciói

XV. 101. l.

XXVIII.

731

1712. SZEKRÉNYÓRA, fekete fa, aranyozott részletekkel, számlapján zománcos korongok. Jelezve *Leopold Körner in Wienn.* Bécs, 1780 k.

1713. KABINETT-SZEKRÉNY, fekete fa és békateknő, bronz veretekkel. Az asztal szélesebb, a szekrény belsejében 9 kisebb fiók, közepén oszlopos ajtó. Olasz, XVII. sz.

1714. KIS KABINETT, kőrisfa, berakott diszitéssel. Előlapja lenyilik, belsejében 9 fiók. Kovácsolt vasveretekkel. Tirol, XVII. sz.

1715. KIS LÁDA, fekete és aranylakk, gyöngyházberakással, aranyozott rézveretekkel. Holland, XVIII. sz.

1716. IRÓSZEKRÉNY, diófagyökér, szalagos berakással, bronzveretekkel. Alsó része háromfiókos. Ferde irólapja felnyitható, felsőrésze kétajtós. Osztrák, XVIII. sz.

1717. KÉT KONZOL, fekete fa, szürke márványlappal, elől két herma.

1718. ASZTAL, diófagyökér, fehérfa berakással. A négyszögü lap sarkai letompitottak, lába csigás, két hevederes talppal. Magyar, Biedermeier.

1719. FALI INGAÓRA, mahagoni fatokban, üveg oldalakkal. Pest, XIX. sz. e. f.

1720. SZEKRÉNYÓRA ÉS KÉT KANDELÁBER, békateknő és aranyozott bronz, Boulle-modoru rézberakással. Francia, XIV. Lajos stilusban. Jelezve *Thuret Paris.* XIX. sz.

1721. KÉT EMELETES SZEKRÉNY, diófa, csont, réz és faberakásu jelenetekkel és diszitéssel.

1722. VIRÁGTARTÓ ÁLLVÁNY, gyökérfa, rácsos berakással, aranyozott neobarok bronzveretekkel. Francia, 1850 k.

1723. TOILETTE-TÜKÖR, faragott és aranyozott fa talapzaton, villás karon nyugszik az ovális forgatható tükör. XIX. sz. e. f.
M. 45 cm.

1724. PARAVENT, mahagonifa három szárnnyal.

1725. SZALONSZEKRÉNY, fekete fa rézberakással és aranyozott bronzveretekkel. Egyajtós. Bécs, 1850 k.

1726. HAT SZÉK, diófa, tölgyleveles bársony kárpitozással. Biedermeier.

1727. TOILETTE-ASZTAL, diófa, szalagos berakással. Fedőlapja három részben felnyiló. Magyar, 1800 k.

1728. SZEKRÉNY, diófa, egyajtós, tojássoros párkányzattal és két hermával. Empire.

1729. FIÓKOS-SZEKRÉNY, diófa, berakott diszü hat fiókkal. Magyar, XIX. sz. e. f.

1730. SZEKRÉNY, diófa, ives ajtóval, két oszloppal. Empire.

1731. ZENÉLŐ-ÓRA, empire keretben, lovas vadászatot ábrázoló képpel. XIX. sz. e. f.

1732. GYERTYATARTÓELLENZŐ ÁLLVÁNY, mahagonifa, aranyozott részletekkel, felső része aranyozott bronz. Bécs, empire.
M. 133 cm.

1733. UTAZÓ LÁDIKA, békateknő, gazdag áttört aranyozott rézveretekkel. Angol v. Holland, XVII—XVIII. sz.
H. 31 cm.

1734. KABINETTE, fekete, hajlottlábu asztalkán nyugszik a kis kétajtós, szines lakkdiszitésü kabinett, belsejében fiókok. Holland, XVIII. sz.

1735. ALACSONY SZEKRÉNY, kétajtós, diófa, sarkán csavart oszlop. Alsó részében fiók. XVII. sz. v.

Ernst Muzeum aukcioi

1690. FÉRFISZENT MELLSZOBRA, faragott és aranyozott fa, tagozott négyszögü fatalapzaton. Barok.
M. 61 cm.

1691. JÉZUS-SZOBOR, faragott és szinezett fa. Jézus álló helyzetben, kezében az Isten bárányát ábrázoló korongot tart. Spanyol, román jellegü.
M. 74 cm.

1692. JELENETEK JÉZUS ÉLETÉBŐL, 14 hársfadombormü, aranyozott fakeretben. Német, XVIII. sz.
40—26 cm.

1693. KAROSSZÉK, diófa, faragott, karján két szatirgyermek.

1694. FALIÓRA, kartusalak, faragott és aranyozott fa Louis XVI. diszitéssel. Jelezve *Anton Widenmann in Pressburg.* Magyar, 1790 k.

1695. BUTORKÉSZLET, mahagonifa, egy kanapé, két karosszék, öt szék, egy asztal és egy konzol. Biedermeier.

1695a. BUTORKÉSZLET, mahagonifa, egy kanapé, egy dos à dos, öt szék és egy asztal. Biedermeier.

1696. LÁBAS SZEKRÉNY (Stollenschrank), hatszögü, tölgyfa, faragott gót mérmüves diszitéssel, kovácsolt vasveretekkel.

1697. BUTORKÉSZLET, fehérre festett fa szines virágdiszitéssel. Két kanapé, négy karosszék, négy szék, egy asztal, egy fiókos szekrény, egy konzolasztal tükörrel, két falitükör, két kis kommode és egy nagy kanapé, továbbá 3 ablakfüggöny karnissal. XIX. sz.

1697a. IRÓASZTAL ÉS KAROSSZÉK, mint tétel 1697.

1697b. GYERMEK-KAROSSZÉK, faállvány, részben aranyozva, selyem kárpitozással. XIX. sz.

1698. KÉT KAROSSZÉK, diófa, applikációs selyem kárpitozással. Spanyol jellegü.

1698a. KÉT KAROSSZÉK, faragott fa vörös szövetkárpitozással. XIX. sz.

1699. EGY KANAPÉ, faragott és aranyozott fa rokoko diszitéssel, brokát kárpitozással.

1700. SZÉK, faragott és aranyozott fa, Louis XVI. diszitéssel és brokát kárpitozással.

1701. KAROSSZÉK, faragott és aranyozott fa rokoko diszitéssel, kárpitozva.

1702. IRÓASZTAL, mahagonifa, bronzveretekkel, hengeres lezáróval, kihuzható irólappal. Alul három fiók, belsejében három, felsőrészében három fiók. Louis XVI.

1703. NAGY EMELETES SZEKRÉNY, kőrisfa, faragott és berakott diszitéssel, kovácsolt vasveretekkel. Homloklapja épület homlokzatot ábrázol. Délnémet, XVI—XVII. sz.

1704. ASZTAL, faragott és aranyozott fa, barok diszitéssel.

1705. TRÓN, faragott és aranyozott fa, barok diszitéssel és piros bársonykárpitozással. Olasz.

1706. SZOBORTALAPZAT, zöld márvány, oszlopidomu.

1707. SZOBORTALAPZAT, zöld márvány, csavaros oszlopidomu.

1708. ASZTAL, tölgyfa, esztergályozott golyós lábakkal és faragott diszitéssel. Tirol.

1709. SZÉK, diófa, trapezalaku ülőlappal, támláján két kartusalaku heveder. Olasz, XVII. sz.

1710. KABINETTSZEKRÉNY, feketefa, kétajtós, belsejében kisebb, fiókok rommárvány berakással. Olasz XVII. sz.

1711. TÜKÖR faragott és aranyozott XVI. Lajos stilusu fakeretben. Jelezve 1801. P. P. Magyar, 1800 k.

Widenmann Antal

órás Pozsony

falióra, Louis XVI.

irod

Császári Múzeum

101. l.

TK. 313

II
603

313. *Esterházy Dániel.* Mellig van ábrázolva, kissé jobbra fordult, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, hosszú szakálla őszbevegyült. Atillája sötétpiros és fekete-pettyes fehér prémmel diszitett mentéje violaszinű. Az előbbin öt nagy gomb van. Felirata alól: »*Preces vincunt invicibilem et ligant omnipotentem*« és a kép körül: »*Daniel Esterházy de Galantha, Eqves Auratus, S. C. Rq(ue) M. Consiliarius 1650*«.

Vászon, méretei 18·3 : 14·8 cm. — Át. Képt. 151 (13). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Widenmann Antal

Árveresi Csarnok aukció Kat.

39. sz. 1927. okt.

Álló óra fekete szekrényben bronzveretekkel.

Készítette Anton Widenmann in Gyöngyös

1800 körül

1690. FÉRFISZENT MELLSZOBRA, faragott és aranyozott fa, tagozott négyszögü fatalapzaton. Barok.
M. 61 cm.

1691. JÉZUS-SZOBOR, faragott és szinezett fa. Jézus álló helyzetben, kezében az Isten bárányát ábrázoló korongot tart. Spanyol, román jellegü.
M. 74 cm.

1692. JELENETEK JÉZUS ÉLETÉBŐL, 14 hársfadombormü, aranyozott fakeretben. Német, XVIII. sz.
40—26 cm.

1693. KAROSSZÉK, diófa, faragott, karján két szatirgyermek.

1694. FALIÓRA, kartusalak, faragott és aranyozott fa Louis XVI. diszitéssel. Jelezve *Anton Widenmann in Pressburg.* Magyar, 1790 k.

1695. BUTORKÉSZLET, mahagonifa, egy kanapé, két karosszék, öt szék, egy asztal és egy konzol. Biedermeier.

1695a. BUTORKÉSZLET, mahagonifa, egy kanapé, egy dos à dos, öt szék és egy asztal. Biedermeier.

1696. LÁBAS SZEKRÉNY (Stollenschrank), hatszögü, tölgyfa, faragott gót mérmüves diszitéssel, kovácsolt vasveretekkel.

1697. BUTORKÉSZLET, fehérre festett fa szines virágdiszitéssel. Két kanapé, négy karosszék, négy szék, egy asztal, egy fiókos szekrény, egy konzolasztal tükörrel, két falitükör, két kis kommode és egy nagy kanapé, továbbá 3 ablakfüggöny karnissal. XIX. sz.

1697a. IRÓASZTAL ÉS KAROSSZÉK, mint tétel 1697.

1697b. GYERMEK-KAROSSZÉK, faállvány, részben aranyozva, selyem kárpitozással. XIX. sz.

1698. KÉT KAROSSZÉK, diófa, applikációs selyem kárpitozással. Spanyol jellegü.

1698a. KÉT KAROSSZÉK, faragott fa vörös szövetkárpitozással. XIX. sz.

1699. EGY KANAPÉ, faragott és aranyozott fa rokoko diszitéssel, brokát kárpitozással.

1700. SZÉK, faragott és aranyozott fa, Louis XVI. diszitéssel és brokát kárpitozással.

1701. KAROSSZÉK, faragott és aranyozott fa rokoko diszitéssel, kárpitozva.

1702. IRÓASZTAL, mahagonifa, bronzveretekkel, hengeres lezáróval, kihuzható irólappal. Alul három fiók, belsejében három, felsőrészében három fiók. Louis XVI.

1703. NAGY EMELETES SZEKRÉNY, kőrisfa, faragott és berakott diszitéssel, kovácsolt vasveretekkel. Homloklapja épület homlokzatot ábrázol. Délnémet, XVI—XVII. sz.

1704. ASZTAL, faragott és aranyozott fa, barok diszitéssel.

1705. TRÓN, faragott és aranyozott fa, barok diszitéssel és piros bársonykárpitozással. Olasz.

1706. SZOBORTALAPZAT, zöld márvány, oszlopidomu.

1707. SZOBORTALAPZAT, zöld márvány, csavaros oszlopidomu.

1708. ASZTAL, tölgyfa, esztergályozott golyós lábakkal és faragott diszitéssel. Tirol.

1709. SZÉK, diófa, trapezalaku ülőlappal, támláján két kartusalaku heveder. Olasz, XVII. sz.

1710. KABINETTSZEKRÉNY, feketefa, kétajtós, belsejében kisebb, fiókok rommárvány berakással. Olasz XVII. sz.

1711. TÜKÖR faragott és aranyozott XVI. Lajos stilusu fakeretben. Jelezve 1801. P. P. Magyar, 1800 k.

Kunst Museum auction IV (1921)

1712. SZEKRÉNYÓRA, fekete fa, aranyozott részletekkel, számlapján zománcos korongok. Jelezve *Leopold Körner in Wienn.* Bécs, 1780 k.

1713. KABINETT-SZEKRÉNY, fekete fa és békateknő, bronz veretekkel. Az asztal szélesebb, a szekrény belsejében 9 kisebb fiók, közepén oszlopos ajtó. Olasz, XVII. sz.

1714. KIS KABINETT, kőrisfa, berakott diszitéssel. Előlapja lenyilik, belsejében 9 fiók. Kovácsolt vasveretekkel. Tirol, XVII. sz.

1715. KIS LÁDA, fekete és aranylakk, gyöngyházberakással, aranyozott rézveretekkel. Holland, XVIII. sz.

1716. IRÓSZEKRÉNY, diófagyökér, szalagos berakással, bronzveretekkel. Alsó része háromfiókos. Ferde irólapja felnyitható, felsőrésze kétajtós. Osztrák, XVIII. sz.

1717. KÉT KONZOL, fekete fa, szürke márványlappal, elől két herma.

1718. ASZTAL, diófagyökér, fehérfa berakással. A négyszögü lap sarkai letompitottak, lába csigás, két hevederes talppal. Magyar, Biedermeier.

1719. FALI INGAÓRA, mahagoni fatokban, üveg oldalakkal. Pest, XIX. sz. e. f.

1720. SZEKRÉNYÓRA ÉS KÉT KANDELÁBER, békateknő és aranyozott bronz, Boulle-modoru rézberakással. Francia, XIV. Lajos stilusban. Jelezve *Thuret Paris.* XIX. sz.

1721. KÉT EMELETES SZEKRÉNY, diófa, csont, réz és faberakásu jelenetekkel és diszitéssel.

1722. VIRÁGTARTÓ ÁLLVÁNY, gyökérfa, rácsos berakással, aranyozott neobarok bronzveretekkel. Francia, 1850 k.

1723. TOILETTE-TÜKÖR, faragott és aranyozott fa talapzaton, villás karon nyugszik az ovális forgatható tükör. XIX. sz. e. f.
M. 45 cm.

1724. PARAVENT, mahagonifa három szárnnyal.

1725. SZALONSZEKRÉNY, fekete fa rézberakással és aranyozott bronzveretekkel. Egyajtós. Bécs, 1850 k.

1726. HAT SZÉK, diófa, tölgyleveles bársony kárpitozással. Biedermeier.

1727. TOILETTE-ASZTAL, diófa, szalagos berakással. Fedőlapja három részben felnyiló. Magyar, 1800 k.

1728. SZEKRÉNY, diófa, egyajtós, tojássoros párkányzattal és két hermával. Empire.

1729. FIÓKOS-SZEKRÉNY, diófa, berakott diszü hat fiókkal. Magyar, XIX. sz. e. f.

1730. SZEKRÉNY, diófa, ives ajtóval, két oszloppal. Empire.

1731. ZENÉLŐ-ÓRA, empire keretben, lovas vadászatot ábrázoló képpel. XIX. sz. e. f.

1732. GYERTYATARTÓELLENZŐ ÁLLVÁNY, mahagonifa, aranyozott részletekkel, felső része aranyozott bronz. Bécs, empire.
M. 133 cm.

1733. UTAZÓ LÁDIKA, békateknő, gazdag áttört aranyozott rézveretekkel. Angol v. Holland, XVII—XVIII. sz.
H. 31 cm.

1734. KABINETTE, fekete, hajlottlábu asztalkán nyugszik a kis kétajtós, szines lakkdiszitésü kabinett, belsejében fiókok. Holland, XVIII. sz.

1735. ALACSONY SZEKRÉNY, kétajtós, diófa, sarkán csavart oszlop. Alsó részében fiók. XVII. sz. v.

Widemann

293. Batthyány Ádám. L, Arjás Vad medaillonban. Át. Képt. 150.

(látható, kissé) fordult, de szembe

Mellig, jobbra néz. L Homlokába logó haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Atillája és piros bélésü mentéje kék. Az előbbin nyolcz, az utóbbin pedig öt gomb van. Felirata alól: »Deo favente« és a kép körül: »Comes Adamus de Bothian, S.C. Rq3 M. Cons: Cam: Conf: Canisae, oppos: Gen: Dapif: R: per: H: Magist: Ao. 1651«.

599

(Tk)

Vászon, méretei 18.5: 14.9 cm. — Át. Képt. 150 (13). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150(13).~~

904:V.4

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

292. Kornis Antal. Át. Képt. 150.

+ fordul, tojásad medállon-ban.

599

(TK)

van ábrázolva, kissé

Csaknem derékig, jobbra ~~néz~~. Rövid haja, bajusza és szakálla őszbevegyült, szemöldöke és szeme barna. Atillája sárga, bal vállára vetett kék mentéjének lehajtott széles gallérja fehér prém. Felirata alól: „Pugna pro Patria" és a kép körül: „Comes Antonius Cornis de Göntzruska Sacrae Caesariae Regiaeqve M. Consiliarius 1637".

Vászon, méretei 18.8: 14.7 cm. — Át. Képt. 150 (12). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (12).~~

204: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

291. Vay Ádám. L, tojás dad medaillonban. Át. Képt. 150.

Kissé balra fordult, de szembe

Mellig, ~~jobbra~~ néz. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és körszakálla barna. Atilláján öt, mentéjén pedig négy nagy diszgomb van. Felirata: „Mundus nunqvam fit mundus" és a kép körül: „Illusttrissimus Comes Adamus Way Transilvaniae Vajvoda Anno 1649".

599 (Tk)

Vászon, méretei 18.5: 15 cm. — Át. Képt. 150 (11). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (11).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

290. Ostrosits Pál. Át. Képt. 150.

+ fordult, tojásdad medaillonban.

látható, kissé

Mellig, balra ~~néz~~. Prémes kucsmáját tollak diszitik, szemöldöke és hegyes bajusza fekete, szeme barna, szakalla leberetvált. Atillája szürkésbarna, a bal vállára vetett mentéjének széles gallérja prém, mentekötője szalag. Felirata alól: „Omnia conendo docilis Solertia vincit" és a kép körül: „Paulus Ostrositzh de Ghilentintz, Anno 1649".

Vászon, méretei 18.5: 14.6 cm. — Át. Képt. 150 (10). — piros

Gróf Csáky László ajándéka 1824.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 150 (10).~~

598

(Tk)

904: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

289. Csáky László. L, tojásdad medaillonban. Át. Képt. 150.

kissé balra fordult, de

Mellig, szembe néz. Prémkucsmájának bélése és feketepettyes fehér prémes mentéje violaszínű; atillája, melyen nagy diszgombok vannak, sötétkék. Haja és szakálla őszbevegyült; szemöldöke, szeme és bajusza barna. Felirata alól: Nec prosperis nec adversis és a kép körül: C: Ladis: de Chiak C: Komarom: et Zolnen: Sup: C: Praesid: Leven: et Tott: Sup: Capit: J: Curiae: S.C.Rq3 M. Consiliarius Ao. 1650.

598

Vászon, méretei 18.7: 14.5 cm. — Át. Képt 150 (9). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
A ~~Nemz. Muz. kép tárából.~~
~~Át. Képt. 150 (9).~~

(TK)

904: U.Y.

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

288. Fejérkövi István. ⊥, tojásdad medaillonban. Át. Képt150.

⊥ fordul, de szembe

⊥ magas

598

látható, kissé

Mellig, jobbra ⊥ néz ⊥. Homlokába logó haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla fekete, szeme barna. Atillája ~~sárga~~, lehajtott széles prémgallérú mentéje kék. Az előbbin kilencz, az utóbbin pedig öt diszgomb van. Felirata a kép alatt: „Concordia res parvae crescunt" és a kép körül: „Stephanus Fejérkövi Supremus Comes Comitatus Nittriensis et Zagrab 1520."

(Tk)

Vászon, méretei 18.5: 14.9 cm. — Át. Képt 150 (8). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (8).~~

904: V. 4

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

(287.) Turánszky Péter. + fordul, tojásdad medaillonban. Át. Képt. 150.

van átrázolva, kissé

598 Csaknem derékig, (balra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Atillája és prémbélésü mentéje barnavörös. Felirata: »Malo amicum bonum qvam Dari aurum« és a kép körül: »Petrus Turanczki de Turitz Praesidij Putnokiensis Supremus Capitaneus 1622«

Mÿ

(TK) Mÿ

Vászon, méretei 18.6: 14.7 cm. — Át. Képt. 150 (7). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (7).~~

904: v.4.

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

286. Rottaly J. Jakab. Át. Képt. 150.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

598 (Tk)

Mellig, kissé balra fordult, szembe néz. Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, arcza leberetvált. Atillája és feketepettyes fehér prémgallérú mentéje sötétkék. Az előbbin hét, az utóbbin pedig öt a diszgombok száma. Mentekötője piros szalag. Felirata alól: »Graditur Ore perverso« és a kép körül: »Joann Jacob Rotally Sendrőrits Arcis Praefectus Anno 1630«.

Vászon, méretei 18.2: 14.3 cm. — Át. Képt. 150 (6). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (6).~~

904: v. 4.

Widemann

278. Hunyadi ~~Korvin.~~ János

Át. Képt. 149.

fordul, tojásdad medállonban.

van ábrázolva

Mellig, kissé jobbra ~~néz.~~ ~~Prémkucsmáját piros toll diszíti.~~ Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla sötétbarna. Latillája kék, prémmel bélelt mentéje barna. Felirata alól: „Omitto" és a kép körül: „Corvinus Huniades Transilvaniae Vaivoda, S. C. Rq. M. Consiliarius Ano 1442".

596 (TK)

Vászon, méretei 18.6: 14. cm. — Át. Képt. 149 (18). —
Gróf Csáky László ajándéka.
~~A Nemz. Muz. képtárából 1824.~~
~~Át. Képt. 149 (18).~~

Prémkucsmáját piros toll diszíti,

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

285. Zajó Ferencz. Át. Képt. 150.

↳ fordul, de ~~vissza~~ nembe

↳, bojásdad medállonban.

597

(TK)

(van ábrázolva, kissé

Mellig, jobbra néz. Hosszú haja és bajusza ősz, szemöldöke fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Nyakkendője körülcsvart, atillája világoskék, mentéjének gallérja és szegélye fehér prém. Felirata alól: »Vivere Deo« és a kép körül: »Franciscus Zajo Dassis Danubianae Praefectus Anno 1650«

Vászon, méretei 18.6: 14.7 cm. — Át Képt. 150 (5). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (5).~~

904: V.4.

Gróf Csáky László ajdn. 1824 Át. Képt. 150

Widemann

249. Esterházy István. Át. Képt. 148.

kissé fordul, de szembe néz.

Mellig, jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke és szeme barna, bajusza és szakálla leberetvált. Atillája állógallérú, feketepettyes fehér prémmel diszitett mentéje violaszürke. Az előbbin hat és az utóbbin három nagy gomb van. Felirata alól: »Veritas odium parit« és a kép körül: »C. Stephanus Esterhazy de Galantha pp. de Frakno Praesidÿ Papensis Sup: Capitan: Año 1642«.

590 (5K)

Vászon, méretei 18.3: 14.8 cm. — Át. Képt. 148 (9). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Mzu. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (9).~~

904: v. 4.

Csáky László gr. aj. 1824 Át. Képt. 148

Widenman, Elias, rézmetsző (II. 215, 216. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő

Wideinsum

232. Meger Zsigmond. Át. Képt. 147.

látható fordul, tojásdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, bajusza és hosszú szakálla ősz, szemöldöke fekete, szeme barna. Atilláján és fehér prémmel bélelt felső köntösén nagy fekete gombok vannak. Felirata alól: »Per angusta ad augusta« és a kép körül »Sigismundus de Meger Liber Baro, Anno 1651«.

586 (TK)

Vászon, méretei 18.4: 14.8 cm. — Át Képt. 147(12). —
Gróf Csáky László ajándéka, 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (12).~~

204: v. 4.

Át. Képt. 147.

Csáky László aj. 1824.

Widemann L Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, szakálla leberetvált.

Át. Képt. 148.

250. Magyar Balázs.

Mellig, (Lissé) balra fordul, de vissza néz. (Tojásdad medaillonban) L Prémes kucsmájának bélése ~~piros~~ ~~Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, szakálla leberetvált~~ és mentéje piros, atillája sötétszürke. Az előbbin három és az utóbbin hét gomb van. Felirata alól: „Cum pugnat vincit" és a kép körül: „Blasius Magyar Mathiae Corvini Regis Dux Exercitus Anno 1454".

590 (TK)

Vászon, méretei 17.4: ~~[illegible]~~ 14.3 cm. — Át. Képt. 148 (10). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (10).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

251. Eördögh István. Át. Képt. 148.

Arjásdad medaillonban.

kissé jobbra fordulo, de szembe

Mellig, ~~szembe~~ néz. Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, bajusza és szakálla ~~szürkésbarna~~ oszbevegyüls, ~~Atillája~~ szeme barna. Atillája és prémgalléros mentéje zöldesszürke. Ez utóbbin négy nagy gomb van. Felirata alól: Nec vita nec morte és a kép körül: Stephanus Eördegh Sacrae Caesariae Regiaeqve Majestatis Consiliarius Anno 1657.

590 (Tk)

Vászon, méretei 18.5: 14.8 cm. — Át. Képt. 148 (ii). —
Gróf Csáky László ajándéka. 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (11).~~

904: V. 4.

Csáky László gr. aj. 1824 Át. Képt. 148

Widemann

Át. Képt. 148.

252. Esterházy László.

L, tojásdad medaillonban.

van ábrázolva) fordul, de nembe

Mellig, kissé balra néz. Hosszú haja, szemöldöke és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája zöld, mentéje piros. Az előbbin hét és az utóbbin öt nagy gomb van. Felirata alól: Fortes creantur fortibus és a kép körül: Com: Ladislaus Esterházy de Galantha pp: de Fragno, Comit: Sopronien: Sup: Com: S. C. Rq. M. Cam: Ao. 1649.

591 (TK)

Vászon, méretei 18.2: 14.8 cm. Át. Képt. 148(12).
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (12).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

234. Kemény Sámuel. L, Arjásdad medaillonban. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147

587 (TK)

Mellig, ~~balra~~ kissé jobbra fordult de visszanéz L Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla ősz, szeme barna. Atillája zöld és rajta a diszgombok száma hat. Felirata alól: »Adverso turbine cresco« és a kép körül: »Samuel Kemeny Comit. Doboka Supremus Comes Anno 1623«

Vászon, méretei 18.6: 14.4 cm. — Át. Képt. 147 (14). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (14).~~

904: v. 4.

Csáky László aj. 1824.

Widemann

235. Pálffy István. Át. Képt. 147.

látható) fordul, bajásdad medállonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Rövid haja, bajusza és körszakálla galambősz, szemöldöke fekete, szeme barna. Atillájának négy gombja látható, prémgallérú mentéje sötétkék. Felirata alól: »Cuor forte rompe Cativa sorte« és a kép körül: »C. Steph: Palfÿ ab Erdőd pp a Veröskő. ~~Ni~~ Comit: Arcq Poson: Sup: Cap: S.C. Rq M: C: C: et p: e: R. H: A. P. V. C. 1644«

587 (TK)

Vászon, méretei 18.1: 14.5 cm. — Át. Képt. 147 (15). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (15).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 147.

Csáky László ajá. 1824.

Widemann

236. Illésházy György. Át. Képt. 147.

van ábrázolva (fordul, tojásdad medállonban

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Violaszinü atilláján a diszgombok száma hét, a vállára vetett piros mentének lehajtott gallérja és bélése feketepettyes fehér prém, bal vállától jobb csipője felé láncz halad. Felirata alól: »Tempora tempore tempera« és a kép körül: »Comes Georgius Illéshazy, Perpetuus Liptoviensis, S.C. Rq M. Cubicularius et Cons: 1649«

587 (TK)

Vászon, méretei 18.3: 14.9 cm. — Át. Képt. 147 (16). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (16).~~

904:v.4.

Át. Képt. 147.

Csáky László ajá. 1824.

Widemann

237. Erdődy György. Át. Képt. 147.

látható fordulo, de szembe néz, tajásdad medaillonban.

587 (TK)

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, bajusza és álla alatti szakálla fekete, szeme barna. Paszománttal szegett atillája violaszürke, vörösbélésü mentéje kék. Az előbbin hét, az utobbin pedig öt a diszgombok száma. Felirata alól: „Melius est addere quam auferre" és a kép körül: „C: Georg: Erdődy de Maniorokerek, Mont: Claudij et Comit: Varasd: pp.Com: S.C. Rq M. Cons: Cam: et Cubi: Regal: per H: Mag: Aō. 1651"

Vászon, méretei 18.6: 14.7 cm. — Át. Képt. 147 (17) —

Gróf Csáky László ajándéka 1824.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 147 (17).~~

Ny

904: v. 4.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824.

Widemann

238. Károlyi László. → fordul, tójás dad medaillonban. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147

van ábrázolva ⊥ fehér bélésű

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Prémkucsmáját ékköves forgó disziti. Haja, szemöldöke, szeme és hegyesre pödrött bajusza barna, szakálla leberetvált. atillája és vállra vetett mentéje sötétkék. Az előbbin öt nagy diszgomb van. Felirata alól: „Fidem virtute famam qvaere" és a kép körül: „Ladislaus Károly de Nagy Károly Anno 1650."

Vászon, méretei 18.1: 14.5 cm. — Át. Képt. 147 (18). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (18).~~

588 (TK)

904: v. 4.

Csáky László aj. 1824.

Widemann

233. Listi János. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147.

balra fordul, tojás Sad medaillonban.

586 (TK)

Csaknem derékig, kissé ~~jobbra néz.~~ Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza és szakálla fekete; szeme szürke. Atillája és prémmel bélelt magas vállú mentéje piros. Felirata alól: „Modesta loqvendum" és a kép körül: „Joannes Listius Liber Baro in Kitze Prollkirchen et Kobolstorff Año 1651".

Le

Vászon, méretei 18.3: 14.6 cm. — Át. Képt. 147 (13). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (13).~~

Csáky László aj. 1824.

904: v. 4.

Widemann

239. Báthori Zsigmond. Át. Képt. 147.

+ fordul, szembe néz, tojásdad medaillonban.

Derékig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, hosszú bajusza és körszakálla ősz, szemöldöke és szeme barna. Atillája és feketepettyes fehér prémgallérú mentéje kék. Az előbbin öt, az utóbbin pedig négy a diszgombok száma. Felirata alól: »Rara fides« és a kép körül: »Serenissimus Transilvaniae Princeps Sigismundus Batori. Anno 1650«

588 (TK)

Vászon, méretei 18.4: 14.8 m. — Át. Képt. 147 (19). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (19).~~

904:V.4.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824.

Widémann

230. Draskovits János. de szerzte néz, tájasdad medállonban. Át. Képt. 147.

látható, kisse

Mellig, jobbra fordul. Prémkucsmájának forgója ékköves. Haja, szemöldöke, szeme, hegyesre pödrött bajusza és szakálla barna. atillája és lehajtott széles prémgallérú mentéje, melyet jobbvállára vetett, piros. Felirata alól: In te Domine Speravi és a kép körül: C: Joann: Draskovith de Drakostyán, Comit. Arv: Sup: C: R: H: Palat: Judex Cum: S.C. Rq. M. int: Cons: et per Hung: Locumt: 1645.

586 (TK)

Cam:

Vászon, méretei 18: 15 cm. – Át. Képt 147 (10). –
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (10).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 147.

Csáky László aj. 1824.

Widemann

222. Kolonits Henrik Károly. Át. Képt. 147.

van ábrázolva fordul, tőjésdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Hosszú haja, szemöldöke és szeme barna, bajusza és szakálla leberetvált. Piros mentéje a gallérón aranynyal himezett és diszgombjai nagyok. Felirata alól: „Gloria honoratorum timor Dei" és a kép körül: „Hainricus Carolus Comes à Kolonits, S.C. Rq. M. Equitum Colonellus Anno 1652".

584 (TK)

Vice

Vászon, méretei 18.4: 14.7 cm. — Át. Képt 147(2).
Gróf Csáky Lászlo ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (2).~~

Prémes kucsmáját ékköves forgó disziti fehete tollal.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824.

204:V.4.

Widemann

+ fordult, tojásdad medaillonban.

(240.) Bornemissza Ferencz. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147.

van ábrázolva

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Prémes kucsmája ~~[illegible]~~ tollas forgó diszitő. Atillája és mentéje piros. ~~[illegible]~~ ~~Atillájára~~ kis, ~~mentéjén~~ pedig négy nagy diszgomb~~ok~~ van~~nak~~.
Felirata alól: „Satur nunqvam bene Philosophatur" és a kép körül: „Franciscus Bornemissa S.C. Rq. M. Levis Eqvitum Colonellus. Anno 1650."

Jelöltbin két

Vászon, méretei 18.2: 14.8 cm. — az utóbbin
Gróf Csáky Lászlo ajándéka 1824. — Át. Képt. 147(20). —
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (20).~~

588
(TK)

Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla sötét barna.

Csáky László aj. 1824.

904:v.4.

Widemann

260. Erdődy Gábor. Át. Képt. 148.

592

(TK)

Li

Uy,

fordul, de szemba néz, tojásdad medállonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, és szeme, kis bajusza és szakálla sötét ~~fekete, szeme~~ barna. Atillája, ~~sötét~~ a nyelven ~~téglavörös és rajta~~ hat gomb van. Felirata alól: „Honestus rumor alterum Patrimonium" és a kép körül: „Com: Gabriel Erdődy de Moniokerek Mont: Claudii et Comit: Varasd: pp: Com: S.C. Rq. M. Camerarius et Consiliarius. 1650".

Vászon, méretei 18.1: 14.6 cm. — Át. Képt. 148 (20). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (20).~~

904: V. 4.

Csáky László gr. aj. 1824

Át. Képt. 148

220-240. Widemann Elias után; ~~Húsz arczkép~~.
Miskodott 1640–1660 kőt Wienben, Prágában és Pozsonyban.
Húsz régi magyar vezér és hivatalnok.

221. Kéry János. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147

+ fordult, tőjés dad médaillonban.

Mellig látható, kissé jobbra ~~néz~~. Prémes kalpagját ékköves boglár disziti tollakkal. Bajusza és körszakálla ősz, szemöldöke fekete, szeme sötétbarna. Atillájának gombjai nagyok, sárgásbarna mentéjének fehér gallérján és szegélyén a pettyek feketék. Felirata alól: »Medium formere beati« és a kép körül: »Joannes Kery de Ipolker, S.C. Rq. M. Cons. et S. Reg. Hungariae Coronae Conservator Anno 1652«.

584 (TK)

Vászon, méretei 18: 14.5 cm. — Át. Képt. 147(1). —
Gróf Csáky László ajándéka, 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147(1).~~

904: V. 4.

Csáky László ajánd. 1824

218

Widemann

259. Pethő László. Át. Képt. 148.

[van ábrázolva

(fordul, de szemte néz, tojás dad medaillonban

592

(TK)

-- három

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme, hegyes re pedrett bajusza és körszakálla sötétbarna ~~fekete, szeme barna~~. Atillája piros, fehérprémes mentéje szürke. Ez utóbbin ~~négy~~ nagy gombot lehet megolvasni. Felirata alól: »Constans et fidelis erga Caesarem et Patriam« és a kép körül: »Ladislaus Pethő de Gerse S.C. Rq. M. Praes: Kis Komaroniensis Sup: Capitaneus. Ao. 1651«.

Vászon, méretei 17.5: 14.8 cm. — Át Képt. 148 (19). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (19).~~

904:V.4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

258. Miskei István. Át. Képt. 148.

592
(TK)
Szeme,
Ny

fordul, tojásdad medállonban.

Zöld

Mellig, kissé jobbra, Sárgabélésü kucsmája prém~~es~~. Rövid haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla ~~sötétszürke~~ ~~szeme~~ barna. Átillája felett bal vállától jobb csipője felé kettős láncz halad, sárga mentéjének lehajtott gallérja és bélése fehér prém. Felirata alól: »Nec fortium bellum« és a kép körül: »Stephanus Miskei Praesidij Neogradiensis Supremus Capitaneus. Año 1650«.

Vászon, méretei 17.8: 14.5 cm. — Át. Képt. 148 (18). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (18).~~

904: V.4.

Csáky László gr. aj. 1824 Át. Képt. 148

Videmann

270. Forgács Ádám. Át. Képt. 149.

594 (TK)

van ábrázolva) tojásdad medaillonban.

Mellig, balra fordul, Haja, szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza és szakálla fekete, szeme barna. Atillája és prémgalléros mentéje fekete, mentekötője aranyláncz. Felirata alól: »Unus cunctando restituit rem« és a kép körül: »C. Adam: Forgats de Gymes, sup: Com: C. Novigrad, S. C. Rq: M. Cons. Cam: Princ: Mag: Praes: Vivar: et Conf: Anex: Gen: 1651«.

Vászon, méretei 17.7: 14.9 cm. — Át. Képt. 149 (10). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (10).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

269. Kemény Boldizsár. Át. Képt. 149.

Át. Képt. 149

594 (Tk)

látható fordult, tojásdad medaillonban.

Mellig, kissé balra ~~néz.~~ Haja, bajusza és szakálla ősz, szemöldöke fekete, szeme barna. Atillája és prémes mentéje kék. Az előbbin aprók az utóbbin pedig nagyok a gombok. Felirata alól: „Suffere et sperare" és a kép körül: „Balthasar Kemeny Princeps Transilvaniae, S.C. Rq. M. int: Cons: necnon Vaivoda Super: Vaidas. 1620."

Vászon, méretei 17.9: 14.5 cm. — Át. Képt. 149 (9). —
Grof Csáky Lászlo ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (9).~~

Csáky Lászlo gr. aj. 1824

904: v. 4.

Widemann

271. Rákóczy László. Át. Képt. 149.

+ fordul, tojásdad medaillonban.

594 (TK)

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Hosszú haja, szemöldöke és szeme barna, bajusza és szakálla nincs. Atillája kék, vállra vetett piros mentéje hermelines. Felirata alól: »Spes mea in herba est« és a kép körül: »Comes Ladislaus Rákótzy de Felső Vadass Sup: ac perp: Com: Comit: Saarosien: 1651«.

Vászon, méretei 17.3: 14.5 cm. — Át. Képt. 149 (11). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (11).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

L, tojásdad medaillonban.

272. Báthori István. Át. Képt. 149.

kissé balra fordul de vissza

Mellig, ~~jobbra~~ néz. Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, szeme és hosszú bajusza sötétbarna; szakálla leberetvált. Atillája és lehajtott fehér prémgallérú mentéje kék. Felirata alól: »Qvod tibi vis fieri, facias alteri« és a kép körül: »Comes Stephanus de Bator Judex Curiae nec non Vaivoda Transilavaniae 1554«

595 (Tk)

Vászon, méretei 18.8: 15 cm. — Át. Képt. 149 (12). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (12).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

L prémes

273. Barkóczy László. Át. Képt. 149.

de szembe néz, + fordul, (tojás Sad) medaillonban.

látható, kissé

Mellig, jobbra ~~néz~~. Kék bélésű prémkucsmáját tollas forgó disziti; Haja, szemöldöke, szeme és hegyesre pödrött bajusza barna, szakálla leberet vals. ~~xxxx~~ atillája piros, vállra vetett fehér mentéje kék, mentekötője csokorra kötött zöld szalag, diszgombjai nagyok. Felirata alól: „Audaces fortuna juvat" és a kép körül: „Ladislaus Barkotzy S.C. Rq. M. Hungarorum Polonorum Eques Colonellus Anno. 1652".

595 (TK)

Vászon, méretei 18.3: 14.9 cm. — Át Képt. 149 (13). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (13).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann + de nembe néz, tojásdad medaillonban.

274. Erdődy Imre. F, a melynek körője szalag, Át. Képt. 149.

(van ábrázolva, kissé fordult

Mellig, jobbra ~~néz~~. Prémkucsmájának bélése, atillája, és fekete-pettyes fehér prémgalléru mentéje F kék. Haja, szemöldöke és kis bajusza fekete, szeme barna, és szakálla leberetvált. ~~[illegible]~~ Felirata alól: Scio sed nescio és a kép körül: C: Emeric: Erdődy de Monioarokerek, Mon: Claudy et C: Varasd: pp: Com: S.CRq. M. Cons: Camer: et Praes: Petrini Sup: Capit: 1650.

595

[K]

Vászon, méretei 18.5: 14.9 cm. — Át. Képt. 149 (14). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (14).~~

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

904: v. 4.

Widemann — fordul tájásdad medaillonban.

275. Esterházy Farkas. Át. Képt. 149.

Át. Képt. 149

595

Ldig:

[K]

16

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza fekete; szeme barna. Vörös bélésü kék atilláján és lehajtott széles gallérú mentéjén a diszgombok nagyok. Felirata alól: »Semper te[illegible] na sequare« és a kép körül: »Wolffgangus Esterhazy de Galantha Eqves Auratus Anno 1751«.

Vászon, méretei 18.8: 14.9 cm. — Át. Képt 149 (15). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (15).~~

Csáky László gr. aj. 1824

904: v. 4.

Widemann

L, Arjásdad medaillonban.

Át. Képt. 149.

276. Vass János.

(van ábrázolva, kissé jobbra fordult de

595

(TK)

Csaknem derékig, szembe néz. Haja, szemöldöke és kis bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája piros, fehér prémbélésü és gallérú mentéje pedig sárgásbarna. Felirata alól: »Qvid tum« és a kép körül: »Joannes Wass Transilvaniae Vaivoda. Anno 1590.«

Vászon, méretei 18.7: 14.7 cm. — Át. Képt. 149 (16). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (16).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

268. Csáky István. Át. Képt. 149.

L, tojásdad medaillonban.

(fordult, de szembe

Mellig, kissé jobbra néz. Prémkucsmájának bélése piros, Haja, szeme és szemöldöke, bajusza, ~~és~~ szakálla ~~fekete~~; ~~szeme~~ barna. mentéje kék. Felirata alól: »Non est virtutis coacte servire« és a kép körül: »Stephanus de Chiak, pp. Arcis Sepus: et Comit: ejusd: S: C: Thaver: Reg: Hung: Magister, S.C. Rq3 .M. Consiliarius 1650«

Vászon, méretei 18.7: 14.4 cm. — Át. Képt. 149 (8). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (8).~~

594 (TK)

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csaky Laszló gr. aj. 1824

Widemann

1506?
1536?
1539? .. eh!

277. Zápolya István. Át. Képt. 149.

+ fordul, de szembe néz, tojásdad medállonban.

(látható, kissé

Mellig, jobbra ~~néz~~. Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna; szakálla leberetvált. Atilláján és prémgallérú mentéjén diszgombok vannak. Felirata alól: »Quod tibi vis fieri, facias alteri« és a kép körül: »Comes Stephanus Zápolya Scepusiensis Comes Anno 1506«

596 (TK)

Vászon, méretei 18.5: 14.8 cm. — Át. Képt. 149 (17). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (17).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. ajánd. 1824

Elias Wiedemann után.
A XVIII–XIX szárad ból.

426. Széchényi György. Gyarapodás.

Vállon alól, kissé jobbra fordulban, szembenézve és tojásdad medaillonban. Rövid haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla sötétbarna. Ingének széles gallérja lehajtott és cappája bolgarszínű. Felirata a párkányon: „SI DEVS PRO NOBIS?" és a kereten: „GEORGIVS SZECHENI EPISC. QVIN. ECCLES. S. C. MTIS ARMADAE PER HVNG. VICARIVS GEN. 1645."

L megyszínű.

Vászon, méretei 79: 68 cm.
Vétetett 1890: VII. 30-án Schlesinger Károlytól 40 koronán (137/90).
Elszámoltatott 1891: I. 5-én (17/91.).

426 (18)

904: V. 2.

1894: III. 103.
1907: III. 8.

99

11677.

E. Wideman: Illé

Daniel Schmid.

Derékig, kissé jobbra fordultan, czimerrel és négy allegoricus képecskével diszitett keretben van ábrázolva. Papiruhát visel s kezeiben csukott imakönyvet tart. Felirata a kereten:

M. DANIEL SCHMID, AVGVST IN PATRIA QVONDAM, NVNC... POSONI HVNG. ECCLES. et VEN. CONT. SENIOR Æt: III. Min. XX.

a talapzat elején a „Patria terra DEO mûnia" kezdetü s „potenter agat" befejezésü szöveg után: Elias Widemann Aug: ad Vivum delin: et sculpsit Aº 1651"

Rézmetszet, méretei 20·9 : 13·4 cm.

Ltn. 14161

Szakl. 89-914

510-914-29.

Kª 4.

Draskovics János:

Mellig, hétnyolczad jobbra, talapzatra helyezett kerek medaillonban, melyet gyermekfej, czimer s gyümölcsfűzér díszit. Prémes kucsmaját forgó ékesíti, üstöke homlokába lóg, haja s körszakála rövid s bajusza kipodrött. Köntöse végig be van gombolva, s mentéjének lehajtott széles gallérja prémből való. Felirata a kereten:

„Ill: D.D. Com: Joan: Draskovith Perp: De Trakostyán, Palatinus Reg: Hung: Tvd: Cvm: S.C. Rqz M. Cons: Int: Cam: ac per Hvng: Locvmten:"

a faragott talapzaton két sorban:

„Stat Celso suspensa tui Comes Anchora Corclis,
Quantumcunqz. fremat, nil, Minor Orbis ait."

s alól balra: „Elias Wideman sculpsit 1647"

Reímetszet, méretei a vonalkeretnek 31.3: 24.5 s a réslapnak 31.8: 25, cm.

Metszette: Widemann Illés 1647.

Lt 1086.

425–426. E. Wiedemann után.

A XVIII–XIX. századból.

425. *Pálffy András báró.*

Mellig, kissé balrafordultan és tojásdad medaillonban van ábrázolva. Középütt elválasztott hosszú haja göndör, szemöldöke fekete, szeme sárgás, fölfelé fésült bajusza barna, arcza leberetvált. Dolmánya piros, mentéje fehér, gombjai nagyok és gombházai aranyból valók. Felirata a kép alatti párkányon : »VIRTVS IN ACTIONE« és a kereten : »*Andreas Pálffi L. Baro S. C. Rque M. Croatorvm Colonellvs 1646*«.

Vászon, méretei 79 : 67 cm. — Lelt. sz. 425. — Vétetett 1890 június 30-án Schlesinger Károlytól 40 K-án (137–890). — Kifizettetett 1890 augusztus 1-jén (137–890). — Elszámoltatott 1891 január 5-én (17–891).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1894 : III. 106. *Ismeretlen festő a XIX. szból :* Pálffy András. — 1907 : III. 7. *E. Widemann után :* Pálffy András b., a Veterani-ezred horvát ezredese.

Widemann

264. Forgács István. Át. Képt. 149.

(fordult, bojásdad medállonban.)

Mellig, kissé jobbra néz. Haja, szemöldöke, hegyesre pödrött ~~bajusz~~ hosszú bajusza sötétbarna, szeme barna. Atillája piros, zöld mentéjének bélése fehér. Az előbbin hét, az utóbbin pedig öt nagy gomb van. Felirata alól: Virtuum viribus vincenda voluptas és a kép körül: Stephanus Forgáts de Gymes Liber Baro Anno 1651.

593 [K]

Vászon, méretei 18.4: 14.2 cm. — Át. Képt. 149 (4). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (4).~~

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

904. v. 4.

Widemann.

265. Magyar Balázs. Át. Képt. 149.

593
(Tk)

látható

tojósdad medaillonban.

Mellig, balra fordul, de vissza néz, ~~Prém~~kucsmájának bélése, atillája és prémgallérú mentéje kék. Haja, szemöldöke és hosszú bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Felirata alól: »Cum pugnat vincit« és a kép körül: »Blasius Magyar Mathiae Corvini Regis Dux Exercitus Anno 1454«.

Vászon, méretei 18.6: 14.4 cm. — Át. Képt. 149 (5). —
Grof Csáky László ajándéka.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (5).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

266. Frangepán György. Át. Képt. 149.

Át. Képt. 149

(van átrárolva, kissé fordul, tojásdad medaillonban.

Derékig, jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke és hosszú bajusza sötétbarna, szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája piros és fehér prémes mentéje zöld ~~kék~~. Diszgombjai nagyok. Felirata alól: „Cogitare difficilia, sperare optata, suffere quecumque" és a kép körül: „Georg: de Frangepanib: C: â Thersacz, Segniae, Vegliae et Modrusiae Com: perp: S.C. Rq3 . M. Cubic: et Praes: Turan: Sup: Capit: 1651"

593 (TK)

Vászon, méretei 18.4: 14.8 cm. — Át. Képt. 149 (6). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (6).~~

904: v. 4.

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

263. Balassa Ferencz. Át. Képt. 149.

(fordult, tojásdad medaillonban.

593 (TK)

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Tollakkal diszitett prémes kucsmájának bélése és magas vállú mentéje piros, atillája barna. Haja, szemöldöke, hosszú bajusza és álla körüli szakálla fekete, szeme sötétbarna. Felirata alól: Nulla dies merore caret és a kép körül: Franciscus Balassa de Gyarmath Comit. Honthensis Sup: Com: S.C.Rq. M. Consiliarius Ao. 1650

Vászon, méretei 18.4: 14.7 cm. — Át. Képt. 149 (3). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (3).~~

904:V.4

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann.

300. Morócz Farkas. Át. Képt. 150.

— fordult, tojás dad medállonban..

van átrázolva, kissé

Mellig, jobbra néz. Haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla ősz, szeme barna. Atillája és mentéjének gallérja prém. Felirata alól: Tendit ad ardua virtus és a kép körül: Wolffgangus Morocz de Beketsfalva, S.C.Rq. M. Cam: Hung: Cons: et R: Hung: Vice Palatin: Aō. 1647

Vászon, méretei 18.8: 14.6 cm. — Át. Képt. 150 (20). —
Grof Csáky Lászlo ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (20).~~

± piros ~~kék~~ zöld

600

[K]

904:v.4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd 1824

Widemann

⊥ fordult, de nembe

262. Hardek János. Át. Képt. 149.

ψ van ábrázolva

tojásdad medállonban

593

Mellig, kissé ~~bal~~ jobb ra néz, Fehér prémkucsmáját kék tollak diszitik. ~~Hajja~~ Haja, szemöldöke és bajusza fekete; szeme és álla körüli szakálla barna. Atillája és lehajtott fehér prémgalléru mentéje ~~violaszürke~~ kék. Felirata alól: Audacter és a kép körül: Comes Joannes Hardecius Praeclarus Beliger in Pugna Mohacsiana Año 1560.

⊥ sötéssárga (Tk)

Vászon, méretei 18.5: 14.2 cm. — Át. Képt. 149 (2). —
Grof Csáky Lászlo ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (2).~~

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

904: v. 4.

261–280. Widemann Elias után.
Működott 1640–1660 kozt Wienben, Prágában és Pozsonyban.

Húsz régi magyar vezér és hivatalnok.

261. Zichy István. Át. Képt 149.

látható,

fordult, tojásdad medaillonban

Mellig, kissé balra néz. Prémkucsmájának bélése és vállra vetett kék ~~[illegible]~~ Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakalla barna. mentéjének széles gallérja rozsaszinü, atillája piros. Felirata alól: Superandum et ferendum és a kép körül: Stephanus Zichi de Zich S.C. Rq3. M. Praes: Jauri: Conf: Eidem anex Vice General Capitan. Anno 16494.

uganilyen, de

Vászon, méretei 18: 14.6 cm. — Át. Képt. 149(1). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (1).~~

Le 592 (Tk)

904: v. 4.

216

Át. Képt 149

Csáky László ai 1824

Widemann.

299. Esterházy Pál. Át. Képt. 150.

— fordult, tojásdad medaillonban.

Mellig, látható, kissé ~~bar~~ balra ~~néz~~. Haja, szemöldöke és szeme ~~fekete~~ sötétbarna, bajusza és szakálla nincs. Atillája violaszinű és paszománttal is diszitett mentéje sötétkék. Felirata alól: »Fortuna amica Juvenum« és a kép körül: »Comes Paulus Esterhazy de Galantha perpetuus de Frakno, Anno 1651«

Vászon, méretei 18.1: 14.6 cm. — Át. Képt. 150 (19). —
Gróf Csáky Lászlo ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (19).~~

600

[K]

904: v. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann.

298. Pethő Miklós. Át. Képt. 150.

→ fordul, Avjásdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Rövid haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla ősz, szeme barna. Atillája és prémgallérú mentéje zöld. Az előbbin hét, az utóbbin pedig négy a diszgombok száma. Felirata alól: »Amor nihil aliud« és a kép körül: »Nicolaus Pethő de Hetes Varod. Anno 1522«.

Vászon, méretei 18.4: 14.9 cm. — Át. Képt. 150 (18). —
Gróf Csáky László ajándéka, 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (18).~~

600

(IK)

204: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann.

(297) Vadasy Pál. Át. Képt. 150.

+ fordul, Ajándak medaillonban.

(van ábrázolva, kisié

Mellig, (balra ~~néz~~. Hosszú haja, és hegyesre pödrött bajusza fekete, szemöldöke és szeme barna. Atillája világosbarna és jobb vállára vetett piros mentéjének kötője szalag. Az előbbin hét, az utóbbin pedig egy gomb látható. Felirata alól: »Omne solum forti patria« és a kép körül: »Paulus Vadasy S. C. Reg. M. Levis Eqvit: Colonellus, et Praesidij Filekiensis vice Capitan: Ao. 1646.«

Vászon, méretei 18.7: 14.7 cm. — Át. Képt. 150 (17). — Ly

Grof Csáky László ajándéka 1824.

~~A Nemz. Muz. Képtárából.~~

~~Át. Képt. 150 (17).~~

60.

(TK)

904. V. 4.

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

296. Lippai Gáspár. + fordul, tojásdad medaillonban. Át. Képt. 150.

Kettő csokorra kötött

Látható, kissé

Mellig, jobbra néz. Prémkucsmáját fekete tollak diszitik. Szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza és szakálla fekete, szeme barna. Atillája sötétzöld, vállra vetett prémgallérú mentéje piros, mentekötője szalag. Az atillán öt, a mentén pedig négy nagy gomb olvasható meg. Felirata alól: Volo Solidum perenne és a kép körül: Caspar Lippay de Zombor Comit: Barsiensis Sup: Com: S.C. Rq. M. Cons: Cam: et Camerae ejusd: H: Praes 1649.

negyanélya.

Aoo (TK)

Vászon, méretei 18.2: 14.8 cm. — Át. Képt. 150 (16). —
Grof Csáky László ajándéka.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (16).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

295. Turzó Elek. ↳, tojásdad medaillonban. Át. Képt. 150.

599

kissé balra fordul, de szemben

Mellig, ~~jobbra~~ néz. Prémkucsmájának bélése és atillája piros, bal vállára vetett mentéje pedig, a melynek lehajtott széles gallérja prém, sötétzöld. Haja, szemöldöke és hosszú bajusza fekete, szeme barna. Felirata alól: »Fortiter in adversis« és a kép körül: »Alexius Turzo de Betlehem falva Locumtenens Regius Anno 1556«.

(TK)

Vászon, méretei 18.5: 15 cm. — Át. Képt. 150 (15). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (15).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

F kettős csokorra kötöz

294. János vajda. Át. Képt. 150.

+ fordul, de hembe néz, sajásdad medaillonban.

599

(Tk)

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja és hosszú bajusza fekete, szemöldöke és szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája sötétkék, lehajtott széles prémgallérú mentéje zöld, F metekötője piros szalag. Felirata alól: »Virtus nihil aliud« és a kép körül: »Joannes Transilvaniae Vaivoda Sigismundi Poloniae Regis Filius Ao. 1139«

Vászon, méretei 18: 14.6 cm. — Át. Képt. 150 (14). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (14).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann

245. Draskovics Miklós gróf. Át. Képt. 148.

látható, fordult, tojásdad medállonban.

589 (TK) Derékig, kissé jobbra ~~néz.~~ Üstöke homlokába lóg, Haja, bajusza és állon viselt szakálla ősz; szemöldöke fekete; szeme sötétbarna. Atillája és pettyes prémmel diszitett mentéje sötét violaszin. Az előbbin hét és az utóbbin öt nagy gomb van. Mellén láncz tünik szemünkbe. Felirata a kép alatt: Fortunae nihil inausum, és a kép körül: Comes Nicolaus Draskovits de Traskostyán S.C. Rq. M. Cubicualarius Aõ. 1651.

Vászon, méretei 18.5: 14.8 cm. — Át. Képt. 148 (5). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (5).~~

904:V.4.

Át. Képt. ~~148~~ 148.

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

246. Orehoczy Gáspár. → sötétkék Át. Képt. 148.

van ábrázolva fordul, de szemte néz, tojásdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Üstöke homlokába lóg; rövid haja, hosszú kipödrött bajusza, szemöldöke és körszakálla sötétbarna; szeme barna. Atillája és prémes mentéje ~~violaszinű~~. Felirata a kép alatt: »Praeclarum pro Patria mori« és a kép körül: »Casparus Orehoczy Dalmatiae Croatiae Sclavoniae Regnorum Vice Banus 1641«.

589 (TK)

Vászon, méretei 18.3: 14.5 cm. — Át. Képt. 148 (6). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (6).~~

904: v. u.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

F Az aranygyapjas-rend jelvényét nyaklánczon viseli.

(247.) Esterházy Miklós. Át. Képt. 148.

1 fekete, szeme

fordul, arcáról medaillonban

Mellig, kissé balra néz. Rövid haja, szemöldöke, ~~szeme~~, hosszu bajusza és szakálla barna. Nagy gombos brokát-atillája piros, violaszinü mentéjének lehajtott gallérja széles. ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ Felirata a kép alatt: In Vita Invidia és a kép körül: C: Nic: Esterhazy d. Galant: pp: de Fragno, C: Sopron: Zol: et de Ber: Sup: C: R: H: Palat: J: Cum: A: Veler: Eqves: S: C: R : M: Cons: et p: Hae Locumt. 1645.

590

(TK)

Vászon, méretei 18.4:14.5 cm. — Át. Képt. 148(7). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (7).~~

904:V.4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

248. Izdenczy András. Át. Képt, 148.

fordult tojásdad medállonban.

Mellig, lissé balra ~~néz~~. Rövid haja, hegyesre pödrött bajusza és körszakálla ősz. Állógallérú atillája piros, fehér prémes mentéje kék. Felirata alól: „Non omnia possumus omnes" és a kép körül: „Andreas Izdenczy, S.C. Rq. M. ad Portam Ottomanicam Internuntius . 1648".

590

(TK)

Vászon, méretei 18.8: 14 cm. — Át. Képt. 148 (8). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~Át. Képt. 148 (8)~~
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Zj.04:V.4.

Widemann

[fordul, tojásdad medaillonban.

231. Bossányi Gábor. Át. Képt. 147.

586 (TK)

Mellig, kissé jobbra ~~néz.~~ vanátrázolva Kék bélésü prémes kucsmáját fehér toll disziti; szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza és körszakálla fekete, szeme barna atilláján és magas vállú kék mentéjén a diszgombok nagyok. Felirata alól Omnia si perdas famam servare mento és a kép körül: Gabriel Bosanÿ de Nagy Bosan S.C. Rq M. Praesidÿ Komaromiensis Vice Capitan: Annó 1647.

Vászon, méretei 18.4: 14.7 cm. — Át. Képt 147 (11) —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (11).~~

904: V.4.

Át. Képt. 147.

Csáky László aj. 1824.

984. E. Widemann után.
A mester működött Olmützben 1641–1648 Kat.

~~984.~~ Réva László. L van ábrázolva. 1905.

Mellig, kissé jobbra fordul tan, de szembe néz ve és tojásdad medaillonban L Prémes kucsmáját forgó disziti s vörös barna kabátján a gombok száma hét. Rövid haja, szemöldöke, hegyesre pedrett bajusza és körszakálla barna. Felirata F hátán F a kép Ladislaus Reva S.C.Rq M.Consili et per Hungar. Exercit. Comissari Gener. 1645, továbbá: Fac et Spera és Consors Elisabeth Drugeth de Homona.

Pergamen, mér. 18.2:13.1 cm.
Tusrajz E.Widemann után. – Becsértéke 25 Ka.
Lásd a Nemzeti Muzeum 69 ex 1890 No 1. számát.

1220

983. E. Widemann után.
A mester mukodott Olmütz-ben 1641–1648 között. L szemöldöke,

~~983.~~ Orechoczy Gáspár. 1905.

Mellig látható, kissé jobbra fordul, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Rövid haja, homlokába lógó üstöke, L hosszú bajusza és körszakálla barna. Zsinóros köntöse fekete, prémgallérú és szegélyü mentéjén a gombok száma négy. Felirata hátul: »Casparus Orechoczy, Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae Regnorum Vice Banus 1651, továbbá: Praeclarum pro patria mori és Consors Elisabeth Rátkay«.

Pergamen, mér. 18:15 cm.
Tusrajz E. Widemann után. Lásd a Nemz. Muz. 69 ex 1890 No 2 számot. — Becsérteke 25 Ka

1218

Widemann

267. Orosy György. Át. Képt. 149.

Mellig, jobbra nézve. Prémkucsmájának bélése kék. Haja őszül; szemöldöke, szeme és hegyesre pödrött bajusza barna. Atillája violaszürke, fehér prémes mentéje sárgásbarna. Diszgombjai nagyok. Felirata alól: »Fugit irreperabile tempus« és a kép körül: »Georgius Orosy, S.C.R. .M. Personalis Praesentiae Regiae Judicijs Locumt. Cons: 1650«.

Vászon, méretei 17.9: 14.5 cm. — Át. Képt. 149(7). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (7).~~

Át. Képt. 149.

Csaky László gr. aj. 1824

Widemann

255. Teleki Mihály. Át. Képt. 148.

fordul, de szembe néz, tőrásdad medállonban.

látható

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla sötétbarna, szeme barna. Atillája és prémes mentéje kék. Az előbbin hat és az utóbbin két nagy gomb olvasható meg. Felirata alól: »Fide sed cui vide« és a kép körül: »Ex D. Michael S.R. I. C. Teleki de Szék, Sup: Armor: Praefect: Cottum Tordensis et Marmarosiensis C: Artium Huszt, Kővár, Sediumq: Siculi Csik Gyergyó Colon. Capit. 1600«.

Vászon, méretei 18.5: 14.4 cm. — Át. Képt. 148 (15). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (15).~~

591
[K]

904: V. 4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

L Prémkucsmáját fehér tollak díszítik,

254. Gonzaga János. Át. Képt. 148.

van ábrázolva) balra fordult, tojásdad medállonban.

Mellig, kissé ~~jobbra néz.~~ ~~[illegible]~~ Rövid haja, bajusza, szemöldöke és álla alatti szakálla sötétbarna, szeme barna. Latillája piros, prémes mentéje zöld. Felirata alól: »Otium est Pulvinax Satanae« és a kép körül: »Joannes Gonzaga Cassoviae et Partium Superioris Praefectus. Anno 1630«.

Vászon, méretei 18.6: 14.1 cm. — Át. Képt. 148 (14). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (14).~~

591
(K)

904: V. 4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

L, tojásdad medaillonban.

279. Zrinyi Miklós. Át. Képt. 149.

Kissé fordulade szembe

Mellig, jobbra néz. Dús haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája és lehajtott széles gallérú mentéje , melyet balvállára vetett, piros. Mentekötőjét ékkövek diszitik. Felirata alól: »Sors bona nihil aliud« és a kép körül: »C: Nicolaus â Zrinio Eqves Aur: R: Dalm: Sclav: Ban: Agaz: R: in H: M: Com: Szal: et Sim: S. Com: Conf: R: Slav: Colap: S: Praes: Legrad 1651«.

596

(IK)

Vászon, méretei 18.6: 14.6 cm. — Át. Képt. 149 (19). —
Gróf Csáky László ajándéka. 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (19).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

242. Földváry Miklós. L, tojásdad medaillonban Át. Képt. 148.

588 (TK)

látható

Mellig, kissé jobbra fordul. Piros bélésü prémes kucsmáját tollas forgó disziti; Szemöldöke, hegyesre pödrött bajusza és körszakálla fekete, szemetarna, ~~[illegible]~~ atillája és prémes mentéje piros, a bal vállán átvetett szij pedig ékköves. Felirata a kép alatt: »Viribus et Consilio« és a kép körül: »Nicolaus Földváry S.C. Rq. M. Hungarorum et Croatorum Colonellus. Anno 1649«

Vászon, méretei 17.3: 14.5 cm. — Át. Képt 148 (2). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~Át. Képt. 148 (2).~~

904: v. 4.

~~A Nemz. Muz. Képtárából.~~

Csáky László gr. aj. 1824 Át. Képt. 148

Widemann

243. Vitéz György gróf. Át. Képt. 148.

tojásdad medaillonban.

Derékig, kissé gobbra fordult, de szembe néz. Haja, szemöldöke és hosszú bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája kék, magas vállú ujjatlan mentéje ~~rozsa~~ megy szinű. Az előbbin kilencz apró, az utóbbin pedig három nagy gomb van. Felirata a kép alatt: »Damnosa voluptas« és a kép körül: »Illustrissimus Comes Georgius Witéz Liber Baro de Magyarbekal Año 1627«

589 (TK)

Vászon, méretei 18.6: 14.4 cm. — Át. Képt. 148 (3). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. képt. 148 (3).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

244. Tarczi János. Át. Képt. 148.

589 (TK)

de szembe néz, fordul, tojásdad medállonban.

Derékig, kissé jobbra ~~néz~~. Piros bélésü prémes kucsmáját tollak diszitik; Rövid haja, szemöldöke, hosszú bajusza és hegyes szakálla fekete, szeme barna. ~~szeme barna~~. Atillája karminvörös, fehérprémes mentéje zöld. Az előbbin hét kis és az utóbbin ~~hét~~ ~~nagy~~ gomb van. Felirata a kép alatt: „Si Aquam hauris Purtum Corona" és a kép körül: „Joannes Tartius e Tartia Superioris Panoniae e Familia Nobilissima Ano 1532".

negy

Vászon, méretei 18: 14.3 cm. — Át. Képt. 148 (4). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (4).~~

904:v.4.

Át. Képt. 148

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

(225.) Teleki Pál. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147.

(látható) Tojásdad medaillonban.

Mellig, csaknem szembe néz, (Haja, szemöldöke, hosszú bajusza és szakálla fekete, szeme barna. Atillája és fehér prémgallérú mentéje sötétkék. Az előbbin hat és az utóbbin három nagy gomb van. Felirata alól: »Constantia vincit omnia« és a kép körül: » Illustrissimus Comes Paulus Teleki de Szék, Sacri Regni Imperij Comes Anno 1630«

585 (TK)

Vászon, méretei 18.7: 14.6 cm. — Át. Képt. 147 (5). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (5).~~

Csáky László aj. 1824

904: V. 4.

Widemann

224. Kemény László. Át. Képt 147.

L, bojásdad medaillonban.

(van átrázolva, kissé jobbra fordult, de

Mellig, ~~balra~~ visszanéz. Haja, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája piros és lehajtott széles prémgallérú mentéje sötétzöld. Felirata alól: »Labor qvi Dei causa non Suscipitur perditus est« és a kép körül: »Ladislaus Kemeny de Magyarnyerő Monostor, S.C. Rq. M. Aulicus. Anno 1635«.

585 (TK)

Vászon, méretei 18.1: 15 cm. — Át. Képt. 147(4). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (4).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824.

Widemann

223. Forgács László. Át. Képt. 147.

látható, kissé fordul, Ajándéd medaillonben.

Mellig, jobbra ~~néz.~~ Haja, szemöldöke, szeme, hegyesre pödrött hosszú bajusza és álla alatti szakálla barna. Atillája és kék selyemmel bélelt mentéje piros. Az előbbin ~~két~~ kisebb, az utóbbin pedig négy nagy diszgomb van. Felirata alól: In Silentio et spe és a kép körül: Ladislaus Forgats de Gyimes Baro Anno 1652

+hét

Vászon, méretei 18: 14.5 cm. — M. Képt 147(3). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt 147 (3).~~

584
(TK)

904:V.4.

M. Képt 147

Csáky László aj. 1824.

Widemann

⊥ fordul, de szembe néz,

253. Horváth László. Át. Képt. 148.

fojásdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra látható ⊥ ~~néz~~, Rövid haja, szemöldöke hegyesre pödrött bajusza és szakálla fekete, szeme barna. Atillája és fekete pettyes prém~~u~~ mentéje zöld. Az előbbin öt és az utóbbin négy gomb olvasható meg. Felirata alól: »Dies, et Nox idem« és a kép körül: »Ladislaus Horváth Arcis Munkács Praefectus Sub Rege Ferdinando Año 1570«.

Vászon, méretei 18.1: 14.5 cm. — Át. Képt 148 (13). —
Gróf Csáky László ajándéka. 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (13).~~

591
(K)

904:V.4.

Csáky László gr. aj. 1824

Át. Képt. 148

Wivemann ut.:

304. Kutassy János. Át. Képt. 151.

+ fordulo, tojásdad medaillonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Rövid haja, bajusza és szakálla őszbevegyült, szemöldöke és szeme barna. Atillája sárga, fehér prémgallérú és bélésü mentéje pedig kék. Felirata alól: »Concordia res parvae crescunt« és a kép körül: »Joannes Kutassy Regni Hungariae Cancellarius Anno 1572«

Vászon, méretei 18.7: 14.4 cm. — Át Képt 151 (4). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (4).~~

Roi (Tk)

904: v. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann ut.:

303. Lippay Gáspár. Át. Képt. 151.

Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és körszakálla sötétbarna.

Goi (Tk)

fordul, tojásdad medállonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Prémkucsmájának bélése és jobb vállára vetett széles prémgallérú mentéje piros, atillája barna. ~~Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és körszakálla sötétbarna.~~ Mentéjén nagy, atilláján pedig apró gombok vannak. Felirata alól: »Volo Solidum perenne« és a kép körül: »Caspar Lippay de Zombor, Comit: Barsiensis Sup: Com: S.C. Rq. M. Cons: Cam: et Camrae ejud. Hung: Praes: 1649«.

Vászon, méretei 17.6: 14.5 cm. — Át Képt 151 (3). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
At. Képt. 151 (3).

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

904: V. Y.

Widemann

229. Mikulik Tamás. Át. Képt. 147.

Tojásdad medaillonban.

586 (Tk)

van ábrázolva

Mellig, balra fordul, Haja, bajusza és szakálla őszbevegyült, szeme és szemöldöke barna. Kék atilláján a diszgombok száma hét, barna köntösének lehajtott széles gallérja és szegése prém. Felirata alól: Fortuna vitrea est és a kép körül: Thomas Mikulik L.B. de Brukonovcz S.C. Rq M. Personalis praes: in Judic: Locumt: et Consil: 1640.

Vászon, méretei 18.8: 14.7 cm. —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt. 147 (9).

904:V.4.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824.

Widemann

228. Czobor Bálint. de szemből néz, Fojásdad medaillonban. Át. Képt. 147.

Látható, kissé

Mellig, jobbra fordul. Prémkucsmáját az ékköves forgó mellett tollak diszitik; szeme és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája sárga, barna és balvállára vetett prémgalléros mentéje kék. Az előbbin öt kis, az utóbbin négy nagy diszgomb van. Felirata alól: »Sperandum in aeqvore littus« és a kép körül: »Valentinus Czobor de Czobor Szent Mihály S.C. Rq. M. Consiliarius Aō. 1650«.

Vászon, méretei 18.1: 14.1 cm. —
— Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt. 147 (8).

Át. Képt. 147.

Csáky László aj. 1824.

585 (TK)

904: V-24.

Wideimann

227. Perényi Imre. ⌊, tojásdad medaillonban. Át. Képt. 147.

van ábrázolva) jobbra fordul, de

Mellig, kissé visszanéz ⌊ Haja őszbevegyült; szemöldöke, szeme és hegyesre pödrött bajusza barna; szakálla leberetvált. Atillája és lehajtott széles prémgallérú mentéje sárgásbarna. Az előbbin nyolcz kis, az utóbbin pedig három nagy diszgomb van. Felirata alól: »Necessitas frangit legem« és a kép körül: »Emericus Perény Palatinus Regni Hungariae et Judex Cumanorum Ao. 1504«.

585 (TK)

Vászon, méretei 18.8: 15.2 cm. — Át. Képt 147 (7). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 147 (7).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 147

Csáky László aj. 1824

Widemann

de szembe néz,
Tojásdad medaillonban.

226. Besenyei István. Át. Képt. 147.

Át. Képt. 147

585 (TK)

látható, kissé

Tvonuló

pedig aranysárga

Mellig, jobbra fordul. Rövid haja, szemöldöke és ritka bajusza vörösbarna, szeme szürke. Atillája és bal vállára vetett fehér prémes mentéje zöld, ~~[illegible]~~ a jobb csipője felé ~~[illegible]~~ jelvény ~~vonul~~. Felirata alól: »Mortem Constantia vincit« és a kép körül: »Stephanus Beseney S.C. Rq. M. Dapifer et Praes: Kis Komaromiensis Sup: Capitan: Aō. 1650«.

Gróf Csáky László ajándéka 1824.
Vászon, méretei 18.9: 14.8 cm.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt. 147 (6).

Csáky László aj. 1824.

904: V. 4.

Widemann ut.:

313. Esterházy Dániel. Át. Képt. 151.

→ fordul, de szembe néz, tojásdád medaillonban...

603

(Tk)

van átrázolva

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, hosszú szakálla őszbevegyült. Atillája és fekete-pettyes fehér prémmel diszitett mentéje violaszinű. Az előbbin öt nagy gomb van. Felirata alól: »Preces vincunt invicibilem et ligant omnipotentem« és a kép körül: »Daniel Esterházy de Galantha Eqves Auratus, S.C.Rq. M. Consiliarius, 1650«.

Vászon, méretei 18.3: 14.8 cm. — Át. Képt. 151 (13). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (13).~~

904: v. 4.

Csaky Laszló gr. aj. 1824

Át. Képt. 151

Widemann ut.:

311. Thorny Tamás. + fordula, tojásdad medaillon-ban. Át. Képt. 151.

603

Mellig, Kissé jobbra ~~néz~~. Homlokába lógó haja, bajusza és szakálla fekete, szeme és szemöldöke barna. Kék atilláján az ~~ezüst~~gombok nagyok, bal vállától jobb csipője felé kendő vonul. Felirata alól: Stat cuiqve Sua voluntas és a kép körül: Illustrissimus Comes Thomas Thorny Lugocensis et Karoszt Szebensis Banus Anno 1623.

Lkék (Tk)

Vászon, méretei 18.9: 15 cm. — Át. Képt. 151 (ii). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Ár. Képt. 151 (11).~~

gpy: v. 4.

Csáky László gr. aj. 1824. Át. Képt. 151

Widemann ut.:

310. Kemény Simon. Át. Képt. 151.

L, fojásdad medaillon-ban.

602 (TK)

~~Csaknem~~ Derékig, balra fordul, ~~és~~ csaknem arczélben látható. Hosszú haja, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Atilláján a diszgombok száma hét, palástja piros. Felirata alól: »Si licet libet« és a kép körül: »Illustrissimus Liber Baro Simony Kemeny Anno 1649«

Vászon, méretei 18: 15 cm. — Át. Képt. 151 (10). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (10).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann ut.:

309. Fekete László. — fordult, tojásdad medaillonban.. Át. Képt. 151.

van átrázolva, kissé

Mellig, jobbra ~~néz~~. Homlokába logó haja fekete; szemöldöke, szeme, hosszú bajusza és szakálla sötétbarna. Atilláján a diszgombok nagyok és bal vállától jobb csipője felé sárga zsinórkötő halad. Felirata alól: Sapientia gubernatur navis non violentia és a kép körül: Ladislaus Fekete, S.C. Rq M. Praesidij Fülekiensis Vice Capitaneus Anno 1651.

Zöld

602 (Tk)

Vászon, méretei 18.5: 11 cm. — Ü ij Át. Képt. 151 (9). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (9).~~

904: v. 4.

Csaky Laszló gr. aj. 1 824 Át. Képt 151

Widemann ut. –

L, de szembe néz, sajás dad medailonban.

308. Szunyogh Gáspár Át. Kéť. 151.

Gor (TK)

látható, kisgel

Mellig, jobbra fordul L ~~Fajón~~ Széles karimájú kalap ~~[illegible]~~ os hord Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Kabátja és prémes felöltője fekete. Felirata alól: »In via Virtutis nulla est via« és a kép körül: »Casparus Zunyogh de Jesenitze et in Budetin Comit: Komarom: Sup: Comes, S. C. Rq3 M. Cons: Aō 1648«

Vászon, méretei 18.: 14.5 cm. — Át. Képt. 151 (8). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (8).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 151

Csaky László gr. aj. 1824

Widemann-ut

307. Toldy Miklós. Át. Képt. 151.

602 (Tk)

Mellig, jobbra fordul, de szemte nei, tojásdad medaillonban. Haja, szemöldöke, szeme és hosszú bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája kék, kaczagánya pedig fehér prém. Felirata alól: »Non parem passus« és a kép körül: »Nicolaus Tolldy Vi et Robore insignis 1638«

Vászon, méretei 18.3: 14.8 cm. — Át. Képt. 151 (7). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. keptárából.~~
~~Át. Képt. 151 (7).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

301–320. Widemann Eliás atán.
Működött 1640–1660 közt Wienben, Prágában és Pozsonyban.

Húsz régi magyar vezér és hivatalnok.

301. Esterházy Pál. Át. Képt. 151.

→ fordul, bajás dad medaillonban

Aoi

van átrázolva, kissé

Mellig, balra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és körszakálla barna. Atillája és lehajtott prémgallérú mentéje sötétkék. Az előbbin nyolcz és az utóbbin négy nagy diszgomb van. Felirata alól: Sincere fortiter és a kép körül: Paulus Esterházy de Galantha, S.C.Rq M. Consiliar: Camer: Praes: Vivar: Conf: anex vice Gen: 1644.

kis

(Tk)

Vászon, méretei 18.7: 14.5 cm. — Át. Képt. 151(1). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~ANemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (1).~~

904: v. 4.

Át Képt 151.

Csáky László aj. 1824

215

Widemann ut.:

319. Pázmány Miklós. Át. Képt. 151.

fordult, de szembe, tojásdad medállonban.

kissé

Mellig, jobbra néz. Vállaira omló hosszú haja, szemöldöke, szeme és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Atillája és feketepettyes fehér prémgalléru és bélésü mentéje violaszürke. Mentekötője kék-szalag. Felirata alól: Deo, Patriae et Caesari és a kép körül: Nic: Pazmany de Panasz perp: de Szetin et Litenticzicz E: Aurat: S.C.Rq. M. Dapifer, et Pocill: n.n. Praes: Weszpr: Sup: Capit: 1650.

604

(TK)

Vászon, méretei 18.6: 14.8 cm. — Át. Képt. 151 (19). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (19).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

281–300. Widemann Elias után.
Működott 1640–1660 Kőt Wiensben, Prágában és Pásonyban
Húsz régi magyar vézér és hivatalnok.

281. Majthényi Mihály. Át. Képt. 150.

+ fordult, tojásdad medaillonban.

látható, kissé

Mellig, jobbra ~~néz~~. Prémkucsmáját ékköves forgó disziti. Haja, szemöldöke, ~~[illegible]~~ bajusza és szakalla fekete; szeme barna. Magasvállu mentéje kékesszürke és rajta öt nagy diszgomb van. Felirata alol: „Non omne qvod licet honestum" és a kép körül: „Michael Maytheny de Kesselekő Tabulae Regiae Assessor, Anno 1649."

L hosszú

596 (TK)

L Lo

Vászon, méretei 18.4: 15.1 cm. — Át. Képt. 150 (1). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. [illegible] 150 (1).~~

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. aj. 1824

204: v. 4.

217

Widemann ut.

320. Haller István. Át. Képt. 151.

(van ábrázolva, kissé balra fordulz, tájásdád medaillonban.

Mellig, ~~szembe néz.~~ Feje ~~[illegible]~~ kopaszodik; haja, bajusza és körszakálla ősz; szemöldöke és szeme barna. Atillája piros, fekete pettyes fehér prémgallérú és bélésü mentéje ~~[illegible]~~ kék. Az előbbin öt és az utóbbin négy nagy diszgomb van. Felirata alól: „Anni nostri sicut aranea meditabantur" és a kép körül: „Comes Stephanus Haller de Hallerkő Datiae Supremus Consiliarius Aõ 1640"

604

(Tk)

Vászon, méretei 18.7: 14.9 cm. — Át. Képt. 151 (20). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (20).~~

904:V.4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann.

282. Nádasdy Ferencz. Át. Képt. 150.

+ fordult, tájásdad medállontan.

van átrázolva

Mellig, balra ~~néz~~, Haja fekete, szemöldöke és kis bajusza barna, szeme szürke, szakálla leberetvált. Atillája zöld, lehajtott széles gallérú mentéje piros. Az előbbin nyolcz és az utobbin öt arany-diszgomb olvasható meg. Felirata alól: »Virtus clara aeternagi« és a kép körül: »C: Fran: Nadasd: perp: Terrae Fogaras, C: Castriferei S:C: S:S: Rq M. Cons: Came: et p: Hung: Cur: Magist: 1651«.

597 (TK)

LC.

Vászon, méretei 18.5: 14.8 cm. — Át. Képt. 150 (2). —
Grof Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (2).~~

904:V.4.

Át. Képt. 150.

Csáky László gr. ajánd. 1824.

Widemann

283. Teleki József. L tojásdad medaillonban. Át. Képt. 150.

Mellig, kissé jobbra fordul, de szembe néz. Prém kucsmáját ékköves forgó disziti. Haja, bajusza és körszakálla őszbevegyült; ~~szemei~~ szeme és szemöldöke barna. Atilljája sötétpiros, magas vállú mentéje kék. Az előbbin öt és az utóbbin négy nagy diszgomb olvasható meg. Felirata alól: »Christus spes mea« és a kép körül: »Illustrissimus Comes Josephus Teleki de Szék, Comitat: Alba Ujvár: Sup: Comes Videkiensis Ao. 1523«

597 (TK)

Vászon, méretei 18.6: 14.5 cm. — Át. Képt. 150 (3). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (3).~~

904: v.4.

Csáky László gr. ajánd. 1824.

Át. Képt. 150.

Widemann

284. Pálffy Miklós. Át. Képt. 150.

+ fordul, tojásdad medaillonban.

597 (TK)

Derékig, kissé jobbra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, kis bajusza és szakálla fekete, szeme barna. A vértje alól kilátszó bélés és a jobb vállára vetett mente, melynek lehajtott széles gallérja fekete pettyes fehér prém, piros és atillája ~~barnavörös~~. Felirata alól: »Famam extendere factis« és a kép körül: »Comes Nicolaus Palffy ab Erdőd, perp: a Vereskő S.C. Rq. M. Cons: Camer: et Cataphract: Colonellus Ao. 16 204.

Vászon, méretei 18.6: 14.6 cm. — sötétkék. Át. Képt. 150 (4). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 150 (4).~~

204: v. 4.

Át. Képt. 150

Csáky László gr. ajánd. 1824

Widemann - nt.:

312. Politius Antal. Át. Képt. 151.

L, tojásdad medaillonban.

603

(látható, kissé balra fordult,

Mellig, szembe néz. Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla ősz. Atillája piros, prémes mentéje kék. Az előbbin apró, az utóbbin pedig nagy gombok. Felirata alól: »Vade« és a kép körül: »Antonius Politius Francisci Galiae Principis Legatus Año 1580«

(TK)

Vászon, méretei 18.1: 14.4 cm. — Át. Képt. 151 (12). —

L vannak.

Gróf Csáky Lászlo ajándéka 1824.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 151 (12).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann ut.:

315. Keglevits Zsigmond. Át. Képt. 151.

+ fordul, tojásdad medaillonban.

L szalag

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Homlokába lógó haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Atillájá és prémgalléros mentéje kék. Balvállától jobb-csipője felé piros ~~szij~~ vonul. Felirata alol: »Tandem« és a kép körül: »Sigismundus Keglevits L.B. de Busin S.C.R.M. Praesidij Capronzensis Eqvitum Capit[redacted].1649«

603 (Tk)

Lij

Vászon, méretei 18.5: 14.9 cm. — Át. Képt. 151 (15). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (15).~~

904: v. 4.

Át. Képt. 151.

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann után.

302. Ostrosits Miklos. Át. Képt. 151.

⊥ fordul, de nemte

601

(látható, tójásdad medaillonban

Mellig, kissé jobbra néz. Haja, szemöldöke, neme, és hegyesre pödrött bajusza ~~fekete, szeme~~ sötét barna, szakálla leberetvált. Atillája és prémgallérú mentéje barnássárga. Mentekötője piros szalag. Felirata alól: Maximus honor veritatem ample~~cti~~ és a kép körül: Nicolaus Ostrosits, de Gylentintz, Sacrae Regni Hungariae Coronae Conservator, Anno 1649.

(TK)

-ri

Vászon, méretei 18.3: 14.5 cm. — Át. Képt 151 (2). —
Gróf Csáky László ajándék 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (2).~~

904: V. 2.

Csáky László gr. aj. 1824 Át. Képt. 151

Widemann ut.:

314. Wurm János. Át. Képt. 151.

Γ kissé balra fordulva de

Γ, tojásdad medaillonban..

603

(TK)

Lalól

látható

Mellig, Γ szembe néz. Γ Széles karimájú kalapját vörös tollak diszitik, Haja szürkés; Szemöldöke, szeme, bajusza és szakalla barna. Atillája piros és mentéje zöld. Az előbbin apró és az utobbin nagy diszgombok vannak. Felirata: »Procul â Jove procul â fulmine« és a kép körül: »Joannes Wurm S.C. Rq3 M. Levis Armaturae Colonellus Anno ~~1650~~ 1651«.

Vászon, mérétei 18.5: 14.9 cm. — Át. Képt. 151 (14). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (14).~~

904: v.u.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann

+ fordult, tojásdad medaillonban.

280. Perényi Péter. Át. Képt. 149.

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna, szakálla leberetvált. Atilláján és lehajtott széles prémgallérú mentéjén a diszgombok nagyok. Felirata alól: »Divisio rara bona« és a kép körül: »Petrus Pereny Coronae Regiae Custos Anno 1240«

596

(K)

Vászon, méretei 18.9: 14.6 cm. — Át. Képt. 149 (20). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 149 (20).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 149

Csáky László gr. aj. 1824

241–260. Widemann Elias után.
Működött 1640–1660 közt Wienben, Prágában és Pozsonyban.
Husz régi magyar vezér és hivatalnok.

241. Bánffy János. Át. Képt. 148.

A Képt. 148.

van ábrázolva

Csaknem derékig, balra fordult, arczélben látható, tojásdad medaillonban Feje elől kopasz; Haja, bajusza és szakálla kissé öszbevegyült; szeme barna. Atillája sötétkék, ujjatlan felső köntösén a diszgombok száma hét. Felirata a kép alatt: »Sapientia sit in loquela« és a kép körül: »Joannes Banffy de alsóhidva Palatinus Regni Hungariae S.C. Rq M. Consiliarius Aō 1640«.

588 (Tk)

Vászon, méretei 17.8: 14.5 cm. — Át. Képt. 148(1). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (1).~~

904:V.4.

Csáky László gróf az 1824

219

Widemann ut:

316. Kitonits János. Át. Képt. 151.

→ fordult, tojásdad medállon-ban.

603 (TK)

Mellig, látható kissé jobbra ~~néz~~. Haja, hosszú bajusza és körszakálla fekete, szemöldöke és szeme barna. Köntöse vörösbarna, fekete pettyes prémmel diszitett felső ruhája pedig sötétkék. Felirata alól: »Qvi solus methodo dirigit Hungariae« és a kép körül: »Magister Joannes Kitonits h de Kostanitza Aetatis Suae Annor. LVIII Christi MDCXVIIII«.

Vászon, méretei 18.1: 14.7 cm. — Át. Képt. 151 (16). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (16).~~

904: V. 4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824.

Widemann ut.:

317. Mihály vajda. Át. Képt. 151.

→ fordult, bojár sad medaillonban.

Mellig, kissé balra ~~néz~~. Forgós prémkucsmáját tollak diszitik; szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Atillája piros, bal vállára vetett prémgallérú mentéje zöld. Felirata alól: Unus pro Omnibus és a kép körül: Michael Vaivoda Transilvaniae Legatus ad Rudolphum Imperatorem Anno 1444.

604 (TK)

Vászon, méretei 18.7: 14.8 cm. — Át. Képt. 151 (17). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (17).~~

904: V. 41

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

Widemann ut.:

318. Koháry István. Át. Képt. 151.

+ fordul, tojásdad medállonban.

(van ábrázolva, kisze

Mellig, jobbra ~~néz~~. Prémkucsmáját ékköves forgó disziti; szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Atilláján és zöld mentéjén a diszgombok nagyok. Felirata alól: „Non de est generoso in pectore virtus" és a kép körül: „Stephanus Kohary L.B. S.C.R. M. Praesidij Szecheniensis Supremus Capitaneus 1651."

604 (TK)

Vászon, méretei 18: 14.4 cm. — Át. Képt. 151(18). — Uj

Gróf Csáky László ajándéka 1824.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 151 (18).~~

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

904:V.4.

Widemann

257. Ostrozith Mátyás. Át. Képt. 148.

592
(TK)

Látható fordulz, tojásdad medaillonban.

Mellig, kissé balra. Prémes kucsmájának bélése és atillája piros. prémgallérú mentéje pedig kék. Rövid haja, szemöldöke, szeme és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Felirata: »Pars profectus velle Proficere« és a kép körül: »Mathias Ostrozith de Ghiletintz Anno 1649«.

Vászon, méretei 18.5: 14.5 cm. — Át Képt. 148 (17). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148 (17).~~

904: V-4.

Át. Képt. 148

Csaky Laszlo gr. aj. 1824

Widemann

256. Pálffy János.

Át. Képt. 148
~~Á. tK pé. tl 84.~~

L egy csillag és egy gyermeket ábrázoló jel köt

fordult, hajásdad medállonban.

Mellig, kissé jobbra ~~néz~~. Rövid haja, szemöldöke, bajusza és körszakálla fekete, szeme barna. Atillája és prémes mentéje ~~narancssárga~~ réglaveres. Az előbbin öt, az utóbbin pedig két nagy gomb van. Felirata alól: Hunc reffer principium et finem és a kép körül: C: Joann: Palffy ab Erdőd C: Comar: Sup: C: Eques: Aur: S.C. Rq. M. Cons: Camer: Cubic: R: in H: M: necnn S. Coronae H: Conserv: 1644

Vászon, méretei 18.7: 14.6 cm. — Át. Képt. 148 (16). —
Grof Csáky László ajándjéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 148(16).~~

591
(TK)

904: V. 4.

Át. Képt. 148

Csaky Laszló gr. aj. 1824

Widemann ut.

305. Lónyai Zsigmond. Át. Képt. 151.

+ fordull, tojásdad medaillonban.

van átrázolva, kissé

Csaknem derékig, jobbra ~~néz~~. Haja, bajusza és körszakálla ősz, szemöldöke és szeme barna. Átilláján és magas vállú mentéjén a diszgombok nagyok. Felirata alól: »In virtute et fortuna« és a kép körül: »Sigismundus Loniay de Nagy Lónya, Comit: de Beregh ~~[illegible]~~ ⊥ Com: S.C.Rq. M. Consil: 1649«

Vászon, méretei 18.3: 15.1 cm. — Át. Kép. 151 (5)
Grof Csáky László ajándéka 1824. ⊥ Sup:
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (5).~~

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

601 (TK)

904: V.4.

Widemann ut:

306. Toroczkay Mihály. Át. Képt. 151.

L tójásdad medaillonban.

602 (TK)

Mellig, kisse balra fordult ~~tekint~~, Hosszú haja, szemöldöke, bajusza és szakálla fekete, szeme barna. Atillája és prémes mentéje világosbarna. Felirata alól: »Qvi non scit pati non scit dominari« és a kép körül: »Illustrissimus Comes Mihael Toroczkai, S.C.Ro. M. Cons: nec non Artium Kozon Sup: Cap: 1622«

Vászon, méretei 17.7: 14.9 cm. — Át. Képt. 151 (6). —
Gróf Csáky László ajándéka 1824.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 151 (6).~~

904: v.4.

Át. Képt. 151

Csáky László gr. aj. 1824

I. Az előszobában.

1—2. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

1. *Henrietta királynő.*

I. Károly angol király neje e képen térdig, balrafordultan ülve és szembenézve van ábrázolva. Jobb kezét az asztal sarkán nyugtatja, a hol zárt korona van tetején kereszttel és abroncsain fehér gyöngyökkel, bal kezét pedig az ölében lévő kinyílt rózsák mellett nyugtatja. Fejdísze, fülbevalója és nyakéke fehér gyöngy. Göndör hajának egy része homlokába lóg, szemöldöke és szeme barna. Öltözete: kivágott kék selyem ruha, keblén drágakövekkel kirakott brochesal. A jobb karján átvetett felöltőnek hasított ujját ékköves csatok tartják. A szék, a melyen ül, aranyrojtos. Mögötte jobbról nehéz függöny lóg.

Festmény, faragott, aranyozott keretben, vászon, méretei 87·5 : 65·8 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–464. és a régiben pag. 59. № 20. — Jelzése 8. — Becsértéke 600 K.

2. *Előkelő hölgy képe.*

Derékig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Haja és szemöldöke barna, szeme kék. Gyöngyökkel kirakott hajdíszt, réteges kerek gallért és hasított ujjú magas ruhát piros betéttel visel. Ez utóbbinak kötője és gombjai ékkövesek.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 87·7 : 75·7 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (1). és a régiben pag. 59. № 21. — Jelzése 2. — Becsértéke 150 K.

3. Elias Wideman után.

A XVIII. századból.

Pálffy Miklós gróf.

Derékig, kissé jobbrafordult, szembenéz. Jobb kezével a vállára fektetett fokos nyelét tartja, baljával pedig, a melynek hüvelykujján pecsétgyűrűt visel, előre mutat. Rövid haja, hegyesre pödrött bajusza és körszakálla fekete, szemöldöke barna, szeme kék. Öltözete: ing lehajtott gallérral, kék brokátköntös szűk ujjakkal és piros mente. Derekát kardkötő szorítja. Előtte jobbról az asztalon zöld kötésű okmány van nagy pecséttel.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 88 : 75·7 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (2). és a régiben pag. 59. № 21. — Jelzése 3. — Becsértéke 150 K.

4—5. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

4. *Balrafordult hölgy.*

Derékig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Kezeit egymásra téve, de olyképen tartja, hogy jobb kezének névtelen ujján lévő gyűrű látható. Haja és szemöldöke barna, szeme kék. Öltözete: tollas barette, ékköves lánczán boglárral, rózsaszínű magas ruha

és aranyzsinórzású sötétzöld felöltő, hasított bő ujjakkal. Fejdísze gyöngyfüzér, elől hosszúkás gyöngygyel, nyakéke pedig ékkövekkel kirakott láncz násfával.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 88·4 : 75·5 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (3). és a régiben pag. 59. Nº 21. — Jelzése 4. — Becsértéke 150 K.

5. *Gróf Pálffy Pál.*

Derékig, kissé jobbrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Göndör haja, hegyesre pödrött bajusza és legye őszbevegyült; szemöldöke és szeme barna; arcza leberetvált. Bal kezét maga elé tartja. Az aranygyapjasrend jelvényét nyaklánczon viseli. Öltözete: lehajtott gallérú ing, magas köntös és prémmel szegélyezett mente. Ez utóbbi két ruhán az arany-díszgombok nagyok. Mögötte sötétpiros függöny lóg jobbról aranybojttal.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 88·2 : 75·4 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (4). és a régiben pag. 59. Nº 21. — Jelzése 5. — Becsértéke 150 K.

6—7. Elias Wiedemann után.

A XVIII. századból.

6. *Pálffy István.*

Mellig, kissé jobbrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Rövid haja, pödrött bajusza és hosszú körszakálla ősz, szemöldöke barna, szeme szürke. Öltözete: magas ruha aranygombokkal és prémes piros mente aranyzsinórzású gombházakkal. Felirata a párkány elején: »CVOR FORTE ROMPE. CATTIVA SORTE«.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 88 : 75·8 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (5). és a régiben pag. 59. Nº 21. — Jelzése 6. — Becsértéke 150 K.

7. *Gróf Pálffy János.*

Derékig, kissé jobbrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Göndör parókája vállaira omlik, szemöldöke és hegyesre pödrött bajusza szőke, szeme kék, szakálla leberetvált. Öltözete: piros bélésű prémkalpag boglárral, dolmány sűrűn felvarrt kis- és bő ujjú vörös mente nagy aranygombokkal.

Festmény, aranyozott keretben, vászon, méretei 88·4 : 76·2 cm. — Száma a törzsleltárban B: III–465 (6). és a régiben pag. 59. Nº 21. — Jelzése 7. — Becsértéke 150 K.

8—9. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

8. *Úri nő képe.*

Derékig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Fürtözött haja, szemöldöke és szeme barna. Szalagfejdíszt, gyöngyfülbevalót és füzérnyakéket visel. Bő ujjú brokátruhájának szegélye és fodorja csipke. Keblén, csokorra kötött piros szalagon, ékkövekkel kirakott broche lóg.

I. A régi hálószobában.

27—28. Elias Widemann után.

A mester tevékenységét 1641—1648. közt fejtette ki.

27. *B. Andreas Pálffy.*

Mellig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Dús haja göndör, bajusza hosszú, arcza leberetvált. Öltözete: álló gallérú kabát és prémes mente nagy gombokkal. Felirata a kereten: »ANDREAS PALFFY LIBER BARO, S. C. RQ. M. CROATORVM COLONELL*(us)*«; a párkányon: »VIRTVS IN ACTIONE«; a kép alatt: »*1651.*« és alól jobbra: »*E. Widemann scalpsit.*«.

Rézmetszet, fekete keretben, méretei 14·5 : 11·8 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534 (1). és a régiben pag. 66. Nº 48. — Jelzése 1.

Jegyzet. Tört. Képcs. 5493.

28. *Comes Nicolaus Pálffy.*

Mellig, kissé jobbrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Magas kabátot, mellvértet és vállravetetten prémes mentét visel. Felirata a kereten: »COM: NICOLAVS PALFFY *ab* ERDŐD, PERP: *â* VEŐRŐSKŐ, S. C. RQ. M. CONSIL: CAMER: *et* CATAPHRACT: COLONELL*(us)*«; a kép alatt: »*1620.*« és alól jobbra: »*E. Widemann scalp.*«.

Rézmetszet, fekete keretben, méretei 14·3 : 11·5 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534 (2). és a régiben pag. 66. Nº 48. — Jelzése 4.

Jegyzet. Tört. Képcs. 5491.

29. Dominicus Custos.

Festő és rézmetsző, sz. Antwerpenben 1560-ban † Augsburgban 1612-ben.

Nicolaus Pálffy.

Derékig, kissé jobbrafordult, szembenéz, hadi ékítményekkel és bőségszaruval körülvett tojásdad medaillonban. Jobb kezével buzogányát tartja, balját pedig a párkányra tett sisakon nyugtatja. Öltözete: vért, kaczagány és kard az oldalon. A medaillon alatt »GOCKEREN« égő látképe szemlélhető. Felirata a kereten: »ILLVSTRISS. NICOLAVS PALFIVS, BARO DE ORDED, DNS BIBERSPVRGI S. CAES^{AE} M^{TI} A. CONSILIIS ET COPIAR. PRAEFECT*(us)*.«; fölül a sarkokban: »QUA GOKARAE PALFI PERRVPIT MOENIA VIRTVS ILLA LVCE ARCES IA NVTAVERE STRIGOI.«; alól balra a dobon: »*Dnicus C. excu.*«.

Rézmetszet, fekete keretben, méretei 20·6 : 14 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534 (3). és a régiben pag. 66. Nº 48. — Jelzése 5.

Jegyzet. Tört. Képcs. 3584.

30—32. Elias Widemann.

Tevékenységét 1641—1681. közt fejtette ki.

30. *Comes Joannes Pálffy.*

Mellig, kissé jobbrafordult, tojásdad medaillonban. Üstököt, bajuszt és körszakállt visel. Öltözete: köntös és

prémes mente nagy gombokkal. Felirata a kereten: »COM: IOANN: PALFFY *ab* ERDŐD, COMIT: COMAR: SVP: COM: EQ*ues* AVR: S. C. RQ. M. CONS: CAM: CVBIC: REG. *in* H. MAG: *nec non* S. COR: H. CONSER*uator.*«; a párkányon jelek közt: »HVC REFER PRINCIPIVM ET FINEM.«; a kép alatt: »*1644.*«; alól jobbra: »*E. Widenmann scalp.*«.

Rézmetszet, fekete keretben, méretei a vonalkeretnek 14·3: 11 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534 (4). és a régiben pag. 66. N°. 48. — Jelzése 6.

Jegyzet. Tört. Képcs. 5490.

31. *Com. Paulus Pállfy.*

Mellig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Haja hosszú, bajusza hegyesre pödrött, arcza leberetvált, legye kicsiny. Öltözete: köntös sűrűen felvarrt gombokkal és prémgallérú mente. Mellét az aranygyapjasrend jelvénye diszíti, a melyet nyaklánczon visel. Felirata a kereten: »PAVLVS PALFFY *ab* ERDEOD, PERP: *â* DETRREKŐ COM: COMIT: ARCQ. POS: SVP: CAP: R. HVNG: PALAT: IVD: CUM: S. RQ. M. INT: CONS: CAM: *et per* HVNG: LOC*umten*:«; a párkányon: »TOVT AVEC LE TEMPS.«; alól középütt: »*1649.*« és jobbra: »*E. Wideman scalp.*«.

Rézmetszet, csontbetétes fekete keretben, méretei a vonalkeretnek 13·5: 10·3 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534(5). és a régiben pag. 58. N°. 48. — Jelzése 7.

Jegyzet. Tört. Képcs. 5488.

32. *Com. Stephanus Pálffy.*

Mellig, kissé jobbrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Üstököt, hosszú bajuszt és körszakállt hord. Öltözete: köntös nagy gombokkal és prémes mente. Felirata a kereten: »COM: STEPHAN: PALFFY *ab* ERDŐD *perp: â* VEŐRÖSKŐ, COMIT: ARCQ. POSON: SVP: CAP: S. C. RQ. M. CONS: CAM: *et part. eiusdem* R. HVNG: *Antemont: Gen. Praes. Vÿuar. sup. Capitan. A° 1644.*«; a párkányon: »CVOR FORTE ROMPE CATTIVA SORTE.«; alól jobbra: »*Elias Widemann scalp.*«.

Rézmetszet, fekete keretben, méretei 14·2: 11·4 cm. — Száma a törzsleltárban B: V–534 (6). és a régiben pag. 66. N°. 48. — Jelzése 8.

Jegyzet. Tört. Képcs. 5489.

33. Johann Alexander Böner.

Rézmetsző, sz. Nürnbergben 1647-ben. † ugyanott 1720-ban.

Tomaso Pálffy.

Mellig, kissé balrafordult, szembenéz, tojásdad medaillonban. Hosszú hajat, lelógó bajuszt és rövid körszakállt visel. Öltözete: biretum és cappa minor. Felirata a kép alatt: »TOMASO PALFFI D'ERDŐD VESCOUO DI NITRIA DEL MEDESIMO LUOGO, E COMITATO SUPREMO, E PERPETUO CONTE, PREPOSITO DI POSSONIA CONSIGLIERE DI SUA SACRA CESAREA, E REGIA MAESTA CANCELLIERE DEL REGNO D'VNGHERIA &.«; legalól jobbra: »*J. A. Bőner f.*«.

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
91. kép.

„Com: Franciscus Vesseleni de Hadad, perpet: de Muran, Administ: Praes: Filek: S.C. Rqz M. Cons: Cam: et part: Reg: Hung: supr: sup: Gen:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Quod est faciendum, non est procrastinandum. 1649."

Méretei 11: 14.2 cm.

Jelzése:
„E. Wideman ad Viuum delin et scalpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652: 90. kép.

„Joannes Török S. C. Rqz M. Camerae Hung: Cons: et ad Princ: Transyl: Ablegatus. Ao 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Das Deus cui vult".

Keretei 11·2 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

92. kép.

„Com: Adamus Vesseleni de Hadad, perpet: de Muran, S.C. Rq̃ M. Praes: Filek: sup: Capitanes. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sequar vestigia meorum."

Méretei 11.2: 14.4 cm.

Jelzése:

„E. Wideman ad Vinum delin: et scalpsit."

Wiedemann = Comitium Gloriae ... 1652 : 93. kép.

„ Michael Vaivoda, Valachiae Trasalpinae Haereditarius." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresén, alól a felmondat: „ Fide et Constantia." Alább: „ 1651."

Méretei 11·4 : 14·2 cm.

Jelzése:
„ E. Widenman delin: et scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

94. kép.

„Paulus Vadasi, S. C. Rq̃z M. Levis Equit: Colonell, et Praesidy Filecky: vice Capitaneus."

„Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Omne solum forti patria." Alább: „1646."

Méretei 11.5: 14.4 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

95. kép.

„Joannes Wurm, S. C. Rgz M. Levis Armaturae Colonellus. Ao 1651."

Mellrép. Keretén, alól a felmondat: „Procul â Jove procul a fulmine."

Méretei 11.2: 14 cm.

Aelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

96. kép.

„C. Nicolas â Zrino Eq: Aur: R. Dal: Cro: et Sclav: Bans Agaz: R in Hung: Mcr, Comit: Szal: et Sim: sup: Com: Conf: R. Sclav. Colap: sup: nec non P Raes: Legrad: et tot: Ins: Murak. Haer: Cap: S.C. Rqz M. Cōs Cam:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sors bona nihil aliud." Fláb: „1652."

Méretei 11·5: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

97. kép.

„ Com: Petrus perp: â Zrinio, S.C.Rȩ M.
Cons: Cubic: Camp: mil: Colon. necnon Conf:
Croat: Praes: Sluin et Uzkokorum Sihl-
bergen sup: Capitan:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Vincere aut
mori." Alább: „1650".

Méretei 11·3 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp."

Wiedemann:
Comitium Gloriae ... 1652:
98. lap.

„Sigismundus Zongor electus Episcopus Varadiensis, S. C. Rāe M. Consiliarius. 1.6.4.9."
Ovális körirat.

Mellrép. Keresén, alól a jelmondat: „Senectus venerabilis est."

Mérete 11-2: 14. 1 cm.

Jelzése:
„E. Wideman delin: et scalp."

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
99. kép.

„Caspar Zunyogh de Desenicze et in Brudensi Comit: Gömöriensis Sup: Comes, S.C.Rgr M. Consiliarius. 1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Invia virtuti nulla est via."

Méretei ii: 14.6 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:
100. kép.

„Stephanus Zichy de Zich, S. C. Rq̀u M. Praes: Fauri: Conf: q̀ eidem añex: Vice Gen: Capitaneus. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sperandum et ferendum".

Méretei 11·3 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman ad Viuum delin: et scalp:"

Widemann Illés

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
81. kép.

„Com: Ladislaus Rakoczÿ de Felseö Vadass sup: ac perp: Com: Comit: Saároniensis." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Spes mea in herba est." Alább: „1651".

Méretei 11: 14·1 cm.

Jelzése:
„E. Widenman delin: et scalp."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

82. kép.

„Ladislaus Reva, I. C. Rgs M. Consili: et per Hungar: Exercit: Comissaris Gener:"
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fac et spera." Alább: „1645."

Méretei 11·2 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Widenman sculpsit."

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

83. kép.

„Stephanus Revai de Reva, S.C.Rq, M. Supremus Capitaneus in Tockay. 1649."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Tempora mutantur."

Méretei 11·1 : 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et sculp:"

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
84. kép.

„Georgis Szelepcheny electus Eppus Ecclae Nittri: Lociq; Com: perp: S. C. Rq; M. Cons: ac per inclyt: Reg. H. Aulae eiusdem Cancell:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Vive ut vivas Deo et Caesari."

Méretei 10·9 : 14 cm.

Jelzése:
„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

85. kép.

„Georgius Szecheny, electus Eppus Vesprin: Locique eiusdem Com: perp: S. C. Rqu M. Consiliaris." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Si Deus pro nobis, quis contra nos." Alább: „1651."

Méretei 11·3 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedamann: Comitium Gloriae ... 1652: 86. kép.

„Dyonisius Szechy de Rimesredt, pep: de Felsölyndoa, L. B. Arcium Kösogh, Muray, Sombath, et Balogh, S. C. Rqz M. Cubicularius." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a sélmondat: „Si licet et libet."

Méretei 11.4 : 14.1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp."

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
87. kép.

„Paulus Sereny de Kis Sereny, S. C. Rg. M. Praes: Ungvar: Part.g. R. Hung: Antemont: Vice Gen: Capitan." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a jelmondat: „Deo et Caesari fidelis perpetuo." Alább: „1649".

Méretei 11·3: 12·5 cm.

Jelzése:
„E. Wideman scalpsit."

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
88. kép.

„Martinus Spazay, S. C. Rq̇ M. Vice Capitaneus Comarinus, A° 1650."

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Quisque fortunae suae Faber."

Méretei 11·4: 14·5 cm.

Jelzése:
„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann: Comitium Gloriae ... 1652:
89. kép.

„Stephanus Sentpetri de Busafalva, S. C. Mgr M. vice Colonell, et Burgravius Cashoviensis. A° 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Cuncta homini quo ad vivit speranda sunt."

Méretei 11·3: 14·1 cm.

Jelzése:
„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

72. kép.

„Andreas Palffy Liber Baro, S. C. Rq. N. Croatorum Colonells" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Virtus in actione." Alább: „1651."

Méretei 11·2 : 12·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

73. kép.

„Petrus Petrachich, Episcopus Zagrabiensis, S. C. Rq̃ M. Consiliarius. 1650".
(Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Justus absq̃ terrore erit."

Méretei 11·2 : 13·9 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

71. kép.

„Comes Nicolaus Palffy ab Erdeod perpetuus â Vereskö, S. C. Rq. M. Camerarius et Cons:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keszetén, alól a jelmondat: „Victrix audacia fati". Alább: „1649".

Méretei 11.4: 14.5 cm.

Jelzése:

„E. Widēman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

74. kép.

„Andreas Placidus Nagger, Archiabbas S. Martini Sacri Montis Pannoniae, ord: S. Benedicti." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a jelmondat: „Christus Spes mea." Alább: „1650".

Keresztben 11·5: 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

75. kép.

„Ioannes Palfalvai Abbas de Tapol-
cza Tab: Reg: assessor, Lector et Canon:
Eccl̄ae Metrop: Strigon: 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Perfecta chari-
tas foras mittit timorem."

Mérései 11·4: 12 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

76. Kép.

„Gabriel Palochai de eadem Palocha Liber Baro. 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Dat bona spes vires."

Méretei 11·6 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

77. kép.

„Nicolaus Pazmany de Panasz perp: de Szetin et Litenczicz Eques Aur: S.C. Rqs. M. Dapifer et Pocillator, nec non Praes: Weszpremiensis sup: Capitaneus." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keresén, alól a jelmondat: „Deo Patriae et Caesari." Alább: „1650".

Méretei 11·4: 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

78. kép.

„Ladislaus Pethö de Gerse, S.C. Rgs M. Praes: Kis Komaroniensis sup: Capitaneus. 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alol a jelmondat: „Constans et fidelis erga Caesarem et Patriam."

Méretei 11·4 : 13·9 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

79. kép.

„Stephanus Palasthy, S. C. Rqs Mtis Colonellus. A° 1.6.4.9." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Candide et Constanter."

Méretei 10·5: 14·5 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

80. kép.

„Georgius Ratkáy de Nagy Thabor
Ecclesiae Zagrabiensis Lector. Aº 1650."
(Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a felmondat: „Fortior adversis."

Méretei 10·8 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitum Gloriae... 1652.

63. kép.

„Matthias Ostroxith de Ghiletincz.
Aº 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Pars profectus velle Proficere."

Méretei 11 : 14·7 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

64. kép.

„Georgius Orosy, S. C. Rq. M. Personalis Praesentiae Regiae in Judicys Locumt: et Consil: 1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fugit irreparabile tempus."

Méretei 11·2 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

65. kép.

„Casparus Orehoczy, Dalmatiae Croatiae et Sclavoniae Regnorum vice Banus."
(Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a felmondat: „Praeclarum pro patria mori." Alább: „1651."

Méretei 11 : 13·9 cm.

Jelzése:

„C. Widenman delin. et sculp:"

Wiedemann:
Comitium Gloriae... 1652:
66. kép.

„Joannes Püsky, Colocen: et Bachien:
Eccles: Canon: unit: Archiepiscopus, Episc:
Jauriens: ac S.C.Rq. M. Consiliarius." (Ovalis
körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Initium sa-
pientiae timor Domini." Alatta: „1650".

Méretei 11: 12·4·5 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

67. kép.

„Paulus Palffy ab Erdeod, perp: â Detrrekö Com: Comit: arc. q̃ Pos: sup: Cap. R. Hung: Palat: Ind: Cum: S. C. Rq̃ M. int: Cons: Cam: et per Hung: Locumten:" (ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Tout avec le temps". Alább: „1649."

Méretei 11.2: 14.4 cm.

Felzése:

„E. Wideman scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

68. kép.

„Com: Stephan: Palffy ab Erdöd perp: â Veöröskö, Comit: Arcq̃ Poson: sup: Cap: S. C. Rq̃ M. Cons: Cam: et part. eiusdem R. Hung: Antemont. Gen. Praes. Vÿuar. sup. Capitan. A° 1644." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Cvor forte rompe cattiva sorte."

Méretei 11 : 14 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

69. kép:

„Com: Joann: Palffy ab Erdöd, Comit: Comar: sup: Com: Eques Aur: S.C. Rq̃ M. Cons: Cam: Cubic: Reg: in H. Mag: nec non S. Cor: H. Conservator". (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Huc refer principium et finem". Alább: „1644".

Méretei 11.1 : 14.2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

70. kép.

„Com: Nicolaus Palffy ab Erdöd, perp: â Veörösko, S. C. Rgs M. Consil: Camer: et Cataphract: Colonells." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Famam extendere factis." Alább: „1620".

Méretei 11·3 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

61. kép.

„ Nicolaus Ostrosich de Gyletincz,
Sacrae Regni Hungariae Coronae Conservator. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Maximus honor veritatem amplecti."

Méretei 11 : 14·6 cm.

Jelzése:
„Elias Widēman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

62. kép.

„Paulus Ostroxith de Ghiletincz.
Aº 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Omnia conando docilis solertia vincit."

Mérete: 10·9 : 14·7 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

51. kép.

„Joannes Listius L. B. in Kiczse, Prollkirchen et Kobolstorff." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Modeste loquendum." Alább: „1651."

Méretei 11·1: 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

52. kép.

„Petrus Mariany electus Episcopus Sirmiensis, S. C. Rq̃ M. Consiliarius. 1647." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Bonum est sperare in Domino."

~~Mellkép~~ Méretei. 11 : 14.4 cm.

Jelzése:

„E. Wideman ad Viuum delin: et scalpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

53. kép.

" Hyacinthus Macripodary Eppus Scopi: Abbas Tihani: Sufferagan: Strigoni: S. C. Rq. M. Consil:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Omnia vanitas". Alább: „1651."

Méretei 11·2 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

54. kép.

„Thomas Nikulich L. B. de Brukonovcz, I. C. Rgr. M. Person: praes: in Judic: Locumt: et Cons:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fortuna vitrea est." Alább: „1648."

Méretei 11·4: 14·4 cm.

Jelzése:
„E. Widenman scalpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

55. kép.

„Sigismundus de Meger Liber Baro. 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Per angusta ad augusta".

Méretei 11·3 : 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

56. kép.

„Wolffgangs Moroz de Berethfalva, S. C. Rgs M. Cam: Hung: Cons: et Reg: Hung: vice Palatinus. A° 1647."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Tendit ad ardua virtus".

Méretei 11·4: 13·9 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

57. kép.

„Michael Maythenyi de Kesselokő Tabulae Regiae Assessor 1649." (Ovalis körirat).

Mellrép. Kereszén, alóle a jelmondat: „Non omne quod licet, honestum".

Mérései 11·4 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

58. kép.

„Stephanus Miskei, Praesidy Neogradiensis Supremus Capitaneus. 1650." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keresten, alól a jelmondat: „Nec fortium bellerm".

Méretei 11·4: 12·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpit."

Wiedemann:

Comitum Gloriae... 1652:

59. kép.

Com: Franc: de Nadasd perp: Terrae Fogaras, Comit: Castriferrei sup: Com: S.C. Rgs M. Cons: Camer: et per Hung: Cur: Magister". (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a felmondat: „Virtus clara aeternaq." Alább: „1651."

Méretei 11·1: 13·9 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

60. kép.

„Nicolaus Nadany, S. C. Rgn M. Praesidy Verebeliensis supremus Capitaneus. (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Quem vult fortuna beat." Alább: „1649".

Méretei 11·3 : 14·5 cm.

Jelzése:

„E. Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

35. kép.

„Pauls Hoffmañ, Elects Epis: quinque Eccle: S.C. Rqs M, necnon Illrmi et Rever: D.D. Archiepis: Strigon. in Spir. Vica: et Claus: Aud: Ge:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Nulla sine Deo mens bona est." Alább: „1652".

Méretei 10·6 : 14 cm.

(Jelzése nincs.)

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

36. kép.

„Joannes Hedervary de Hedervara, Abbas de Zirch et Ecclesiae Posoniensis Canonicvs. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „~~[illegible]~~ Quis scit."

Méretei 11·2: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

37. kép.

„Georgivs Hossutody, S. C. Rqu. M. Svpremvs Capitanevs, Praesidy Vespriniensis. Anno 1645." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Nec aduersis frangi nec prosperis eleuari".

Merétei 11: 14. 1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

38. kép.

„Georgius Fakusith de Orbona, Episcop. Agrien: perp: Com: de Heves, S. C. Rgs Consiliarius." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Nil vicini, quam mors vitae." Alább: „1648."

Méretei 10·6: 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

39. kép.

„Comes Georgius Illeshazy, perpetuus Liptoviensis, S. C. Rj M. Cubicularius et Consil: 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Tempora tempore tempera."

Mérései 11: 14.5 cm.

Jelzése:

„E: Wideman ad Vivum delin: et scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

40. kép.

„Paulus Ivanovich, Ordinis S. Pauli primi Eremitae Generalis. 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztet, alól a jelmondat: „Servire Deo regnare est."

Méretei 11.1 : 14.2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

41. kép.

„Andreas Izdenczy, S. C. Rą M. ad portam Ottomannicam Internuntius." (Ovalis körirat).

Mellkép: Kereten, alól a jelmondat: „Non omnia possumus omnes." Alább: „1648".

Méretei 11·1: 14·4 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman delin: et scalpsit".

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

42. kép.

„Benedictus Kisdy elects episcop:
Agriensis perp: Com: de Heves, S. C. Rs M.
Consiliarius. A° 1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztén, alól a jelmondat: „Sustine
et vinces".

Méretei 11 : 14.2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

43. kép.

„Joannes Keri de Ipolker, S. C. Rq̃ M. Cons: et S. Reg: Hung: Coronae Conservator. 1652." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Medium tenuere beati."

Méretei 11·4 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

44. kép.

„Petrus Keglevich, L. B. de Busin, S. C. Rq̃ M. Colonell, Confin: Canisae oppos: vice Generalis. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Nil vanum, nec vile velis."

Méretei 10·7 : 14·5 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

45. kép.

„Sigismundus Keglevich L. B. de Busin, S. C. Rq. M. praesidy Capronzensis equitum Capitaneus. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép, Keretén, alól a jelmondat: „Tandem."

Méretei 11·2: 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et scalp."

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

46. kép.

„Ladislaus Karolyj, de Nagy Karolyj. A° 1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fide, virtute famam quaere".

Méretei 11: 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit".

Wiedemann:

Comitum Gloriae... 1652:

47. kép.

„Stephanus Kohary L. B. S. C. Rᾶ M.
Praesidy Kecheniensis sup: Capitaneus. 1651."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a jelmondat: „Non deest generoso in pectore virtus."

Méretei 11·2 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

48. kép.

„Georgis Lippay de Zombor Archiōppus Strigon: Lociq̃ eiusdem Com: perp: Prim: Hung: Leg: Nats sum: Sec: et Canc: S.C: Rq̃ M. Cons: int:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Coniungere Deo et sustine". Alább: „1651."

Méretei 11·3 : 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

49. kép.

„Caspar Lippay de Zombor, Comit. Barsiensis sup: Com: S. C. Rqn M. Cons: Cam. et Camerae eiusdem Hung: Praeses." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Volo Solidum perenne." Alább: „1649."

Méretei 10·8: 14·4 cm.

Jelzése:

„E: Wideman ad Viuum delin: et scalpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

50. kép.

„Sigismundus Loniay de Nagi Lonya Comit: de Beregh sup: Com: S. C. Rq̃ M. Consiliarius. 1649." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „In virtute et fortuna".

Méretei 11: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman ad Viuum delin: et scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

28. kép.

„Com: Sigismvndvs Forgach, perpet: de Ghimes, Comit: Barli: svp: Com: S. C. Rgs M. Consil: & Cameraris." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sorte et Morte omnia finivntvr in terris." Alább: „1647".

Méretei 11·2: 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit".

C

Wiedemann:
Comitum Gloriae ... 1652:
29. kép.

„Ladislaus Forgacz de Gymes
Baro. 1652." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „In Silentio et Spe."

Méretei 11·5 : 14·6 cm.

Jelzése:
„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

30. kép.

„Franciscvs Forgacs Com: perpet: de Gymies, svp: Com: Comit: Barciens: S. C. Rq̀ M. Camer: ac Praes: Seceniens: sup: Capitan: 1647."

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Stat sva cviq̀ dies."

Méretei 10·9: 14 cm.

Jelzése:

„E. Wideman ad Viuum deli: et scal."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

31. kép.

„Stephanvs Forgacz de Gymes Liber Baro. 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Virtutū viribvs vincenda volvptatas."

Méretei 11·2: 13·8 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

32. kép.

„Georg: de Frangepanib, Com: â Ther-
sac Segniae Vegliae et Modrusiae Com:
perp: I. C. Rḡs M. Cubic: et praes: Turan
sup: Capitanes." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Cogitare difficilia, sperare optata, sufferre quaecumque." Alább: „1651."

Méretei 11·5: 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

33. kép.

„Nicolaus Földvary, S. C. Rqe M. Hungarorum et Croatorum Colonellus. 1649."
(Ovális körirat)

Mellrép. Keresés, alól a jelmondat: „Viribus et consilio."

Méretei 11.1 : 14.3 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

34. kép.

„Ladislavs Fekete, S. C. Rgs M. Praesidij Fülekiensis vice Capitaneus. 1651."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sapientia gubernatur nauis non violentia."

Méretei 11.2 : 14.2 cm.

Jelzése:
„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

21. kép.

„Daniel Esterhasy de Galantha, Eques Avratvs, S. C. Rqs M. Consiliaris" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Preces vincvnt invincibilem et ligant omnipotentem." Alatta: „1650".

Méretei 11 : 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

22. kép.

„Pavlvs Esterhazy de Galantha, S. C. Reg. M. Cons: Cam: Praes. Vivar: et Conf: anex: vice Gen: 1644." (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Sincere fortiter."

Méretei: 11·2 : 12·1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

23. kép.

„ Wolffgangvs Esterhazy de Galantha,
Eqves Avratvs. Aº 1651." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben alól a jelmondat: „ Semper
te digna sequare."

Méretei 11 : 14 cm.

Jelzése:
„E. Widenman delin et scalp."

Wiedemann:

Comitum gloriae ... 1652:

24. kép.

„Com: Georg: Erdeödy de Monyorokerek Mont. Clavdy et Comit: Varasd perp: Com: S. C. R. M. Cons: Cam: et Cub: Regal: per H: Mag:"
(Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Melius est addere, quam auferre." Alatta: „1651."

Keretei 11·2 : 14 cm.

Jelzése:
„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

25. kép.

„Com: Gabriel Erdődy de Monyorokerek mont: Clavdy et Comit: Varasd: perp: Com: S. C. Rqz M. Camer. et Consil:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Honestvs rvmor altervm Patrimoniom." Alatta: „1650."

Méretei 11·1 : 14 cm.

Jelzése:
„E. Widemann scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

26. kép.

„Com: Emerics Erdödy de Monyoro-kerek Mont. Clavdy et Comit: Varasd: perp. Com: S. C. Rãs M. Cons: Camer: et Praes: Petrini: svp: Capitan:" (Ovalis körirat).

Mellrép. keretén, alól a jelmondat: Scio sed nescio." Alatta: „1650."

Mérései 11 : 12 cm.

Jelzése:

„E. Widēman scalp."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1652:

27. kép.

„Com: Adam, Forgacs de Gymes, svp: Com: Comit, Novigrad: S. C. Rg̃ M. Cons: Cam: Pinc: Reg: Mag: Praesidij Vivar: et Conf: anex: Gen:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Vnvs cvnctando restitvit rem." Alatta: „1651."

Méretei 11·3: 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

7. kép.

„Com: Ladislavs de Chäk, Comit: Comar: et Zolien: svp: Com: Praesid: Levens: et Tot: svp: Capitan: Jvd: Cur: Reg: in Hung: I.C. Rqs N. Cons: et Cam." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Nec prosperis, nec adversis." Alább: „1650."

Méretei 11·1 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

8. kép.

„Comes Franciscus de Chiak perpetuus terrae Scepusiensis, S. C. Rgs M. Cubicularis". (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Durant virtute parata". Alább: „1650".

Méretei 11: 14·1 cm.

Felzése:

„E. Widenman sculp:"

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

9. kép.

„Com: Christoph: Ferdinands à Collonitsch,
in Kolograd et Colnitz Geneross Dñs in Purgschleinicz, L. B. in Haindorff Jedenspaigen et Nagilewar." (Ovalis korirat).

Mellkép. Keretén, alól a felmondat: „Patior vt Potiar." Alatta: „1649".

Méretei 10·9 : 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Widemann delin: et sculp".

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

10. kép.

„Com: Vlricvs â Collonitsch, in Kolograd et Colnicz Generos Dñs in Pvrgschleinicz, L. B. in Haindorff Jedenspaiyen et Nagilewar." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sic fata volvere". Alatta: „1649".

Méretei: 11·1 : 14·5 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin et sculp:"

Wiedemann:

Comitum Gloriae: 1652:

11. kép.

„Henricvs Carolvs Comes â Collonitsch,
S. C. Rãs M. Equitvm vice Colonellvs".
(Ovalis körirat).

Mellrép. Kereten, alól a zelmondat: „Gloria honorat ... orum timor Dei." Alatta: „1652.

Méretei 11·4 : 14·6 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et sculp".

Wiedemann:

Comitum Gloriae .. 1652:

12. kép.

„Valentin Czobor de Czobor
Szent Mihalÿ, S.C. Rqs. M. Consiliarius.
1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztet, alóla a jelmondat: „Sperandum in aequore littus."

Méretei 11·2 : 14 cm.

Jelzése: „Elias Wideman sculp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

13. kép.

„Emericus Czobor, de Czobor Szentinihaly L.B. in Sassin Siolich et Clesko. (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztet, alól a félmondat: „A Scintilla Augetur ignis." Alatta: „1652."

Méretei 10·7 : 13·8 cm.

(Pelzése nincs).

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

14. kép.

„Com: Ioann: Draskovith de Trakostyan, Comit: Arv: Sup: Com: Reg: Hung: Palat: Iud: Com: S. C. Rāj M. int: Cons: Cam: et per Hung: Locumt:" (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „In te Domine Speravi. 1648."

Méretei 10·8 : 12·6 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman scalp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

15. kép.

„ Georgivs Draskovith, Com: de Trakostan, Episc: Javrinensis, S.C.Rᾶ M. Consiliarivs. 1649." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keresztet, alól a jelmondat: „ Avxilivm de Sancto".

Méretei 10·8 : 14·5 cm.

Jelzése:

„ C. Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae:

16. kép.

„Comes Nicolaus Draskowiz de Trakostyan, S. C. Rgs M. Cubicularius." (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Fortunae nihil inavsum." Alatta: „1651."

Méretei 11: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et scalp:"

Wiedemann:

Comitum Gloriae:

17. kép.

„Com: Nicolas Esterhasy de Galan: perp: de Frakno, Comit: Sopron: Zol: et de Ber: sup Com: R. Hung: Palat: Ind: Cum: Aur: Vel: Eq: S. C. Rq; M. int: Cons: Cam: et per Hung: Locūt."
(Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „In Vita Invidia." 1645."

Méretei 10·7: 14·6 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

18. kép.

„Com: Stephans Esterhazy de Galantha perp: de Fraknó, Praesidy Papensis svp: Capitaneus." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Veritas odium parit." Abatta: „1642."

Méretei 11·3 : 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Widenman scalpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

19. kép.

„Com: Ladislavs Esterhasy de Galantha, perp: de Frakno, Comit: Sopron: svp: Com: S. C. Rqs M. Cam: Cons. Pap: sup: Cap." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fortes creantur fortibus." Alatta: „1649".

Méretei 11·2 : 14·6 cm.

Felzése:

„E. Wideman scalpsit".

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

20. kép.

„ Comes Pavlvs Esterhazy de Galantha perpetuus de Frakno. (Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „ Fortvna amica Ivuenom."

Méretei 11·1 : 13·9 cm.

Jelzése:

„ E. Widenman scalpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

Címlap és előző után.

"Sacra, angelica, et apostolica regni Hungariae corona".

Felhők közt két angyal tartja. Alatta a magyar címer. A kép alatt „Nobile caeligeno resplendens" kezdetű négy soros vers.

Mérései 14·2 : 17·4 cm.

Wiedemann:

Comitum Gloriae ... 1652:

1. kép.

„ Com: Adamus de Battian, S.C. Rgs M. Cons: Cam: Conf: Canisca oppos: Gen: Dapif: Reg: per Hung: Magister." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Deo favente" Lejebb: „1651."

Méretei 11·1: 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin et scalp."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1652:

2. kép.

„Ladislaus Barkoczy, S. C. Rqs M. Hvngarorvm et Polonorvm Eqvest: Colonellvs. 1652."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Avdaces fortuna iuvat."

Méretei 11·7: 14·6 cm.

Felzése:

„E. Widenman delin: et scalp."

Wiedemann:

Comitum Gloriae... 1652:

3. kép.

„Franciscvs Balassa de Gyarmath Comit: Honthen: sup: Com: S.C. Rgs M. Colonellvs". (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztről, alól a jelmondat: „Nulla dies moerore Caret". Alább: „1649".

Méretei 11·4: 14·4 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1652:

4. kép.

„Gabriel Bossani de Nagi Bossan, S. C. Rąs M. Praesidy Comaroniensis Vice Capitanevs. 1650." (Ovalis körirat).

Mellkép. Alatta, a kereten a jelmondat: „Omnia si perdas, famam servare memento."

Méretei 11·1 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et sculp."

Wiedemann:

Comitium gloriae... 1652:

5. kép.

„Stephanvs Bessenei, S.C. Rõs M. Dapifer Praes: Kis Comaron: Svp: Capitan: 1647." (Ovalis kõrivat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Mortem constãtia vincit."

Méretei 11·2 : 13·9 cm.

Jelzése:

„E. Widenman delin: et sculp."

Wiedemann:

Comitum Gloriae... 1652:

6. kép.

„Stephanvs de Chiak, perp: arcis Sepus: et Comit: eiusdem Sup: Com: Thaver: Reg: per Hung: Magister S.C. Rqs M. Consil: 1650." (Ovalis körirat:)

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Non est virtutis coacte seruire."

Méretei 11-3: 14 cm.

Jelzése:

„E. Widenman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

8. kép.

Com: Adamus de Battian, S. C. Rqz M. Cons: Cam: conf. Canisae oppor: gen: Dapif: reg: per Hung: mag: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Deo favente."

Méretei 11: 1: 14. 6 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

más, mint az 1652. évi kiadásé.

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

9. kép.

„Ladislaus Barkoczy, Sac: Caes: Regiaeq Mai^tis Hungarorum et Polonorum Equest: Colonellus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Audaces fortuna Iuvat."

Méretei 11·2 : 14·3 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman scul. et del."

máj, mint az 1652. évi.

Wiedemann:

Comitium gloriae... 1646:
12. kép.

„Com: Ladislaus Czaki, S. C. Reg. M^tis. Cons: Cam: Comes Comar: sup: Com: Papae Laevae sup: Haered: Capitaneus." (Ovalis körirat).

Mellrép. Keresén, alól a jelmondat: „Dum spiro spero. 1646."

Méretei 11: 14 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman sculpsit."

vagy minden 1652. évi

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

13. kép.

„Maximilianus Ernestus Comes. à

Kollonitsch:

S. C: M: Fer: III. Equit: Locumte: Colon: Ser^mi.

Archid: Leopoldi Camerarius. (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Inane fortunae nomen."

Méretei: 11·3: 14·6 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman scul."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

14. kép.

„Henricus Carolus Com: a Colonitsch, S. C. R. M. Equit: vice Colonellus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Fortes creantur fortibus".

Méretei 11·2: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et scul:"

az 1652. évben magyar
zuhában van.

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:
17. kép.

„Marco Capilet,
Sac: Caes: Mai^tis Croatorum Colonellus. 1646."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Per Tela, per Ignes."

Méretei 11·3 : 14·2 cm.

Jelzése:
„E. Wideman delin: et scul:"

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

ig. kép.

„Com: Georgis Erdeödi de Moniorokerek, perpet: mont: claudi cōmtus Varasd, sup: Com: Cub: Reg: per Hung: Mag: S. C. Rqz M. Cons. Cam. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Juste, et sincere."

Méretei 11·2 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

[illegible], mintar 1652-ení.

Wiedemann:

Comitium gloriae... 1646:

20. kép.

„Paulus Esterhasi de Galanta, S.C. Rqz M. Cons: Cam: Praes: Vivar. et Conf: Anexor: vice Generalis. 1644." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Sincere fortiter."

Méretei 12-i: 15 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

máj, mint az 1652. évi,

Wiedemann:

Comitium gloriae... 1646:

2i. kép.

" Com: Adamus Forgacs de Gÿmes, sup:
Com: cōtus Novigrad: S. C. Reg M. Cons: Cam:
Princ: reg: mag: Praes: Vivar: et Con: anex:
Gen: 1646". (Ovalis körirat).

Mellrép. Keresztben, alól a jelmondat: „Ludit in humanis divina potentia rebus."

Keresztei ii·i: 14·i cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

maj, mint a 1652. évi.

Wiedemann: Comitium gloriae ... 1646:

22. kép.

„Ladislaus Forgatsch de Gymes.
Baro. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a jelmondat: „In Silentio et Spe."

Mérései 11·3 : 17·2 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman delin et scul."

még, mint az 1652. évi,

Wiedemann:

Comitium gloriae: .. 1646.,
26. kép.

„Nicolaus Földwari, Sac: Caes: Regiaeq. Mai^tis Hungarorum et Croatorum Colonellus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Viribus et Consilio."

Méretei 10·8 : 14·3 cm.

Jelzése:
„E. Wideman delin: et sculp:"

maj, mint az 1652. évi.

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:
42. kép.

„Joannes Keri L. B. de Ipolker S. C. Rqz M. Consi: et S. reg: Hung: coronae Conservator. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Pax optima rerum".

Méretei 11·3 : 13·9 cm.

Jelzése:
„E. Wideman sculpsit".

máj, mindar 1652. évi.

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

45. kép.

„Ioan: Bernhardus a Knöring, S. C. Rqz M. Pedit: Colonel: et Comend: in Zendroe. 1645."
(Ovalis körirat).

Mellrép. Keretén, alól a jelmondat: „Caesar regat omnia terris."

Méretei 10·9: 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

Wiedemann: Comitium gloriae ... 1646 : 55 kép.

„Raimondus Com : Montecuculi, S.C.Rqu M. Cons : bel : Cam : Mareschall : Locumtenens. 1646." (Ovalis körirat).

Mellékép. Keresén, alól a jelmondat : „Festinando non procrastinando".

Mérései 11.2 : 13.9 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin : et scul :"

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

56. kép.

„Thomas Mikulich de Drukonovcz, S. C. Rqz M. Personalis praesen: in Judic: Locumten: et Cons: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Ut caveas omnia nihil timeas".

Mérétei 11·6: 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

máj, mintar 1652 i évi,

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

58. kép.

„Marcus Mirkovics S. C. Rqz M. Croatorum Colonellus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresen, alól a jelmondat: „Volant anni."

Méretei 11.5 × 14.8 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1646:

59. kép.

„Stephanus More, S. C. Rqz M. Praes: Zendreö sup: Capitaneus. 1645." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „In constantem nō cadit metus."

Méretei 11·1 : 14 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1646:

60. kép.

„Daniel de Osserÿ S. C. Rqz M. Equit: vice Colonel: et Ser: Arch: Leop: Guil: Gen: Adiut: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Per Mare per Terras".

Méretei 11·2 : 14·3 cm.

Jelzése:

„E. Wideman delin: et scul:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1646.

61. kép.

„Johan Christophorus (Senior) Com: a
Puchaim,
S. C. Rqr M. Cam: Cons: Bel: et provin: Haered:
Torment: sup: Praefectus. 1619." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Redlich
und Unverzagt".

Méretei 11·2 : 14·6 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

Wiedemann: Comitium gloriae ... 1646:

65. kép.

„Joan Christophorus Com: a Puchaim, S.C. Reg M. Cons: bel: cam: Torment: gen: Praefectus, et sup: Capitan: Comaro: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztben, alól a jelmondat: „Frange moras".

Méretei 11·8 : 14·9 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman sculpsit".

Wiedemann:

Comitium Gloriae... 1646:

68. kép.

„Ioannes Paraminski, S. C. Rgn M. levis Armat. equitum Colonellus. Ao 1646."
(Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Non tutum fidere cunctis."

Méretei 11·5: 14·3 cm.

Felzése:

„E. Wideman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

69. kép.

„Andreas Palffi L. Baro S. C. Rqe M. Croatorum Colonellus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Virtus in actione".

Méretei 11·8 : 14·6 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

máj, mint az 1652. évi

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

72. kép.

„Ladislaus Reva, S. C. Rqz M. Cons: et per Hung: exerc: gen: Comissarius. 1645." (Ovalis körirat).

Mellkép. Méretén, alól a jelmondat: „Qui serit ille metit".

Méretei 11-i: 14.4 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

[illegible], [illegible] 1652. [illegible]

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

76. kép.

„Petrus Rorikovics S. C. Rqs Mtis Croatorum Colonellus. Aº 1644." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztén, alsóc a jelmondat: „No cogito de Crastino".

Méretei 11·i : 14·i cm.

Aláírása:

„E. Wideman sculpsit".

Wiedeman Comit. Glor.
1646.

Zinzendorf Lajos
báró

Zinzendorf Albert
báró

Wiedemann, Comit. Glas, 1646.

Jo. Rudolph Schmid a Schwarzenhorn SS.CC.

RR. MM. Fer. II. et III. Per An. XV. ad

part. Ottoms Residens munere functus

Concel. Sylvarumque inf. Aust.

Praefectus. Elias Wideman sculp.

Budapest am 2. August 1900.

e Herr Regierungs-
sär!

tzliche Abreise gütigst
zu wollen, aber dringend

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646.

78. kép.

„Georgius Szecheni Episc: Quinq. Eccles: S. C. M^tis armadae per Hung: Vicarius Gen: 1645." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresztfa, alsó a zelmondat: „Si deus pro nobis?"

Méretei 11·j: 17·4 cm.

Jelzése:

„Elias Wideman sculpsit".

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646:

86. kép.

„Martinus Spazaÿ, S. C. Rqn M. vice Capitaneus Comarinus. 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Quisque fortunae suae faber."

Méretei 11·2 : 14·2 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

maj, mindar 1652. évi

Wiedem. Comit. Glor. 1676.

Wolf Mathias Teuffel Liber
baro in Gundersdorf, dominus de
Sitten et Fröschdorf S.C.M. Colo-
nellus duarum legionum pedestris
et equestris,

Elias Wiedemann sculps.

nos cuplegaberunt, parilli-
vel ei otto
u. ist Christof Adolf Teufel ei

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646: #

92. kép.

„Franciscus Vesseleni Comes perpet: in Muran, S. C. Rpe M. Cons: Cam: et Hung: insp: Gen: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keretén, alól a jelmondat: „Viva la Guerra et la Maesta di Ferd: III."

Méretei 11·3 : 14·9 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit."

Wiedemann:

Comitium gloriae ... 1646: ⌈gr. kép.

„Paulus Vadasi S. C. Rqn M. Leris equit: Colonel: et in Filek vice Capitan: Aº 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Keresten, alól a jelmondat: „Omne solum forti patria".

Méretei ü. i: 14·2 cm.

Jelzése:
„E. Wideman delin: et sculp:"

Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1646:

97. kép.

„Joannes Wurm, S. C. Rgn M. Levis armaturae Colonellus. A° 1644." (Ovalis körirat).

Mettkép. Keretén alól a jelmondat: „Obsequium amicos parit".

Méretei 11·1: 14·1 cm.

Jelzése:

„E. Wideman sculpsit".

máj, mint az 1652. évi

„Wiedemann:

Comitium Gloriae ... 1646:

98. kép.

„Com: Nicolaus â Zrinio, S. C. Rgn M.
Cons: bel: Cam: lev: equit: gen: per exerc:
gerc.os vig: sup: praef: Agaz: reg. mag: et
Legrad: sup: Capit: 1646." (Ovalis körirat).

Mellkép. Kereten, alól a jelmondat: „Nemo me
impune lacesset".

Méretei 11·2 · 13·8 cm.

Jelzése:
„Elias Wideman delin: et sculpsit".

Elüt az 1652. évitől
miatha más egész lenné

Wiedeman Comit. Elect.
1626,

Leopoldus Guilielmus
Marchio Badensis
S.C.R.M. Ped. Lum
Colonellus 1626,

Pro Cesare Mori Vivere
est.

E. Wiedeman delin
et sculpsit

entschuldigen
Nachrichten von
mir hier.
Ich werde nach
Arlesheim, wo ich
hier eintreffen.
Mit d
Ihr er

Wideman Illés

verin -

l -

Könyvkiáll. emlék

178 l -

6000.-	utiköltségért
69.58	Bauchidai fényképekért
5037.-	Hallenszernek "
3000.-	Groh J. másolatokért
30.-	Stephanie szepesi vár gipsmintáért
110.-	Bodenstein Trencsén vár rajzáért.
14296.58	

Az idei datatióból rendelkezésre áll: 2703 Kor. 42 fillér

mikor a császári hadak Csáktornyához közeledtek, Frangepánnal önkényt Bécsbe sietett (1670 április 18). Felszólítására Rákóczy is azonnal letette a fegyvert, és a fölkelésnek, alig hogy megkezdődött, úgy szólván vér nélkül vége lett. De azért a felvidékre mégis német sereg ment és városait, várait ellenállás nélkül megszállta. Zrinyit, Nádasdyt, a kit pottendorfi várában szintén elfogtak (1670 szept. 3) és Frangepánt idegen bírák, idegen törvények szerint Bécsben halálra ítélték. Zrinyi, nevéhez méltóan, mint hős, Frangepán, családjának utolsó sarja, keseregve Német-Ujhelytt, Nádasdy pedig vallásos önmegadással Bécsben a városházán fogadták a halálos csapást (1671 április 30). I. Rákóczy Ferenczet megmentette buzgó katholikus anyja, Báthory Zsófia és a jezsuita befolyás. A mozgalom több részese, vezére, mint az abaújvármegyei Szuhay Mátyás, a borsodi Szepessy Pál, a szatmári Kende Gábor és Gyulafy László, a trencsénymegyei báró Petrőczy István török földre vagy az erdélyi részekbe, Apaffy Mihályhoz menekültek; másokat elfogtak, Pozsonyba vittek, s a bíróság elé állítottak, mely az indigena gróf Rottal János elnöklete alatt magyar tagokból alakult. Mindannyiát fej- és jószágvesztésre ítélték; de halált — Zrinyiékkel egy napon — csak a zemplénvármegyei református táblabíró, Bónis Ferencz szenvedett, ki ugyan a fölkelésben nem nagy szerepet játszott, de a bíróság előtt büszkén és keményen viselte magát.

Wesselényi Ferencz.

I. Lipót a mozgalom elnyomása után, a katona Montecuccoli, a politikus és nagy úr Lobkowitz Venczel herczeg és a rideg római jogász Hocher Pál osztrák kanczellár tanácsára, kik az akkor nyugot-európaszerte uralkodásra törekvő absolut monarchia hívei voltak és az aristocraticus magyar alkotmányban merő visszaélések halmazát látták, az országban hagyta a német katonaságot s annak eltartására többféle adót vetett ki. A közügyek élére német kormányzót állított, kit egy, magyarokból s németekből álló tanács volt hivatva támogatni (1673 február 27). S ezzel karöltve járt a katholikus reactiónak mind akadálytalanabb, mind erőszakosabb föllépése: protestans templomok elfoglalása, protestans papok bebörtönzése, számüzése és gályarabságra való küldése. Viszont pedig a menekültek, a bujdosók, jobbára protestansok, kiknek számát és elkeseredését az ilyféle fejlődés csak növelte, fegyvert ragadtak, mindjárt 1672-ben Petrőczy, Szuhay, Szepessy, Kende vezérlete alatt Lőcséig nyomultak s megverettek ugyan, de azért bátorságukat el nem vesztek, támadásaikat megújíták. Éveken keresztül (1673—1678) folyt jobbára guerillaszerüen a harcz a tiszai részeken, a Kárpátok aljában fel Liptóig a „kuruczok" — mint, talán Dózsa György keresztes (cruciatus) pórhadának rémes emlékére, a bujdosókat 1673 óta hívták, — és Lipótnak német-magyar, gúnynéven „labancz" hadai közt, változó szerencsével, nagy elkeseredéssel s kegyetlenséggel. Erdélyi, majd franczia segély szította az ellenállást, a harcz tüzét, mely végre nagyra nőtt, mikor a kuruczok élére a 21 éves késmárki gróf *Thökölyi* Imre lépett, a leggenialisabb vezér, ki Bethlen Gábor óta napjainkig magyar mozgalom élén állott (1678 július 4). Atyja, István, egy nem régi, de dúsgazdag lutheránus család sarja, Thurzó György ivadéka, mint a Wesselényi-féle összeesküvésnek részese, Árva várát védve halt meg, mielőtt elfoghatták volna (1670 decz. 4). Akkor a 14 éves fiú Erdélybe menekült, anyai jószágain nevelkedett, és most, tele tetterővel és nagyravágyással, a mozgalom élére állva, mindjárt Árváig vitte győzelmes fegyvereit.

Thökölyi Imre kivívott sikerei megmutatták, hogy a Hocherék útján tovább haladni nem lehet, és *I. Lipót* ismét a magyar alkotmány alapjára állott. „Az ország szabadságának helyreállítására" országgyülést hívott össze Sopronba (1681 ápril 28), mely kimondá a restitutio in integrumot, a kormányzóságot eltörülte és nádort választott: Esterházy Miklós fiát, Pált, a lefejezett Nádasdy sógorát, ki, mint atyja, szintén nagy vagyonszerző és vitéz ember, de hajlékonyabb és lanyhább magyar volt. Az országgyülés,

közt abban az alkotmányos keretben, melybe a bécsi béke helyezte, de katholikus formában és a Habsburg-házhoz ragaszkodva, megtartsa, sőt, ha lehet, valami módon Erdélylyel is gyarapítsa. Mint nagy jószágszerző s a legnagyobb vagyonú magyar család megalapítója, sokban hasonlított I. Rákóczy Györgyhöz, és talán ez is volt oka, hogy egymásnak nemcsak politikai, de személyes ellenségei is voltak. Midőn Rákóczy 1644 február elején Magyarországra tört: karddal álltak szemben egymással. A harcz változó szerencsével és folytonos alkudozások közt folyt. Végre mikor 1645. évben a svéd Torstenson Bécsig nyomúlt s Brünnt ostromolta, de a porta rossz szemmel kezdte nézni, hogy Rákóczy hadjáratot folytat a császár ellen és III. Ferdinánd is a szenvedélyes, akadékoskodó Esterházy helyett higgadtabb kezekbe tette le a békekötés művét: a megegyezés létre jött a király és fejedelem közt, és a békét Linzben 1645 deczember 16-án megkötötték, de azt Esterházy Miklós, ki 1645 szeptember 11-én meghalt, már nem érte meg.

Esterházy Miklós. nádor

Rákóczy a tokaji, tarczali, regéczi nagy uradalmak mellett azt a hét vármegyét kapta, melyeket már Bethlen Gábor birt, de úgy, hogy Szatmárt és Szabolcsot még fia is birja, s a szatmári vár Erdélynél maradjon mindaddig, míg annak fejedelmi székében a Rákóczyak ülnek. A vallás ügyére nézve pedig a bécsi békét, az 1608-iki törvényeket világosabban, részletesebben kifejték. A protestansoknak, még a jobbágyoknak is megengedték

Wideman Illés: Comi- Om I.
tium gloriae centum qua sanguine
qua virtute illustrium heroum iconibus
instructum, c. Pozsonyban 1646-ban kiadott
arcképgyűjtemény művéből.

a vallás szabad gyakorlatát, a templomok, harangok, temetők használatát. Papok elűzését, templomok elfoglalását tilták; az elűzöttek visszahívását, az elfoglaltak visszaadását elrendelték.

Ehhez képest a pozsonyi országgyűlés, mely 1646 aug. 24-én ült össze és 1647 junius 3-án a király 14 éves fiát, mint *IV. Ferdinándot*, királylyá választotta s meg is koronáztatta, a linzi békekötést, a papság tiltakozása ellenére, a király határozott kívánatára, változatlanúl törvénybe iktatta; kilenczven templom visszaadását elrendelte és pénzbirságot szabott azokra, kik ezentúl a vallási békét ily foglalásokkal háborgatni fognák. A protestantismus tehát ismét győzött, de jobbára csak papiroson. Mert a katholicismus Bethlen Gábor kora óta is terjedt, s azok is, kiknek hivataluknál fogva a vallási szabadságot oltalmazni, a törvényt végrehajtani kellett volna, jobbára a protestantismus ellenesei, ha nem is épen mindig üldözői voltak. Már az országgyűlés folyamában, mikor a protestansok nagyon sok egyházat követeltek vissza, gr. Draskovich János nádor — az utolsó protestans nádornak, Thurzó Szaniszlónak veje — kardjára ütött, s a katholikusok közt, kik a templomok visszaadása ellen tiltakoztak, volt egyik régi, oszlopos protestans család egyetlen férfisarja, az ifjú, 22 éves gr. Nádasdy Ferencz is, kit még 1643-ban térített át Esterházy Miklós a katholikus vallásra. Köznemesség, városok, nép még nagyobb részt protestansok voltak: de a főurak közt a XVII. század derekán már csak négy család volt, melynek még minden tagja a reformatióhoz ragaszkodott.

Török háborúk; kuruczvilág.

A zsitvatoroki béke, melyet időnként megújítottak, megtiltotta töröknek, magyarnak egymás földjére csapni, egymás várait ostromolni. De azért a dúlások egyre folytak. A törökök kisebb-nagyobb csapatokban csak úgy, mint előbb, egyre járták, rabolták, hódoltatták a magyar földet, s ha a magyarok visszatorlással éltek, vége-hossza nem volt panaszaiknak. Még nagyobb nyilt csaták sem hiányoztak, mint 1652 aug. 26-án Nagy-Vezekénynél, Barsmegyében, hol a rabló esztergomi és szomszédos törökséget a közel megyék nemessége és a végbeli katonaság gróf Forgách Ádám vezérlete alatt megtámadta és négy Esterházy: a nádor fia, László, pápai, s unokatestvérei: Ferencz, gyarmathi, Tamás lévai kapitány, Gáspár, aranysarkantyús vitéz, mind 24—35 éves fiatal ember, buzdítva, hadai előtt

idemann

reżmetszö.

Lásd: Subdrich

reżmetszöt

Wideman

réznetszö

Drašković Janos horvát bán 1640-1646. Wideman réznetszete.

Kir. orsz. levéltár Zágráb.

Drašković György egri püspök. 1649. Wideman réznetszete.

u. ott.

Drašković Miklós de Trakoščan 1651. Wideman réznetszete.

u. ott

Graf Erdödy Gábor. 1744. Wideman réznetszete

u. ott.

Wiedemann Illés

rezm.

cród

Csatkai Endre dr.

Emlékezés Esterházy Pál nádorra. Sopron 1935. 29. l.

Wider, Ignatz

XVIII. 24.

Kolozsvári asztalosok

2. l.

Teki.

Europa

Film könyv lapterjesző és könyv kiadó R.T.

Budapest

V. Rothermere utca 1

em III. 2. ajto

Widerkomm Antal
id
Könyvkötő
Sopron
1828
l.
Vasi Szemle
1936. 232. l.

Vegyes

6. 6

MORVAY

Győző

Galánthai gróf Fekete János

1. MAGYAR TÖRTÉNETI ÉLETRAJZOK

JK. 221.

II
584

220—240. Widemann Elias után.

Működött 1640—1660 közt Wienben, Prágában és Pozsonyban.

Húsz régi magyar vezér és hivatalnok.

221. *Kery János.* Mellig látható, kissé jobbra fordult, tojásdad medaillonban. Prémes kalpagját ékköves boglár díszíti tollakkal. Bajusza és körszakálla ősz, szemöldöke fekete, szeme sötétbarna. Atillájának gombjai nagyok, sárgásbarna mentéjének fehér gallérján és szegélyén a pettyek feketék. Felirata alól: »*Medium formere beati*« és a kép körül: »*Joannes Kery de Ipolker, S. C. Rq(ue) M. Cons. et S. Reg. Hungariae Coronae Conservator Anno 1652*«.

Vászon, méretei 18 : 14·5 cm. — Át. Képt. 147 (1). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

A'. 147(1).

Wiedemann Elias

rézm.

Widemann Elias

Regin

TK. 241.

I
588

241—260. Widemann Elias után.

Működött 1640—1660 közt Wienben, Prágában és Pozsonyban.

Husz régi magyar vezér és hivatalnok.

241. *Bánffy János.* Csaknem derékig van ábrázolva, balra fordult, arczélben látható, tojásdad medaillonban. Feje elől kopasz. Haja, bajusza és szakálla kissé őszbevegyült; szeme barna. Atillája sötétkék, ujjatlan felső köntösén a díszgombok száma hét. Felirata a kép alatt: »*Sapientia sit in loqvela*« és a kép körül: »*Joannes Banffy de alsóhidva Palatinus Regni Hungariae S. C. Rq(ue) M. Consiliarius Aõ 1640*«.

Vászon, méretei 17·8 : 14·5 cm. — Át. Képt. 148 (1). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Á. 148 (1).

Widemann Janos

ötvös Kassa

1807

l.

Hlatky Mária:

A magyar gyűrű.

Bp. 1938. 130. l.

Widemann Elias

l.

Va Ylö Ernst gyüjt

IV. 26 (10)

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
lós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
rtársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
hez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
áért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
n tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

e és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
repel.**

sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Wideman Elias

osztrák vézmetsió

egy ideig Porsonyban

is dolgozott.

Lásd. Múzeumi és

Könyvt. Ért. II. k.

216. l.

193. tétel

Wiedemann Eilh.

Annalen 1902 142

– 1911. 233

– 1914. 380

Aloisio Andrea d'Assisi: Madonna a gyermek Jézussal 1(805).
1308 (679).

Widemann

rekin.

Laid

Blaschke.

Wiedemann

vermetsvo

XVIII 24

laid

Czaró 35 l

Wiedemann Éliás; rézmetsző, festő.

17. száz. I. 147.

Wiedemann

rejestrp
1646
1652

Római jegyz.

XIII, XIV

Katrosa - erdő, Kézdivásárhelyi

IX. 105.

E. Widenman sculpsit

Ladislaus Karolÿ, de Magÿ Karolÿ. A° 1650.

Rezm. N8°.

pens. Jetzes

Ostelius uta

E. Widemann delin
et scalp: (1851)

Keglevich Peter.
Kéz. N 80. latin felirattel
Ortelius után.

fenti jelzés

Keglevich Zsigmond.
mint az előbbi

Ipolyhéri Kéri Lajos. mint az
előbbi

Kisdy Benedek egri püspök

Kohary István

Itt, az Ortelius féle sorokat
[illegible]

Elias Wideman

magyar tanszére
vezetőjelen

Oxelius után

Widemann Eleg

l.

Rath. I. 494.

Widemann Elias-ok

lásd okv.

FC 179

(Svungi kapitar

levés mukajatt.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Widenman Elias

Báró Forgács Cárlos.
Ovalis Erebben.
Rézm. vk. 14.6 – 11.5.
Jelz. „E. Widenman
delin: et sculp."

A szegedi m. kir. állami f

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Wideman E.

1) Ostrožić Miklós de Giletine
+ 1660. Wideman rézmetszete 1649-ből

2) Ostrožić Pál de Giletine.
XVII. Hard. Wideman rézmetszete 1649ből.

Kir. orsz. levéltár Zágráb.

Petrečić Péter zágrábi püspök
1648–1667. Wideman E rézmetszete 1650 ből.

u. ott

Rattkay György, zágrábi kanonok és horvát történetíró
1650-ben. Wideman E. rézmetszete. u. ott.

Zrinyi Miklós horvát ban.
+1652-ben. Wideman rézmetszete.

u. ott.

Widemann Ilés

lásd

Perlapt. 40 l

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ... n történő kifize-

..... indokából személyesen még nem

..... számu .....

...am.

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

szes fbőrkts. Illusztrációkkal JOHANNOT és NANTEUILTŐL . . 8.—

99. ARIOSTO, LODOVICO, L'Orlando furioso. Firenze, 1821. 8r., 4 kötet, félbőrkötések . . . . . 16.—

100. ARGENTI DÖME, Hasonszenvi utitárs, nem orvosoknak. Pest, 1863. K. 8r., vkts . . . . . —.50

101. ARISZTIDESZ, (VAJDA JÁNOS), Polgárosodás. Pest, 1862. 8r., fbőrkts 2.—

102. D'ARLINCOURT, LE VICOMTE, L'herbagère. Bruxelles, 1857. 16r., 2 kötet, félbőrkötések . . . . . 2.—

103. ARMEE-BULLETINS DES ÖSTERREICHISCHEN HEERES aus 1848—49. E ritka sorozat I., III—V., VIII., X., XI., XV—XXI., XXVII., XXVIII., XXXII., XXXIV—XXXVI., XXXVIII. és XXXIX. lapja. Kőnyomatok har. kettedr. részben. (Összesen 21 db.) . . . . 30.—

104. ARNAUD, H., Mézélie. Bruxelles, 1839. K. 8r., 2 kötet, vkts . . . . 1.—

105. ARNAULT, MARIUS A MINTURNES. Tragédie. Paris, an II-me (1791). 8r., fvkts. Érdekes terméke a francia forradalomnak . . . . . 5.—

106. ARNAULT, A—V., Les loisirs d'un Bauni. Paris, 1823. 8r., 2 kötet, félbőrkötések . . . . . 2.—

107. ARNDT, E. MORITZ, Erinnerungen aus dem äusseren Leben. Leipzig, 1840. 8r., félbőrkötés . . . . . 3.—

108. —, Schriften für und an seine lieben Deutschen. Leipzig, 1845. Kis 8r., 3 kötet, fbőrktsek . . . . . 6.—

109. ARNETH, ALFRED, Das Leben des Grafen Guido Starhemberg. Wien, 1853. 8r., fbőrkts . . . . . 3.—

110. ARNOLD, A., From the Levant. London, 1868. 8r., 2 kötet, vktsek . 1.50

111. ARNOULD ET DU PUJOL, Histoire de la Bastille (1374—1789). Paris, 1844. N. 8r., 3 kötet, fbőrktsek . 10.—

112. ARTAUD, LE CHEVALIER, Italie. Paris, 1863. 8r., fbőrkts. Fametszetekkel . . . . . 3.—

113. ARTICULI DIAETALES POSONIENSES ANNI 1715., 1723., 1729., 1741., 1751., 1765., 8r., bőrkötés . . . 2.—

114. ARUNDELL, V. J., A visit to the seven churches of Asia. London, 1828. 8r., fbőrkts . . . . . 3.—

115. ASBÓTH JÁNOS, A szabadság. Pest, 1872. 8r., fbőrkts . . . . . 3.—

116. —, Magyar conservatív politika. Bpest, 1875. 8r., fbőrkts . . . . . 1.—

117. ATLACHÉ, THE OR SAM SLICK IN ENGLAND. Paris, 1845. 8r., félbőrkötés . . . . . 2.—

118. ATLAS DU THÉATRE DE LA GUERRE. Paris, 1870. 4r., fűzve . . 1.50

83. APPERLEY, C. J., Nimrod abroad. London, 1842. 8r., 2 kötet. Vkötések 2.—

84. APPONYI ALBERT GRÓF, Aesthetika és politika. Művész és államférfiú. Budapest, 1895. 8r., fűzve. Szerző s. k. ajánlásával GRÓF KÁROLYI GERALDINENAK . . . . . 2.—

85. APULÉE, (Oeuvres). Paris, Panckoucke, 1835. 8r., 4 kötet. Díszes félbőrkötések . . . . . 20.—

86. ARANY JÁNOS, Kisebb költeményei. Pest, 1856. K. 8r., 2 kötet, félbőrkötések . . . . . 4.—

87. ARCHEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK. Első kötet. Pest, 1859. 8r., fűzve . . 2.—

88. ARCHITEKTONISCHE ENTWÜRFE aus der Sammlung des Architekten-Vereins zu Berlin. Potsdam, 1837—1842. Imp. 4r., félvászonkötés . . 5.—

89. ARCHITEKTONISCHE ENTWÜRFE zu Pracht- und Civil-Gebäuden. München, 1846. Imp. 4r., papírkötés, 18 műlappal . . . . . 4.—

90. ARCHIVES CURIEUSES DE L'HISTOIRE DE FRANCE DEPUIS LOUIS XI. JUSQU'A LOUIS XVIII. I. serie tome 1—11, IIe serie tome 6—20. Paris, 1834—1838. (27 kötet). Igen becses és ritka gyüjtemény! 100.—

91. ARCKÉPCSARNOKA, A SZÖVETKEZETT BALPÁRT. Budapest, 1905. 4r., fűzve . . . . . 2.—

92. ARCKÉPEK. ELIAS, WIDEMANN, Comitium gloriae centum c. (1646) arcképgyüjteményéből. A részben magyarokat ábrázoló rézmetszetek erősen meg vannak vágva és nagy 4r. alaku albumba vannak beragasztva. Összesen 96 arckép. Fbkts 40.—

93. ARCKÉPEK, (54 db) WIEDEMANN metszeteiből. Valamennyi magyar főurakat ábrázol. Körülvágva és 3 nagy lapra felragasztva . . . . . 10.—

94. ARCKÉPEK, Kevés kivétellel magyar előkelőségek kőnyomatú képei. Nagyobbára nagy ívrétű műlapok. (EYBL, BARABÁS, PRINZHOFER, stb. munkái.) 35 lap. Hozzá rendkívül díszes bőrbevonatú tok . . . . 50.—

95. ARDECHE, P—M. LAURENT, Napoleon. Illustreè par HORACE VERNET. Paris, 1840. 8r., fbőrkts. Hozzákötve: Funérailles de l'empereur Napoleon. Relation officielle. Paris, 1840. . . . . 6.—

96. ARETINO, oder Dialog über Malerei. Übersetzt v. CERRI. Wien, 1871. 8r., fve . . . . . 1.—

97. ARIOSTO, LODOVICO, Rime e Satire. Firenze, 1822. 8r., fbőrkötés 5.—

98. ARIOSTE, Roland Furieux. Traductionen prose. Paris, 1844. N. 8r. Dí-

Widemann Illés

rézmetsző

1652

Csontosi jegyz

Widemann Janis

oto

Königsberg. 890 m

Widemann János

ötvös kassa

Kőmagyötvj. 150 l.

168

19 Lajos pk.		András vt. **Izraelita** Elul 1
CSÜTÖRTÖK 20 *Sz. István kir.		**Protestáns** István kir. **Görög** Sz.Istv.kir. **Izraelita** Elul 2
PÉNTEK 21 Chantal Franc.		**Protestáns** Sámuel **Görög** Tádé **Izraelita** Elul 3
SZOMBAT 22 Timót		**Protestáns** Menyhért **Görög** Agatonik **Izraelita** S. Softim

1936 Augusztus 31 nap

34-ik hét

Nap kelte 4 óra 56 pk. — Nyugta 19 óra 1 pk.

WIDL 1. WIGL

Pr.Z.

Wiedemann János

1807. okt. 19 iki ötvös-kelettel a bécsi ötvöscéh elöljárói bizonyítják, hogy bécsi születésű Johan Widemann mint más 1797. szept 17 töl 1801. márc. 31 ig. náluk tanult, s hogy ezen idő eltelte után felszabadíthatott. Ugyanezen évi okt. 25 én a kassai nemzeti rajziskola szőfőről igazoltatik, hogy nevezett 29 éves, s hogy nagyit gyűrűk, fülön függők és strucztollak rajzolásába kiégyezvén, városi mesterül ajánlható. Stuckmeisterré nov 9 én leszen. Remeket nov. 12 én utatja be. Innkernét ~~[illegible]~~ ötvös feleségét akarván nőül venni, fél taxát

Mihalik József Kassavaros ötvösségének tört. Bpest. 1900. 312. l.

elengedik, másik felét 1808. ben fizeti le.

Fioravanti, Aristotele

nobrász.

XV. sz.

Widmann

Jenő

Kilátás a városra
(Kolozsvár?)

repr.

Pásztortűz

1935. 127. l

lvezőtlen szinben tünteti fel, ennek
megjegyzi, - még sokkal komolyabb,
ő következményei lehetnek.
s a nevezett miniszter úr kérésé-
- - - - - - - - - - - - - - -
ezni aziránt, hogy az alárendelt
székelő külképviseletek összes
is, ha kérésük teljesitése nem lehet-
lőzékenység tanusittassék.
920. julius hó 11.
er rendeletéből:

ri tanácsos.

Widmann Alfréd

mülakatos

1

Közlezrktáll

1359. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

MDK

Widman szobrász

1715 dolgozott a kápolnán

Wick B: A kassai szt.Rozália-kápolna története.
Kosice, 1935. 11. l.

Widmann, Daniel, asztalosmester MDK

A kolozsvári céhkönyvben szerepel a neve.
(Kb. XVIII. sz. harmadik negyede.)

14.o. (12.jegyz)

Balogh Jolán: Kolozsvári renessánsz láda 1776-ból.
KolozsEml. 9-23.o.

Widmann Daniel

XVIII. n.

Kolozsvári asztalosok

2. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

K. D. K.

WIDMANN, Johan Ernst szobrász

1715. Kassa, Rozália-kápolnán végzett „kőműves mesterségünket" 36,– dénárral és 24 köböl beírásával fizetik ki

1 db és 8 db meghatározatlan szobrászmunkáért 3,– és 28,– forintot kapott

Appbáry: Barokk szobrászat... Bp. 1959

I. 44, 131, 293, II. 131.

Widman Johan Ernst

Kassai polgár

XVIII. sz.

l.

Wick Rozalia

11. l.

NYOMTA
A „SZENT ERZSÉBET" NYOMDA R. T.
KOŠICE.

Hogyan végezzük szt. gyónásunkat és áldozásunkat	10·—
A vallásos élet típusai	20·—
A társas élet típusai	6·—
Gondolatok a nevelés köréből. II. kiadás	10·—
A népművelésről	10·—
Kapy Klára és más elbeszélések	20·—
Souvenir à Eperjes	5·—
A pontmaini Miasszonyunk (franciából)	6·—
Az iskolakérdés (ford. szlovákból)	5·—
A Codex Juris Canonici első könyve	10·—
Conspectus Historiae Ecclesiasticae	5.—

Szlovák nyelven:

Dáta k dejinám košických dominikánov	10·—
Rím. kat. kostoly a ústavy v Košiciach	10·—
Kaplnka sv. Floriána v Košiciach	5·—
Dvestoročný kostol košického chudobinca	10·—
Nebeské Hlasy (harmonizált énekekkel, 816 l.)	50·—
Cesta Kristová	20·—
Cesta nábožnej mládeže	15·—
Sv. Anton Paduanský	3·—
Dr. Wick-Bárdoši: Spevník	12·50

M.D.K.

Widmann Károly, asztalos

1718. november 11-én
nyert szerződéses megbírást
Erdődy püspöktől az egri püs-
pöki palota asztalosmunkáira.

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.
Szabó Erzsébet: Joannes Battista Carlone.

218. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Widmann Walter

WIDMANN WALTER:
Tájkép (műmelléklet)

Erdélyi Helikon
1930 II Kötet

melléklet.

Widmann Walter

1909/10 – 1912/13

Ferképzőmfoiskèvk

148. l.

mbe a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
helyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
pviselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

s aggodalom és választóim ezreivel való személyes
küzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
zdasági megélhetést veszélyezteti.
ama eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
ől és

nus zászlaját a fővárosban!
irályért, Hazáért"

WIDMANN WALTER (Kolozsvár): TÁJKÉP

lenségekre. Túlságos szegényesen egyszerüsit gyakran mindent, sokszor formátlanra, — s nem egy szer ez a tulajdonképeni ujdonsága. Ami szép alko tás ma készül, annak ujdonsága sem több, mint a rég sikerült alkotások örök frissesége. „Egy szép dolo gyönyör mindörökre", — s ezért ismételhetők a rég stílusok. Ha meg majd röpülő palota vagy templon kell, akkor a repülőgépek formáihoz (melyek he lyesek, gyönyörködtetők, mert nagyszerű céljuknal szépen megfelelnek) majd fognak idomulni akár régi motivumok, akár újak, csak az a fő, hogy láng elme használja vagy teremtse őket, *szépimádó láng elme!*

Az anyag pedig (pl. a vasbeton) nem kényszeríthe esetlenségekre, mert az mindig idomítható, s a mű vészlángelme egyik jele éppen az, hogy uralkodi az idomítható anyag fölött, kihasználva magasab céljaira az anyag idomíthatóságát is.

*

Az építészeti- és díszítő-művészeti stílusok ponto részletes csoportosításai után szívesen csoportosíta nók így a szobrászati és festészeti stílusokat is. D itt az anyag — a természet és az emberi alak — oly változatos bonyodalommal adják a motívum kat s ezek feldolgozási módját, hogy csak néhár általános szempontot vehetünk föl.

Szobrászati stílusokat lehet csoportosítani elsőso ban a nemzetek szerint, az illető fajok embertes és embertest-kultusza szerint és még a nagy szo

Wiedmann Walter

Ujléva h. n. VI. 242

Nagybanyai k. h.
1912

89

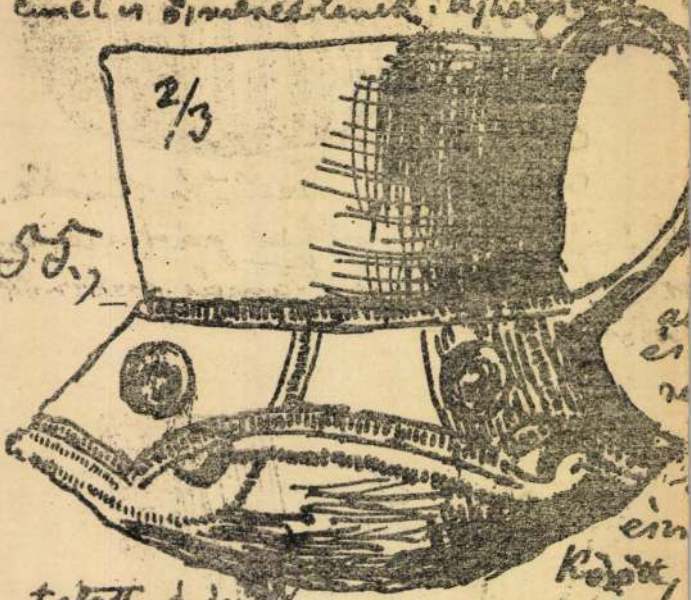
2/3

Widmann Walter

Maler München

1925. II. 46

VI. 150. — kés II. 204, VIII. 190. — kópja VI. 138. — kő-faragvány IV. 123. — lakat VII. 243. — leletek a Romá-roni Kultúrházban VIII. 14. — lópatkó VI. 134, 138. — nyakperec VIII. 185. — nyílhegy VI. 138. — Oroszlános Község VII. 243. — patkó II. 204. — pénz IV. 124, VIII. 125, X. 114; = gyűjt. az esztergomi múzeumban VIII. 60. — sarkantyú II. 204, IV. 120, VI. 134, 137, 176, VII. 243, 246, VIII. 190. — sír IV. 135, V. 171, VI. 121, 161, VII. 160, VIII. 185; = lelet VI. 133. — Soód Község VII. 243. — szablya VI. 134. — templom maradványai a hortobágyi Papegy-házán V. 171; jánosii VIII. 49; romjai Debrecen v. gothi erdejében VIII. 126. — tűzverő VI. 149. — vas-

Hermes
Zeitungsausschnittbüro
Bonn, Weberstraße 92
Tel. 37203

1021

Bremer Nachrichten
April 1967

Widmann Ey

Voll Melancholie und Dunkelheit

Esteban Fekete stellt in der Galerie Emmy Widmann aus

Eine Ausstellung von reichem farbigem Klang zeigt die Galerie Emmy Widmann bis zum 21. Mai. Der gebürtige Ungar Esteban Fekete, der 1924 nahe Budapest geboren wurde, hat bereits als Kind (eines Architekten-Vaters) fünf Jahre in Anatolien gelebt. Damit trat früh das Außereuropäische in seinen Gesichtskreis. Nach Studienjahren in Budapest und Paris ging der junge Maler vierundzwanzigjährig nach Argentinien und entdeckte sich dort eine Landschaftswelt, die ihn verzauberte und nahezu ein Jahrzehnt — unterbrochen durch eine längere Deutschlandzeit — festhielt und noch heute festhält. Fekete erwarb die argentinische Staatsangehörigkeit.

Seit bald drei Jahren lebt er — mindestens vorübergehend — oberhalb Darmstadts. Seine Bilder und Farbholzschnitte aber sind noch immer Träume, genährt vom fernen Dschungel mit seinen Tieren und den Pfahlbauten am Ufer des Parana-Flusses mit den verwunschenen großen Fischen, Figuren, Booten und Früchten. Ein Träumer erschafft Bildgedichte von sonorem Klang. Mensch und Geschöpf sind in sie eingesponnen. Bäume und Dinge führen ihr stilles Leben. Auch im Wortsinne hat der Künstler Stillleben gemalt, Früchteschalen, „Im Walde" oder den „Gelben Karpfen".

Das Wundern und Verwundern scheint Fekete geschenkt zu sein. Beim zeichnerischen Gestalten von Figur und Ding spricht ein naives Darstellen mit. Aber der tonig reiche Farbklang, reich an gestuften Übergängen, voll der Geheimnisse im Blau, Violett und Braun, wird mindestens in den besten Bildern ins Mysterienhafte verwandelt. Dies erweist Fekete als wahren Romantiker. Die Farbe als große Verwandlerin kennzeichnet Feketes Bildwelt. Sie kann aufleuchten und Strahlkraft gewinnen, vermag aber auch weich verschwimmend Dämmerungen aufschimmern zu lassen. Beziehungen von Mensch und Tier gewinnen legendären Charakter. Immer waltet Geheimnis, Vertrautes steht neben Unheimlichem.

Ölmalerei und Pastell sind legitim gemeistert, der malerisch weich genommene Farbholzschnitt lebt aus der Nuancierung unwirklichen Farblebens. Wohl bringt der Maler lesbare Bildinhalte. Zuweilen besitzen sie auch erzählerischen Klang. Aber ob Vögel — besonders geliebt wird das Hahnenthema — oder Hunde, ob Innenräume oder Gärten gemalt sind, sie gehören der rein realen Welt nicht an, ebensowenig wie der Mensch, der in ihnen auftaucht. Von einem Paradies ist berichtet, das dem Menschen einer technischen Welt nicht mehr zugehört, denn es besitzt urwaldnahe Zauber voller Melancholien und Dunkelheiten. Man läßt sich gerne von ihnen gefangennehmen und dorthin entführen, wo die Poesien des Anfangs noch umgehen, wo das Empfinden über den Kalkül triumphiert.

K. Albrecht

edermann. Zahlreiche
berührte Gebirgswel
keit, Unterhaltungs
ür Übernachtung und
pension in Gasthöfen

an:
Tel. 0 56 33 / 22 69

emdenverkehrsrummel,
ung bietet: **Tauchner-**
erg, 8605 Parschlug,
— Österreich

ilburgen Post Brück

rlaubstage in schöner
egend i. sonnig. Kärn-
Zi., fl. k. u. w. W.,
wimmbad i. d. Nähe.
-. Halbp. mögl. Schöne
u. Nachs. DM 12,-.
ension Resi Schmid.

ammergut –
rseegebiet
ril – Juni frei)
sw. Frühjahrsurlaub im
neue gepfl. Pension,
nit Blick aufs Gebirge,
ute Betten, fl. w./k. W.,
Balkon, reichl. gutes
licher Aufenthaltsraum
gr. Liegewies., schöne
herrl. Tagestouren mit
10 Min. z. Attersee,
öcklamarkt oder Auto-
Georgen. Vollpension
ntern. Antwortschein).
ninger, Hipping 18
rgen (Oberösterreich)

gem Tatütata, das von den Steilwänden
widerhallt, unermüdlich bergan. In den idyl-
lisch gelegenen, sich in die majestätische
Bergwelt einschmiegenden Dörfchen (vom
Osten her: St. Jakob, Birnbaum, Liesing,
St. Lorenzen und Maria-Luggau) stehen die
freundlichen Quartiersleute oder Wirt und
Wirtin der gemütlichen Gasthöfe oder Pen-
sionen (z. T. „mit allem Komfort": Kalt- und
Warm-Fließwasser, Bad im Haus!) und sagen
herzlich „Grüaß Gott" ... und dann beginnt
ein vielversprechender Urlaub.

Bequeme und „alpine" Wege und Pfade
führen durch die Stille der Natur. Ein Ab-
stecher zum nicht weit entfernten Wald-
schwimmbad mit kiefernholzduftenden Ka-
binen, einer Kegelbahn im Freien und einer
Wirtin, die auf Wunsch alle Leibgerichte

Pferde und Pony für Gäste

In Brilon sollen die Gäste durch viel-
fältige Unterhaltung Entspannung finden.
So kann sich der Gast beim Pferdegasthof
ein Reitpferd mieten und für 5 DM pro
Stunde durch die herrlichen Hochwälder der
Briloner Hochebene reiten. Auf Wunsch
steht natürlich ein Rei
Natürlich gehört das
Gebirgsbächen genaus
pie wie die Beobach
freier Natur.

ein paar Meter w
richtige duftende Heuw
oder am Hochwaldsau
man ungestört im An
Alpenwelt mit Gletsc
fällen verweilt.

Die Unterkünfte in
quartieren sind piksaub
immer mit großen, blu
konen: und alles ist
Einen guten Tip noch
der Hauptsaison (Mitte
verreisen müssen: Kär
Grund das „Sonnenla
Lesachtal, windgeschütz
eingebettet, ist das id
saison-Urlaubsgebiet,
wiesen — die meisten
Alpenregion hat.

Wie man hinkommt
Salzburg-Spittal nach
über Villach nach Köt
weiter mit dem Postom
man aber am Bahnho
geholt. Autofahrer ne
Innsbruck-Brenner-Rout
senbach und fahren v
Lesachtal ein, oder sie

Angenehme Erholung im Dieme
vom Wald, Angelmöglichkeit,

Widmann Walter

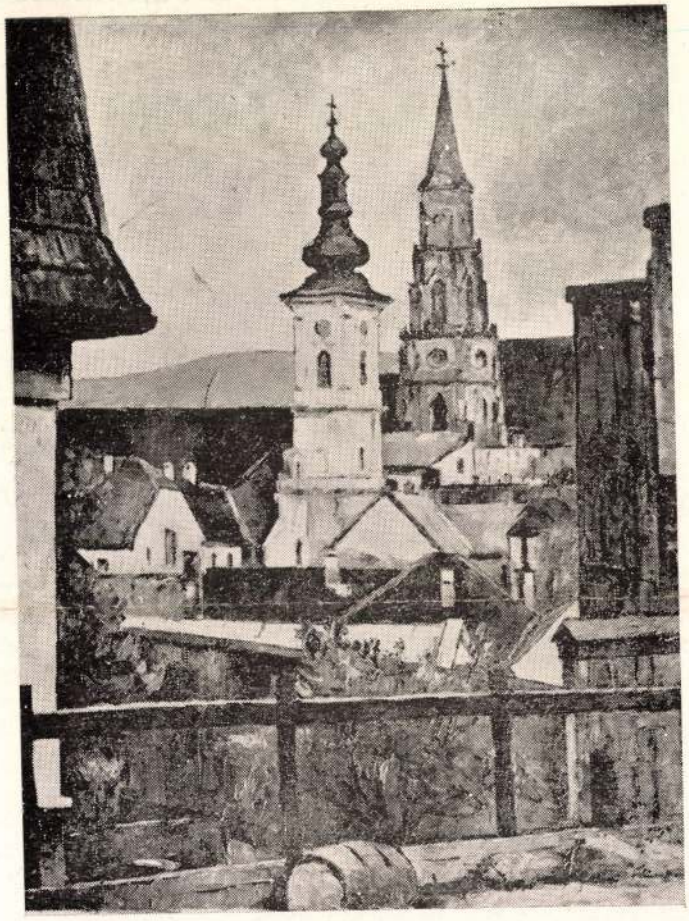

KILÁTÁS A FELLEGVÁR OLDALÁRÓL

WIDMANN WALTER olajfestménye

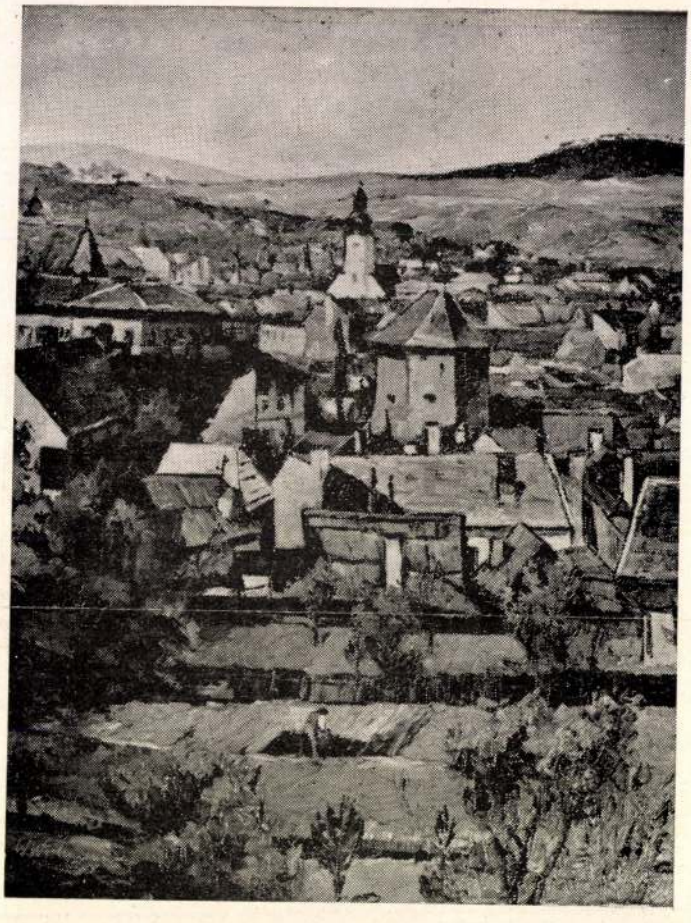

LÁTKÉP A HÁZSONGÁRD FELŐL (Kolozsvár)

WIDMANN WALTER olajfestménye

Erdélyi Helikon

1934. 6-7.

Widmann Walter

l.

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

39. l. 40. l.

Widmann Valter

festő

koll. kiáll. Kolozsvár

1937. nov. 28 – dec. 10

írod

Vásárhelyi Z. Emil

Kiállítások.

Erdélyi Helikon

1938. 65. l.

a cikk Gy. Szabó Béla
Csornaljában –

64

Egyszerre csak megszólalt a kapucsengő. A házinéni közben elment hazulról és így én szaladtam le. A postás volt. Sürgönyt hozott. Tudta, hogy Nagyanyám nem lát jól és ezért ő maga firkantott valamit a vevényre, az átvétel igazolásául.

Alighogy elment, Nagyanyám izgatottan kezdett topogni. Ott volt a sürgöny és nem tudtuk elolvasni. Én még nem tudtam, ő pedig már nem tudott.

Valami hirtelen az eszébe jutott. Odament az ablakhoz és vékonyka hangján lekiáltott az udvarra, ahol Árpád, az öreg favágó dolgozott. Amióta Nagyanyámat ismertem, mindig Árpád vágta neki a fát. A felesége meg néha Édesanyámnak segített a mosásban.

— Árpád, jöjjön fel egy kicsit!

Az öreg felbaktatott. Orrán hatalmas szemüveg billegett. Amint később megtudtam, a háborúban valami súlyos szembaja volt és Bécsben kapta a szemüveget. Egészen különleges készítmény lehetett.

— Árpád, legyen szíves, olvassa el ezt a sürgönyt!

Az öreg először megvakarta a fejét, de aztán pirulva bevallotta, hogy bizony nem tud olvasni.

Ott álltunk hárman tehetetlenül, előttünk a kibontott sürgöny. Nagyanyám már remegett az izgalomtól.

Az öreg bátortalanul megszólalt:

— Instálom, nem próbálná meg az én szemüvegemmel?

MDK

Widmann Walter

Látkép a Házsongárd felől, repr.

Kilátás a Fellegvár oldaláról, repr.

Erdélyi Hd ikon 1934. évf.

MDK

Widmann Walter

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle, 1919. jun. 284 l.

Widmann Walter

1937 dec. koll. Eiáll
Kolozsvárt

Kováts József:

Widmann Walter és
Pleşa Károly kiállítása
Pásztortúz 1937.
23-24. sz. 477. l.

1906

WIDMAN WALTER

104.

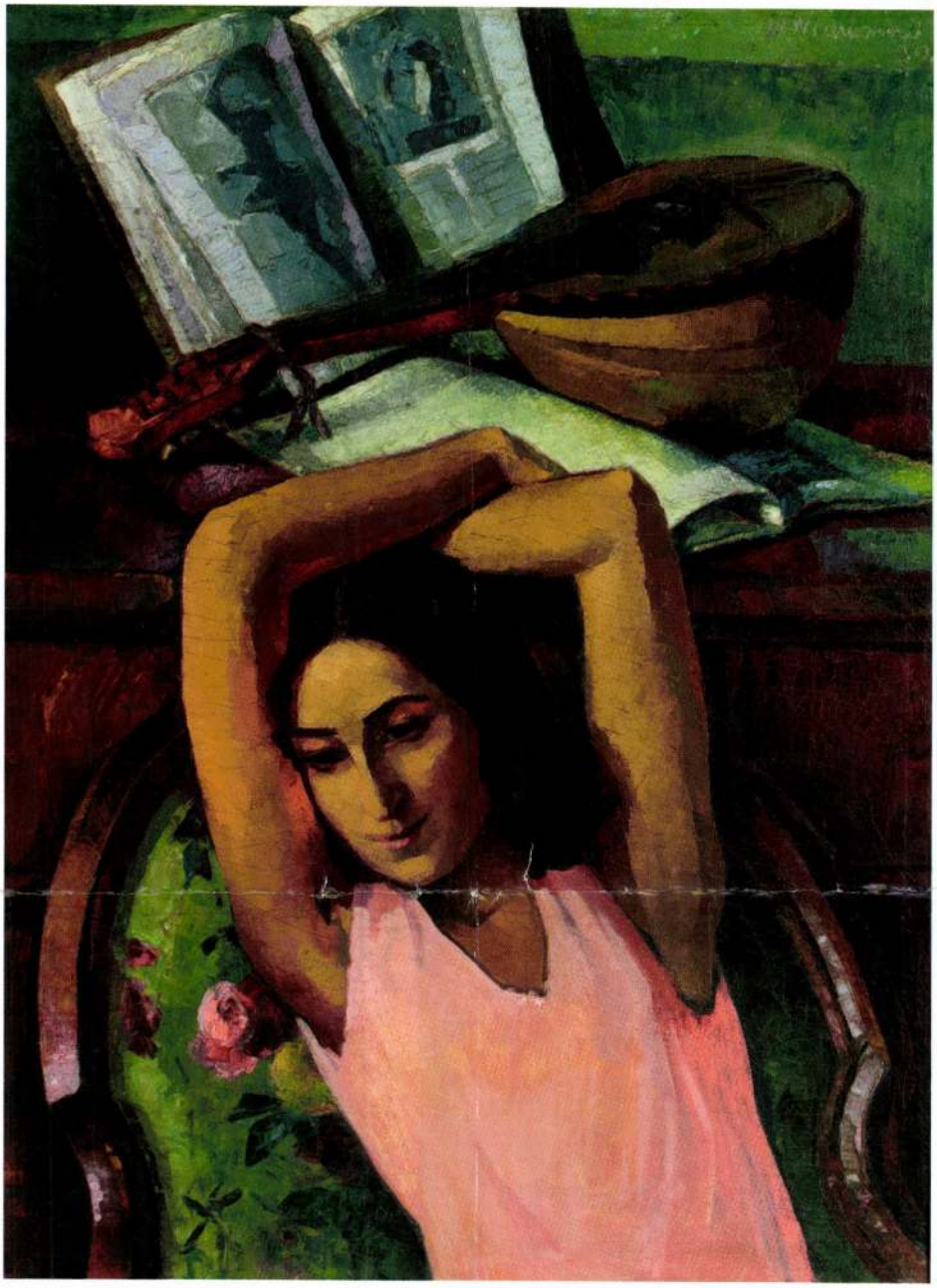

104.▲
Widman Walter (1891-1965)

Mandolinos lány
Olaj, vászon 82,5x63,5 cm
Jelezve jobbra fent: W. Widman 30.
Kikiáltási ár: 500.000 Ft

1910-ben Ferenczy Károly növendéke volt Nagybányán, majd Olaszországban folytatta tanulmányait. 1920-ban Berlinben dolgozott, ahol Perlrott expresszionizmusa volt nagy hatással festészetére. 1926-tól kezdve haláláig rendszeresen vett részt egyéni és csoportkiállításokon Budapesten, Kolozsvárott, Aradon és Brassóban. M.G.

103. ▲
Litteczky Endre (1880-1953)

Tavasz a kertben
Olaj, vászon 70,5x70,5 cm
Jelzés nélkül
Kikiáltási ár: 350.000 Ft

Widmesser Niklas

Fordit

1747 aug. 4, aug. 12, sept. 16. okt. 23.

Widmesser Niklas Fortifications-Zimmermeister, ill. Baumeister

l. Wittmesser
alatt is

1733. febr. 5

1731. ~~febr~~ jun. 26.

Herzog

Baróti, Adattár I–IV. 75, 76, 77, 78, 1/.
160, 400.

Widmesser
Widtmesser
Wittmesser
} Miklós

Csász. ácsmester, temesvári háztulajdonos, erőditési épitőmester

laid

B. Adattár II.

202. l. 4. t.
295. l. 4. t. 6. t.
312. l.
430. l. 5. t.
582. l. 4. t.
583. l. 4. t.
586. l. 7. t.
588. l. 3. t.
593. l. 9. t. 10. t.
595. l. 10. t.
596. l. 8. t.
611. l. 5. t.

laid

B. Adattár pót. 16. l. 7. t.
43. l. 3. t.
145. l. 9. t.

Widmesser Miklós

temesvári ár

Lázi

B. Adattár I.

75. l. 7. t.
76. l. 1. t.
78 l. 1. t.
160. l. 4. t.
400. l. 3. t.

Widmer József

minaostalos

+ 1739 márc. 27

lásd

Scholujerszinta

291. l.

Arché. A. Déc. **PALMYRE. — PFISTER (R.).** — Nouveaux textiles de **Palmyre.** Découverts par le Service des antiquités du Haut-Commissariat de la République Française dans la nécropole de Palmyre (Tour d'Elahbel). 1 vol., in-4° de 56 pages, ill. de 19 fig. de 8 pl. (hors texte) en phototypie et d'un frontispice en couleurs. Frs **36**

B.A. **STERLING (Ch.).** — La peinture flamande. RUBENS et son temps. Illustr. Frs **100**

B.A. **VALÉRY (Paul).** — Les Coquillages. Album avec 15 planches en 7 couleurs représentant plus de 40 coquillages. Frs **20**

MARS 1937

H.d.l'A. **ACKERMAN (Ph.).** — L'Exposition d'Art Iranien à Leningrad. 9 figures, 8 pl. in-4° Frs **6**

H.d.l'A **BÉVOTTE (M. de).** — La sculpture à la fin de la période gothique dans la région de Toulouse, etc. Illustr. de 36 pl. hors texte en phototypie. Frs **50**

H.d.l'A. **BOSCH (J.).**— Le retable de St-Antoine du Musée National de Lisbonne. Introduction de Jacques Dupont, chef des travaux du Laboratoire du Louvre. Portefeuille, 24 pl. (24×30 cm.), 4 pages de texte. Frs **50**

M.D.K.

WIDMER József asztalos
jezsuita laikus

Szül. 1694. Reinfeld

1722 – 1723. Trencsén, novicius

1724 – 1729. Szakolca

1731. Nagyszombat, „építésvezető"

1732 – 1734. Kassa

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 299. l.

M. D. K.

WIDMER József asztalos

jezsuita

1735–1738. Eger

1739. Selmecbányán meghalt

Apphaÿ: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 299, 5. 72, 131, 181, 240, 254.

Widovszky Alajos

Egy alkotását a magyar művészeti sorsjáték céljaira adományozta.

N.U.933.V.27.

Widovszky Béla

Szerepelt a Munkáczy-ék szegedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21.

Widovszki Béla

Szerepelt a szolnoki festőművészek őszi kiállításán.

N M 1939. IX. 14.

Widovszky Béla.

a Műcsarnok téli tárlatán tájképe szerepel. (említve)

Magyarság, 1928. dec. 16.

MDK

Widra Károly szobrász és éremvésző

Budáról, 18 éves korában 1871 jan.-ban iratkozott be a kisplasztikai szakosztalyba, ahol K. Radnitzky tanitványa volt 1873.jul.-ig.
1872-ben kapta a Füger-dijat és a Liedemann. dijat.

Fleischer Bécs 96.lap

MDK

Widra Károly, Buda

Füger-dij. 1872

Bécsi képzőm. akadémia magyar ösztönd. névs.
Fleischer Bécs. 1o2. l.

itás katalógusa szerinti méretek:
ria és János 157 cm. Soureknél:
ria 157 cm., János 16o cm.

yi 1863, 55. - Henszlmann I., Lőcsé-
878, 51. - Divald K., Művészeti em-
Művészrt II /19o3/ 416. old., kép:
9o6, II. 64. old., XII. táb. /2-3.
yvismertetés. AÉ XXVI

MDK

Widra Károly, Bp.

Liedemann dij, 1872

Bécsi képzőm. akadémia magy. ösztönd. névs.
Fleischer Bécs. 106. l.

MDK

Widra Károly, Buda

1872. Füger-dij

1872. Liedemann-dij

Bécsi Képzőmüv. Akad. magyar ösztöndijasainak névsora. Fleischer, Bécs. 1o2, 1o6.l.

Widra Károly
szobrász és érmvész
Budáról, 1871-ben 18 éves

Widra Károly, szobrász és éremvéső Budáról, 18 éves korában, 1871 jan.-ban iratkozott be és 1873 júl.-ig a kisplasztikai szakosztályban K. Radnitzky tanítványa volt. 1872-ben a Füger-díjat és a Liedemann-díjat kapta.

Fleischer Béla 961.

Constans rézérme IX. 171.

Widder Károly

építész Bpest

l. ME. 1912. 5-6 sz.

41. l.

WIDERSBERGER /Widersper/, Johann Georg márványfaragó. 1769-ben kelt levelében jelzi Egerbe való érkezését, hogy az egri jezsuiták oratóriumának oltárát elkezdje. Ugyancsak ez évben kelt nyugtája szerint igazolja teljes munkabérének felvételét az egri jezsuita rektortól.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Hansjörgl Widersberger

márványozó munkálatokat végez az egri Széchenyi u. 15. sz. jezsuita templomban 1769.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

5361

Widmann Walter

Művei szerepelnek Wagner Arthur hagyatékában - emlitve

Balázs Péter:Egy jeles migy újtónk emlékére

Korunk 1974/2 291.old.

WIDNER FÉLIX

Emlékkiállítása nyílt a Magyar Nemzeti Galériában.

MAGYAR HÍRLAP, 1971. ápr. 1.

Widmer József

1732-34 a kassai collegium, 1735-től ugy látszik 1738-ig az egri rezidencia asztalos műhelyének a prefektusa volt.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei I.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt

Budapest, 1972.

5381

Widmer József

1735-ben dolgozik mint asztalos Egerben. A Széchenyi u. 15. sz. jezsuita rendházban.-

Voit Pál stb.: Stevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972

5331

Widmer József

arcularius 1724-29 a szakolcai collegium arcularius műhelyének az élén állott. 1731-ben a nagybányai rezidenciában élt, ahol építést vezetett.

Voit Pál stb: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5388

WIDRAY PAPP SÁMUEL, textilfestőmester

Az eperjesi céhhez 46 helységből 88 mester tartozott, tö
több Galiciából is, 1701-1848 közt. Mesterjegyzék nem ma-
radt. Levelezés és "Protokol farbiarskeho cechu, 1801-
1864" alapján ismerjük őket.
E mesterek egyike volt:
63.- Widray Papp Sámuel, 1821. Nagyvárad. 154. old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textil-
festés első nyomai 101. old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr,
1974

Widermann Géza

nobrász

l.

Ráth György 1896

410 l.

a n y a g :

2./III. és IV.rocs.osztag
hho. 6. hho.

III.rocs.
drb.rocs.

ása.

dó:U-l./IV. hdgy. | Átk.mü.előadó:U-l./I.hdgy.
Beosztva:
I.ésIV.szak. | I./l.u.szd.I.szak.
gp.szak. | 28.árk.szd.I.és II. szak.

ék.

III. szak.

thajózás alatt.

áthajózást az árkászok hajtják vég-
sónakokkal az áthajózandó csapat ma-
vizre. A motorokat a kezelőlegénység

WIDL & WIGL

Wido építész

.. Már pedig ezek felől constatálva van, hogy *dalmát* eredetű művészek alkották vagy befolyásolták azon vidékekről, hol — mint Sabbioncelo-ban, Stagno-ban, Podi-ban Novi környékén — e századokban a görög szertartású hívek templomokkal sőt püspökséggel is bírtak. Innét hívattak meg Nagy Szerbiába az építészek és festőművészek, mint pl. a catarói származású *Wido*, a ki a detsani kolostor mellé dús ékítésű márvány templomot épített a XIV. században.*

* V. ö. *M. Waltrovits*, Ὁ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ. Mittheilungen über neue Forschungen auf dem Gebiete serbischer Kirchenbaukunst. 21. lap.

M. Czobor Béla: Egy arpádkori diptychon. Arch. Ért. 1890. X. 338. l.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Thieme Becker

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

.....

Budapest

.....

Widtmann Janos

festo

Eger 1766

l.

Szm Egernüv

232. l.

Widtmann 9 Janos

Jeroth 1766–
1771.

l.

Kaposyjegyzetek

232. l. 249. l.

9 (Wittmann)

Wittmann János

egri festő
és aranyozó

l. Kaposy jegyzetek

264. l.
266. l. (többször)
310 l. (többször)
311. l.
312. l. (többször)
313. l. (többször)
317. l.
321. l.
324. l.

Wieband (Wiland)

Ádám

Vác 1769 – 1779

vrod

Kovács Harang

66. l.

Widder Károly

építész

A székesfővárosi árvízvédek tervpályázata.

Fenti tervét megvette

Rep.

Magyar Építőművészet

1912. 5–6. sz. 41. l.

MDK

Weber Mariann

Kiállitási hir

Müvészet 1968 ápr.p.44.

WIEBER MARIANN

egy munkája repr. ld.Jánoskuti Márta

A Műcsarnok "szinpadá"
UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.19.sz.24-25.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csop
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

WIEBER MARIANNE

repr.

ld. Pauer Gyula

~~ld. Pauer Gyula~~

Szinetár Miklós: Szcenográfia '80

UJ TÜKÖR 1980/XVII/45.sz, 27.o-

.....
rationis 10
one entis emanantibus 11
s 12
potentiam et actum 14
um exsistentium ex exsistentia
..... 16
o 17
lio 18
..... 21
us 23
..... 26
onali seu de anima humana 28
intellectu humano 31

Wieber Mariann M.D.K.

Az előadás jelmezei

Gábor istván: egyzetek Az ember tragédiája szolnoki előadásáról

Magyar nemzet 1964. november 6. 4 l.

M.D.K.

Wieber Mariann

"A televizióban"c. riport többek között az "Antigoná" előadásáról ir, amelyhez a jelmezeket tervezte a müvész.
Wieber Mariann két évvel ezelőtt végezte el az Iparmüvészeti Főiskolát, mestere és tanára Schäffer Judit.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. márc. 27.
IX. évf. 13. sz. 2-8. lap

.R.G.

M.D.K.

Wieber Marianne

Kosztümtervei szerepelnek a Szinházmüvészeti Szövetség kiállitásán a MÉMOSZ székházban az elmult husz év szinpadképei, jelmeztervei és p plakátjai között.

N.J. Egy kiállitás képei c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. juni 11. IX. évf. 24. sz. 13. lap

. . .

M. Б. K

Wieber Mariann

A szolnoki „Az ember tragédiája" elő adásáról tervezett jelmezeket.

Máriássy Judit: „Szolnok: Az ember tragédiája"
Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. okt. 23.
VIII. cóf. 43. sz. 9. lap.

Wieber Mariann, jelmeztervező

A TV bemutatóhoz a jelmezeket

tervezte.

H.T.: Lajos király válik 2

ESTI HIRLAP, 1964. márc. 28.

M.D.K.

Wieber Marianne

Az Egri Gárdonyi Szinház bemutató előadásához, Schiller Don Carlos c. müvéhez készitett jelmezeiről a kritika dicsérettel emlékezik meg.

/d.i./: Don Carlos c. kritikája
Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. febr. 8. VII. évf. 6. sz. 14-15. lap.

M.D.K.

Wieber Marianne

Heltai Jenő: "Menazséria" c. egyfelvonásosának TV-előadásához tervezett jelmezeket.

A hét képriportja c. közl.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. dec. 13. VII. évf. 50. sz. 3. lap.

WIEBER Marianne M.D.K.

Az előadás jelmeze

Rajcsányi Károly: A Föld gömbölyü Salacrou tragikomédiá
ája az egri Gárdonyi Géza Szinházban
Magyar Nemzet 1962. október 2. 4.1.

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Schiller mű előadásához a kostümöket tervezte.

M. Gy. P.: Schiller Don Carlosa az egri Gárdonyi Géza Színház előadásában 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 6.

MDK.

Wieber Mariann

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 máj.22.lap -

Wieber Mariann, jelmestervező

MDK

A TéVé Bánk bán előadásához

a jelmezeket terveste.

Bernáth Lánló. Bánk a képernyőn 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 21.

M.D.L.

Wieber Marianne

ipamüvén

Női rukatervei, Antigone kon-
tium je tintelettet érdemel.

Bauer Jenő: A Televízió díszlet, jelmez, grafika
Műnyszet, 1968 cépszlis – 44 lap.

Wieber Marianne M.D.K.

Művei a kiállitáson

/g.i./ Husz év szinpa képei

Magyar Nemzet 1965. május 22. 4.l.

Wieber Marianne M.D.K.

Az előadás jelmezei

Pós Endre:Platonov szerelmei Csehov tragikomédiájának magyarországi bemutatója az egri Gárdonyi Géza Színházban

Magyar Nemzet 1963. március 27. 4.l.

Wieber Mariann, [iparművész] 7 Dk

az Iparművészeti Főiskola hallgatója.

–: Tanulnak a jövő iparművészei 8. l.
(3 fényképp – s' szöveg)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4

Wieber Marianne, jelmeztervező

a Fővárosi Operettszínház előadásához a

jelmezeket tervezte

Tersits F.: Kabaré

Esti Hírlap, Bp. 1977. ápr. 2. 2.

Wieber Mariann, jelmezkevező

a TV Otello előadásához

a jelmezeket kevezte.

Kristóf Károly: Vihar a 4-es stúdióban 2

Esti Hírlap, Bp. 1977 szept. 24.

Wieber Marianne

Joe Masteroff és Fred Ebb zenés játékát mutatta be a Fővárosi Operett Színház. Fehér Miklós tervezte a diszleteket és Wieber Marianne a jelmezeket. Simonffy András: "A magyar kabaré" címmel ismerteti az előadást. A "szellemes, gördithető diszleteket" és a kosztümöket kiemeli a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. május 14. XXI. évf. 2o. sz. 13. lap.

Wieber Mariann

"A rendező eltöri pálcáját" cimmel Váncsa István ir Shakespeare: Vihar c. alkotásának előadásáról.
A szinpadképeket Mátay Livia, a jelmezeket Wieber Mariann tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 18.
XX. évf. 13. lap.

Wieber Mariann

"Sakkparti, kétszer megszakitva" cimmel Váncsa István ir "Sakk Kempelen ur" cimü TV játékról.
A reprezentativ szinpadképeket Duba László, a jelmezeket Wieber Mariann tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o.
XX. évf. 47. sz. 13. lap.

Wieber Marianne

Váncsa István: „Mater ex machina" cimmel méltatja Capek: R.U.R. c, TV darabját

Az előadáshoz Wieber Marianne a jelmezeket és Jánosa Lajos a szinpadképeket tervezte.

Mindkét müvész munkája müvészi önállóságról tanuskodik, mint a kritika megjegyzi

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 24.
XX. évf. 3o. sz. 13. lap.

Wieber Mariann, jelmeztervező

Az elmúlt négy év díszlet- és jelmezterveiből készült válogatás Prága és Bécs után Egerbe került. – A tervező munkásságában nagy szerephez jut az anyagok plasztikitása, kiállított munkái erről tanúskodnak.

Csík István: Scenographia Hungarica.
Színház, 1976. nov. 47. old.

Wieber Mariann, jelmez tervező

A jelmezeket tervezte.

(f.f.): Vizsgaelőadás a főiskolán 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 23.

Wieber Mariann, jelmeztervező

A Vigszínház Kisdy-előadásához a jelmezeket tervezte.

Tamás István: Rezeda Kármér szép étete 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. febr. 21.

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Vígszínház Shaw-előadásához
a jelmezeket tervezte.

fenczik flóra: Szent Johanna 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. nov. 22.

Wieber Mariann, jelmez tervező

A Vigszínhán előadásához
a jelmezeket tervezte.

Hegedüs Tibor: Rezeda Kázmér „szép" élete 2.

EST | HIRLAP, Bp. 1976. febr. 6.

Wieber Marianne, jelmeztervező

Feydeau bohózatának előadásá-
hoz a jelmezeket terveste.
(Vígszínház.)

M. G. P.: Bolha a fülbe 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 27.

Wieber Marianne

"Kortalanul stilizált jelmezei ügyesen vezetnek át a mai világba"-irja Létay Vera: Kulcs c. kritikájában, mely a Vigszinházban bemutatott Molière előadásról számol be. A kosztümök a Nők iskolája c. darabhoz készültek.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 8.
XVII. évf. 49. sz. 13. lap.

Wieber Marianne jelmeztervező.

Szomory Dezső: Bella c. színdarabjának jelmezeit tervezte a Vígszinházban.

Esti Hírlap, 1942. jún. 1.

Wieber Mariann, jelmeztervező

A Molière-műhöz terveszte a jelmezeket. [Vígszínház.]

Fenyik Flóra: Nők iskolája 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. nov. 17.

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Vígszínház Csehov-előadásához a jelmezeket tervezte.

Koltai Tamás: Cseresznyéskert

Népszabadság, Bp., 1974. febr. 2.

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Vigszínházban bemutatott
műhöz a jelmezeket tervezte.

Fenczik Flóra: Bolha a fülbe 2.

ESTI HIRLAP, Bp.: 1971. okt. 16.

Wieber Marianne

Georges Feydeau: "Bolha a fülbe" c. darabjához tervezett kifejező jelmezeiről elismeréssel nyiltakozik Bátki Mihály: "Feydeau és Daumier" c. kritikájában a Vigszinház előadásáról.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 13.
XV. évf. 46. sz. 12. lap

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Pesti Színházban bemutatott Noel Coward - komédiához a jelmezeket tervezte.

Fenyik Flóra: Vidáman kísértetek 2.-

ESTI HIRLAP, Bp., 1971. máj. 6.

Wieber Marianne

Noel Coward: "Vidám kisértet" c. darabjának - a Pesti Szinházban bemutatott-előadásához tervezett kosztümöket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. május 15.
XV. évf. 2o. sz. 2. lap.

Wiebet Marianne, jelmeztervező

A Vígszínház bemutatóira
a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Komory Dezső: Bella

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. jún. 1

Wieber Marianne, jelmeztervező

Kromery Dezső színművéhez a jelmezeket tervezte. (Vígszínház.)

Koltai Tamás: Bella

7

Népszabadság, B.v. 1972. jún. 6.

Wieber Marianne

"Barbárok penészzöldben" cimmel ir Gorkij: "Barbárok" c. drámájának előadásáról, melyet a Vigszinházban mutattak be.
A müvész jelmezei "szinükben határozzák meg viselőjük drámai jelentőségét," a darab szinrevitelénél, tartalmának kihangsulyozásával.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 25.
XIX. évf. 4. sz. 12. lap.

Wieber Mariann, jelmeztervező

a Televízió felvétel jelmezeit tervezte

(Puccini : Köpeny)

Fodor Lajos: Kitűnő Köpeny

Esti Hírlap 1981 szept. 12.

2.

Wieber Mariann, jelmeztervező

Gorkij színművéhez a
Ruhákat tervezte. (Vígszínház.)

Koltai Tamás: Barlangok 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 31

Wieber Marianne

Sas György: "Bella - A hattyu" cimmel ir két szindarab bemutatásáról.
A müvész tervezte a "Bella" c. előadáshoz a kosztümöket, melyeknek egy részét két felvételen bemutat a lap.
A kritika kiemeli a sokszinü jelmezeket.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. juni. 3.
XVI. évf. 23. sz. 4. lap.

Wieber Mariann

Díszlet és jelmeztervek láthatók az egyi kárdonyi kéza szinházban, melyen szerepelnek a művész művei is.

Népújság (Heves), 1976. júl. 15.

Wieber Mariann

A művésnő képviselte napjaink szcenikai törekvéseit a Prágai Quadriennalen.

Belitska-Scholz Hedvig: P Q'75

Müvészet, 1976. julius - 22.oldal.

Wieber Marianne, jelmeztervező

A szűzek vásoza c. zenés tv-játék előadásához a jelmezeket tervezte.

(Kristóf): Tv-noten 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 29

Wieber Marianna, jelmeztervező-

Max frisch művéhez a jelmezeket

tervezte.

Bernáth László: Bemutató a Vígszín Kárlan

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 14.

Wieber Marianne, jelmeterv.

Max Frisch komédiájához a
jelmezeket tervezte. (Vígszínház.)

Koltai Tamás: Don Juan, avagy a geometria
szerelme 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 22.

Weber Marianne

Ipamüvész

Jelenesterek a „Bánk-bánhoz"

(repro)

Bogár Iván: A Corvina

Tükör, 1975. febr. 25 - 16 oldal

Wieber Marianne tervező

az Országos Díszlet- és Jelmeztervi Triennálén szerepeltek művei.

sz. é.: Tervezők Triennaléja.

Film-Szinház-Muzsika, 1974. jún. 15.

Wieber Mariann, jelmeztervező

Szegedi szabadtéri játékok: a jelmezeket tervezte

Zappe László: Kálmán Imre 7.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 6.

Wiebes Marianne, jelmeztervező

↗ díjat kapta

_: Balázs Béla-díjas

4.

Esti Hírlap, Bp. 1980 ápr. 2

Wieber Marianne, jelmeztervező

a kobadtéri Játékok. előadásához

a jelmezeket tervezte

Ladányi Zsuzsa: Kálmán király hegeden 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 21.

Wieber Mariann, jelmeskrvező

az Operettszínház előadásának

a jelmezeit tervezte.

Fodor Lajos: Chicago

Esti Hírlap, Bp. 1980. dec. 30.

2

Wieber Mariann, jelmeztervező

A Budapesti Művészeti Hetek műsorsorozatának egyik rendezvényeként „Szcenográfia-80" címmel kiállítás nyílt a Várban. – Hazánkban e művészeti ág az utolsó másfél évtizedben vált nagykorúvá. A főiskolai oktatás lehetővé tette hogy a színpadi tervezőművészet nagyjai nyomdokaiba lépjenek a fiatalok. – Jánoskúti Márta, Wieber Mariann fodros-csipkés ruhakölteményei a századforduló, a szecesszió hangulatát idézik. /említve/.

Köhidi Erika: Szcenográfia '80

Pesti Műsor, 1980. okt. 15. 64–65 old.-on.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

RÁDIÓ- ÉS TV ÚJSÁG
Budapest

Wieber Marianne

1971 MÁJ 9

1021

Televíziós jelmeztervezők munkáiból

WIEBER MARIANNE
(Németh László-est)

TÓTH BARNA
(Esküdtszéki tárgyalás)

BATA IBOLYA
(Molnár Ferenc-est)

KOVÁCS MARGIT
(Kempelen Farkas)

FÜZY SÁRI

(„Súgó kellene")

Sweitzer Iván jegyzete

Petőfi

6.20: Torna

6.30—8.05: Azonos a Kossuth-műsorral

8.05: A csárdáskirálynő
Részletek Kálmán Imre—Gábor Andor operettjéből
Közreműködik: Házy Erzsébet, Zentai Anna, Korondy György, Palócz László, Rátonyi Róbert, az MRT énekkara és szimfonikus zenekara, vezényel Bródy Tamás

8.45: Tallózás a világsajtóban

9.00: Hatvani Mezei Gyula népi zenekara játszik, Menyhárt Pál énekel, Oláh Tibor cimbalmozik

9.30: Mi van a varázsdobozban?
Szablyár Ferenc összeállítása
A Gyermekrádió műsora

10.00: A ZENE HULLÁMHOSSZÁN
Közben 11.00—11.05: Hírek. Időjárás

11.55: Néhány perc tudomány

12.00: Barokk muzsika
1. Händel: F-dúr concerto grosso Op. 3. No. 4. (St. Martin-in-the-Fields-i kamaraegy., vez. Neville Marriner), 2. Vivaldi: B-dúr hegedűverseny (A vadászat) (Felix Ayo és az I Musici di Roma kamarazkr), 3. Telemann: D-dúr szvit (Concerto Amsterdam kamaraegy., vez. Frans Brüggen)

Urh

18.00: Hírek. Időjárás

18.10: Tánczenei koktél
(A déli adás ismétlése)

18.55: КУРС РУССКОГО ЯЗЫКА
Nyelvvizsga-előkészítő
III. fejezet. 42. lecke
Mintaszöveg fordítása magyarra
(A következő adás: holnap URH 18.44)

19.10: AZ ÚJ MAGYAR ZENE HÓNAPJA
Durkó Zsolt szerzői estje
1. Magyar rapszódia (Kovács Bél és Dittrich Tibor — klarinét, az MR szimf. zkra, vez. Lehel György), Symbols (Tarjáni Ferenc — kür Fellegi Ádám — zongora), 3. Or ganismi (Szűcs Mihály — hegedű, a MRT szimf. zkra, vez. Lehel György) 4. Kolloidok (Bpesti kamaraegy., ve Mihály András), 5. Pastorale — tanul mány József Attila verssoraira (Mun kásőrség központi férfikara, vez. Ré vész László), 6. Cantilene (Tusa Er

Győr 18.00—19.00: Nyugat-Dunántú életéből — Tánczene — Nők tí perce — Operettmuzsika

Miskolc 18.00—19.00: A megye élet ből — Tavaszi munkák Vízügyi Igazgatóságon — A MÉH Vá lalat propaganda-munkájáról — Sanzo nok — A nők Borsod megye társada mában — Az újhelyi képviselőnő — Spo — Előadó: a szerző

Nyíregyháza 18.00—19.00: Hajdú Szabolcs életéből Zongoraszólók — Az üzemi kulturál

WIEBER MARIANNE

tárlatolgató 2004. NOV. 15 - MAGYAR HIRLAP

Wieber Marianne jelmezei Pozsonyban

Wieber Marianne iparművész mögött három évtizedes tévés jelmeztervezői munka áll, és félezernél több filmben is közreműködött. Történelmi ruháival bejárta már a fél világot – Angliától Franciaországon át Itáliáig, sőt nemrég tért vissza Amerikából –, és amerre megfordult, mindenütt sikert aratott. A sorsa úgy hozta, hogy szűkebb pátriájába – a Felvidékre – csak hatvanadik életévét betöltve térhetett vissza az érsekújvári születésű művész. Ezért jelent különös élményt számára mostani pozsonyi tárlata, amely november 25-éig látható a városi múzeum falai között.

Ezeréves történelem ruhákban elbeszélve – hirdeti a kiállítás plakátja, miközben alkotójuk nem győzi hangsúlyozni, hogy a félszáz válogatott jelmez csak áttételes és csapongó utalás a históriára. Mint ahogyan a több tízezer öltözéket jelentő életművéből is csak szerény ízelítő lehet ez az egyébként reprezentatív bemutató. A televíziós jelmeztervezés sajátos műfaj, mivel ez nem muzeálisan korhű és részleteiben sem realisztikus rekonstrukció, hanem általában kell az ábrázolt korszak illúzióját keltenie. És Wieber Mariann tapasztalatból tudja, hogy nyugati viszonylatban is megállják a helyüket az MTV szabó-varró műhelyei, amelyeknek nívós teljesítményét a világon mindenütt elismerik manapság is.

A tárlatlátogató Pozsonyban sorra felidézheti tévés emlékeit, a Szent Gellért-legenda rusztikus zsákvászon kámzsáitól a Bánk bán udvari selyem-bársony-brokát pazarlásán át a Mátyás korában játszódó Szép Ilonka operett jóval könnyedebb eleganciájáig. Aztán felfedezheti Jókai megfilmesített történelmi regényeinek jóvoltából Erdély aranykorát (amelyben Bánsági Ildikó a padlizsánlila, Tábori Nóra a mélyzöld nemesasszonyi öltözetet viselte, a korabeli férfiruhát pedig Tordy Géza hordta), a Szigetvári vértanúk ürügyén Zrínyi és Szulejmán díszköntöseiben gyönyörködhetünk. A Széchenyi-tévésorozatból I. Ferenc és neje empire stílusú ruhapárját hozták el az egykori magyar koronázó fővárosba, míg A Habsburg-ház története című televíziós adáciklusból Erzsébet királyné közismert koronázási ruhájának képernyős variánsa vendégszerepel a sorban, immár Pest-Budát idézve. Emlékezetes időutazás.

Wagner István

pontgyűjtés

Telefonhívásával Ön is támogathatja lapunk indulását.

06/81-320-660

A hívás díja: 240 forint + áfa

versei ékeskedjen. Tíz éve működik Leidenben a tűzfalprojekt.

A dolog egyszerű. Végy egy jó ötletet mint civil. Keríts egy kicsi, de működő kuratóriumot, szerezz szükséges pénzt, ne lopj és működj. Persze jó, ha találsz együttműködő partnert.

Aztán bekerül a leideni bedekkerbe hollandul, angolul is, mellékelve némi tudnivalóval, rámegy a website-ra, és ettől fogva mindhalálig kőben és digitálisan megvan. Pilinszky-verseskötet a hetvenes évek végén jelent meg Hollandiában, s a korabeli kritikák igencsak kedvelholland társadalom ezekben a hónapokban kezdődő különös erózióját, elmondható, hogy mi, magyarok ott voltunk, amikor a part szakadt.

V. Bálint Éva/Leiden

Párok játéka a Művészetek Palotájában

A Pannon Filharmonikusok 2004/2005-ös koncertévadának egyik legfontosabb eseménye az a négy hangversenyből álló bérleti sorozat, amelyet Párok játéka (Giuoco delle coppie) címmel indítanak Budapesten, az új Nemzeti Hangversenyteremben – tájékoztatta A Pontot Horváth Zsolt, az együttes igazgatója.

A Párok játéka című sorozat Bartók Béla remekműve, a Concerto második tételéről kapta nevét. 2005. január 28-án, a ciklus első hangversenyén (amelynek címe: Víz) Muszorgszkij, Smetana, Dvorák és Debussy művei hangzanak el, Hamar Zsolt zeneigazgató vezényletével. A második koncerten (Álom, 2005. február 18.) az együttes Mendelssohn, Hindemith és Rimszkij-Korszakov műveit játssza, ugyancsak Hamar Zsolt irányításával. A harmadik hangversenyen (Valóság, 2005. március 4.) Mozart Così fan tutte-nyitánya, Veress Sándor Passacaglia oboára és vonószenekarra című darabja, illetve Sosztakovics XI. szimfóniája csendül fel; vezényel és oboán közreműködik Hansjörg Schellenberger. A negyedik, befejező koncerten (Tűz, 2005. május 6.) De Falla, Händel, Sarasate, Bizet és Wagner „tűzzenéi" szólalnak meg, a világhírű hegedűművész, Salvatore Accardo közreműködésével, Uri Mayer vezényletével.

A Pécsi Szimfonikus Zenekar január 1-je óta Pannon Filharmonikusok néven folytatja szakmai munkáját. A névváltozás egyúttal jelentős szervezeti átalakítást is jelentett, de a zenekar fenntartója továbbra is Pécs Megyei Jogú Város.

A Pannon Filharmonikusok bérleti sorozataik és más pécsi hangversenyeik mellett kiemelt figyelmet fordítanak a dél-dunántúli régió más városaira (Kaposvár, Szekszárd), s emellett tavaly óta önálló bérletsorozattal vannak jelen a budapesti zenei életben. 1991-ben megalapították a pécsi nemzetközi zenei fesztivált, amelyet azóta évről évre megrendeznek. Az elmúlt két évtizedben a zenekar számos hanglemezfelvételt készített, és sikerrel vendégszerepelt a többi között Németországban, Svájcban, Hollandiában, Franciaországban, Olaszországban, Nagy-Britanniában, az Egyesült Államokban és Kanadában. A zenekar az elmúlt években megkapta az Artisjus nívódíját, Pécs város Pro Communitate kitüntetését, Baranya Megye Művészeti Díját és a Bartók Béla–Pásztory Dittadíjat.

Retkes Attila

PANNON FILHARMONIKUSOK PÉCS

a MU Színházban (Bp. XI., Körösy József u. 17.). (a pont)

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

a pont
európai hírlap

Főszerkesztő: Szombathy Pál
Kiadja a Zsurnaliszták Kiadói Bt.
Készült: ADOC-Interprint Nyomda Kft., 06-1-260-6182
Hirdetésfelvétel: 06-1-261-7583
Előfizetés: 06-1-261-9351
HU ISSN 1786-3805

WIEBER Marianne

PÁRKÁNY László: Ép ernyő és képernyő? : Beszélgetés Wieber Marianné jelmeztervezővel. = Uj Magyarország, 1992.julius 29. lo.

Wieber Mariann, jelmezkrvező

a Fővárosi Operettszínhóz Gerolstein

Nagyherzog előadásának a jelmezeit tervezte.

-: Heti ajánlat

2.

Új Tükör Bp. 1986. ápr. 20.

XXIII/16

Wieber Marianne, jelmezkvező

az Erkel kiírásban a Sevillai borbély
előadásának a jelmezeit kivette.

Rajk András Figaró fenn, Figaró fenn 29.

Új Tükör, Bp. 1986. máj. 4 XXIII/18

Wiebel Mariam, jelmezteverő

a Jézus Krisztus hupersztár szegedi előadásának a jelmezeit tervezte.

28-29

Rajk András: Az vagyje hát kinek elmondtunk?

Új Tükör. Bp. 1986. aug. 17.

XXIII/33

Wieber Marianne, jelmeztervező

A Fényes Adolf teremben szériában rendezi a jelmeztervezők bemutatkozását. A kiállítássorozat harmadik tárlatát ma nyitják meg. Wieber Marianne és Szekulesz Judit a valóságban is bemutatja műveiket. Wieber Marianne néhány utóbbi produkció jelmezeit, mutatja be, többek között Kemény Zsigmond „Özvegy és a lánya" c. sorozat néhány szereplőjének a ruhája. Dürrenmatt „Nagy Romulus" c. -ből egy-két jelmez. - Most készül az Árpádházi királyok történetéről szóló 28-részes TV-sorozat tervezésére. Eddig 1100 korabeli öltözék terveivel készült el.

Jó reggelt!

1984. III. 30. Kossuth 4.25

1984. III. 30. TV.II.müsor 21.lo

Tv-hiradó II.

1021

Wiber Mariann
jelmeztervező

- A két jelmeztervező kiállitása, amelyet a Fényes Adolf
teremben nyitott meg Szinetár Miklós egyben a Televizió
produkcióinak külleméből ad kicsiny keresztmetszetet. Wi
ber Mariann és Szekulesz Judit pályakezdésükkor a Tele-
vizió szolgálatába szegődtek. Annak az új művészeti á-
nak lettek a reprezentánsai, amelynek, ne féljünk kimon-
dani a szót, tömeghatása lett. Milliók izlését képes na-

ponta befolyásolni. Nem kevés tehát az alkotói felelősség, amellyel egy-egy dráma, vígjáték vagy show műsor kollektív megteremtésében szuverén művészi elképzeléseiket meg tudják tartani. Szekulesz Judit főleg a könnyű műfaj tervezője. Izgalmas, dekorativ világát már grafikái is tükrözik. Wiber Mariannt már a drámák és a komoly zenei művek vonzzák a kezdetek óta. Ruhái gondolatokat továbbitanak, jellemeket hordoznak. Mindkettőjük nevével gyakran találkozunk a stáblistákon. Aki kicsit részletesebben is érdemesnek tartja az ismerkedést velük, az a Fényes Adolf teremben találó alkalmat. Szekulesz Judit és Wiber Mariann jelmeztervezők kiállitása április 22.-ig látható a Rákóczi úton.

Nem hal meg az?

RÁDIÓJEGYZET

Elmondok egy életet
— Gózon Gyula
... — Berky Lili
Bános Tibor műsorai
Közreműködik: Székhelyi József;
szerkesztő: László György;
rendező: Szabó Kálmán

Látogatás a múltunkban
Zenei szerkesztő: Herczeg László;
szerkesztő-riporter: Tóth Gabriella

Nem tudom megítélni, hogyan hat a mai tizen- és huszonévesekre Gózon Gyula hangja. És persze Berky Lilié. Hiszen színpadon valószínűleg sohasem látták őket, filmen sem igen. És az együtt említés magyarázatául még föltehetőleg azt is el kell magyarázni nekik, hogy ez a két ember csaknem fél évszázad hosszan elválaszthatatlanul

Gyula bácsi — gyerekekkel
KELETI ÉVA FELVÉTELE

együvé tartozott életben, színészetben egyaránt.

A rádió ugyancsak szerencsésen „Gyula bácsi" születésének századik évfordulója alkalmából két, egymást követő műsorban emlékezett meg róluk. Én egyébként nem szeretem ezt a bizalmaskodó bácsizást. És bár gyerekként rajta kívül egész sor hírességet láttam üldögélni az időközben sajnos lebontott Nemzeti kispadján, amikor naponként arra jártam, Gózon Gyula volt közülük az egyetlen, akivel szemben ezt a megszólítást, a művész úr helyett, nemcsak megengedtem magamnak — hisz kértem tőle is autogramot —, de magától értetődőnek éreztem. Ez talán mond valamit róla és a művészetéről.

Ami az utóbbit illeti, a hangszalag — vagy eredetileg lakklemez — megőrizte Miller, az udvari zenész szerepében őt Schiller *Ármány és szerelem* című drámájában. Én szerencsémre láthattam ezt az előadást 1950-ben és most ismét hallhattam Millert, amint soha el nem felejthető tanúságot tesz egy szegény kis alattvaló, a látszólag gyáva, pedig csak kiszolgáltatott muzsikus megindító bátorságáról. És micsoda partnerek — egy Bajor Gizi, Tőkés Anna, Somlay, Balázs Samu, Ferrari Violetta, Básti Lajos, Gábor Miklós — köréből magasodott ki! Mellesleg emlékezetem szerint Gellért Endre rendezte a pazar előadást, aki éppen 25 esztendeje unta meg végleg az életét.

Nos, ezt a Gózont idézte föl a kedves és figyelmességre annyiszor kész rádió, persze nem csupán Millerként, hanem például amint énekel és — fütyörészik. Szóval, Gyula bácsit.

Aztán hallhattuk „Lilikét" — Gózon csak így szólította —, aki még kardalosok és kardalosnők sorából emelkedett föl Blaháné, majd Jászai partnerévé. És fölcsillanhatott valami, nem is kevés, a régi magyar filmek jobban ismert és megőrzött Berky Lilijén túlmenően, a színésznő megannyi színéből, Burns *John Anderson, Szívem John* halkfinom tolmácsolójától a kuplék szívderítő előadójáig.

Miközben azon tűnődöm, mit mond vajon mindez azoknak, akik késve születtek ehhez, egy másik műsor megintcsak beletúr a hangarchívumba. És fölidéz egy amerikai színésznőt, a fentieknek mondhatni kortársát, a nyolcvanhoz közeledő Katherine Hepburnt, de nem csupán „emlékből", élőből is, egy viszonylag friss, Csengery Judit-interjú jóvoltából. Hepburn ugyanis él, mondhatni virul, mert játszik, sikert arat, négy(!) Oscarja birtokában, nagyszerű Shakespeare-szerepei és világsikerű filmjei után, ha szabad, ha lehet ezt mondani, „öregségére" ünnepelt musical-sztár. És micsoda íze van az angolnak — idegen fül számára is — a szájából!

De hát ha ez siker, akkor fölösleges a fenti kérdés is: tetszenek-e, avagy nem tetszenek ezek a régiek? Tetszenek, amennyiben igazán nagy művészek, mert akkor — legalább némiképp — kortalanok. Jó néhány emberöltőt a szó szoros értelmében *játszva* győznek le élve és halva is.

Az archívum egyébként más bizonyítékokkal is szolgált ehhez: az egykori *Bulicsov*-előadás részletével, amelyben — az *Ármány és szerelem* után íme, megint — megszólal akárcsak a mennydörgés Somlay Artúr és remek kis Suraként Mészáros Ági. Ám az igazán érdekes az volt, hogy Gobbi Hilda és Lukács Margit, az egykori előadás szereplői hál' isten „élőben" kommentálhatták egy-egy jelenet leforgatását és emlékezhettek... Mintegy betetőzésként előkerítettek még egy-egy Somlay és Timár *Szózat*-szavalatot. Két erősen különböző alkat, különböző fölfogás. Fischer Sándor fölhívta figyelmünket a kiáltó különbségekre. De az én fülem nem engedelmeskedett. Egyiket meggyőzőbbnek találtam, mint a másikat. És fordítva. Avittság pedig semmi. „Nem hal meg az, ki milliókra költi..." — mormogom magamban.

Pedig meghal. De talán egy kis időre mégsem. Ameddig emlékezünk.

BALOG JÁNOS

A jelmez nem ruha

A LÁTVÁNY FONTOSSÁGÁRÓL WIEBER MARIANNE-NAL

— Olyan könnyen ment a pályám, hogy szinte szégyellnivaló. Mondják, hogy hároméves lehettem, amikor először vittek színházba. A *Diótörőt* láttuk. Rögtön megkérdeztem anyámat, hogy ezeket a ruhákat ki csinálta? Azóta akarok jelmeztervező lenni. Felvettek a művészeti gimnáziumba, majd az Iparművészeti Főiskolára. A diplomatervem már televíziós feladat volt és természetesen azonnal a televízióhoz kerültem. Első munkám az 1962-es szilveszteri műsor volt. Megjegyzem, a szilvesztert azóta is mindig a legfiatalabb, a legújabb csinálja. Én hét évig voltam az ügyeletes áldozat.

— *Hány tévéjáték az eddigi termés?*

— Össze kellett volna pontosan írni, de nem tettem... 23 év alatt

Jelmeztervek az Özvegy és leánya (fent) és a Buborékok (jobbra) tévéváltozatához

Pedagógia — hátratett kézzel

ESZTERLÁNC – SZÍNES MAGYAR FILM

Öt évvel ezelőtt készítette Péterffy András *Iskolapélda* című dokumentumfilmjét, amely egy izgalmas tanítási kísérletet örökített meg. A film a XI. kerületi Váli utcai Általános Iskola pedagógusát, Winkler Mártát, és sajátos, talán még ma is egyedülálló oktatási módszerét mutatta be, rendkívül visszafogott stílusban. Az *Iskolapélda* közvetve a magyar iskola- és oktatási rendszer bírálata, egy ideálkép bemutatásával ébresztett rá a jelenlegi módszer hibáira: a gépies, számonkérő tanításra, a társadalmi hierarchiát átörökítő tanár-diák viszonyra és a rideg légkörre. Az *Iskolapélda* tapasztalataiból született Péterffy játékfilmje, az *Eszterlánc*, amelynek valódi főszereplője a — hatásosság kedvéért túlzó vonásokkal megrajzolt — „porosz iskola". Ahol minősíthetetlen hangon ordítoznak a gyerekekkel, ahol a tanárok keresetlen egyszerűséggel „szemét csürhének" nevezik a diákokat, és ahonnan a megszeppent kiskamaszok legszívesebben visszakérnék a tanulópénzt.

Péterffy András nemcsak felhasználta az *Iskolapélda* tanulságait első játékfilmjében, hanem megkísérelte átmenteni a dokumentarizmust a fikcióba. Ám ami a dokumentumfilm erénye — a modellálás, a tények és a rejtett összefüggések feltárása — az ballasztként húzza le a játékfilmet. Az *Eszterlánc* mintha csak egy illusztrált pedagógiai képeskönyv lenne. A forgatókönyvíró Vörös Éva „nevelési helyzetek" laza füzérét vetette papírra, amit a rendező Kurucz Sándor operatőr segítségével hűségesen le is filmezett. A pedagógiai szándékhoz illően hangsúlyozottan mindennapi szituációkkal, átlagos emberekkel, lelket edző igazságtalanságokkal találkozunk. A film történetére lefordítva: lakóteleppel, kocka alakú iskolával, elvált szülőkkel, felbomló családokkal.

A címbeli Eszterlánc nemcsak egy dalra utal, hanem a főszereplő kislányra is, aki Rousseau *Emil*jéhez hasonlóan a pedagógia útvesztőiben ténfereg. Neve mellett minden bizonnyal a hátrányos helyzetűek megkülönböztető jele is szerepel az osztálykönyvben, Eszter ugyanis elvált szülők gyermeke. Feje felett acsarkodnak a felnőttek, az autokrata tanárok a gyengéd, liberális mamával, de keserűen tapasztalja, hogy még anyja és második felesége oldalán élő apja sem tud megegyezni (a Családi kör házi használatra készült pszichológiaórájának kulcsfogalmai juthatnak a néző eszébe, a rideg korlátozó, és a meleg korlátozó felnőttek típusai sorakoznak fel a filmben). A A tizenkét éves Eszter már az önállóság szárnyait bontogatja, a barátságot, a szerelmet ízlelgeti, a kamaszok dacosságával néz szembe a világgal, a rendező mégis valami furcsa idillt próbál ráerőszakolni. Eszter a csonka családokban felnövő gyerekek — hihetetlenül — boldog életét éli, néha ugyan sajnálja, hogy apja elköltözött tőlük, a kötelező penzumként kirótt dolgozatban kegyes csalásra is ragadtatja magát, de a mama mindenért kárpótolja. Eszter lányregénybe illő puha fészkébe betör ugyan az erőszakos külvilág, ám a film oly észrevétlenül csúszik át a mesék birodalmába, hogy lassan nem is hiszünk a rút valóság létezésében. Teofil doktor, a kedves, múlt századból ittfelejtett lovag a rikácsoló korunkhoz nem nagyon illő romantikát lopja be a történetbe. Felszalad a lakótelepi kuckóba, hogy kezet csókoljon a mamának és lágy bókokat búgjon a fülébe, majd az ügyeletes orvosi autóval eltűnik a pesti éjszakában. Különös, ahogy a dokumentarista ihletésű *Eszterlánc* feloldódik az ifjúsági irodalom, a csíkos és pöttyös könyvek — a maguk helyén jogos és indokolt — szentimentalizmusában. Nem enyhítik az érzelgősséget a gyerekek helyenként szellemes, cinikus párbeszédei. Bölcs legyintéseik, koravénes szomorúságuk csak csipetnyi fűszer, pedig akár a film igazi főszereplői is lehettek volna.

„A kamaszok dacosságával néz szembe a világgal" (Középen Deres Henriett)

Bánsági Ildikó játssza a mamát, bár szerepe szerint inkább csak sopánkodik, el tudja hitetni, hogy meleg szeretet fűzi a kislányhoz. Bánsági puha mozdulatai, játékos, csilingelő hangja, sugárzó kedvessége kitölti a filmet, életet lehel megíratlan figurájába. Éppen csak kicsit harsány nevetése árulja el, hogy nem természetesen simul a szerepbe. Fáradt tekintetével jelzi csupán, hogy jókedvet gyakran erőltetett, de hát ez a gyerekek, s nem a felnőttek filmje, pedig az *Eszterlánc* elbírta volna az anya drámáját is. Akár a kimerevített mozdulatok, a leporellóként szétterülő állóképek helyett. Nála rosszabbul már csak Eszter, Deres Henriett járt, neki egyszerűen csak bájosnak kellett lennie.

KOLTAI ÁGNES

Három új címszereplő

A bemutató után beállni zenedrámák fontos, nagy szerepeibe — hálátlan, az esetek többségében nyom nélkül maradó művészi feladat. A három utóbbi esetről szólva némileg csökkentjük a méltánytalanságot.

1.

2.

3.

MEZEY BÉLA FELVÉTELEI

1. TOSCA: MISURA ZSUZSA

A művésznő évek óta, szép lassan és sajnos eléggé észrevétlenül lépdel énekművészetünk *magaslatai felé*. Most, hogy Tosca szerepében hallhattuk az Erkel Színházban, fogalmazhatunk így: *magaslataira*. Ez a szerep mindig egy-egy művész kényes vizsgája — az esetek többségében valami hiányzik az összetett követelményekből. Misura Zsuzsa elragadó biztonsággal, pontosan, tisztán, szépen énekelt, ritkán hallható finom árnyalatokat fejezett ki. Zenei vonatkozásban napjaink legjobbja itthon ebben a szerepben.

2. FALSTAFF: SÓLYOM NAGY SÁNDOR

A közönség örömmel üdvözölhette kiváló baritonistánkat, Sólyom Nagy Sándort huzamos betegsége után ismét az Operaház színpadán, elsőnek Falstaff szerepében. Hét év mindenképpen jelentős idő — egy énekművész fejlődésének bizonyos szakaszában kiváltképp fontos periódus. Sólyom Nagy mögött ez az időszak áll azóta, amióta először színpadra fogalmazta Falstaffot. Jelenlegi énekéről, alakításáról elmondható: most érte utol a vígopera-irodalom egyik legigényesebb szerepét. Énekben, játékban az öreg Verdi kivételes követelményének szintjén jár.

3. A NYUGAT LÁNYA: TEREBESSY ÉVA

Sok kellemes meglepetés után, amelyet szerzett, egyszer már ne lepődjünk meg: Terebessy Éva elsőrendű Minnie-t énekel és játszik Szegeden, A Nyugat lánya előadásában. A nehéz Puccini-szerepben nem első ízben világlik ki, hogy a muzikális, tisztán intonáló énekművész a koloratúra és a líra követelményein túl meggyőző drámai színnel és erővel is rendelkezik — legalábbis hangja mára kiteljesedett állapotában. A megállapítás párhuzamosan beérő játékkészségére, figurateremtő érzékére is helytálló.

RAJK ANDRÁS

OLDALPÁHOLY

Franciaágy

Volt idő, amikor a színpadon elhangzó szó: zsebkendő, arcpirító illetlenségnek számított. Manapság, a szavak devalválódásával semmi nem botránkoztatja meg a csöppet sem hamvas lelkű publikumot, röpködnek a trágárságok, az egykor csakis a józsefvárosi viceházmesterek gazdag szókincsét példázó kifejezések. Mi több, újabban röpködnek az alsóneműk is, csipkés női és csipkétlen férfiholmik vegyesen. S némely darabok (szín- és ruha!) uralkodó díszleteleme a franciaágy. A *Magánélet* című komédiában a szerelmesek még jólnevelten (ruhástul) dőlnek végig rajta, a *Szeretem a feleségem* című zenés játékban már kis híján Éva és Ádám kosztümében vezetik elő a művészetet, lelket (de inkább: szemet) gyönyörködtetőn. Mindkét előadásnak kétségkívül legfontosabb szereplője az ágy.

Emlékszem, egy Madách-remekmű, a *Mária királynő* színpadát is az ágy uralta, jelezvén a történet álomszerűségét. Amott elmaradt történelmi szeretkezések, emitt elmaradhatatlan szeretkezések történeteinek színtere a dupla fekhely, lepedővel és anélkül, kifejezni hivatottan ... mit is? Hát persze, az izmos tehetséget, a sokoldalú kifejezésformát, meg azt, hogy a színházi világban sincs mit takargatni. Kitűnő humoristánk egy konferanszában már évekkel ezelőtt felhívta a figyelmet az ágy és az agy szavak közötti lényeges különbségre. Valószínűleg a színházra nem gondolt. Hiszen olcsó díszlet az ágy, és kettős előnye van: a nézőt nem rázza, mégis felvillanyozza. S az agyában se tesz kárt.

JUHÁSZ ISTVÁN

évente 20, az 460. Körülbelül ennyi. Míg Várkonyi Zoltán élt, évente csináltam vele egy-egy filmet.

— Az évek során változott-e a munkamódszere, a föladat megközelítése, a tervezés folyamata?

— Ami nem változott: az, hogy a színekből indulok ki. Az ember az első időben egyrészt jobban kötődik a viselettörténeti alapokhoz, másrészt viszont úgy csinálja végig az első tíz évet, hogy meg sem érzi a nehézségeit! Ma már inkább kapcsolódom az adott, a megkívánt, a drámában ábrázolt korszak művészettörténetéhez, már szabadabban kezelem a korszak viseletét, tudom, hogy az irodalmi alap, a drámai mű szellemében kell a kort követni, esetleg — ugyanezért — eltérni a valóságtól. Viszonylag hamar rájöttem arra, hogy nekem *nem ruhát kell terveznem, hanem jellemet.* Nem az számít, hogy mi előnyös a színészeknek, hanem az, hogy mit írt meg az író, mit követel meg dramaturgiailag a szerep. Különösen igaz ez sajátos helyzetünkben, amikor is nap nap után ugyanazokkal a színészarcokkal találkozik a közönség. Ismert arcokkal újat mondani nagyon nehéz.

— Mi a különbség a televíziós és — mondjuk — a színházi jelmeztervezés között?

— A leglényegesebb különbség az, hogy a tévés soha nem egyetlen munkán dolgozik egyszerre, hanem három-négy tervezése van folyamatban, különböző szinteken, rajzolás, anyagválogatás, próba, forgatás stádiumában.

— Rajzolás?

— A rajz, a rajzolni tudás elengedhetetlen feltétele a jelmeztervezésnek. Ha ábrázolni tudom, hogy mit akarok, mivé szeretném változtatni a szereplőt, *hogyan képzelem egy-egy jelenet szereplőit együtt*, az meggyőző. Nekem inspirálnom kell a rendezőt, a színészt, de végső soron a közönséget is, hiszen a jó jelmez a befogadást, a megértést segíti elő.

— És aztán megjelenik a képernyőn az arc, amikor alig látjuk a szereplő ruháját, „jellemét".

— Ha akkor és ott az arcon játszódik a dráma, ám legyen. De igaz: nem hat olyan erővel a munkám a képernyőn, mint amennyi energiát belefektettek. Pedig kaphatna súlyt! Most ment a *Kalevala* finn feldolgozásban: minden másodperc élmény, látványélmény is volt, nemcsak irodalmi, s minden képe kompozíció! Nálunk, úgy érzem, még mindig a szöveg a hangsúlyos, pedig állandóan kétdimenziós képeket kell közvetítenünk. Elsődleges a televízióban a látvány; sokkal többet sugall az, amit a képekről leolvasni lehet, mint ami elhangzik. A díszlet, a jelmez és a világítás az emberrel, a szereplővel együtt olyan egységet alkot, amely a legfontosabb a televíziós közlés szempontjából. Ma már sok mindenről tudunk a nézővel beszélni. Irodalomról, drámáról. De vizuális kérdésekről még a szakemberekkel se! Nemrég főiskolán, elsőéveseknek adtam elő. Néhány festmény reprodukcióját vittem magammal. Szerettem volna tudni véleményüket, mit mond számukra a Sziklás madonna, az Égi és földi szerelem színvilága, mozdulatrendszere. Egyre csak a festőt, a művet akarták elemezni.

De ha a bemondónak ferdén áll a nyakkendője, akkor biztosan ők is, a nézők többségével együtt, arra figyelnek!

TORDAI ALÍZ

Többféle

TÉVÉKRÓNIKA

Rákóczi-emlékműsor

Zenés történelmi séta Rákóczi Ferenc életének színhelyein — Munkácson, Bécsben, Prágában, Párizsban, Rodostóban... Voltaképpen nem lenne kifogásolható a széles nézőrétegekhez szóló kísérlet a csataképekről. Sajnos főként még mindig csataképekről ismert történelmi személyiség mélyebb ábrázolására.

II. Rákóczi Ferenc a híres Mányoki-festményen

De hát az ilyen „mindent" összefoglaló riportfilm nem az elmélyült ábrázolás kerete. A *Rákóczi nyomában* készítői (Bártfai György, Benda Kálmán, Hanák Gábor, Hopp Lajos, Kiss György, Sólyom László, Sugár András) bejárták a teljes életutat. Szakszerű kísérőszöveget írtak a filmhez. Úgy látom, azt nem döntötték el, hogy kihez is szóljon. Ahhoz a nézőhöz-e, aki először találkozik — a néven túl — a történelmi alakkal vagy ahhoz, aki már olvasott valamit, amiben ott lehetnek az elmúlt évtizedek történelmi tájékozódásának, kutatásainak az eredményei is?

A kettő között lebegett. Látvány és felolvasás.

Részletek a Rákóczi-művekből, muzeológusok, Rákóczi-kutatók megszólaltatása a riportbetétekben. Közöttük akadt érdekes is, de kényszeredett is — például hogy a wienerneustadti akadémia mai hallgatója elmondja, Rákóczi mikor volt a tanintézet diákja... Mikestől a jól ismert levél egyik gyönyörű részlete.

Gonddal és szeretettel komponálták meg, de a tartalmában — nyilván a „kihez szóljon" dilemmája miatt — nem jutott el a Rákóczi-jelenség lényegéhez. Államférfiúi gondolkodásához, politikai karakteréhez, diplomáciai életművéhez, etikai-erkölcsi megnyilatkozásaihoz. Persze, nem egy emlékező riportfilm feladata ezeknek a szerteágazó és súlyos kérdéseknek az elemzése, a mai Rákóczi-tudomány ismertetése, a kutatási irányok feltárása.

De a megérintésük, valamennyire, talán. Hogy politikai — és drámai — kiterjedésében is jobban látsszék Rákóczi alakja. Amit ennek a filmnek sikerült összefognia: az ismert állókép vonásai. Valóságukhoz nem fér kétség, történelmi hitelük tagadhatatlan. Hiányzott az a többlet, aminek a segítségével az állókép megmozdulhatott volna.

Tanúvallomások Auschwitzról

Még mindig van tanú, még mindig van olyan túlélő, aki eddig nem szólalt meg! Még mindig nem tud mindent a világ a náci koncentrációs táborokról! Talán ez volt a legmeglepőbb tanulsága az angol dokumentumfilmesek *Magukra hagyva* című összeállításának, amelyben a fajtéboly egykori szenvedői szólaltak meg, visszaidézve a korabeli világpolitikai körülményeket is. Évszámokat mondtak a negyvenes évek elejéről, hogy mikorra lett a szövetséges hatalmaknak biztos tudomásuk Auschwitz és a többi haláltábor létezése felől.

Tény, hogy a nyilvánosságra került kormányzati és egyéb dokumentumok megjelölnek egy-egy évszámot, hónapot, esetleg napot is, amikor részletesen és tételesen a tudomásukra jutott, mi történik ezeken a helyeken, de az fölöttébb valószínűtlen, hogy különböző forrásokból korábban ne kaptak volna értesüléseket. Ha máshonnan nem, a harmincas évek elején megfogalmazott és nem titkolt náci célkitűzésekből és magának a főbűnösnek a *Mein Kampf*ban közzétett „ideológiai programjából". Rex Bloomstein filmje a logikusan összeállított tanúvallomások tükrében végezte el a vizsgálatot, miért maradtak magukra a haláltáborok elítéltjei. A summája körülbelül ez: a háborút megelőző években és a háború kezdetén kényelmesebb volt nem tudni, amit tudtak. Amikor pedig már lehetetlen volt nem tudomásul venni a szörnyűségeket, a hatalmas fasiszta hadigépezet összeomlásáig már nem volt mód a foglyok kiszabadítására.

A filmben vádlóan felsoroltatnak még a személyek is, akik tudtak a szörnyűségekről, de nem cselekedtek. Feltárt néhány olyan összefüggést is, amelyben állást foglalni ma már nem lehet. Például: mi lett volna, ha bombaszőnyeggel árasztják el a tábort? Megrövidítette vagy megnyújtotta volna-e az áldozatok szenvedéseit? Ilyen kérdésre utólag lehetetlen felelni.

Megrázó volt ismét látni az 1961-es jeruzsálemi per jeleneteit, üvegkalitkában a deportálások fő végrehajtóját, akit nem lehetett hatmilliószor halálra ítélni.

A mementó volt ennek a filmnek az értelme. Inkább, mint a felelősség keresése. A dokumentumok feleselhetnek egymással. A világtörténelem legirtózatosabb bűncselekményének a megtörténtéről azonban nem lehet vita. Az ilyen filmek segítenek észben tartani azt, amit az ember, évtizedekkel az események után, hajlandó volna, mint gyötrelmes emléket, elfelejteni. Igaza van a filmnek, amikor azt sugallja, hogy a koncentrációs táboroknak a hajdani létezését sohasem boríthatja el a feledés, mert az nem jótékony volna, hanem bűnös.

TAMÁS ISTVÁN

Szíves kalauz József Attilához

A nem egészen kerek születési évfordulók sokszor meghittebbek, ha költő az ünnepelt. Így volt ez most, a nyolcvanadik születésnap alkalmából adott József Attila-emlékműsorral is. Behyna Károly szerkesztő jól választotta meg kamerák elé invitált szereplőit. Nemcsak a színészeket, a vallomástevőket is. Akkor is, ha nem vehettük egészen szó szerint Juhász Ferenc emlékezéséből azt, hogy a kezébe vett első József Attila-kötet nem jelentett számára semmi különöset, mert hogy ismert világot talált benne. Nyilván csak a társadalomrajzra gondolhatott. Hiszen az életmű költői-emberi érvényességét évtizedekkel később, egyik legnagyobb és legszebb versében, a *József Attila sírja* soraiban fogalmazta meg. S a műsorból is kitetszően, a József Attila-i társadalomkép sem lehetett a kortárs vagy csaknem egykorú olvasók többsége számára magától értetődő. Ezt érezhettük a Reviczky Gábor szavalta *A város peremén* robbanásig feszített, visszafogott indulatából, amely akkor is elevenbe vágott, ha emlékezünk, hogy e mű *feltörő romantikáját* egykor Básti Lajos mint hitelesítette. Mint ahogy József Attila-i romantikát igazolt Bozay Attila is, a *Tél* most hallott megzenésítésével, s az író Bereményi Géza is a *Könnyű emlékek* felidézésével, és vallomásával a Rajhona Ádám szavalta versről, *(Négykézláb másztam...)*, s Melocco Miklós is, Komlón felállított nagyszerű József Attila-oltárával. Meg az egykori felvételről megszólaló Latinovits Zoltán is, a *Nagyon fáj* feledhetetlen szavalatával.

A romantikus életérzés *modernségét, korból eredését* éreztük, értettük meg Fodor András észrevételéből az első *Bánat*-versről, amint annak kapcsolatát az Erdélyi József fordította Cantata Profanával föltárta, és méltán összefüggésbe hozta a költő pártba lépésének érzelmi hátterével. Hogy aztán Szakácsi Sándor szavalatával — *Talán eltűnök hirtelen...* — a bennrekedt fájdalom mély megérzékítésével vegyen új irányt az emlékműsor, amely Sinkovits Imre nemes veretű, klasszikus, mély és bölcs megnyugvást árasztó előadásával, a Dunaparti József Attila-szobor mellett mondott *A Dunánál* filozófikumával valóban méltón, katartikusan zárult.

MELCZER TIBOR

A szerző — Vathy Zsuzsa (Szerda, Kossuth 15.08)

Ruttkai Éva (Szerda, Petőfi 20.40)

Simon László szerkesztő (Péntek, Kossuth 11.00)

Dégi István (Vasárnap, Petőfi 14.00)

ÁLLANDÓ MŰSOROK:

Kossuth: 4.30–7.59: Jó reggelt! (benne: félóránként hírek, 5.40 Falurádió, 5.55 és 6.55: Közlekedési tudnivalók, 7.25: Körzeti időjárásjelentés) – 8.05: Műsorismertetés és a nap kulturális programja – 12.00: Déli Krónika – 12.30: Ki nyer ma? (péntekig) – 18.15: Esti mese – 18.30: Esti Magazin (péntekig) – Hírek: 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.30, 22.00, 24.00.

Petőfi: 4.30–7.59: A Petőfi rádió reggeli zenés műsora (benne: félóránként hírek, 6.45: Könyvajánlat – 7.35: Körzeti időjárásjelentés) 9.05–12.00: Napközben – zenés délelőtt (péntekig, benne 10.45: Láttuk, hallottuk), 24.00 Éjféltől hajnalig – zenés műsor. Hírek: 8.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00, 1.00, 3.00 (vasárnap 5.00, 7.00 is).

3. műsor: Hírek, hétfőtől péntekig: 9.00, 13.00, 19.00, 23.30, szombaton és vasárnap 8.00, 13.00, 19.00, 23.30.

HÉTFŐ

● **KOSSUTH:**

9.00: A hét zeneműve. 10.05: Nyitnikék. 11.05: Bioritmus. 11.25: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola énekkara. 11.40: Sírkő pántlikával. 12.45: Falurádió. 13.00: Magyar előadóművészek albuma. 14.10: A „Rustavi" együttes. 15.00: Veszélyben. 15.30: Kóruspódium. 15.53: Muzsikáló természet. 16.05: Észkerék. 17.30: Zenekari muzsika. 19.15: Hétfő este mindenkinek. 20.59: Húszas stúdió. 22.30: Halló, itt vagyok! 23.30: Zara Doluhanova és Michel Dens operaáriákat énekel. 0.10: Toronyzene.

● **PETŐFI:**

9.05: Napközben. 10.45: Láttuk-hallottuk. 12.10: Fúvószene táncritmusban. 12.30: Népdalok kóruselőadásban és népi hangszerekben. 13.06: Slágermúzeum. 14.00: Kettőtől ötig . . . 17.05: Újdonságainkból. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Zeneközelben. 20.05: Szerpentin. 21.05: A Rádió Dalszínházának bemutatója. 22.52: Hubay Jenő—Farkas Gyula: Hejre Kati. 23.20: A mai dzsessz. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 1.03: Szórakoztató zene. 1.30: Cigánydalok. 3.59: Népdalok.

● **3. MŰSOR:**

9.08: Zenés játékokból. 9.30: Zenekari muzsika. 11.05: Ágay Karola operaáriákat énekel. 11.38: Susanne Grützmann. 13.05: Könyvszínpad. 13.55: Két szimfónikus költemény. 14.45: Bemutatjuk új felvételeinket. 15.13: Verdi: Don Carlos. 17.00: Iskolarádió. 19.05: Két hangon. 20.05: Zenekari muzsika. 21.21: A zeneirodalom remekműveiből. 23.00: A hét zeneműve.

KEDD

● **KOSSUTH:**

9.44: Találkozás a Hang-villában. 10.05: Diákfélóra. 10.35: Éneklő Ifjúság. 10.50: Boris Christoff operafelvételeiből. 11.20: Népdalok. 11.40: Sírkő pántlikával. 12.45: Bruno Walter vezényel. 13.46: Kritikusok fóruma. 14.10: Magyarán szólva. 14.30: Dzsesszmelódiák. 15.17: A Budapesti Fúvósötös felvételeiből. 16.05: Varázskörben. 17.00: Egyház néküli vallás. 17.45: A Szabó család. 19.15: Gondolat. 20.50: Verbunkosok, nóták. 22.30: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 0.10: Zsoldos Imre trombitál.

● **PETŐFI:**

9.05: Napközben. 10.45: Láttuk, hallottuk. 12.10: Fúvósesztrád. 12.30: Déki Lakatos Sándor népi zenekara. 13.05: Popzene stereóban. 14.00: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. 14.15: Hangszeres népzenei feldolgozások. 15.05: Zentai Anna operettdalokat énekel. 15.30: Csúcsforgalom. 17.30: Tini-tonik. 18.30: Táncházi muzsika. 19.05: Csak fiataloknak! 20.15: Kritikusan. 21.05: Hunyadi Sándor mesél. 21.32: Tamássy Zdenkó szerzeményeiből. 22.00: Zeneközelben a hallgató. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 2.00: Népdalok. 3.03: A Körmendi együttes. 5.03: Janet Baker énekel.

● **3. MŰSOR:**

10.03: Francia szanzonok. 11.20: Kamarazene. 12.00: Operafinálék. 13.05: Külpolitikai arcképcsarnok. 13.20: Zenés játékokból. 14.04: A Berlini Hárfa-trió hangversenye. 14.57: Népi dallamok nagy mesterek kezében. 15.30: Zenei Tükör. 16.00: James McCracken operaáriákat énekel. 16.30: Iskolarádió. 17.00: Két keréken Magyarországon. 17.30: Claudio Abbado vezényel. 19.35: Muzsikáló természet. 19.40: Kapcsoljuk a Magyar Tudományos Akadémia Kongresszusi termét. 20.25: Szívem dala. 21.57: Kodály: Megkésett melódiák. 22.30: Perspektívák.

SZERDA

● **KOSSUTH:**

8.58: Nemzetközi mese- és gyermekrádiójáték fesztivál. 9.55: Munkásünnep. 12.39: Évszázadok mesterművei. 14.10: Népszerű muzsika. 15.08: A Rádiószínház bemutatója — Az élet csúcsán. 16.05: Kovács Béla klarinétozik. 16.51: Bárdos Lajos kórusműveiből. 17.40: Operaslágerek. 18.40: Szépülő szegénység. 19.35: Népszabadság fórum. 20.35: Népdalest. 22.15: Holnap közvetítjük. 22.50: Zenekari muzsika. 0.10: Madrigálok.

● **PETŐFI:**

9.05: Magnóról, magnóra. 9.47: A tavaszhozó kisleány. 11.05: Presser Gábor szerzeményeiből. 12.00: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Ciki, te boszorkány. 15.05: Népdalkörök pódiuma. 16.10: Halász Judit és a Bojtorján együttes műsora. 16.30: Lelátó. 17.30: Közvetítés a labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa elődöntőiről. 19.05: Nóták. 19.30: Örökzöld dallamok. 20.40: „Nálad vagyon az én hitem: drága zálogom" 21.05: Nagy nevettetők. 22.10: Kellemes pihenést! 24.00: Éjféltől-hajnalig. 0.26: Balettzene Händel operáiból. 1.30: Verbunkos muzsika. 4.01: Nóták.

● **3. MŰSOR:**

9.20: Romantikus zene. 10.20: A Swingle együttes énekel. 11.05: Emlékezetes hangversenyek. 12.19: Blues-felvételek. 13.05: Zenés játékokból. 13.53: A Magyar Rádió és Televízió szimfónikus zenekara. 15.00: Opera-művészlemezek. 16.50: Poptarisznya. 18.00: Brahms: Esz-dúr trió. 19.05: Mozart: Figaro házassága. 22.30: Kritikus füllel.

CSÜTÖRTÖK

● **KOSSUTH:**

9.01: Schubert: A négy évig tartó őrség. 10.05: Diákfélóra. 10.35: Bolgár fiatalok muzsikálnak. 10.50: Zenekari muzsika. 11.40: Sírkő pántlikával. 12.45: Antal István zongorázik. 13.05: Richard Strauss operáiból. 14.10: A magyar széppróza századai. 14.26: Zengjen a muzsika. 15.26: Bogár István: Székely legények. 16.05: Révkalauz. 17.00: Rádiószínház. 17.58: Irány Mexikó. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. 21.40: Mészáros Tivadar népi zenekara. 22.30: A Nápolyi Scarlatti zenekar szólistái. 23.25: Új Melódia-lemezeinkből. 0.10: Breitner János táncdalaiból.

● **PETŐFI:**

9.05: Napközben. 10.45: Láttuk-hallottuk. 12.10: A Modern Rézfúvós Együttes. 12.30: A Népművészet Mestereinek felvételeiből. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Betyárdalok. 14.15: Idősebbek hullámhosszán. 15.10: Operaslágerek. 16.05: Sanzonpódium. 17.05: Lakatos Antal szaxofonozik. 17.30: Tanakodó — a szakmunkásképzésről. 18.30: Slágerlista. 19.05: Operettkedvelőknek. 21.05: A Magyar Rádió Karinthy Színpada. 22.06: A Berlini Filharmónikus Zenekar. 22.35: Népdalkörök pódiuma. 23.20: Bemutatjuk a Chet Baker trió „Mr. B" című dzsesszlemezét. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 1.29: Szórakoztatózene. 2.42: Táncok.

● **3. MŰSOR:**

9.23: Spányi Miklós hangversenye. 11.10: Egy hatpennys fele. 11.40: XX. századi operákból. 12.30: Dzsesszfelvételeinkből. 13.05: Népzene sztereóban. 13.40: Zenekari muzsika. 15.00: Pophullám. 16.20: Onczay Csaba gordonkázik, Varga Csilla zongorázik. 17.00: Iskolarádió. 17.30: A sevillai borbély. 19.35: Népdalkórusok, hangszerkettősök. 19.59: Rádiószínház. 21.00: Töltsön egy órát kedvenceivel! 22.00: Napjaink zenéje.

PÉNTEK

● **KOSSUTH:**

9.53: Lottósorsolás. 10.10: Ötösök operákból. 10.30: Hétszínvirág. 11.00: A fekete kolostor írója: Kuncz Aladár. 11.46: Nóták. 12.30: Ki nyer ma?

12.55: Medgyaszay Vilmára emlékezünk — születésének 100. évfordulóján

„Medgyaszay Vilma tündérivé tette a hétköznapokat, kedvessé a budapestiséget". (Kosztolányi) A lexikonok szerint 1885, 1886, 1887 és 1888-ban született. Énekesnő édesanyja prózai színiiskolába íratta, mert nem hitt abban, hogy lányából is énekes lesz. Mégis nemsokára már ünepelt pesti primadonna. Később addig-addig kóstolgatta az akkor született kabaré dalait, mígnem hűtlen lett az operetthez. Nagy Endre, a kabaré atyja 2500 koronát ajánlott neki, végül 3500-ban állapodtak meg, ami kivételes gázsinak számított. Közben megszületett az irodalmi kabaré. Gábor Andor, Szirmai Albert, Szép Ernő, Nádor Mihály, Heltai Jenő, Reinitz Béla, Emőd Tamás, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály és még Ady Endre is megtisztelte őt verssel, dallal.

14.25: Új operalemezeinkből. 15.30: Daloló, muzsikáló tájak. 16.05: Nemzetközi mese- és gyermekrádiójáték fesztivál. 17.25: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. 18.01: Kórusmuzsika az erdőről. 19.15: Húszas stúdió. 20.15: Karl Richter orgonál. 21.10: Népdalok. 23.00: A Régi Zene Együttes játszik. 0.10: Az Eastman rézfúvós együttes.

● **PETŐFI:**

9.05: Napközben. 10.45: Láttuk, hallottuk. 11.25: Intermikrofon. 12.10: Uhrner Ferenc fúvószenekara játszik. 13.05: Pophullám. 14.00: Péntektől — péntekig. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Fiataloknak! 20.00: Régi nóta, híres nóta. 21.05: Senki többet? Harmadszor! 23.20: Varázskeringő. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 1.58: Oláh Kálmán népi zenekara játszik. 3.03: Csajkovszkij-művek.

● **3. MŰSOR:**

9.38: Bach: C-dúr szvit. 10.00: Csak fiataloknak! 10.55: Az Új Budapest vonósnégyes. 12.29: Massenet operáiból.

13.05: Rádiószínház — A remény

Herman Heyermans holland regény- és drámaíró, publicista nevével eddig még csak elvétve találkozhattak a rádióhallgatók. Pedig az író korának, a XIX. század második, a XX. század első felének legjobb holland drámaírója. Tanulmányait Berlinben kezdte, később színházigazgató lett Amszterdamban. Drámáiban a munkások, halászok és kispolgárok nyomorának, jogfosztottságának képét festi meg. Az 1900-ban írt A remény című műve a halászok küzdelmes életét mutatja be.

14.50: Régi magyar dalok és táncok. 15.14: Új lemezeinkből. 17.00: Nyitnikék. 18.00: A kamarazene kedvelőinek. 19.05: Közvetítés a Debreceni Csokonai Színházból. 22.15: Dzsesszfelvételeinkből. 22.54: Zenei panoráma.

SZOMBAT

● **KOSSUTH:**

9.00: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét — a javából! 12.30: Déli zeneparádé. 13.20: Népzenei példatár. 14.20: Irodalmi figyelő. 14.50: Kodály: Három dal a Megkésett melódiákból. 16.00: 168 óra. 17.30: Népdalelőadók hangalbuma. 18.45: Rádiószínház — A váltó. 19.46: Kedves zeneműveim. 21.43: Domahidy László nótákat énekel. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 22.43: Grace Bumbry operaáriákat énekel. 0.10: A Schola Hungarica részleteket énekel a Magyar Gregorianumból.

● **PETŐFI:**

9.05: Hétvége Radványi Gézánál. 10.30: Fúvószenekari hangverseny. 11.05: Operettparádé. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Kagylózene — Salgótarjánban. 14.00: Magunkat ajánljuk! 15.43: Elmondok egy életet — Rózsahegyi Kálmán. 16.20: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. 17.30: Belépés nemcsak tornacipőben! 18.45: és 20.30: Sportközvetítés. 19.30: Töltsön egy órát kedvenceivel! 20.45: Mensáros László énekel. 21.05: A szeretet művészete. 22.05: Mikrofórum. 23.15: Bemutatjuk Eberhard Weber „Chorus" című új dzsesszlemezét. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 2.23: Régi muzsika. 5.30: Nóták.

● **3. MŰSOR:**

10.30: Slágerlista. 11.00: Hangfelvételek felsőfokon. 12.15: Új operalemezeinkből. 13.05: Kívánságműsor szombaton. 14.05: Lemezbörze helyett. 15.00: Népdalfeldolgozások. 15.27: Botrány a tőzsdén. 16.00: Bach-művek. 17.00: Magyar művészek operafelvételeiből. 17.55: Új lemezeinkből. 18.39: Régi hangszerek világa. 19.05: Magyar zeneszerzők. 19.50: Lalo: Ys királya. 20.50: Alekszandr Tvardovszkij versei. 22.02: Könnyűzenei stúdiónk felvételeiből. 23.02: Zenei panoráma.

VASÁRNAP

● **KOSSUTH:**

9.00: Összeállítás Anyák napjára. 10.10: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 10.24: Lemezmúzeum. 11.00: Gondolat-jel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.55: Régi híres énekesek műsorából. 13.30: Szonda. 14.10: Művészlemezek. 15.01: Kell a jó könyv! 17.29: Weiner Leó műveiből. 17.45: Régi magyarok — új hazában. 20.28: Két népdalszvit. 20.50: A Rádió Dalszínháza. 22.10: Sporthíradó. 23.27: Dvorzsák: Esz-dúr vonósötös. 0.10: Virágénekek.

● **PETŐFI:**

9.05: Radnai György operettfelvételeiből. 9.20: Ritmus! 9.50: Emlékeim hullámhosszán. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mit hallunk? 14.00: Anyák napja az állatkertben. 15.05: Táskarádió. 16.00: Poptarisznya. 19.45: Elvis Presley összes felvételei. 20.57: Tudósítás az U. Dózsa—Haladás bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. 21.05: Társalgó. 22.30: Szerdahelyi János nótáiból. 23.10: Slágermúzeum. 24.00: Éjféltől-hajnalig. 1.29: Szórakoztatózene. 2.19: Johnny Griffin kvartettje játszik. 4.00: Verbunkosok, nóták.

● **3. MŰSOR:**

10.00: Új Zenei Újság. 11.00: Schubert: g-moll szonatina. 11.18: Új lemezeinkből. 13.05: A Händel-oratórium közvetítésének folytatása. 14.10: A Slade felvételeiből. 14.40: Jan Garbarek felvételeiből. 15.24: Pilar Lorengar operaáriákat énekel. 16.05: Tanít a táj. 16.50: Zenekari muzsika. 19.35: Operaest. 20.35: Zenekari muzsika. 21.53: Kurtág György műveiből. 22.26: Apák és fiúk.

WEBER MARIANNE UJ Tükör, XXII. évf. 17. sz.

Wieber Marianne, jelmeztervező

FÉNYES ADOLF TEREM

VII., RÁKÓCZI ÚT 30.
TELEFON: 225-818

WIEBER MARIANNE

és

SZEKULESZ JUDIT

jelmeztervezők kiállítása

1984. április 22-ig

Sorozatunk harmadik kiállításán Szekulesz Judit és Wieber Marianne jelmeztervezők a Magyar Televízió műsoraihoz készített műhelyrajzaikkal és jelmezeikkel jelentkeznek.

A kiállítás rendezője: Jerger Krisztina

KIÁLLÍTÓTERMEINK NYITVATARTÁSA:
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10–18 ÓRÁIG
DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL 10–18 ÓRÁIG

Felelős kiadó:
Hidvégi István

84-466 GENERALART Dorogi Ny
Felelős vezető: Németh György

MŰCSARNOK

HŐSÖK TERE

TELEFON: 227-405

A tárlat a Műcsarnok tíz termében 502 műalkotást mutat be. Köztük 189 festményt, egy tűzzománcot, 157 grafikai lapot, 73 szobrot, plasztikát, illetve objektet, továbbá 72 érmet, plakettet. A Műcsarnok száz oldalas nagyalakú katalógust jelentet meg az országos kiállításra, 130 reprodukcióval.

A kiállítás rendezője: Frank János

Wieber Marianne, jelmezterverző

a Mücsarnok~~ban~~ márc. 30.-án meghívja Ünt Szekulesz Judit és Wieber Marianne jelmezterverők kiállításnak megnyitására, a Fényes Adolf Terembe. a kiállítás ápr. 22.-ig tekinthető meg.

Meghívó.

1984. márc. 30.

Wieber Mariamne, jelmeztervező művész

A Fényes Adolf teremben látható Wieber Mariamne és Szekulesz Judit jelmeztervezők kiállítását. — Wieber Mariamne történeti jelmezei egy történeti butik kirakatát formázzák. (említve).

Láttuk, hallottuk.

1984. IV. 13. Petőfi 10.45

Wieber Marianne

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUN 16

KELET-MAGYARORSZÁG
Jelmeztervező

1021

A jelmez nemcsak ruha!

Wieber Marianne a jelmeztervezésről

Szerencsés embernek mondja magát. Az Iparművészeti Főiskolán jelmeztervezői diplomát kapott. Még az utolsó, a gyakorlati félévében a televízióhoz került; 1963 óta, a televízió jelmeztervezője.

Nemrég kiállítása volt a Fényes Adolf Teremben. Egy kiállítás mindig összegzés is. Ekkor számolta meg először, hogy hány televíziós produkcióhoz készített jelmezterveket. 350 körül mozgott a szám, s közöttük 18 televíziós sorozat szerepelt. S Wieber Marianne legtöbbször sokszereplős, kosztümös filmek, sorozatok közreműködője, tehát tízezernél is több jelmeztervet készített.

— Eleinte gonddal készültem minden korszak kosztümtörténetéből. Ma másfélék a felkészülési módszereim. Nincsenek már viselettörténeti problémáim, viszont szükségem van a korszakból valamilyen fogódzóra; kiválasztok hát az adott korból egy festőt, egy szobrászt, s az ő képi világának — hogy is mondjam? — ihletésében készítem el a jelmezterveket. Ugyanis a jelmez nemcsak ruha! Figurát kell tervezni, amelynek összetevője nemcsak a szerep, hanem a színész is — mondja a művész.

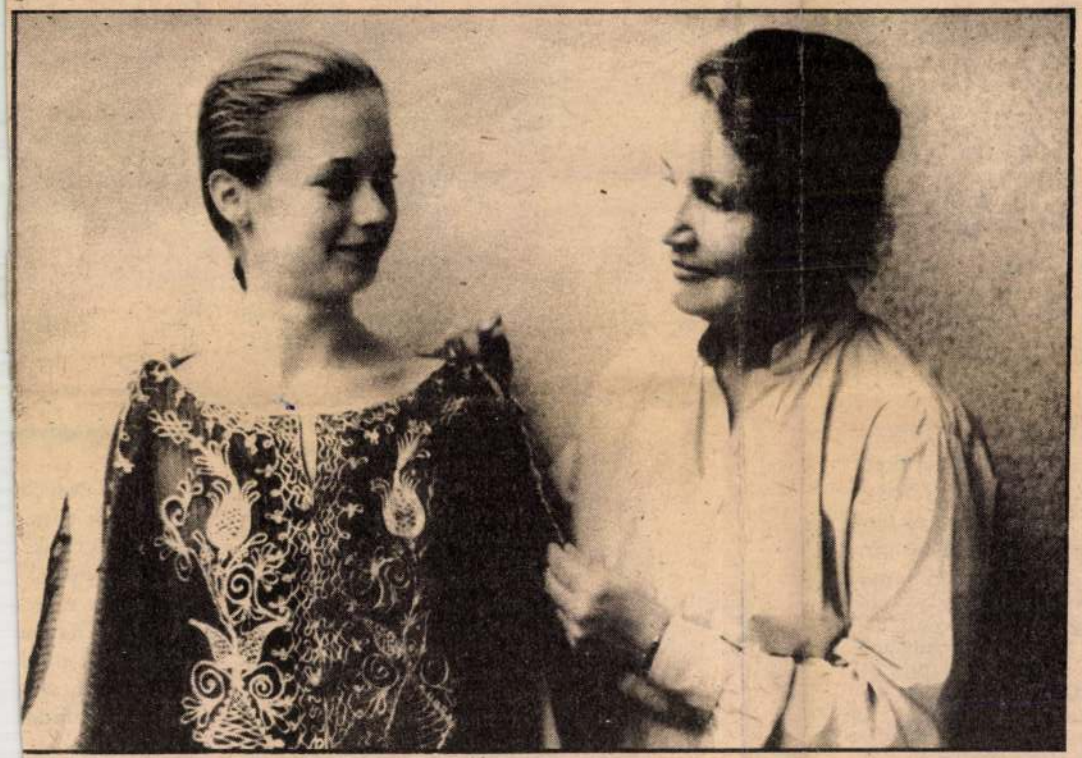

Ruhapróba a Saloméhoz. Balaton Regina és Wieber Marianne.

ni vívmányokat
nem pusztíthat, sőt a
konfontráció ellené-
t gyarapítani kell.
yházzal, mint intéz-
ugyanakkor társa-
yüttélés és kölcsönös
ések nyomán politi-
üttműködés érvénye-
épsorokon szereplő
és egyházi vezetők
zatai megvilágítják,
ekkora vívmánya tár-
nknak az állam és
áz korrekt viszonya.
kapcsolatban a val-
mber vitathatatlan
mi megbecsülése és
mi rendünk stabili-
ejeződik ki. Fejlődé-
dig eltelt évtizedei is
ják, tanúlságképpen
lmazzák, hogy a vi-
i eltérések nem vál-
k közös cselekedete-
ó politikai ellentéte-
a társadalmi demok-
keretei között fo-
s munka nem kíván-
ek feladását.

ás és az egyház dif-
lt megítélésében a
nus is közelebb került
értékeihez, pontosí-
natni engedte azokat,
egyoldalúságát, dog-
gesztusait feladta,
ri tudat természeté-
yszerűsítő — a létvi-
ól elszigetelt — fel-
túllépett. Az egyház
nerte a szocializmus-
apitalizmust megha-
manitását, pontosab-
a saját eredetibb és
cióit, az ember tár-
méretű, világi szol-

hetőségeiket? Érdekes lenne tudni azt is, hogyan ítéli meg az egyház jövőjét, az esetleges saját belső zavarait. Hisz minden bizonnyal nem kizárólag egyöntetű a vélemény az egyházi körökben sem. Az elfogult véleményekkel vívott küzdelem bemutatása csak hitelesebbé tenné a film tanulságait.

Az egyházak a társadalom nyújtotta lehetőségeket elsősorban hitéleti és etikai magatartásuk szélesítésére és elmélyítésére használják fel, de nem biztos, hogy ennek az oka csak fejlődésünk szociális gondjaiban, illetve egyes társadalmi jelenségek iránti figyelem viszonylagos gyengeségében van. A minket körülvevő világban — főleg az utóbbi időben — sok minden ad okot a társadalomért való aggódásra, de az egyház belső teológiai „nehézségei" is ösztönöznek ilyen szerepvállalásra.

A filmet azért is ajánlhatjuk a nézők figyelmébe, mert átgondolt, politikai szükségleteket is kielégítő elvi és ideológiai pontosításokhoz, társadalmunk szellemi életének differenciáltabb, így reálisabb megértéséhez nyújt segítséget. Főleg azok hasznosíthatják majd gondolati kezdeményezéseit, akik a közösségi élet alakításában, a tudatformálás szerteágazó folyamatának szervezésében és fenntartásában illetékesek.

Simkovics Gyula

egy
zsák
vala
szalo

—
szalo

—

—

—
két
lonn
tette

Ez volt az én spájzom. Ebből napjában háromszor ettem. Főtt ételt, lebbencslevest, öhönt, meg mást, csak egyszer. A bográcsom tudja, jó szakács voltam.

— Meddig tartott a kenyér, a zsírzó, a tészta meg minden...

— Egy hónapig, másfél hétig, mikor hogy.

— Szóval megevett három kilogramm szalonnát, ugyanannyi száraztésztát, kenyeret, krumplit, mindent.

— Hohó! Mindent nem. A krumplit, kenyeret az igen. A kenyér még elég sem volt. Viszont a szalonna negyedét hazahoztam. Hoztam, mert hazavárták, az asszony is, a pulyák is. Mert akkor nyáron, vagy ősszel a szalonna újság volt a háznál. A madárlátta szalonnának de nagyon örültek...!

Fekete János kubikos tehát amíg munkán volt, húst, hentesárut, zöldséget, gyümölcsöt, tejet, tejterméket, cukrot nem fogyasztott, vi-

a köttes tésztát, az

— De csak vasá
a fazékban?

— Dehogy. C
volt káposztás,
bableves. Ja, és
nap csináltam a
baj, hogy itt nem
dig, mindennap
ni. Disznóhúst.
néha már únjuk.

★

Az étkezésnek
ma is van kultúr

Nem statiszti
gondolatok sora.
hogy étvágyunk
ben úgy történt
a van. Ma már
amely így hangz
Konkrétan nincs
vább a sort. Nag
cukorból, minde
telme?

Királyi sírok Mezopotámiából

Fantasztikus régészeti felfedezésekről értesül mostanában a világ. Azokról az iraki sírleletekről van szó, amelyek az utóbbi évtizedek egyik, vagy talán legnagyobb szenzációját jelentik, és amelyek jelentőségét máris a húszas évek fáraósírjának, Tutanhamon kincseinek a gazdagságával mérik. Alighanem az öbölháború is oka volt annak, hogy ennek az 1989 tavaszán tett felfedezésnek a rövid történetéről (néhány tudósító napilapokban megjelent cikke után) a szakértők csak a közelmúltban számoltak be.

A régész szerencséje is forgandó és kiszámíthatatlan! A Bibliában Kalahnak nevezett *Nimrud* Irak északi részén, a Tigris völgyében van, Mószultól 30 km-re délre. Az asszír királyok székhelye volt, és még ősibb romok fölött az első palotát Kr. e. 1250 körül I. Sulmánu-asarídu építtette. Sokkal több maradt ránk azonban abból az építkezésből, amely II. Assur-nászir-apli (Kr. e. 884–859) és utódai nevéhez fűződik. Nimrud maradt a királyi székhely egészen a Kr. előtti 7. század végéig, amikor az uralkodók először *Horszábádba*, majd végül a bűnös *Ninivébe* tették át a fővárosukat.

Nimrudot már a mezopotámiai régészeti kutatások kezdetén, 1845-ben felfedezte egy angol kutató, és később ásatásokat is folytattak rajta, főleg a falakat díszítő domborművek iránt érdeklődve. A nagy feltárásokat 1949-től kezdve számítjuk, amikor azokat a híres detektívregények írónőjének, Agatha Christienek második férje, M. Mallowan vezette. Különösen nagy hírnévre tettek szert a hódító médek által 614-ben és 612-ben felégetett palotákban talált elefántcsont faragások, valamint sok ékírásos tábla. Kiderült, hogy a városnak több, mint 60 ezer lakosa lehetett, nagyrészt az udvar és az előkelők szolgálatára rendelt szolgák és rabszolgák.

A paloták legtöbb termében Mallowan és munkatársai valószínűleg meg akarták őrizni a 850 körül készült padlózatot, és nem bontották fel, hogy még mélyebb rétegekbe mehessenek le. Konzerválási munkák közben már 1988-ban előkerült egy temetkezés II. Assur-nászir-apli északnyugati palotájának amaszobájában, amely annak idején szintén elkerülte az angolok figyelmét. Ebben néhány apró, de sokat sejtető aranyékszer volt. 1989. április 13-án azonban sokkal nagyobb felfedezés született. Ezen a napon egy szerencsés iraki régész (örökítsük meg a nevét is: Muzahim M. Husszein) azt a feladatot kapta, hogy a palota 49. helyiségében végezzen restaurálási munkát, az ásatások óta odakerült és lerakódott romok eltávolításával. Az eredeti padlózat meglazult részei alatt olyan jelekre figyelt fel, amelyekből egy boltíves sírkamrára következtetett. Kitisztogatta hát a kétrészes sírkamra lejáratát, és a padlótól 5 méteres mélységben rábukkant az érintetlen szarkofágra, két női csontvázra és a mellékük adott halotti áldozati ajándékokra: ékszerek tömegére, kristály-, agyag- és aranyedényekre, egy kőtáblába vésett ékírásos szövegre. A mellékletek számbavétele egy teljes napig tartott, és az egészet videofilmen rögzítették (tudomásunk szerint eddig még nem hozták nyilvánosságra külföldön).

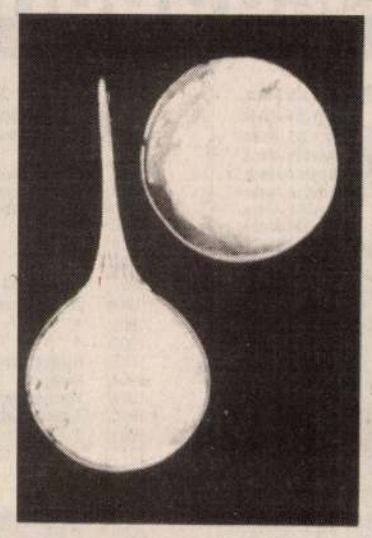
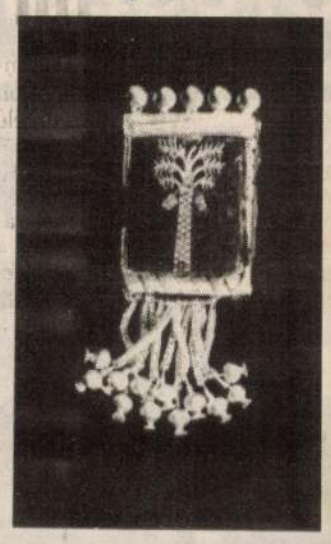
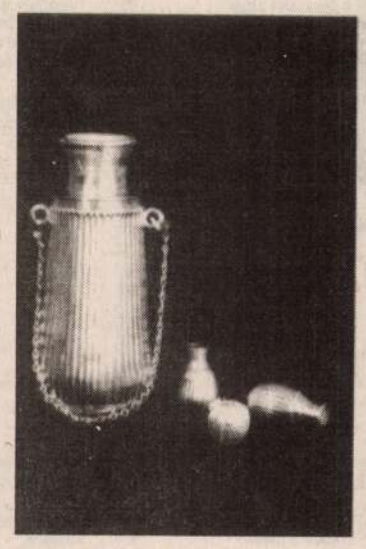
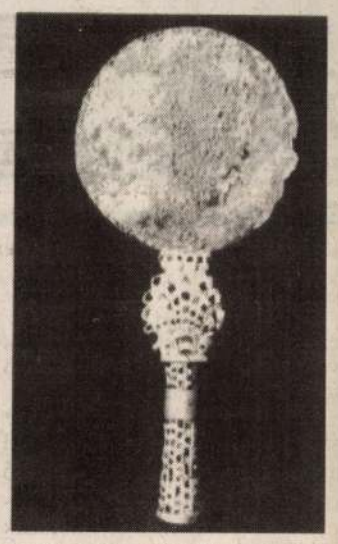

Drágakővel díszített diadém, aranyedények, ezüsttál – néhány tárgy a szenzációs leletből

Az egy darabból egyszerűen faragott szarkofágba két nőt temettek el: alul feküdt az idősebb és magasabb testalkatú, és fölötte voltak egy kisebb és jóval fiatalabb nő maradványai. Az említett kőtábla szövege szerint az idősebb nő Ya-Ba-A királyné volt, a palota úrnője II. Sarrukín (712–705) vagy valamivel korábban III. Tukulti-apil-Ésarra (744–727) idejében. A szöveg többi része a hajdan szokásos módon igyekezett biztosítani a halott nyugalmát, mondván: „Bármiféle asszony is legyen az, akár királynő vagy király ágyasa, aki kivesz engem a síromból, vagy akit mellém temetnek, vagy aki gonosz szándékkal kinyújtja kezét ékszereimért, aki feltöri sírom pecsétjét, annak lelke ítéltessék arra, hogy kinn vándoroljon a magasban a Nap fényességében, tagadtassék meg tőle az alvilági lét és az áldozatok: a tiszta víz, a jó sör és bor és a liszt, és ne találjon soha nyugalmat!"

Akár megfogant az átok, akár nem, úgy tűnik föl, hogy a szarkofágot a temetés után hamarosan felnyitották, hogy odatemessék a fiatalabb nőt, a körülményekből ítélve feltehetően a királyné leányát, hasonlóan gazdag, de kisebb méretű és súlyú áldozati mellékletekkel.

Nem véletlen, hogy a tárgyak számbavétele egy egész napig eltartott. A zömmel aranyból, esetenként ezüstből vagy féldrágakövekből készült ékszerek és egyebek sora 157 darabból áll. Aranyból kalapált tálak, csészék és kis palackok (összesen 15) voltak a vázak mellén és a fejük alatt, az egyik kis kézitáska gyanánt láncon függ. A szépségápoláshoz szükséges arany- és ezüsttükrök mellett arcpirosítót tartalmazó ezüsttál is akadt. Remekmű a két bokaperec a királyné lábán: az egyik 1100, a másik „csak" 1000 grammos. Királyiak a koronák is, a leányé 10 cm széles aranyszalag, karneolból faragott virágokkal kirakva. A királyné diadémája két aranypántból áll, hátul 40 cm hosszú lelógó szalaggal, az egész drágakövekkel és apró aranyalmákkal, láncokkal díszítve. 14 karperec, 79 fülbevaló, 3 pár súlyos nyakperec, 4 pár lánc, 30 gyűrű, további diadémok, és számos más, arany-, drágakő és elefántcsont tárgy egészíti ki a valóban fantasztikus, igazán királyi leltárt.

Feltűnt, hogy némelyik karneol tárgyon sokkal korábbi, sőt más dinasztiákhoz tartozó királyi személyek neveit sikerült felfedezni: öt hajdanvolt királyét és három királynőét. Van közöttük olyan is, aki még a Kr. előtti 2. évezred közepén uralkodó kassú dinasztia királya volt, de szerepel III. Sulmánu-adarídunak (Asszurbanipál fia, kb. 859–824) kortársa, a babiloni Mardik-Zakir-sumi királynak a neve is. A különös jelenségre az a legegyszerűbb magyarázat, hogy házasságkötések és örökségek révén az egymást váltó uralkodók és dinasztiák nemcsak nemzedékről nemzedékre, hanem dinasztiáról dinasztiára is átörökítették kincseiket. Mivel a legutolsó, említett név II. Sarrukín, az a valószínű, hogy Ya-Ba-A az ő felesége volt. A rendelkezésre álló beszámolókból egyelőre nem derül ki, hogy a kincsek mely részei származnak a korábbi évszázadokból.

A teljes anyag ismerete nélkül egyelőre fel sem lehet mérni pontosan a két sír jelentőségét. Az kétségtelen, hogy a 3. évezred közepe táján élt *Pu-ábi* hercegnőnek még a húszas évek végén Ur városában megtalált „aranysírja" mellett és után e két sír az eddig felfedezett egyedüli királyi temetkezés az egész ókori Mezopotámiából. Érintetlenül megmaradt állapotuk mellett különös fontosságot kölcsönöz nekik az, hogy a korszakból eddig rendelkezésre álló ékszerek – mind számukat, mind művességüket tekintve – szerények.

Makkay János

Slawomir Mrozek

Feketepiac

Abban a kerületben találtam magam, ahol elég sűrűn előfordul, hogy gyanús alakok bukkannak fel a sikátorokból, kapualjakból és mindenféle üzleteket ajánlgatnak a járókelőknek.

A leggyakrabban ékszert kínálnak eladásra, persze aztán kiderül: hamisat.

Pont egy ilyen pofa intett nekem egy kapu alól.

– Pssszt! Nem vesz egy rabszolgát?

Elmorfondíroztam a dolgon. Igaz, a rabszolga-kereskedelem tilos, de legalább egy azért elkelne otthon.

– Attól függ. Előbb látni szeretném az árut.

– De hiszen látja.

– Nem értem.

– Én magam volnék az eladó rabszolga.

– Lehetetlen.

– Miért lenne az? Mint a kommunista állam állampolgára, az állam rendelkezett velem, de most, hogy szétesett, tulajdonos nélkül maradtam.

– Azaz: immár senkinek a tulajdonát nem képezi, tehát ön nem rabszolga. Uram, ön szabad ember.

Elsírta magát.

– Mondja, miért hányja a szememre a szerencsétlenségemet? – kiáltott fel. – Inkább döntse el, megvesz, vagy sem, ne kínozzon tovább.

– Hogyhogy, ön nem akar szabad lenni?

Letörölte a könnyeit.

– A szabad embernek keményen dolgoznia kell, uram. Márpedig méltóság is van a világon, kérem.

Otthagytam, az ajánlatával együtt.

A rabszolgatartás erkölcstelen, s én mélységesen erkölcsös ember vagyok. Nem is beszélve arról, hogy demoralizált személyzetre semmi szükségem.

Szalai Attila fordítása

Vizuális igénytelenség

Ép ernyő a képernyő?

Beszélgetés Wieber Marianne jelmeztervezővel

A képernyő képzőművészei, a látvány létrehozói rendszerint a rendező holdudvarában tanyáznak, még a dramaturgoknál is rejtettebb zugolyban. A jelmeztervezőnek például mindössze háromszoros megszólítás dukál: elsőként a rendező sorolja fel többnyire lázas látomásait, majd higgadtabb hangon szól maga a mű, s végül a néző tetszésének vagy elutasításának gesztusában benne foglaltatik a jelmez is.

Wieber Marianne 1973 óta hajol tervezőasztala fölé, munkái szerint nemcsak lankadatlan szorgalommal, hanem mindenkor friss és eleven képzelőerővel. A televízió műhelyeiben több mint ötszáz produkció – közöttük tévéoperák és tucatnyi sorozatok – jelmezei készültek szakavatott irányításával. Veszprémben, a hazai tévéfilmek fesztiválján, ahol ritka kivételnek számított, ha a jelmeztervezőt is felhívták az ünnepeltek pódiumára, Wieber Marianne három díjat is kapott, ezek sorában a legbecsesebb az Angelika nővér kosztümjeiért megítélt magas jutalom. (Ez fontosabb volt, mint a pompás öltözékek megtervezéséért kijáró érdemes művészi kitüntetés.)

A Vígszínház, a pécsi, a szegedi és a budapesti Nemzeti Színház (az utóbbi az Egy szerelem három éjszakája című zenés játék jelmeztervezését bízta rá) plakátjain gyakorisággal feltűnik Wieber Marianne neve, a Színház- és Filmművészeti Főiskolán hosszú időn át tanította a művészpalántákat. E gazdag szakmai múlt késztetett bennünket arra, hogy vele beszélgessünk a tévé vizuális kultúrájáról.

– A Magyar Televízióban a látványt mellékesnek tekintik. A hazai képernyőnek nincs egyéni stílusa, alaposan felborult az értékrend. A művészi produkciókban az önkényes önmegvalósítók ízlése dominál, igen gyakori a rendezői műveletlenségből fakadó látványigénytelenség, mert egynémely rendező képzőművészeti érdeklődése az impresszionizmusnál megrekedt. Mit tesz a hiányos műveltségű rendező? Polgárt pukkaszt, ott ahol már nincs polgár, majd ismét polgárt pukkaszt egy rendszert váltó országban, ahol még nincs polgár. Kóklerséggel, analfabetizmussal semmire sem lehet menni.

– Szavai kemények, de úgy érzem, igazságosak. A tévével kötött szerelmünk hajnalán sokan reménykedtünk abban, hogy a televízió egy kicsit pótolja a sekélyes iskolai rajztanítást, a gyatra ipari termékek látványát ellensúlyozza a képernyőn megjelenő korszerű háttér, s még az ülőalkalmatosságok, a használati tárgyak is esztétikai élményt kínálnak.

– Vannak televíziók, ahol bizony a bemondó frizurájától, a riportalany foteljén át a műsorvezető zakójáig minden egyfajta követésre érdemes példát sugall. Nálunk a kellékes megnyugodva sóhajt fel, ha az egyre szaporodó beszélgető-politizáló műsorokhoz egy megfelelő asztalt, s e bútorhoz illeszkedő féltucat széket talál.

– Ezt is, mint megannyi televíziós megjelenítést, az anyagiak motiválják?

– A produkciók létrehozásánál jelentős szempont a pénzügyi keret. De amiről én beszélek, az a legcsekélyebb mértékben sem függ össze a pénzszűkével. Az igényesség, a felkészültség sok mindent pótolhat. Nem engedhető meg, amit éppen a minap tapasztaltam, hogy valaki az Ecserin szedje össze a soros munkájához szükséges jelmezeket. A Magyar Televízió díszlet- és jelmeztervező kara az intézmény fennállása alatt sohasem jelentette ki mámoros megnyugvással, hogy a televízió vezetői rendelkeznek némi tervezői szemlélettel, van fogalmuk a rájuk bízott médium vizuális esélyeiről, ám a művek, a feladatok – volt olyan esztendő, amikor a Nyitott könyvvel és más dramatikus „betétműsorokkal" együtt 130 tévéjáték készült – felfokozott vizuális készenlétre serkentették e kultúra művelőinek lelkes csapatát. Az elmúlt évtizedekben még az is előfordult, hogy a bemondók, a műsorvezetők „gúnyaügyben" konzultáltak a tervezőkkel. A mostani állapot szinte minősíthetetlen. A képi fegyelem teljesen fellazult, a belső politikai küzdelem fásulttá, lélektelenné alakítja a természeténél fogva amúgy is mechanikus munkát. Mindezt tetézi a külföldi, kivitelezését tekintve gazdag produkciók esetenkénti sivársága. Mint tapasztalhattuk – főleg az amerikai filmekben – a sztárok és maga a sztori fontos, minden más igénytelenséget áraszt. Televíziónk szinte habzsolja ezt az igénytelenséget, mert mint tudjuk, orcáját korábban kelet felé fordította, most nyugatról reméli a művészi vitaminokban dús napfényt.

– Nem kerülhető meg a közhely: a korábban színházba, moziba, olykor-olykor hangversenyre járó „kisember", mert nem képes lépést tartani az emelkedő zsöllyeárakkal, mindinkább a képernyő elé kényszerül. A tévének kellene kínálnia valamiféle kárpótlást.

– Szerintem ebben a mind nehezebbé váló szociális helyzetben a tévének *kötelessége* lenne kidolgoznia a „kárpótlás technológiáját", vagyis azt a műsorszerkezetet, ami által a legtöbbet nyújthatná azoknak, akik önhibájukból kisodródtak a kultúra körforgásából. Már említettem, e többletfeladat teljesítéséhez nem kell feltétlenül pénz, a mi televíziónk archívuma *igen gazdag*, jelmezraktáraink *kincsesházhoz* mérhető. Ismeri a lego-játékot? Nos, e játék szisztémája szerint megforgatható lenne az a hatalmas szellemi arzenál, ami jelenleg a tévé birtokában van.

– Hallani riasztó híreket arról, hogy ebben a fenekestől felfordított helyzetben illetéktelen kezek apasztják a tévé raktárait.

– Hogy apasztják-e ezt nem tudhatom. Arra már magam is figyelmes lettem, hogy az általam tervezett jelmezek el-eltünedeztek, és valahol, valakin láthatóvá váltak.

– A tévében nincs szellemi tulajdonvédelem?

– Csak a saját munkáim sorsáról tudok beszélni. Ha valaki – mondjuk egy külső szerv – „kölcsön" veszi az általam tervezett jelmezeket, azért én *egy fillért sem kapok*, márpedig én csak a saját cégemnek vagyok köteles ingyen tervezni. Szóval a szellemi munkák eltulajdonítása, a plágium örök konfliktushelyzet a televízión belül, feloldása nem egyhamar várható. A jelmez- és más kincsraktárakkal kapcsolatban van nagyobb baj is: ezek az értékek szépen lassan kezdenek *pusztulni*, megóvásukkal életre galvanizálásukkal senki sem foglalkozik. Félő, hogy a hangos csatazajban és politikai nyelvöltögetésben e terület végképp nem kap figyelmet.

– Az átalakítás, az intendáns- és produceri rendszer hogyan érintette a tervezőket?

– Ha figyelmesen nézi a tévé napi kínálatát, a képernyőn eluralkodó reklámmennyiséget, a beszélgetőműsorokat, az egy kézen megszámolható évi tévéjátékok számát, akkor kikövetkeztethető a verdikt: a tévének valószínűleg nincs, vagy nem lesz szüksége tervezőkre.

– Most hányan vannak?

– Díszlet- és jelmeztervezők mintegy huszonöten vagyunk, a foglalkoztatásunk meglehetősen rapszodikus. Központi állományban vagyunk, bár én nem panaszkodhatom a foglalkoztatásra, de vannak, akik munka nélkül maradnak. Ezek búslakodnak, vagy emésztik magukat.

– Mi a teendő?

– Ezt még a politikusok sem tudják. Mi mindenesetre szakmai sértésre csak szakmai módon tudunk válaszolni: létrehoztunk egy állandó kiállítást, amelynek bemutatkozása Egerben volt, további városok ismerhetik meg majd a magyar tévések munkáit, reményeink szerint a bécsiek is láthatják majd alkotásainkat. A belső gettót is szeretnénk megszüntetni, hogy dramaturg, operatőr, rendező és tervező ismét műhelyszerűen, közösen munkálkodjék a látványban gazdagabb képernyő megteremtésén.

Párkány László

WIEBER Marianne

Elhunytak – valahol Oroszországban (37.)

Lapunk folytatja azon névsor közzétételét, amely a háború alatt és után hadifogolyként, a GULAG börtöneiben és az orosz kényszermunkatáborokban elhunyt magyarok fellelhető adatait tartalmazza. A rövidítések: hdf (hadifogoly); km (kényszermunkás, málenkij robotra elhurcolt). A csillag az adat hiányát jelenti. Amennyiben bárki a hozzátartozóját vélné a névsorban felfedezni, kérjük, forduljon a Magyar Vöröskereszt lakhelye szerinti megyeszékhelyen működő szervezetéhez. Egyidejűleg felkérjük hazánk lakosságát, az érdekelteket és a humanitárius érzésektől vezérelteket egyaránt, hogy e nem kis kiadással járó munkát anyagi lehetőségeikhez képest támogassák. Adományaikat a Magyar Vöröskeresztnek a Magyar Külkereskedelmi Banknál vezetett 203-29725-7007 számú számlájára „Az Oroszországban elhunyt foglyok azonosítása" megjelöléssel szíveskedjenek befizetni.

Név	Szül. éve, helye vagy lakóhelye	Rangja	Elhunyt	Fogság jellege
Kovács József	1926. Vásárosnamény (Bereg m.)	*	1946. 03. 04.	hdf
Kovács József	1923. (Hajdú m.)	szakaszv.	1945. 02. 07.	hdf
Kovács József	1922. Cserénfa (Somogy m.)	honvéd	1945. 05. 31.	hdf
Kovács József	1922. (?) puszta (?) Vily (?)	honvéd	1945. 07. 12.	hdf
Kovács József	1922. Ludány (Nógrád m.)	honvéd	1947. 10. 08.	hdf
Kovács József	1921. *	szakaszv.	1944. 12. 04.	hdf
Kovács József	1920. Kaposvár	tizedes	1943. 03. 27.	hdf
Kovács József	1920. Miskolc (Borsod m.)	honvéd	1946. 10. 03.	hdf
Kovács József	1929. Kecskemét (Bács m.)	honvéd	1945. 04. 08.	hdf
Kovács József	1919. *	honvéd	1945. 09. 04.	hdf
Kovács József	1918. *	*	1945. 01. 06.	hdf
Kovács József	1916. Rábacsécsény (Győr m.)	törm.	1945. 12. 22.	hdf
Kovács József	1915. Budapest	tizedes	1945. 12. 03.	hdf
Kovács József	1915. *	honvéd	1945. 01. 11.	hdf
Kovács József	1914. *	honvéd	1943. 03. 02.	hdf
Kovács József	1914. Budapest	honvéd	1946. 04. 20.	hdf
Kovács József	1914. Jászárokszállás (Szolnok m.)	honvéd	1945. 01. 07.	hdf
Kovács József	1914. Halászi (Moson m.)	honvéd	1944. 12. 01.	hdf
Kovács József	1914. *	honvéd	1943. 03. 02.	hdf
Kovács József	1913. *	honvéd	1943. 11. 01.	hdf
Kovács József	1912. Sárdbogárd, Kossuth L. u. 55.	szakaszv.	1946. 04. 07.	hdf
Kovács József	1912. (Zala m.)	szakaszv.	1946. 08. 30.	hdf
Kovács József	1911. *	honvéd	1945. 02. 22.	hdf
Keresztesi János	1900. (Tolna m. ?)	honvéd	1946. 12. 02.	hdf
Keresztes Mihály	1921. *	honvéd	1945. 01. 31.	hdf
Kovács József	1911. *	honvéd	1945. 04. 20.	hdf
Kovács József	1914. Bezi (Győr m.)	őrvez.	1945. 04. 06.	hdf
Kovács József	1923. Kéthely (Somogy m.)	honvéd	1948. 06. 23.	hdf
Kovács József	1918. *	honvéd	1945. 01. 23.	hdf
Kovács József	1914. Budapest (?)	honvéd	*	hdf
Kovács József	1904. Kiskunfélegyháza (Bács m.)	*	1945. 02. 11.	hdf
Kovács József	1909. *	honvéd	1945. 02. 12.	hdf
Kovác (Kovács?) József	1920. *	honvéd	1945. 01. 27.	hdf
Kovács József	1913. Kőtelek (Szolnok m.)	szakaszv.	1945. 03. 11.	hdf
Kovács József	1922. Horvátnádalja (Vas m.)	honvéd	1946. 11. 04.	hdf
Kovács József	1921. Páty (Pest m.)	honvéd	1945. 05. 28.	hdf
Kovács József	1920. *	*	1945. 01. 07.	hdf
Kovács József	1919. Nagykőrös (Pest m.)	honvéd	1945. 02. 12.	hdf
Kovács József	1916. Szeged (Csongrád m.)	honvéd	1945. 03. 08.	hdf
Kovács József	1910. Újkécske (Pest m.)	honvéd	1945. 04. 03.	hdf
Kovács József	f1906. *	*	1945. 02. 11.	hdf
Kovács József	1906. Pápa (Veszprém m.)	szakaszv.	1945. 04. 07.	hdf
Kovács József	1913. Hódmezővásárhely	honvéd	1945. 09. 23.	hdf
Kovács József	1907. (Somogy m.)	szakaszv.	1943. 03. 24.	hdf
Kovács József	1892. Debrecen (Hajdú m.)	törm.	1946. 02. 13.	hdf
Kovács József	1913. *	*	1945. 01. 15.	hdf
Kovács József	1920. *	honvéd	1945. 02. 11.	hdf
Kovács József	1926. *	honvéd	1945. 04. 30.	hdf
Kovács József	1918. Feldebrő (?) Füzesabony (?)	őrvez.	1945. 04. 26.	hdf
Kovács József	1917. *	*	1945. 01. 08.	hdf
Kovács József	1917. Tiszalök (Szabolcs m.)	*	1945. 03. 22.	km
Kovács József	1914. Vép (Vas m.)	honvéd	1947. 02. 27.	hdf
Kovács József	1912. Debrecen (Hajdú m.)	szakaszv.	1946. 03. 28.	hdf
Kovács József	1911. Emőd (Borsod m.)	honvéd	1945. 10. 07.	hdf
Kovács József	1908. *	honvéd	1943. 03. 14.	hdf
Kovács József	1908. Kaposmérő (Somogy m.)	honvéd	1943. 07. 14.	hdf
Kovács József	1908. Tápió (?) (Pest m.)	*	1945. 03. 23.	hdf
Kovács József	1907. Nagy (?)	honvéd	1945. 02. 09.	hdf
Kovács József	1906. Újszász (Pest m.)	*	1945. 04. 13.	hdf
Kovács József	1905. Dad (Komárom m.)	honvéd	1946. 01. 02.	hdf
Kovács József	1899. *	*	1945. 01. 24.	hdf
Kovács József	1894. Tésa (?) (Nógrád m.)	honvéd	1945. 01. 29.	hdf
Kovács Jónás (János?)	1913. *	honvéd	1943. 03. 01.	hdf
Kovács Jónás (János?)	1919. *	honvéd	*	hdf
Kovács István	1926. *	*	1945. 04. 01.	hdf
Kovács Imre	1895. *	*	1945. 02. 02.	km
Kovács József	1907. *	*	1944. 12. 22.	hdf
Kovács József	1907. Csépa (Szolnok m.)	*	1945. 02. 06.	hdf
Kovács József	1906. Berente (Borsod m.)	*	1945. 10. 10.	hdf
Kovács József	1906. Budapest	honvéd	1945. 02. 15.	hdf
Kovács József	1905. Kistálya (?) (Borsod m.)	honvéd	1943. 04. 07.	hdf
Kovács József	1905. Nemesvid (Somogy m.)	honvéd	(?) 10. 13.	hdf
Kovács József	1902. *	honvéd	1944. 12. 22.	hdf
Kovács József	1901. Debrecen, Csapó u. (Hajdú m.)	honvéd	1945. 02. 13.	hdf
Kovács József	1898. *	*	1945. 04. 20.	km
Kovács József	1922. Szelevény (Szolnok m.)	honvéd	1945. 06. 22.	hdf
Kovács József	1921. Győrvár (Vas m.)	honvéd	1945. 02. 23.	hdf
Kovács József	1921. Tiszafüred (Heves m.)	honvéd	1945. 02. 20.	hdf
Kovács József	1920. Győrság (Győr m.)	szakaszv.	1949. 01. 14.	hdf
Kovács József	1920. Szentpéterszeg (Bihar m.)	honvéd	1945. 06. 26.	hdf
Kovács József	1919. Balsa (Szabolcs m.)	honvéd	1945. 02. 02.	hdf
Kovács József	1910. Borsodszentgyörgy (Borsod m.)	honvéd	1943. 03. 03.	hdf
Kovács József	1909. Szolnok (?)	*	1945. 04. 20.	hdf
Kovács József	1908. Gige (Somogy m.)	honvéd	1947. 06. 20.	hdf
Kovács József	1908. Hajdúhadház (Hajdú m.)	honvéd	1945. 02. 05.	hdf
Kovács József	1908. Gige (Somogy m.)	honvéd	1945. 02. 05.	hdf
Kovács József	1921. Debrecen (Hajdú m.)	honvéd	1945. 06. 09.	hdf
Kovács József	1917. Szepetnek (Zala m.)	honvéd	1945. 11. 19.	hdf
Kovács József	1908. *	*	1945. 01. 06.	hdf
Kovács József	1922. Márianosztra (Nógrád m.)	honvéd	1945. 02. 06.	hdf
Kovács József	1922. (Pest m.)	honvéd	1945. 04. 20.	hdf
Kovács József	1909. Putnok (Borsod m.)	honvéd	1942. 11. 25.	hdf
Kovács József	1909. Debrecen (Hajdú m.)	őrvez.	1946. 02. 15.	hdf
Kovács József	1909. *	honvéd	1945. 02. 24.	hdf
Kovács József	1921. Borota (Bács m.)	honvéd	1945. 06. 19.	hdf
Kovács József	1919. Szenta (Somogy m.)	szakaszv.	1945. 06. 01.	hdf
Kovács József	1912. Polgárdi (Fejér m.)	őrvez.	1945. 05. 13.	hdf
Kovács József	1911. *	honvéd	1945. 04. 19.	hdf
Kovács József	1909. Szentetornya (Békés m.)	*	1945. 06. 28.	hdf
Krisztián Imre	1911 *	honvéd	1945. 01. 01.	hdf
Krisztián Béla	1917. *	honvéd	*	hdf
Kriszti Imre	1911. *	honvéd	1945. 01. 10.	hdf
Kerek József	1906. Mezőkövesd (Borsod m.)	honvéd	1945. 03. 25.	hdf
Kerek István	1921. *	honvéd	1945. 01. 14.	hdf
Kókai István	1911. *	honvéd	1945. 05. 14.	hdf
Kincs János	1912. *	*	1945. 03. 01.	hdf
Künti Béla	1923. *	honvéd	1945. 03. 02.	hdf
Küntner Mihály	1906. Nagykamarás (Csanád m.)	*	1947. 07. 08.	km
Kunzel András	1910. *	honvéd	1945. 01. 03.	hdf
Künzel Antal	1905. *	*	1945. 05. 07.	hdf
Künzel Vendel	1902. *	*	1945. 04. 19.	km
Künzel G.	1910. *	honvéd	1945. 10. 13.	hdf
Künzel Ferenc	1910. *	honvéd	1943. 05. 08.	hdf
Keresztes József	1898. *	honvéd	1945. 03. 28.	hdf
Kerekes János	1903. *	honvéd	1943. 02. 19.	hdf
Kerepes Ferenc	1919. Magyarsarlós (Baranya m.)	honvéd	1945. 05. 15.	hdf
Kerepesi József	1892. Atkár (Heves m.)	*	1945. 02. 21.	km
Kerezsi János	1914. Pilis (Pest m.)	honvéd	1945. 11. 27.	hdf
Kerek Lajos	1921. *	honvéd	1945. 02. 11.	hdf
Kerek Lajos	1921. Mátészalka (Szatmár m.)	honvéd	1945. 01. 26.	hdf
Kerek Péter	1921. Gyöngyös (Heves m.)	tizedes	1945. 06. 21.	hdf
Kerek Sándor	1923. Mátraszentimre (Heves m.)	honvéd	1947. 08. 05.	hdf
Kerek János	1904. Jászszentandrás (Szolnok m.)	honvéd	1945. 01. 19.	hdf
Kerekes Mihály	1894. *	honvéd	1944. 12. 23.	hdf
Kerékgyártó György	1914. Pócspetri (Szabolcs m.)	szakaszv.	1946. 08. 20.	hdf
Kerékgyártó István	1928. Budapest, X. ker.	*	1945. 11. 22.	km
Kerékgyártó Sándor	1921. Bogács (Borsod m.)	honvéd	1947. 03. 18.	hdf
Kerekes Sándor	1912. Budapest	honvéd	1943. 03. 30.	hdf
Kerekes Imre	1912. Szirma (Borsod m.)	honvéd	1945. 09. 10.	hdf
Kerekes Rezső	1914. *	honvéd	1943. 04. 14.	hdf
Kerekes Mihály	1913. *	honvéd	1945. 13. 12.	hdf
Kerekes Sándor	1899. *	*	1945. 01. 29.	hdf
Kerekes Béla	1922. Okány (Bihar m.) (?)	tizedes	1945. 03. 25.	hdf
Kerekes Béla	1914. Balmazújváros, Kossuth u. 57.	*	1945. 04. 22.	km
Kerekes Bertalan	1905. Szemere (Abaúj-Torna m.)	honvéd	1947. 08. 22.	hdf
Kerekes Géza	1926. Balmazújváros, Kossuth u. 23.	*	1947. 01. 31.	km
Kerekes György	1927. Balmazújváros (Hajdú m.)	*	1947. 02. 07.	km
Kerekes György	1908. Budapest	honvéd	1946. 01. 07.	hdf
Kerekes Gergely	1921. Csongrád (Csongrád m.)	honvéd	1945. 04. 02.	hdf
Kerekes György	1901. Balmazújváros (Hajdú m.)	*	1945. 01. 12.	km
Kerekes Gyula	1908. Hajdúböszörmény (Hajdú m.)	honvéd	1945. 05. 27.	hdf
Kerekes Kálmán	1898. *	honvéd	1945. 03. 20.	hdf
Kerekes Imre	1903. *	*	1945. 06. 25.	hdf
Kerekes Imre	1912. *	*	1944. 12. 29.	hdf
Kerekes Imre	1903. Balmazújváros (Hajdú m.)	*	1947. 01. 10.	km
Kerekes Imre	1915. *	honvéd	1945. (?)	hdf
Kerekes Imre	1912. *	*	1944. 12. 13.	hdf
Kerekes József	1919. *	honvéd	1945. 05. 04.	hdf
Kerekes József	1922. Kecskemét	szakaszv.	1945. 09. 28.	hdf
Kerekes József	1920. Nyírparasznya (Szatmár m.)	honvéd	1946. 10. 03.	hdf
Kerekes István	1909. Besenyőtelek (Heves m.)	honvéd	1945. 01. 27.	hdf
Kerekes István	1916. Apátfalva (Csanád m.)	honvéd	1945. 05. 04.	hdf
Kerekes István	1906. Taktaharkány (Zemplén m.)	tizedes	1946. 10. 25.	hdf
Kerekes István	1919. Apátfalva (Csanád m.)	honvéd	1945. 01. 19.	hdf
Kerekes Kálmán	1914. *	*	1945. 01. 19.	hdf
Kerekes Károly	1906. *	honvéd	1946. 02. 19.	hdf
Kerekes Károly	1914. Hajdúszoboszló (Hajdú m.)	*	1946. 06. 12.	km
Kerekes Lajos	1900. Békéscsaba	honvéd	1944. 12. 11.	hdf
Kerekes László	1911. *	honvéd	1945. 03. 12.	hdf
Kerekes László	1918. Csongrád (Csongrád m.)	*	1945. 04. 08.	hdf
Kerekes László	1911. Balmazújváros (Hajdú m.)	honvéd	1944. 12. 11.	hdf
Kerekes László	1911. *	honvéd	1945. 03. 12.	hdf
Kerekes László	1918. Csongrád (Csongrád m.)	*	1945. 04. 08.	hdf
Kerekes László	1911. Balmazújváros (Hajdú m.)	*	1947. 01. 15.	hdf
Kerekes László	1918. Pilis (Pest m.)	*	1945. 03. 21.	hdf
Kerekes László	1907. Öcsöd (Békés m.)	honvéd	1945. 02. 26.	hdf
Kerekes Litner József	1910. *	*	1946. 12. 10.	km
Kerekes Mihály	1900. Kastélyosdombó (Somogy m.)	honvéd	1945. 01. 25.	hdf
Kerekes Pál	1906. Cegléd (?) (Pest m.)	honvéd	1946. 01. 26.	hdf
Kerekes Pál	1899. *	*	1945. 02. 23.	hdf
Kerekes Péter	1925. Balmazújváros (Hajdú m.)	*	1947. 02. 07.	km
Kerekes Péter	1902. Balmazújváros, Kossuth u. 23.	*	1946. 12. 26.	km
Kerekes Rezső	1914. Diósgyőr (Borsod m.)	honvéd	1943. 04. 14.	hdf
Kerekes István	1894. *	*	1945. 02. 12.	hdf
Kerekes Ferenc	1892. *	honvéd	1945. 03. 24.	hdf
Kerekes Ferenc	1912. Debrecen	zászlós	1946. 07. 18.	hdf
Kerekes Ferenc	1921. Balmazújváros (Hajdú m.)	honvéd	1945. 05. 26.	hdf
Kerekes Ferenc	1911. Balmazújváros, Kossuth u. 23.	honvéd	1945. 09. 04.	hdf
Kerekes Ferenc	1921. Pálmonostora (Bács m.)	*	1948. 06. 15.	hdf
Kerekes Ferenc	1905. *	honvéd	1945. 04. 01.	hdf
Kerekes Ferenc	* *	*	1944. 12. 26.	hdf
Kerekes Fábián	1914. Kispest	zászlós	1945. 11. 27.	hdf
Kerekes Sándor	1913. Derecske (Bihar m.)	tizedes	1945. 04. 03.	hdf
Kerekes Sándor	1920. Mikepércs (Hajdú m.)	honvéd	1946. 05. 19.	hdf
Kerekes Sándor	1909. (Heves m.) (?)	törm.	1946. 10. 28.	hdf
Kerekes János	1920. *	*	1945. 04. 26.	hdf
Kerekes János	1920. *	honvéd	1945. 01. 03.	hdf
Kerekes János	1912. Budapest	honvéd	1943. 03. 30.	hdf
Kerekes János	1908. Gyöngyöstarján (Heves m.)	honvéd	1945. 02. 17.	hdf
Kerekes János	1914. Hidvégardó (Abaúj-Torna m.)	szakaszv.	1952. 01. 17.	hdf
Kerekes János	1921. *	honvéd	1945. 01. 08.	hdf
Kerekes János	1915. *	*	1945. 03. 08.	hdf
Kerekes János	1917. *	honvéd	1945. 01. 20.	hdf
Kerékgyártó Albert	1897. (Borsod m.)	honvéd	1945. 02. 13.	hdf
Kereki Béla	1906. Hajdúszoboszló (Hajdú m.)	őrvez.	1946. 10. 29.	hdf
Kereki Lajos	1908. *	*	1945. 11. 15.	hdf
Kerekes Ferenc (Illés?)	1904. Balmazújváros (Hajdú m.)	honvéd	1945. 03. 09.	hdf
Kerekes István	1918. *	*	1944. 07. 22.	hdf
Kerékgyártó Sándor	1909. Báránd (Bihar m.)	honvéd	1945. 02. 06.	hdf
Kerekes (Kerepes?) Tibor	1920. *	*	1943. 06. 01.	hdf
Kerepes (Kerekes?) Ferenc	1912. *	honvéd	1945. 04. 07.	hdf
Kerepesi József P.	1882. Alpár (Pest m.)	*	1945. 02. 21.	hdf
Kerezsi Jánosné	1923. Soroksár (Pest m.)	*	1945. 03. 07.	km
Kerencze Béla	1909. *	honvéd	1944. 12. 10.	hdf
Keil Elemér	1911. Budapest	honvéd	1943. 02. 25.	hdf
Kajla Béla	1921. (Borsod m.)	honvéd	1945. 03. 29.	hdf
Kajla György	1903. *	honvéd	1944. 12. 12.	hdf
Kajla (Kállai?) János	1921. *	honvéd	1945. 01. 11.	hdf
Kallós Mihály	1899. *	honvéd	1945. 05. 31.	hdf
Kallós Ferenc	1919. (Veszprém m.)	tizedes	1945. 01. 10.	hdf
Kallós János	1921. *	honvéd	1945. 01. 14.	hdf
Kálmán Lajos	1913. *	honvéd	*	hdf
Kain Endre	* *	honvéd	1943. 03. 29.	hdf
Kovács János	1908. Apc (Heves m.)	honvéd	1946. 07. 20.	hdf
Kovács János	1922. Vörs (Somogy m.)	honvéd	1945. 03. 05.	hdf
Kovács János	1913. Szécsény (Nógrád m.)	szakaszv.	1943. 03. 08.	hdf
Kovács János	1923. Tokaj (Zemplén m.)	honvéd	1946. 04. 16.	hdf
Kovács János	1910. Kaposvár (Somogy m.)	*	1945. 07. 26.	hdf
Kovács János	1908. Pilis (Pest m.)	honvéd	1945. 04. 03.	hdf
Kovács János	1908. Sarkadkeresztúr (Bihar m.)	honvéd	1943. 04. 02.	hdf
Kovács János	1910. Levelek (Szabolcs m.)	honvéd	1947. 11. 03.	hdf
Kovács János	1921. *	tizedes	1945. 01. 17.	hdf
Kovács János	1910. Törökszentmiklós (Szolnok m.)	honvéd	1945. 05. 05.	hdf
Kovács János	1909. Németbóly (Baranya m.)	szakaszv.	1945. 04. 16.	hdf
Kovács János	1906. *	*	1945. 03. 02.	hdf
Kovács János	1901. Nyírkarász (Szabolcs m.)	*	1945. 02. 06.	hdf
Kovács János	1921. Gerse (Vas m.)	honvéd	1948. 02. 02.	hdf
Kovács János	1920. Hedrehely (Somogy m.)	szakaszv.	1946. 10. 01.	hdf
Kovács János	1913. (Somogy m.)	tizedes	1943. 05. 12.	hdf
Kovács János	1922. *	honvéd	1944. 12. 28.	hdf
Kovács János	1906. (Pest m.)	honvéd	1945. 05. 09.	hdf
Kovács János	1923. Polgár (Szabolcs m.)	honvéd	1945. 09. 04.	hdf
Kovács János	1921. Zámoly (Fejér m.)	honvéd	1945. 12. 11.	hdf
Kovács János	1921. Budapest	honvéd	1945. 06. 08.	hdf
Kovács János	1921. Pinnyéd (Győr m.)	zászlós	1945. 10. 20.	hdf
Kovács János	1920. Dég (Veszprém m.)	honvéd	1945. 03. 25.	hdf
Kovács János	1920. *	honvéd	1945. 04. 06.	hdf
Kovács János	1920. Tatárszentgyörgy (Pest m.)	honvéd	1945. 01. 17.	hdf
Kovács János	1920. *	honvéd	1943. 03. 05.	hdf
Kovács János	1919. Ároktő (Borsod m.)	honvéd	1943. 03. 29.	hdf
Kovács János	1919. *	honvéd	1945. 01. 17.	hdf
Kovács János	1918. Hort (Nógrád m.)	honvéd	1945. 08. 06.	hdf
Kovács János	1917. Bugyi (Pest m.)	honvéd	1945. 01. 17.	hdf
Kovács János	1916. *	honvéd	1943. 03. 23.	hdf
Kovács János	1916. Gyula (Békés m.)	honvéd	1945. 02. 20.	hdf
Kovács János	1915. Jász (?) (Szolnok m.)	honvéd	1943. 04. 09.	hdf
Kovács János	1914. Mezőpeterd (Bihar m.)	őrm.	1945. 07. 24.	hdf
Kovács János	1914. *	szakaszv.	1943. 03. 18.	hdf
Kovács János	1913. Nemesdéd (Somogy m.)	honvéd	1945. 11. 30.	hdf
Kovács János	1913. Acsád (?) Olajd (?) (Vas m.)	szakaszv.	1944. 10. 25.	hdf
Kovács János	1913. *	őrm.	1945. 03. 01.	hdf
Kovács János	1913. Miskolc	honvéd	1945. 10. 06.	hdf
Kovács János	1912. Gyula (Békés m.)	honvéd	1945. 11. 09.	hdf
Kovács János	1912. Szekszárd (Tolna m.)	honvéd	1945. 11. 22.	hdf
Kovács János	1912. Gyula (Békés m.)	honvéd	1945. 03. 14.	hdf
Kovács János	1911. Szarvas (Békés m.)	honvéd	1946. 04. 25.	hdf
Kovács János	1910. *	honvéd	*	hdf
Kovács János	1910. Heves (Heves m.)	tizedes	1943. 03. 15.	hdf
Kovács János	1910. Lőrinci (Nógrád m.)	honvéd	1946. 08. 04.	hdf
Kovács János	1910. Dorog (Esztergom m.)	őrm.	1945. 09. 05.	hdf
Kovács János	1910. *	*	1945. 01. 01.	hdf
Kovács János	1909. Szeged	honvéd	1945. 02. 19.	hdf
Kovács János	1907. *	honvéd	1944. 12. 23.	hdf
Kovács János	1907. Alberti (Pest m.)	honvéd	1946. 02. 08.	hdf
Kovács János	f1906. Zaránk (Heves m.)	szakaszv.	1945. 11. 23.	hdf
Kovács János	1906. *	honvéd	1945. 03. 27.	hdf
Kovács János	1906. *	honvéd	1945. 04. 19.	hdf
Kovács János	1905. Nagypeterd (Baranya m.)	honvéd	1945. 02. 22.	hdf
Kovács János	1904. Budapest	honvéd	1946. 07. 17.	hdf
Kovács János	1904. Hódmezővásárh, Mátyás u. 9.	honvéd	1946. 02. 25.	hdf
Kovács János	1903. Túrkeve (Szolnok m.)	*	1945. 03. 06.	hdf
Kovács János	1901. *	honvéd	1945. 01. 01.	hdf
Kovácsházi Mihály	1915. Szentes (Csongrád m.)	szakaszv.	1945. 02. 26.	hdf
Kövecses (Kovacsics?) Ágoston	1902. Tarnalelesz (Heves m.)	honvéd	1945. 02. 13.	hdf
Kövecses János	1906. Szentgál (?) (puszta)	honvéd	1942. 08. 09.	hdf
Kovácsi János	1909. *	honvéd	1943. 04. 10.	hdf
Kovácsics Lajos	1894. *	*	1945. 02. 13.	hdf
Kovácsics László	1922. Sand (Somogy m.)	tizedes	1945. 02. 28.	hdf
Kovácsics János	1899. (Veszprém m.) (?)	honvéd	1945. 19. 20.	hdf
Kovácsics János	1913. Battonya (Csanád m.)	szakaszv.	1945. 02. 18.	hdf
Kovács-Soproni Mihály	1913. Ordas (Pest m.)	honvéd	1945. 02. 19.	hdf
Kovácsi Imre	1906. Fülüjakab (Bács m.)	honvéd	1945. 04. 24.	hdf
Kovási Elemér	1896. *	*	1945. 01. 09.	hdf
Kovási István	1907. Kiskundorozsma	honvéd	1943. 03. 16.	hdf
Kovási János	1922. Kaposvár (Somogy m.)	törm.	1946. 15. 09.	hdf
Kavel Pál	1918. *	*	1945. 04. 04.	hdf
Kavel Sándor	1908. *	honvéd	1943. 03. 11.	hdf
Kövesdi Miklós	1920. Tisza (?) (Szolnok m.)	honvéd	1945. 04. 22.	hdf
Kovec István	1922. Tisza (?)	honvéd	1945. 03. 09.	hdf
Kövesi Béla	1917. *	*	1943. 05. 19.	hdf
Köveshegyi Pál	1909. *	honvéd	1945. 04. 28.	hdf
Kovzsicki Péter	1910. *	honvéd	1945. 03. 07.	hdf
Kövi Ferenc	1900. Szeged	*	1945. 08. 13.	hdf
Kovik József	1908. *	honvéd	1943. 03. 02.	hdf
Kovics (Kovács?) István	1912. *	honvéd	1945. 02. 06.	hdf
Kovic Pál	1912. *	honvéd	1943. 03. 06.	hdf
Kovics (Kavics?) Ferenc	1913. *	honvéd	1945. 02. 05.	hdf
Kavics J.	1917. *	*	1945. 03. 17.	hdf
Kavics János	1909. Sarud (Heves m.)	honvéd	1945. 03. 14.	hdf
Kovács Pál	1900. *	honvéd	1943. 03. 02.	hdf
Kovács István	1899. *	honvéd	1945. 01. 03.	hdf
Kovács István	1915. Budapest	honvéd	1944. 12. 11.	hdf
Kovács István	1915. Torbágy (Pest m.)	tizedes	1945. 04. 01.	hdf
Kovács István	1909. Iván (Sopron m.)	honvéd	1945. 12. 04.	hdf
Kovács István	1898. *	*	1945. 02. 01.	hdf
Kovács István	1908. Budafok (Pest m.)	szakaszv.	1945. 06. 22.	hdf
Kovács István	1923. Budapest	*	1946. 03. 29.	hdf
Kovács István	1906. Nemesnádudvar (Pest m.)	honvéd	1945. 03. 21.	hdf
Kovács István	1920. Sövényháza (Csongrád m.)	honvéd	1945. 02. 04.	hdf
Kovács István	1906. *	honvéd	1945. 02. 24.	hdf
Kovács István	1898. Hajdúnánás (Hajdú m.)	*	1945. 02. 23.	hdf
Kovács István	1917. Kiskundorozsma (Csongrád m.)	szakaszv.	1945. 03. 16.	hdf
Kovács István	1917. *	honvéd	1944. 11. 08.	hdf
Kovács István	1914. *	honvéd	1943. 02. 27.	hdf
Kovács István	1916. Makó (Csanád m.)	honvéd	1945. 02. 03.	hdf
Kovács István	1917. Erdőkövesd (Heves m.)	tizedes	1947. 01. 07.	hdf
Kovács István	1912. *	*	1944. 05. 03.	hdf
Kovács István	1922. Kisköre (Heves m.)	honvéd	1945. 12. 27.	hdf
Kovács István	1905. *	*	1956. 05. 25.	hdf
Kovács István	1920. Püspökladány (Hajdú m.)	*	*	hdf
Kovács István	1921. *	honvéd	1945. 02. 21.	hdf
Kovács István	1922. Makó (Csanád m.)	honvéd	1946. 06. 21.	hdf
Kovács István	1922. *	honvéd	1945. 03. 03.	hdf
Kovács István	1920. Molnaszecső (?) (Vas m.)	honvéd	1946. 033. 14.	hdf
Kovács István	1918. *	honvéd	1943. 03. 18.	hdf
Kovács István	1914. *	honvéd	1945. 07. 25.	hdf
Kovács István	1912. *	honvéd	1943. 03. 05.	hdf
Kovács István	1910. Debrecen	honvéd	1945. 12. 08.	hdf
Kovács István	1909. Kecskemét	honvéd	1945. 12. 24.	hdf
Kovács István	1918. Zala (?) (Zala m.)	szakaszv.	1947. 08. 04.	hdf
Kovács István	1917. *	*	1945. 03. 23.	hdf
Kovács István	1914. Volovec (?)	honvéd	1943. 08. 23.	hdf
Kovács István	1922. *	honvéd	1945. 05. 16.	hdf
Kovács István	1915. *	honvéd	1945. 04. 21.	hdf
Kovács István	1915. Karcag (Szolnok m.)	*	1945. 12. 25.	hdf
Kovács István	1915. Szeged, Alsó (?) Algyő (?)	honvéd	1945. 08. 21.	hdf
Kovács István	1914. Iván (Sopron m.)	honvéd	1945. 12. 04.	hdf
Kovács István	1914. *	honvéd	1945. 09. 12.	hdf
Kovács István	1912. Dunapentele (Fejér m.)	honvéd	1945. 12. 28.	hdf
Kovács István	1907. Bácsalmás (Bács m.)	honvéd	1945. 09. 16.	hdf
Kovács István	1905. Szeghalom (Békés m.)	honvéd	1945. 01. 31.	hdf
Kovács István	1919. Csákvár (Fejér m.)	törm.	1943. 08. 02.	hdf
Kovács István	1918. (Zala m.)	honvéd	1945. 06. 20.	hdf
Kovács István	1917. Sopron	honvéd	1945. 12. 08.	hdf
Kovács István	1913. (Békés m.)	honvéd	1945. 12. 09.	hdf
Kovács István	1913. Sárbogárd (Fejér m.)	*	1945. 10. 14.	hdf
Kovács István	1910. Röjtökmuzsaj (Sopron m.)	honvéd	1945. 12. 22.	hdf
Kovács István	1907. Karcag, Szt. István u. 23.	honvéd	1945. 11. 27.	hdf
Kovács István	1902. Zemplénagárd (Zemplén m.)	honvéd	1945. 04. 22.	hdf
Kovács Kelemen	1921. *	honvéd	1945. 09. 16.	hdf
Kovács Kálmán	1921. *	honvéd	1945. 05. 07.	hdf
Kovács Kálmán	1916. Szentkirályszabadja	szakaszv.	1945. 10. 13.	hdf
Kovács Kálmán	1921. Őriszentpéter (Vas m.)	tizedes	1945. 12. 03.	hdf
Kovács Kálmán	1912. (Vas m.)	honvéd	1945. 04. 25.	hdf
Kovács Kálmán	1910. Szalkszentmárton (Pest m.)	honvéd	1945. 03. 11.	hdf
Kovács Kálmán	1903. *	honvéd	1945. 06. 27.	hdf
Kovács Kálmán	1912. *	honvéd	1943. 03. 01.	hdf
Kovács Kálmán	1914. Jászberény (Szolnok m.)	honvéd	1947. 04. 23.	hdf
Kovács Kálmán	1904. Majsamiklósvár (Tolna m.)	tizedes	1946. 07. 12.	hdf
Kovács Kálmán	1923. Egyek (Hajdú m.)	honvéd	1945. 01. 01.	hdf
Kovács Kálmán	1921. *	honvéd	1945. 09. 16.	hdf
Kovács K.	1923. *	honvéd	1945. 03. 21.	hdf
Kovács Károly	1909. *	honvéd	1945. 11. 20.	hdf
Kovács Károly	1920. (Zala m.)	honvéd	1945. 08. 18.	hdf
Kovács Károly	1921. *	honvéd	1945. 11. 26.	hdf
Kovács Károly	1905. *	*	1945. 02. 18.	hdf
Kovács Káro

A kiállítás megtekinthető:

2001. szeptember 30-áig

Nyitva tartás:

április 30-áig	*1o - 16 óráig*
május	*1o - 18 óráig*
június 1 - augusztus 31	*1o - 18 óráig*
szombaton és vasárnap	*1o - 20 óráig*
szeptember	*1o - 18 óráig*

Hétfőn a múzeum zárva tart.

A kiállítás létrejöttének támogatásáért köszönetet mondunk:

Amerika a magyar kultúráért alapítvány

Budapesti Tavaszi Fesztivál

Lics pince - Budafok

A Nagytétényi Kastélymúzeum fenntartója:

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Nagytétényi Kastélymúzeum

1225 Budapest, Kastélypark u. 9 - 11.

Wieber

Ezeréves történelem
Wieber Marianne ruháiban elbeszélve

WIEBER Marianne

Az Iparművészeti Múzeum Nagytétényi Kastélymúzeuma tisztelettel meghívja Önt

Ezeréves történelem Wieber Marianne ruháiban elbeszélve

című kiállításának megnyitójára
2001. március 24-én, szombaton 18 órára

A kiállítást megnyitja:

Herbert Case
az Amerika a magyar kultúráért alapítvány elnöke

Gyurkovics Tibor
író

Wieber Marianne
Balázs Béla - díjas, érdemes művész
a Köztársasági érdemrend kiskeresztjével kitüntetett iparművész - jelmeztervező

Munkássága:
televíziós és mozifilmek, színházi és operaelőadások kosztümjeinek tervezése,
650 TV-produkció, 134 színházi bemutató;
Évekig tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskolán.

Kiállításai:
Műcsarnok, Bécs, Berlin, Róma, Helsinki,
Prága, Bergen, New Jersey

Legjelentősebb munkái:
Madách: Az ember tragédiája - 4 koncepcióban filmen és színpadon,
Katona: Bánk bán - filmen 2 verzióban,
Erkel: Bánk bán, Hunyadi László,
Verdi: Rigoletto, Othello, Trubadur, Falstaff,
Puccini: Bohémélet - filmen és színpadon
Rossini: Sevillai borbély - filmen és színpadon
Mozart: Varázsfuvola, Don Giovanni,
Csehov: Platonov szerelmei, Három nővér, Cseresznyéskert,
Molière: Nők iskolája - filmen és színpadon,
Tamási: Ábel - trilógia
Jókai: Mire megvénülünk, Fekete gyémántok, Erdély aranykora
Nemeskürty: Széchenyi - sorozat,
Mikszáth: Beszterce ostroma, Különös házasság - sorozatok -

Az utóbbi évek tevékenységéből:
„Magyar viselettörténet a honfoglalástól a 19. századig"
és az ehhez kapcsolódó „Magyarország története táncokban"
című összeállítás Bécsben a Collegium Hungaricumban
és a nagykövetség millecentenáriumi ünnepségén,
Párizsban Caroline monacói hercegnő bálján
és legutóbb Long Beach Island-en
hívta fel e figyelmet a magyar kultúrára.

A bemutató része volt több nagyszabású hazai rendezvénynek is.

A kastélymúzeum különleges értékű
„Bútortörténet a gótikától a biedermeierig"
című régmúlt otthonokat idéző kiállításában
Wieber Marianne ruhái megjelenítik a korabeli divatot.
Ezek a jelmezek nemcsak mímelik
a történelmi hűséget, minden darab
a legapróbb részletekig követi a kor viseletét,
nemes anyagokból, kizárólag igényes
kézi munkával készültek.

A megnyitó vendégei
a díszteremben megtekinthetik a
Kor - tánc
Kalandozás különböző korszakok között
zenében és táncban című előadást.

Koreográfus: *Aranyos Ágota*
Táncolják: *Aranyos Ágota*, *Zsombori Miklós*

Korok, virágok, jelmezek

Ötszáz év divatját mutatják az élő kiállítási tárgyak • FOTÓ: SZABÓ BARNABÁS

A meglévő kiállításokhoz szervesen illeszkedő tárlat nyílt a Nagytétényi Kastélymúzeumban. A szervezők az elmúlt ötszáz év virágkötészeti divatját idézik fel élő kompozíciókkal.

A tíz év után ismét látogatható, felújított nagytétényi Száraz–Rudnyánszky-kastélyban a bútormúzeum kapott helyet. A tárlat a gótikától a biedermeierig mutatja be az európai bútortörténetet. Most újabb színekkel, részletekkel egészítették ki a képet: a korabeli bútorok, a korszak divatját idéző ruhák mellett elhelyezték az akkori ízlésnek megfelelő élővirág-kompozíciókat is.

Aki tehát a hét végén a múzeumba látogat, úgy érezheti magát, mint egy igazi, lakott kastélyban, ahol a vendég tiszteletére most tettek virágot a vázába a háziak. Hogy egyetlen darabot ragadjunk ki: a barokk részben, a falfestményen lévő girlandokat élőben is elkészítették a virágkötők.

A díszudvaron rendezett vásáron palántákat, cserepes növényeket vásárolhatnak a látogatók. A Magyar Virágkötők Egyesületével közösen rendezett kiállítás hétfőig délelőtt tíz és este hat óra között tekinthető meg.

Érdemes megemlíteni, hogy a kastélymúzeum termeiben *Wieber Marianne*, Balázs Béla-díjas jelmeztervező, érdemes művész munkái is láthatók. A művész hazai és külföldi színházi, operaházi előadások jelmezei mellett a Magyar Televízió történelmi filmjeihez készített ruhákat: ezekből láthatunk válogatást. A ruhák egy része az egyesült államokbeli bemutatóról tért haza.

Ty. K.

magánszemély (konzorcium esetén a konzorciális szerződésben képviseletre
li megvásárlása a kiíró Ügyfélszolgálatán (Budapest XIII. ker., Újpesti rakpart
zereplő összegért.

solatos kérdésekben felvilágosítás kérhető: az ÁPV Rt. Ingatlanhasznosító
igán munkanapokon 8–16 óráig Gergely Jánostól, telefon: (1)237-4400/2917,
l, telefon: (1)237-4400/2674.

z árverés napján a fent megjelölt helyen és időpontban a bánatpénz átutalása-
gazolásával, valamint a kikiáltási árra vagy annál magasabb összegre szóló
vány egyidejű zárt, cégjelzés nélküli borítékban, átvételi elismervény ellenében
mellett. Konzorcium esetében a konzorciális megállapodást az
kell. A borítékon fel kell tüntetni az Üzleti tájékoztatóban megjelölt szöveget.
ánlat érvénytelen.

ző előtt, kizárólag kiíró képviselőinek jelenlétében kerülnek felbontásra, az
ött kerül lefolytatásra. Az ajánlattevők a kikiáltási árról, illetve a legmagasabb
tálhatnak. Egy-egy ráajánlás minimális összegét (licitlépcsőt) a fenti táblázat
tlant az árverésen legmagasabb vételárat ajánló veheti meg. Azonos vételár
résí vevő személyét sorshúzással kell megállapítani.

enni és vételi ajánlatot tenni személyesen vagy meghatalmazott útján lehet.
ozokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az árverésen
gosultságot igazolni kell a bánatpénz átutalását bizonyító okirattal, továbbá
yal, eredeti aláírási címpéldánnyal, társasági szerződéssel, 30 napnál nem
l, illetve a folyamatban lévő cégeljárást igazoló cégbírósági dokumentummal,
s ajánlat esetén az erre vonatkozó megállapodással.

szerződés írásba foglalásának kötelezettsége terheli. Az adásvételi szerződés
jékoztató mellékletét képezi. A teljes vételárat az árveréstől számított 15 (tizenöt)
gfizetni. A vételár kizárólag készpénzben fizethető, az árverési vevő bánatpénze a
a bánatpénz banki költségekkel csökkentett kamatai a Vevőt illetik. Amennyiben
ljes vételárat határidőn belül nem fizeti meg vagy a szerződést nem írja alá ezen
a bánatpénzt és kamatait elveszti, és az árverés eredménytelennek minősül.

rést (teljes egészében vagy egyes ingatlanok tekintetében) annak megkezdését
b 7 nappal kártérítési, illetve kártalanítási kötelezettség nélkül visszavonhatja. Ez
ánatpénz és a megvásárolt üzleti tájékoztató ellenértéke – az Üzleti tájékoztató
llenében – a jelentkezőknek hiánytalanul visszajár.

Tavasznyílás Mostarban

Hídépítő magyarok

Az a szokás errefelé Európában és csatolt részein, hogy időnként lerombolnak egy várost, városrészt, templomot, hidat. Aztán jön az igazságos vagy igazságtalan béke, de akármilyen is, a túlélők, akik nem tudnak belenyugodni, hogy valami eltűnt, összedőlt, újra akarják építeni a várost. De az újjáépítők vágyaihoz nem elég a belső kép, az emlék, hogy milyen is volt a kő, melyre iskolába menvén lépett az ember, milyen volt a piac, ahol bevásárolt, vagy milyen volt a templom, ahol az esküvőjét tartotta, bizony valami pontosabb kép kell a feltámadáshoz, az újjáépítéshez. Jól jön ilyen-

megoldás, a régi falakat újraépíteni, az ablakot, ajtót a helyére tenni. S egykét év, évtized után ez lesz a valóság, ez lesz az eredeti város, a valódi híd.

Csontváry Kosztka Tivadar 1903-ban festett két képet Mostarban, az egyiken az öreg híd van, a másikon a város egésze látszik a kertek felől, virágzó gyümölcsfák gyűrűjében. Az 1556-ban épült híd szivárványként feszül a Neretva folyó két partja között.

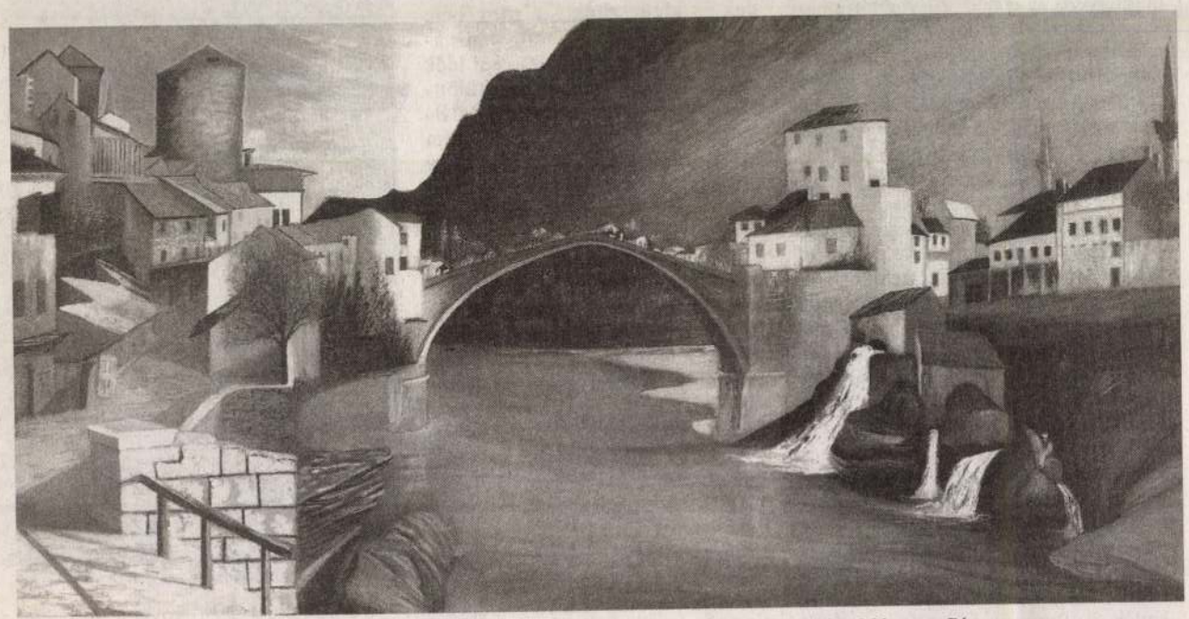

Csontváry Kosztka Tivadar **Római híd Mosztárban,** *1903, olaj, vászon, 92 x 185 cm, Csontváry Múzeum, Pécs*

A város előtt a kertekben emberek, asszonyok végzik a tavaszi munkát, hátrébb a város látszik színes házaival, mohamedán mecsetjével, minaretjeivel, keresztény nagytemplommal, s

lón már talán elkészült az a fémív, amire a híd vízbe hullott évszázados köveit – melyeket a temelija nevű kiváló mészkőből faragtak – építik fel, s amelyet a híd elkészülte után persze majd elbontanak. A városban – erről már nem írnak annyit az újságok, mint a háborúról – az újjáépítés munkái zajlanak. Csontvárynak, a zseniális magyar festőnek képei is mintául szolgálhatnának az újjáépítéshez. Talán csak annyiban, hogy milyen színű volt egy ház a híd mellett, vagy hol is álltak alma-, barack- és mandulafák a városban. Persze a tavasznak nem kell mintakép, eljön magától is, és fehér fátyolt borít a megtépázott fákra, a

Rakovszky Zsuzsa

Párbeszéd az időről

A: A múltnak sosincs vége. A jelen
– az is a múlt, álöltözetben.
Rozsdás lavór a még levéltelen
bodzabokor tövében, vizes böjti szelekben
fölszárnyaló papírzacskó, az égbe
kapaszkodva az ágak fekete szövedéke,
földmélyi ikreik, a gyökerek lenn –
ugyanaz a tavasz tíz éve, negyven éve:
soha nem múlik el, amit szerettem.

B: De az idõ, mint nyaktiló, lesújt.
Múlt és jelen közt ott a vérben
sikló penge. A póló, amit a szél lefújt,
s most ott hever az orgonabokor tövében,
nem röppen vissza a kötélre újra.
S ha valaki cigarettára gyújt a
szivárgó gázcsõ közelében,
a lángoló jelenbõl nincs visszaút a múltba,
két külön kontinens a „már nem" és a „még nem".

A: Ahogy az akna negyven éven át
ott vár a sűrű gazban
a kézre, mely kioldja lelkét, a robbanást,
ahogy a holt tavasz kísért az új tavaszban,
jéglapba zárva évtizedeket
kivár a gyűlölet, a szeretet,
amíg új kés sajog a régi sebben:
soha nem múlik el a szeretet,
ahogy nem múlik el a gyűlölet sem.

B: Sötét hernyók a porban, mint rég: dióvirág.
De ez nem az a por, és nem az a diófa.
A pók, amelyik itt rohan le-föl a kád
falán, meg amelyik lefolyt a lefolyóba,
ugyanolyan, de nem ugyanaz mégse.
Halott anyád a gének semmilyen cselvetése
nem hozza vissza, legfeljebb az álom.
Amit egynek mutat az érzések sötétje,

Wieber Marianne

Életre keltett tárgyak

Ezer év ruhái és bútorai Nagytétényben

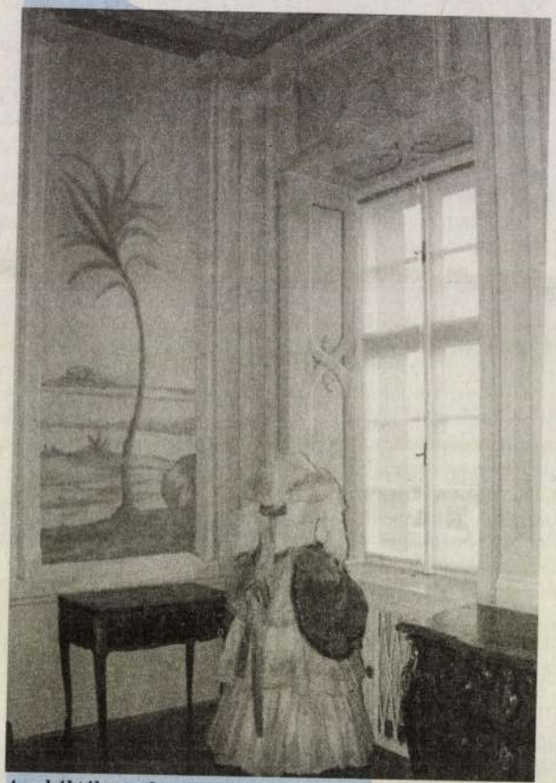

A ruháktól megelevenednek a szobák

Fotó: Figuli Judit

A nagytétényi Száraz–Rudnyánszky- kastély tíz év kényszerű szünet után a millenniumi évben rendhagyó öltözék- és bútortörténeti kiállítással nyitotta meg újra kapuit. A barokk kastélyépítészet e remeke ismét régi fényében pompázik, hála a gondos felújításnak. A műemléki restaurálás során a 60-as években napvilágra került díszítő falfestményeket most csodálatosan helyreállították, az épületet körülvevő park életre keltésekor ügyeltek arra is, hogy megőrizze sajátosan barokk jellegét.

A kastélymúzeum tatarozás előtt is az Iparművészeti Múzeum bútorgyűjteményének adott helyet. Jelenlegi állandó kiállítása a hagyományostól eltérően nem enteriőröket, hanem bútortörténetet mutat be. A huszonnyolc teremben időrendi sorrendben a gótikától egészen a modern kor hajnaláig követhetjük nyomon az európai bútorművesség alakulását. Természetesen a gyűjtemény nem teljes, de az egyes korszakokat reprezentáló stíluselemek, a jelentősebb európai központok egyéni eltérései, az új technikák bevezetése és elterjedése jól megfigyelhető a gondosan összeválogatott bútoregyütteseken. A feldolgozás erénye, hogy ahol lehetőség volt rá, külön bemutatásra kerültek a magyarországi műhelyek munkái – így nemcsak a párizsi és bécsi szalonok hangulatát ismerhetjük meg, hanem olyan sajátosan magyar darabokat is, mint például a Rákóczi-szék. A bútorok mellett kályhákat, csillárokat, ötvösmunkákat és textíliákat is láthatunk: közülük kiemelkedő szépségű és értékű műkincs az úgynevezett Medici-kárpit, melynek terveit Raffaello és két tanítványa készítette.

2001. március 25. és szeptember 30. között az állandó kiállítás az *Ezer év Wieber Marianne ruháiban elbeszélve* című kiállítással egészül ki. A kitűnő jelmeztervező az elmúlt 30 évben színházi és opera-előadásokhoz, történelmi filmekhez készített „históriás" jelmezeiből válogatott az egyes korszakokra jellemző öltözékeket. Wieber Marianne ruhái nem csak imitálják a korhűséget: nemes anyagokból, teljesen kézi munkával készültek, s így a legapróbb részletekben is hűségre törekednek. S csodálatosképp ezektől a ruháktól – pedig csak próbababák viselik őket – egyszerre élővé válnak a megmerevedett szobabelsők. Többé nem műkincseket, tetszhalott múzeumi tárgyakat látunk, hanem hölgyeket, amint egy kecses konzolasztalon megigazítanak egy csokor virágot vagy gyertyatartót. Szalont, ami szinte zsong a kárpitokba bújt fecsegéstől, és urakat írószekrényük mellett, vagy éppen egy kényelmes fotelben szivarozva. A múzeum lelkes vezetése további programokkal igyekszik ezt az elevenséget fokozni: szombat délelőttönként jelmezekbe bújva „kosztümös tárlatvezetésen" vehetünk részt, vagy megtekinthetjük a Company Canario együttes korstílusokat megidéző táncbemutatóját, sőt április utolsó hétvégéjén minden „szobába" a korbeli ízlésnek megfelelő virágcsokor került, melyeket festmények alapján készítettek el.

Világos Beatrix

Fürdővilág anno

Diana és vetélytársai

Szálló pára, fadézsák, vásznak, illatos fürdősók, meghitt beszélgetések, pihentető ejtőzések – a fürdők világa bizony nagyon vonzó tud lenni. Ebbe a világba kalauzolt bennünket a Parragh Galéria *Fürdővilág Anno* címmel februárban rendezett kiállítása. Az emeleten az üzlet, csempék, krómozott fémcsapok, sarokkádak és kiegészítők – a pincében, sejtelmes félhomályban, ami nagyon is illik a témához, régi idők emlékei, öntöttvas és fa, különféle rövid életű és tartós találmányok, és megannyi tabló. Nem is gondolná az olvasó, hogy mennyi tudnivalót, érdekes részletet rejt a budapesti fürdőkultúra története.

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem...

Végtére is Budapest fürdőváros, hivatalosan talán 1934 óta, tehát van mit dokumentálnunk. S ha már fürdőink nem is ragyognak régi fényükben, többségük eltűnt nyomtalanul a fővárosi polgárok életéből, a megmaradtak őrzik még hajdani dicsőséget.

Ki tudja például, mi állt valaha a mai Belügyminisztérium helyén? Először a Sóhivatal. (Nem vicc! Tényleg ott állt.) Utána pedig egy nevezetes pesti műintézmény, a Diana fürdő... „A fürdőházban – olvashatjuk a múlt század közepén kelt írásban – egyszersmind 2 nagy galvano-electrikai legújabb mód szerint készített gép van két fiatal törekvő orvos által fölállíttatva, a melyekből a galvano-electrikai folyam valamennyi fürdőszobákon keresztül vezettetik, s nem ritkán bizonyos betegségekben

fürdőkultúra még tovább fejlődött a török korban, hiszen a török vallási szokásokban kiemelt szerepe van a fürdőknek. A Rudas fürdőben, a törökök „jesil direkli ilidzsászi"-jában, Zöldoszlopos Fürdőjében mai napig megcsodálhatjuk a nyolcszögletű medencét magába foglaló kupolacsarnokot. És megépült a

Wieblinger Alajos

A Magyar Karton-
nyomó Ipar Rt. gyár
vésnöki osztályának
főnöke a textil nyo-
mott díszítések rajzát
tanította az ékitmé-
nyes és textilosztály
keretein belül -

Éjmisk 1917/18.

3. C.

Tanította a művésést
és maratást és a kar-
tonnyomóducok
előállítását u.o. 19.C

506-509. Székely Bertalan.

Sz.Kolozsvárott 1835 máju

I. Ferenc József megkoro

506. ~~I. Ferencz József meg~~koronázta

A ~~Pest-belvárosi fő~~budavári koronázási templom(
del a király, kinek fejére Simor Jánc
épen a koronát teszi. Körülöttük segé
Az oltár~~on ihnen az túl~~ körelében, a főméltóságo
~~vele~~ szemben, a trónuson, a királyné,
udvarhölgyek, külföldi követek, meghi
lyezkedtek el.

Vázlat vászonra, méretei 39
Festette Székely Bertalan.
Pulszky Károly ajándéka: 18

904:v.3.

Kérem, küldjék postafordultával utánvéttel számlámra a következő könyveket:

Wied, Georg

Eperjes

harangja 1632-ből

kiásták, a Tisza-medré-

ből, s a XVIII. sz. első

felében a katolikus templom

tornyában helyezték el.

Chobotvár 369. l.

Név:

Cím:

Ha közli velünk címét, állandóan tájékoztatni fogjuk az Önt érdeklő könyvujdonságokról

KÖNYVRENDELÉS

GRILL
FÉLE
KÖNYVKERESKEDÉS
GERGELY R. R.-T.

BUDAPEST

Főpostafiók 65. V. Dorottya ucca 2. sz.

26969 közlekedési nyomda

Wiederkamm Ernő, grafikusművész

Rajz (repr.)

Magyar Ifjúság, 1980. febr. 29., 3. old.

Kérdéses kérdőjelek – 10.

Rejtvénysorozatunkban pályázóinknak három kérdőjeles négyszöget kell elhelyezniük egy 5x5-ös hálóban. Oly módon, hogy meg kell keresniük egy 25 részre vágott ismert festmény 22 négyszögecskéjének helyét, a festményből általunk kiemelt 3 festménynégyszöget pedig a kérdőjeles elemekkel kell helyettesíteni. Megfejtésül ezeknek a mezőknek a helyét kell beküldeni szerkesztőségünkbe (amint ez a 8. fordulónk megfejtésének ábráján látszik).

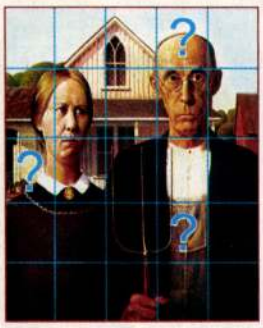

Azok között, akik helyes megoldást küldenek be, fordulónként a Vince Kiadó három képzőművészeti albumát sorsoljuk ki.

A 10. forduló kérdése:
Melyik három mezőre kell tenni a kérdőjeles négyszögeket?

A megfejtéseket **május 27-ig** levelezőlapon Népszabadság, Jövő7 – rejtvény, Budapest 1960 címre kell beküldeni. A levelezőlapra írják rá: **Kérdőjelek – 10.** A helyes megfejtést és a nyertesek nevét a június 3-i számunkban közöljük.

A 8. fordulónk megfejtése: **A–3, D–2, D–5** (Grant Wood: Amerikai gótika).

A 8. forduló nyertesei: **Tóth Hedvig** (Balmazújváros), **dr. Tóth Imréné** (Gödöllő), **Zsembe Erika** (Csitár).

Európa bélyegei

Sok ország postája emlékezett meg a második világháború európai befejezésének évfordulójáról. A hazai posta 150 forintos alkalmi bélyeget bocsátott ki Widerkomm Ervin térképes terve alapján május 6-án, déli szomszédunknál Masa Kozjek egy ismeretlen szerzőjű korabeli fotót helyezett az 57 toláros címletre. Ha a szomszédság csekély ok volna, a szlovén bélyeg kiválasztását az is indokolhatja, hogy nekünk, mai magyaroknak illendő figyelnünk azokra is, akiknek a második világégés idején akarva-akaratlanul kárt okoztunk. Jugoszlávia már széthullott, a romjaiból kiszabaduló Szlovéniával pedig nemcsak nemzetiségi ügyekben ápolunk kitűnő kapcsolatokat.

A múlt héten bemutattuk a magyar ételekről megjelent EUROPA-bélyeget, s íme két játékosabb külföldi változat. Talán meglepő, hogy Ausztria és Németország is csak az italra gondolt a közös európai téma, a gasztronómia kapcsán, ráadásul a németek még a látszatát is el akarják kerülni annak, hogy sörivóknak lássák őket. Az osztrákok viszont büszkén vállalják, hogy fővárosukat a törököknek csak a kávé által sikerült bevenniük, s saját specialitásként már az 1600-as évek végén megszületett a tejes-cukros Melange. Hamarosan követte a kávéházi kultúra, melyből hozzánk is átszivárgott ugyan valami, de mára csak a nosztalgia maradt.

S. K.

Mozgásban

17. Libresse Női Futónap és Mozgásfesztivál. 22-én a BSI szervez futónapot a Városligetben. A hölgyek 13 és 18 óra között vehetnek részt a programokon, a 3 kilométeres gyaloglás 14 órakor, a 3,4 kilométeres futáson a budapestiek 15, a vidékiek 15 óra 45 perckor, a 6 kilométeres futás 16 óra 30 perckor indul. Csak hölgyek állhatnak rajtra, a távok futva és kerekes párral is teljesíthetők. Információ: 273-0939 és 06 (20) 965-

Gyalogos Kék. 21-én 130 kilométeres gyalogos teljesítménytúra az északi Bükkben 8 órakor a miskolci Herman Ottó Emlékparkból. A gyaloglás vezetett túra, a teljesítési idő 10 és 12 óra, az indulók a Kohász Kék mozgalom jelvényt igényelhetik. Információ: 06 (30) 244-5648.

V. Fejér Megyei Sportnap. A Fejér megyei Csákváron 21-én a Csákvári Torna Klub sportrendezvénye 10 és 16 óra között látogatható. A nőknek szánt eseményen lesz futás, asztaliteniszezés, célbarúgás, hulahopp-karikázás, labdarúgás, kosárra dobás, tollaslabdázás, aerobik, célbadobás, gólyalábazás, ügyességi feladatok kerékpáron, kondicionáló torna, kötélhúzás, gyalogtúra. Információ: 06 (22) 354-122.

Előzd meg a kisvasutat! 21-én rendezi meg a Zöldgömb Sport Klub az „Előzd meg a kisvasutat" 7. eseményét Szenta és Kaszó között. A kerékpártúra 8 és 10 óra között rajtol a szentai végállomásról. Minden célba érkező oklevelet, emléklapot, kitűzőt, üdítőt és zsíros kenyeret kap. A 3 fős családokból 1 fő ingyen indulhat, a 10 fős csoportok 20%-os kedvezményt kapnak az 500 forintos nevezési díjból. Nevezés 8 és 10 óra között. Futva és gyalog is teljesíthető a táv. Információ: 250-5631.

Budapesti Családi Tájékozódási Verseny. 22-én a Budapesti Természetbarát Sportszövetség a kispesti Gémes Természetjáró Egyesülettel gyerekeknek, felnőtteknek, családoknak, baráti társaságoknak, iskolai csapatoknak a tájékozódás kipróbálására biztosít lehetőséget a Hárshegy környékén. A nyílt, egyfordulós, közép- és alapfokú (B, C), szintidős, pontgyűjtő, tájékozódási túraverseny feladatokkal kiegészített. A mezőny 10 és 12 óra 30 perc között indul. Nevezés: Szépjuhászné megálló, játszótér. Információ: 06 (20) 982-2363.

Kenus programok. A Handicap Sportkör vasárnaponként ingyenes kenus evezős programokat szervez nagyiknak a Római parton. Ugyanott úszni tudó gyerekeknek is, indián kenus tanfolyam indul. Információ: 240-2627.

Arany-Média

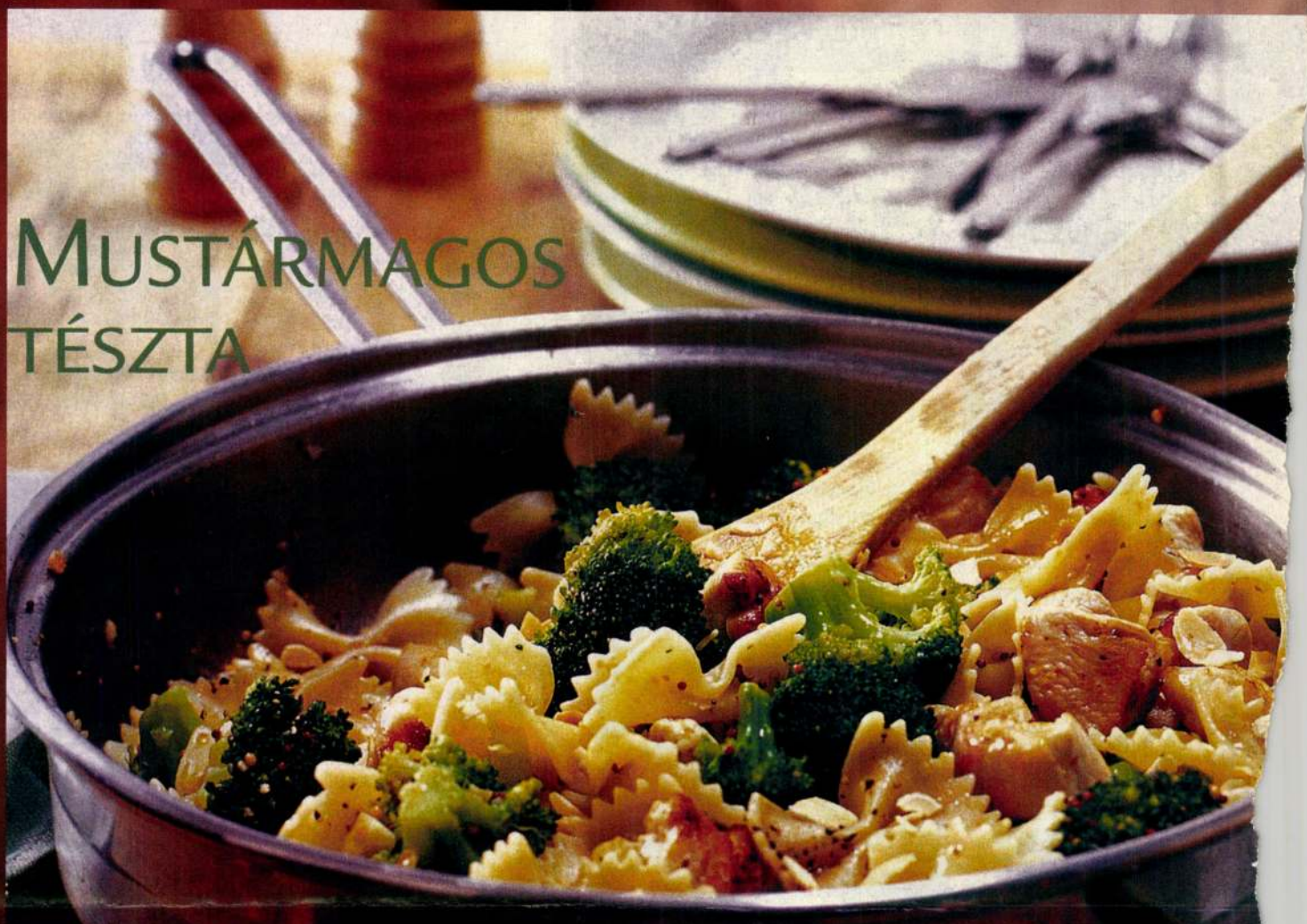

MUSTÁRMAGOS TÉSZTA

Mi, magyarok tésztafaló nemzet vagyunk, ha másképpen is, mint az olaszok. Éppen ezért van, amit érdemes eltanulnunk tőlük!

A TÉSZTAFŐZÉS SZABÁLYAI

- A főzővízbe mindig tegyünk sót és olajat. (3 liter vízhez 1 evőkanál sót és fél deci olajat számítunk.)
- A tésztát csak akkor tegyük a vízbe, ha az lobogva forr.
- Tartsuk magunkat a csomagoláson feltüntetett főzési időhöz, mert az a tészták fajtájához igazodik.
- Az olaszok sohasem öblítik le a tésztát hideg vízben, náluk ez a művelet szinte „bűncselekménynek" minősül, azt mondják: kimossuk vele a tészta lelkét.
  Tény, hogy az igazi olasz tészta tojás nélkül készül.
  A hazai tojásos tésztákat azonban langyos vízzel le kell öblíteni.
- Öblítés után a tésztát szűrőtálban hagyjuk jól lecsöpögni.
- Az „al dente" kifejezés azt jelenti, hogy a tészta nem főtt teljesen puhára, azaz még harapható.
- Helyesebb a kifőtt tésztát tálalásig melegen tartani, mint újramelegíteni.

Receptek és fotók: konyha magazin

HOZZÁVALÓK
(a mustármagos tésztához)

1 nagy csirkemell filézve
só
40 dkg masni – avagy pillangótészta
30 dkg brokkoli
2 evőkanál olívaolaj
2 gerezd zúzott fokhagyma
a mártáshoz
2 evőkanál őrölt mustármag
1 nagy narancs leve

A TETEJÉRE:
fenyőmag vagy mandulaforgács

Először a mártást készítjük el. Ehhez az őrölt mustármagot a narancs frissen facsart levével összekeverjük, és egy kis lábasban felforraljuk. A csirkemellfilét kétcentis kockákra vágjuk, és kissé besózzuk. A tésztát előírás szerint főzni kezdjük. Közben a brokkolit rózsáira szedjük, és a tészta főzővizébe szórjuk 3 perccel azelőtt, hogy a tészta elkészülne. Leszűrjük, lec pögtetjük, serpenyőben 1 evőkanál m forrósított olívaolajra öntjük, és mele tartjuk. A csirkehúst a maradék ol aranysárgára megpirítjuk, és az utolsó lanatokban a mártással és a fokhagyn összekeverjük. A brokkolis tésztát be gatjuk, a tészta főzővizéből 3 evőkan val meglocsoljuk, ha szükséges, utá zuk, 2 perc alatt lazán kevergetve r rósítjuk. Pirított mandulaforgáccs fenyőmaggal megszórva azonnal

Wiedemann /?/

Blaschke János rézmetszete:

Kohárry István /Wiedemann után/
1826

Századok 1874 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarországi képzőművész

Wiedemann, Eliás, grafikus

Művészet, III., 1904. 345-346.

Adatok művészetünk történetéhez

ELIAS WIEDEMANN, festő

---

1. kép.-Miskey István arcképe.-Elias Wiedemann flamand mester műve. Olajfestmény, 1650.-Fekete repr. 57. old.

KISS ÁRON: Miskey István, Veszprém várának főkapitánya 55. old.

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei. 9. Veszprém, 1970.

JOSEF WIEDERMANN, vésnök

Az 1848.júl.1-i keletü 1 és 2 Guldenes bankjegyek Peter Johann Nepomuk Geiger rajzai alapján készültek, a figurális részeikben Franz Stöber, szövegrészeikben Josef Wiedermann által vésett nyomólemezekről, a Privilegierte Osterreichische National Bank kibocsátásában. 62.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó.Bpest. 1966

M.D.K.

Wiedebach Nostitz Jagow báróné
virtsologi Rupprecht Nóra

Ifj Ráth József: "Uj érdekes portrétista" cimmel ir a müvészről és közli Kánya Kálmán ny. külügyminiszterről készült rajzát.
A müvész Ferraris tanitványa.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. ápr. 29-május 5.
V. évf. 19. sz. 25. lap

MDK

Wiedemann

Koháry István /rézm. Blaschke János 1286

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874. 26-44 l.

Wiedemann

Eisenwerk

1764

l.

Num. Kösl

1942.65.1.

egy sima karimájú, de egy oldalú érmen

1907.

Keresztes

ordultan Iyan ábrázolva. Haja és
leberetvált. Zárt koronát ~~[illegible]~~
lléros brokátpalástot visel. Felira-

REX. MORT. MCLXLVI.

~~eme, képlapjának háttere, karimája~~

ormű, méretei 6.8:6.8 cm.-- Becsértéke
déka 1907. április 30-án (787-907-51).

152

1523

Wiedemann Antal

órásmester Pozsonyban
a XVIII—XIX. században.
Egy óráját az alábbi
múzeumban
Kat. Bratislava
308.1

M.D.K.

Wiedemann Antal, ács

1803-ban halt meg Pozsonyban, 67 éves korában.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1759-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf. 1. sz. 28. old.

M.D.K.

WIEDERHOL tetőfedő mester

Soproni –

1755-ben a süttöri kastély tetőzetén dolgozik.

Művért. 1955. 1. sz.

Valkó Arisztid: Fertőd / Eszterháza, Süttör: Győr- Sopron megye / mesterei, művészei 1720-1768 között 128 l.

E. Wiedemann, rézmetsző MB.K.

Miskey István ábrázoló rézmetszet
Nógrádi lőkapitány korából 1650.
1. ábra. 45 old. Fekete repr.

Kiss Ákos: A XVII. századi Győr két nevezetes katonája. A két Miskey István. 93.o.

Arrabona, Győr. 1968. 10. Kantus János Múz. Győr. 1968
Győr-Sopron Megyei Nyomdavál.

Elias Widemann, rézmetsző M.D.K.

Metszetsorozatának több darabjáról olajfestmény is készült. Miskey István küssé tipizált vonásait életszerűbben adja vissza. A Millenniumi tört. kiállitáson szere-pelt. 99 old. 43 jegyz.

Kiss Ákos: A XVII.századi Győr két nevezetes katonája, A két Miskey István. 93.o.

Arrabona, Győr.1968.10.Xantus János Múz.Győr.1968
Győr-Sopron Megyei Nyomdavál.

MDK

Wiedermann Elias

Wiedermann: Icones Heroum Hungariae. Bécs,1652.
Kiállitja: Ráth György.

Mih Rákóczi. 150.lap

Wiebel Mihály
Ötvös 1523.

Egy másik szintén a muzeumi könyvtárban levő 1523-iki

német levélben következő budai aranyműves említtetik: «Master Michel Wibel goldschmid zw Ofen.»

E két adatot azért tartottam említésre méltónak, mert csak ily apró adalékok figyelembevétele mellett lesz majdan lehetséges Magyarország régi iparának történetét megírni. —*ch*—*n*.

Arch. Ért. 1879.
117. l. (Adalékok a magyar ipar történetéhez.)

kiván maradni, mély tisztelettel kérjük, hogy a mellékelt csekklapon szíveskedjék az előfizetési dijat (egész évre 4.80 P, félévre 2.60 P) beküldeni.

Szives intézkedését várva maradtunk

kiváló tisztelettel:

a Magyar Kulturszemle
kiadóhivatala.

Wiedemann Elias

Erdődi Pálffy Miklós gróf kamarai tanacsos és a vértesek ezredesének mellképe oval keretben

Rezm.

Majláth tört. kiáll

208 l

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század vége

Szent Rókus
Fa, mag. 128 cm.
Szegedről származik.
Restaurálta Nikássy Lajos, 1935.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1790 körül

Sz. Joachim

Sz. Anna
Fa, egyenkint 16 cm.
A hontmegyei Egeg templomából, 1941 évi szerzemény.

FERENCZY ISTVÁN (magyar szobrász, 1792—1856)

Rudnay primás mellszobra
Márvány, mag. 70 cm.
1825 körül.
Meller Simon: Ferenczy István. Bp. 1905., 186. l. (Képe 186. l.)

MAGYAR SZOBRÁSZ 1840 körül

Kopácsy primás mellszobra
Gipsz, mag. 62 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XIX. század

Wiedemann Elias, rézmetsző MDK.

A német mester magyar főurakat ábrázelő arcképsorozatainak ismertetése a XVII.sz. hazai grafika számos kérdésére irányitotta a figyelmet.
(Czenner Gyuláné felolvasása.)

Weiner Mihályné, A Magyar Régészeti és Értani Társulat művészettörténeti és Iparművészeti szakosztályainak működése.
Müv. Ért. 1956. V.évf. 1. sz. 78-79.

78.o.

Wiedemann Elias

M.Tud.Akad. Széchenyi Műv. kiáll. 19o2. máj.
22 1.

Wiedeman Elias

Gróf Esterházy Miklós
nádor arch. repr.

Varju Elemér
Magyar várak
Bp. é. n. (1932?)
48 l.

gsulyozottan kérem annak végrehajtá-
működését a Jósa Muzeum részéről is

vármegyénkben a szabolcsi földvár,
és minorita temlom, továbbá a nyirbá-
jéni Mohostó, tornyospálcai Hubertus
ő stb. valamennyi olyan országos je-
eti ritkaságok, melyek megvédése az
közé sorozandók.

ber 28.

alispán

Vasárnapi Ujság XI.
1864. V.29.- 201 l. Zakariás

Forgách László arcképe. a Wiedemann Éliás féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság XI.
1864. VII.24.- 297 l. Zakariáw

Földváry Miklós arcképe a Wiedemann-féle eredeti után. Fametszet.

Vasárnapi Ujság X.
1863. II.1.- 37 l. Zakariás

Wesselényi Ferenc arcképe a Wiedemann-féle eredeti után. Fametszet.

Vasárnapi Ujság X.
1863. II.8.- 49 l.

Zakariás

Barkóczy László fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863.III.1.- 73 l. Zakariás

Széchenyi György arcképe. Fametszet
a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. VI.28.- 225 l. Zakariás

Csáky László fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. III.22.- 101 l. Zakariás

Forgách Ádám fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. V.31.- 189 l. Zakariás

Erdődy György fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. V.3.- 153 l.

Zakariás

Kéri János fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. X.11.-361.l. Zakariás

Pálffy András fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. XI.8.- 347.l. Zakariás

Móré István, fametszet Wiedemann-után .

Vasárnapi Ujság X.
1863. XII.20.- 457.l. Zakariás

Spáczay Márton fametszetü arcképe, Wiedemann-után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. IX.27.- 341.l. Zakariás

Vadászy Pál fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. VIII.30.- 305.l. Zakariás

Esterházy Pál fametszetü arcképe a Wiedemann-féle eredeti után.

Vasárnapi Ujság X.
1863. VIII.9.- 281.l.

Zakariás

Révai László arcképe a Wiedemann Eliás-féle eredeti után.

Wiedemann Miksa

Szobrász

Spb. 9 l.

Fejérpataky László II. 62

Érkezett 1905 júl. 22.

677/1905 sz. (Bpest, 1905 júl. 3. 42862/1905 sz. a).

A v. és k. o. minisztér a rég. falitáblák kiadása tárgyában a kivitelre és a fedezet kérdésére vonatkozólag javaslatot kér.

Wiedemann Max

München

1841 pesti kiäll.
Corvin Matyás lovasszobra gipsz.

L 1841.

Szegedi gör. kel. szerb hitközség
temploma V. 187.

Wiedemann Max

Hobrai

1841. München.
Az 1841. pesti műkiállítás on
Korvin Mátyás lovas szobra gypszből.

Pesti műkiállítás. Hornyánszky 1841.
402. l

Wiedemann, Giacomo

XVIII. sz.

trentinoi szobrász

Ferretti hála után
dolgozott a budavári
második Szentháromság szobron

Budinis

161. l.

s hó 15-én 121 szám alatt fölterjesz-
lágy-csehi evangélikus reformatus temp-
étési munkálatainak tervét és költség-
olom műemléki jellegü részének meg-
ibővitési uj épitkezésre pedig
kségeltetik.
ság, hogy a szentély XV.századbeli
k hullani kezdenek, az ennek folytán
vele járó helyreállitási munkákat
unkákra szükséges 1800 korona össze-
eg gondoskodván az összeg utalványozá-

Wiedemann

Giacomo

nobrân

Budinis

105, 161.1.

35 fil
10
~~[illegible]~~
~~35~~
5

Maradvány XII/2. 903.95

Nagrandla

Látbam és a lenámolás helyességét
igazolom
Dr Lux Kálmán s.k.

Wiedemann (Witte-
man), Jacob

pozsonyi zsobrán.

l.

Schoen Szentharóm I.

Wiedemann (Wittemann)

Jakob

Nobrán

† 1711 maj. 7

laid

Scholujersinta

292. l.

hors texte, 167 p. de texte, réimpression 1937.
Frs **100**

B. A. **ROCHEBLAVE (S.).** — La peinture française au XIXe siècle. 96 planches en héliogravure. - 8 héliographies en couleurs originales. Frs **100**

B. A. **RUBENS.** — **Jamot (P.).** — Rubens. Illustr. de 60 planches (dont 8 en couleurs). Frs **20**

B.A. **UCCELLO.** — **Salmi (M.).** — Uccello. Andrea del Castagno. Domenico Veneziano. Le tout en 1 seul vol. 200 reprod. Prix de souscription :
Frs **100**

AVRIL 1937

A. Appl. **ANDERSSON (J. G.).** — The Goldsmith in ancient China Coll. Bull.. Mus. F. East Ant. Stockholm 1935. Illustr. 21 pl. dont 3 en coul. In-4° 38 p. Frs **95**

Arché. **BERGMANN (F.).** — Lou-Lan. Wood carwings and small finds discovered by **Sven Hedin** (Coll. T. Bull. Mus. F. East ant.). Stockholm 1935. Illustr. 16 pl. fig., in-4°, 74 p. Frs **45**

B. A. **BRUEGEL.** — **Gluck (Gust.).** — Pieter Bruegel le Vieux. 320 pages, 40 pl. en couleurs originales, 30 pl. en héliogravure. Frs **100**

Wiedemann (Witteman)

Jakab szobrász

XVIII. sz. Pozsony,

+ Buda 1711 máj. 7. Buda

lásd okv

Schoenhoggan. 21,

lásd

Levéltári Közlemények

1934. évf.

lszerelési tárgyak.
ıi Nyomda szol-
hivatalos tanter-

eleteket, szabály-
ız összes tanügy-
i, valamint iskola-

zelési nyomtatvá-
lokolt esetben ro-
hitelre is szállít.

SZERDA RÓZA 4

CSÜTÖRTÖK LŐRINC, VIKTOR 5

PÉNTEK IDA, ZAKARIÁS — *Első negyed* 6

SZOMBAT KASSAI VÉRT., REGINA 7

Wiedemann Jakab

Szobrász. XVIII. 17.

Lásd

Bánhogyan 223. l.

Wiedemann (Janos) Jakab

zobrazi Buda

XVIII.

Wittmann-nak

l. is iova -

Schoenzentharom

12. l. 24. l.

1771-909-8
Restaurátor.

364. Szekrény.

Egy darab keményfa-szekrény (cetilérasztal) széles tetőlappal, két egyes és egy kettős ajtószárnynyal, hat záros ~~fiókkal~~ és hat kihuzható nyilt fiókkal, két polczczal szétosztott rakodó helylyel, négy leereszthető keskeny fiókvédővel és két mindkét oldalon kihuzható deszkával, a melyek összehajthatók.

Méretei: 84 cm. magas, 158 cm. mély, 249 cm. hosszú.

Értéke.....610 K

Készitette Csepreghy János és fia czég az 1905: III.23-iki 17753 sz. leirattal jóváhagyott szerződés alapjan (278-905).

Csepreghy.

Wiedemann, Giacomo

scultore trentino

XVIII. s.

Lavoró al secondo Monumento della Trinita in Buda, dopo la morte del Ferretti.

ivi

Budinis 161. l.

XVII

H. D. K.

WIEDEMANN, Jacob szobrász,
volt jezsuita

1711. Budara jön Pozsonyból, de pár hét múlva meghalt a pestisjárvány alatt, felesége és gyermekei maradt

Agghány: Barokk szobrászat... Szp. 1959.
I. 74, 106, 299.

Wiedemann Éliás (Augsburg v. Olmütz 1619--Bécs, 1652): rézmetsző és rajzoló. Valószinüleg Augsburgból származott, s 1645--52 között Bécsben, majd Olmützben és Pozsonyban müködött, főleg arcképeket metszett. 100 dicsőséges férfiut ábrázoló arcképes könyve 1646-ban, Magyarország hőseinek száz képe c. müve müve pedig 1652-ben látott napvilágot. -- Irod. Pataky Dénes: A magyar rézmetszés története (Bp., 1951).

Wiedemann Éliás rézmetsző és rajzoló

Magyar Életrajzi Lexikon

Wiedemann Elias

rőzmetsző

Szentiványi Gyula dr.
Bp. Lágymányosi-u. 10.

MAGYAR RÉGÉSZETI MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT
MÜVÉSZETTÖRTÉNETI SZAKOSZTÁLY
Budapest, XIV. Dózsa György-út 41.
Telefon: 429-759.

M E G H I V Ó

a Szakosztály 1955.október 2o-én, csütörtökön d.u. fél 6 órakor az Eötvös Lóránd Tudományegyetem /Pesti Barnabás-u.1./I.em.2.sz. tantermében rendezendő ülésére.

Tárgy: Cenner Gyuláné Wilhelmb Gizella: Wiedemann Éliás XVII.századi német rézmetsző magyar arcképsorozatai.

Vendégeket szivesen látunk.

Vetitéssel.

Budapest, 1955. október 16.

SZAKOSZTÁLYTITKÁR

F.k.: Soós Gy.

Építészet - világi

Bérház (Bp. Bosnyák-u. 4.) -

Wiedermann Ágoston

Tér és Forma, 1932

V. évf. 160.o.
két uj ruglói bérház.

Wildner Mária festő

Népszava XXXVIII.évf.1910 okt. 2. 234 sz. 5 lap.

Glatz Oszkár és Wildner Mária.

Wieden

Hollósy Simon iskolája. /Emlékezések és levelek/:
A Mübarát 1922.II.évf.169-179 l.

MDK

Wieden Lajos,

1909- ben iskolán kivül dolgozott

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 36.l.

M.N.M.

WIEDEN Lajos festő

Hollósy tanítvány

1905-ben Nagybányán dolgozik

Réti István: A nagybányai művésztelep

Bp. 1954. 59., 320. l.

K.D.K

WIEDEN Lajos festő

Bécs

1901-ben Nagybányán tartózkodott

Réti Bn. 1954. 325. l.

M. D. K.

WIEDEN Lajos festő
(Wien)

1905-ben Magyarországon dolgozott

Réti Bp. 1954. 326. l.

M. D. R.

WIEDEN Lajos festő
(osztrák)

1898-ban Nagybányán tartózkodott

Reti Bp. 1954. 325. l.

Wieden Lajos

Nagybányai k. k.
1912.
86

Trenčianske Teplice park VI. 239

MDK

Wieden Lajos,

1898-ban az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola idejo. /1896-1901./ 77.1.

MDK

Wieden Lajos,

1901-ben az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola ideje. /1896-1901./ 70.l.

Wieden Lajos./Wien/ MDK

1905-ben az iskolán kivül dolgozott

A szabadiskola ideje./1902-1912./ 81.l.

Wieden Lajos festő.

Illusztráció Kiss József költeményeihez.

Tájkép.
Nagybányai "Müncz." /Esti hangulat./
Tájkép. /Cigánnyal./
Tájkép.
Tájkép.
Tájkép.

Katalógus a nagybányai festőkolónia szatmári kiállításáról 1901. 4 l.

MDK

Wiedenhofer, hegedükészitő

Polgár G.: A hegedü. Vas. Ujság 1914. 11.sz.
2o9.1.

Wiedenmann Anton
gyöngyösi órás
1800 körül.

Álló óra fekete nek-
reingben, rézveretekkel

42. aukc.
Postatakarék
1928. ápr

célból tartandó szakértői
ját kiküldeni.

A szakértői szemle
szerdán d.e. 12 órakor lesz.
ügyosztály üléstermében / Közp

B u d a p e st, 193

WIEDNER PATRIK, takacsmester

Bar a céhek minden erejükkel igyekeztek megakadalyozni idegen mesterek betelepedését Győrbe, nemcsak a forradalom előtti gyaripar, hanem a kézmüvesség is sokat köszönhet az idegenből jött családoknak. Igy pl. Wiedner Patrik takacs Stajerországból/a győri iparkiallitas két arany érmese/telepedett át Győrbe. 291.old. 78.jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

ARRABONA. A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr. 1975.

„Ansicht von dem Unterhaltungsort Leopoldi Feld nächst Ofen."–

„Gez. von H. Wiederspan".– 148/92 m/m.–

Kfv. Mir. lbsr. 3889.

Wiederspan

MDK

H. Wiederspan

Schoen Csillag gyüjt 30.1.

Wiedmann szobrász /München/

/Mátyás szobor./

Pesti Hirlap.1841.46.sz.382.l.

M.D.K.

Wiedmann Gusztáv

Müszaki mérnök volt müszaki vezetője a bártfai gör.kat. templom épitésének. Épitése 1901 május 8-án kezdődött és okt. 11-én felszentelték.

Hanulya József gör.kat.lelkész:

Emlékkönyv a bártfai gör.kat.egyház megalapitásának s temploma felszentelésének alkalmából. 32 oldal.

Wiedner Ferenc

győri műtakács

Az 1850-es években

selyemre szőtt folya-

modvánnyal/árult

I. Ferenc József király

elé. A kérvény má-

solata a győri főgim-

nazium muzeumá-

ban van.

Fehér Ipoly

Győr megye és város

egyetemes leírása.

Bp. 1874. 639. l.

WIDMER József jezsuita asztalos. Egerben 1733-34-ben működik a rendházban.

A Heves megyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MDK

Wieber Mariann, jelmeztervező –

Az ember tragédiája tévé előadásához a jelmezeket tervezte.

– : A televízió műsorából

17. 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Wiederkomm Ervin

Illusztráció, toll

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

WIEDERMANN, Jakob, pozsonyi könyvkereskedő

J. W., Maurergesell, 13 hónapos fia meghalt. (1800, 9031)

—

U. az, 8 éves fia meghalt. (1804, 11811)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

JOSEF WIEDERMANN, vésnök

A Privilegierte Oesterreichische Nationalbank 1841. jan.1.i keletü 5,10,50,100,és 1000 Guldenes bankjegyeit Peter Fendi grafikus rajzai alapján a következő vésnökgárda véste acélba: az alakokat Franz Stöber, Johann Passini, Thomas Benedetti és N.Pfühl. A szövegei Josef Wiedermann; a dizsitményt Josef ~~Passinixén~~ Passinixén Axmann és Johann Passini készitették. 62.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

R

JOSEF WIEDEMANN, vésnök

Az 1847.jan.1-i keletü 5,10,50 100 és 1000 Güldenes bankjegyeket Peter Johann Nepomuk Geiger rajzai szerint figurális részeiben Franz Stöber, szövegrészeikben Josef Wiedemann vésték a Privilegierte Oesterreichische National Bank számára. 62.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó.Bpest. 1966

Kassa

Wiedermann János, ötvös, 18o7

Arch.Közl.1899. XXI. 312

MDK

Wiedmann Walter,

1912-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 89.l.

M.D.K.

WIEDMANN Walter festő

1912-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya,,, Bp. 1954. 330.l.

Wiedermann Géza

kabrai

l.

Ráth György 1896

154. l

Wiedermann G.

Jazobrást Bp

l.

Ekredéves kiáll

XII. csop. 43. l.

Wiedermann G.

nobrais

l.

Közlezrkiàll

1392 l.

Közlezrkiàll

1392. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Widermann
kékfestő

M.D.K.

Méltatás.

Bálint Sándor: Szeged városa Bp. 1959. 98 l.

Robert Sander: Leopold-Museum Dez. 1929

MDK

Wiedermann Agoston épitész

/Épitkezések/ Épitő Ipar Épitő Művészet, 1931, jun. 15. 95-96 l.

bal szárnyában füzérdíszes copf
ajza alapján, 1770 körül.

lapszám, 11)

MDK

Wiedermann Ágoston épitész

Épitési eng. ÉIÉM. 1931. aig. 1. 12p. 1.

Wiedermann Ágoston . építén

Tér és Forma, 1932

V. évf. 160. o.

két uj rugói bérház.

WIEDEMANN, Anton, pozsonyi érásmester

A.W., Uhrmacher, a külső tanács tagja, katonaállitásra adakozott. (1793, 758 l)

A.W. bürgerl. Uhrmachermeister, a pozsonyi külső tanács tagja. (1794, 100 l után)

u.az, katonaállitásra adakozott. (1795, 305 l)

A.W. Bürger des äussern Raths, Uhrmachermeister, +67 éves korában, Pozsony, 1803 dec. 2. (1803, 1083 l)

—

Pressburger Zeitung

(Gesetzen)

WIEDEMANN, Johann Jacob szobrai

1708-1709 Pozsony, Palffy-palota

An 1997 249.

nplom stucco
A sekrestye
onnyal tagolt,
századból. A
századból. Az
III. századbeli

talpán s áttört
zott filigrános

II. század.
adi harang. A
ja van.

Wiederkonn Ervin

Raje przepró/

Kortárs 1965 V.n. 790 old.

~~Wiederkomm Ervin~~

Wiedermann Géza, szolvárt

Ipermüvészet 1896-ban 410.

Wiederkomm

minda kettő

kismartoni könyvtető

l.

Vasi Szemle

1936. 399. l.

M. E. Ö. 0262. A. G.

1				S
2			8	Árúbizományban A
3				Pénztárnak
4			10.	Átvéli költségért
5				
6			9.	Folyószámla (Wagn
7				2 számlának.
8			12.	Számla szerint
9				Árúnak
10				Árúnak bizomá
11				
12			9	Árúbizományban A
13				2 számlának
14			12.	Eladó számla szerint
15				Bizományi d
16				Folyószámlán
17				
18			10.	Folyószámla (Pesti A

Wiederkomm Janos

soproni kömpkötö

1774.

l.

Romhányi

90. l.

503. HADZSI OLGA: Mária.
504. SÜMEGI SCHROTTA FRIGYES: Éneklő barát. Terrakotta.
505. CZ. HIKÁDY ERZSÉBET: Bethezda tava. Patell.
506. CZ. HIKÁDY ERZSÉBET: Mária Jézussal.
507. ifj. CZENE BÉLA: Csodaszarvas. Tempera.
508. ifj. CZENE BÉLA: Anyám. Magántulajdon.
509. ifj. CZENE BÉLA: Önarckép.
510. CZ. HIKÁDY ERZSÉBET: Lányok a vízparton.
511. APÁTFALVI CZENE JÁNOS: Angyali üdvözlet.
512. ifj. CZENE BÉLA: Napkeleti bölcsek. Tempera.
513. CS. SZAMOSSY IMRE: Almát majszoló fiú. Bronz.

Wiederkomm József

Kismartoni könyv-
kötő
1805 tól-
l.

~~H.~~ Romhányi
90. l.

DUDITS ANDOR: A KASSAI DÓMBAN LÉVŐ RÁKÓCZI-FRESKÓ TOVÁBBKÉPZÉSE.

Wiederkomm Lipót

Soproni könyvkötő

1790 és 1803

l.

Romhányi

90. l.

493. KALLÓS EDE: Kölcsey Ferenc mellszobra. Terrakotta.
494. KÁRPÁTHY JENŐ: Budai rakparti részlet.
495. DABÓCZI MIHÁLY: Magyar férfifej. Gipsz.

53. JELZÉSŰ TEREM

496. DEX FERENC: A párkányi bevonulás. Vázlat. Magántulajdon.
497. DEX FERENC: A pozsonyi magyar ház freskóterve. Magántulajdon.
498. MIHÁLTZ PÁL: Tanya. Pastell.
499. HEINTZ HENRIK: Freskóvázlat.
500. REMSEY JENŐ: „Buzgó imádság epedez". Vízfestmény. Magántulajdon.
501. FRIML GÉZA: 1938. november 5—10. Freskóterv. Tempera.
502. FRIML GÉZA: Felvidéki falu. Grafika.

43. JELZÉSŰ TEREM

A privatizáció elvei

Hogyan szerezzünk tulajdont?

Csuhaj V. Imre helyettes államtitkár, az ÁVÜ Igazgatótanácsának tagja győri előadásából

Az ÁVÜ Igazgatótanácsa elé egyaránt kerülnek az átalakulással, az értékesítéssel és ezekkel összefüggésben a versenyeztetés ügyei. Az átalakulás során az ÁVÜ I. T. kiemelt szempontként kezeli az adott vállalat, vagy az érintett ágazat szélesebb gazdasági összefüggéseit. Mérlegeli „hogyan áll" az ágazat, létezik-e kialakult ágazati politika, ágazati-szakmai privatizációs politika, meddig haladt előre a privatizáció? Figyelik a versenypolitikai szempontokat is.

Az ÁVÜ I.T. elkötelezett a decentralizáció mellett – ha az közgazdaságilag indokolt. A decentralizáció nem jelentheti működőképes hálózatok, vertikumok „szétverését". Minden esetben vizsgálják, nem lehet-e egy nagyobb egységet célszerűen szétbontva értékesíteni? Nem lehet-e egy nagyobb egységről leválasztani bizonyos részeket, és azokat decentralizáltan privatizálni? A döntés összefügg az ágazati kapcsolatokkal, versenypolitikával, a szervezeti mérettel és az adott cég pénzügyi helyzetével. A decentralizáció ez utóbbitól is jelentős mértékben függ, hiszen esetenként ez éppen a vállalat eladósodottsága miatt nem hajtható végre. A decentralizáció kínálatot teremt a munkavállalói, a vezetői – szélesebb értelemben a belföldi – tulajdonszerzés számára. Ezt az I.T. minden esetben megvizsgálja.

Nyílt vagy zárt tenderek?

A versenyeztetési szabályok alapvető kérdése: zárt vagy nyílt tendereket írjanak-e ki? A privatizációs törvény előírja, hogy csak az igazgatótanács dönthet a zárt tenderről. Ágazati igazgató, vagy az ügyvezető igazgató ilyet nem rendelhet el. Ez alapvető jelentőségű. Zárt tender kiírásánál bizonyos befektetőket előnyben részesíthetünk. Adott esetben a nemzeti érték védelme is fontos lehet.

Sok-e a zárt tender, vagy kevés? Szerintem az ÁVÜ privatizációs versenyeztetési gyakorlatában ez igen kis részt képvisel. Külön nem szükséges szabályozni, de a vagyonpolitikai irányelveknek tartalmaznia kellene bizonyos sarokpontokat az alkalmazható speciális versenyeztetési szabályokra.

Az ajánlatok értékelése

A privatizációs döntés végső fázisa a beérkezett ajánlatok értékelése. Itt alapvetően négy kérdéssel kell foglalkozni. Az I.T. mindig mérlegeli, kell-e tőkebevonás az adott cégbe? Ez érinti az MBO-t és az MRP-t, de bármilyen más kivásárlási formát. Adott esetben nem ezért dönt az I.T. más megoldás mellett, mert a munkaadói tulajdonszerzést „nem kedveli", hanem mert úgy ítéli meg, hogy ezáltal a vállalat jövője válna bizonytalanná.

Megítélésem szerint ma Magyarországon nagyon sok ágazatnak, vállalatnak szüksége van tőkebefektetésre. Enélkül a privatizáció nagy valószínűséggel erősítené a gazdasági bizonytalanságot, sőt kijelentem, hogy káoszt is előidézne.

A második kérdés az, hogy a döntéssel milyen tulajdonszerkezet jön létre? Az ÁVÜ I.T. döntéseivel igyekszik kiegyensúlyozott tulajdonszerkezetet létrehozni. Például, ha külföldi befektetőnek ítélünk valamit a privatizáció révén, akkor szigorúan mérlegeljük, hogy a külföldi befektető kíván-e munkavállalókat tulajdonhoz juttatni, vagy netán vezetői tulajdonszerzést megvalósítani? Aki ilyen szándékot jelez, az kedvezőbb elbírálásban részesül.

Sok a privatizációs költség

A harmadik kérdés nagyon fontos. Az ÁVÜ-t sokszor bírálják, hogy a bevételek növelésére koncentrál. Elfelejtik hozzátenni, hogy a privatizációban képződik ugyan bevétel, de egyúttal igen-igen sok kiadással is jár. Ez a kiadás nem pusztán az ÁVÜ közvetlen belső szervezeti ráfordítása, nem is a privatizáció előkészítésével kapcsolatos ráfordítás (marketingköltség, vagyonértékelési díj), hanem nagyon komoly reorganizációs és egyéb költség. Az ÁVÜ I.T. ma már tömegesen kénytelen valamilyen adósságkezelést szem előtt tarva dönteni. Például úgy is, hogy a privatizáció révén képződött bevételeket nem vonja magához, hanem hagyja, hogy a cég ezt saját pénzügyi reorganizálására felhasználja.

Negyedik kérdésként a foglalkoztatásról és környezetvédelmi összefüggésekről szólnék. Az I.T. komolyan mérlegeli a foglalkoztatási összefüggéseket. A kérdés, hogy kaphat-e ez a szempont prioritást? Nem lehet csak ez a meghatározó, mert a biztonságos foglalkoztatás tekintetében önmagában is rossz döntések születhetnének.

Hasonlóan fontos a környezetvédelmi szempontok megjelenítése. Nagyon sok magyar cégnél óriási környzeti károk keletkeztek az elmúlt időszakban. Nem 10, hanem 100 milliárdos nagyságrendet meghaladóak. Bizonyos esetekben ezeknek a költségeit az ÁVÜ-nek kell vállalnia, de természetes, hogy egyfajta tehermegosztásra is törekszünk. A leendő vevőkkel igyekszünk olyan megállapodást kötni, hogy a környezeti károk kezeléséhez ők is hozzájáruljanak.

Partnerkereső

Az Észak-dunántúli Kereskedelmi és Iparkamara ajánlataiból

Osztrák cég alumínium üzemanyagtartályok hegesztéséhez magyar partnert keres. Tartálynagyság 1300x500x190 mm, lemezvastagság 2,5 mm. Levelezési nyelv német.

Voralbergi vállalkozás alucsőből és műanyag fröccsöntött részegységből álló termékek gyártására keres vállalkozót.

Osztrák cég 5000 négyzetméter szabad területen 5-600 négyzetméter nagyságú, minimum 4 méter magas, infrastruktúrával ellátott (telefon stb.) raktárháznak bérelne Tatabánya és Győr vonalán.

Osztrák társaság keres olyan magyarországi céget, amely 1,2 millió háromrétegű papírzsák exportjában érdekelt. (50 kg-os, 55x110x16 cm, 2 réteg papír, 1 réteg polietilén.)

Szlovákiai cég magyarországi értékesítésre kínálja alábbi termékeit: impregnáló-, favédő- színező-, ragasztóanyagok; sárga- és vörösréz csövek, drótok, tekercsek, dinamótekercsek, stb.

Cseh vállalkozás nemzetközi üzleti kapcsolat, piackutatás, külföldi (cseh és lengyel) kiállítás szervezésére ajánlkozik magyar vállalkozások részére.

Az ajánlatokról részletes felvilágosítást ad Bognár Ottó kereskedelemfejlesztési menedzser a 96/311-051-es számú telefonon.

Egy meg nem esett eset

– *Csokornyakkendős COCOM-listák?* – Ezzel a címmel közöltünk egy röpke kis történetet június 4-i számunkban *Kormány Tamásra*, a Controll Minőségfejlesztési Tanácsadó Iroda ügyvezetőjére hivatkozva. A leírásra, amely múlt időben, megtörtént esetként tárgyalja a tanúsított minőségbiztosítási rendszerek fontosságát – akár egy kártérítési per esetében is – felfigyeltek az érintett üzleti szervek. A tanácsadó iroda ügyvezetőjével történt egyeztetés után kiderült, hogy a leírt eset – miszerint egy amerikai üzletember azzal vádolta meg a világszerte ismert gyorsétkeztetési lánc tagját, hogy kőre harapott a felszolgált hasábburgonyában – nem megesett, hanem feltételezett körülményeket ecsetelt. Kormány Tamás ezért a következők közlését kérte:

„A minőség védelmében"

Az elmúlt napokban több szakmai ágon futóan értékelték annak a szegény kődarabnak és meggymagnak a sorsát, amely a Csokornyakkendős COCOM-listák című cikkben, mint egy befejezett történet főszereplője szerepelt. Remélem, hogy a történet – az elhangzottak alapján – mindig is csak mint eshetőség fogja fenyegetni azokat a cégeket, akik termékükből adódóan, gyártási folyamatuk során esetleg ezzel a problémával szembetalálkoznak.

Tehát kedves meggykompótot és McDonald's-hamburgert fogyasztó olvasó! Változatlan elszántsággal keressék – és az országban egyre több helyen meg is találják – a felsorolt termékeket, mert azok garantáltan magtalanok és kőmentesek. Bízva az Önök étvágyában és ismerve a konzervgyárak és a McDonald's minőségét, nyugodtan kívánhatunk: JÓ ÉTVÁGYAT!"

Szomszédgazdaság

Óvatos bősi vállalkozók

Csörgő György vállalkozó kedvű bősi fiatalember. Volt már társkereső szolgálata, most pedig éppen egy export-import irodával kísérletezik. Panaszkodik a magyarországi kereskedőkre: – Le akarják húzni a napot is az emberről!... – Példaként csak egy csokoládéfélét említ, amit a boltosok 26 forintért árulnak, de tőle 16-ért sem vették meg.

– Hát hány százalék kereskedelmi réssel dolgoznak Magyarországon?

Kérdésére a választ nem is keresi az úgynevezett „szabad piacgazdaságban": nem olyan ember, aki ne ismerné a dörgést. Feleségével, családjával már a szocializmus alatt is sokat dolgoztak. Karfiolt, dinnyét termeltek, sertést, bikát hizlaltak. Akkor is előfordult, hogy az árut első osztályúként vették át tőlük, és másodosztályúként fizették ki. Semmit nem tehettek ellene. Tavaly meg, már rendszerváltás után, mire beérett volna a csallóközi magyarok dinnyéje, Szlovákia éppen akkor importált nagy mennyiségben a mediterránumból. Persze, saját gazdasága ellen egyetlen ország sem tehet büntetlenül: talán nem véletlen, hogy a Nemzetközi Valutaalap a hírek szerint reálisnak tartaná a szlovák korona leértékelését.

Csörgő Györgyékkel először ősszel találkoztunk, az óvári agrártudományi egyetemen. Férj és feleség a beiratkozott üzemgazdász-hallgatók között bizakodva beszélt gazdálkodóvá válásuk esélyeiről. Azóta többször is átgondolták ezt, és úgy döntöttek, hogy egyelőre nem fejlesztenek. Marad a két bika meg az egy-két hízó, saját részre. Szerepe van ebben annak is, hogy a férj fizetését tisztességgel megemelték időközben, s így nem olyan erős a vállalkozás kényszere. Nehezen, csak az összes testvér együttműködésével jönne össze az a szükséges 40–50 hektár is, ami a gazdálkodáshoz szükséges. Tavaly a téesz a benthagyott földekre hektáranként 11 mázsa gabonát adott. Amíg ilyen jó bérletet kapnak a földért, addig ki sem nagyon érdemes venni...

Bizonytalanok manapság a mezőgazdasággal foglalkozók kilátásai. Csörgőék Szlovákiában egyelőre nem vállalják a vállalkozással járó kockázatot:

– A szülők nyakát úgyis kitörték annak idején – mondják. – Most nem árt az óvatosság. Nem szeretnénk mi is úgy járni.

Csudai Endre

Müszi Szaktan a vidéknek

A kicsik versenyképesek

Heti kínálatunk a Műszi Szaktan Kft. verseny- és vállalkozásélénkítésre ajánlott kisüzemi beruházásai közül.

– *Kis tejfeldolgozó.* Elsősorban tehenészeti telepeknek ajánlott, kooperációban is. A technológiai bekerülési költség 20 millió forint. Az üzem kapacitása 4–5000 liter naponta. Az előállítható termékek: tej, túró, vaj, sajt.

– *Fagyostároló.* Vállalkozóknak ajánlják, kooperálva a termelőkkel, zöldség-gyümölcsfeldolgozásra. Kapacitása 80–100 tonna. A technológiai beruházás költsége 24 millió forint. A feldolgozóvonal teljesítménye 50–100 kilogramm termény óránként. Energiaigény 60 kW.

– *Konzervüzem.* Gyümölcsvelő és konzervbefőtt, valamint hőkezelt savanyúság előállítására alkalmas. A beruházás eszközigénye 95–100 millió forint. Kapacitás gyümölcsvelőből évi 800 tonna, konzervbefőttből és hőkezelt savanyúságból évi 1300 tonna. Helyszükséglet: 18-szor 36 méter terület, 100 négyzetméteres szociális épület, 600 négyzetméter raktár, 100 négyzetméter kazánház. Az üzemi létszám 20 személy, energiaszükséglet 62 kW, vízigény óránként 13 köbméter.

Dr. Jáki Szaniszló felhívása

Becsüljük meg értékeinket!

Megalakult a Jedlik Ányos Társaság

(Folytatás az 1. oldalról.)

A kiváló tudós félévente látogat haza Magyarországra. Sokaknak marad emlékezetes a természettudomány eredetéről szóló 1991-es előadása a győri Széchenyi István Főiskolán. A *Jedlik Ányos-előadóterem* felavatása alkalmából mondott beszédét több mint 1200-an hallgatták végig, a helyi zárt láncú tévéhálózat segítségével. A nagy érdeklődést kiváltott előadás szövegét csinos kis füzetben most jelentette meg a *Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) győri csoportja.*

Legutóbb múlt hétfőn érkezett, s Budapesten két nap alatt hat előadást tartott. Győrött, a tanítóképző főiskolán a csillagászat és a teremtés kérdéseivel foglalkozott. Szerkesztőségünket jelentős hírrel kereste fel: Budapesten mérnökök, egyetemi tanárok, akadémikusok részvételével megalakult a Jedlik Ányos Társaság. Főtitkára *Király Árpád*, a Magyar Elektrotechnikai Múzeum igazgatója. A társaság a dinamó magyar feltalálójának emlékét ápolja, és méltóan igyekszik felkészülni a nagy bencés tudós halálának századik évfordulójára, 1995-re.

Úgy illik, hogy országos ünnepségsorozatukból a szűkebb szülőhaza is kivegye a részét. Dr. Jáki Szaniszló már most felhívja a győri polgárokat: „élénkítsék tudatukat" erre az alkalomra. Ha mi nem becsüljük s nem ismertetjük meg a világgal értékeinket, akkor mástól sem várhatjuk azt. A magyar tudósok – köztük Jedlik Ányos – eredményei méltatlanul kevéssé ismertek a világ előtt. Feladatunk, hogy – már a budapesti Expo előtt egy évvel – felhívjuk erre a földkerekség figyelmét.

CS. E.

FELKÍNÁLOM

A győri Felkínálom Marketing Center üzleti listájáról

Francia export-import cég jelenleg is Magyarországon tartózkodó képviselője francia és harmadik piacokon értékesíthető exportképes termékekre, újdonságokra vár ajánlatot. Fémforgácsolás és hidegalakítás, famegmunkálás és bőrdíszművesség területéről magas színvonalú termékek előállítóit keresi.

Külföldi cég magyarországi beruházáshoz keres sürgősen kemény PVC-csövet, 80x300 mm átmérővel, nagy mennyiségben.

Vörösréz lemezt ajánlanak megvételre (0,5.... mm) 1 mx2 m táblaméretttel, folyamatos szállítással feldolgozó cégek számára.

Zöldség- és húskonzerv értékesítésére van lehetőség nagy tételben belföldre és külföldre egyaránt.

Segélyakcióhoz keresnek kedvező árfeltételekkel WC-papírt, mosószereket, étolajat.

Szállításra ajánlanak 1 millió barna héjú étkezési tojást.

Bővebb információt a 96/311-879-es telefonon adnak.

Soproni Ünnepi Hetek

King's Singers és Festetics vonósnégyes

Ma este 7 órától az evangélikus templomban a *King's Singers* együttes koncertjét hallgathatják meg az érdeklődők. Az együttes tagjai: David Hurley (kontratenor), Alastair Hume (tenor), Bob Chilcott (tenor), Bruce Russel (bariton), Simon Carrington (bariton) és Stephen Connoly (basszus).

Este 8 órától a fertődi Esterházy-kastélyban a *Festetics vonósnégyes* Bengraf- és Haydn-műveket ad elő.

Régi zene korabeli hangszereken

Baseli növendékek hangversenye

A Soproni Ünnepi Hetek „Régi Zenei Napok" rendezvénysorozata keretében került sor a *Schola Cantorum* (Basel, Svájc) növendékeinek – Elisabeth Scholl, ének; Elsa Frank, oboa és furulya; Bándi Rita, fagott és dulcián; Juan-Manuel Quintana, viola da gamba; Michael Craddok, teorba; Neil Coleman, csembaló – nagy sikerű hangversenyeire.

A Schola Cantorum igazgatóhelyettese, *dr. Regula Rapp* elkísérte útjukra a tehetséges ifjú muzsikusokat. Mint mondotta, Magyarországon először koncerteznek a növendékek, s kifejezetten a Soproni Ünnepi Hetek meghívásának tettek eleget. A baseli zenei intézményt 60 évvel ezelőtt alapították Paul Sacher karmester – és nagy mecénás – jóvoltából. A Schola Cantorum elsődleges feladata a felsőfokú zenei képzés: a svájciak mellett többen külföldről érkeznek hallgatók a speciális konzervatóriumba, ahol a középkor zenéjétől a kora romantikus stílusig bezáróan foglalkoznak – több mint hetven tanár segítségével – a régi zene sajátosságainak korabeli hangszereken való megismerésével. A Schola Cantorumnak – a gyermekek számára fenntartott előképzős iskolában tanulókkal együtt – összesen mintegy hatszáz növendéke van, akik közül a legjobbak nemegyszer külföldi fellépésük alkalmával is számot adhatnak felkészültségükről szerte Európában. A közelmúltban Moszkvában és a Baltikumban tettek körutat, s dr. Regula Rapp kifejezte ama reményét, hogy a továbbiakban sikerül szorosabb kapcsolatokat kialakítani Közép-Kelet-Európa konzervatóriumaival.

Bándi Rita pécsi születésű növendék egyike azon kevés magyar tanulóknak, akik a baseli Schola Cantorumban végzik zenei tanulmányaikat.

G. M.

Diplomaosztó ünnepség az egyetemen

Holnap délelőtt 11 órakor kezdődik a soproni művelődési ház kamaratermében az Erdészeti és Faipari Egyetem mérnökavató nyilvános tanácsülése, amelynek során a diplomák átadása mellett címzetes oktatói címek, kitüntetések és rektori dicséretek adományozására is sor kerül.

A magyar nyelvű színjátszás helyi megteremtője

150 éve, 1843. június 23-án hunyt el Eszéken *báró Lakos János* író, tábornok, a MTA tiszteletbeli tagja. Egyike a Liceumi Magyar Társaság alapítóinak. Kis János kényszerű távozása után a társaság újjászervezője. Személyében méltó utódra, lelkes szervezőre találtak diáktársai. Lakos a magyar nyelv ápolását, felélesztését szívügyének tekintette.

1792. április 20-án mutatták be az ötfelvonásos Hunyadi László című szomorújátékot. „Szerzője Lakos János, eredeti munka", ahogy a fennmaradt jegyzőkönyvben olvashatjuk. A szerző maga alakította a főszerepet is darabjában. Ezen az estén hangzott fel először a magyar szó a színház deszkáiról. Az érdem Lakosé, és a líceumi diákoké. A lelkesedés leírhatalan volt. Aznap telt ház előtt játszottak az ifjak.

Lakos János 1776 áprilisában Ajkán született evangélikus családban. Édesapja lelkész volt. A Soproni Evangélikus Líceumban a Magyar Baráti Társaság főjegyzője 1792–93-ban. Jó tollú író. Kazinczy atyai barátként szerette, és felkarolta a tehetséges fiatalembert. Sopronból Pozsonyba került. Hamarosan pedig a katonai pályát választotta hivatásául. 1793-ban hadapród, 1809-től kapitány. Katonatiszt lévén, élete szakadatlan vándorlás volt. De a táborozások alatt is írt, és irodalmi levelezést folytatott barátaival. 1811-ben nemességet kap, 1835-től dandárparancsnok és eszéki várkapitány egészen 1843-ban bekövetkezett haláláig.

Méltó rá, hogy Sopron színházszerető közönsége kegyelettel megőrizze emlékezetét.

Ifj. Sarkady Sándor

A soproni Bányászati Múzeumban ma ér véget az a kiállítás, amelyen a Pedagógusok Művelődési Háza díszítőművész-hímző szakkörének tagjai mutatkoztak be. A több, mint 30 éve működő, zömmel pedagógusokból álló szakkör 12 tagjának közel 120 alkotását tekinthették meg az érdeklődők. A díszes párnák, falvédők, blúzok, terítők az ország különböző tájegységeinek díszítőművészetéről, hímzésfajtáiról adtak képet.

„Krisztus korú"

Ma este 7 órától a *„Krisztus korú"* című fekete-fehér, feliratos szlovák filmet vetítik a soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház kamaratermében. A forgatókönyvet *Juraj Jabubisko* és *Lubor Dohnal* írta, a filmet fényképezte: *Igor Luther*, a főszerepeket *Juraj Sykora, Jana Stehnová, Vlado Müller* és *Maria Sykorová* játsszák.

A történet egy testvérpárról szól, akik éppen most lépték át a felnőttkor küszöbét. Juraj befejezte a művészeti akadémiát. Bár életét könnyen vette, fokozatosan mély válságban találja magát. A bizonyosság, melyet munkája értékében és barátnőjével való szilárdnak hitt kapcsolatában érzett, fokozatosan szétoszlik. Szerelmi viszonya Mártával, az orvosnővel mindinkább kongóan üres házassághoz hasonlít.

Testvére, Andrej, a légierők tisztje, hasonló krízisen megy keresztül. Kételkedni kezd abban, hogy alkalmas-e erre a hivatásra. S a történetben fontos szerepet játszik Jana, a fiatal, egyéni elképzeléseihez ragaszkodó művész is...

Vakáció

Hurrá, itt a vakáció! Tombolhat a gyereközön, pihenhet a pedagógus, és vele együtt a csendes demonstráció, a remények is. Most aztán igazán jókor tört ki a szünet, az eddigieknél nagyobb szükség volt rá. Mint máskor, most is mindenki kapott valamit. A gyerekek bizonyítványt (mi lett volna, ha nem kapnak?), a pedagógusok ígéretet (mi lesz, ha mást nem is kapnak?), mások pedig időt kaptak (talán tudnak majd kezdeni vele valamit). Az nyilvánvaló, hogy a legjobban azok jártak, akik időt kaptak, mert az csak úgy van magától. Akkor is van, ha nem kérik, ha nem ígérik. Nem így áll a dolog az ígérettel és a bizonyítvánnyal. Például az ígéretet el lehet felejteni, vissza lehet vonni. A bizonyítványokkal is előfordulhat(na!) hasonló; elfelejtik megírni vagy kiosztani. Igaz, ilyenfajta feledékenységre még nem volt példa.

Pénz nincs, jutalom nincs, pedagógusnap ... (na most van vagy nincs?), virág hol van, hol nincs. Akkor mi van? Pedagógusnapi köszöntő rádióban, televízióban, sajtóban. Ennyi.

Persze nehéz időket élünk, s olyanok vagyunk, mint egy nagy család. Szinte már látom is a nagy asztalt, ahol egy kéz mindenkinek munkája szerint osztogat. Igen ám, de az asztal körül sokan ülnek, s mindenki úgy véli, jóval többet dolgozott a másiknál. Hangoskodnak, senki sem érti a másik szavát. Teljes a zűrzavar. Majd hirtelen valaki az asztalra üt, s lám, azonnal megkapja, amit kívánt. Így kell ezt csinálni! Kis idő múlva más vág oda, aztán újabb és újabb próbálkozik. Lassan fogytán a készlet, akik csendben, türelmesen ültek, azoknak csak ígéret marad. Nem baj, az is jó lesz, hosszú távon kamatozik, mint a kárpótlási jegy, s ennek már micsoda jó kamata lesz! Csak az a kérdés, hogy mikor érdemes kiváltani. Lehet, hogy mindegy? A hangoskodók azokat a kuporgatott ígéreteket is lecsaphatják. A mondás, hogy akinek van, mindig annak kell a legtöbb, ezúttal is igaznak bizonyul.

Mindezek ellenére háromszoros hurrá, hiszen itt a ragyogó nyár, a napközi, a táborozás. Persze ez nem munka, ezt mindenki tudja, mert a pedagógiához természetesen mindenki ért, aki még nem művelte. De félő, hogy gyermekmosolykamatokért (mi másért?) egyre kevesebben fogják vállalni...

P. R.

„Mit csinálnak a gyerekeim?"

Eltűnt babák, hiányos kiállítás

A Soproni Ünnepi Hetek eddigi kiállításainak sorában is különlegesnek számító gyűjtemény *Wiedra-Berzsenyi Monika* – az Erdészeti Múzeumban látható – „Babák ezer év divatjában" című tárlata. A Münchenben élő művésznő 1987 óta tagja a Nemzetközi Babakészítők Szövetségének, azóta – Münchenen kívül – Augsburgban, Budapesten, Győrben, Hatvanban és Tatabányán mutatta be babáit.

– Miért kezd el valaki babákat csinálni?

– Ez egy véletlennek köszönhető: a lányom kicsi korában kapott valakitől egy antik babafejet, s ehhez kellett testet csinálnom. Talán a negyedik próbálkozásra sikerült viszonylag elfogadható babát készítenem. Meg kellett tanulnom az anatómiát, s végig kellett tanulmányoznom egy sereg könyvet. Kezdetben csak a századforduló divatjának megfelelően öltöztettem fel a babákat, később különböző korok öltözékeit készítettem el. A most kiállított babák tetőtől talpig saját kézimunkáim. A testek speciális anyagból, vattatöltéssel készülnek, a kezekben fém „belső kéz" van, és ezáltal képesek fogni. Az arcok festettek, a hajak valódiak. A korhű stílusú ruhák nagy gonddal összegyűjtött régi anyagokból és csipkéből készültek. Rendszeresen megfordulok a müncheni és a budapesti bolhapiacokon, legtöbbször ott találok rá azokra az anyagokra és csipkékre, amelyekből aztán felöltöztetem a babáimat. A gyűjtögetés legalább olyan fontos, mint maga a munka. Csak akkor kezdek hozzá a varráshoz, ha már minden alapanyag együtt van.

– Mennyi idő alatt készíthető el egy baba?

– Átlag 30 óra szükséges hozzá. Korábban a parókákat úgy vásároltam, ma már ezeket is magam készítem. A mostani kiállítással kapcsolatban történt egy tragédia: München és Hegyeshalom között elveszett a kiállítás anyagát tartalmazó hat bőrönd közül kettő. Így a tervezett 70 baba helyett mindössze 20-at tudtam kiállítani. A bőröndök ben olyan ruhák is voltak, amelyeket nem lehet pótolni. Ha nem kerülnek elő, nem csinálom tovább. Eddig a kiállításokra elküldött babáim után is mindig érdeklődtem telefonon: „Mit csinálnak a gyerekeim?"

Módos Anikó

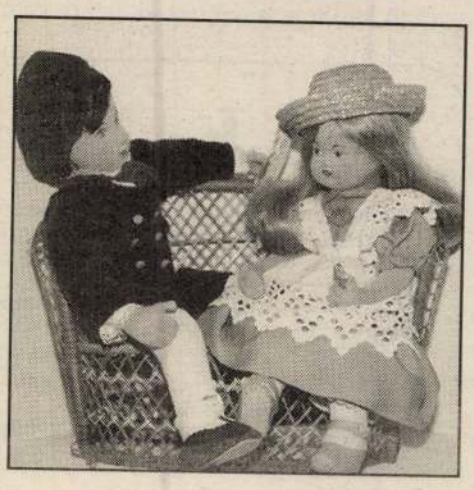

Wiegand

"Magyaros, kissé játékos kedvében készült naiv ebédlő"-t tervezett a müvész, mely az Uránia kiállitásán szerepel.
Tövis: "Az otthon müvészete" cimmel ir a MÜHELY által rendezett tárlatról, mely a modern müvészek és iparmüvészek Egyesülete.

A HÉT, Bp. 190[illegible]. dec. 20. XIX. évf.
51. sz. 835. lap.

Wiegand Ede

Folklorisztikus elemeket tartalmaz Gorka Géza és Kovács Margit kerámiái, Lechner Ödön, Lajta Béla, Wiegand Ede, Kós Károly építészete, Medgyessy Ferenc, Szervátiusz Jenő szobrászata.

Koczogh Ákos: A modern művészet utjai
Népmüvelési Propaganda Iroda 1972
216.old.

Wiegand Ede, építész

Megemlítve.

↓

Pomogáts Béla: Ktána és a nagyvilág 45-49

TISZATÁJ, Szeged, 1973. december XXVII/12

Wiegand Ede

Az otthon müvészete" cimmel a Müvészet c. rovatbanközölt beszámoló méltatja a müvész által tervezett iskolaszobáját, és delikát finomságu szürke ebédlőjét, melyek szerepelnek az Iparmüvészeti Társulat kiállitásán.

A HÉT, Bp. 1904. dec. 11. XV. évf.
50. sz. 802. lap.

Wiegand Ede

Marco: "Egy modern lakás" cimmel ir az Iparmüvészeti kiállitásról, melyet a Mübarátok Körében rendeznek. Egy négy helyiségből álló lakás teljes berendezését tervezték a müvészek.

A HÉT, Bp. 1905. márc. 26. XVI. évf.
13. sz. 211. lap.

Wiegand Ede

A müvész tagja annak az épitő, tervező, rajzoló müvészgárdának, amely az uj Országház tervezésénél közremüködik.
"Az ezredévi ünnepségek" c. beszámoló.

Otthon, Bp. 1896. junius hó
195-2o4. lap

Wigand Ede

A magyar építészet
új stiluskeresői.

(Akadémiatt)

Mendöl: Mólnai 4. 8. dd.

Wiegand Ede

építészetére hatással volt a népmüvészet

Koczogh Ákos:Folkorizmus
Rajztanitás 1972/2-3 29.old.

Wiegand Edith

Szobormúve a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Wiegand Edith

Szoborműve a Műcsarnok tav.térlatén.

8.0.932.IV.24.

MDK

Wiegand Edith

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.l.

MDK

Wiegand Edith

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.l.

Wiegand Etti

Szerepelt a szekszárdi megyeházán megnyílt képzőművészeti kiállításon

Magyarság 1977 XII. 13

MDK

Wiegend Balthasar, 1771-1846.

A bécsi Ferdinánd-hid, vizf.

Ernst Műz. 18. auk. 1921. dec.
68 l.

WIEGAND JÓZSEF, fazekasmester

Pécsi mester volt. Nagy műhelye volt. Bencsi József nála volt segéd egy ideig. Bencsik ott megtanult oly fogásokat is, mint a fehér festés, ecset diszités, oszlopkályha készitás, stb. 261. old

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261. old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970, Pécs, 1974

Wiegand Theodor, német archeológus (1864–1895)
Endrei Walter: Pesti levegő.

A múlt század középén csak a Belváros volt jól-rosszul csatornázva, a többi kerület nem. Wiegand írja: „Például a Király utcát még a régi, rosszszagú módszerrel tisztítottak, vagyis a szippantó járművek kézműves változatával. A belvárosi kis számi csatorna nem ért sokat, kívált nyáron.

Budapest folyóirat, 1988. 10., 10-old

DANIEL WIEGANDER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből. kihirdetve: 1716. febr. 14-én. -A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig. -E mesterek egyike volt:
29.- Daniel Wiegander, Rosenau. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Stúdiótárlat Tatán

W. WIEGER MARIANN festőművész saját munkáiból, valamint nyolc stúdiónövendékének festményeiből és grafikáiból nyílik bemutatkozó kiállítás a tatai művelődési házban május 18-án, pénteken délután öt órakor. A megnyitón közreműködik a Primavera női énekkar és Soós Mihály gitárművész. (L. E.)

MAGYAR NEMZET, 2001. MÁJUS 17. 14. o.

HATÁRIDŐ
VISSZA
2000-02-26
VISSZA
2000-03-28
VISSZA
2000-06-06
VISSZA
2000-06-26
VISSZA
HATÁRIDŐ

WIEGISSER Éva festő

Metzl János: Wiegisser Éva festőművész
kiállításainak megnyitója 1994. okt. 16.
= Soproni Szemle, 1995/4. 357-359. ll

Bemutatjuk W. Wieger Mariannt

W. Wieger Mariann festő- és iparművész kiállítására a Polgármesteri Hivatalban került sor. A kiállítás egyik érdekessége, hogy a művésznő a Mártonhegyi úti, azóta Tamási Áronról elnevezett általános iskolában tanult, s annakidején nagy visszhangja volt, amikor egyik iskolatársával első díjat szerzett az indiai nemzetközi gyermekrajzversenyen. A sikerben nagy szerepe volt *Bakonyi Mihály* rajztanárnak. Később a művészeti középiskolában is szerzett első díjat, ennek ellenére nem sikerült felsőfokú képzőművészeti iskolába bejutni, így aztán önképzéssel, a gyakorlatban sajátította el a bőrdíszművességet, a felsőruházati cikkek készítését és a reklámgrafikát. Szakmai sikereiről oklevelek tanúskodnak. (Festményei mellett iparművészeti alkotásaiból is ízelítőt kaptunk a kiállításon.)

Jelenleg egy kis művészeti szalont működtet a belvárosban és a Hattyúházban. 250 bőrtáska- és 150 övmodellt kínál, s a kiválasztott modellt egy nap alatt elkészíti. Több új technikai eljárást is kidolgozott, s nem lett hűtlen a festészethez sem: országos pályázatokon első díjat, különdíjat is nyert. Mindennek ellenére, mint mondja, egyre nehezebb a megélhetés. Ha nem volna egy művészeti stúdiója is (elsősorban felvételi előkészítő jelleggel), becsukhatná a boltot. A hazai művészek kiszolgáltatottságára nemcsak ő panaszkodott, hanem más, kerületi alkotók is. Gondjaikon a kerületi önkormányzat kiállítási lehetőségek biztosításával próbál segíteni.

W. Wieger Mariann kiállítását *Ládonyi János*, a kerületi Polgármesteri Hivatal aljegyzője nyitotta meg, s méltatta a művész munkásságát. A megnyitón gitárral, dallal közreműködött *Balkay László* előadóművész.

(Kérész)

A művésznő köszönti a megjelenteket

Vízió ***(Janzsó Tamás felvételei)***

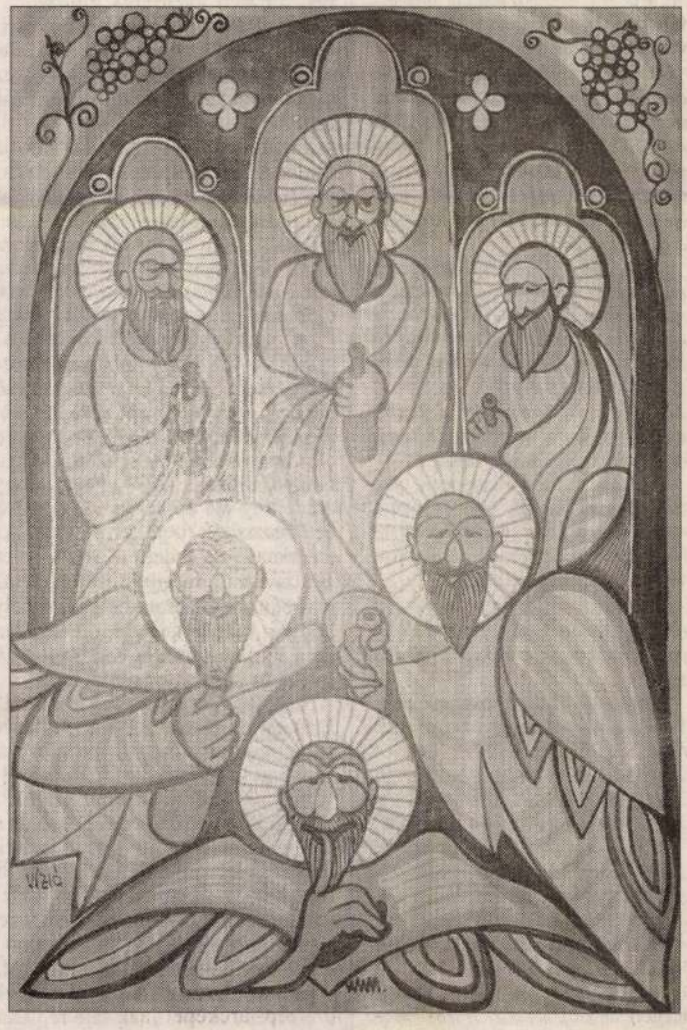

Írástudók

Állítólag a vadember akkor vált kultúremberré, amikor feltalálta az írást. Ez a sommás megállapítás azonban több okból is erősen sántít.

Miért is ragad papírt és tollat a mai idők embere? Mert kénytelen felírni a tennivalókat, határidőket, megjegyeznivalókat, máskülönben ... elfelejtené! Az írás tehát kezdettől fogva nem a szellemi kapacitás növelését, hanem a pótlását szolgálta! Hovatovább már mindenki felír mindent, de gyakran azt is elfelejti, hogy hová!

A magam részéről képtelen vagyok az elkészített feljegyzések száma és a kulturáltság foka között egyenes arányosságot fölfedezni. Inkább hiszem, hogy a letépdesett sarkú határidő naplók fontoskodó arcú tulajdonosai a mappájuk elvesztése után talán még a munkahelyükre sem találnának oda.

Aki pedig a nagyfokú feledékenység siralmas látványától szeretné megóvni magát, az sose pillantson bele műveltnek tartott barátja magán-komputerének magán-memóriájába! Mert abba, biztos, ami biztos, még a saját gyermekeik nevét is belelírják – persze sokszor hibásan! Hol vannak már azok a régi szép idők, amikor az ember csak a házassági évfordulók pontos dátumát felejtette el!?

Félretéve a tréfát megjegyzem, hogy Homérosz költeményeit négyszáz éven át nem írta le senki, de a körülbelül 8000 sort hibátlanul megőrizte az emlékezet és továbbadta a szájhagyomány.

Erről jut eszembe, hogy a minap a rádióban a kortárs költő négysoros elégiáját a legjobb barátja sem idézte hibátlanul!

Megmaradt tehát az eredeti problémám: Vajon mikor és milyen célból találta fel az ember az írást? Mert az már biztos, hogy nem akkor fanyalodott rá betűvetésre, amikor szellemileg fejlődni óhajtott, hanem amikor először észrevette, hogy romlik a memóriája!

Kicsit gorombán fogalmazva, akár azt is mondhatom, hogy az írás fölfedezése az emberi hülyeséggel egyidős. Hiszen amíg az ember képes volt a teljes tudásanyagát észbentartani, addig nem is volt szükség feljegyzésekre.

Mindenesetre komolyan aggódom, hogy vajon mi jöhet még az írott szó teremtette információs-robbanás után?!

Nézzünk körül friss szemmel!

Szépséges városunkat, szeretett kerületünket járva, a hétköznapok gondjai gyakran függönyt vonnak a szemünk elé: nem látjuk azt, amit egy vidéki, egy külföldi, a környéket nem ismerő meglátna, megjegyezne. Nem vesszük észre a szépségeket és nem látjuk meg a szegénységet sem.

Mit figyelne meg például egy idegen a Déli pályaudvar környékén? Amit a szemünk elé húzódó függöny elleplez: pusztulást, szegénységet, piszkot, nemtörődömséget. Induljunk el például a Déli aluljáró felé, a Várból jövet!

A Vérmezőről induló, gyerekkocsiknak, kerékpároknak kialakított rámpás lejáró burkolatai hullanak, a mindent maga alá gyűrő természet győzedelmeskedni látszik: a díszbokrok ágai betörtek a lejáróba, a biciklisek nehezen kerülgetik a szúrós akadályokat. A bevezető aluljárói részen idejétmúlt plakát-kiállítás, megtépve, rongyosan, átfirkáltan – szerencse, hogy itt senki nem kíván elidőzni. A 18-as villamos új üvegvárói akár szépnek is nevezhetőek, persze csak akkor, amikor éppen nincsen üvegfaluk kitörve.

Az alsó tér – amelyet mindenki csak „kör"-nek nevez – kőlapburkolatát részben felszedték, aszfalttal pótolták ki, így szomorúság és elhanyagoltság fogadja az ide érkezőt. Az oldalfalak mészkő burkolatai hiányoznak, másutt meglazultak, készülődnek leesni. A nyers betonfelület a hiányzó mészkő alól kilátszik, fokozva a szürke nyomorúságot. A lépcsőkorlátok kőburkolatai szintén hiányoznak, a lépcsőfokok kilazultak, néha balesetveszélyes, életveszélyes helyzetet teremtve. Az egész aluljáró ki van dekorálva: grafittimesterek keze nyoma mindenütt, néha ügyetlen igyekezet próbálja elfedni a mázolmányokat, amelyek mészkövet, gránitot, fémet, műalkotást ellepnek.

A „kör"-ben áll Vasarely alkotása, amit a tábla tanulsága szerint 1986-ban állítottak. Csempéje összefirkálva, lábazata piszkos, körötte nyíratlan, gondozatlan bokrok: méltatlan a térhez, méltatlan a mesterhez.

A buszmegálló az Alkotás utca mellett szűk, a várakozók és a leszállók csúcsforgalomban életveszélyesen keverednek. Mi a nagyobb merészség: nekivágni a szűk lépcsőnek, vagy átszaladni az utca túloldalára a kétszer három sávon és a villamossíneken keresztül? Hátrébb a taxis hiénák várakoznak a pályaudvarról kiforduló utasokra...

A metró előterében alkalmi árusok és leginkább bóvlit árusító butikok sorakoznak. Kétségtelen, hogy ez a megoldás többet ér, mint az eredetileg ide álmodott és megvalósított homokkő díszfal volt: sokan ezt használták illemhely helyett. Az érkező idegen ezt nem tudja, nem emlékszik a mindent átható vizeletszagra, csak fölnéz: az álmennyezet hiányzik, réseiből csöpög a víz. Azt sem tudja, hogy a régi alsó jegypénztár bejárata helyére elhelyezett ATM (pénzkiadó automata) hogyan kerülhetett ide, de az látszik, hogy este, sötétben eléje állni nem ajánlatos, hiszen nincs világítása, ha a pénzfelvevőt leütik, biztosan nem látja meg senki sem.

Egy idegen persze azt is hiheti, hogy a régi parkoló elkerített helyén éppen elkezdődött az építkezés: azt csak mi, helyiek tudjuk, ha belegondolunk, hogy a parkolót már két éve elkerítették, építkezésnek azonban (a térburkolat feltúrásától eltekintve) semmi nyoma. A tábla váltig azt hirdeti: itt épül az IMPERIAL KRISZTINA PLAZA.

Lefelé a metró mozgólépcsőjén sötétség és piszok fogad. A mozgólépcső álmennyezete hiányzik, szinte leszakad. A nyomasztó érzést fokozzák a fejjel lefelé beállított, idejétmúlt reklámok – tudja még valaki, hogy milyen márka volt húsz évvel ezelőtt a FÉKON? Pedig ha valamin könnyű lenne segíteni, ezen biztosan: új hirdetőtáblák, hirdetések kihelyezése a legegyszerűbb beruházási tevékenység, ezek jótékonyan elfednek minden építészeti, természeti sebet. Ha leértünk, már csak a koldusok hadán kell átverekednünk magunkat, hogy a metrószerelvény szebb tájak felé repítsen bennünket – vagy hogy ismét le-

Wiegisser Éva

Megszerkesztett mondanivaló

Wiegisser Éva festőművész tárlata

Wiegisser Éva – Grazban élő – festőművész pályafutását töretlen fejlődés jellemzi. Az alapokat gyermekkorában *Mühl Aladár* festőművész nevelt lányaként városunkban sajátította el. Sopronban érettségizett, majd a pécsi tanárképző főiskolán folytatta tanulmányait. 1970-ben a soproni Halász utcai általános iskolában kezdett el tanítani. Fél évvel később férjhez ment Ausztriába, ahol *Adolf Osterierder* és *Auguszt Swoboda* irányításával fejlesztette tovább művészetét.

Kedvelt témája a természet, de szívesen fest portrékat, csendéleteket és aktokat is. Képein nemcsak a differenciált színeffektusokat és árnyalatokat csodálhatjuk meg, hanem a határozott vonalvezetést, az egyéni kifejezésmódot is. Wiegisser Éva alkotásainak középpontjában az utóbbi időben a belső érzelmi tartalmak ábrázolása áll. *David Kasparral* együtt azt vallja: „Az ember ne azt fesse, amit maga előtt lát, hanem azt, amit önmagában lát. Ha nem lát semmit, ne fessen."

Akt a tájban

Mostani kiállításának kiemelkedő darabjai a különös gonddal megszerkesztett üvegfestmények. A hazánkban még alig ismert, úgynevezett „hátsó üvegfestés" különlegességét a technika oldaláról kell megközelíteni: az üveg hátsó felületén található rajz folyékony pasztával készül. Az alkotók ehhez általában alátétet használnak, Wiegisser Éva azonban alátét nélkül, szabadon rajzol. A paszta megszáradása után temperafestékkel festi át az üveget. Ennek hatására a színek sokkal intenzívebbnek látszanak, mint a papíron. A tárlaton két collage is szerepel. A Veronika kendője és a Flamenco című alkotás plasztikus ábrázolása és ragyogó színei megragadó élményt nyújtanak a látogatóknak.

(Wiegisser Éva festőművész tárlatát október 30-ig tekinthetik meg az érdeklődők a soproni Várkerület Galériában.)

EN

)EKEGYEZTETÉS, DE...

tani a társadalmi érdekegyez-
yorsítani kell, különben a par-
maga elé kitűzött törvényeket
beszélt, amikor találkozott a
elnök többek között kifejtette:
azó áfa-bevételt teljes egészé-
, de kérdéses, hogy a jelenleg
endő lesz-e például a kórhá-
öltségeinek kiegyenlítésére.

ZÁNKBA LÁTOGAT

ivatalos látogatásra Magyar-
. A Cseh Köztársaság elnökét
g.

ÉRTÉKNEK TEKINTI

telezett az emberi jogok érvé-
zat olyan alapértéknek tekin-
érvényesül. Erről *Szent-Iványi*
szélt, amikor megnyitotta az
ához kapcsolódó, az emberi jo-
ot. A politikus rámutatott: mi-
data a konfliktusok megelőzé-
is ki kellene terjeszteni.

ÍRÁSOS UTASÍTÁSRA

iniszter az Országgyűlés Hon-
bejelentette, hogy a jövő hé-
ítást, amely szabályozza a Ka-
végezhető biztonsági vélemé-
rzések alá vonható személyek
n utasítást kizárólag írásban
védelmi miniszter és a Magyar
sult.

RA SINCS MEG A PÉNZ!

ámolni sokféleképpen lehet, de
ára nem áll rendelkezésre még
s 43 milliárd forint. Ezt *Dérczy*
nybiztosa közölte, hozzátéve,
t erkölcstelennek tartja a nép-

Mentik a sérülteket a borzalmas terrorakció után Tel-Aviv

Véres merén

Huszonkét halott Tel-Aviv

Rengeteg halottja és sebesültje van annak a tegnap délelőtti tel-avivi pokolgépes merényletnek, amelyet a város központjában, a Dizengoff úton, az ugyanilyen nevű bevásárlóközpontnál követtek el.

zethez intézett üzenetében azt kérte az izraeliektől, hogy őrizzék meg nyugalmukat. Izrael népének nem szabad megengednie, hogy ellenségei győzelmet arassanak, hogy az elvakult terroristák a béke valamennyi esélyét megöljék –

WIEGISSER Éva festő

Metzl János: „Ének - akvarellel" =
Soproni Szemle, 1993./1. 73-75.p. és ill.

5, 1672, 1675, 1739, 1744, 1845, 2069,
2, 2303, 2319

1065, 1114, 1319, 1326, 1337, 1345, 1349,
8, 1418, 1654, 1781, 2042, 2058,

Wiegle MDK

stuttgardi épitész

Az Eskü téri és Fővám téri hidak terveire 1894-ben kiirt pályázaton 74 pályaterv közül Első dijat /30 000/ korona/ nyert Eisenlohr és Weigle stuttgardi épitészeknek és Küblernek, az esslingeni gépgyár főmérnökének Eskü téri hidterve.

38.o.

Dr.Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Wiegner Judit
Grafikus

Részt vett a tárlaton

Bauer Jenő: Reklám '70
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 39.lap

Wiegner Judit, grafikus MDK

Cirkusz a jégen c.

plakátja. Repr.

– : Plakátművészeti Kiállítás a

Műcsarnokban 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. dec. 11.

MDK

Wiegner Judit

Magyar plakát 66. 5. magyar plakát kiáll.
Nües. 1966. dec.

MDK.

Wiegner Judit

Plakát: Cirkusz a jégen

Népszabadság 1966 dec.11.

MDK

Wieger Marienne, gyermekrajzoló

Díjat nyert.

-: Átadták a díjakat a nemzetközi gyermekrajz-pályázat magyar nyerteseinek 13

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 7

MKL

Wieper Mariann, [gyermek-rajzoló]

A budapesti kiállításon díjat nyert.

— : Díjnyertesek 2

ESTI HÍRLAP, Bp., 1967. nov. 9.

Wieland

harangöntö

Tápé 1779.

lásd

Arch. Ért

1905. 161. l.

Wieland Adam

váci harangöntő MDK

Debercsényi kis harang öntője.

173.

Genthon:Nógrád.1954.

Wieland Ádám

harangöntő MDK

A bujáki r.k. templom harangját 1774-ben öntöttet/Vácott/.

154.o.

Genthon:Nógrád.1954.

Wieland Ádám

váci harangöntő MDK

Két harangja marad meg a megyében: a debercsényi haranglábon és a bujáki templomban.

93.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Wieland Adamus

harangöntő MDK

a patvarci harangláb egyik harangját öntötte 1773.

348.o.

Gerthon:Nógrád. 1954.

Wieland Adam M.D.K.

harangöntő

Felsőtold harangját öntötte 1775-

ben Vácott.

Garáb r.k. tyrlom 1763

Patay P: Nógrád megye harangjai.

Műtört. Ért. 1958 (VII.) 2-3 sz. 153

[illegible]

WIELAND Adám harangöntő

Vác kiéseggház az építkezési szám-
adásoktan a helyi mesterek rózáló
szerepe

Dercsényi - Gramasztói: Vác, Bp. 1960.
146. e.

mák

Wielandt József

Készítette a kapolna részére Festetics György megbízatából a padok és az oltár dombormüveit, sövégezte az orgona lakkcsiszolását és aranyozását is

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962, 100. l.

Wieland Ádám

gráci hgöntö

Dacsókeszi tpl. hgja
1776.

Inul

Tápei rk. tpl. hgja
1799.
Csongrád vm

Inul

A Magyar Mérnök- és Építész- Egylet Havi Értesítője

Wieland Ádám

harangont

Dacsókeszi (hont m)

szemplom harangja.

Felirata: Intercede

pro nobis Sancta Dei

Genitrix. Mich goss

Ádam Wielan in

Graz. 1776

Gerecze A numemlelek

380 l

Wieland

haraugöntö

Tápé (Csongrád m).
Haraug e domboni betis
feliráttal: Felüt: Mich
Goss Wieland in Wag-
len. 1779 Alsó peremén
Ecclesiae Tapensis.

Gerevre. Műemlékek.

278. l

Wieland Hans, Beat, festőművész
Spanyol lovas, olajf.
Asszonyok hadimunkánál. Déltirol, olajf.
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

120. kép. *Signorelli követője: Szent Sebestyén vértanusága.*

Carl Wieland

Szabó Jóla: A XIX. n. festészete Mon
Bzg, 1985,

10. l., 105 (43 és 44-es kép)

Wieland C.

Gróf Teleki Ferencné leány
Bánffy Erzsébet arck.
Lemezpapir, pastell.
„C. Wieland pinxit
1827"
Bonchida

Bíró Bonch.
196. l.

| Tanszersegélyben részesült | | |

C. Wieland p.

Pestini 1835.

Signaturavut láttam egy Széchenyi István grófot ábrázoló pasztellt Meszleinyi Meislinger Róbert ezredes tulajdonában Budapesten.

A. Kepileg ha, de kompozicó, csendélet, vesztétek gyengék. Művészi értéke csekély.

Finsbury (londoni) népkönyvtár

III. 90, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99,
102,

Wieland C.

Idősb Pataki Ludály
kolozsvári városbíró
(1780 – 1843) arcképe.
jelzése C. Wieland
pinxit 1828.
A család birtokában.

Repr.

Pataki Jenő: A régi
tanácsház és főbírók –
Kolozsvári Szemle
1943. 282. l.

Wieland, C.

festő

cvod

Lidové Noviny

1935 jul. 5.

(Retrospektivný výstava

Ezt a kiállitást Kézsmarkon rendez tek

1183

Wieland

l. Per alltorteépes

630.-

Wieland, C.

Maler, in Kesmark und Umgebung tätig um 1833–40. 4 nuove fels.

Lärd

Kösz E. Zips 28. l

Wieland C

1820 – 30

Ferfi képmás, olaj.
1830

Shakespeare-Képtár tulajd.

Kopp Jsm. 28. l.

Repr. u. o. XVIII. tábla

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Wieland

l.

LykaMagyműI800-50

137. l.

Budapest, 1945 november

116/1945

F.évi október 18.-án
a szombathelyi székesegyház he
emléki szempontból megfelelőne
Országos Bizottsága részéről h

Wieland

Lad I. 137

M. KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM
MŰVÉSZETI ÜGYOSZTÁLY

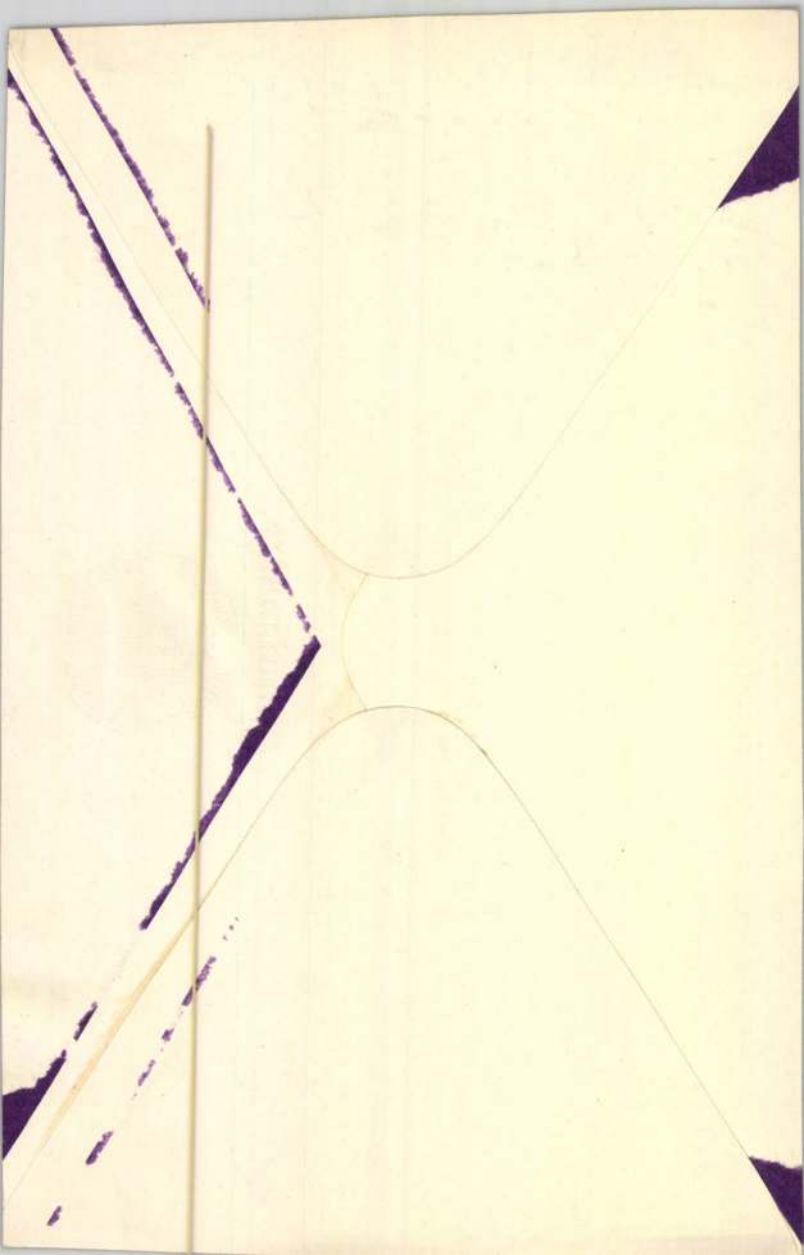

Wieland

festő MDK

Miskolczy Gyula /Csanád m. táblabirája/
arcképe.

Kiss L.:Vás.müv. 113.o.

WIELAND C., festő Pesten az 1820—30-as években. Ismeretes gróf Széchenyi Istvánt ábrázoló, csekély művészi értékű pasztellje (1835). Pethő Celesztint ábrázoló krétarajza 1823-ból és Bónis Ferencet ábrázoló pasztellje 1828-ból a M. Tört. Képcsarnokban van

E-G II. 614 l

Wieland C.

festö

XIX. n

l.

Biró Bonch

214. l.

hó .....-án.
-én.

saság

.....

Általános észrevételek:

A fuvarlevélnek vastagon bekeritett része a vasut, a többi része a feladó által töltendő ki. (Lásd azonban 4) jegyzetet.)

Az átmeneti bélyegzők sorrendben a fuvarlevél ezen felének hátoldalára nyomandók.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1938. — 4658.

= Wieland

A Hódmezőv.-i ipari tiáll. alkalmé-
ból rendezett tipr. tiáll. egyik ideter-
ség - 1835-ben tenutt pantell
arcképe, mely Miskolczy Gyulát,
szeged város egyik fő jegyzőjét ábrázolja.

Kis Lajos, Vásárhely művészélet

Bp. 1957 113

901. Wi

Működött a XIX.

Bónis Ferencz.

Derékig látható, kissé jobb
téve tartja s baljában réteges
elválasztott haja vállaira om
barna, bajusza és körszakáll
kabátjának gallérja és hajtók
gombja pedig áttört művű. J
sorban: »*Wieland p. 1828*«.

Pastell, méretei 63·5 : 47·5 cr
tett Bajai Bélától 1900 deczember
Kifizettetett 1901 január 3-án. —
ber 31-én (708–900). — Az elsz
márczius 15-iki 5691 szvsz. határ

Jegyzet. Soós Elemér ezred
nem a Zrinyi-Frangepán ügyben r
zolja, mert ennek hiteles arczképe
ban van.

eland.
. sz. elején.

brafordult. Kezeit karba-
buzogány van. Középütt
lik, szemöldöke és szeme
a őszbevegyült. Sötétkék
kája piros, tizenegy ezüst-
elzése a jobb vállnál két

n. — Lelt. sz. 901. — Véte-
31-én 77 K-án (710–900). —
Elszámoltatott 1901 deczem-
ámolást jóváhagyta az 1901
ozat (135–901).
es közlése szerint ez a kép
észes Bónis Ferenczet ábrá-
a Horányi-család birtoká-

376. Wieland
Működott a XIX. század elején.

~~376.~~ Pethő Celestin.

látható, kissé fordult.

Mellig, balra ~~néz.~~ Oldalt f
barna, arcza és bajusza leberetvált.
les, mellénye kissé kivágott, kabátja
alól balra: Wieland fest. 1823. 4
Krétarajz pergamenre, mére
~~Rajzolta: Wieland.~~
Gozon Antal ajándéka 1860;
~~Át. Képt. 290.~~
Kifiggesztvén és ére vonat
A Nemz. Muzeumban
– 1881: VII. 31. – 1883: VII. 316.
A Tört. Képcsarnokban

Gob
(TK)

904: V. 2.

Át. Képt. 290.

Át Képt 290

ürtözött haja, szeme és szemöldöke
Ingének lehajtott gallérja szé-
a és köpenyege fekete. Jelzése

etei 31: 22.5 cm. — Át. Képt. 290. —

ulnis
~~VII.~~ 4-én.

kró adatok:

1876: VII. 31. — 1878: VII. 31. — 1880: VII. 31.

1884: VII. 111. —

Grion Antal ajt 1860 jul 4.

JK. 376

II
606

376. Wieland.

Működött a XIX. század elején.

Pethő Celestin.

Mellig látható, kissé balra fordult. Oldalt fürtözött haja, szeme és szemöldöke barna, arcza és bajusza leberetvált. Ingének lehajtott gallérja széles, mellénye kissé kivágott. kabátja és köpenyege fekete. Jelzése alól balra: »*Wieland fest. 1823.*«

Krétarajz pergamenre, méretei 31 : 22·5 cm. — Át. Képt. 290. — Gózon Antal ajándéka 1860. július 4-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1876: VII. 31. — 1878: VII. 31.

— 1880: VII. 31. — 1881: VII. [illegible]

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 111.

A'. 290

Wieland C.

festo

1) Ormosdy István
2) Ormosdy Istvánné
3) Ormosdy Antónia
kép másai

Repr.

Arv. Csarnok 105, aukc.

kat

Csatkai: Soproni házak

Wielandt József

1760 – 1806.

pozsonyi születésű

szombathelyi szobrász

szód

z

Gépin Gyula dr

A szombathelyi székesegyház

Szombathely (62. l.

1943.

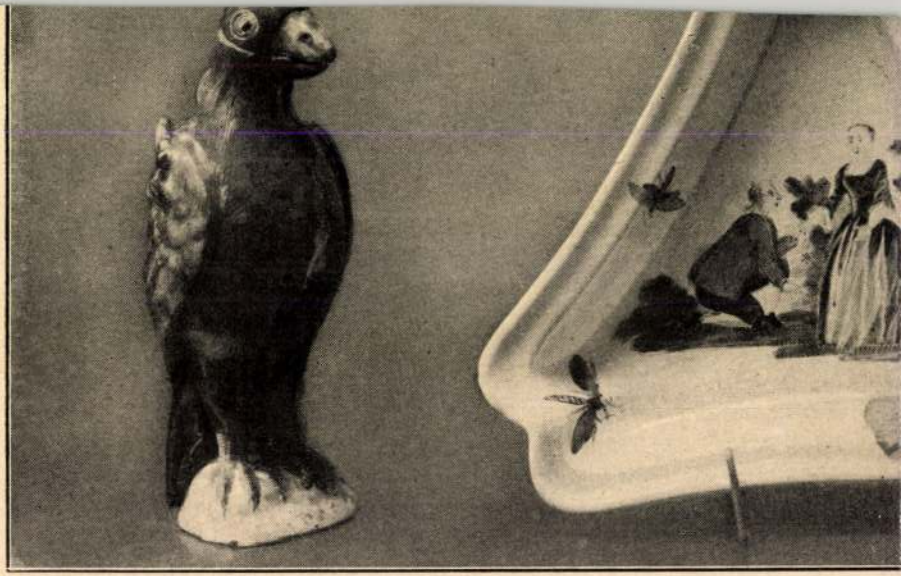

756.
748.

728.

WIELANDT *József*, szobrásza XVIII. sz. végén Szombathelyen. W. készítette Hefele tervei nyomán a szombathelyi székesegyházban a fából faragott korinthusi oszlopfőket és a gazdagon díszített oszlouplábakat.

Sz. Gy. T. 614 f

M.D.K.

Wielandt József
szobrász

Dombormű
(repro)

Péczely Péroska: A keszthelyi Festetics kastély és belső berendezése
34 l.

Дорогой Александр Иванович
Желаю

Wielandt József

M.D.K.

A padok és az oltár dombormüvei az ő alkotása. Ugyancsak ő végezte el az orgona lakkozozotását és aranyozását is.

35 l.

Pécsely Piroska: A keszthely, Festetics kastély és belső berendezése.

K. D. K.

WIELANDT József szobrász

1781 – 1783. Szombathely, székesegyház, korinthusi oszlopfők

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1955

I. 299, II. 276.

Wielandt József

Szobrász

1798 táján kerülhetett sor a szombathelyi székesegyházban a fából faragott korinthusi oszlopfők s gazdagon díszített oszlopfábak beillesztésére is, meget az előre meghatott, 1793 nov. 27-én kelt szerződés szerint Joseph Wielandt szombathelyi polgári szobrászmester készített Hefele tervei nyomán.

Kapszomb. 16.

Simon Fraser III. 238.

Wielandt Joseph

szombathelyi szobrász szerzedése az architektura fadiszitésérol karettak, gyöngysor stb. 1791. aug. 21.

U. a. szerz. az oszlopfők és oszlop lábak faragásáról. 1793. nov. 24

Kapszomb. 89. l.

Schönherr Antalné, özv. III. 55.

Wieland József

szobrász

l.

Gépiszombhegyhez

II. 182. l.

ELŐFIZETÉSI ÁRA
egész évre ..... P 8·40
félévre ..... P 4·40
Egyes szám ára 80 fillér
Megjelenik havonta

TÜKÖR

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST,
IV., EGYETEM-U. 4.
Tel.: 185-617, 185-618

1937 OKTÓBER V. ÉVF. 10. SZÁM

WIELAND FESTMÉNYE 1838-BÓL

DAMJANICH JÁNOSNÉ CSERNOVICS EMILIA

A KÖDBEVESZŐ HŐS

DAMJANICH JÁNOS ISMERETLEN LEVELEI MENYASSZONYÁHOZ, MAJD FELESÉGÉHEZ, CSERNOVICS EMILIÁHOZ

Írta KÁDÁR ERZSÉBET

«Wie ich mich in Diesem erklärt, gehört mein Leben Ihr, Emilie an, Sie war und ist bei Gott mein Ideal . . .«

(Damjanich leveléből 1845.)

Damjanich János, a kakastollasok és pirossipkások tábornoka nagyapám nővérének volt a férje. Emléke, családunkra maradt portréja kiszakíthatatlanul belegyökerezett gyerekéveimbe, de a század elején szülővárosomban, Aradon is úgy él még a szivekben a Tizenhárom, mint Szent László idejében a pogány istenek.

Tiszta időben Aradról ellátni Világosig, a Maros kettős kanyarral öleli körül a feketésárga földvárat, amelynek a törtlábú Damjanich János az utolsó parancsnoka. Emlékeimben a vár már kaszárnya, hűvös és nyirkos mint egy kripta, s csak néhanapján vetődik kapuján túl egy-egy polgár, hogy elfojtott lélegzettel kerülgesse a martirok kazamattáit. Vannak Krisztus-képek, amelyeknél a Megváltó vérző szívét a kezében tartja, — ilyen nyílt sebhely a vár hatvan évvel a gyásznap után is.

A fiatal Damjanich

Aradi házunkban, az ebédlőasztalnál, az én helyemmel szemben függött Damjanich János portréja. Jónevű festő képének másolata, az eredeti az özvegynél, később az aradi múzeumban. A romantikusok elbeszélő ábrázolása. Háttérben ágyufüstből piros sipkák virítanak ki, a háromszinű lobogó, — előtérben a tábornok természetfölötti nagyságban. Barnapiros arc, fekete, göndör körszakáll, szúrós, sötét szemek. Barna atilla és óriási mellkas. Ez a mellkas felejthetetlen. Ha megszólalna, jupiteri hangok törnének elő. A többi családi képen merev, hűvös, hosszúnyakú, kissé keskenyvállú férfiak és nők, — közöttük félelmetes a Damjanich-kép dinamikája. Az elporladt nagyapák és szépanyák már a festményeken is kissé halottszínűek. Nem izgatják a fantáziát. De ő, a hős: elevenebb az élőknél.

Családi anekdótákban, ifjúsági könyvekben, ünnepi szavalatokban, Ábrányi és Tóth Kálmán-versekben találkoztam Damjanich nevével. A költők és anekdóták ködbemosták a hőst. Félisten lett a martirból.

Pedig lakásunkban intim emlékeket őriztünk, — Damjanich pipáit, pecsétnyomóját, egy-két kedves bútordarabját. Volt úgy, hogy kezemben tartottam a mankót, amelyre támaszkodott, amikor az akasztófa elé bicegett. Végigsimítottam a karosszéket, amelyben tört lábbal ült. Özvegyét nagyanyámnak szólítottam: korán elárvult apámat nevelte. Kilencvenéves nagyasszony; hatvanéves özvegysége élő «emlékszobra» a martirnak. Minden esztendőben egyszer látjuk Aradon, koszorút helyez a vesztőhely fekete vas-emlékoszlopára.

Ilyen környezetben sehogysem tudtam elképzelni Damjanichot, az embert. Évek mulva sem, amikor már elkerültem Aradról. Ha könyvben szemembe ötlött a neve, izgalommal kaptam a sorokba. De nem tudtam közelebb férkőzni hozzá. Sőt mintha mindinkább távolodnék. Mithosza is halványodik, — ha szóbakerül, már vannak, akik nem tudják, kicsoda. Negyvennyolc újabb történetkutatói kevesebb pátosszal írják meg a szabadságharcot, szinte vonásról-vonásra kirajzolják Kossuth és Görgey arcát, az egész galériát a különböző szerepeket játszó tábornokoktól, a pattogó, vádaskodó Madarászig, de szinte megfeledkeznek Damjanichról. Szekfü két mondatban említi. Nem volt politizáló tábornok. Katona volt, megállta helyét.

Évekkel ezelőtt megtudtam, hogy nagynéném, Jeszenszkyné Csernovics Lára őrzi Damjanich János és felesége levelezését. Könnyen hozzájuthattam volna, de nem siettem. Halogattam a találkozást Damjanich Jánossal: az időre, a körülményekre bíztam. Negyedéve került végre kezembe egyik levele. Az utolsó. Október 5-én írta az aradi várból — anyósához. Búcsúlevél. Fehér levélpapíron, ceruzával írt halvány, könnyen olvasható sorok. Német szöveg, gót betük . . .

«Kedves Anyám!

Ha tudja, bocsássa meg, hogy leányát szerencsétlenné tettem. (Wenn Sie es thun können, verzeihen Sie mir, dass ich Ihre Tochter unglücklich gemacht habe). Vegye oltalmába ezt az elhagyatott nemes lényt, csak néhány jóbarátom maradt, de remélem, hogy rövidesen nem kell aggódnia megélhetése miatt. Áldásomat küldöm Anyámnak, a Návayaknak, Vásárhelyiéknek, egyáltalán mindenkinek. Adja át nővéremnek utolsó testvéri üdvözletemet, csókjaimat, s ha találkoznék fivéremmel, neki is. Isten áldja! Szerencsétlen *Janyja.*

1849. október 5.»

A levél szivenütött. Néhány órával a kivégzés előtt írhatta. Mult időben ír: «csak néhány barátom maradt . . .» A síron túl kíséri szeretetével, aggodalmával Emiliáját. A bocsánatkérésben önvád. Egyszerű mondatok. Néhány szívdobbanás a levél. Könynyek nélküli ölelés. Aki így megy utolsó csatájába, kard nélkül, mankóra támaszkodva, — tiszta lelkiismeretű, erős ember lehet.

És még százegynéhány cédula, futtában írt üzenetek, komoly, kemény vallomások. Mély, teli hang szól a levelekből, gazdag, szines kedély, meleg szív . . . A hős mondaalakja élő tartalommal telik meg. Megdöbbentő érzés: a fakó kézvonásokból életrekelő, a szavak mögül kibontakozó lélek oly nagyra nő bennünk, hogy úgy érezzük — szűk börtöne lehetett az óriási mellkas . . .

*

1804-ben született, Stásán; itt állomásozott a bánsági 2. határőrezred. Apja granicsár tiszt. Anyja Taburovich Róza, nagyanyja a bánsági nábobnak, Csernovics Pál táblabírónak nővére. A fiatal Damjanich katonai nevelésben részesül, a császári hadsereg 61. gyalogezredében kezdi meg hadi szolgálatát. Hamarosan századosi rangra emelkedik. A negyvenes években ezredével Bresciában állomásozik.

1844-ben meghal anyai nagybátyja, Csernovics Pál. Temetésén Aradon ismerkedik meg unokanővérével, Emiliával. Gyakran megfordul házukban. A rokonszenv hamarosan lángot vet, egy éven belül a negyvenéves férfi életreszóló, komoly érzésébe mélyül.

Emilia portréját szobámban őrzöm. Pasztellkép. Wieland festette; különös gonddal és szeretettel a ruhát, a nemes, szürkéskék selymet, a csipkeujjakat, az aranyhímzést. Keskeny, hosszúkás arc, nem annyira szabályos, mint inkább finom vonások, komoly, megvesztegető báj. Nagy, sötét szempár világít ki a fehér arcból. A lejtős biedermeyervállakra lehulló dús, sötét fürtök, keskeny, beszédes kezek . . . «Szívjósággal párosult tartózkodás» — írja egyik levelében Damjanich s talán ez jellemzi leghívebben a portrét.

A kapitány nem rejtegeti érzelmeit. Visszhangra talál. 1845-ben, mielőtt visszautaznék Olaszországba, Emilia anyja is mint fiát öleli keblére. Mégis inkább kitérő, mint igenlő választ kap. Anyagi okok, nagy korkülönbség, katonai pálya, — Csernovitsné talán előnyösebb házasságot remélt leánya számára. Damjanich bizakodik. Bresciából keltezett első levele híven tükrözi hangulatát.

«Mélyen tisztelt drága Néni!

Ámbár már négy napja vagyok itt, eddig nem állt módomban hírt adni a kedves jó Néninek, mivel házam állandóan barátokkal és tiszttársakkal volt tele; bocsásson meg ezért.

Utam gyorsan telt, de sokat szenvedtem a hőségtől; Pesttől Bécsig a gőzhajón majdnem elolvadtam az afrikai melegben, s mint gondolhatja, Triesztig, kocsin sem volt jobb. Az óriási meleg megviselt és olyan kalóriatömeget fejlesztett bennem, hogy felért egy lázzal. Most Le Roy-t szedek, és remélem, néhány nap mulva rendbe jövök.

Fölötteseim, mint rendesen, jól fogadtak. Beteget jelentettem, s abban az örömben részesültem, hogy az egész táborkart ismételten fogadhattam, éppen ma is whist van nálam, — de Ő nélküle! — apáink módján némi gulyással és egyebekkel. Mellesleg kedves Néni ne gondolja, hogy visszaestem régi hibámba, a költekezésbe. A világért sem tenném, hisz az Ön bizalmát és Emilia kezét igyekszem kiérdemelni. De «nem»-et sem mondhattam, tekintve, hogy szórakozásomról igyekeznek így gondoskodni. És végülis nem jó többéves szokásunkkal máról-holnapra szakítani, — könnyen felhívjuk a figyelmet. Higyje el, minden igyekezetemmel azon leszek, hogy bebizonyítsam, mily magasan értékelem az Ön jó véleményét, mennyire igyekszem kiérdemelni az angyalt, Emiliát. Igen, jóságos Néném, más szemmel látom az egész világot, s napról napra jobban haragszom magamra; most ébredtem csak arra, mily könnyen vettem a dolgokat és rettegve állok önmagam előtt, nem tudva, mit hozzak fel mentségemre. Ezt az érzést Emilia oltotta belém, aki után kimondhatatlanul vágyódom és csak az isteni gyermek késztethet önön megvetésemre. Ha takarékosabban éltem volna, ma saját erőmből építhetnék otthont Emiliának és nem kellene az Ön és családja döntésétől rettegnem. Oly őszinte, tiszta és igaz meggyőződéssel, mint amilyennel egykoron Istennek szándékozom elszámolni életemről, könyörgök anyai szeretetéhez, vegye oltalmába sorsomat és leánya sorsát azzal a buzgalommal, amelyet csak gondos anyáknak kölcsönöz a természet; legyen szószólója két ember boldogságának, akik hálatelt elragadtatásukban minden bizonnyal lekönyörgik Isten áldását a Mindenhatótól. Ha kedves Néném látná bensőmet, tudom, hogy részvét fogná el. Nem élhetek ily halálos kétségbeesésben, amely őrületbe kerget. Isten szent nevében szerezze meg nyugalmamat, boldogságomat!

Ha eddig máról-holnapra éltem is, becsületemen még nem esett csorba. Nevemet mindenütt tisztelettel és elismeréssel emlegetik, jó hiremre mindig vigyáztam, úgy őriztem meg, hogy a legérdemesebbek között is megállja helyét. Ezeket az érzéseket most Emilia tölti be, életem legfőbb feladata, minden vágyam és törekvésem, hogy az Angyalt megelégedetté, boldoggá tegyem, lábai elé hordjam mindazt, amire vágyik, ami jóságos lelkét megindítja, — röviden: Emilia boldogságában és megelégedettségében keresem a magam boldogságát is.

A póstakocsival kis dobozkát küldök a kedves Néninek azzal a kéréssel, hogy a három korall-lánc közül a legnagyobbat adja át Máriának, a két egyformát Konstantinnak, leánya és menye számára. Néhány apróságot, gyerekes dolgokat Emiliának küldök tréfából, — mivel ajándéknak nem illenek be, — kérem, bocsássák meg merészségemet! Amint Milanóba érek, azonnal megveszem a kedves, jó és drága Emiliának az órát lánccal, és elküldöm természetesen a selyemharisnyákkal egyetemben. A császári udvarhoz intézett alázatos kérelmem holnap megy el Prágába István főherceghez, a választól leszek bátor értesíteni a kedves Nénit.

Szorongással zárom levelemet; minden írás befejezésénél félelem fog el, remegve válok el tőle, mivel mindig volna még mondanivalóm. De szükség parancsol, — mindennek végére kell járni, s ezért kedves Néni a legalázatosabban

ajánlom magam ; ne tagadja meg jóindulatát és kegyét ; olyan embert ismer meg bennem, aki sohasem felejti el, hogy boldogságát Önnek köszönheti. Kezeit sokszor csókolja, s miközben legmélyebb hódolatomról biztosítom, vagyok az Ön hálás unokaöccse *Damjanich* kapitány.»

Míg a sűrűn rótt sorok értelmét böngészem : fakó fotografia, pici mellkép újul fel bennem. Édesapám íróasztalán állott. Borotvált arc, pofaszakáll, élénk, vidám tekintet, mosoly a száj sarkaiban. A fiatal Damjanich Jánost ábrázolja. A levélíró portréja : vidám, elegáns kapitány, asszonyok kedvence (egy ideig Elssler Fanny barátja is). Szokatlan erejű ember. Puszta kézzel kettéroppantja az ezüstforintost, kitünő vívó, ő tanítja a kardforgatás művészetére István főherceget, aki barátilag szereti. Damjanich hercegi tanítványa közbenjárását kéri, hogy helyezzék át Magyarországra. Csupa optimizmus, bizakodás. Nénje aggodalmaira így felel : «Meglátja, maholnap Aradvár parancsnoka leszek». Az egészséges, erős ember önbizalmával néz a jövőbe. A levél hangján érezni, nem kételkedik, hogy megnyeri Emiliát. «Halálos szerencsétlenségemben . . .» — írja, de jókedv szikrái villannak a sorok között. Talán kétkedést is keltettek : vajjon valóban komolyabban veszi-e az életet? A jókedvű szavak csakugyan puskaporos talajra hullanak. A válasz igen szigorú lehetett. Damjanich második leveléből hiányzik a játékosság, — ez is önarckép, de sokkal ridegebb ecsetkezeléssel. Becsületében támadták meg. En garde! Visszavág. A becsület kérdésében nem ismer tréfát, kíméletet se, mindent belevisz a harcba, még ha Emilia is az ára. Puszta mellel áll ki, de a jó küzdőfél hidegvére is jellemzi : bravúrosan, hajszálnyira elkerüli, hogy végzetesebb sebet ejtsen ideálja érzékenységén. Ezt a levelet is nagynénjéhez intézi :

«Brescia, 1845. szeptember 26.

Mélyen tisztelt Néni!

Válaszképpen szeptember 14-én kelt becses soraira tudatom, hogy ilyenféle órát lánccal errefelé mindenütt viselnek. A brosstű kapcsának segítségével erősítik a kötéshez, úgy, hogy az óra mélyen csüng alá. Azt gondoltam, nem követek el hibát, amikor olyasmit küldök, ami itt a legdivatosabb. De ha nem felelne meg, kérem, mondja meg, s Emilia ízlésének megfelelő másik láncot szerzek be. Emezt megőrzöm kedves emlékül, mint olyan tárgyat, amelyhez hasonló sors fűz : mindkettőnket visszautasítottak.

Az óráról és láncról előbbi levelemben is írtam ; az egyéb apróságokat nem tudom, említettem-e ; de még ha emlékemben volnának is, nem szólanék róluk, abbeli örömömben, hogy figyelmem némi tanujelét adhattam. Ha Emilia nem tartana méltónak ajándékaim elfogadására, — bár nagyon sajnálnám — mégis azt kellene mondanom : senki más halandót nem illetnek . . .

Most pedig néhány szót kell szólnom a méltatlanul rólam terjesztett hibákról, amelyek természetesen a legrosszabbak fajtájából valók. Nem akarom szépíteni magamat, nézetem szerint gyis hiábavaló volna, de azért azt szeretném, a valóban olyannak ismernének, amilyen vagyok. Nem izgatott fel, bár fájdalmasan érintett, — éppen ezért bocsássa meg, kedves Néni, ha olyan hangot használok, amilyet még senki által büntetlenül nem támadott becsületem védelme diktál. Mindenekelőtt jobb érzéseire hivatkozva felszólítom, nevezze meg azt, vagy azokat, akik ily piszkos módon írásbeli információt adtak rólam. Remélem, hogy az a hölgy, aki oly sok gyengéd tapintatot tanusított irántam, s akihez rokoni kötelék is fűz, maga is súlyt helyez a való igazság megismerésére és ezért nem veszteglek tovább ennél a pontnál, amely maga helyett beszél : mily fontosnak tartom, hogy ismerjem az illető személyeket. Addig is hazug becsületsértőknek bélyegzem őket és kérem Önt, adja tudtára megvetésemet az elvetemült rágalmazóknak ; remélem, ha nem a legaljasabb gyávák, maguk jelentkeznek, — ha nem tennék, önmagukat jellemzik. De szóra kényszerítve büszkén jelenthetem ki, hogy becsületem foltalan, tiszta ; ismert, elismert, általánosan tisztelt katonatiszt vagyok, s az a gyáva gazember, aki többszáz mérföld távolságban elítélően nyilatkozott rólam, reszketne, ha előttem állna. Kommerszjátékoktól eltekintve, hazárdjátékban 10 forintot sem vesztettem egész életemben, sőt mi több, én morgok leghangosabban ezen bűn ellen. Adósságaimról — ha emlékezetem nem csal — magam nyilatkoztam, miután nem találtam okot, hogy szebbnek tüntessem magam, mint amilyen vagyok ; Ön tudja, hogyan keletkeztek, s ha hozzátartozóim szívtelensége folytán éveken keresztül magas kamatok hozzáírására kényszerültem, én, vagy az ő embertelenségük ítélendő-e el? Mindamellett nem panaszkodtam reájuk, magamon kívül senkit sem csaptam be, s nem hinném, hogy ez a hibám elvetemedettségnek volna minősíthető. Hogy jól érzem magam vidám emberek társaságában? Erre csak annyit felelhetek, jó pajtás vagyok, valóban szerencsés könnyűkedvű (nem könnyelmű), tüzes kedélyem gyűlöli az egyhangúságot, s ezért természetes, hogy szeretem a víg pajtásokat ; de felszólítok minden becsületes embert, aki velem együtt mulatott : emeljen szót ellenem, ha bárhol vagy bármikor illetlenül vagy állásomhoz méltatlanul viselkedtem volna. Tudom, hogy vannak aljas teremtmények, akik szégyenletes módon büntetlenül befeketíthetik a becsületes ember erkölcsös életét, s ezért kedves Néni, kérem Önt, nevezze meg őket! Igaz, némely nagy ember módjára én is mondhatnám : «mit bánja a hold, ha kutya ugatja?» De ezt nem tartom elegendőnek ; lelkemben szent érzéseket őrzök : az első a becsület, csak a második volt Emilia, utóbbi helyét most örök szenvedés töltötte be. Talán Isten akarata, — alázattal hajlok meg előtte. Megnyugtatására, kedves Néném, kijelenthetem, hogy egy Damjanich János egyetlen rossz, még kevésbé aljas tett elkövetésére nem lenne képes, ezt szolgálati időm alatt már éppen eléggé bebizonyítottam. Bár szerencsétlenségemre nem tudtam kegyeibe férkőzni, nem érdemlem meg, hogy gyanusítson ; belsőm amúgyis csupa seb, tehát mily örömet szerezhet Önnek, ha a nyomorultnak még méregpoharat is nyújt? Szelídség, elnézés — a legszebb női erények — miért vonja meg tőlem ezeket éppen annak a gyengéd lénynek édesanyja, aki még ma is minden gondolatomat betölti? Önmegtagadással teljesítettem kívánságát. Meg lehet elégedve velem, miért igyekszik tehát a szerencsétlent további gyanusításokkal kínozni? Talán attól tart, hogy idővel tolakodóan lépek fel? Ne aggódjon, sokkal többre becsülöm Önt és leányát, hogy valaha is elfelejtsem, mily kényes

a hiányzó lap -1
Alconieri romagnába

«Igen alacsonyrendű sógorom jótállása perbe hajtott, s ez kényszerített erre a lépésre ; remélem, hogy a rátz fejedelemmel egy erélyes tét a tét során egyhamar elkészülök ; és pedig teljes követelésemmel. Ötvenkét évig nem tudott jogaimhoz segíteni a hazai törvény, — meglátjuk, hogy a magyaros elintézés mit eredményez. A fenyegetés nem férfias dolog, — de gondolom, Péter úr még nem állt ki életében hasonló kemény próbát. Ha befejeztem dolgaimat, viszszatérek ide, mivel a 3. bataillonnak még nem felelek meg eléggé, — különben remélem, hogy a közeljövőben Miss Fortuna kegyével gránátos kapitány leszek, ami katonai hiúságomat is kielégíti.»

Az áthelyezéssel párhuzamosan a kaució ügyét is sürgeti Damjanich : «Hasson oda Mamánál, jó Emilia, hogy végül is célhoz érkezzünk. Ha Gyurinak és Mimusnak (Emilia fivére, Imre) angyali szelídségével azt mondja : «Damjanich menyasszonya vagyok és csak a kaución múlik boldogságunk, kérlek tehát, hogy teljesítésével mutassátok ki irántam érzett testvéri ragaszkodástokat», — ezzel magának tartozik Emilia ; amilyen elkeserítő zűrzavar áll fenn mama és a fivérek között, nehezen teljesedhetik valami az ő hozzájárulásuk nélkül. Túlzott tapintatának leküzdésével boldoggá tehet engem és önmagának is tartozik ezzel, jó Emilia.»

A fiúk azonban hajthatatlanok és Damjanich új szövetségest keres. A családban nagy tekintélynek örvendő Csernovics Pétert nyeri meg ügyének. Aradról írja Emiliának : «Ma Péter bejön Aradra és néhány napig itt marad. Ezalatt mindent elintéz Janival (Emilia fivére), s adja Isten, hogy sok «de» nélkül célhoz érjen. Különben Péter említette, ha Jani mitsem tenne Emiliáért, ő elvállalja a jótállást a kaucióért, s később gondoskodik jogairól . . . Péter felkeresi Mamát Aradon, hogy megbeszélje vele a dolgokat ; csak annyit mondhatok, hogy Péter örül házasságunknak és érdeklődik iránta.»

1846 decemberében még mindig nincs eredmény. Damjanich türelmetlen, lehangolt.

«Kedves jó Emilia!

Be kell látnia, hogy ügyünknek újabb elhalasztása szinte lehetetlenné teszi egybekelésünket. Mama elé azt a kérést terjesztettem, engedje meg, hogy egyelőre Péter utalja ki a kauciót, s azután az én gondom lesz, hogy Magát képviseljem, mert biztosíthatom : joga van az örökrészre, — ez világos, mint a nap.»

Csernovicsné nem fogadja el az ajánlatot. Végül is úgy nyer befejezést az ügy, hogy Emilia anyjának ménesi szőlőjére táblázzák be a követelést. Most már csak a házassági engedélyokirat várat magára. 1847 márciusában boldogan írja a vőlegény : «Négy-öt napon belül várok hírt Bécsből ügyünkben, s ha reményeim nem csalnak, június 10-ig kezemben tartom az elintézést, vagyis a házassági beleegyezést. Igyekezzen tehát jó Anyám mielőbb meggyógyulni, mert a hosszú várakozásban még kedélybeteg leszek.»

S végül rózsaszín levélpapiron olvashatjuk az örömtől szinte hangos sorokat :

«Drága jó Emiliám!

Ahogyan gondolkozik és cselekszik, — túlboldoggá tesz! Kérésem hiánytalan teljesítésénél kimondhatatlan örömet éreztem volna, de ennyi szívjósággal párosult, gyengéd és szemérmes kitérése elragadtatással tölt el és áhitattal méltánylom az Ön által mondottakat. Emilia, méltó vagy arra, hogy koronát viselj! Tekintsd tehát, mily magasra értékelem azt a boldogságot, amelyben kezed által részesülök . . . A diszpenzációt kezemben tartom, s ha a mindenható Isten is úgy akarja, nemsokára egyesülhetünk. Jövetelemig óvja Isten! — csókolom a jó Angyalt és szeretettel, hűséggel maradok túlboldog

Janyja.»

A «levél»-ben érzelmeinek tolmácsát becsüli. Csak ritkán jut hely egyéb hirekre, pletykákra vagy komissiókra, azokat is röviden érinti, de minden írásában ismétli múlhatatlan tiszta szerelmét. Ne feledjük, biedermeyer-gavallér, aki kedves költője, Vörösmarty «Merengő»-jének hangján szeretne szólani. Néha költői hasonlatokhoz merészkedik : «Ön, drága Emilia a nap, amelytől szivem meleget és életet nyer ; ne vonja meg a táplálékot a szegénytől! Isten tartsa meg egészségben és jóindulattal irántam, adjon hitelt azon férfi rendíthetetlen odaadásának, aki komoly percekben soha valótlant nem mondott, akinek szerelme a tisztelet és hódolat talapzatán nyugszik, tehát múlhatatlan!» Máshol : «Köszönöm Istennek, hogy Önt megtalálhattam!» S némi lirai túlzás-

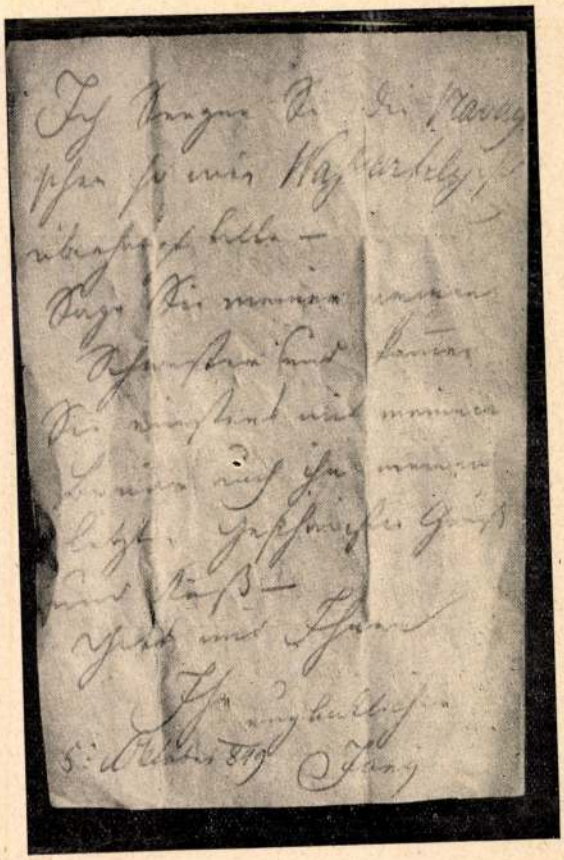

Részlet Damjanich utolsó leveléből

sal: «Az Ön jó lelke nélkül elhagyatott magányban állok, — oldalán a királyt sem irigylem! Higyje, hogy egész életemet Önnek és jó Anyja megelégedettségének szentelem. Mindig törekedni fogok Önhöz méltónak és hálásnak mutatkozni, — s minden törekvésemmel az Ön megelégedettségét és boldogságát igyekszem szaporítani.»

Szinte túl hangzatos, hamiscsengésű szavak, de tudjuk, hogy Damjanich életével és halálával beváltotta őket. Preciőz hang a katona ajkáról. Minden levélben ismétlődnek a díszes mondatok kevés változattal és a búcsúzkodás körmondataiba fonódnak. De ha lehámozzuk a nehézkes díszt a szerelmes kapitány írásbeli üzeneteiről, ha csak azt olvassuk, amit humorral és közvetlenül magáról, dolgairól mond, néhány laza vázlatot kapunk, amelyek rokonszenves vonásokkal gazdagítják a portrét. A közelgő esküvő előtt szemlét tart ruhatára fölött.

«Amikor hazajöttem Aradról, holmim tervezett revideálásánál rájöttem, hogy bizonyos tárgyakat eltulajdonítottak tőlem. A felügyeletet egy káplárra bíztam, aki teljes bizalmamat élvezte, így nem állhattam rögtön azzal elő, hogy tolvaj. De némely mellékkörülmény, — elég kellemetlenül kényszerített, hogy becsületességében kételkedjem, s valóban bebizonyosodott, hogy meglopott. Néhány dolog már előkerült, s rövidesen megkapom a többi eltulajdonított holmit is. Alig hinné az ember, mennyi fáradtságot és munkát ad egy ilyen, a civil hatóságok részvételével és asszonyi beszédekkel súlyosbított vizsgálat és kutatás. Úgyszólván folytonosan lábon voltam és állandó sürgés-forgásban. Hál' Isten, hogy a lopás napfényre került. De hallják a továbbiakat: tegnap sírva jön hozzám a mosóném, nagyon derék, dolgos asszony, s elpanaszolja, hogy a kiteregetett finom fehérneműt ellopták lakásadója házából. Képzelhetik bánatát; a veszteség nagy, de lovagias urakat érint, mint Kisst, Kaisert és az én szerénységemet, — azzal a vigasszal bocsátottam el, hogy bár balsors érte, de nem teljes mértékben felelős, s ezért elengedem a fizetést. Szerencsére tőlem csak egy ing és két alsónadrág (Gatzen) volt nála, ami nem nagy veszteség, viszont társaim tréfákat gyártanak balsorsomról, s azt mondják, minden jó dolog háromszoros, — hogy volna, ha nálam jó értelemben is beteljesednék?»

Hasonló megértést mutat fiatal jövendőbeli sógora iránt, aki ezredénél szolgálja kadettéveit, s nem ritkán ad okot panaszra: «A jó Mama szólhatna Jani fivérednek Pista zsebpénze miatt, több mindenre szüksége volna s nagyobb levonásokat mégsem kellene eszközölni! . . . A bataillonnál háromnapi fogságra ítélték, mivel pálinkát akart becsempészni a kórházba betegeimnek. Könnyelmű, de nem rossz ember. Ennélfogva nem kell durván kezelni . . .»

Mily örömmel ír, amikor csak kisebb vétségek miatt kell védenie a fiút: «Pistáról csak jót írhatok, s ha így marad, remélem, még jóravaló embert faraghatok belőle. Kisebb kellemetlenség érte ugyan háztartásában: az ezred egy másik kadettjével együtt szállást adott egy idegen, a Franz Carl-gyalogezredben szolgáló kadettnek, aki «hálából» meglopta őket; Pistának több inge eltűnt és egy egészen új zubbonya; különben megérdemelte sorsát, mivel naponta prédikálok neki, hogy ne barátkozzék könnyelmű fickókkal. A baj megtörtént, s nincs remény a kár pótlására, eltekintve attól, hogy mindkét fiatalembert meg fogom büntetni szabadosságukért, mivel engedelmem nélkül adtak szállást egy idegennek.»

De a legrokonszenvesebb: Damjanich, az ajándékozó. Alig van levele, amelyben ne esnék szó valamilyen kisebb-nagyobb küldeményről. S milyen leleményes és sokoldalú ajándékozó! Ma virággal kedveskedik Emiliának, máskor hosszas lelkitusa után, ellenállhatatlan kényszertől űzve új kalapot vásárol ideáljának. «Becses engedelmével hat üveg sört küldök az Angyal számára, s ha Mamának is megfelel, neki is, azzal a kívánsággal, hogy essék jól és váljék egészségükre . . . Az Olaszországról szóló könyvet Forsthuber barátom hozza. Bocsásson meg, hogy nem most küldöm. Igyon a sörből jó étvággyal, Milikém, tartózkodjék a nagyobb sétáktól, s mindenekelőtt a folyón való átkeléstől, — meglátja, visszanyeri mindnyájunk által annyira óhajtott régi egészségét . . .»

Máskor a csalhatatlan csodaszert ajánlja a beteg néninek: «Le Roy értékes és biztos szer és ha egy szerető lélek aggodalmaival párosul, jó eredményt kell hoznia.» Vagy: «Abban az aggodalomban, hogy a fatális láz megtámadta, s hiányt szenved frissitőben, néhány narancsot juttatok Magához.» És unaloműzőnek: «Hogy szórakozással szolgáljak, könyveket küldök, többek közt, kívánságára Bulwer legújabb művét, a «Lucréciát».»

De még távolról sem soroltam fel a sokféle ajándékot. Temesvárról írja anyósának: «Véletlenül éppen az Ön szeméhez illő távcsőhöz jutottam, amit azzal a kéréssel küldök a jó Mamának, ne vegye rossz néven merészségemet.» A furfangos ajándékozó egyetlen kínálkozó alkalmat sem mulaszt el és szinte gyerekesen örül, ha meglepheti kedveseit. Pedig nem mindig koronázza siker nagy buzgóságát. Láttuk, milyen kétkedéssel fogadta Emilia és édesanyja a milanói divatos órát. Minden levele közt legderűsebb az a temesvári írás, amelyben a későbbi győzhetetlen hadvezér egyetlen csúfos veresége fölött kesereg: «Itt küldöm a megjavított karpereceket, s örülnék, ha az új csattok nem kerülnének a ruha sorsára, — valóban kétségbeejt, hogy olyan rossz ízlésem van; látni sem tudom a ruhát, oly csúfnak tűnik, de még inkább elkedvetlenít az, hogy egész Temesváron nem kapok piros foulard-t». Pedig mennyi örömmel kérdezte előző levelében: «Kérem, eszközölje ki az engedélyt Mamánál, hogy magammal hozhassam a toilette-et, — minden túlzás nélkül állítom, kedves Emilia, hogy kitünően sikerült és igen csinos. Nem kíváncsi rá?»

1847. július 14-én: «. . . és készül már a finom fehérnemű?»

*

1847 augusztus havában Aradon Damjanich János oltárhoz vezeti Csernovics Emiliát. Feleségét kocsin viszi haza Temesvárra. A levélíró elhallgat, nagynéném, Jeszenszkyné feljegyzéseiből igyekszem képet adni a fiatal pár életéről. «Újabban hajszolja a szórakozásokat,» — írja egyik levelében a vőlegény Damjanich, — «mi lesz, ha a fess kapitány felesége lesz?» Nyílt házat visznek, ismeretségeket kötnek, főleg tiszti családokkal. Haynau tábornok, Damjanich parancsnoka is gyakran megfordul náluk.

A szalonnyelv német, a nők úgyszólván teljesen német nevelésben részesülnek. A «szerb» Damjanich, aki leveleit gót betűkkel, németül írja, már vőlegény korában figyelmeztette Emiliát, miért nem beszél magyarul, amikor magyar és Magyarországon él? Emilia megfogadja a tanácsot, szívesen alkalmazza a nyelvfrissítés akkoriban divatos kifejezéseit és mindenki elismeri: gyönyörűen beszéli nyelvünket. Zavartalanul boldog életüket is oly esemény szakítja meg, amelyet éppen Damjanich nyíltan hangoztatott magyarsága robbant ki. 1848-ban a pesti forradalom hire Temesvárra is eljut. Haynau tisztjei körében éles szavakkal nyilatkozik a mozgalomról és sértő kifejezésekkel illeti a magyarokat. Damjanich keményen szembeszáll töljebbvalójával. Ő is magyar, nem tűri, hogy ily hangon beszéljenek hazájáról. Haynau gúnyosan válaszol: «Tulajdonképpen nem értem, miért van Ön itt és miért nincs ezredénél. A kapitány úr huszonnégy órán belül elhagyja Temesvárt és Olaszországba utazik!» Emilia nem követheti férjét. Damjanich ismert optimizmusával vigasztalja; azt reméli, hogy befolyásos barátai segítségével nemsokára visszatérhet. Laibachból írja 1848 április 20-án:

«Drága jó kis feleségem!

Bár még itt vagyok, de a szivem Nálad! S ezért, angyalom megkönnyebbülést keresek egy rövid kis beszélgetésben. Hogy vagy, jó Emilia? Remélem, jól. Ne búsulj, drága Angyal, — Isten velünk van! Jó Anyád is melletted, s ezzel a többi katona-asszonyénál jobb a helyzeted.

Add át Anyádnak tiszteletemet, — sokféle csókokat Neked, ölellek a leghűségesebb érzelmekkel és maradok örökké szerető *Janyd.*»

Damjanich jóslása beválik: csakhamar visszatérhet Magyarországra, de egészen más körülmények között, mint gondolta. A pesti kormány kérésére az időközben megalakult honvédsereg szegedi 3. zászlóaljának élére kerül, őrnagyi ranggal. Rendkívüli eréllyel fegyelmezi a gyakorlatlan ujoncokból álló csapatot. Csakhamar a lázadó délvidéki rácok ellen indul és sorozatos győzelmeket arat. Az alibunári és lagerdorfi diadalmas csaták után ezredessé lép elő, 1849 elején pedig, amikor a Bánságban működő hadsereg legnagyobb részét a Közép-Tiszához rendelik, tábornoki ranggal átveszi a 3. hadtest parancsnokságát. 1849 márciusában ezzel a hadtesttel vívja ki a nagyfontosságú szolnoki győzelmet, amelyben Karger osztrák hadvezér egész dandárát megsemmisíti. A szolnoki csatát a diadalmas harcok sora követi. A szigorú, igazságos és páratlanul népszerű tábornok vezetésével csodákra képes a 3. és 9. zászlóalj, a pirossipkások és kakastollasok.

Damjanichról, a katonáról Tóth Lőrinc ír a legmelegebben: Tudományosan műveltebb vezértársai is elismerték, hogy rendkívüli bátorságával, határozottságával, elszántságával a forradalmi hadsereg legtöbb sikert és eredményt felmutató vezére. Nem volt tervkészítő taktikus, tehetségét nem becsüli túl, szerény, egyszerű férfi, a vetélkedő politikusok és tábornokok között ő soha nem tör a legfelsőbb hatalomra. És ha magasabb elméleti képzettsége nincs is, harcközben ösztönösen alkalmazkodik a viszonyokhoz, gyakran a váratlan körülményekhez, kétes helyzetekben is célszerűen intézkedik és nagyobb győzelmekkel szolgálja a szabadságharcot, mint a híres stratégák. Tanácsadója tábori hadsegéde, Aschermann Ferenc, akit őszintén és nagyon melegen szeret. Aschermann ért ahhoz legjobban, hogy felhevülésében szelidítse és mérsékletre intse. Damjanich azt mondogatja magáról, hogy csak verekedni tud, — beszélni nem. Pedig személyes bátorsága mellett éppen sajátságos katonai ékesszólásával fanatizálja csapatait. A szolnoki csata után levett föveggel így szól kedves 3. zászlóaljához: «Fiúk, mindnyájan megérdemelnétek, hogy tisztek legyetek, de hol volna akkor az én 3. zászlóaljam?» Katonáival együtt eszik-iszik, tanyázik; a közhonvédet is úgy öleli meg, mint barátját, ha kitüntette magát. Üldözi a gyáva, silány katonákat, olykor közéjük is lövet. Öröme a merész támadás, a rohamot a «csaták poézisének» nevezi. Vezértársai közül nem kedveli azokat, akiknek forradalmi érzelmeiben kételkedik (így a kitünő Vettert sem). Görgeyben sem bízik eleinte, vegytani szenvedélye miatt «patikárius»-nak nevezi, de később felismeri tehetségét és személyes bátorságát, megszereti és vakon engedelmeskedik parancsainak.

Kossuthot bálványozza. Maga is radikális demokrata, köztársasági érzelmű. Görgey környezetében a kormány ellen lázongó tisztek — a szabadságharc utolsó hónapjaiban — félnek is tőle. Joggal, mert Damjanich, elvei védelmében a legkegyetlenebb rendszabályoktól sem riad vissza. Így a császári kiáltványt terjesztő lelkészeket, akiket többnyire kényszerítettek erre az eljárásra, kímélet nélkül főbelöveti. Horváth István püspök csak nehezen veszi rá, hogy hagyjon fel ezzel a kíméletlen terrorral.

A szolnoki csata után országgyűlési képviselőjévé választja a szolnoki kerület. A bizalmat szívesen fogadja, de választói előtt kijelenti, hogy a zöld asztal helyett továbbra is a csaták tüzét választja. És azután győz Hortnál, Hatvannál, Tápióbicskénél, Isaszegnél. De legfényesebb diadala a nagysarlói ütközet, amelynek természetes következménye Komárom felszabadulása.

Damjanich János

Damjanich életének e jelentős korszakából, a szabadságharc mozgalmas hónapjaiból csupán négy levele maradt reánk. Ezeken sincs keltezés és helységnév. Tartalmukból nehezen következtethetünk: honnan és mikor írta őket? Talán a rác felkelés elején kelt ez a levél:

«Drága Muci!

Három napja baj nélkül érkeztem ide, — néhanapján akad ugyan némi teendő, de jelentéktelen. Légy tehát nyugodt, drága lélek, nem történik és Isten segítségével nem is történhet semmi bajom! Gondold meg, hogy a mindenható százhúsz évet szánt nekem, — tehát fölösleges az aggodalom. Légy bátor, s gondolj mielőbbi boldog találkozásunkra!

Száz csók Neked és jó Anyánknak. Örökké hű

Janyd.»

Emilia Szegeden maradt. Onnan írja vágyakozással, remegéssel teli üzeneteit. 1848 augusztus 31-én ezeket a megrázó sorokat:

«Vajjon a tegnapi nap nem emlékeztette drága férjemet az ő Mucijára? Esküvőnk napja volt. Komor fájdalom szorongatta a szivemet: a sors oly kevéssé kegyes hozzánk, kíméletlenül elszakított Tőled, s talán még soká távol tart egymástól. Nincsenek újságjaim, így nem tudom, mi történik, de úgy hallom, Pesten nagy a megdöbbenés, mivel Jellachich 80,000 emberrel készülődik Magyarország ellen. Mi történik akkor velünk, ha a mostani ellenséget sem tudjátok legyőzni? Nagyon sötét a jövő, talán soha többé nem mosolyog már a nap barátságos szelíd sugarakkal Magyarországra . . .»

Egy másik Damjanich-levél:

«Drága Muci!

Neked semmit sem tudok megtagadni, — gyere, még van idő! Fogass be azonnal és hajtass pihenés nélkül! De Anyád maradjon mindenáron Damaszkinéknál, — adj neki pénzt, amennyit akar, — itt nincs hely számára.

Siess férjed karjaiba, aki megosztja Veled bánatait, örömeit!

Anyádat ölelem.

Kézcsók.

Este hétkor már itt akarsz lenni. Ha négy órakor útrakelsz, könnyen megérkezhetsz estig.

Isten vezéreljen szerencsésen, boldogan szerető férjed karjaiba.

Johann.»

«Gyere, még van idő!» — írja. — Egyetlen kiáltás, mélyről felszakadó hívás . . . A párját szólító erdei vad kiáltása ilyen zengő, messzireható, visszhangot váró. Honnan írja, mikor? Nem tudjuk. Milyen rövid, dísztelen, lüktető sorok! . . .

Emilia leveleiben folyton visszatérő sikoly: «Ne feledkezz meg rólam, intézkedj, mit csináljak, hova menjek!» 1849 május 6-án írja Buziásról férjének:

«Damaszkin Pista úgy érkezett ide, mint egy halálhírnök. Kedves gyermekem, utasításod őrültséggel határos kétségbeesésbe döntött. Egy falat száraz kenyérrel, de a Te oldaladon, bármily kegyetlen sorsot, a halált is türelemmel viselném. De itt, támasz és tanács nélkül, rácok között? Mi vár reám? Azért írom ezt a levelet, ha még kezedbe kerül, tudd, hogy elhagytam a Bánátot. Hova? Magam se sejtem még. Talán, ha lehet Erdélybe, — mert hol máshol rejtőzhetnék? Attól tartok, hogy megőrülök. Isten kíméljen meg Téged még ettől a csapástól is! Isten szigorúan büntetett, amiért elhagytalak, szegény gyermekem, — hogy is gondolhattam magamra, amikor Te is beteg vagy? Keményen bűnhődöm! Úgy érzem, mintha összetépték volna a szívem, — pedig kértelek levelemben, hogy ne feledkezz meg rólam, — oh bocsáss meg, drága gyermekem, ne haragudj, Istenemre mondom, nem tudom, mit irok . . . Cselédjeimet elbocsátom, — de mit csináljak szegény Anyával? Mert könnyű kocsi utazom, — itt semmi áron se maradok, — lehet, hogy Bem oltalmába fogad. Isten áldása kísérjen, talán még viszontlátjuk egymást! Szerencsétlen

Emiliád.»

Talán ezekre a kétségbeesett sorokra válaszolt Damjanich Makóra címzett levelében, bár több, mint egy hónappal később keltezte. A hírszolgálat már nem működik, a szabadságharcosok végső erejükkel küzdenek. A helyzet kétségbeejtő és reménytelen.

«Nagybecskerek, 1849. június 10.

Drága jó Milikém!

Meggondoltam, Angyalom, azt hiszem, legjobb, ha Békésbe vonulsz. A központban van, ha már, — Isten őrizz! — oda is eljut az ellenség, jobb, ha rendes katonaság, mivel így nem kell nyers kegyetlenségtől tartanod. Légy bátor, drága lelkem, Isten nagy és igazságos! Ügyünk nemsokára jóra fordul, ne veszítsd el bizalmadat. Gosztonyi elkísér, szeretném, ha a podgyászkocsidat magaddal vinnéd.

Négyszáz forintot menesztek Gállal, Gosztonyi átadja Neked. Különben légy nyugodt, — elegendő pénzt küldök. Legmagasabb, legszentebb gondolataimmal a Te jólétedért törődöm. Vigyázz egészségedre, mert egy betegség most borzasztó volna! Anyád rosszulléte elszomorít. Üdvözletemet Návayéknak.

Isten veletek, Kedveseim, Anyánk kezét csókolom, Isten adjon erőt, szent lelkem, s minél előbb engedje, hogy forró szeretettel ölelhesselek. Imádattal párosult ezer áldásomat küldöm, s halálomig a Tiéd vagyok, hű *Janyd.*»

Ezt a levelet egy órával később még egy papirlappal megtoldja :

«Drága gyermekem!

Részünkről — hallom — kísérletek történnek az előretörő ellenség feltartóztatására. Mégis a várba költözöm holnap és ott maradok, amíg csak meg nem gyógyultam. Akkor, drága Angyal, jó Mucus, megint nem hallasz mást, mint győzelmi hireket. Ne félj, csatlakozz Damaszkinékhoz, tartsd meg szállásodat Damaszéknál és igyekezz jól, de takarékosan élni, mert lehet, hogy nem leszünk egyhamar levelezésben.

Pista 3000 ezüstforintot ad Neked, a Damaszkin nagybácsi 500 forint nagy bankjegyet, amit felváltásra adtam át neki, ebből 157 forintot fizetek borért.

Nem tudom, igaz-e, de egy belső érzés azt mondja nekem, hogy az ellenség áradata ellenére is nemsokára győzünk és szabadok leszünk. Csók és kézcsók Anyának, csakúgy, mint a Damaszkinéknak, Téged, szent lelkem, imádattal szeret és csókol örökké hű *Janyd.*»

Negyvenhárom győzelmet arat, egyszer sem verik meg, katonái rajongva szeretik. Kossuth Görgeyhez intézett levelében így jellemzi : «Damjanich olyan hű fia hazánknak, mint amilyen hű egy ember csak lehet ; hűséges, mint az arany, merész, mint a villám, határozott, mint Isten akarata, — hazánk egyik rendíthetetlen oszlopa ; az ország úgy bízhatik benne, ahogy bennem, vagy bárki másban.» 1849-ben egyszerre jelölik fővezérnek, hadügyminiszternek, a komáromi vár parancsnokának. Buda ostroma előtt, amelyet Görgey személyesen akar vezetni, hosszas rábeszélésre, ideiglenesen elfogadja a hadügyi tárcát. Debrecenbe indulása előtti napon kikocsizik, felborul és lábát töri. Előbb Komáromban fekszik, majd Pesten. A seb nehezen gyógyul, üszkösödik, csontok fúródtak át. Emilia különvonaton utazik férjéhez.

Július 1-én el kell hagyniok Pestet. Az aradi vár parancsnokságával bízzák meg. Gabonaszállító hajón utaznak a Dunán, a Tiszán és végül a Maroson. Útjuk valóságos diadalmenet.

1849 augusztus 13-án Világoson Görgey leteszi a fegyvert az oroszok előtt. Kossuth menekül, Damjanich négyesfogatán utazik Orsováig.

A végzetes napokban Damjanich lázas elkeseredésben hánykolódik ágyában. Nem érti Görgeyt, mért nem vonult Erdélybe, ahol védheti magát és előnyösebb feltételeket szabhat. Izen Görgeynek. A válasz — tanács : adja fel ő is az aradi várat. Damjanich mindenestől a levegőbe akarja repíteni. Tisztjei megakadályozzák. A fegyelem meglazul, a vesztett háború demoralizáló hatása mutatkozik. Az osztrák tábornok követének mégis azt izeni : egy szál kozáknak megadja magát, de utolsó szál emberig védi a várat az osztrákok ellen. Tárgyalásokba ereszkedik Buturlin orosz tábornokkal, s a muszka vezér becsületére bízva katonái sorsát, megnyitja a kapukat.

Gyulára szállítják. Majd rövid idő mulva visszahozzák Aradra. Ekkor már az osztrákok foglya. Tiszttársaival együtt haditörvényszék elé állítják. Feleségét Howiger tábornok kiutasítja a várból.

Húszegynéhány ceruzával papirra vetett üzenet, levél, cédula őrzi a dráma utolsó felvonásának emlékét. Vékony erek, alig szivárog ki rajtuk valami a földsáncokba vájt kazamata foglyának szörnyű vergődéséből. Inkább a sorok közt olvashatunk. A süllyedő hangot figyelhetjük, amely megtartotta keménységét, néha tréfál is, de annál szófukarabb, annál idegbehasítóbb, minél inkább közeledik a vég. Mit remélhettek a tábornokok? Betegen, fogságban, elválasztva Emiliától, a gyalázatos halállal szembenézve még mindig a régi magatartás :

«Drága jó Milikém!

Nem tudom elgondolni, mi hajt annyira a bécsi útra ; mások véleménye, vagy valamely jóbarát tanácsa? Megjegyzem, a kihallgatások megkezdése és ítélethozatal előtt minden közbenjárás hiábavaló, mert a büntetés enyhítéséről vagy kegyelemről szó sem lehet addig, amíg az ítélet fel nem érkezett. Ha ellenben megtudtál valamit, légy oly jó és mondd meg nekem, hogy mérlegeljem, lehet-e sikere. Bécsi utad, jó gyermekem, csak kiadással jár és hasznot nem hoz. Sem Te, sem más valaki nem tudhatja, mit mondjon érdekemben ; csak én magam jelölhetem meg a szerencsétlen viszonyokat, amelyek a harcba kényszerítettek, s hogy milyen helyzetben voltam mint honvéd az országban. Tehát lásd, kedves gyermek, utazásodnak nincs értelme. Gondolj arra is, hogy az uralkodónak sok hivatalos elfoglaltsága mellett nem lesz kedve a ti nyöszörgésteket és sírástokat hallgatni. A nagy kiadást is meg kell fontolnod, drága Emilia, gondold meg alaposan, hisz úgyszólván semmid sincs és minden krajcárral magadnak kell takarékoskodnod, hogy egyedülléted idejében csak legszerényebb szükségleteidet is fedezni tudjad. Csak az Isten tudja, — irányítsa könyörületre az emberek akaratát! — mennyi ideig vagy magadra utalva. Ha egyszer kiszabadulok, semmiben sem szenvedsz hiányt — még ha véresre is dolgozom ujjaimat, — nincs már más feladatom az életben, mint hogy rólad gondoskodjam, drága lélek. Tehát, — ahogy szóval is mondtam, — ne aggódj ok nélkül, mert megtámadhatja kedves egészségedet és nem lendít a dolgon. Tudom, hogy részvétteljes, jó emberek tanácsokkal látnak el, de nem valószínű, hogy bármelyikük is tudná, mi történik velünk. Szomorú helyzetemet férfiasan viselem, ne igyekezz folytonos rettegéseddel növelni fájdalmamat és szomorúságomat ; jól tudod, mennyire elővesz a legkisebb baj is, ami Téged ér, — légy tehát nyugodt, jó Milikém,

bízzál Istenben és reménykedj az uralkodó kegyében, mert a legaljasabb gonosztevő is reménykedhetik utolsó órájáig, — én pedig nem vagyok gonosztevő, csak szerencsétlen körülmények és események által üldözött katona, aki jót akart cselekedni, de most másképp értelmezik. Az idő majd tisztázza, mennyiben hibáztunk mi, katonák. Kérlek, drága Emilia, ne beszéljünk többet erről, gondoskodj magadról, csakis magadról és gazdálkodj óvatosan azzal a kevéssel, ami a tiéd. Igyekezz kiegyezni fivéreiddel, hogy tudd, mennyit költhetsz, — csak pontos számítással jöhetsz ki. Nékem néhány kemény megpróbáltatást nyujtott a tapasztalatok iskolája; légy nyugodt, panasz nélkül viselem nehéz sorsomat; s csak ha Téged ér kellemetlenség, lesz másképp. Ha Józsi (gróf Wenckheim József) még itt van, fejezd ki neki barátságomat, és az angyali jó Stefániának tiszteletemet. Üdvözlöm mindannyiukat! Téged kimondhatatlan szeretettel és igaz hódalattal sokszor csókol örökké hű

Janyd.»

Most tudtam meg, hogy az uralkodó nincs Bécsben, hanem Triesztben! Anyád mért megy Návayékhoz? Úgy gondolom: éppen most kellene melletted lennie.»

Álmatlan éjszaka. Szorongások. Világos pillanatok, amelyekbe belenyilal a bizonyosság: a halál. A kemény, határozott katona meginog. Talán mégsem kellett volna olyan ridegen elzárkóznia Emilia kérése elől? «Grüne tábornok nevét említetted» — írja — «és segítséget remélsz. Magam is azt hiszem, jó volna, ha ajánlott levelet írnál neki. A császár őfelsége mellett szolgál, előnyösen befolyásolhatná a mi javunkra . . .» S először, életében egyetlen egyszer tagadja meg magát: «. . . különben átadtam Arad várát, s szívesen átadtam volna őfelsége csapatainak is, de katonáim nem akarták; féltek Haynau táborszernagy eljárásától . . .»

Ismét Grüne nevével találkozunk:

«Kérvényt készítsek számodra? De édes gyermekem, csak nem gondolod, hogy egy férfi el tudja mondani azt, amit csak a gyengéd női lélek érez. Írásaidban az angyalok nyelvén beszélsz, — használd is, ne kösd magad formákhoz, ily esetekben asszonyoknak mindent szabad; az enyhítő okokat pedig már ismered. Ne feledd, hogy Kegyelmes Úrnak szólítják! S mivel Te őt zsenge fiatalságod óta ismered, választ is kérhetsz tőle. Hidd el, majdnem többet használ személyes megjelenésednél. A bokám meggyógyult, viszont a lábszáram megnyílt és erősen gennyezett. Most úgylátszik, ez is beheged. Fájdalmaim egyébként nincsenek. Tényleg nem találsz lakást? . . . Gondoskodj, hogy megkapjam a cipőket, alsónadrágokra is szükségem lesz, a gyapjuharisnya jót tenne a beteg lábnak . .»

És utóiratban: «Türelem a szerencsétlenségben, türelem és megint csak türelem és türelem! A papirost megkaptam . . .»

Haszontalan kegyelme a sorsnak:

«Lábom napról-napra javul, kérlek, légy oly jó, s küldd be a másik sárga reggeli cipőt. Megrendelted Eignernél a fűzős cipőt? Ha nem, kérlek, tedd meg rögtön; bristolból készítse és bőrrel szegje, a jobb lábra valót jóval, talán egy erős ujjnyival bővebbre csinálhatja. Matolavszky barátunk rendelje meg a fűzőszíjat . . .»

És később: «Úgylátszik, komolyan javul a lábam, — adja Isten! . . .» «Lábam naponta jobb. Ma talán egy csont jön ki belőle . . .» «Ma először keltem fel. Lábam nem fáj és remélem, napról-napra jobb lesz . . .» És végül: «Gondolhatod, milyen jól esett a friss levegő, tegnap majdnem két óra hosszat ültem a folyosón, jobb étvágyam volt és jól aludtam, ami már régen nem történt velem. A hadbíró megigérte hogy behoz Téged. Isten áldja meg ezt az embert! Nem tudom, de azt gondolom, még ma látlak . . .»

«Fájdalmaim nincsenek . . .» Visszafojtott sóhaj feszülését érezzük ebben a mondatban. Ennél hangosabb panasz nem is hagyja el ajkát. Magára marad, jóbarátja, rokona és támogatója, Csernovics Péter is elkerül mellőle, Temesvárra.

«Péter testvériesen és részvéttel törődik velem,» — írja első levelei egyikében — «amije van, megosztja velem és gondja van rá, hogy semmiben se szenvedjek hiányt. Esténként két tál ételt küld, amit őszintén mondva, takarékosságból nem hozatnék magamnak . . .» De mintha ennyi jót sem érdemelne. A következő levélben: «Éppen most értesülök, hogy Pétert holnap reggel Temesvárra viszik, ami nagyon elszomorít, — de mit tehetünk? — a szigorú végzet így kívánja! Ő is szomorú, — bele kell törődnie. Egy demijon bort itthagy számomra, s még néhány palackot hagy nálam, így nyolc napra elegendő borom van . . .» És másnap: «Bekövetkezett, aminek el kellett jönnie. Péter elment. Oly gyengéd volt, több apróságot hagyott nekem, amiket igénytelenségem mellett is jól használhatok. Egy szekrényt, függönyöket, spanyolfalat és még egyéb dolgokat. Amire nincs szükségem, — elküldöm Neked. Két porkolábot is itt tartott Péter, akik mint eddig, továbbra is gondoskodnak rólunk. Bort ezentúl Péter pincéjéből kapok, tehát ezirányban is könnyebbség. És rendelkezésedre bocsátotta imádott gyermekem, a lakását. Amint Roditzky visszatér Temesvárról, beköltözhetsz, — készen áll számodra . . . Isten áldjon meg szépséges, drága feleségem! Imádlak és remélek! Remélj!»

Mintha maga merített volna új erőt a buzdító végszavakból. Kissé megtörte a búcsú a jóbaráttól, másnap annál feszesebb a tartása. Kísértetiesen hangzanak az igéretek, amelyeknek beteljesítésében maga sem hihetett. Attitűd Emilia felé, vagy őszinte a hit? Csak a halálos beteg tud így reménykedni, a lehetetlenben hinni:

«A mindenható Isten abban a boldogságban fog részesíteni, hogy közöttetek, kedveseim, élhetek, s bizalommal hiszem, hogy ez nincs messze, — s akkor Muci, feleség, Angyal, nappalom és álmom, egész életem a Tiéd, s biztos vagyok szerény meggyőződésemben, hogy Emilia velem és sorsával elégedett lesz . . . Rossz éjszakám volt, csak ma kaptam üzenetedet, amelyet az állami porkoláb sok dolga közt elfelejtett, — rémképeket láttam, betegen és szenvedőn jelentél meg előttem, szinte elsorvasztva a bánattól, és más ilyen hasonló képek, amik, hál' Isten-

nek nem igazak, minthogy a jó porkolábné ma reggel megvigasztalt, hogy tegnap egészséges, vidám voltál és szőlőt ettél . . .

. . . mennyire szeretnélek látni!»

Ezer kérdés Emilia apróbb gondjai felől. Mi van a Temesváron maradt bútorokkal? Vagy azokat is elkonfiskálták? Intézkedett-e Emilia, hogy megkapja holmiját? S amennyire teheti, a fogságból is gondoskodik Emiliáról. Elhelyezi Péter lakásában, intézkedik, hogy a két asszony napi 40 forintért ebédet és vacsorát kapjon. Mácsáról élelmiszereket küldet . . .

Kérések: szőlő, könyvek, egy jó öreg mente, amelyet kitisztíttat és egyszerű, fekete zsinórral díszíttet, papiros, ceruza; vörösbor, majd megint vörösbor . . .

Mind szűkszavúbbak az üzenetek. Mintha az orgonának egyenként némulnának el sípjai. Csak a legmagasabb szól már és a legmélyebb. Gyengéd szavak és a kérés: vörösbort! . . .

Néhány egészen mély hang, kegyetlen, kemény mondat:

«Ma a hadbíróság elé kerültek sokan közülünk . . .»

Vagy: «Tehát Komárom megadta magát, — most édes gyermekem, nemsokára megtudjuk sorsunkat . . .»

És az utolsó levélben rettenetes erőfeszítés, kínos nevetés, vaskos tréfa . . .

Október 5-én levelet kap Emilia az osztrák várparancsnoktól, hogy látogassa meg férjét. Szokatlan előzékenység, — Emilia remegve siet urához, fogsága óta ez a második találkozójuk. Siralomházban találja.

Október hatodikán reggel hat órakor indul a kilenc tábornok a vesztőhely felé. Damjanichot szekérre ültetik, mellette foglal helyet a görögkeleti pap, szemben a hóhér. Damjanich szivarja éppen akkor fogy el, amikor a gyászhelyre érkeznek. Az elítéltek a kocsi köré sereglenek és közösen imádkoznak. Elsőnek Pöltenberget szólítja a bakó, — mielőtt az akasztófához indulna, Damjanichhoz lép és megszorítja a kezét. A többiek is követik példáját. A hetedik áldozat Damjanich János. A papok leemelik a kocsiról, mankójára támaszkodva nehézkesen halad a bitófa felé. Megrendítő jelenség. Nyugodt hangon szól egy osztrák századoshoz:

«Éljen százados úr! — ön úgylátszik rokonszenvet érez irántunk. Segítse Isten, hogy minél magasabb rangot érjen el!»

A támogatására sietó papokat elhárítja magától. A zsámolyra lép. Midőn a bakó nyakára teszi a kötelet, figyelmezteti:

«Kérem, vigyázzon szakállamra, össze ne kuszálja, mindig nagy gondom volt rá!»

Utolsó szavai: «Szegény Emiliám! . . . Éljen a haza!»

*

Emiliát a végzetes napon Vásárhelyi Jánosné (Horthy Miklósnénak, a kormányzó feleségének nagyanyja) vette oltalmába. Az ő házában fekszik Damjanich özvegye, hetekig eszméletlen fájdalomban. Lassankint visszanyeri erejét. Néhány hónap zavartalan boldogsága, a kínzó aggódás szörnyű esztendeje után, — hatvan évig az emlékezésnek él.

Damjanich a kivégzés előestéjén levelet írt Vásárhelyinének, gondjaira bízta feleségét:

«Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom!

Hogy boldogtalanságom teljes súlyát érezzem, — anyánk ma Temesvárra utazott. Nem lehet, nem szabad Emiliát magára hagyni és ezért Önhöz fordulok kérésemmel, jó Nagyságos Asszonyom, tartsa házában szegényt, míg anyja távol van! Az Ön nemes, gyöngéd szive biztosít arról, hogy gondját viseli a szerencsétlen aszszonynak. Csak azt az egyet kérem: ne hagyja őt magára! Élete pályáján az ég áldása kísérje Önt, fogadja köszönetemet és nagyrabecsülésemet mindazért, amit értem és szegény Emiliámért tett. Sorsom rettenetes, — de remélem, hogy férfiasan fogom elviselni. Mindnyájuknak utolsó istenhozzád!

Az Önt nagyrabecsülő *Damjanich.*

Arad, 1849. október 5.»

*

(Damjanich János és felesége, Csernovics Emilia leveleit özv. Jeszenszkyné Csernovics Lára a Hadimúzeumnak ajándékozta.)

1848.
Olasz metszet 1853-ból

1848 RÉGI OLASZ METSZETEKEN

Írta ARDUINO BERLAM

Könyvtáramban szerető gonddal őrzök egy háromkötetes, bőven illusztrált munkát. A mű szép metszeteinek szerzője ismeretlen, mert 1853-ban, amikor a könyv megjelent, nagyon veszedelmes dolog volt ilyen művet kiadni s esetleg nyakába is kerülhetett az illetőnek. A könyv címe: «Don Pirlone a Roma, ossia Memorie d'un Italiano dal 1848 al 31 Dicembre 1850» Per Michelangelo Pinto (Don Pirlone Rómában, vagyis egy olasz ember emlékiratai 1848–1850 december 31-ig) Torino, 1853.

A könyv igazi lelkesedéssel, mélységes elkeseredéssel és a zsarnokok iránti égő gyűlölettel mondja el az említett évek hősi eseményeit, amikor Európa — amelyet 1815 óta az úgynevezett Szent Szövetség tartott markában — lerázta béklyóit, összetörte bilincseit, s lehetővé tette, hogy legalább néhány hónapig minden nép élvezze a szabadság örömét és azt a boldogságot, hogy nem ülnek nyakán idegen urak.

Szeretem ezt a könyvet, mert körülbelül 50 évvel ezelőtt, amikor még kis fiú voltam és drága szüleim a hazafiságot úgy csepegtették szívembe, hogy megmutogatták nekem a könyv metszeteit; a képek mélységes és szemléltető szimbolizmusa egész életemre belevésődött a lelkembe. Innen ismertem meg Radetzky tábornagy lapos arcát, itt láttam Haynaut, mint vérszomjas tigrist dühöngeni az olasz oroszlán: Brescia, és a nemes magyar nemzet ellen, amelyet földre döntöttek a moszkvai medve hatalmas mancsai. Szívemben úgy maradt meg Magyarország, mint egy gyönyörű asszony, övig meztelenül, amint az orosz medve megragadja, szívébe pedig a Habsburg kétfejű sas könyörtelenül beledöfi a tőrt.

Érdemes szószerint idézni azokat a szavakat, amelyekkel ebben a rokonszenves könyvben azok a fejezetek kezdődnek, amelyek elmondják a magyarországi eseményeket és mindenütt kiemelik az olasz forradalommal való szoros összefüggésüket:

«1849-ben már meg volt pecsételve a demokrácia végzete. A megsérült hajó, amelyet az északról áradó hullámok ostromoltak, hajótörést szenvedett a zsarnokság sziklaján és már kezdett elmerülni. Az európai szabadság számára az egyetlen mentődeszka a sorsüldözött Magyarország volt, az egyetlen, amely megmenekült a nagy hajótörésből».

«Olaszország sorsát és érzelmeit határtalan rokonszenv és sok érdek kapcsolja ehhez a nemes, de boldogtalan nemzethez. És éppen ezért meg kell állnunk egy pillanatra és futtában át kell tekintenünk a magyar forradalmat és az okokat, amelyek előidézték a háborút és a szerencsétlen véget».

A szerző elmondja, hogy 1848-ban, amikor egész Európa feltámadt, hogy kivívja a népek jogait és diadalra juttassa a nemzeti eszmét az abszolut kormányzatok felett, Magyarország nem akart azonnal elszakadni, hanem szabadságot követelt és jogait az idegen uralkodóknál akarta érvényesíteni. Elkövette azt a hibát, hogy nem kapcsolta össze sorsát azonnal az olaszokéval, akik akkor határtalan kétségbeeséssel szembeszálltak az osztrák birodalommal, amely részben közvetlenül, részben pedig ellenállhatatlan diplomáciai nyomás révén az egész olasz félszigeten uralkodott. A magyar nemzet ezt a tévedését drága vérrel fizette meg, részben a csatatereken, részben — és még nagyobb mértékben — ama kegyetlen megtorlásokkal, amelyeket a vereség után a lázadókra zúdítottak.

Az olaszok fátyolt borítottak arra a tényre, hogy a magyarok elmulasztották a szövetkezést, csak a közösen elszenvedett fájdalmakra emlékeztek és férfias meghatottsággal szívükbe vésték ama dicső és tragikus napok katonaköltőjének, Petőfi Sándornak szavait:

A te dicső katonáid ők,
Segítsd őket, szabadság istene!

(Olaszország.)

Haza és szabadság, ez a két szó, melyet
Először tanuljon dajkától a gyermek
És ha a csatában a halál eléri,
Utószor e két szót mondja ki a férfi.

(A magyar nép.)

Olaszország minket soha nem bántott
Egyet akar velünk, a szabadságot.
Ezért minket odavinni nyakára?
Soh'se lépünk mi arra a határra.

(Hány hét a világ.)

A későbbi években és különösen a 19. század végén a materializmus, amely elterjeszkedett az életben és a művészetben, durva és szentségtörő kezekkel le akarta rántani negyvennyolc tiszta hőseit a nevetségesség pocsolyájába.

Ostoba módon tréfálkoztak azon, hogy ezek a hadi önkéntesek és összeesküvők általában rajonganak a romantikáért, a csinos egyenruháért, a szónoklatok hangzatos sallangjaiért. De megfeledkeztek arról, hogy ezek a romantikusok bátran otthagyták könyveiket és nyugodt tanulmányaikat, hogy szembeszálljanak a fehérruhás zászlóaljakkal és viszont, hogy azok a kissé érzelgős hölgyek hősiesen elviselték a vesszőcsapásokat, ame-

WIELAND Josef építész

(1799-1861)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. OMvH, 1993 44-47, 106, 179

Wieland Róza

1912/13 — 1915/16.

Ferképzőmfoiskèvk

148-l

a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
ethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
lőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

odalom és választóim ezreivel való személyes
k a kormány politikája ellen, mely a nemzet
gi megélhetést veszélyezteti.
eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti

zászlaját a fővárosban!

yért, Hazáért"

Frantziscus Wielandt,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1675-ből:"Frantziscus Wielandt Von Neuburg an der Tonnau". 102.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Xxxxx Arrabona,9.-Xantus János Máz.Győr,1967.A Győri Máz.Evkönyve

Wielandt F./Frantziscus/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Klosterneu-
burg,Ausztria:Wielandt F." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüves égé-
nek történetéhez 9 .old

Arrabona,9.- Kantus János Máz.Győr,1967.- A Győri
Máz. Évkönyve

Wiclaut Adam

M. D. K.

harangöntő

Nógrádkövesd r. k. harangtoronyban
harangja 1766 Vácolt

Nógrád - Felsősajó r. k. harangláb
1766

Patvarc, harangláb, 1773
Szécsénke, r. k. templom 1775
Szendehely, r. k. templom 1776

Patay P.: Nógrád megye harangjai. Művt.
Tört. Ért. 1958 (III.) 2-3 sz. 157, 159, 160
167

Wielemans

becsi épitész

l.

Edvi Bp 182. l-

2.

Wielemann J.

l.

Gereczerajztár

273. h. (többször)

Wielemans

M.D.K.

Ő Wodianer palotát épitette.

Ybl Ervin: Petschacher Gusztáv épitészete

M.M.M. Évkönyve 1952. 191 l.

Wielemans

bécsi épitész

Báró Wodianer-palota a gyár utcában

Bpmusz. 182. l.

Wielemans

becsi épitén

l.

Lyka Károly

85.l.-

Pálinkás László

A Délvidék visszatért műemlékei

Bp 1941, 8° pp 16. 5 kép

Estr. „Művelődés" 1941 11-12. sz.

Wiedmberger (Lorantffy)

Antal

1876/77 – 1878/79

Ferképzomfoiskèvk

1878

a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
ethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
őház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

odalom és választóim ezreivel való személyes
k a kormány politikája ellen, mely a nemzet
gi megélhetést veszélyezteti.
eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti

zászlaját a fővárosban!
yért, Hazáért"

Wielemberger Anton

geb. Kecskemét 1856.

1880-81 Bildhauer

Bécsi akadémia
jh. zv.

Magyar Könyvkiadók alkalmi szövetsége

V. 70.

Wielnberger Antal

1877/8. I. II. szakosztály
szül. Kecskeméten 1856 nov. 4.
rk. 7 reált végzett Bpesten.
Rajztanárjelölt.

1877/8. II. II. szakosztály.
1878/9. I. III. szakosztály
1878/9. II. " "

Máramarossziget. Közművelődési ház
és múzeum épitk. ügye

VI. 191, 192

Wielnberger Antal

szül. Kecskemeten 1856 nov. 4. Atyja W. Károly bpesti činfestő. A bpesti 4-ik kerületi föreál-skola 7 osztályát végezte.

1876/7 I. növendéke a bpesti rajztanárképzőnek.

1876/7 II. rendes növendék.

Peschky Josef Josefo.

19 st.

VII. 138.

II. 283.

Wielenberger Antal

Wielenberger Antal l. Lórántfi Antal.

Fleischer Béc

961.

Római Küszöbkő VI. 269

Wielhalm H.J./Hann3 Jacob/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Tropau,Szilézia:Wielhalm H.J." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Evkönyve

Wielhalm, Hann3 Jacob, asztaloslegény

Győrhen 1674.1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Wielhalm, Hann3 Jacob, Tropau, Szilézia, 1677.v78". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez - 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr. 1967. - A győri Múz. Évkönyve

Wilhelm, Hans Jacob, asztaloslegény

Wielandt,? Frantziscus,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke:"Wielandt,? Frantziscus,Klosterneuburg, Austria,1677.v.78". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város Asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr.~~1962~~ 1967.
A győri Múz. Évkönyve

Hann3 Jakob Wielhalm,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1675-től: "Hann3 Jakob Wielhalm Von Troppau Tischler geselen". 103.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

~~xxxxx~~ Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.A Győri Múz.Evkönyve

Wien, Andre von

1478-1490, foto, üveg,

l. Hoffmann Pozsony

48.l.

Hoffmann Südost

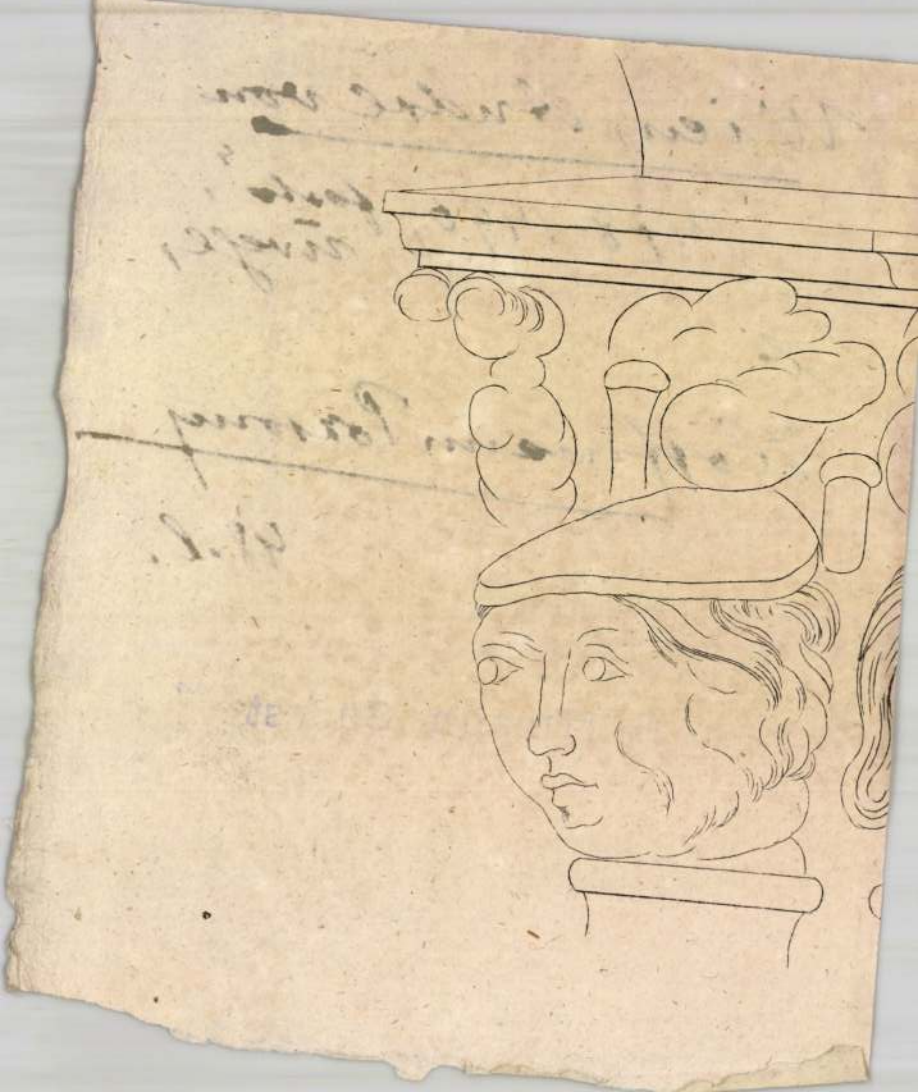

Wien, Mathis von
építész 1550

l.

Hoffmann Pozsony
42 l.

Hoffmann Südost

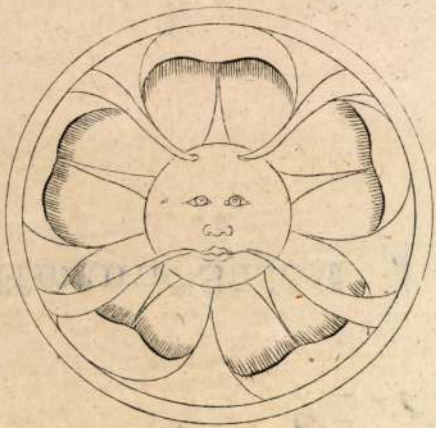

9.

5.

MDK

Wiendisch,

19 n-i péczi Nofanagó

Dercs. Pogány: Pécs

70.

Wiener .

l.

LykaMagyműI800-50

74. l.

Wiener Dénes Rudolf

a szentendrei nyári tárlaton szerepel alkotása.

Láttuk, hallottuk.

1971. VII. 23. Kossuth 21.03/61 K i

Wiener György, Körmöcbányai ötvös

Muz. és Kvt. Ert. VII. 238.

Wiener György

WIENER, Georgius ötvös (körmöcbánya)

MÉrt 1999. 128.

tat, wiederholte wie im Echo den eigenen Abgrund, in den das Subjekt schaute. Die Idee absoluter Freiheit, so L. Földenyi in einem schönen Buch, verurteilte den Künstler zur Melancholie. «Jedes bedeutende Werk ist utopisch, weil es das im Jetzt und Hier verborgene Nichts entfaltet», vor dem sich die Romantiker mit Ironie wappneten. In der absoluten Selbstschöpfung, die im absoluten Selbstzweifel mündete, besiegte die Kunst ihren eigenen Sieg. Friedrich Schelling entschloß sich in den Jenaer Vorlesungen 1802, diese entfesselte Kunst gleich in die Philosophie einzugemeinden. Deswegen hielt er die Kunst auch für fähig, die absolute Freiheit mit der höchsten Gesetzmäßigkeit zu versöhnen: also das einzelne Ding (das Werk) in einem ungeteilten Ganzen aufzulösen, das man Kunst, Universum oder Gott nennen mochte. Das «Absolute» war eine Vorstellung, die das Werk schon in sich trug. Kunst empfing ihren neuen Sinn als «reale Darstellung des Absoluten», indem sie es durch «einzelne endliche Dinge darstellt», durch Werke.

Hier war ein Grad von Subjektivität erreicht, der Hegel zum Rückzug in die objektive Welt von Staat und Geschichte bewog. In seinen ‹Vorlesungen über Ästhetik› führt er denn auch Klage über die Subjektivität in der zeitgenössischen Kunst, die nicht mehr die «Befriedigung der geistigen Bedürfnisse» von einst gewährte. Sie war entweder von zuviel Reflexion angekränkelt, statt eine objektive Wahrheit zu repräsentieren, oder ganz «dem Gemüte und der Empfindung» ausgeliefert. Hier klagt die Philosophie zum ersten Mal über eine Kunst, die sich dem Kunstbegriff der Philosophen nicht fügen wollte; deshalb Hegels berühmter Satz, daß «die Kunst nach der Seite ihrer höchsten Bestimmung für uns ein

Wiener Jakab

Nobrász, geb. 1815, gest 1899, war ein geschätzter Bildhauer seiner Zeit, dessen Meissel auch zahlreiche künstlerische Grabdenkmäler ihre Entstehung verdanken.

Krück II. 726. l.

Garamszegi ág. hitv. ev. templom

III. 216.

Wiener Jakab

éremvérő.

Építészeti érmei elsőrangnak
A világnak jótorná under ne-
vezetesebb szekesegházak megörö-
kítette vert bronzérmein.

Kezdi Kovács László. A Nemzeti
szalon téli tárlata. Pesti Hírlap
1907. XII. 8.

MEGHÍVÓ

a

MAGYAR BIBLIOPHIL TÁRSASÁG

1928. évi május hó 6-ikán, délelőtt fél 12 órakor

Wiener Jahrb
Mitteilungen 1908. 170, 171, 172

Wiener Jakob

ermw.

wid

=

Lyy 42.1

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Wiener Jacques

d.

Rath. I. 306.

Laid

Wiener, Jacques

magyar származású ékszerész és 2 testvére

Lyka Károly: Az ötvös- és plakettművészet stílusa. Művészet 1910. 286, 289. l.

Läsd

Revärlex

Wiener Jakab

A YORKI SZÉKESEGYHÁZ. WIENER JAKAB MŰVE

TEMPLOM-INTÉRIEUR. WIENER JAKAB MŰVE

Művészet 1908. 170. l.

Mezőlaborczi áll. isk. ~~vap~~ vándorkst.

VIII. 234.

Wiener Jakab, kárpitos

Honderü, 1846. I. 275.

Heti szemle

Wiener Jakab, kárpitos

Honderü, 1845. II. 296.
Heti szemle

Wiener Jakab, kárpitos

Honderü, 1845. II. 296.

Heti szemle

MŰVÉSZET
VII.évf.1908.
170.l.

Péczely
Béla

Wiener Jakab:

Templom-interieur.

Bronzérem előlapja.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
170.l.

Péczely
Béla

W i e n e r J a k a b :

A yorki székesegyház

Bronzérem előlapja.

M Ű V É S Z E T
VII.évf.1908.
171.l.

Péczely
Béla

Jakab

W i e n e r (L i p ó t:

Lujza belga királyné emlékérme.

Előlap, bronz.

Wiener Jakab

éremművész

l.

A M. Érem és Plakett Kiállítás (Nemz. Szalon) 1907.

gyűjteménye, kiállítása számos művel

A Művész Egyesületek B-E kötetében

Wiener Jakab, éremművész

a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének tízéves fennállását jubileumi éremkiállítással ünnepelték meg a Nemzeti Galériában. – Wiener Jakab és Wiener Lipót egy eredetileg Magyarországról származó testvér érmész-gótika érmeket, nagyobbrészt katedrálisok és egyéb középületekről alkottak érmeiket, – melyek szerepelni fognak a kiállításon.

Közművelődés közelről

1979. VI. 26. TV. 17.20 (Kiné).

MDK

Wiener testvérek, szobrászok

Pogány Ö.G: M. szobrászat a 19. sz. első felében.
Bp. 1939,

MDK

Wiener Jakab szobrász

XIX.sz. beli belga szobrász, magyar származásu.

Aliguis. 39.lap

MDK

Wiener Jakab

Európai hirű magyar művésze volt az éremnek Wiener Jakab. Az ő művészi sajátosságait nagyszabású, csaknem minden irányban kimerítő gyüjteményben sikerült bemutatnia az Éremkedvelők Egyesületének.

Elek Artur: A magyar éremszobrászat öregei és ifjai.

Művészet, 1908. 171.lap

Wiener Jakab. K

Lipót és Károly

XIX. sz beli belga
szobrászok magyar

l. Származásnak.

Aliquis. 39. l.

MDK

Wiener Jakab

Wiener Jakab specialistája volt az épitészeti éremnek. 1850-1865-ben egy negyvenegy éremre terjedő sorozatban megörökitette Európa legnevezetesebb egyházi és világi épületeinek képet. A kölni székesegyházat abrazoló érme a finomság keresésnek szinte szélsőségét mutatja már.

Elek Artur: A magyar éremszobraszat öregei és ifjai.

Művészet, 1908. 171.lap

MDK

Wiener Jakab kárpitos

Az 1846-os kiállitáson Valero /Antal/ elvállalta ifj Szabó József budapesti asztalossal és Wiener Jakab kárpitossal együtt egy "pompás hölgyi alvószoba" teljes elkészitését, amely az 1. teremben került kiállitásra.

SZAKÁCS MARGIT: A VALERO-GYÁR. Bp. 1958.

20.1.

8713.

t laphoz a méretegység a ke-
lliaria Hungarica commu. 10-
ON VNGERN és jobbra: 353. A
öveg olvasható. Jelzése: Y y

cm.

Wiener János György
ötvös Körmöcbánya
Kőmagyótvj. 189. l.

1090		GW Johannes Georgius Wiener, e. 1830—1835.	
	Nr. 1076	Filigrán pitykék. — *Knöpfe in Filigranarbeit.* Mus. Nat. Hung.	
1081		GW Ugyanaz. — *Derselbe.*	
	Nr. 1075	*a)* Cukortartó urna. — *Zuckerbehälter in Urnenform.* Dirsztay báróné, Bp. (Csányi).	
	Nr. 1079	*b)* U~~a. és u. o.~~ mint 1090. — *Dasselbe ~~daselbst~~ wie Nr. 1090.*	⊢ gyanaz ⊢ d

19

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*	
1092		GW	Ugyanaz. — *Derselbe.*	
	Nr. 1075		Sótartó, T golyós lábon. — *Salzfaß auf L Kugelfüßen.* Dr. Nagy Ferenc v. b. t. t., Bp.	T négy L vier

VASÁRNAP 28 Ireneus		Protestáns Arszlán Görög Cirus er. Izraelita Thamus 8
HÉTFŐ 29 Sz. Péter és Pál		Protestáns Péter, Pál Görög Péter, Pál Izraelita Thamus 9
KEDD 30 Pál eml.	Junius	Protestáns Pál Görög 12 apostol Izraelita Thamus10
SZERDA 1		Protestáns Tibold Görög

Wiener Janos Grösz

Otto

Kőmagyötvy 1090 sz

Wiener Jaques
1815 R – 1899
Lab I. 68, 82
IV. 153

BUDAPEST
937 JAN. 16 14
N 5 N

Műcsarnokos ovtt. Bizottsága
tek. Elnöksége

Budapest
IX. Rákos u. 10.
Iparmův. Múzeum

Hivatalból
Díj átalányozva

MDK

Wiener Károly

Wiener Károly a kiáll.-on két jelentéktelen éremmel képviselte, amik művészetéről nem adnak kellő fogalmat.

Elek Artur: A magyar éremszobraszat öregei és ifjai.

Művészet, 1908. 172.lap

Wiener Karl

Neuwaldegg 1908 - 171

Wiener Kaiser

l.

Rath I 306.

Laid.

Wiener Lipot

l.

Räth I. 306

Lind!

Wiener Lipót

Munkanet 1908. 171

MDK

Wiener Károly szobrász

XIX. sz.beli belga szobrász, magyar származásu.

Aliguis. 39.lap

MDK

Wiener Lipót szobrász

XIX. sz.beli belga szobrász, magyar származásu.

Aliguis. 39.lap

MDK

Wiener Lipót

Lujza, belga királyné és I.Lipót belga király emlékérme nagy formaérzékű szobrászra vall. Lujza belga királyné emlékérme.Wiener L.műve. Repr. 171.lap

Elek Artur: A magyar éremszobrászat öregei és ifjai.

Művészet, 1908. 171.lap

Wiener Lipót, éremművész,

a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének tízéves fennállását jubileumi éremkiállítással ünnepelték meg a Nemzeti Galériában. – Wiener Jakab és Wiener Lipót egy eredetileg Magyarországról származó testvér érmész-gótika érmeket, nagyobbrészt katedrálisok és egyéb középületekről alkottak érmeiket, – melyek szerepelni fognak a kiállításon.

Közművelődés közelről

1979. VI. 26. TV. 17.20 /K Jné/.

Wiener Mauritius

MIK

architectus in superioribus Regni
istius partibus
eddig 40 frt-os fizetését 20 frt-tal felemel-
folyositsa a szepesi kamara. 1602. jul 18.

238.o. 715. sz.

Bottló Béla: Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből.
Müv. Ért. 1960. IX. évf. 3. sz. 237-244.old.

Wiener (Viener) Miklós

ötvös

1820, 1828 Selmecbánya

Soproni származásu

Kapmagyarorszötvösök 48 l.

Zenta.

A RIUER TIBIS[illegible] derekán
parton [illegible] ostromlott várh
ry harczol, mig balra a Turk
az előtérben pedig az Imperi
Felirata fölül jobbra a disz

PLAN
of the
BATTLE of
Fought by
Sep. 11. 1

a felső jobbsarkon: ?

Rm., mér. a vk. 33.
Du Bosc: The milita
London 1735.

140z-95

Wiener Auktion

Ötv

Kőrmagyötvi 1968 r

Wiener Miklós

ötvös Selmecbánya
Kőmagyotj - 330 l.

	1968		NW Nicolaus Wiener
		Nr. 1944	*a)* Keresztelőérem. – Museum, Be…
		?	*b)* Újítá…

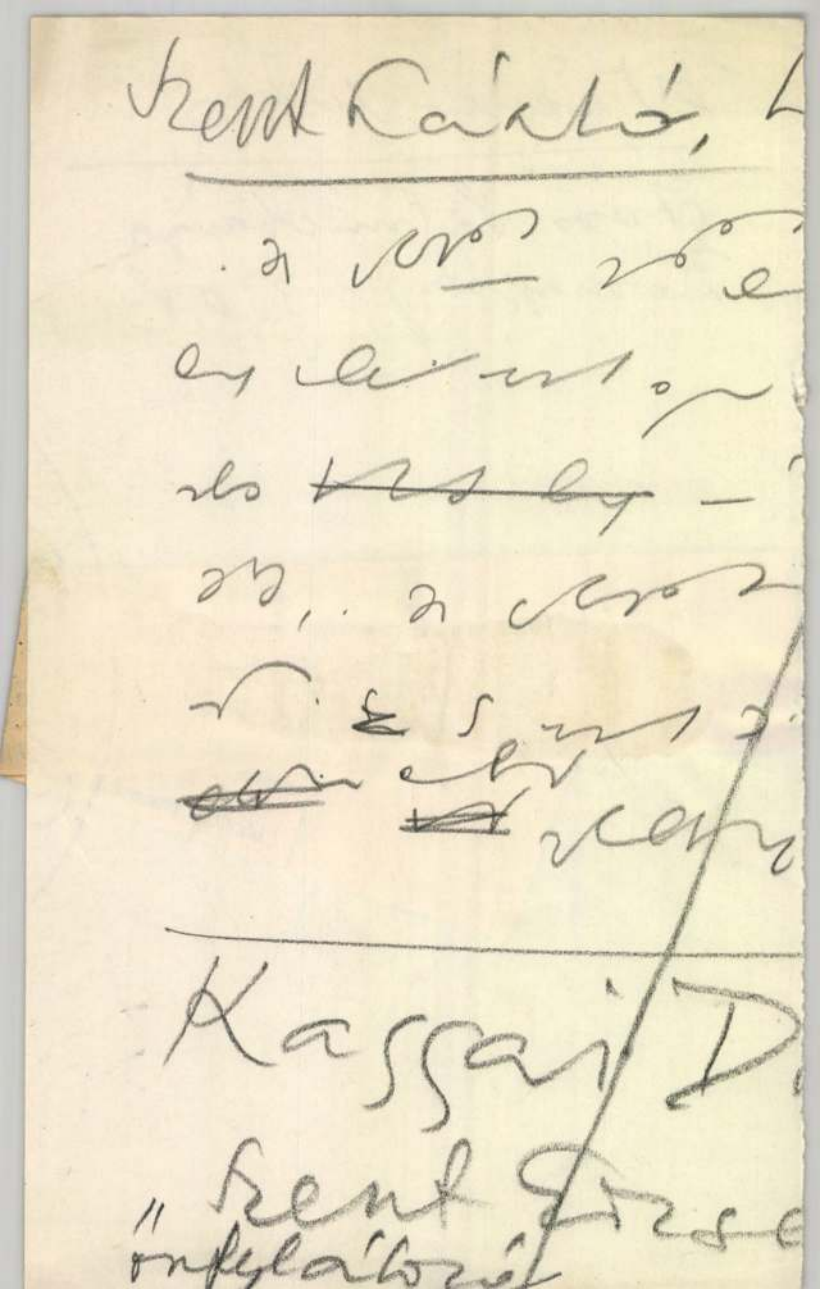

Wiener

laig

Mus. és Egyt. cst

1913. 237

Wiener

laid

Muz. és Kozit. ést

2916. 238

Wiener, selmecbányai ötvös

Muz. és Kvt. Ert. VII. 237

Wiener

WIENER, Mauritius epitèn

1600-1602 Kana

Studia Agraria 17. 162.

néven kívánta bejegyeztetni:
tárként
Országost engedélyezett
nyelvű névalakokon a
és szerepel

tően (1802) Nagycenkről
yt Pestre szállították a
egy barokk teremkönyvtárba,
, ahogy Nagycenken volt.
-nőtte, tovább kellett
áborús okok, majd az
kellett telepíteni. Ezért az
ákban tárolták.

MDK

Wiener mauritius

építész

1600 uag 14-én Mátyás fhg értesiti a szepesi Kamarát, hogy Wienert szokásos 4o fénes frt fizetéssel a felsőmagyarországi részek építészévé nevezte ki.
237-38.o. 700. sz.

BOTTLÓ BÉLA:Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből.
Müv.Ért. 1960. IX. évf. 3. sz. 237-244.old.

WIENER, Nicolaus ötvös

Selmecbánya, 1820- után

GROTTA András: Kísérlet néhány magyarországi ötvösjegy feloldására. 2. = Művészettörténeti Értesítő, 1991, 1-2. 72-73.p. és ill.

közlése szerint az idősebb Rábl Károly 1828. április 16-án halt meg. Feltehetően és legalább két személy, apa és fiú között oszlanak meg az alább közölt építési adatok, amelyeket csak személyükre vonatkozó anyakönyvi kutatásokkal lesz lehetséges szétválasztani.

Tudjuk, hogy az idősebbik 1748-ban született és Pesten Jung kőművesmesternél dolgozott 1773—80 körül. Rabl Károly gyöngyösi kőművesmestertől az Orczy levéltár őriz egy tervet, amely a farkasmáli emeletes pince alaprajzát örökíti meg. 1776-ból van adatunk arról, hogy a csányi templomot a jászberényi templom építőmestere készíti. (Rabl? Császka? Quadri?) Az első hiteles adat idősebb Rabl Károly működéséről 1781-ből való, amikor az eltávozott, illetve elhunyt → Quadri Kristóf gyöngyösi építőmesternek az átányi templom átépítéséhez készített tervei közül a C. jelűt kivitelezi. (EÁL Heves vm. közgy. ir. 1780 : 307/Z, tervek: 1781 : 218. sz. iratoknál.) 1782-ben a volt jezsuita rendház földszintjén elhelyezett elemi iskola átépítésekor az árnyékszéket áthelyezi. Az átépítés tervét az Országos Levéltár őrzi. (OL Dep. Lit. Pol. distr. Bud. 1782—2—35. 6. lap.) Ugyanezen évből származik a gyöngyösi ref. imaház terve és költségvetése „Carolus Rabl Jaziger districtuel Maurer m."-től. (OL Htt L fasc. svc. ref. Batsák. 1782—205—2/1—17.) 1784-ben kijavítja a benei kocsmaházat és a Tó utcai nagy híd terveit bemutatja. (EÁL Gyöngyösi tjgyzk. 7. k. 873. l.) A következő évben elkészíti a gyöngyöshalászi káplán-szoba tervét. (EÁL ÉrsEgyh L archvet. 1188/a., EÁL tjk. 282.) 1786-ban a horti kőhíd tervét készíti el (EÁL

Wiesinger György 38, 74, 86 kőfaragó
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

Wiener Orfeum

Arne Gábor

Gabriella

XI. Wagyboldogasszony
utja 98.

MKSz 1947

MDK

Wiener Tibor

Hódmezővásárhelyen Wiener Tibor és felesége egyidejüleg gyüjtötték a régi hódmezővasarhelyi tálosok parasztkeramiajanak és a népies hímzéseknek fennmaradt emlékeit.

Cikk: Népmüvészeti mozgalmak a vidéken.

Magyar Iparmüvészet, 1936. 215.lap

dr Wiener Tibor

xxxxxxxxxxxxx kerámikus

Magyar Őstehetségek Kiállítása - Nemzeti Szalonban - munkával szerepel. A hódmezővásárhelyi gör.kel.lelkész értékes kerámiáit, köztük a pálinkás butella, az u.n.zsoltárosk kollekciót, cserép mécseseket, varrókosarakat, fésütartókat, faldiszeket/szirének/keritésgombdiszeket - látjuk.

Pesti Hirlap
1934. VIII. 18.

< Wiener Tibor >

épitész

Cikke

< > A formalizmus-
ról.

Építés – Építészet.

1949. I. évf. 4. sz.

29 – 31. l.

Tárgy

Tételszám

Íthozat

196/1907. számhoz!

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

Méret			Egységár		Összeg	
	m²	m³	K	f	K	f

mdk.

Wiener Tibor Lodmezővásárhelyi
műgyűjtő

1953-ban a Néprajzi Muzeum közel
ezer tárgyból álló gyűjteményével
gyarapodott. A tárgyak egyévszázad idő-
szakából származnak. 19, 20, 21. 22. ábrák

Kresz Mária: Magyar népi eszerepedények
Néprajzi M. Évkönyve 1961, 152. l

mdk

Lódmezővásárhelyi Wiener Tibor mugjüjtő

nevezetes cserépedény gyűjteményét 1953-ban
ajánlta meg a Néprajzi Muzeum.

Kresz Mária: Évszámos lódmezővásárhelyi cserépedények
a Néprajzi Muzeumban.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1954. 127. l

MDK

Wiener T.-né dr.

Textiliával vett részt a tallini kiáll.-on

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magy.Iparművészet, 1936. 29-30.lap

MDK

Wiener Tiborné

Hódmezővásárhelyen Wiener Tibor és Wiener Tiborné egyidejüleg gyüjtötték a régi hódmezővasarhelyi tálosok parasztkeramiajanak és a népies himzéseknek fennmaradt emlékeit.
A gyűjtés nyomán a kézimunkák izlésének továbbfejlesztésére himzőtanfolyamot is rendezett Wiener Tiborné.

Cikk: Népmüvészeti mozgalmak a vidéken.

Magyar Iparmüvészet, 1936. 215.lap

MDK

Wiener Tiborné szül.Bakoss Margit

Dr.W.B.M.: Hódmezővásárhelyi himzések.cim alatt ir a Muskátli 1936.sz.-ban.

Muskátli, 1936. 118.lap

MDK

Wiener Tiborné Bakoss Margit

Hódmezővásárhelyi himvarrások. Eredeti régi himzések pontos másolatai. Készitette dr. Wiener Tiborné Bakoss Margit. Repr.

Muskátli, 1936. 109.l. és 112.lap

Élénk színű, dús matyó-hímzésű mellényke adja a magyaros jelleget. Ez lehet egyszínű bársony is zsinórozással.

A 4. ruha komoly ünnepi alkalmakra való. Fekete bársonyból készül, fehér zsinórdísszel. Négyszögletes nyakkivágását és ujjait finom, sűrűmintájú fehér sárközi hímzés teszi igazán elegánssá.

F. I.

LEÁNYKA-ZUBBONYOK magyarázó szövege. Edvi-Illés Panni tanár zubbonyrajzai a 108, 113, 114 és 115. oldalon. Az 1. teljesen a matrózblúz hagyományait követi magyaros zsinórozás motívumokkal díszítve. (Természetesen számtalan változata lehet még a zsinórozásnak.)

2. Egyszerű blúz, magyaros szűr- v. mezőkövesdi motívumokkal díszített gallér-, kézelő- és zsebrésszel.

3. Ünnepi alkalomra fehér hímzett batiszt gallért varrunk a sötétkék blúzra.

4. Másként helyezzük el a hímzést.

5. Rátéttel díszítjük a kabátkára emlékeztető blúzt és egy kevés, egyszerű vitézkötést is alkalmazunk a záródásnál. A díszítés az ujján is megismétlődik.

6. Iskolablúz egész egyszerű zsinórozással.

7. Iskolablúz rátéttel szegett gallérral, a csukódás és a kézelő is hasonló díszt kap.

8, 9, 10. Iskolablúz zsinórozás- és sujtásdísszel.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI HÍMZÉSEK. Trianon után kétszeresen fontos számbavenni, összegyüjteni ősi értékeinket. Kicsit-nagyot egyformán. Ezért örülök, hogy sikerült ismét néhány gyönyörű darabot megmentenem az enyészettől, a Hódmezővásárhely és környékén található szőrhímzésekből. Szeretettel bocsájtom ezeket is a Muskátli rendelkezésére, hogy általa közkincsé váljanak, hogy az eredeti magyar motívumokért lelkesülő olvasótáborának kézimunka mintagyüjteménye gyarapodjon.

A most közölt minták legnagyobb részét is az utolsó percben mentettem meg a pusztulástól. Az egyiket már krumplizsákon foltnak használták, hetet pedig szalmazsáknak összevarrva találtam egy 80 éves öreg néniknél. Bizony megviselte szegényeket a sodronnyal való állandó érintkezés. Nagyon kopottak és rozsdásak lettek.

Egy egészen új típust is bemutatok (110. oldal); erősen törökös hatású. A többi minta a már régebben közöltek nagyon szép változatai. Némelyik mintának 5—6-féle változata is fennmaradt. E változatok rajzainál a középornamens majdnem mindig hű átvétel. Ritkán fordul elő az átvett mintán bővülés vagy csonkulás. A szegélydísznél azonban nagyon sokszor lényeges eltérést tapasztaltam. A térkitöltő díszítésnél és színezésnél mindig erősen érvényesül a hímező egyéni ízlése.

Csodás, misztikus virágai ezek a szőrhímzések néprajzi kincseinknek. Alig várom, hogy mindet a maga eredeti szépségében felelevenítsem; hogy illetékes tudósaink majd, az összehasonlító tudomány segítségével leolvassák róluk, hogy a pávafarkos, napkorongos stb. motívumok milyen jelképek? Nem-e valamilyen ősi istenségnek hódoltak vele? Hiszen a népi konzerváló erő sokszor évezredek ködébe vesző elemeket is megmentett a pusztulástól.

A közölt mintákat nagyszerűen fel lehet használni oltárterítő, úrasztaltakaró, szószéktakaró, díványpárna, asztalterítő, falvédő, függöny, bútorhuzat díszítéséhez. Elsőrendű előnye, hogy házilag, könnyen tisztítható.

Őszinte örömmel tudatom, hogy ez ősi hímvarrás népszerűsége állandóan nő. Már az egész országban hímezik. Számos iskola tantervébe vette fel. Háziipari telepek útmutatásaim nyomán dolgoztatják. Eddigi munkám tehát nem volt hiábavaló. E hímzések feldolgozása után pedig már most megígérem, hogy újabb ismeretlen néprajzi értékek felelevenítésével fogom megajándékozni a magyar kézimunkázók táborát.

Dr. W. B. M.

MELLÉKLETÜNK négy szürt nyujt olvasóinknak.

1. Eredeti kalotaszegi írásos varrottas rajza. Ötvirágos bokor elrendezésű minta, ahol a lenti két virág mellett két mellékvirág is található és így az ötvirágosból hétvirágos minta lesz.

Ha csak egy bokrot másolunk le, akkor vőféjkendő díszét kapjuk. Mind a két bokor elfér egy párnán. De ha négyet másolunk egymás mellé, akkor szép falvédő díszét nyerjük.

Hímezhető nyersvászon alapon piros (306-os számú) Mez Cameza fonállal, vagy ugyanolyan gyártmányú kék (455-ös) fonállal. Az eredetiek kékkel, pirossal vagy feketével készültek. Mostanában nyersvászon alapon, fehérfonállal is varrják. (Fejtővel, paplanfonállal.)

2. Somogyi csíkminta. Tervezte Fries Erzsébet tanárnő. Ing, hálóing, ingszoknya díszének alkalmazható.

Egyszerűségénél fogva kisebb kézügyességűek, például iskolai növendékek számára is igen megfelelő.

3. Zalai jellegű ingdísz. Tervezte: Újváriné Kerékgyártó Adrienne tanár.

Éppen úgy ajánlható az iskolák kézimunkadíszéül, mint a másik.

4. Ruha díszítésére alkalmas apró elszórt szűrmotívumok. Tervezte Fries Erzsébet.

Miután még mindig nélkülözzük az eredeti jó magyar nyomott selymeket, mintás kelméket ezekkel az elszórt magyar virágokkal élénkíthetjük tetszés szerint egyszínű ruhánk egyes részeit. Például a felsőrészt díszítjük s kellemes ellentétet nyerünk az egészen síma aljrészhez.

Készíthető csontszínű, síma szövetre, Zephir gyapjúfonállal. De éppen olyan jó fekete, sima anyag élénkítésére is.

A virág szára 2891. számú barna, a két egyforma levélke 4418. színszámú zöld, a leveleket követő pontok 2424. színszámú naranes- és 2309. színszámú citromsárgák. A legnagyobb két sziromlevél 4556. színszámú terrakotta, a belső pont citrom-, a pávaszemrész naranessárga. Naranessárga a virág fölötti pont, míg a két belső kis sziromlevél zöld. A hajlott levél is zöld, míg az alatta lévő pont naranesszínű. A pontok végéből kinövő nyúlvány zöld.

Muskátli
1936.

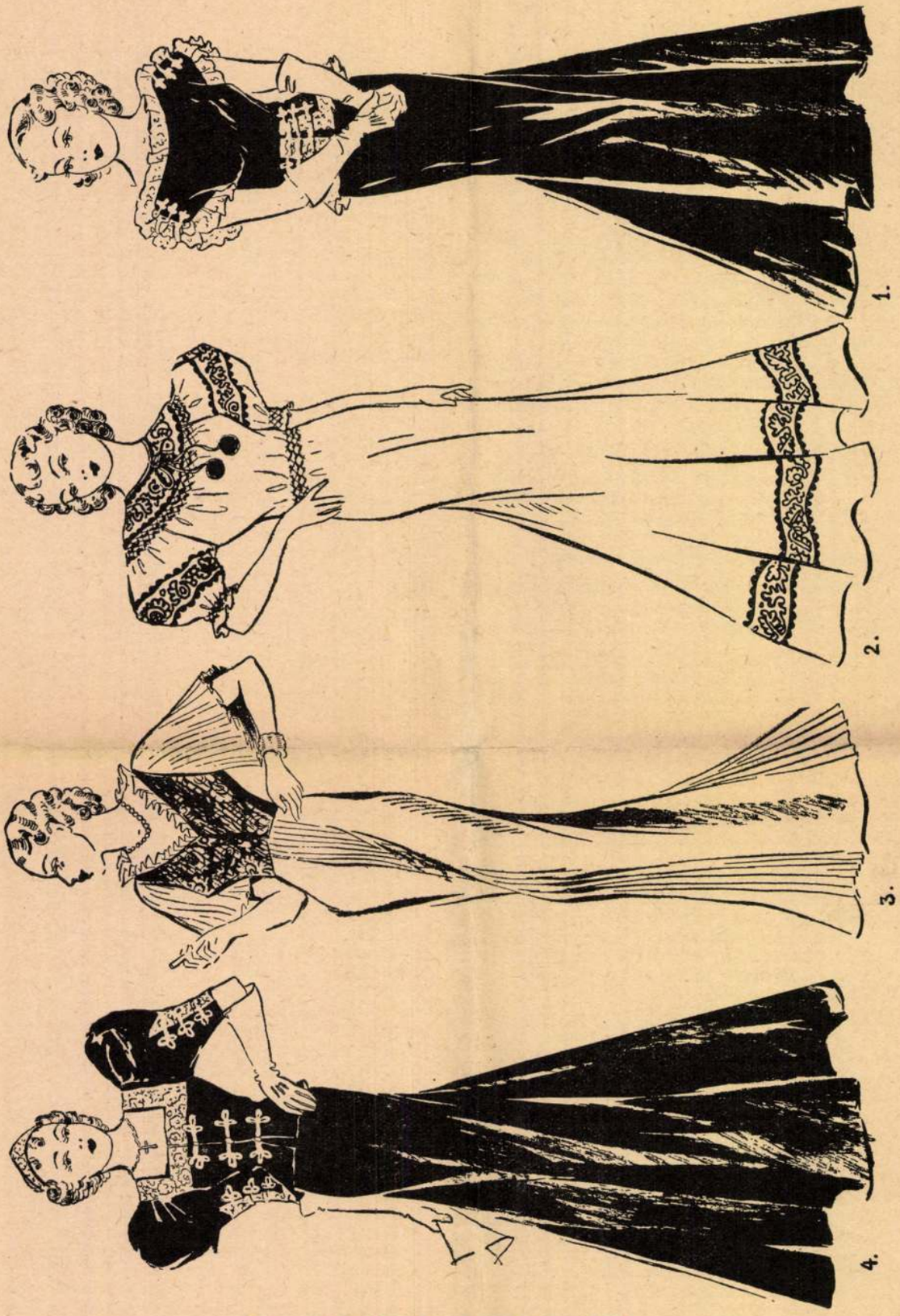

Magyaros női díszruhák. Farnadi Ilona tervei.

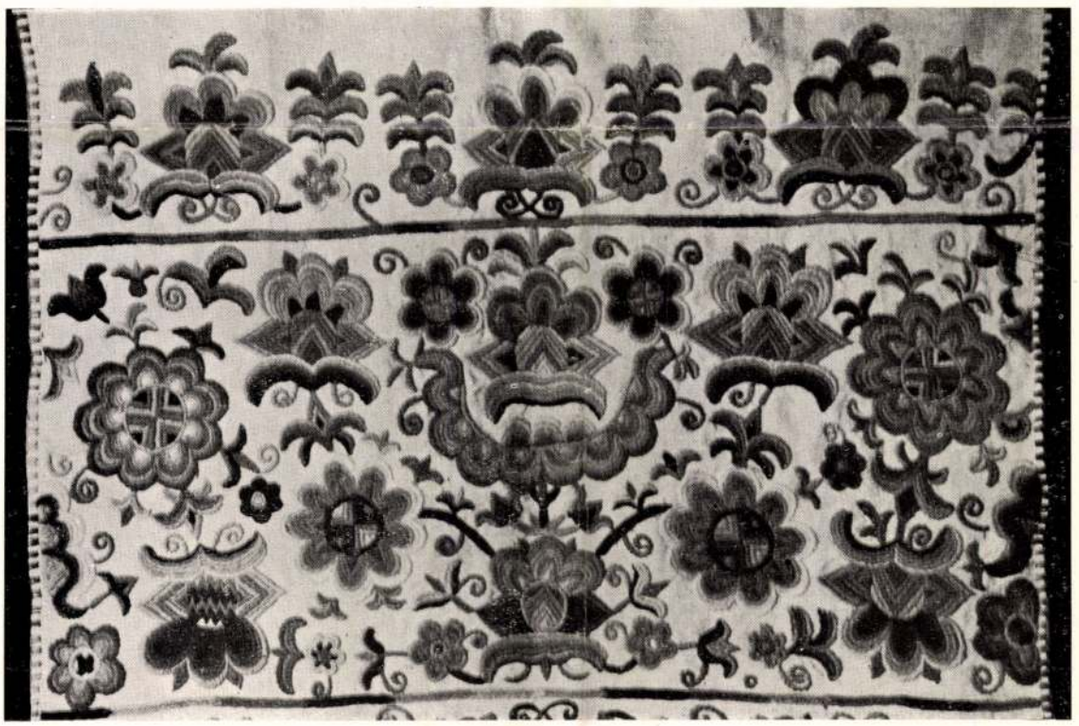

Fent és lent: Hódmezővásárhelyi hímvarrások. Eredeti régi hímzések pontos másolatai. Készítette dr. Wiener Tiborné Bakoss Margit. — Oben und unten: Stickereien aus Hódmezővásárhely. Genaue Kopien alter Originalstickereien. Verfertigt von Frau Dr. Tibor Wiener. — Above and below: Embroideries from Hódmezővásárhely. True copies of old original embroideries. Made by Mrs. Dr. Tibor Wiener.

l. 112. l.

Muskátli
1936.

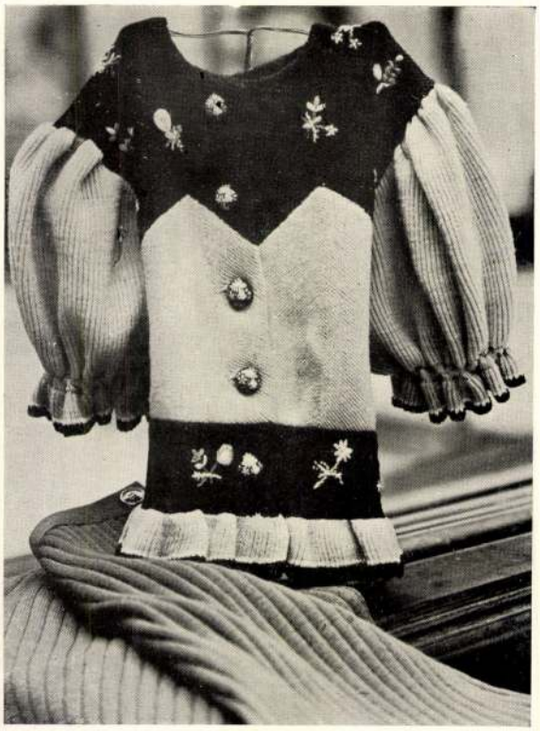

Fent : A Magyaros Öltözködési Mozgalom divatkiállításáról. Balra : Kötött gyermekruha. Jobbra : Kötött kabát. Mindkettőt tervezte Mallász Gitta, készítette a Pók kft. Lent : Magyaros szőnyeg. Készítette Géczy Adél. — Oben : Von der Modeschau der Bewegung zur Förderung ungarischer Kleidung. Links : Gestricktes Kinderkleid. Rechts : Gestrickter Rock. Beide entworfen von Gitta Mallász, erzeugt von Pók (Spinne) G. m. b. H. Unten : Teppich in ungarischem Styl, verfertigt von Adele Géczy. — Above: From the fashion exhibition of the Movement for Dressing in Hungarian Style. To the left : Knitted dress for a child. To the right : knitted coat. Both designed by Gitta Mallász, made by Pók (Spider) Comp. Ltd. Below : Rug in Hungarian style, made by Adele Géczy.

MDK

dr.Wiener Tiborné ipm.

Muskátli 1936. kép 112.1.

MDK

Wiener Tiborné dr.

A háziipari részben résztvett a Szép Otthon kiállitasán.

Cikk: A mi kiállitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

Balra és jobbra : Hódmezővásárhelyi falvédők. Eredeti hímzésekről másolta és összeállította dr. Wiener Tiborné Bakoss Margit. — Links und rechts : Wandschoner in der Art der Volkskunst von Hódmezővásárhely. Zusammengestellt und nach Originalarbeiten genau kopiert durch Frau Dr. Wiener-Bakoss. — To the right and left : Wall-decorations. Exact copies of the originals, worked by Dr. M. Wiener-Bakoss.

Muskátli

1935.

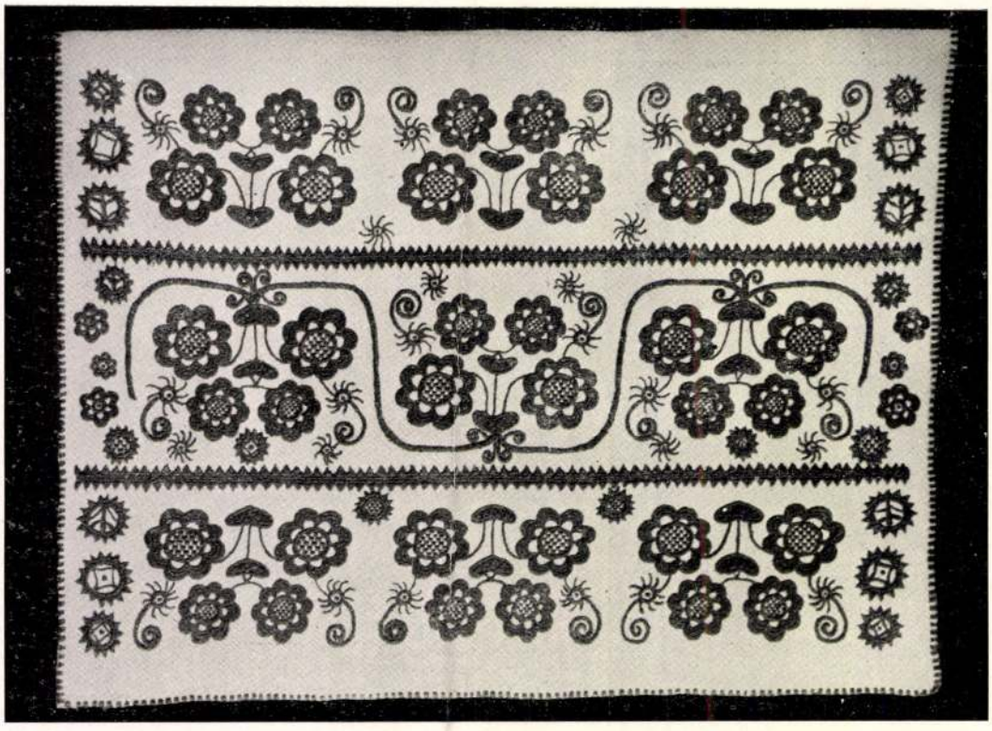

Fent : Hódmezővásárhelyi hímzés. Készült fehér nyersvászonalapon, az eredetinek megfelelő fekete gyapjúfonállal. Lent : Hódmezővásárhelyi párna. Eredeti párnacsup másolata. Mindkettő dr. Wienerné Bakoss Margit készítménye. — Oben : Stickerei aus Hódmezővásárhely. Unten : Hódmezővásárhelyer Kissen. Die genaue Kopie eines Polsterendes. Beides die Werke der Frau Dr. Wiener-Bakoss. — Above : Handwork from Hódmezővásárhely. Below: Cushion-cover from Hódmezővásárhely. An exact copy of the original. Both worked by Dr. M. Wiener-Bakoss.

Fent és lent : Hódmezővásárhelyi színes hímzésű párnák. Eredetiek után pontosan, színes gyapjúfonállal másolta dr. Wienerné Bakoss Margit. — Oben und unten : Buntbestickte Pölster. Die genaue Kopie von Pölstern aus Hódmezővásárhely. Hergestellt durch Frau Dr. Wiener-Bakoss. — Above and below : Coloured handworked cushions from Hódmezővásárhely. An exact copy of the original, worked in coloured wool by Dr. Wiener-Bakoss.

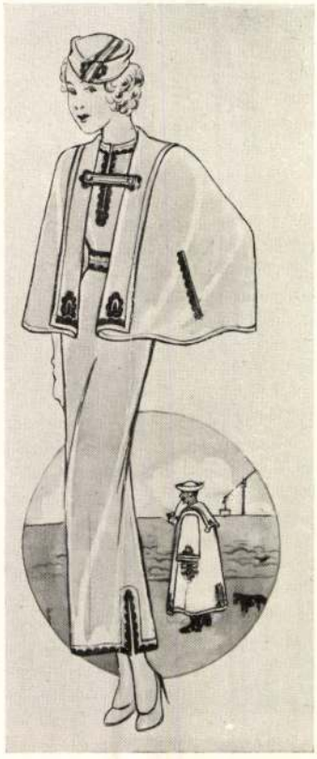

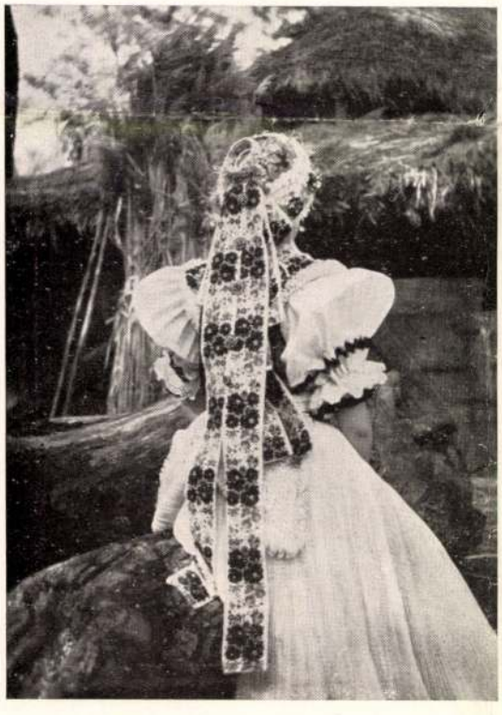

Fent : Tavaszi magyar ruhák. Farnadi (Feigl) Ilona tervei. Lent balra : Boldogi menyasszony fejdísze, hátulról. Lent jobbra : Törökkoppányi (Somogy m.) férfiing. — Oben : Frühlingskleider in ungarischem Stil. Entwürfe von I. Farnadi (Feigl). Unten links : Rückansicht des Kopfschmuckes einer Braut aus dem Dorfe Boldog. Unten rechts : Männerhemd aus Törökkoppány. (Komitat Somogy.) — Above : Summer-dress in Hungarian-style. Designed by I. Farnadi (Feigl). Below : The back-view of the head-dress of a bride of Boldog. Below to the right : A man's shirt from Törökkoppány. (District Somogy.)

leket, kis kacskaringókat, általában a hajlított vonalakat erősen dűlt, nagyon sűrű és jó hosszúöltésű hamis laposhímzéssel varrták (2. ábra). Vagyis ez az öltésük úgy készült, hogy a szálvég megerősítése után a forma egyik szélétől a másikig erősen ferde irányban átöltöttek. Közvetlen a leöltés helye mellett ismét felöltöttek, miáltal a munka balfelén rövid előöltés keletkezett. Innen ismét erősen ferdén vezetve a fonalat, a forma külső

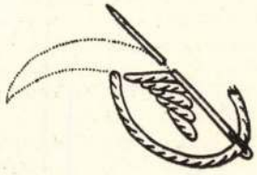

2. ábra.

3. ábra.

szélén öltöttek le, ismét előreöltöttek és így tovább. A forma baloldalán a fonál csupán a kontúrvonalakban futó előöltés sorokban érvényesül. A formák hajlása következtében a belső öltéssorban a fonalak szinte fedik egymást és ezáltal kidomborodó, zsinórszerű öltésfelületet kaptak. A sorokat ennek következtében egymástól jól meg lehet különböztetni.

Az előbb jelzett formák kivarrására még egy másfajta öltést is használtak. A szál megerősítése után itt az első öltés szintén erősen ferdén elhelyezett hamis laposhímző öltés. 3. ábra. Közvetlenül a leöltés helye mellett felöltve a második öltést nem vezették a tulsó kontúrig, hanem az előtt néhány mm-rel a vászonba öltöttek és előöltéssel a kontúrvonalban bukkantak ismét a munka színére. Így a forma külső szélén a munka balfelén az öltések nem a kontúr vonalában feküsznek, hanem az öltések irányában. A következő öltés ráfekszik az előbbire. (4. ábra.) A rövidebb belső öltések a formák fordulása következtében ritkásan álló öltések közét kitöltik és a varrást kidomborítják. Ezt is azért csinálták, hogy a formák jól elváljanak egymástól, a kacskaringók pedig tömöttek, vastagok legyenek.

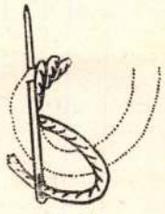

4. ábra.

A legtöbb keretvonalat és virágszárat két, egymásnak irányuló, ferde öltéssorral varrták, melyet nagyon elmésen egyetlen szállal egyszerre dolgoztak ki mindkét irányban. A következőképen készül: a kettős öltéssor külső széleit két kontúrvonal jelzi. A két vonallal párhuzamos felezőtengelyen haladunk előre az öltéssel. A középvonalon kiöltöttek a munka színére, onnan erősen ferde irányban a jobb kontúrvonalba. Innen ugyanebben a magasságban alul átöltöttek a bal kontúrvonalba, onnan a kiindulás helyére. (5. ábra.) Ebből a pontból a középvonalon rövid előöltéssel előreléptek és az előbbi öltésrend elölről kezdődött. (6. ábra.) Ezzel az öltéssel varrták a csillagok egy részét is. Majdnem minden motívumot kontúroztak.

Sajnos, a templomcifrás elnevezésen kívül sem a motívumok, sem az öltésmódok elnevezését ma már senki sem tudja. Még a legöregebb nénik is annyit tudnak róla mondani, hogy az édesanyjuk is úgy jussolta. A „Muskátli" kedves olvasóival, kiktől branyitskai Nagy Győző úrral az élükön olyan sok buzdító és elismerő sort kaptam munkámért, örömmel közlöm, hogy a Hódmezővásárhelyen feledésbe ment népművészet újra éledőben van. A kereskedelemügyi miniszter úr támogatásával tanfolyamot tartottam, melynek 70 növendéke volt, közöttük 20 lelkes tanítónő, akik vállalkoztak arra, hogy a hímvarrás művészetére növendékeiket is meg fogják tanítani. A tanfolyam résztvevői nagyon megszerették az új kézimunkát. A színek váltakozásai állandóan lekötötte érdeklődésüket és a minták bontakozó szépségei pedig még fokozták szorgalmukat.

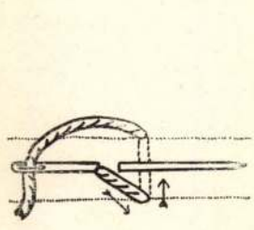

5. ábra.

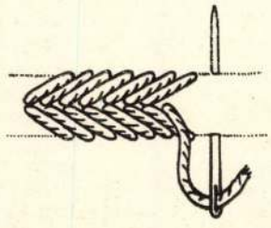

6. ábra.

Hiszem, hogy a tanfolyam résztvevőinek segítségével értékes új háziipar alapját sikerült leraknom Hódmezővásárhelyen, és remélem, hogy mintadarabjaimmal már a közel jövőben alkalmam lesz nemzetközi kiállításokon a külföld érdeklődését népművészetünk eme drága gyöngyére irányítani, a névtelen ősanyák művészi hagyatékával is ezeréves kultúrfölényünket bizonyítani.

DR. WIENER TIBORNÉ BAKOSS MARGIT

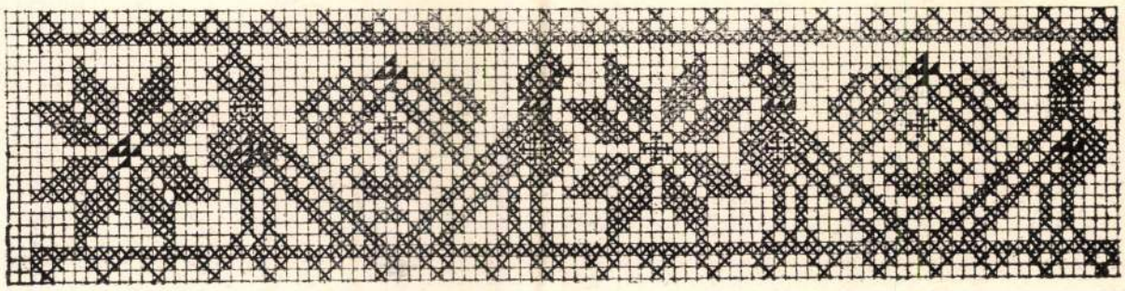

Tardi kézelődísz. Gergely Péter tulajdona. Rajzolta Dajaszászy-Brandstetterné Dietz Vilma.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI HÍMZÉS

A Hódmezővásárhelyen található szőrhímzések iránt azoknak a „Muskátli" III. évfolyam 10. számában közölt ismertetése óta olyan nagy az országban kézimunkázó asszonytársaim érdeklődése, hogy bár kutatómunkám még nem fejeztem be, és eddig összegyüjtött gazdag anyagom feldolgozása még hosszú időt vesz igénybe, mégis időszerűnek tartom eddig elért eredményeimről beszámolni.

A kun és hódmezővásárhelyi hímzéseket összehasonlítva, csak az alapanyag, hímzőfonál, néhány öltésforma és nagyon kevés motívumon ismerjük fel a közös eredetet, mert Vásárhely sajátságos életviszonyok között élő asszonyai, az ország egyetlen néprajzi vidékén sem található öltésekkel, motívumokkal és azoknak végtelenül kifinomult ízlésre való térbeli elrendezésével gazdagították a hozzájuk beszivárgott hímzéstechnikát. Ezáltal e munkák határozott jelleget nyertek. Azonnal meg lehet különböztetni a többi magyar szőrhímzéstől, tehát minden adottsága megvan arra, hogy önálló tájtípusú munkának ismerje el a kézimunka-szakirodalom.

Fejlődésének különböző fokairól nem tudunk semmit, mert a fennmaradt példányok úgy szín, mint formai megoldás tekintetében a legtökéletesebbek és azokat fejlődésük legmagasabb fokán szüntek meg varrni. Legfeljebb annyi a különbség közöttük, hogy jó vagy rossz rajzoló írta elő a mintát és rendes vagy rendetlen asszony varrta ki.

A vásárhelyiek e hímzéstechnikával csak „puha" párnát varrtak, mely a tiszta házban álló superlátos ágy dísze volt. (Lásd „Muskátli", I. évf. 10. szám.) Az ágyon legalul a derékalj volt, azon a nagydunna. Gazdagabb helyen a kettő között párnák is voltak. A dunnát formás lepedővel terítették le, arra jött a selyemközepű kartonpaplan, melyre a formáslepedő két végét visszahajtották. Az így leterített ágyra rakták rá a hímes párnákat. Rendszerint hármat egymás mellé, de módosabb helyen hat szőrhímzésű párna is volt. Ezeket két sorban egymás tetejére helyezték. Sajnos, jussoláskor szétosztódtak és így máig sem sikerült megtudnom, hogy egy-egy ágy párnái egyforma mintájúak voltak-e, vagy szerették a változatosságot. A párna rövid oldalára varrták a mintát. A hajláson a kétoldali szimmetriás középornamentika jól látszott, míg a keskenyebb szegélydíszek kevésbbé.

A mintákat lúdtollal, zsíros koromlével rajzolták elő, nyomai még ma is látszanak a foszladozó darabokon.

A színezésnél valami ősi törvény szabályai kötötték őket, mert rózsapiros, kék, zöld, fekete, arany, drappos és egy hidegebb barna árnyalatainál sohasem varrtak más színnel. És éppen az a legértékesebb munkáikon, hogy ha még a minta ugyanaz is volt, mégis mindegyik asszony azt egyéniségének megfelelően varrta ki. Minden darabnak más a színezése, összhatása. Találtam olyan párnákat, melyeknél végtelenül finom átmenetben mennek át egymásba a színek. Vannak olyanok, amelyek eredetileg is halvány tónusúak voltak és vannak még 150 év után is buja élénk színűek. És mindezeket a hatásokat egy és ugyanolyan színű fonál használatával érték el, a barna színek különböző ötletes elhelyezésével. Amikor a kék, piros és zöld színek élénk hatását tompítani akarták, akkor a barna színek valamelyik árnyalatából indultak ki és ezáltal még a legerősebb színek sem rikítottak, hanem mélytűzűekké váltak.

Főmotívumai majdnem mind a növényvilágból származnak. Sem a rajznál, sem a színezésnél nem helyezett nagy súlyt a természetességre. Ezért találkozunk nagyon gyakran barna, sőt kék rózsákkal és ehhez hasonló természetellenes színezéssel. Az állatvilágból kevés motívumot kölcsönöz. Nagyon ritka a galambos (lásd „Muskátli", III. évfolyam 10. szám) és másmilyen madaras, annál gyakoribb a pillangós párna. Varrta színessel és feketével. Az egyiknél a tarka színek ötletes elrendezésével és azok összehangolásával ért el meglepő hatást, a másiknál pedig ugyanannak a mintának könnyed, szinte légies megrajzolása vagy formák és öltések változatos elhelyezésével. A pávafarok is kedvelt díszítő eleme volt. Különböző tónusban való megoldásaival elég sokszor találkoztam. Vannak olyan kompozíciói is, melyek mintáit az öreg templom mennyezetéről nézte le. Ezeket templomicifrásnak hívták.

Szegélydíszei legtöbbször virágok, virágcsokrok, melyek hajlékony szárakon ülnek, több színnel kivarrt rozmaringlevélkék és bajuszokkal díszítve.

Térkitöltő része (I. ábra) a) csillag, b) majoranna, c) kis kacskaringó, d) szőlőfej, e) nefelejts, f) apró tulipán, g) pötty.

A fonalat kétfelé szedték, miáltal az bolyhosabbá vált és a hímzés felületén jobban fedték egymást a szálak és a mosásnál összekallózódtak. Az egymásutáni sorok körvonalai mindig határozottak, soha nem öltötték át a másik sorba, mint a kun hímzésnél. Tehát hatása nem tűfestésszerű. A hímzést mindig legbelül kezdték, utána a mellette levő sorokat varrták, kifelé haladva.

Hamis laposhímzést a nagy virágok közepének zegzugos, a tulipánok stb. csúcsos kitöltésénél használtak. A virágok szirmait, a rozmaringleve-

1. ábra.

Fent : A Magyaros Öltözködési Mozgalom divatkiállításáról. Balra : Magyaros ünneplőruha. Tervezte Haranghy Erzsébet. Jobbra : Hálóing. Készült a M. Kir. Áll. Nőipariskolában. Lent : Hódmezővásárhelyi hímvarrás. Eredeti régi hímzés pontos másolata. Készítette dr. Wiener Tiborné. — Oben : Von der Modeschau der Bewegung zur Förderung ungarischer Kleidung. Links : Festkleid in ungarischem Styl. Entworfen von Erzsébet Haranghy. Rechts : Nachthemd, verfertigt in der königl. ung. staatl. Frauen-Gewerbeschule. Unten : Stickerei aus Hódmezővásárhely. Genaue Kopie einer alten Originalstickerei, verfertigt von Frau Dr. Tibor Wiener. — Above : From the fashion exhibition of the Movement for Dressing in Hungarian Style. To the left : Gala-dress in Hungarian style. Design by Elisabeth Haranghy. To the right : Nightgown. Made in the Hungarian State Industrial School for Women. Below : Embroidery from Hódmezővásárhely. True copy of an old original embroidery. Made by Mrs. Dr. Tibor Wiener.

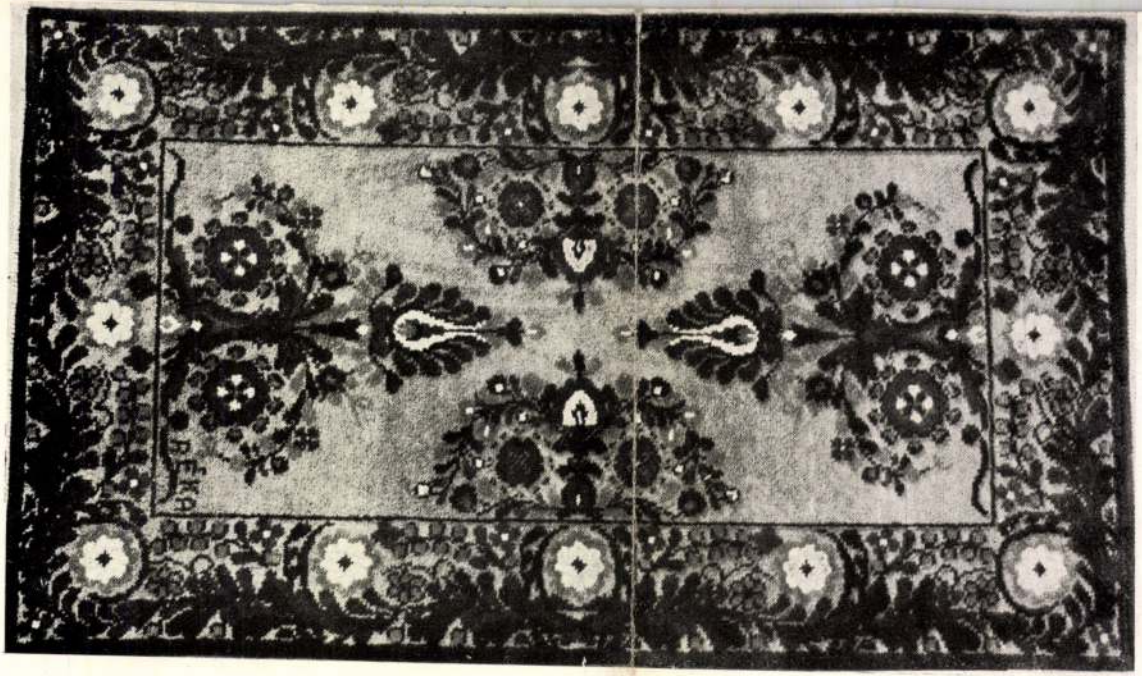

A Magyaros Öltözködési Mozgalom divatkiállításáról. ~~Fent: Kabát. Tervezte Érczhegyi Irén. Készült a Lajos-utcai Nőipariskolában. Lent~~: Magyaros szőnyeg. Készítette Géczy Adél. — Von der Modeschau der Bewegung zur Förderung ungarischer Kleidung. Oben: Rock, entworfen von Irene Érczhegyi. Verfertigt in der Frauen-Gewerbeschule Budapest. Unten: Teppich in ungarischem Styl, verfertigt von Adele Géczy. — From the fashion exhibition of the Movement for Dressing in Hungarian Style. Above: Coat. Design by Irene Érczhegyi, made in the Industrial School for Women in Budapest. Below: Rug in Hungarian style, made by Adele Géczy.

szetünk művelését — hangsúlyozta a miniszter — s ha népünk irányt kapna a népviselet ápolására, akkor valóban olyan országgá válnánk, amelyet nem lehetne többé egy idegennek sem elkerülni.

NEGYVEN ÉVES A „MAGYAR IPARMŰVÉSZET". A következő évben negyvenedik évfolyamába lép folyóiratunk, a Magyar Iparművészet. Kevés lap dicsekedhetik ilyen magas évszámmal, s még kevesebb érzi olyan közelről közönségének feléje áradó szeretetét. A nemrégiben tartott társulati félszázados jubileum érzelmeinek visszhangja erősebbé fog válni ezen az ünnepen, hiszen társulat és folyóirat testvérek, jóban és rosszban sorstársak voltak mindig. A negyvenéves jubileumot is elsősorban arra akarjuk felhasználni, amire minden ilyen ünnepnapot: fokozni a munkateljesítményt, még több igyekvéssel vonni közel magunkhoz az alkotó művészt, az iparost és a nagyközönséget.

HOLZMEISTER KELEMEN ELŐADÁSA. Ritka nemes élvezetben volt része annak a szakemberekből álló nagy közönségnek, mely december hetedikén a Magyar Mérnök- és Építészegylet vendégeként itt időző Holzmeister Kelemen előadását meghallgatta. Az utolsó másfél évtized alatt világhírűvé vált osztrák építész sorra bemutatta vetített képeken azokat az alkotásait, melyek a kicsiny alpesi turistaháztól az amerikai városépítészetig és az egyszerű síremléktől a nagyarányú templomépítésekig terjednek. Sajátos népies íz, amellett monumentális nagyvonalúság jut ezeken mindenütt kifejezésre. Holzmeister mindig a környező architektúrából, vagy a tájjelegből indul ki, akár a salzburgi Faust-előadások számára teremt színpadot s nézőteret, akár a bécsi Burg számára tervezi meg Ferenc József szobrát. Csaknem hihetetlen, milyen gazdag ennek az alig ötvenéves építésznek munkássága, mely Törökországban, Németországban, Olaszországban éppúgy hirdeti nagyságát, mint osztrák hazájában. Előadása végén megkapó szavakkal fordult a magyar fiatal építészekhez, kérve őket, hogy mindenkor népük s szülőföldjük jellegzetes építősajátosságaiból kiindulva igyekezzenek alkotni, hogy őszintén művésziesek lehessenek. F. GY.

NÉPMŰVÉSZETI MOZGALMAK A VIDÉKEN. A halasi csipke diadalmasan folytatja hódítóútját világszerte. A londoni Old Budapest bál rendezősége is nagyobb mennyiségű halasi csipkét kért. Szentesen a vármegye költségére rendezett vert csipkekészítő tanfolyam igen szép kiállítással zárult. Csokonai Vitéz Etelka volt a tanfolyam vezetője. Hódmezővásárhelyen egy lelkes házaspár, Wiener Tibor és felesége egyidejűleg gyűjtik a régi hódmezővásárhelyi tálosok parasztkerámiájának és a népies hímzéseknek fennmaradt emlékeit. A gyűjtés nyomán a kézimunkák ízlésének továbbfejlesztésére hímzőtanfolyamot is rendezett Wiener Tiborné. Szeged városa háziipari foglalkoztató telepet tart fenn, amelynek sikere érdekében a telep üzemvezetője (Kálvária u. 27) harminc filléres válaszbélyeg ellenében bárkinek küld ismertető propagandafüzetet.

A MAGYAR HÁZIIPARI EXPORTTEVÉKENYSÉG NAGY SIKERE. Lapunk mellékleteként közöljük az Iparművészeti Társulat harmadik negyedévi tevékenységéről szóló jelentést. Még a szokottnál is nagyobb méretű az a fejlődés, mely a jelentés számoszlopai közül kibontakozik. A rövid pár év alatt, mely a háziipari akció kezdete óta eltelt, világmárka lett a magyaros hímzésekből, divattárgyakból, faragásokból, melyek immár három világrészben hódítják meg a nagyközönség ízlését. Jóleső elégtételt jelent a társulat vezetői számára, hogy ennek a munkának a nagy gazdasági és pénzügypolitikai sikerek mellett az erkölcsi elismerésben is része van minden olyan előkelő helyen, amelyeken ezt a tevékenységet figyelemmel kísérik. A magyar iparművészet s háziipar külföldi hódítása ma úgyszólván kultúrális közügy is lett, mert az érdeklődők tízezreit jelenti egy elhagyott és új életerőre kapott nemzet ősi teremtőképessége iránt. Így fogják fel ezt a kérdést a legmagasabb helyeken s a legilletékesebb körökben, ahol minden egyes alkalommal az elismerésnek jóleső és lekötelező szavaival illetik ezt a törekvést. Elég talán ha csak azt említjük meg, hogy az utolsó jelentésünk kapcsán Szablya János alelnökünk a főméltóságú Kormányzó Úr kabinetirodájától kapott kegyes leiratban talált méltató elismerésre. Ezenkívül külön köszönettel teljes sorokat kapott József, Auguszta és József

Szignet. K. Bartha Ferenc terve.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1936.

Ferenc királyi hercegek őfenségeiktől, melegh hangú elismerést Darányi Kálmán miniszterelnöktől, Bornemisza és Hóman miniszterektől, Sipőcz Jenő főpolgármestertől stb., stb. Mindezekből a nyilatkozatokból a mozgalom vezetői s munkatársaik a további tevékenységre és a csüggedés nélkül való küzdésre merítenek bátorítást és hitet.

MAGYAR ÖTVÖSMUNKÁK LONDONBAN. Londonból az az örvendetes hír érkezik, hogy a tavaszi koronázási ünnepségekre való tekintettel ott máris élénk érdeklődés mutatkozik magyar ötvösmunkák, ékszerek s dísztárgyak iránt. Amikor a mostani angol király mint walesi herceg Budapesten járt, mint emlékezetes, nagyon érdekelték a régi stílusú magyar ékszerek s ilyeneket több fővárosi cégnél vásárolt is. Ennek a hatásaképen terelődött most rá a figyelem a magyar ötvösmunkákra is. S ugyancsak erősen érdeklődnek a londoniak magyar hímzések és népviseleti szép holmik iránt is.

SZOBANÖVÉNYEK. Az egyszerű, csaknem színtelen falú szobák ellensúlyozására a mai építészek is nagyon szívesen veszik igénybe a szobai növényeket. Leginkább az örökzöldek és kúszó növények alkalmasak a zárkózott téli szobák felvidítására. Mellettük természetesen a kaktuszok, a szimmetria nélkül való bútoroknak e természetes kiegészítői. Azelőtt ezekből a zöldelő növényfajtákból a szobában kis csoportokat teremtettek s a kisebb cserepes növények egy virágállványon, vagy egy nagyobb pálma vödrében helyezkedtek el. Ma inkább az ablakdeszkán, vagy ahhoz közeleső párkányon állítják fel őket sorban egymás mellé. A pálmák pedig lassan eltűnnek a szobákból. Talán a hely lett kevesebb a szűk lakásokban, vagy az emberek jöttek rá, hogy e növénynek inkább kint, a szabad természetben van a megfelelő helye.

HEREND — A KIRÁLYOK ASZTALÁN. A régi nagymultú porcellángyárakat megillető tisztelet jut részéül a Herendi Porcellángyárnak is. Erre vallanak azok a fejedelmi udvarok részéről érkező megrendelések, amelyekben most gyors egymásutánban van része. Csak nemrégiben történt, hogy a belga királyi udvar részére szállítandó teljes étkezőkészletre kapott megbízást a Herendi gyár. A fácános mintájú gyönyörű edények már el is készültek. Alig, hogy ez a munka befejeződött, a hollandi udvar részéről érkezett hasonló kívánság. A kedves holland trónörökösnő, az esküvőjére készülő Julianna hercegnő, leendő udvara részére akarnak egy herendi étkezőkészletet beszerezni. A magyar iparművészet e nagyjelentőségű nyugati térhódítása csak örömérzést kelthet minden kultúránkra büszke magyar emberben.

A PRÉSELT ÜVEG DIADALA. A háztartások legolcsóbb tömegárui közé tartoznak a préselt üvegből való csészék, tálak, virágedények, hamutartók stb. Eddig az ilyen edényeket az üveggyárak minden gondosság nélkül készítették. A faformákba öntött üvegmassza kihülés után mindig durva-cikkelyeket eredményezett, amiről könnyű volt felismerni a préselt üvegedényt, ellentétben a köszörült, finomélű üvegedényekkel, amiket fúvás útján nyertek. Most a helyzet itt is megváltozott. Némelyik cseh és német üveggyárban olyan technikai tökéletességet értek el ezekkel a préselő eljárásokkal, hogy a színes díszüvegek már a kéziköszörülésű üvegekkel is felveszik a versenyt. A legjobb üvegtervezők dolgoznak azon is, hogy a technikai okokból lefelé csúcsosodó tálak s edények körvonalai minél tökéletesebbek legyenek.

MÜNCHEN IPARMŰVÉSZETI ÉLETE. Nyolvanötödik évét töltötte be az elmult esztendőben München iparművészeti társulata. Tisztes multja ellenére is csupa tevékenység ez a jól vezetett egyesület. A nemrég tartott közgyűlés beszámolójából plasztikusan bontakozik ki az iparművészet fejlesztésének szép programmja. Elsősorban a kéz nemes munkáját igyekeznek az egész birodalomban megbecsülés tárgyává tenni. Ez vezette az egyesületet ízléses utazási emlékek tervpályázatának kiírására. A beérkezett munkákból otthon és a lipcsei vásáron kiállítást rendeztek. Ugyancsak kiállították a győzelmi jelvények és versenyajándékok legszebb példányait is Lipcsében. A bajor főváros szívében van a társulat iparművészeti boltja. Ebben az idei nyáron „A gyermekek világa“ címen rendeztek kiállítást. Az iparművészetnek a népművészet oly fontos őstalaját is gondosan ápolnia kell. A müncheniek tehát a bajor tartomány parasztvidékein kiállításokon mutatták be a régi népművészet egészséges termékeit. Az elmult évben a bajor főváros iparművészeti társulata kerekszámban 110.000 márkás költségvetéssel dolgozott. Dr. N. P.

MIT TUD A MAI CSALÁDI HÁZÉPÍTŐ? Egy német folyóiratban olvassuk egy építész beszámolóját s tapasztalatait a kispolgári családiházak építése körül. Arról beszél, hogy mi mindent tanultak meg a mostani idők takarékossági kényszere miatt a húsz-harmincezer márkás házak építői. Megtanultuk — mondja — hogy bár kis térrel dolgozunk, a szükösség érzése seholsem vesz erőt a lakókon. Megtanultuk, hogy a nem tartósan igénybevett szobákat a nagyobb lakóhelyiségek javára lekicsinyítsük. Jobban értjük már azt is, hogyan kell összefogni a szobákat övezetek szerint. Így van: lakóövezet (lakószoba, ebédlő, úri és női szoba), van gazdasági övezet (konyha, mosókonyha, éléskamra, pince stb.), alvási övezet, a munkahelyek övezete stb. Azt is megtanultuk — mondja tovább az építész — hogy a közlekedést jobban lehet szabályozni a lakásban, mint azelőtt s ezzel sok felesleges ide-oda szaladgálást és munkát lehet megtakarítani. Ismerjük a szobák égtájbeosztásának egészségügyi fontosságát (minden lakó- s hálószoba lehetőleg délre, minden mellékhelyiség, lépcső stb. lehetőség szerint északra nézzen). De az idők szelleme arra is megtanított, hogy okos előrelátással tervezzünk. Már előre úgy alkotjuk meg az alaprajzot, hogy ha majd egykor a családi házban felnőnek a gyerekek s elhagyják fészküket, a megmaradó tér pedig túlnagy lesz az ottmaradottaknak, kevés fáradsággal le lehessen kapcsolni a felesleges szobákat és azokból egy új lakást létesíthessünk. Valóban okos összefoglalása ez a főbb tudnivalóknak, de vajjon ismeri-e őket minden családiházépítő? F. GY.

WIENZIERT JÓZSEF, keramikus

A városlődi kőedénygyárban dolgozott. Atyja Wienziert Nándor kőedényfestő volt. 297.old. 44.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár /1866-1950/ 275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Wienerné

Gábor Gabriella

l.

dr. Wiener Oskár-
né Gábor Gabriella

alatt

MKSz 1947

Wiener-Neustadti

(Németujvári) ⚥

Mátyás-billikom

sodronyzománcos

l.

Arch. Ért. 1887

126. l. képekkel

131. l.

⚥ helyesebben

ujhelyi

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wienhoffer Trautz Mihály

öntötte a szent benedeki (szolnok doboka megye), rz. templum harangját

lebrese Gos much-
Michael Trautz
Wienhoffer in Her-
mannstadt ~~a~~ von
Wien. (1717)

Gerecze. A mücml.
878 l

WIENZIERT NÁNDOR, keramikus, festő

A városlődi kőedénygyárban dolgozott. Kőedényfestő volt
A szintén ott dolgozó Wienziert József atyja. 297.old.
42. jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
276.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Wienwurm Antal könyvdiszitő
/nyomdász?/

Századok 1896. 152 o.
Emlékkönyv, stb.

Wierd György harangöntő Eperjesen.
1655.

Archaeologia: Értesítő

VI. 1872., 152-156.

Foltinyi János: Régészeti érdekességek Szabolcsmegyéből.

Wierd György harangöntőmester,
1640, 1646, Győr.

Archaeologiai Értesítő
XXXIX, 1920—1922, 114, 115,
116.

Jancsek József: Régi harangok
Sárosmegyében

Wierd György harangöntő

Eperjesen. 1625. körül.

Archaeologiai Értesítő

1916., 150—151.

Divald Kornél: A bártfai szt. Egyed-templom.

Wierd György harangöntő, Eperjes, 1654., 1657., 1645., 1638.

Archaeologiai Értesítő XXXIX., 1920–1922., 110–111., 112., 113., 114.

Janicsek József: Régi harangok Sáros mben

Wierd György harangöntőmester

Ugocsában. 1654, 1652.

Archaeologiai Értesítő

1917, 204–208.

Jamieser József: Régi harangok

Sárosmben.

Wierd Márton harangöntő.

1655.

Archaeologiai Értesítő

1916, 150-151.

Divald Kornél: A bártfai

lokt. Egyed-templom.

Wierd Gergely

Eperjesi hgvontó

Apai ref. tpl. Nahmár vm 1634

Székelyföldvár ref. tpl.
Torda Aranyos m.
1642

Ibrányi ref. tpl.
nagyobbik hg. 1645

Iml

Altemburger: A magyar vs. Zerond

Wierd György

eperjesi harangöntő

Bethlen István és Péter 1640-ben öntette vele a nyirbátori ref. templom harangját.

51.o.

Gatz-Szalontai: Nyirbátor. Bp. 1999.

Georgius Wierd, harangóutó MDK.

Nagyléta. 1825. A második harang: „Fudit me Georgius Wierd in Epeyes Anno 1645 - Cura et industria cum auxilio gendom Balthas Bessenyei sumptibus Nagy Kadge talus P. Paulo Kisvárda".
308 old.

Pazay Pál: Az Érmelléki Traktus harangjai 1825 körül. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

Georgius Wierd, harangöntö MDK

Ottomány. 1824. 2-ik harang. „In honorem Dei fudit me Georgius Wierd in Eperies anno Domini M.D.CLII". 308 old

Patay Pál: Az Ermelléki Traktus harangjai 1825 körül.. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

Wierd György, harangöntő MDK

1628–1657 között működött. Jó hírű mester az Alföld és az Keleti részén Vedveltek voltak fiolnak és Csongrád megjeben is harangjai É.K. Magy-országon még ma is vannak harangjai Eperjesi mester. 311 old

Patay Pál: Az Ermelléki Traktus harangjai 1825 körül. 305.

~~Déri Múz.~~ Déri Múz. Évkönyve. 1968. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda. Debrecen

Wierd György

a csicsókai (Zemplén vm) rk. templom részére 1654-ben Eperjesen öntött harangja a hadi szolgáltatás alól felmentetett, s a M. N. Múzeumba beszállíttatott.

MOB 627/1918. sz. akta

a kárácsonmezei (Sáros vm) rk templom részére öntött harangja dtto. 1652-ben öntve.

u. o.

a berki (Sáros vm) rk templom részére 1646-ben öntött harangja dtto u. o.

Bibliáról, zsoltárról
pénzről, senki ne feledkezzék me

A COLLEGIUMI VERSENY
METÉ EVANGÉLIUMA KÉPE

Kedves Testvérünk szi
DÉLELŐTTI PROGRAMM NÉMIKÉPEN VALÓ
nagygyülésnek virágvasárnapon va
hogy a különböző templomokban a
helyett 9 órára tétessék át. Enn
a konferencia résztvevői nem e K

FŐ - ÉS KÖZÉPISKOLÁS LEÍ

FŐISKOLÁS FIUK a Szövet

KÖZÉPISKOLÁS FIUK a Ref.

A Bibliaköri e szmecserék
Kálvin-téri ref.templomba, ahol m
Igehirdetését. A konferencia ünne
fényképezés lesz.- A programm egy

A viszontlátásig is Kedv
kéváló minden áldását kivánja,

Budapest,1933. március 30-án.

IMÁDKOZZ A VIRÁGVASÁRNA
MERT " ...UJ EGET ÉS UJ FÖLDET VÁRUNK A
LAKOZIK ..." / II.Péter

Wierd György

1638-ban Eperjesen öntött harangja 1917-ben hadi célokra rekviráltatott, honnan, nincs emlitve.

MOB 578/1917. 7.

1646-ban öntötte a berki rk. templom harangját, felmentetett?

MOB 578/1917. 7.

1649. öntötte a szaboji g. kath. templom harangját. Felmentetett?

n.o.

1652 öntötte a karácsonymezői rk. templom harangját. Felmentetett. n.o.

, 6, 7, 8, 9, 10.

Községi Tudosító

Bednárz Róbert.

4.7

aissance

abás Atala

Georgius Wierd

Öntötte Eperjesen 1645.
ben az Ibrányi (szabolcs
–) ev. ref. templ.
haranggjáts.
Láid a fehrát teljes
szövegét

Gerecze A mucsalczák
754 l

Georgius Wierd

de Eperjes
1642 be ontötte
a Stézesföldvári
ev. ref. templom
harangjatus (Torda
Aranyos megye)

Gerecze A. munkaja
908. l.

Georg Wirsd

Apa (Batmár mn)

templom

Georg Virg (cp) in Eperies gosse mich Anno 1634. feliratu harang-

Gerecze A nimenlekel

763. l

Wierd Gjörn

Lund

M Rakoczi 31.

..... *mühely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

_ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wierd György

harangöntö

Liptó szent Andrási (liptóm) kisebb harangé felirattal: Fudit me Georgius Wierd in Eperjes. Anno 1644-

Gerecze A mineralé-
kel 472 l

Wierd Egoris,

Laranginto Eperjes

wód

Dr. Janicsek Józef. Régi
épitészeti maradvanyok Król
Eperjesen. Arch-Ert 1906.

4391.

438

Georg Wierd

Csongrád belvárosi templom. 1722.
Harang... méget a Körösnek Tiszabá szakadása nál vontak ki a halászok. Felirata M. T. H. S. Cosse mich Anno MDCXXXII Georg Wierd in Epperjes.

X. Csongrád szentegyházai
Kath. Néplap. 1864. 46 r

Gerecse Műemlékek.
273 l.

Wierd György

harangöntö

1628 ban öntötte a regécskei harangot.

irod

Toth Sáros. 452

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Wierd György

XVII. sz. harangöntő

Eperies

rod

Tóth Sarós 721.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Wierd Sjörs

~~[illegible]~~

Cód

Arch. Ert.

1897. 346.

347 l.

Wierd Georgius

harangöntö (?)

A Zsurki (Szabolcsmegye) templom harrangjön a következő felirat: In Honorem Dei Fudit me Georgius Wierd Eperjes, Anno Domini 1655.

Foltinyi János: Régeszeti érdekességek Szabolcsmegyéből. Arch. Ert. 1872. VI. 155.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentés.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1927. évi számadásokról.
4. Az 1928. évi költségvetés.
5. A választmány kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.

Az Elnökség.

Wierdh György

haranamtó.

A bellyáni templom harangján mellet 1897 ben átöntötek, következő felirat volt: Georgius Wierdh in Eperies Anno Domini 1640 in honorem Dei fudit me stb.

az alábbi mű bírálatában
Kemény L. Arch. Ert 1907.
Ugf. XXVII. 375 l

Lásd:

A kassai százéves egyházmegye történeti névtára és emlékkönyve. Kassa. 1904.

lásd még Virdt György is

Wirt Georgius

ἀγγυοῦντο.

1628. 1637. 1656.

Eperjesen.

Cred

1

Thaly I 61. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Wirt Georgius

aggiunto
1639.

Casa
a
Thaly 1. 69 l.
70 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wird Görgy

Agyuonto
Epergyes 1628.

Cäsd
Thaly 1 76.1.

..... névü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Wirdt György

eperjes harangöntő

1640 ben öntöke a Bottyáni

(Zempl. m.) egyik harang-

ját, melyet 1897 b.

ujra öntöttek

ind

A Kass II 480. l.

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wierd Götz

harangouts

Laid

Arch. Est 1906 438 l

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wierd Görtz

erkennt

laid

Di Szepes III. 14.

..... nevü munkás igazolta.

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Wierd György

lásd

Di Lupes III. 141.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Wierd Georgius

Bessenyszögi templom
(jäst kun szolnokmegye);
harangja
In honorem Dei Judit me
Georgius Wierd In Eperjes
1651 feliratu harang

Gerecze? A mutemlé-
kek. 413 l

Wierd György

ontötte 1642 ben Eperjesen a bánóczi (Templeri ms) templom harangjáts

Gerecze. A zimonbé
Ecl. 1049. l

Weerdh György

harangöntő 1640

laid

Adalékok Zemplén vármegye tört hez.
I K. II évf. 1. Hám
84 lap.

Wierd György

Vist György

harangöntő Eperjesen
A miskolcvárosi tanács
1649. ben egy 10 mázsai
harangot rendelt meg nálá.

Wierd

Wagner János: Miskolcz
város évkönyvéiből. Arch.
Ert. 1879. 317 l

Lás még
Wierd Georgiust
is

Wierd Görgy
Vierdh Georgius

öntötte az egyik haragot
meg jelenleg a Kluk-
nói (szepes m.) temp-
lom tornyában van.

1645 ben -

Gerecze A nündékek
809. l.

Wierd György

Eperjesen öntötte a szat-
már-németi-szatmár-
részi ref. egyház 1633-ból
való harangját

Vallás- és közokt. Minisztérium 10.435/1917. sz.
Eln.

1654-ben Eperjesen öntötte
a csicsókai g. kath.
templom harangját
MDB. 795/1917 sz. akta

Wierd György

Eperjesen született 1646-ban a radoskói (Sáros vm) gör. kath. templom és 1651. a borói (Zemplén vm) gör. kath. templom lelkésze.

Vallás- és közokt. Minisztérium
10703/1917. sz.
[illegible]

Wierd, György

1634. Eperjesen öntötte a Kükemezői ev. ephán (Sáros vm) kisebbik harangját

Vallás- és közokt. Minisztérium 6896/1917. (sz. akta.
eln.

afordult, szembenéz. Mellét a
disziti, a melynek szalagját
vetett prémes mente, rojtos

ei a vonalkeretnek 16.2:11.5 cm.-

-909
09-1

Wierd György

eperjesi harangöntő

1630-ban épült hára ma

katonai raktár s amely a

szinte lehetetlenül szuk eperjesi

udvarok derűs és festői

architekturájának legszebb

példája.

Diófelséták. 80. l.

T. 5398.

garn foglalja el, mely felé az uton
ött kivirágzott szárnyas szivek rö-
n pedig egy előkelő férfi és hölgy
a. Felirata fölül:

[redacted] LACHRYMAS

hrumas quoq postulat idem: Fac tua,
ova dabit.
zwar gar grosse frewel,
egn auch Hertzenleyd:
e mit masz vnd Ziel
tt selbst geben will.

4 : 14.2 cm.

Wierd, Georg

Szinyefő. Egyik harangját öntötte 1640-ben.

Jansároskarang. 115. l.

Vörösvágás. Egyik harangja 1638-ból fentitől

u. o. 116. l.

T. 5430.

ett város épületei fölött tornyok
en pedig házak látszanak s balra
irata:

el.

: 12.7 cm.

Wierd, Georgius

Eperjes.

Abronesos község kicsi harangja 1654 ből.

Jansárosharang 110. l.

Kötelep. Legfisebb harang 1638-ból Bárfán öntve fentiből.

u. o. 113. l.

Radoskó. Középsö harang 1646-ból.

u. o. 114. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Wierd, Georgius
Eperjes

Bertót. Rom. kath. templom egyik harangja tőle 1657-ből.

Jansárosharang 111. l.

Csicsóka. Kisebbik harang fentitől 1654.

u. o.

Felsőkánya. Legkisebb harang 1645-ből. Rekoiváltatott. u. o 112. l.

Hosszurét. Egyik harang 1645-ből. u. o. 113. l.

Kavicsos. Középsi harang 1645-ből. u. o. 113. l.

T. 5426.

felé jobbról a hidon egy lovas vág-
orgászik, a háttérben pedig Nyitra
fölül:

L.

te: [redacted] A. Fiume nitra
so austria.

.4 : 13.8 cm.

Wierd György

Eperjesen 1640-ben Pré-
postvári Zsigmond magyará-
zatból egy 75 cm. átmérőjű
harangot öntött a négy
evangelista mellképével és
az adományozó címerével.
Ismeretlen helyről rekvirál-
ták 1918-ban, de a nagy-
tétényi Lossonczy-féle
öntödében menekítették.
Jelenleg a M. N. Múzeum-
ban?

MOB 627/1918.4. akta

1649-ben Eperjesen öntött
harangja ismeretlen helyről
innen menekítették és M. Mú-
zeumba utalták. U. o.

, felöltőről, fényképezőgépről, villamos-
g. A
EK ANYAGÁT a CI- CL zsoltárok és a
ZIK.
ves tudomására hozzuk ezuttal a VASÁRNAP
MEGVÁLTOZÁSÁT.- A budapesti református
ló megtartása ugyanis szükségessé tette
rendes Istentiszteletet a szokásos 10 óra
ok következtében, vasárnap reggel 8 órakor
lvin-téri református templomban, hanem a
NYOK a Református Gimnázium díszteremben
— /IX. Lónyai-utca 4/c. II. emelet/
ség Központjának előadótermében
/ IX. Üllői-út 25. I. 8 /
Theológia dísztermében GYÜLEKEZNEK.
/ IX. Ráday-utca 28. II. emelet/
után csoportosan vonulunk át fél 11-re a
eghallgatjuk SZABÓ ZOLTÁN professzor
pélyes megnyitása után a Muzeum-lép-n
ebekben változatlan marad.-

es Testvérünk életére és munkájára az Örök-

testvéri köszöntéssel:

Papp Béla
főtitkár.

PI KONFERENCIÁÉRT !
Z Ő IGÉRETE SZERINT, MELYBEN IGAZSÁG
3:13./

Wierd György

Eperjesen öntötte

1654. Abroncsosi templ. kis harang.
1657. Pertóti második harang.
1645. Felsőkányai legkisebb harang.
1645. Hosszúréti templ. kisebbik harang
1645 Kavicsosi " közepső "
1638. Kötelepi " legkisebb "
1652. Oszikói " közepső "
1646. Radosköi " "
1640. Szinyetői nagyobbik "

Janicsek József dr.: Műemlékeink öntvénysa. Eperjesi Lapok

1917 marc. 18. sz.

MoB 199/1917 sz. akta

Járos vármegyeben.

Budapest, a postabélyeg kelte.

rezné, szíveskedjék cipőáruházamat felkeresni,
újabb modeljeimet.
ólag jóminőségü árut a legszebb és legdiva-
mai sulyos gazdasági helyzetnek megfelelő

itott árakkal

50-től

kibővitett harisnyaraktáramra is.
évő megbizottamnál vagy a központi irodám-

megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

MÁRKUS SÁNDOR

II., MARGIT-KÖRUT 36. SZ.

Telefon: Aut. 52-9-40.

Wierd György

eperjesi hgöntő

Regéc rk. pléb. templ. Abaujtorna m. 1628

Csongrádi rk. tpl. ——— 1632

M. Nemz. Muzeum ——— 1640

Gönc rk. tpl. Abaujtorna m. 1641

Liptószentandrás rk tpl. Liptó m 1644

Kluknói tpl. Szepes m. 1645

Kisvárda ref. tpl. Szabolcs 1648

M. Nemz. Muzeum lapid. 1649

Besenyszög tpl. Jász Nagykun holnok m 1651

M. Nemz. Muz. lapid. 1654

Iml

Akadémiai Értesítő

Hertner

Sáros m.

R. K. templom

Wierd György

Harang, Wierd György öntménye

1630-50 körül

Tolcsva

Zemplén m.

R. k. templom

Harang 1655-ből; felirata: In honorem et glor. Dei Ven. D. N. Steph. Dajka de Ujhely nec non iudices ac cives Tolcsvaenses fieri curarunt temp. iudicis pr. Steph. Szücz anno 1655. in honorem dei fecit me Georgius Wierd in Eperies anno domini 1655. St. Joannes, St. Matheas, St. Marcus, St. Lucas.

Wierd György

vármegye.

templom. (?)
templom.
n.
n.
om. (?)
mplom.
mplom.
templom.

templom.
(?)
lom.
m.
f. templomrom.
emplom.
om.

Szatmárnémeti szatmárzészi ref. templom

Wierd György

Harang 1633-ból, súlya kb. 1200 kg.

Felírat a harang felső kerületén: Civitas Szathmár in Honorem et Laudem perpetua sancros (igy!) sancta et individua trinitatis et verissima unitatis.

Az oldalán olvasható: Me fieri fecit Anno Domini MDCXXXIII. Nagyanacon oldalon lejebb:

Saotmar S. Commonitas

Belül a város címere.

A másik oldalon: Georg Wierd in Eperies Gosse mich.

Felsősebes

Sáros m.

R. Kath. templom

Wierd György

Harang 1638-ból; feliratа: In Gottes Namen war ich geflossen. Georg Wierd hat mich gegossen MDCXXXVIII.

vármegye.

polna.
om.
n.
.
om.
nplom.

Hankvágása

R. K. templom

Sáros m.

Wierd György

Harang, 1648-ból; majuskulás felirata:
In honorem Dei fudit me Georgius Wierd
in Eperies. Anno 1648.

Tótsóvár

Sáros m.

R. K. templom

Harangok: 1. átmérője 50 cm., 1634-ből; felirata: Georg Wickel. In Eperies gos mich 1634.

2. átmérője 65 cm., 1675-ből; felirata: In honorem Dei fundit me Mathias Ulrich in Eperies 1675.

Wickel György

Porva, zárdatemplom
Rátót, r. k. templom
Ref. templom.
Sóly, ref. templom.
Somlyó-Vásárhely,
Szolgagyőr, várrom.
Tálod, templomrom.
Tés, várrom.
Ugod, várrom.
Városlőd, töredékek
Veszprém, székesegy
Gizella-kápoln
Faragványos
ház kertjéb
Sz.-György-eg
Vethési Alber
Oszlopfő a b
Görög apácz
Domokos-ren
A Séd-völgyb
Vár-Palota, vár.
Zircz, Sz.-Imre-szob

Sósgyülaész

Sáros m.

R. k. templom

Wierd György

Harang: 1. gotikus felirata: O Sancta Sophia ora pro nobis 1454

2., öntötte Wierd György Eperjesen 1644-ben

Zólyom

Bábaszék, r. k. te
Beszterczebánya,
„Olajfa-ke
Apáczák ten
Ev. templom
Vármaradvá
Városháza (
Mátyás-palo
Dobronya, r. k. te
Vár.
Gyetva (Dettva),
Hajnik, r. k. temp
Hiadal, várrom. (
Jakabfalva (Jakul
Királyfalva, várro
Libetbánya, várro
Német-Lipcse, vá
Radvány, r. k. te
Várkastély.
Szászfalu (Szaszo
Szász, őrtorony.
Szába, r. k. temp
Ujbánya, kórház-

Nagysrilva

Sáros m.

R. K. templom

Harang, túlya 1 métrmásra; felirata: In honorem Dei fusalit me Georgius Wierd in Eperies. Anno 1654.

Wierd Georg

Wierd György

Eperjes 1634 – 1665

wód

Kovács Harang

66. l.

Wierd György

eperjesi harangöntő
háza 1630-ból

Divald Magyarmuvenul.

203. l.

Wierd György

eperjesi harangöntö

Harangja 1651-ből

a szepesbélai vk. plébtemplom Campanilejében –

Div Felsőm

351. l.

bixa orellana

orleàn

A FŐKAPU ELŐTT:

1. **Harang,** bronzból öntött. *Wierd György* eperjesi harangöntő műve. Testén e domborművü felirat kiöntve: FVDIT • ME • GEORGIUS WIERD • IN • EPERIES • 1 . 6 . 45.

Kiállitja: *Az arkai róm. kath. templom.*

2. **Várágyú,** bronzból öntött, a *pelsőczi Bebek-család* czímerével, *Dominus Franciscus Bebek de Pelsewicz* bevésett felirattal és 1547 évszámmal. A krasznahorkai várból.

Kiállitja: *Gróf Andrássy Dénes.*

3. **Várágyú,** bronzból öntött, a *pelsőczi Bebek-család* czímerével, *Dominus Franciscus Bebek de Pelsewicz* bevésett felirattal és 1547 évszámmal. A krasznahorkai várból.

Kiállitja: *Gróf Andrássy Dénes.*

4. **Ostromágyú,** vasból, a 17. századból. Csövébe beütve: *C 9 F 24* (9 mázsa 24 font).

Kiállitja: *A gróf Clary-féle uradalom.*

5. **Sugárágyú,** vasból, a 17. századból. Kétkerekű falafettája ujabb. A kistapolcsányi kastélyból.

Kiállitja: *József-Ágost főherczeg ő csász. és kir. Fensége.*

6. **Ágyú,** a 17. századból. Kétkerekű falafettája ujabb. A kistapolcsányi kastélyból. Kiállitja: *József-Ágost főherczeg ő csász. és kir. Fensége.*

Wierd György

egerjéri harangöntő
1652.

László.

Arch. Ért. 1917
204. l.

Wierd György

eperjesi harangöntő

1654.

l.

Arch. Ert.

1917. 205. l.

AR

K

Voit Pál

RÉGI MAGYAR OTTHONOK

Ez a könyv műtörténeti irodalmunk egyik régi, nagy adósságát törleszti. A magyar otthonkultúra történetének első komoly, tudományos rendszerességgel megírt összefoglalása, amely a honfoglalástól napjainkig bemutatja a hazai intérieurök összes értékes emlékeit. A kiváló felkészültségű szerző a könnyebb áttekinthetőség kedvéért a

Wierd György

eperjesi harangöntő

nyírbátori ref. templom
egyik harangja fen-
titől 1640.?

lásd

Arch. Ért. 1915.

287. l.

— 3 —

hogy kinek részére történt a leütés, az árverés vezetője tartozik a tárgyat újból árverés alá bocsájtani.

6. A leütéssel a tárgyak a vevő tulajdonába mennek át. A vevő kívánságára a tárgyakat az aznapi árverési idő végéig — amikor átveendők — gondosan megőrizzük, de azokért felelősséget nem vállalunk. — A megvett tárgyak elszállításának költsége a vevőt terheli; azok elveszése vagy megsérülése esetén az árverés vezetősége felelősségre nem vonható.

7. Tilos mindenféle összebeszélés, a nyereségben való osztozkodás, jutalom, vagy előny igérése, mely az árverés eredményét befolyásolhatná, hasonlóképen tilos mindennemű összebeszélés, vagy vállalkozás, amely arra irányulna, hogy harmadik személyeket szerfelett magas vételár kínálására rávegyen és ilykép megkárosítson.

8. Az aukción eladásra kerülő tárgyak megvételére megbízásokat elfogad és felvilágosítást ad a vezetőség. (Telefon: 150—45, 78—74.)

9. Az árverési helyiségbe csak az léphet, akinél katalógus van.

SALA 5 - (Incisioni 26-31)

26 La bonifica - la terra sconfitta (puntasecca).
27 La bonifica - la vittoria dell'uomo »

Bis Carlo.

n. a Brescillo, 1890 - v. a Milano.

28 Opere di bonifica sul Po (puntasecca).

Diana Luigi.

n. a Urbino, 1918 - v. a Urbino.

29 Minniti (particolare) (xilografia).
30 Genti albanesi (particolare) »

Bisi Carlo.

n. a Brescillo, 1890 - v. a Milano.

31 « Stravillaggio » e « stracittà » (puntasecca).

Mazzoni Zarini Emilio.
n. a Firenze, 1869 - v. a Firenze.

19 Costruzione metropolitana E. 42 (acquaforte).

Chiappelli Aldo.
n. a Cento (Ferrara), 1907 - v. a Bologna.

20 « Una volta per trovare lavoro... » (acquaforte).

Cannas Ardau Battista.
n. a Cagliari, 1893 - v. a Sassari.

21 Si fondano nuove città (xilografia).

Colorio Bruno.
n. a Trento, 1911 - v. a Trento.

22 « L'origine di ogni attività umana è la terra » (xilografia).

Servolini Carlo.
n. a Livorno, 1876 - v. a Livorno.

23 Si fondano le città (acquaforte).

Cannas Ardau Battista.
n. a Cagliari, 1893 - v. a Sassari.

24 « La guerra che noi preferiamo » (xilografia).

Battigelli Marina.
n. a Cairo d' Egitto, 1904 - v. a Firenze.

25 La bonifica - il principio della riscossa (puntasecca).

K
noky
pengő
kozott
és ide
Társu
langvi
jával
ménye
tett a
zására

K
tanár
félössz
gyüjtö
készül
tudom
ország
és kris
Társu
mális
1936.

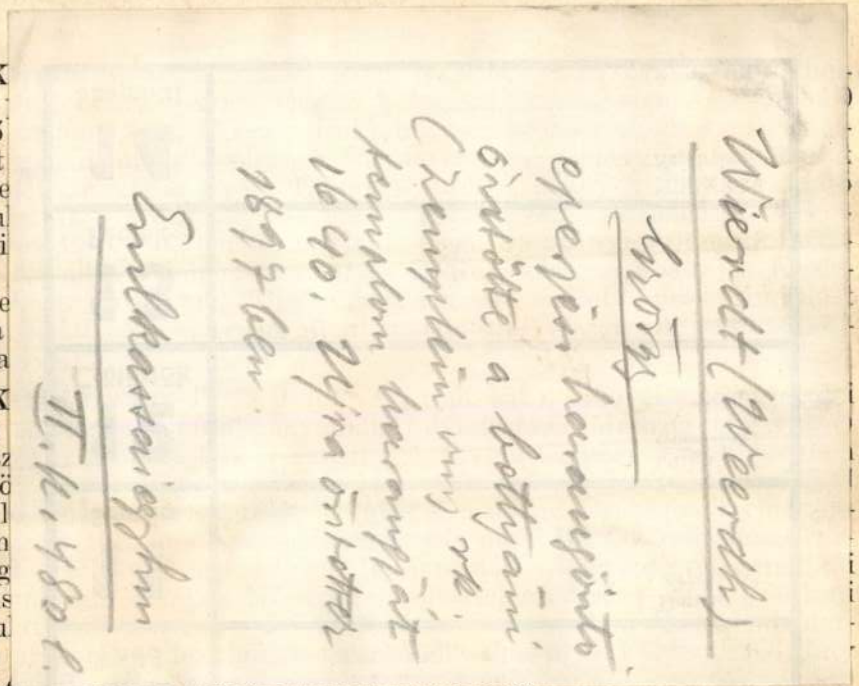

elemeire s azok szellemi hátterére vonatkozó anyag feldolgozásával foglalkozott, részint a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelenő Magyar Nyelvtudomány Kézikönyve nyelvünk német elemeiről szóló részének megírásával. Az előbbi kutatások eredménye a Magyar Nyelvtudományi Társaságban 1935. decemberében részleteiben bemutatott dolgozat a francia forradalom eseményeivel kapcsolatos egyes jövevényszavainkról, amely a Magyar Nyelvben jelenik meg; idetartozik a Magyar Nyelv 1935 IX—X. számában megjelent szómagyarázata: „Nationalspiel" is. A magyar Nyelvtudomány Kézikönyvének keretébe tartozó tanulmánya a Kézikönyv kiadási sorrendjében fog megjelenni. Az év folyamán a budapesti egyetemi német nyelv- és irodalomtörténeti intézet mellett mint díjtalan tanársegéd működött.

Dr. Istványi Géza (1913, Zombor, ág. ev.), a tanév első felére kapott belföldi ösztöndíjának élvezetében a megyei írásbeliség kialakulásáról végzett kutatásokat (prof. Szentpétery) a budapesti Országos Levéltárban. Sok jelentős adatot gyüjtött eddig a kérdés tisztázásához, a teljes megoldás azonban még további kutatásokat tesz szükségessé. A középkori magyar írásbeliség történetéről végzett kutatásának eddigi eredményeit az Ungarische Jahrbücher részére készült cikkében „Struktur und Charakter des ungarischen Schriftwesens des Mittelalters" címen foglalta össze. A második félévre berlini ösztöndíjat kapott.

EVANGELISTA-MELLKÉP A PRÉPOSTVÁRY HARANGON.

Brustbild eines Evangelisten auf der Prépostváry-Glocke. — Busto d'un evangelista sulla campana Prépostváry.

PRÉPOSTVÁRY-CÍMER A MAGYAR TÖRTÉNETI MÚZEUM WIERD-FÉLE HARANGJÁN.

Wappen der Prépostváry auf der Wierd'schen Glocke des Ungarischen Historischen Museums. — Lo stemma Prépostváry sulla campana Wierd nel Museo Storico Ungherese.

VARGHA FERENC: EGYEDÜL. ALUMÍNIUM

Wierd György

eperjesi harangöntő öntötte 1649 és 1650-ben a Toporci (szepes vm) templom 2 drb, 1645-ben a klukuói templom egyik (1645) és a dubravai (szepes vm. községek) harangját 1654-ben stb.

Pajdussák 24. l

Vásárlási tudnivalók:

Az egyes műtárgyak eladásával műtárosunk van megbízva, ki az érdeklődőknek a vásárlás feltételeiről készséggel nyújt felvilágosítást. Az egyes műtárgyak 12 havi részletfizetésre is vásárolhatók.

M.D.K.

Wierdb György, harangöntő mester

A XVIII. század közepén Eperjesen müködött.

Patay Pál: A homokbödögei Harang. 41.o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok Közleményei. 3. Veszprém, 1965

Wierd Georg
(Wirth.)
harangontó

l.
Schürer-Wiese
103. l.

593. Ism

A XIX.

Vukovics Sebő.

Mellig, kissé jobbraf
fésült haja, szemöldöke,
vegyült. Ingének gallérja
csokorra kötötte, mellény
fekete.

Vászon, méretei 66 : 53
50 K. — Vétetett néhai Pu
kezdeményezése (176–892), a
tanácsi határozat és a vallás-
márczius 24-iki 7395 sz. felt
czius 20-iki 1184 sz. legfels
hitel terhére az 1895 április 2
22500 sz. a. jóváhagyott sze
ereklyemúzeumból. — Átvéte
— Átvételi jegyzék 113. —
1896 április 8-iki 14895 sz. l

Kifüggesztésére vonatko
retlen festő : Vukovics Sebő,

M.D.K.

Georgius Wierd, harangöntő

1650-ben hárommázsás harangot öntött a tiszavasvári ref. templomnak. Eperjesi mester. 69.o.

Balogh István: A tiszavasvári református templom

A Nyíregyházi Jósa András Múz. Évkönyve. IV-V. 1961
Jósa András Múz. Kiadványa, Nyíregyháza. 1964

Vierd György

egerjesi harangöntő

László

=

Vierd György

alatt is

Vegyes

A. 85

1 kót. 8 ⁿ

Leguay

M.

Note sur l'art de faire du feu.

(Extrait des Bulletins de la Société d'Anthropologie)

1.–16. M

M.D.K.

Wierd György, harangöntő

készítette 1641-ben Sónc község róm. kat. templomának egyik harangját. (A másik Illenfeld András műve 1575-ből).

Aba Iván: Budapest - Tokajhegyalja - Sárospatak

Bp. /1961/, Panoráma, /Magyarország irásban és képben 6.köt./

100.old.

Wierd György

éperjési harangöntő

öntötte a gulácsi ref.
templom kisebbik ha-
rangjat 1646-ban.

Fábián Szatmár

382. l.

A vall. és közokt. m. kir. min
alatt a budapesti IX. ker. álla
másolata:

Nagrand Mihály, a Müe
művezető részére az 1912. évi
évi 6700. M. K. sz. rendelet

Wierd György

harangöntö

Gentmüeml:

156. 165. 399. 404. l

Bank-Konto:
Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt, Leipzig
Postscheckkonto: Amt Leipzig, Nr. 11431.

KARL W. HI

BUCHHÄNDLER

Rechnungs-Auszug für Landes-Denkmäle

Fol. 26/3

Erfüllungso

		Sie empfingen:
1917		
22.5.		1 Kunstdenkmäler der Pro
		Bd V Teil 1 : Kre
1918		
1.7.		1 Beschreibende Darstell
		und Kunstdenkmäler S

WIERD György harangöntő -

(Eperjes)

MURAKÖZI Ágota: Adalékok a 17. századi harangok kérdéséhez a Felső-Tisza-vidéken. = A Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évkönyve, XXVII/XXIX. (1984-1986) 1990 191.p.

WIERD György harangöntő

Borsod-Abauj-Zemplén megye képes műemlék-jegyzéke. Szerk. Szabadfalvi József, Cseri Miklós. Miskolc : Herman Ottó Muzeum, 1992
VII. köt. 25 p

1639-ben általa öntött harang
Olaszliszka, ref. templom

SALA 9.

PITTURE. (Pitt. I)

Tito Ettore.

Nato a Castellamare di Stabia il 17 Dicembre 1859. Studiò all'Accademia di Venezia dove ebbe maestro il Molmenti. Presente a tutte le Biennali di Venezia e a tutte le principali Esposizioni nazionali ed internazionali, vinse numerosi premi. Già titolare di pittura all'Accademia di B. A. di Venezia è Membro corrispondente dell'Istituto di Francia e, dal 1929, Accademico d'Italia. Risiede a Venezia.

I I Maestri veneziani.

(v. anche Sala 39).

SALA 10.

MOSTRA RETROSPETTIVA DI CESARE FERRO (1880-1934).

Commissione ordinatrice: Prof. EDOARDO RUBINO, Senatore del Regno; Ecc. FELICE CARENA, Accademico d'Italia; Dott. MARZIANO BERNARDI.

CESARE FERRO nacque a Torino il 18 aprile 1880, vi morì il 15 marzo 1934. Una vita breve, specie nei riguardi del molto che avrebbe ancor potuto compiere e che con sicurezza si delineava nell'operare attivissimo della sua virile maturità. Artista scrupoloso, studiosissimo, temperamento raramente soddisfatto di sè ma conscio delle sue vaste possibilità espressive, del suo eccellente « mestiere », ed ambizioso di cimentarsi in difficoltà nuove e più ardite, gli avesse il destino concesso gli anni che la sua gagliarda tempra fisica e morale prometteva, oggi vedrebbe con gioia aprirsi un largo campo al suo lavoro ed all'affermazione di quei principii ch'egli non si stancava di ribadire anche dalla sua cattedra dell' Accademia Albertina: oggi che, persino fra le pattuglie di punta, paion ritornati nella pittura italiana un senso d'ordine, di misura, un bisogno di logica che si proporziona alla realtà del corpo umano e ad insopprimibili sentimenti umani, un'aspirazione a scioglier le pastoie dei vacui stilismi e delle piccole esperienze intellettualistiche per mirare al grande, al solido, al compiuto. Incrollabilmente convinto, infatti, della decadenza del quadro da cavalletto, del quadro composto per questa o quella esposizione, persuaso che la fatica artistica deve avere uno scopo preciso, una sua

Wierdt György egerjen harangöntő

1650-ben készített harangja

a Szamostatárfalvai templomban

található

Műemlékvédelem
1977/3
179. old.

Wierix

nemetalföldi vezm.

lárd

Ipolyi Nyáry

90, 91. l.

92, 93, 94. l.

95, 96 l.

180.

M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla
Filmkölcsönző osztály 7653. Egyéb 35.710

M BUREAU A. G. ~~ HUNGARIAN FILM AGENCY

VES KÁLMÁN-KÖRÚT 15. TELEFON *146-346
T, IV. POSTAFIÓK 19

CA 5-7. TELEFON: *145-510, 56-os és 57-es m. á.
-UTCA 25. TELEFON: *145-510, 60-as és 172-es m. á.
RZSÉBET-KÖRÚT 45. TELEFON: 222-098 és 222-099
T. VII, NYÁR-UTCA 7. TELEFON: 423-252

Budapest, 1943. szept. 22.

mla

Számla száma F/882.

os Bizottságának,

Budapest.
X.Hőgyes Endre u. 10.

alapján

Teljes tisztelettel

MAGYAR FILMIRODA R. T.
FÉNYKÉPOSZTÁLY

	Egységár	Összeg	Összesen

WIERD György harangöntő (Eperjes)

1633 harang

Bara Csaba: Szatmárnémeti, Lánca templom.
Kolozsvár, 1996 6-7 o. ill

Wiertz Antal, festo
feinytelen modorának titka

Wiertz Antal feinytelen modora
Mücsarnok. 1868. I.
165-166.

HIERONIMUS WIERT, rézmetsző

A Xi. tárlóban van elhelyezve Wiert rézmetszete, amely Szent Mihályt ábrázolja. 278.old.

HORVÁTH ZOLTÁN: "Dr. Lackner Kristóf és kora" című kiállítás a Győr-Sopron megyei 2.sz. levéltárban/Sopron/275.ol

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXV. évf. 1971 Sopron.

Wierth János, rajziskolai növendék

Életképek, 1846.II. 593-594.

S.A. Iparegyleti rajziskola kiállitása

M.O.K.

A, Wiertz belga festő

1. kép: Fiatalkori önarcképrajz Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet Müv. Ért. 1960. 4. sz. 290. old.

So.

M.O.K.

A. Wiertz belga festő

2. kép: A művész édesanyja. /1832/ Brüsszel, Wiertz muzeum.

Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Műv. Ért. 1960. 4. sz. 290. old.

So.

M.O.K.

A. Wiertz belga festő

3. kép: Fésülködő leány /1839/ Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Műv. Ért. 1960. 4. sz. 291. old.

So.

M.O.K.

A, Wiertz belga festő

6. kép: Napoleon a pokolban. /1864/ Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet Műv. Ért. 1960. 4. sz. 293. old.

So.

M.D.K.

A.Wiertz belga festő

7. kép: Krisztus megbirálja a pártokat.
/1865/ Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet.
Müv. Ért. 1960. 4. sz. 294. old.

So.

M.O.K.

A, Wiertz belga festő

4. kép: A megégett gyermek /1849/ Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Művészet Lexikona/

Bekovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Műv. Ért. 1960. 4. sz. 291. old.

So.

M.O.K.

A. Wiertz belga festő

5. kép: Civilizáció a XIX. században /1864/
Brüsszel, Wiertz muzeum.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet
Műv. Ért. 1960. 4. sz. 292. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

Charles de Groux festő kortársa, a negyvenes-ötvenes években él Brüsszelben. Mint művésztársát, ugy őt is a munkások sorsa, a munkanélküliek élete érdekli. Nagy hatással van rájuk Courbet remekműve a Kőtörők c. kép, amelyet 1851-ben állitottak ki Brüsszelben.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Műv. Ért. 1960. 4. sz. 290. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

Napoleon a pokolban /1864/ Brüssel, Wiertz muzeum. A háboru jelképeként Napoleont helyezi a pokolba, ahol örjöngő asszonyok veszik körül elvesztett hozzátartozóikat siratva. /6, ábra, 293 old./
Képeivel az emberiség jobb jövőjéért küzd.
Ezek a képei nagy hatással vannak Zichy Mihályra.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960. 4. sz. 290. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

/1806-1865/ vallon csendőr fia, háboruellenes propagandát fejt ki festményeiben. Nagy hatással van Zichyre. A tanulmány Wiertz festményeit, mondanivalóját Zichy müveivel veti össze, ák akinek müvészete hasonló kritikákat váltott ki, mint Wiertz müvészete.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960. 4. sz. 292. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

Óriási vásznain ujszerü festési technikát alkalmazott, hogy müveivel freskószerü hatást érjen el. Brüsszel városa hatalmas üres gyárépületet ajándékozott a müvésznek azzal a feltétellel, hogy müveit halála után a városra hagyja. Ez az épület lett a Wiertz muzeum. Wiertz müvészi hitvallása volt, hogy müveit nem eladásra festi, nem anyagi okokból foglalkozik müvészettel. A kritika a flamand iskola ujjászületését ismerte el müveiben. A XIX. század első olyan festője volt, aki még a francia felvilágosodás gondolatvilágában nevelkedik, de müveit már az utópista szocializmus érdekében alkotja. Az ellentétes kritika is elismeri kiemelkedő müvészetét.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960. 4. sz. 291. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

Az éhség, őrület és gyilkosság c. képén egy éhező leányanya megöli gyermekét. Másik képén egy tépett ruháju belga asszony lelövi a vele erőszakoskodó belga katonát. Civilizáció a XIX. században, /1864/ Brüsszel, Wiertz muzeum,/5. ábra./ a háboru győztes katonái elől menekülő anyát fest gyermekével arcán halálfélelemmel.

Az megégett gyermek /1849/ Brüsszel, /4.ábra/ A hazatérő anya a távollétében meggyulladt bölcsőből kiragadja megfulladt gyermekét. A festő ~~eéé~~ célja ezzel a képpel az, hogy a belga munkások gyermekei részére óvodákat épitsenek.

Ezek a munkái is hatnak Zichyre.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ert. 1960. 4. sz. 291 old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

Egyik honfitársa igy nyilatkozik róla: "heroikus stilusban festett szenzációdrámákat; müvészetét mindenekelőtt az őt legmélyebben érintő és társadalmát erősen foglalkoztató szociális kérdések szolgálatába állitotta." Szenzációhajhászó bizarr müvei egyikéhez hasonlitja a tanulmány a Feszty körképet.

A Jegyezetek rovat 14. pontjára hivatkozva a tanulmány megjegyzi: "Egykori dicsősége...elhagyta és az excentricitás és a sarlatanéria hirébe került, majd tébolydában halt meg."

/Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960. 4. sz. 292. old.

So.

M.O.K.

Antoine Wiertz belga festő

1865-ben élete utolsó évében festette meg Krisztus megbirálja a pártokat c. képét. /7.ábra/ A kép Krisztust ábrázolja, amint tiltakozik az ellen, hogy a pápa megöleti az egyház ellen forduló, némtömeget jelképező férfit. Ennek a képnek eszmei tartalma pozitivebb formában ott él Zichy mindegyik antiklerikális képén. Igy a Messiás c., a Luther c., az 1875-ben festett Atodafé c., és az 1878-ban készült Démon fegyverei c. képein. /8-9. kép./

Magyar Müvészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960..4. sz. 293. old.

So.

MDK

Wierusz Kowalski Alfréd

Üldözött szán, of.

Ernst Muz. ~~22~~ 9. aukc. 1920. jan.

6 l.

MDK

Wiesbayer Arnold bécsi épitész, I. dij

Ceglédi gőzfürdő tervpályázat... Vállakozók Közlönye, 19o9, jul. 14. 50.

WIESBECK, Johann, pozsonyi kőművesegéd

J. W., Maurergesell, 1 hetes lánya meghalt. (1813, II. kötet, 445 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Wieschek Franz

egető 1744/5

wód
z

Schirek Holitsch

130. l.

Wieselthier Bernát

festő

1896.

Éimiuk 1930

90.p.

iszternek jelen kelet és ügyszám
Csekkosztályhoz intézett rendeleté-

számadási ág: "Müvészeti célok támo-
Bizottsága. Rovat: 5. Személyi járan-
dszeres illetmények. Bélyegilleték:

y P a l ó c z E r z s é b e t köz-
delt szinmüvészeti akadémiai irodatiszt-
6.II.em. Müvészeti ügyosztály:/a Müem-
folyó évi julius hó 7-től augusztus hó

Wiesengrün Klára

grafikus

1915.

Élnek 1930

90. l.

számla terhére utaljon ki.

II.

Özv. Müllner Jánosné Urnőnek,

B u d a p e s t .

- - - - - - - - - -

Tudomás végett másolatban a
küldöm meg, hogy az utalványozot
szeg 2 pengő bélyegilleték levon
mellett a m.kir. póstatakarékpén
utján fog az Ön kezéhez kifizett
Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszter

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM Művészeti ügyosztálya

WIESEN 1. WIESNER

WIESENTHAL FERENC /szül.1856/

Az erkélyen. Vászon 132x99.

Ernst Muzeum aukciói XXXIV. 43.oldal

Wierx Hieronymus

hollandi festi 1600 k

Kremmer: d
Arch. Ert.

XXXIII. k. 5. n

Ism.

Szárádok

1914. 230. l.

BUDAPEST
1940 AUG 27 22
4 LKR

Wierx Jeromos

Budapest és vidéke
látképes térképe
1600 korul

l.

Arch. Ert. 1913
415 – 418. l
≠
képpel.

SZERKESZTETTE

DR. FERENCZY JÓZSEF.

FŐTITKÁR

Wierzbicht

rajzoló MDK.

Két illusztráció különféle rovarokkal.
"Wierzbicht del. -Renner sc." jelzéssel.

203.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella - Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.
A publikálatlan rézlemezk jegyzéke.
U.O. 199-205.

M.D.K.

Wierzbicht, rajzoló

Renner rézmetszőnek rovarillusztrációit rajzolta meg. Jelezve "Wierzbicht del.-Renner sc." Nincs adat róla. Lásd: Renner. 203.o.

Jennerné Wilhelmb Gizella-Mózsa György: A magyar Történeti Képcsarnok részletes gyűjteménye. xx 197.o.

Folia Archaeologica. XI. 1959. Bpest. Képzőműv. Alap. Kiadóváll. 4p.

Wies Tibor szobrász

a Székesfehérvári Múzeum állandó kiállításán szerepel alkotása.

TÉKA

1973. máj. 10. T.V. 18.45 | 11 | KGyné.

WIESENTHAL FERENC

/Kis-Tapolcsány 1856-/

Franz Wiesenthal:
Hermann Leopoldi und Frau Milskaja.
Öl auf Leinw., 93x69 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
447. Kunstversteigerung
Februar 1980.
Katalogus 1029 sz., 112.old.

Wiesenthal Lorenz

geb - Kistapolcsány

1880-81.

Bécsi akadémia
Ujházy

M. K. O. Tanaisa V. 63.

WIESER f. WIESNER

MDK

Wieser
Felsőmagyarországi táj, sz.kőrajz

Szent György Céh IX. auk. 1911. nov.
28 1.

Wieser Antal

pesti ácsmester

l.

Bierbauer

261. l.

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Wieser András

épitesi

A bozsoki kastély
átépitési terve 1813.
Nem valósult meg.
lásd

Dunántúli Szemle

1944. 3-4. n.

96. l.

Wieser Ferdinand

ácsmester

l.

Schoenjósefvárosi

7. l.

Csizold Kő-gyöngy VII. 242.

Wieser Ferenc

1931/2.

Elektromos Műveinek
általános feltételei.

Áramszolgáltatás

1. **Áramszolgáltatás.** *a)* Az elektromos e
az áramhasználat korlátozására nézve külön re
b) Tűzveszély, vis major vagy más köri
hatalmában, felmentik az Elektromos Műveket
következményei el nincsenek hárítva.

c) Nehogy az áramszolgáltatásnak m
keztében baleset, vagy anyagi kár származzék,
ségét érzi — megfelelő tartalékvilágításról, va
zésekről, amelyeknek feladata a balesetet, vag

d) Áramszünetelésből és áramszolgáltatás
sért, bármely okból származzék is, sem felmerült k

e) BFEM-nek joguk van, hogy saját
vagy azon célból, hogy új létesítményeket be
vagy részben szüneteltessék.

f) BFEM az áramszolgáltatást csak azo
kizárólag BFEM hálózatából történik; más energi

2. **Csatlakozások készítése.** A közter
a fogyasztói helyekre, házakba, telkekbe stb.,
BFEM által történik. Az azokon fellépő hibák ja
Művei feladata.

3. **Fogyasztói berendezések.** A fogyas
helyén hatóságilag engedélyezett berendezőcége
Építészegylet, valamint az Elektrotechnikai Egy

Az áramfogyasztó- és kapcsolókészül
kapcsolók, indító ellenállások stb.), amelyek a E
nak kell megfelelniök és ellátva kell lenniök
iratokkal, amelyeket a gyártó cégek azokon a

BFEM fel vannak jogosítva az áram
berendezések bekapcsolását, ha azok az előírt
dezések használatából kifolyólag más fogyasz

MDK

Wieser

Divald K.: A M.Tud.Akad. paletája és gyüjteményei. Bp. 1917.

MDK

Wieser Ferenc

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig. MMÉEKözl. Havi Füzetei 1926. III.évf.9-12.sz. 127-150.l.

Wieser Ferenc

ojtéj

szül. 1812-ben Pesten

† 1869-ben Pesten.

Vannis fönnerdi

úr Erdélye.

Gömör vármegye III. 142.

M.D.K.

Wieser Ferenc, építész

tervei szerint épült 1854-ben a Nagy-korona [ma Gusev-] utca és Szt. István tér sarkán álló Pichler-ház. Szerző Hild Józsefet hibáztatja amiért a Szt. István bazilika körüli teret ily szükre engedte beépíteni.

Vámos Ferenc: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1926. 60. köt. Havi Füzetek, III. évf. 9-12. sz. 128. old

Wilson Terence, capitaine

Terence married April 1857- Ben
a Mary-Barbara [nee Spencer-] who s
Son, studies [illegible] Dublin
Wars. Shares [illegible] Portobello
married a Sea. Returns [illegible]
Terence [illegible] Peoples.

Wilson Terence: [illegible]
[illegible]

1856. 66. Bat. Hon. Artillery, W. def. 4-12 .m.

Wieser Ferenc

erva

s

Vamos Bp varos Egje

2.l.13.l.14.l.

AZ 1897 : XXXV. T.-CZ. 5. §-A ÉRTELMÉBEN
A M. KIR. MINISZTERELNÖK
ÁLTAL
AZ ORSZÁGGYÜLÉS ELÉ TERJESZTENDŐ
ÉVI JELENTÉS
SZERKESZTÉSÉRE ALAKITOTT
VEGYES BIZOTTSÁG.

8587/eln. szám.

Méltóságo

A m. kir. kormány 19
állapotairól szóló jelen
dányát van szerencsém Mé

M.D.K.

Wieser Ferenc, építész

épitette át 1852-ben a Pollack tervei szerint épült Kossuth Lajos-utcai Horváth-később gr. Pálffy-féle házat, és 1863-ban a Ferencier templomának torony-sisakját, ugy szintén a Sas-[ma Guszev] utca 3. sz. házat. Szerző nagy elismerés-sel nyilatkozik a romantikus mester emelet-ráépitéseiről és Feszlel egy vonalban emlegeti Wiesert.

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye,

1926. 60. köt. Havi Füreter, III. évf. 9-12. sz. 138. old

MDK

Wieser Ferenc

Wieser Ferenc: Nagykorona-utca 11.sz.ház.1853.
Repr.

Magyar Művészet, 1925. 348.lap

Wiesenthal Ferenc

A hófedte kassai dóm
c. képének repr.-

A Pesti Hírlap Vasárnapja

1934. jan. 14.

Wiesenthal Ferenc

festő

Gazdálkodás a mincében

c. képe színes repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja.

1933, márc. 25. (Képekkel és arcképpel).

Wiesenthal Ferenc 1856 máj. 26-án született Kistapolcsányban. Atya az Orsz. Felmérési Hivatal mérnöke volt, 1853-ban jött Magyarországra. Ferenc az elemit Veszprémben, majd Zolyomban járta, az első gimnáziumot Selmecbányán, a második és harmadikat Lőcsén, ahol átlépett a reáliskolába. Már mint negyedik elemista egy kis élelapot adott ki Kladderadatsch címmel. 1874-75 Stuttgartban a műegyetem hallgatója, majd 1875-76. a bécsi szincszet akadémia növendéke. 1876-ban beiratkozott a bécsi

fordítás

képzőművészeti akadémiára, ahol
1883-ig tanult. Édesatyja 1875-ben
Kassára került s mint magyar il-
lampolgár halt meg 1899-ben. Ferenc
1883-ban hazajött szüleihez Kas-
sára s itt maradt 1885-ig, amikor
felesigül vette az 1859-ben Buda-
keszin született Ratkovszky Rózát.
Házasságukból hat leány és egy fiú
szarmazott. A fiuk, Ferenc 1916-
ban a világháborúban hősi halált
halt. Korának egyik legnagyobb (???)
életképfestőjévé összhangzó családi
élete és gyermekei iránt érzett rajongó
szeretete tette. Gyermekeit festette a
leghülönbözőbb helyzetekben és vál-
tozatokban. Mint arcképfestő is ki-
tünt. Oltárképeket is festett, többek
közt a magdeburgi templom részé-
re. A Kassai dómot több válto-
zatban megfestette. Különös szere-
tettel festette a régi Bécs jellegze-
tes házait sikátorait és a bécsi
templomok interiőrjét. Meggyegyzem:
iskély jelentőségű naturalista élet-
képfestő.

Wisenthal Ferenc

Katóka Kassán c.
képeinek nincs repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1933. 39. sz.

megrendelésével cég

biztositjuk megbizh

Ajánljuk magu

Wiesenthal Ferenc

Wiesenthal Ferenc, festő, Kistapolcsányból, 20 éves korában, 1876 nov.-ben iratkozott be és 1883 júl.-ig az ált. festészeti szakosztályban, valamint mesteriskolájában is Griepenkerl tanítványa volt.

Fleischer Béla
96. L

(Colonia Apulensis területén feltárt).

Római kár. VI. 257, 259–271

Wiesenthal Ferencz, Ede Ernő.

akadémiai festő. Született Kassan 1856 ban, neje Ratkovszky Róza. 1912 ban Ausztriába, illetőleg Bécsbe vándorolt ki. Négy leánya és egy fia volt.

Belügy. Miniszt. Fattará
131094/1912. szám.

[illegible]

addig Ybl Miklós egy új áramlat, a neorenaissance első lehelletére az új irány szolgálatába szegődik.

Feszl Frigyes 1839-ben Münchenbe utazik az akadémiára. Két évet tölt itt, ezt megelőzően 6 hónapot Hild Józsefnél dolgozott Pesten. Közben nagy utazásokat tesz; beutazza Németországot, Dél-Franciaországot és Olaszországot. Regensburg, Rothenburg, Hildesheim, Gelnhausen, Gernrode, Aarau, Páris, Verona, Piacenza, Velence és a Rajna vidéke kedvenc helyei. Münchenben Klenze, Gärtner és Bürklein a mesterei. Tudatosan és úgyszólván kizáróan a középkori építészet tanulmányozásával foglalkozik. Különösen Regensburg, Gelnhausen és Hildesheim képezik tanulmányainak tárgyát. Ez időbeli tanulmányainak hatása végigérezhető egész művészetén. Stílusának kialakulására München, Hildesheim, Gelnhausen és Dél-Franciaország döntő befolyással volt.

Ybl 1841-ben jött haza Pestre. Feszl 1845-ben tér ide. És itt belecsöppen a magyar kultúra nemzeti kialakulását kívánó és ezért dolgozó csoport gondolkozásába.

1841-ben jelent meg Pesten Henszlmann Imrének a kor kialakulására rendkívüli fontos valódi magyarokká lehetni reményünk nem hiányzik." „A művészet csak akkor érdemli nevét, ha karakterisztikus viszonyban áll mind a szerzővel, mind annak nemzetével, mind pedig a képezett tárggyal."

Ez a felfogás egyúttal az egész kor művészi nézeteit tartalmazza. Ilyen művészi nézetek mellett egyáltalán nem csodálatos, hogy a Pestre tanulmányairól 1845-ben hazatért huszonöt esztendős Feszlt is magával ragadja a romantikus nemzeti rajongás, mely olyannyira sajátja a negyvenes évek egész hangulatának. Mikor 1845-ben a képviselőház pályázatát kiírják, természetesen már a közfelfogás kívánja, hogy az épület nemzeti szellemet fejezzen ki és természetes, hogy a pályázaton résztvevő Feszl igyekszik is ezt a szellemet kifejezésre juttatni a homlokzaton. A beérkezett harminckét hazai és külföldi pályázat közül Feszl pályázatáé lett az első díj. Széchenyi István jó szeme észrevette a huszonöt éves fiatalemberben a zsenit és pártfogolta őt.

Feszl egész művészi hitvallását magában foglalja az a Kisfaludy Károlyból idézett jelige, melyet a pályázaton mottójául választott: „Multra, jövőre tekints, ha magas bért nyerni törekszel." Feszl művészi felfogására,

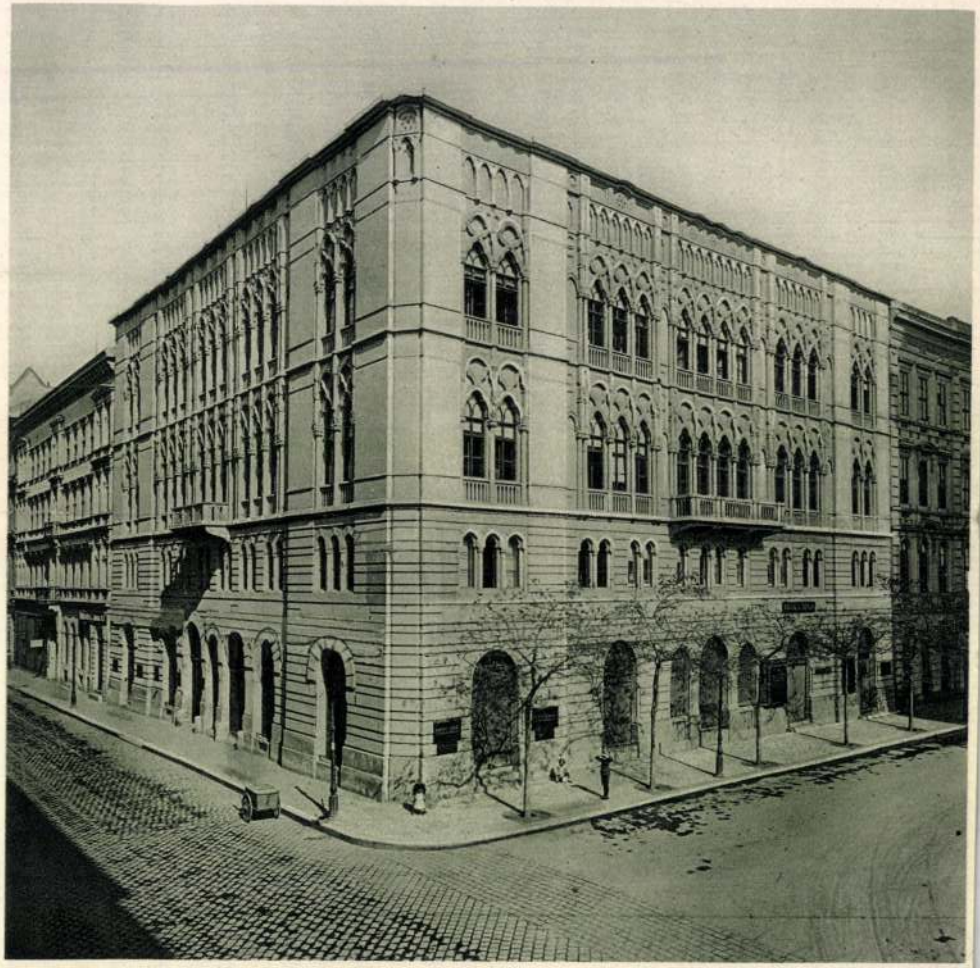

WIESER FERENC: NAGYKORONA-UTCA 11. SZ. HÁZ. 1853.

Magyar Művészet

1925.

Wieser Fsenc

lásd

Vámos 13 g. l.

140, l.

141 l.

Wieser Ferenc

két háztelke volt
1840-ben a Lipótvá-
rosban.

Pásztor dl. A városren-
dés Lipótvárosa.
Bp. 1940. 156.
157. l.
160-169. l.

1649-ben magához
melankoliája fokozatosa
kontrasztja is. Az 1652-
tózkodóan hüvös bájával
talság. A háttér sötétj
lyett fiatal arcának te
lexekkel párásan világi
Rembrandt elmélyült lát
az öreg kor tisztult át
éles kontrasztokat a te
tán a szellemi, lelki t
csak gyenge hordozójává
~~ker~~ a kettő még át meg
talán a külső kedvéért
most azonban mindig csa
megfestése kiván. Átsze

MDK

Wieser Ferenc

Kossuth Lajos-u.3. Horváth-ház, eredetileg klasszicizáló,sarok,háromemeletes,14 ablakos 1816-ban épitette Pollack Mihaly / megmaradt ebből az előcsarnok/ , Wieser Ferenc romantikus izlésben alakitotta át a homlokzatot és a lépcsőházat, 1851-ben.

GenZak Bpest. 37.1.

MDK

Wieser Ferenc

Ferenciek tere. Ferenciek temploma, tornya felső részét tervezte, 1858-63.

ConZekIpest. Kézirat. 36. l.

MDK

Wieser Ferenc épitész

Szt.István tér 12. Pichler ház

GenZakBpest

Wieser Ferenc

MDK

Bp. V. Alpári Gyula u. 9. sz. házat
1855-57-ben épitette Pichler Ferenc számára.

Repr. 167. kép.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961. 92.1.

Wieser Ferenc MDK

Bp. VI. Paulay Ede u. 33.
Vogel Sebestyén pesti asztalos háza volt.
Pollack Mihály épitette 1833-ban
1860 ~~1833~~-ban II. emeletet~~/~~ épitett rá
Wieser Ferenc

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 148.l.

Wieser Ferenc MDK

Kossuth Lajos u. 3. Horváth-ház.
Épitette kétemeletesre Pollack Mihály 1816-ban.
Wieser Ferenc III. emelet épitett rá és átalakitotta 1851-ben.
Itt nyomták a Landerer és Heckenast-nyomdában a szabad sajtó első termékeit: Nemzeti dal, Tizenkét pont..
Helyreállitva 1949-ben, az erkély hibásan, a Szép utcai szárny és főlépcsőház, valamint a főhomlokzat 1956-ban Horler Miklós és Komárik Dénes tervei alapján.
Repr: 189. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
109.l.

Wieser Ferenc

MDK

VIII. Őr u. 8.

Épitette Wieser Ferenc régebbi földszintes házra Radocsay Ferenc számára. XØ/ 1868.
Kapu mellett jobbra Pais Antal 1848-as ágyukerékgyártó mester emléktáblája.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
164.l.

MDK

Wieser Ferenc

BP. IX. Angyal u. 3.

1859-ben toldalékot épitett Galster Jánosnak.

Zakariás G. Sándor: Budapest. BF. 1961.

168.1.

Wieser Ferenc

MEK

Bpl IX.Angyal u. 16.

1850-ben toldalékot épitett Dudás J¸nos részére.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

168.

Wieser Ferenc MDK

Bp. IX. Ráday u. 11-13.

13. számut Hild József épitette Tarczalovits Antal számára. 1847.
11. számut Wieser Ferenc 1861-ben ugyanannak

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
171.

Wieser Ferenc

Nagymező u. 12.

1854-ben kétemeletes toldalékot épitett Munk Mária részére.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

141 l.

Wieser Ferenc

Bp. V. Vadász u. 13.

1852-ben épitette Kőnig Jakab rész ére.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

130.1.

Wieser Ferenc, építész M.D.K.

terverse a „ferenci barátok tornyát és a „Lipót-téri velencei mór-házat." Nevét szerző a XIX. a. második felében tért hódító romantikus irányzat képviselői körött emliti.

Lechner Jenő dr.: Kauser ~~[illegible]~~ József emlékezete

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1921. 55. köt. 123. old.

Wiener Ferenc, épitéa

Terverte a „Ferenci borétok tornyát és a Kipót-téri velencei mór-hárat" „Vevét nerzó" a XIX. a. mátodik felében fárt hódító tornanti hus vizmyrat hép-viselőt hőrött emlitti.

Lechner Jenő dr.: Kanser [illegible]
József emlékezete
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1821. 55. hét. 123. old.

M.D.K.

Wieser Ferenc, építész

Romantikus stilus követője. Ferences templom toronyfels
sőrésze, Nagykorona u.11.sz. velencei késő gotikus stilt
bérház, stb. 473.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene,
a szinház és a film. Minerva. 1960

M.D.K.

Wieser Ferenc, építész

tervei szerint épitettér 1836-ban a többször ujjá- és átépitett belvárosi ferencieh templomának ma is láthato toronysisakját.

v. Radnai Lóránt: A pesti Felszabadulás tér

ÉLET és TUDOMÁNY; Bp.1964. XIX évf. aug. 7. sz.

1511. old.

Q k.

Wieser Ferenc, epitész

szüt. 1812 Budapesten, megh. 1869 u. ö. Bécsben tanult, azután Hild József mél dolgozott. Angliai tanulmányútja után Pesten 1842-ik őszöllösztötta magát. Több művei: a bpesti Pálffy, Földvárya és Tarczalovics-paloták, a bpesti ferencrendiek templomának tornya, stb.

17

M.D.K.

Wieser Ferenc, építőmester

a Szent István tér sarkán a máig álló Pichler-házon a velencei középkori palazzók gotikáját eleveníti meg — ugyanő, mint különösen rugalmas szellem, már a reneszánsz formanyelvén építi át a Kossuth Lajos utca és Szép utca sarkán ma is álló klasszicista Pollack-házat, hogy ./.

Vörös Károly: Egy világváros születése II.

BUDAPEST, 1968. VI. évf. 8. sz. 18. old.

M.D.K.

Wieser Ferenc, épitőmester

... végül barokk elemekből vegyítek stílusban rakja fel a Ferenciek templomának nemrég restaurált tornyát.

Vörös Károly: Egy világváros születése II.

BUDAPEST, 1968. VI. évf. 8. sz. 18. old.

Wieser Ferenc

(itt Weiser)

Gentmüeml.

48, 51, 60. l.

jon ki.

Budapest, 1926. novem

Breyer István s.k.h. államtitká

A hivatalos más

Fetzman

min.s.hiv

KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

Wieser Ferenc épitész M.D.K.

Egyetem utcai Ferences -templom toronysisakjának

/ 1861-1863/ és a

Szent István téri romantikus házak tervezője

/1855-1857/

Preisich Gábor: Bp. városépitésnek története

a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

123.1.

.K.D.

MDK

Wieser Ferenc épitész (1812-1869)

Wieser tervezte és épitette egyebek közt az eredetileg Pichler-féle bérhazat a lipótvárosi Szt. István-templommal szemben, velencei renaissance-stilusban és a 60-as években a bpesti Szt.Ferenc rendi templom tornyat, finom barokk-stilusban.

E.G.II. 614.lap

MDK

Wieser Ferenc épitész (1812-1869)

Bécsben tanult, azután Hild Józsefnél dolgozott, majd Angliában volt tanulmányúton.
1842-ben vették fel a pesti kőmüves- és kőfaragó céhbe. Egyike legjelesebb romántikus épitészeink nek.

E.G. II. 614.lap

mdk

Wieser Ferenc

müve a Pichler-ház Szent István fér 12
1855–1857,

30. kép

Kovács Éva: Magyar Müveszet az Ungomatás Korában

Bp. 1962 37, 38. l

M.D.K.

WIESER Ferenc építész
(1812-69)

Pest belvárosi ferencrendi templom
toronysisakja.
Bérház a Szt. István tér sarkán (a
volt Pichler ház) (1855-57.) repr.
(1863.)

271.

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 272.

Надов Јанц: Мебан от-

Wieser Ferenc

Wieser Ferenc, szül. Pesten 1812-ben, mint a bécsi Polytechnikum végzett hallgatója, 1834 nov.-ben az építészeti szakosztályba iratkozott be.

Fleischer Bécs
96.1.

Miskolcz VIII. 152

Wieser Ferenc

MDK

A pesti ferences templom tornyának kősisakja.
1862.
231.o.

Repr.: A ferenciek templomának homlokzata
a torony kősisakjával.

232.o. 239.kép.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Wieser Ferenc épitén M.D.K.

romantizus. Ferences templom
toronyfelsörén, vagykorona u 11 sz.
velencei késögotizus ház

Kampis, hag. mův. Bp. 1960 473

Wieser Ferenc

épitesi 1863.

Genth. Budapest

151. l.

Wieser Ferenc

laid

Roh 57

Wieser Ferenc

4 1.

MAGYAR MÜVESZET

1925. 347-8, 356, 406, 501, 577

1931. 180

cserkészünk sem szabad, hogy kimarad

A mai nyomorúságos időkber

Ezért azzal a kéréssel fordulunk Nagyméltósá Méltóságod- Nagyságod- tasson közelebb célunkhoz. Kérjük, ne lapot, hanem azt az összeget, amelyet s támogatására, méltóztassék a mellékelt c

Szíves áldozatkészségét sok sc

Budapest, 1933, junius 15-én.

M.D.K.

Wieser Ferenc

1837-ben Hild Józsefnek segédje, egészen a romanticizmus felé fordul hosszu külföldi utazása után.

A táblabiró-világ művészete. IV. 76.l.

MDK

Wieser pesti épitész

A Kossuth Lajos utca és a Szép utca sarkán álló Pollack épitette ház átalakitása romatikus stilusban.

Bierbauer Virgil: Az épitészet. [redacted]

Magyar Művelődéstörténet, V.k.Bp.é.n. 577.l.

Wieser Ferenc

épitéir

l.

Bierbéptort

253. l.

nahíd képe a balpartról nézve.

Wieser Ferenc

1867-68-ban
átépítette az 1830-34-
ben épült és Hild
Józseftől tervezett
bresti Marczibányi-
házat.

Repr.-
Borbklassz
66, 67 l.-68,
69. l.

KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

E R G Y U L A urnak

. Bizottsága elnökének.

B U D A P E S T.

Wieser

K

pesti épitész.

A Kossuth Lajos utca
és a Kis utca sarkán
álló Pollack épitette
ház átalakitása ro-
manticus stilusban.

v. ö.

Bierbauer Virgil:
A épitészet. Magyar
Müvelődéstörténet.
V. k. Bp. é. n. 527. l.

HELYSÉG

Tiszaszalka.

VÁRMEGYE

Bereg.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Ref. t.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Ötvösség

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

Zebe

MESTER

Mathó

SZEMÉLYI VONATK

TÁRGY

Úrasztali tányér

EGYÉB ADAT

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

M. D. K.

WIESER Ferenc építész
(1812 - 1869)

egykori Pichler-ház (Alpári Gyula út 11. sz.) 1853. (repr.)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 150, 151. l.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

1862 pesti ferencesek templomtornyá-
nak kiépítése

Ybl Ervin : Ybl Miklós 124.,

M. D. R.

WIESER Ferenc épitész

Ybl Ervin: Ybl Miklós 134.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

Ybl levelei: Ybl Miklós 133.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

Ybl Ervin. Ybl Miklós 27., 31., 34.

Wieser Ferenc

építész MDK

tervei és irányitása mellett 1859-63 közt sóskuti kőből készült a pesti ferences templom mai toronysisakja; a lónyai és miskolci reformatus templomok tornya.

Szabó Erzsébet : A pesti ferences templom
Bp. 1959. 14.o.

Repr.:"A ferences templom tornya 1863"
U.o. 13.o. 5. kép.

Wieser Ferenc, építén 7 Dk.

A ferences templom tornya 1859=63 között
Készült Wieser ferenc irányítása
mellett.

—o— : Szabó Erzsébet: A pesti ferences templom
381.e

Bp. 1959. augusztus IX/8

KÖNYVBARÁT

Wieser Ferenc
építész

A 60-as évek architekturájának egyik legtehetségesebb képviselője. —— Wieser építi a Ferenciek templománál tornyát 1863 — Az ő alkotása a Lipótvárosi templom közelében lévő mauresk tagozású bérház is.

Dr. Lechner Jenő: Budapest Műemlékei

Dr. Lechner Jenő: Budapest műemlékei József nádor korától a Főváros egyesítéséig. 1951.

Bp. 1924.

Wieser Ferenc
építész

M.D.K.

Szent Ferenc-rend templomának tornyát építette

Dr. Ledner Jenő: Budapest műemlékei Bp. 1924.
Kertész K. Róbert: A barok stíluskornak műemlékei 127. l.

Visitatio Canonica : Az Esztergomi Főegyházmegye Barsi Főesperességének egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1747-1674. Vál., bev. Tomisa Ilona. Bp. : MTA Néprajzi Kutató Intézete, 1992

WIESER Ferenc építész

ZSUFFA András: Egy elfelejtett építész nyomában.
= Pavilon, 8, 1993 27-29., ill.

WIESER Ferenc építész

Scheibl vizgyógyintézet tervezője

BUZA Péter: Herminamező, fejezetek egy városrész történetéből. Bp., 1992 35, 47.p. és ill.

Adttár: 39.p.
119.

WIESER FERENC, épitész

Ybl állandóan kapcsolatban állt az európai épitészet egészének kérdéseivel, de ő és számos társa a nemzet művészeti hangulatának engedve, ragaszkodtak a romantika elsődleges formáihoz a polgári lakóházak épitésénél. 240.old

TÖRÖK LÁSZLÓ: A szegedi eklektika 227.old

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE, 1964-65, 1. Szeged, 1966

Wieser Ferenc

épitette 1855-57 között az Alpári Gyula utcai volt Pichler házat.

Bernát György, Berza László, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

381

Wieser Ferenc

1851-ben egy harmadik emeletet húzott
a Kossuth Lajos u. 3. sz. a. épület-re.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia,
Budapest, 1970.

136/

Wieser Ferenc

átépítette 1866-ban az Október 6. utcai Marczibányi palotát.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1691

Wieser Ferenc

velencei gótikára emlékeztető házat (kt. István tér 9-11 p.), és a belvárosi ferencesek templom templomtornyának sisakjót (1861-63) tervezte.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2631

Wieser Ferenc

1851-ben egy harmadik emeletet épitett az V. Kossuth Lajos u. 3. sz. épületre.

Berzo László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

5851

Wieser Ferenc építész

Köböl faragott sisakkal fedte be a múlt yá-
zadban a pesti Ferences tpl. tornyát.
A Horváth-ház (Kossuth L. u. 3.) épületén roman-
tikus homlokzatot alakított ki és harmadik eme-
letet épített rá.

Konvádyné dr. Galos Magda: A Kossuth Lajos utca

Budapest 1979/4 6-7.o.

Wieser Ferenc

2

Továbbá tervei alapján épült fel a II. Fő u. 3 és 7 sz., ház romantikus stílusban. –

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2631

H. D. U.

WIESER F. építén

Br. Ferencesek tornya (1858 - 1863)

Gerő László: Építészeti stilusok

M.D.K

WIESER F. építész

Bp. Szt. István tér 12. (1855-1857)

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 115. l

M. D. K

WIESER Ferenc építész

Bp. Kossuth Lajos u. 3. Háromemeletes bérház (1816 Pallach u.) átépítése (1851)

Gerő László: Magyar építészet holadó hagyományai Bp. 1951. 52. l.

W I E S E R Ferenc
alkotása /1855-1857/ budapesti Szt. István teri 12.sz. ház romantikus stilusban.

Gerő László:Magyar építészet a XIX.század második felében,Bp.1955.4o.1.TIT Utmutato 37.

W I E S E R Ferenc

1858-1863 között készitette el a Ferenciek belvárosi templomának toronysisakját.

Gerő László: Magyar épitészet a 19. század második elében, Bp. 1955. 4o. l. TIT Utmutató 37.

M.D.K.

Wieser Ferenc, építész

Jellel, Szkalniczkyval és Discherrel együtt kapott megbírált a Sándor főhercag (ma Brody Sándor) utcai egyhori ideiglenes Országház terveire és költségvetésére, mely végül Jbl tervei szerint épült fel.

Perekáry Károly: A régi Ház

BUDAPEST, 1968. VI. évf. 6. sz. 40. old.

W_I_E_S_E_R_

tervezte a Kossuth Lajos u.3.sz. bérház homlokzatának átalakitását.

Gerő László:Magyar épitészet a XlX. század második felében,Bp.1955.4o.1.TIT Utmutató 37.

Wieser Ferenc

épület

V. Szent István-tér 12. sz
verház
romantikus
pesti ferencrendi épület
templom tornya,
rod
romantikus

Geröpesti 261. l.
Képpel.
263. l.

Wieser Ferenc
épitesz

Bpest V. Szent István tér 12. sz.
romantikus ház

1863. bol

Képe repr.

Gerő László: Megelőző műemlékvédelem. Bp. 1950.
18 l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
5.33/1912
28. VII/22

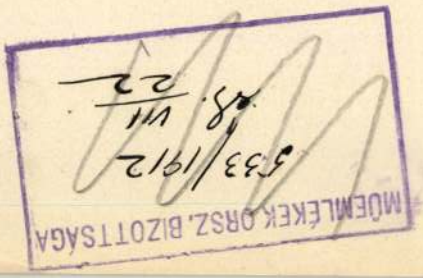

A vall.és közokt.m.kir.min
kelt és a IX.ker.állampénz

A gyulafehérvár
kálatainak folytatására V
/:58.110:/ K-t engedélyez
ez összeget a Müemlékek O
talos nyugtájára, elszámo
ki és az egyházi müemléke
letét képező alnaplójában

A hiv.másolat

M. D. K

WISER Ferenc építész

Ferencieh belvárosi templomának toronysisakja (1858 – 1863)

Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz. 2. felében

Bp. 1955. 15. l.

M. D. K

WIESER Ferenc évitész

Bp. Szt. István tér 12. sz. ház

(1855–1857)

Bp. Kossuth Lajos u. 3. sz. ház

átalakítása

Gerő László. Magyar évitészet a XIX. sz.

2. felében Bp. 1955. 16. l.

17

M. D. R.

WIESER Ferenc építész

Bp. V., Kossuth Lajos-u 3. Háromu-
emeletes sarokbérház homlokzatá-
nak átépítése. 1851

Magyar építészet. Bp. 1954. 92. l.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

Bp. V., Szent István tér 12. Három emeletes bérház, 1855–57.

Magyar építészet. Bp. 1954. 103. l.

R. D. K.

WIESER Ferenc építész

Bp. Ferenciek templomán tolony

kőcsisarje 1858-63.

Magyar építészet. Bp. 1954. 66. l.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

Bp. Ferences t. toronyzsiskája

Szt. István-tér, Wekerle S. u. sarok

Magyar építészet. Bp. 1954. 29. 9.

M. D. K.

WIESER Ferenc építész

Művészt. 1955, 1. sz.
Zádor Anna: A Pollack-kutatás néhány problémája 16. l

16.

WIESER Ferenc építész 2

M.D.K.

Művészt. 1955. 1. sz.
Zádor Anna: A Pollack-kutatás néhány problémája 24. l

24

Wieser Ferenc

Építés a XIX. sz.-ban

Percházy Károly: Romantikus építkezés restaurálásai a pesti belvárosban

Műemlékvédelem 1964. 2 sz. 92. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

M.D.K.

Wieser Ferenc építész

1837-ben fejezte be bécsi tanulmányait
Miskolc, Lónya ref. templom, pesti ferencesek templomának tornya,

Petneházy Károly: Remantikus épületek restau - rálása a pesti Belvárosban

Müemlékvédlem, 1964/2. 92. l.

M.D.K.

Wieser Ferenc épitész

A romantikus épitészet egyik jelentős alakja

Petneházy Károly: Romantikus épületek restaurálása a pesti Belvárosban

Müemlékvédelem, 1964/2. 92.l.

Wieser Ferenc

M.N.K.

Bp. Alpári Gy. u. 9. sz. un. Pichler-ház
/ 1855-57/

Petneházy Károly: Romantikus épületek restaurálása a pesti Belvárosban

Műemlékvédelem, 1964/2. 92. l.

Wieser Ferenc épitész M.D. K.

Pályázati részvételekor már felépitette:

1855-1857. Pichler ház /V Alpáriy Gyula ut 9. /

1858-1863 ferences templom romantikus ~~xixxx~~k tornysisak

1863 a Pollack éitette Horváth -ház /Kossuth Lajos u 3. sz./ átépitése

1854. Vi. Nagymező utca 14. 2 emeltes sarokház

1860 Pollack házának átépitése, 1861 a Hild féle sarokház /Ráday utca11-13/ átépitése

Petcházy Károly: Egy 100 éves épitészeti tervpályázat / a régi pesti képvislőház 1861. évi pályázata

Magyar Épitőmüvészet 1962 / 1. 64.1.

Peteházy Károly : Egy 100 éves építészeti tervpályázs

Wieser Ferenc épitész M.D.K.

Bécsi megkeresésre a helytartótanácsi elnökség a Bécsben megépitendő parlament tervének kidolgozására számitásba jöhető mesterek között emliti.

Feteházy Károly: Egy 100 éves épitészeti tervpályázat / a régi pesti képviselőház 1861. évi pályázata

Magyar Épitőművészet 1962 / 1. 64.l.

Wieser Ferenc épitész M.D.K.

2 tervvel szerepel.

1./ Toldaléképület a Nemezti Muzeumhoz.

2 / Téglaépület a régi Füvészkertben / a mai bölcsészeti kar kőzettani intézetének helyén / repr.

12 heti időtartamra vállaja az alsó és fesőház céljait szolgáló épület felépitését kváderkő burkolattal
Peteházy Károly: Egy 10 éves épitészeti tervpályázat /A régi pesti képviselőház 1861. évi pályázata§
Magyar Épitőművészet 1962 / 1. 63.1.

Wieser Ferenc

A Bp.V.Reáltanoda u. 17.sz. ház tervét 1859-ben Gottgeb Antal készi tette klasszicista homlokzattal? e helyett azonban romantikus architektura készült. "A rokokó romantikáju kvalitásos homlokzat kialakitása távol áll Gottgeb formaképzésétől, és a homlokzat eszmei tervezőjét más épitész személyében kell keresnünk. Pan, Wieser, Máltás jöhet számitásba, legvalószinübb Máltás személye."

Pereházy Károly: Müemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában. - Müvtört.Ért. 1969.4.sz. 291. l.

ható ez az oklevél a vatikáni levéltárban ilyen jelzéssel: Regesta Supplicationum Alexandri VI.-ti, T. 1104. f. 170. 1500. oct. 10. —.28

MAGYAR ÖTVÖSÖK RÓMÁBAN. A XV-ik századbeli magyar ötvösművészek és az olasz renaissance-művészek némi kapcsolatára következtethetünk abból, hogy több magyar ötvös Rómában is járt s ott bizonyára látta olasz kollegái műveit, esetleg személyesen is megismerkedett velük. Így az 1492. évben Fazekas Balázs, az 1496. évben János, Szegedről, az 1497. évben Simon, Nagy-Szebenből, mindannyian ötvösök, Rómában járnak s beírják nevöket a ma is létező Szent-Lélek-kórház-társulat pártoló tagjai közé. Bizonyára nem csupán vallásos buzgóságuk vitte őket Rómába, de a tanulási vágy is s ott szerzett tapasztalataikat itthon érvényesítették. —.29

Dr. Tóth-Szabó Pál

A BARÁTOK TORNYA BUDAPESTEN ÉS WIESER FERENC. A „Művészet" első számában közölt cikkemben a barátok tornyáról mint XVIII. századbeli alkotásról emlékeztem meg, a minthogy a torony stílusa után ítélve bizvást tarthattam annak. Csupán a toronynak fölfelé fokozatosan keskenyedő alapformájában nyilvánul némi csúcsíves izlésü reminiszcencia, a mely gondolkodóba ejtett. Minthogy azonban Mészáros Kálmán, a ferenciek pesti kolostorának házfőnöke, szives értesítése szerint a barátok templomának építésére vonatkozó számadások a régi kolostor lebontása s a mai bazár-épület emelése folyamán elvesztek, az épület idejére vonatkozó irott adatokra nem tehettem szert. Csak most, hogy cikkem megjelent, értesülök szavahihető szemtanuktól arról, hogy a torony a mult század derekáig csak négyszögletes részében volt meg, s a felső nyolcszögletes részt, faragványaival és bádog sisakjával, Wieser Ferenc építette, a kinek Budapesten még élő rokonai voltak szivesek erre figyelmeztetni. Midőn ezt készséggel helyreigazítom, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy azokat az adatokat is közöljem, a melyekre e mesterünkre vonatkozólag eddigelé szert tennem sikerült. Wieser Ferenc a XIX. század második tizedében Budán született s mint építész Angliában tanult, a hol meg is nősült. Visszatérve hazájába sokat épített, de csaknem kizárólag magánosok számára s ez az oka annak, hogy neve feledésbe merült. Hogy építészetünk legsivárabb korszakában, a mely a Bach-korszakba esik, mily számottevő mester volt, azt székesfővárosunkban a Kossuth- és Szép-utca sarkán, a Nemzeti Kaszinóval szemben levő bérház bizonyítja s a lipótvárosi Szent-István-templom mellett levő velencei izlésü palota. Az előbbi nemes arányaival s egyszerű, de izlésesen elrendezett díszítésével hat. Az utóbbi jóllehet a Ca d'oro mintájára épült, nincs minden sajátos varázs nélkül. A sarokház két utcára néző homlokzatán az óriási falmező tagozása ritmikus, kölcsönzött díszítő motivumai sok sajátos izléssel vannak a tégla-architekturának megfelelően stilizálva.

Wieser Ferenc legjobb műve kétségkívül a barátok tornya, a melyet 1863-ban épített s a melynek mult számunkban méltatott művészi értékéből semmit sem von le az a körülmény, hogy nem a barokk-korból maradt ránk, a melynek motivumaiból a mester összerótta. Túl vagyunk azon az időn, a midőn az épületek értékét régiségük szerint becsülték meg s azt is tudjuk, hogy a XIX. században Budapestnek a kiegyezés előtt nem egy kiváló építésze volt. Clark Ádám a lánchíd geniális tervezője, Pollák, Hyld és Feszl mellett Wieser Ferencnek alighanem szintén helyet kell majd juttatnunk mult századbeli műtörténelmünkben, ha életével és működésével behatóbban tisztába jövünk. Az eddig fölsorolt adatokon kívül még csak azt sikerült megtudnom, hogy 1868-ban vagy 1869-ben halt meg. —30

DIVALD KORNÉL

KEHRER JÓZSEF. Pótlás a 6-ik számhoz. Kehrer József műgyűjteményéről, melynek létezését sejtettük, megemlékezik a 1845-iki Társalkodó című lap is. (11.) De csak olyan formán, hogy abból a tulajdonosa egy karinthiai ezüst, egy magyar és egy római rézpénzt ajándékozott a Nemzeti Múzeum régiségtárának, továbbá egy Vecsén talált régi emlékkövet. —31

MÜLLER JÁNOS festőművész és rajztanító volt Pesten 1845-ben. Helmeczy Mihály lapja a Társalkodó legalább ilyenformán emlékezik meg róla. (1845. 11.) Azt is tudjuk még, hogy a Nemzeti Múzeum képtárának ő ajándékozta Eybl Ferenc bécsi művész „Hagymaárus tót ifjú" című olajfestményét ugyancsak 1845-ben. —32

CZAKÓ ELEMÉR

MAGYAR MŰVÉSZETI IRODALOM

Tudomány és művészet. Írta gróf Tolsztoj Leó, fordította Hegedűs Pál főreáliskolai tanár. Budapest-Szeged, 1902. Gönczi József könyvkiadó vállata. 136 old. Ez a kis füzet főkép Tolsztoj Leó grófnak a tudomány módszereiről és céljairól írt kritikáját foglalja magában, de kiterjed művészeti kérdésekre is. Ezen a ponton is szembeötlő az apostol nemes radikalizmusának egyoldalúsága, a mennyiben Tolsztoj tagadja mindazoknak a művészeti műveknek létjogosultságát, a melyek az ő erkölcstanának céljait nem mozdítják elő. E könyvben főkép a munkafelosztás modern tanát támadja meg s benne látja a szegény nép megrontóját. „A tudomány és művészet minden rendkívüli vívmánya és termékei, ha nem tették is rosszabbá a munkás életét, semmi esetre nem tették jobbá". Közelebbről is megjelöli a művészet hanyatlásának okait: „amióta a művészet az egyháztól elszakadt és a tudománynak kezdett szolgálni, a tudomány pedig valami tetszésszerinti ismeretlennek szolgált, a művészet

A barokk művészet egy másik figyelemre méltó alkotása Budapesten a józsefvárosi kálvária-kápolna, a melyet újabban a mesteriskola kertjében állítottak föl. Ezzel, valamint Budapest egyéb barokk emlékeivel már elég terjedelmes irodalom is foglalkozott nálunk, a melyből Pasteiner Gyula és Toldy László dolgozatait emelem ki. Az előbbié az Osztrák-Magyar Monarchia Írásban és Képben, az utóbbié a Magyar Műkincsek című vállalatban jelent meg.

Budapest barokk építészetének eddigelé figyelemre nem méltatott remeke a ferenciek belvárosi templomának tornya, a mely az ormótlan háztetők mögül csak mostanában tűnt elő, hogy az eskütéri híd építésével kapcsolatban a Kossuth Lajos-utczát és a barátok terét kiszélesítették. A budapesti szerzetesrendek legtöbbje alig pár évvel Buda visszafoglalása után telepedett le itt. Templomaik azonban barokk stilusban csak a XVIII. század folyamán épültek azoknak a mecseteknek a helyén, a melyek a török korból roskadozó állapotban megmaradtak s a melyekben addig az isteni tiszteletet végezték.

A belvárosi ferenciek letelepüléséről 1715-ből maradt ránk okmány. Ezt Palugyay Imre közölte először Magyarország leírásával foglalkozó műve első kötetében. Pest város birájának és tanácsának e bizonyságlevele szerint a barátoknak a király nevében Werlein báró kamaraigazgató 1690-ben adományozta azt a mecsetet, a mely a hozzá tartozó épületromokkal az urak utcája (Platea Dominorum) és az egri utca (Platea Agriensis) mentén terült el. Az urak utcája a mai Koronaherceg-utca volt, a mely akkor a mostani Kecskeméti-utcza kálvintéri végéig terjedt; az egri vagy később hatvani-utca a mai Kossuth Lajos-utca. A négyszögletes telek határainak a hossza, a melyet a barátok a rajta levő épületekkel kaptak, az előbbi utca felől 66, ezzel párhuzamosan 50, az egri utcza felől 78 s a Kolbacher-kert felől 77 öl volt. A ferencieknek adományozott telek így a belvárosnak körülbelül azt a részét foglalta magában, a melyet ma négyfelől a Kossuth Lajos-utca, a Szép-utca, a Reáltanoda-utca és a Barátok-tere határol. A ferenciek ez óriási telket azért kapták, „hogy ezen akadálytalanul építhessenek s azt örökre

A BARÁTOK TORNYA BUDAPESTEN

zavartalanul bírják és használják". Az építkezéshez egyhamar nem igen foghattak, mivel, kolduló szerzet lévén, a barátoknak pénzük nem volt, Pest jött-ment első telepesei pedig adományaikkal ugyancsak fukarkodtak.

Csak a midőn az ujjá szervezett város rendezettebb állapotba került, foghattak hozzá a templom építéséhez. Hogy ez 1715-ben kezdődött, ennek valószinű bizonysága Pest tanácsának az oklevele, a melyben az 1690. évi adományozás jogos voltát elismeri s a melyet a barátok nyilván azért kértek ki, hogy akkor megkezdett építkezéseiket a város részéről is háborittatlanul folytassák és bírják.

A régi kolostornak nyoma nem maradt ránk. Ez az idők folyamán mindinkább megcsonkitott teleknek azon a részén állott, a melyen ma a ferenciek bérháza áll, a mely utóbbi részben a templomot is elnyeli s nagy mértékben elnyomja, úgy hogy ha hatásosabb épület lenne is, a templom művészi érvényesülését ez a körülmény lehetetlenné tenné.

A pálosok egykori belvárosi templomához képest a barátok egyházának a homlokzata szinte sivár módon disztelen. Lotz Károly menynyezetképeivel diszitett egy hajós belsejének a térhatása a legtöbb barokk templomához hasonlóan távolról sem jelentéktelen, bár a cikornyákkal túltömött falak, kápolnák s az ezekben levő ízléstelen oltárok a templom érvényesülését e tekintetben szintén megnehezitik. Az egész templomnál jóval értékesebb a tornya, a melyet a szentély déli oldalához épitettek, még pedig azért, mivel párja nincsen s igy a homlokzaton alkalmazva, ennek szimmetriáját megbontotta volna.

A torony mestere aligha lett volna annyi figyelemmel az egyszerű homlokzat iránt, ha sejti, hogy késő utódai nemcsak ennek szimmetriáját teszik tönkre, de magát a tornyot is eltüntetik eget ostromló kaszárnyaszerű bérházaikkal, a melyeket egy telekre éhes nemzedék számára emeltek. Déli oldaláról, a mely helyzetét tekintve, főhomlokzata volt, a torony ma sem látható; északkelet, észak és nyugat felől azonban az erre irányuló utcákon a belváros szabályozása óta már messziről integet felénk s regél az egyszerű eszközökkel dolgozó névtelen mesterről, a ki durva anyagból primitiv technikával alkotta meg művét, de tele volt izzó fantáziával, művészi lélekkel s a barokk építészet szeszélyesen összeválogatott ékitő elemeiből architektonikus szempontból is oly figyelemre méltó alkotást teremtett e nemben, a minővel Itália tornyok nélkül szűkölködő barokk templomain nem találkozunk s a mely az Alpokon innen is ritkitja párját.

A templom és a hozzája épitett bazár ormótlan teteje között a barátok tornyának alsó része ma is elvész. De felső része már messziről lebilincseli figyelmünket, a mint négyzetes hasábalakú törzsével a tető mögül a magasba tör s a négyzetesből szinte észrevétlenül a sokszögű hasáb alakjába megy át. Minél inkább közeledünk a toronyhoz, annál élénkebben bontakoznak ki eleven, fantasztikus körvonalai s szabadon maradt oldalai bármelyikéről nézzük is, megkapó csipkézett silhouettejének az ellentéte, a melylyel a nyugodalmas háttérül szolgáló égboltba véső dik.

Mint korának gyermeke, a mi mesterünk is nagyobbára élükre állitott motivumokból rótta össze művét; a harmónia azonban, a mely ezeket szerves egészszé olvasztja, renaissancekori építészeknek is becsületére válnék. A barátok tornyának négyzetes hasábalakú alsó részét sarkain ión szabású lapos pillérek tagozzák; ablakainak cikornyás orma s a vonalaiban megtört, dúsan tagozott párkány az óralapok hatásos keretéül szolgál. A párkánynak a renaissance elveivel ellenkező hajlitott vonalát logikussá az a körülmény teszi, hogy középső része a lejtősen elhelyezett s a ferenciek címerét ábrázoló faragványos lapokat fogja föl, a melyek a sarkain levő sokszögű obeliszkekkel egyetemben a torony négyszögletes és nyolcszögletes része között szolgálnak pompás átmenetül. Ez átmenetet még az obeliszkek lábazatai: a kockára helyezett fordított csigás gyámkövek s az ezekhez kétfelől simuló ovális nyilások élénkitik, a nélkül, hogy nyugtalanná tennék. Az erőszakosan nyugtalan hatástól, a mely a barokk emlékeket általában jellemzi, ez a torony nagy mértékben ment; nyolcszögletes felső részének a tagozása is diszkrét s lécekkel szegélyezett lapos pillérekből áll, a melyek vállköves fejezeteit félkörivek kötik össze, mig közeikben egymással váltakozó vak és ablakkal

áttört s szintén félköríves fülkék láthatók. Figyelemre méltó architektonikus érzékre vallanak az alsó négyszögletes s a felső nyolcszögletes rész összhangzatos arányai, a melyek harmóniáját teljessé a toronysisak teszi. Ez utóbbi gúlaalakú s az átmenetet közte és a nyolcszögletes felső rész között szintén megfordított gyámkövek közvetítik, a melyek közeiben formás keretbe foglalt ovális ablakok láthatók. A torony sisakját, szabása s színe után ítélve, mesterünk alighanem vörös márványból tervezte, kellő eszközök hijján azonban csupán bádogból készíthette s mintha ez a körülmény elcsüggesztette volna, az ehhez fűzött s a földgömböt jelképező golyót is csak hevenyében összerótt rusztikus szabású kereszttel tetőzte be, holott a vasművesség a XVIII. század folyamán Magyarországon is nem egy figyelemre méltó művet alkotott toronykeresztek dolgában.

A barátok tornya a maga szerves egészével, harmónikus hatású arányaival így is szép. Silhouettején megkapó a vonalak, faragott tagozásán az árnyék és világosság egymással váltakozó játéka, a mely falainak oly csodás elevenséget kölcsönöz.

A törzsén is pusztán kiálló tagozataiban faragott kőből készült tornyon már sok helyen meglátszik az idők viszontagságainak a nyoma. Ha restaurálása esetén az egész épületrészt mestere eredeti szándékához híven faragott kőből építenék ujjá s dísztelen környezetét rendeznék, a torony hatása még jelentősebbé válna, mint a minő most.

DIVALD KORNÉL

NAGY SÁNDOR RAJZA

A BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET ÉRMEI. KÉSZÍTETTE BECK Ö. FÜLÖP

ÉRMEK ÉS PLAKETTEK

A művészet történelmében külön fejezetet érdemelne az ízlés váltakozása a külső formákban és anyagban. A művészet életében nem merül föl semmi jelenség ok nélkül, itt sincs szerepe semmi esetlegességnek, minden a körülményektől, előzményektől, benyomásoktól, indító ingerektől függ. Egyszerűbben kifejezve: a művészetben is megvan a külső formának s az anyagnak is a maga filozófiája. A művészetnek nem a lényegét értjük, hanem kizárólag a mellékterméket, hogy úgy mondjuk. Nem azt, hogy például a tájképnél az egyik korszakban a sima porcellános, a másik korszakban a pasztózus kezelést szeretik művészek és közönség egyaránt, hanem azt, hogy egyszer predellával látják el a képkereteket, másszor nem. Egy időben nagyon szeretik a gouachet és temperát, más korszakban alig ismerik. Egyszer széltében divatos a rézkarcz s a grafika minden neme, máskor a művészetnek ez az ága csak teng. Egyszer fayence-szá égetik a domborműveket és szobrokat, mint a della Robbiák, más korszakban nincs szobrász, kinek ez csak eszébe is jutna. Egyszer általános a miniatűrarckép divatja, másszor ez a műág teljesen stagnál. A renaissance-ban nagyon szokásos volt a szent családok és madonna-képek alakjainak derékban való elvágása, míg most az effajta képeknél okvetlenül egész alakokat viszünk a vászonra. Egyszer a nagy plasztikát szeretik, máskor a Donatello-féle lapos domborműveket, máskor pedig az érmeket és plaketteket, szóval a kis plasztikát.

Ki tudja, ez a váltakozás, mely a művészet puszta külsőségeire vonatkozó ízlésben megnyilatkozik, nincs-e titokzatos szálakkal összefűzve az emberi szellem váltakozásaival, a karakter, a temperamentum alakulásaival? Szertelen, ideges korszakban nagy márványtömbökön csengett a szobrász vésője, vagy rengeteg képeken suhant végig az ecsetje; ám a középkor szelíd lelkű szerzetesei s a cinquecento nagy fölbuzdulását közvetlenül megelőző évtizedek firenzei mesterei (Attavante) apró képekben, miniatürökben, könyvdiszekben adták ki művészi gerjedelmüket. Bizonyára szorosan összefügg a korszak háborgásával és az emberi lélek békéjével, a hit naivságával, hogy Michel Angelo titáni és Fra Angelico szelíd művészete közt még a külső méretek tekintetében is óriási különbség van. A plakettek készítése szinte megkívánja a nyugalmas ülést, szorgalmat, nagy pontosságot, bizonyos nyugodt temperamentumot, s mivel ez a műfaj tényleg terjedni kezd, nem annak a bizonyítéka-e, hogy a korszellem nyugodtabb kezd lenni, s az aggressziv irányok, a hevesebb temperamentum, a rideg realizmus egy kis reakciónak, csömörnek, idealizmusnak ad helyet?

Az éremkészítés ősi művészet, mely attól a kortól kezdve, mikor az érem és pénz egyet

Wieser
L.

Lykanemzromantika
27, 87, 221, 229 l.

Szász Emma
dohányáruda
Székelyudvarhely

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Wieser

épület

l.

Divald Akad. palotaja

11. l.

Wieser

Egyház és iskola.

** *(A ferenczrendiek pesti templomának)* diszesen ujra épitettt tornyára, a mult vasárnap reggel tették föl szokásos ünnepélylyel a fényes érczgömbön álló fölszentelt keresztet. A torony nemzeti szinü zászlókkal volt ékesitve. A ferenczieк templomtornya most legmagasabb a fővárosban.

Vas. Ujs. 1863. 411. l.

BUDAPEST
40 II. 17.
112

Wieser Ferenc

épitéz

l. Schoen 1948

14. l. 38. l.

45. l. 47 l.

D'Aspre Konstantin:

látható) és
Térdig, áll ~~[illegible]~~ (b
ja, ~~[illegible]~~ leeresztett baljá
lelógó bajusza ősz, arc
mellén nyolcz különfe
batja paszomántgall
övezi; oldalán kard lo
nyét és ~~[illegible]~~ tollas kala
tan:

„CONSTANTIN
Feldz

ettől jobbra aláirásán.
alól balra: „Kriehube
jobbra: „Gedr. b.
legalól balra: „WIEN,
s jobbra: „Eigenth.

Könyomat, a
Készitette: Kr

Ltsza 8

Egyházi építészet - Templom

W i e s e r Ferenc:
A Ferenciek templomának tornya
1863.

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
229.
"A Barátok tornya.."

Wieser Ferenc épitész

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Világi építészet - Bérház

W i e s e r Ferenc:
Szent István tér 12.sz.épület

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
229.
"A Barátok tornya.."

W i e s e r Ferenc építész

M Ű V E S Z E T
I.évf. 1902.
229.
"A Barátok tornya.."

Világi épitészet - Bérház

W i e s e r F e r e n c :
Kossuth Lajos u.5.sz.épület
/:Szép utca sarok:/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
229.
"A Barátok tornya.."

Wieser Ferenc épitész

Pesther Handlungszeitung, 1846.
aug. 8. XIX. 35./145-47.

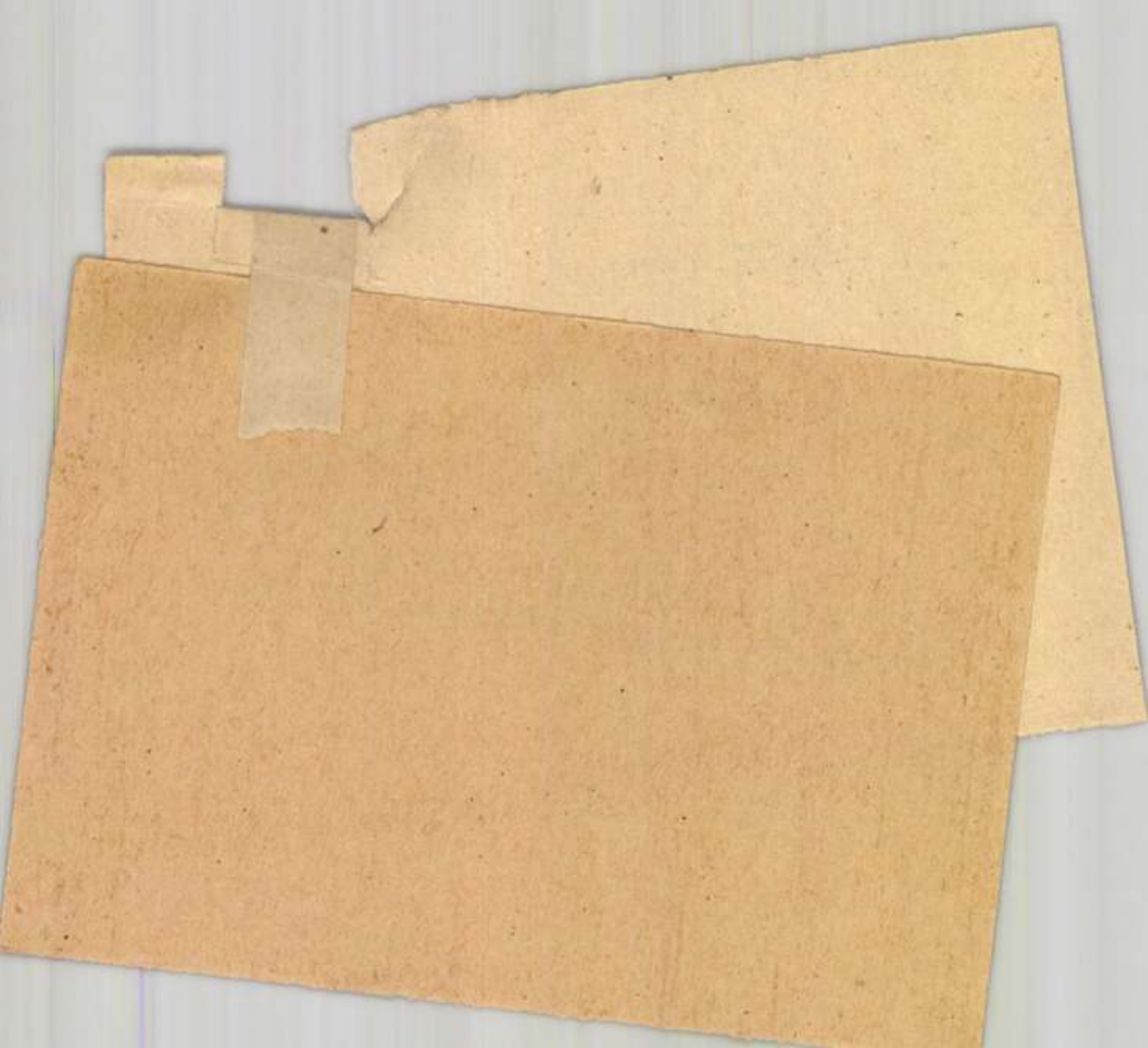

Wieser Ferenc épitész

Magyar Müvészet 1925.340-357.o.
Vámos Ferenc: Feszl Frigyes és kora.

Magyar Művészet 1925.348. erényiné

Wieser Ferenc: Nagykorona utca 11.sz.ház 1853.

/: Wieser Ferenc :/

A Barátok tornya Budapesten.

Fénykép a torony felső részéről.

Divald Kornél cikkéhez.

M Ü V É S Z E T .

I.évf.1902.

1.sz. 57.old.

03.

ágos bizottsága.

A beadvány { száma: 13.277. 1903
kelte: 11/2 1903
beérkezése: 111/10 1903.

Budapest.

Wieser Ferenc szülőhelye

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
229.
"A Barátok tornya.."

MDK

Wieser Ferenc épitész

Budapesten a Baratok tornyanak a felsó nyolcszögletes részét, faragvanyaival és bádog sisakjával, Wieser Ferenc épitette, 1863.-ban

Divald Kornél: A Baratok tornya Bpesten és Wieser Ferenc.

Művészet, 1902. 229, 230.lap

MDK

Wieser Ferenc épitész

A XIX.sz.második tizedében Budán született.
Mint épitész Angliában tanult.
A Kossuth- és Szép-utca sarkan lévő bérházat,
s a lipótvárosi Szt.István-templom mellett levő
velencei izlésű palotát tervezte.
1868-ban vagy 1869-ben halt meg.

Divald Kornél: A Baratok tornya Bpesten és
Wieser Ferenc.

Művészet, 1902. 229, 230.lap

Wieser Ferenc, épitész

Buda.

Az O. M. K. társ. tagja

A magy. orvri képzőművészek neve és
lakhelye a M. K. T. évkönyve 1865/6
240–45.1.

Wieser Ferenc

epitész

Rod

Vas. Ujv.

1865. 579 l.

Kath. Szabbasz ap.
Prot. Vilma

CSÜTÖRT.

6

Kath. Miklós pk.
Prot. Miklós

PÉNTEK

7

Kath. Ambrus pk.
Prot. Ambrus

Izr. 1. Tebeth R. Kh.

SZOMBAT

8

Kath. Szeplőt. fog.
Prot. Mária

Izr. 2. S. Mikez

Wieser Ferenc

épitesz.

született 1812 dec. Pesten.

Wurzbach forrása (aki teljes életrajzát adja):

Hajnal. Arcképekkel és életrajzokkal díszített Album. Szerkesztő és kiadó: Sarkady István. 153. l. Ugyanott Marastoni József által 1866-ban készített lithographikus arcképe. (Ez használandó fel.)

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien. 1888. 56. köt. 49-50. l.

Wieser Ferenc

Művének 1902, 229

Magyar Művének
1925, 347–8, 356, 406
501, 557

Andri Ferdinand: Arató 2(8
1790 (690).

Wieser

l.

LykaMagyműI300-50

224, 393, 445,
464. l.

Wieser

épület

Terverte Pesten a Pichler-

féle bérházat a Lipót

templom mellett velen-

cei renaissance stílus-

ban 1850 és évek

end

Országh - 207. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Wieser Ferenc

épitomester

1842. marc. 30. vétetett fel a pesti könnöves és kőfaragó cehbe.

Pkc. 215. l.

Fogantyú II. 44

1906. I. 31.

Pozsony z. kir. város tanácsalaz. felhívás a városi könyvtár és múzeum 1904 évi számadásaira vonatkozó adatoknak - a könyvtár és régiségtár szerint elkülönítve - ujból való beterjesztése iránt (75/1906)

MDK

Wieser Ferencz épitész

"A harangok ujabb felszerelési módja" c.cikke a Vasárnapi Ujságban.

Vas.Ujs.1865. 579.l.

Wiser Ferenc

épiter

Zur Erinnerung
des Thurm- und
Kreützes Einwei-
hung bei den
E.E. Franciska-
nern in Pest,
am 8-ten No-
vember 1863.

Pest, 1864

Lyon (2429)

gi fiu népiskola
Horthy Miklós-u, 141,

gas Bizottságának!

álló iskola kb. 40-50
i kirándult Visegrádra.
nagyobb része a leg-
ermelei.-
, hogy a Salamon-tor-
neglekintését engedé-
k.
Teljes tisztelettel

Wieser Ferenc

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbízásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei: . . . . . .

. . . . . .

Építés: Átalakítolla a Kossuth L. u. 3-t

Ohvasóinak írjak

Műemlékvédelem 1964. 2 n. 125 l.

r d ő i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

sok müvészetéről: . . . . . .

Wieser Ferencz. épitész.

19 ik.

I. 229.

Wieser Ferenc

épitett

Pesten 1838-ban mint vál-
tott polgár, az asvahári
bizottsignak tagja volt.

Schmällfiárvahár

27. l. – 31. l.

179. kép. *Lieder, Friedrich: Pyrker érsek arc*

ITTENBACH, FRANZ (német festő, 1813—

Trónoló Madonna

Papír, akvarell.

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1
240. l. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl.
4. l. — Gerevich: A prímási képtár kül
mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 82
(Képe 827. l.) — Gerevich PA, 24
256. l.

Szent asszonyok Krisztus sírjánál

Papír, ceruza.

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1
240. l.

KAULBACH, WILHELM (német festő,
1805—1878)

Férfialak

Papír, ceruza.

Férfialak

Papír, ceruza.

Férfialak

Papír, ceruza.

Apostol

Papír, ceruza.

Férfi profil

Papír, ceruza.

Wieser Ferenc

épitéss

wód

Lechner 1940

193. l

Wieser Ferenc

épitész

O építi a lipótvárosi
templom szomszédsá-
gában a velencei
palotát mintájára
készült, de mauresk-
tagozású, különös ha-
tásu, rolegenszerű
berhaz homlokzatát.

Lbp. 195. l.

Ezüstkanyér, aranyozott, 1691-ből, a sátoraljaújhelyi ref. egyház tulajd. V. 11.

Wieser-Fęcuc
* 1812

Ltáb IV
18, 64, 76, 153

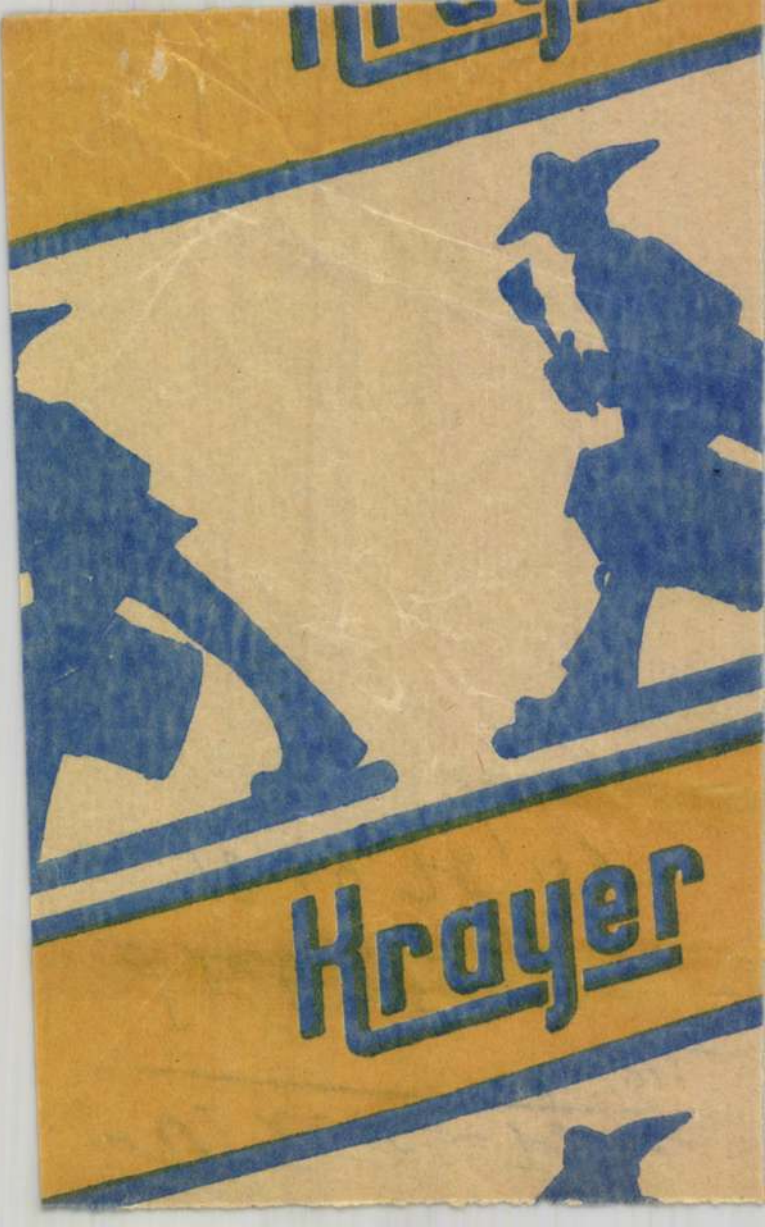
Krayer

Wieser F

építőmester

1864. Pest.

V Bp 42 l.

Besztercebánya városi múzeum

X. 85.

Wieser Ferenc

épitész

d.

Matrai 1862

90. l

dahunyadi épitésvezető K

utiszámláját 48 K.80 f.

küldeni.

Wieser

épitész tulajdonú
Egyen tolain aiemester, de
a nagy szükséglet o is lassított
igen tevékeny.
Az 1838-ik az vis után (Budapesten) a
tervek kiszámítása és az ehez meg-
kivált [illegible], kiszállításokra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], mesteri [illegible] [illegible]
épitő mester, Pollak Mih. Hild,
Wieser, Crofall, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] elő állottak.

Lásd Pollak Mihaszál
világosabban.

Nagyfelkü [illegible] [illegible] [illegible]
az ügyefogyott pedi [illegible]
[illegible]. Társalkodó 1838 [illegible]
178. l.

Böhm József Dániel

gemmifictor

XVIII. század.

Wieser

épitett (1853)

l. Source

34. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
662 /1914 szám
Érk.: 914 év vept. hó 7 n.

Wieser Ferenc

Spitéri

l.

BudTM 1948

16. l

213.

310.

52. *Dusart.*

Wieser Ferenc
épitett -

Petrik Albert A budapesti ferenciek belvárosi templomának lebontása és újjá építése - I - Épitő Ipar

1913. 4. 17. Keppel.

W. Angol országban végezte tanulmányait. W. a fenti templom végy szögletes torony. törzsére 1863-ban épitette a mai sisakot. Dívald Kornél a törnyot tévesen XVIII. századbelinek tartotta -

Wieser Ferenc

l.

Zádor - Rados

155. l.

Wieser Ferenc

A Pichler-ház a lipótvárosi bazilika mellett (mór stílusban), fenti tervezte repr.

Lykanemzromantika

340 l.

A ferencieh tornya Pesten, tervezte fenti repr. u.o. 341. l.

Stabwasser Mária IX. 88.

W i e s e r F e r e n c

épitész

Fővárosi Lapok.1869.szept.3. /Fővá
rosi hirek./

Wieser Ferenc

pestvidéki építő-
mester

1846.

l.

Tanulmányok Bpest I

83. l. - 97. l.

W i e s e r F e r e n c

építész

Pesti Napló. 1912.szept.29.(Tünő házak.)

Wieser Ferenc

épitette a Eperti szt. Ferencrendi templom. tornyát az 1860-as években, a barok tisakformának romantikus izlésű, közep kovnas rénlelezésu tagozásával.

Lbp. 127 l.

Évkönyv, pozsonyi ötvös V. 157–161

Wieser Ferenc

1825–1869.

cred

= Szilágyi Sándor:

Nagy-Budapest.

Nyest, 1927. 35. l.

Életkép.

Csikósok.

A jobbra vágtató pari
gával ragadta, mialatt hátsó
man tartanak. A háttérben h
áll. Felirata:

No 4. Pferdefang auf e

Mezzotintó, mé

126-94

Wieser Ferenc

épitomeste

l.

MMÉEÉvk

1914. 86-l

Dom. X. p. Trin. 1739.
Viduus Honestus Andreas Roserus Zonarius ducit viduam Honestam

2. Julii. Catharina Drechsleria virgunculum, parentibus [illegible] addictis prognata, post obstetricante Dna Matertera, in Relligione vera Evangelica Lutherana informata, felici omine hanc amplexata, baptizatur tandem nomine Catharinae Mariae ipsa die Visitationis Mariae, spondentibus pro eadem 1. Provido et Circumspecto Domino Luca Fabricio mercatore et Divis. Ordin. Secretario. 2. Dna Catharina Kischia, vidua. 3. Dna Maria Vanckeliana, itidem vidua.*)

Zur Pest von 1709, 1710, 1717, 1719,**) 1720, 1723, 1738—1739.

In der Hermannstädter Kirchenmatrikel der ev. Gemeinde A. B. Tom. II am Schlusse des Verzeichnisses der im Jahre 1709 Getauften steht:

Sicque in varias tristitias et sollicitudines, grassante hac tempestate peste in Urbibus Schässburg et Media aliisque plurimis in locis, finitur annus, quo nati erunt pueri 274, Puelli 140. Puellae 134. Copulati 115. Mortui heu! 385.

Ebendort steht am Schlusse des Verzeichnisses der im Jahre 1710 Getauften:

Et sic cum Deo feralis et fatalis clauditur, sub peste intra decennium tertia, annus. In quo nati et baptizati numerantur 139, inter quos fuerunt mares 64. Foemellae 71. Abstulit a. mors naturalis comuniter 222. Peste anno exstincti dicuntur 183. Viri 47. Foem. 44. reliquum promiscua constituit plebs, in universum itaque dati sunt morte abrepti 405.***)

In ebenderselben Matrikel Tom. II steht zum Schlusse des Verzeichnisses der im Jahre 1717 Getauften: Annus et hic erat tristis ob luem pestilentialem.

---

*) Vgl. Krspbl. V, 115. Kleine Mitteilungen: Die Behandlung der Unitarier im 18. Jahrhundert.

**) Vgl. Krspbl. IX, 84—85.

***) Die Pest scheint erst vom September an geherrscht zu haben, da unmittelbar vor den seit dem Geborenen und Getauften als Überschrift steht: Grassante Peste. *C. K.*

Wieser Ferenc

pesti épületei

lásd ott

Tanulmányok Bp.

múltjából. IX. 223,

224 l.

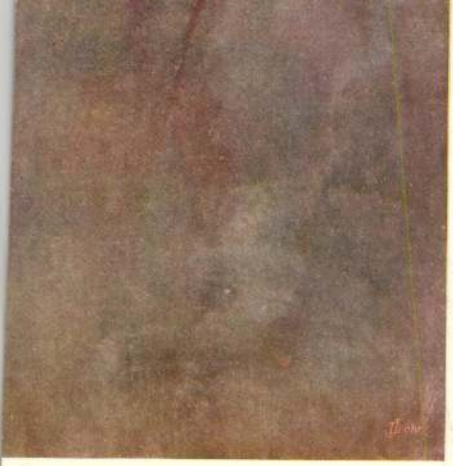

L

VIZFESTMÉNYE

Wieser

pesti épitész

Az 1861-ik országgyűlés által kikül-
dött bizottmány nem
pártolta Ybl tervét,
s inkabb fentiét vette
némi módosítással
elfogadhatónak. Ez
utóbbi által épitendő
helyiség 130-140 ezer forint-
ba kerülne ugyan, de mind
az alsó, mind a felső ház
számára elegendő lenne.

Nefelejts. 1865. 282. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Wieser Ferenc

hárd

B. Bakay Margit

György (Giergl) Alajos
1821–1863. Bp 1938.
23, 4 j. l.

Kiszakál vásztvott a baseli II. Nemzetközi Torte-

a római jogi oktatási rendszert és az intézeti életet. Tanulmányutat tett Nápolyba, Pompeibe, Palermóba, Siracusába, Cataniába és Tripolisba.

A nápolyi Stazione Zoologica magyar asztalának használatára tanulmányi segélyben részesült:

Dr. Müller Sándor (1903, Arad, róm. kath.), április 8-tól július 10-ig a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1100 pengős kéziösztöndíjával a nápolyi Stazione Zoologica biochemiai laboratóriumában dolgozott. Nápolyi tartózkodását elsősorban arra használta fel, hogy a hazatérése után Tihanyban folytatandó kísérleteihez szükséges és csak ott, a tenger mellett hozzáférhető kísérleti anyagot összegyüjtse és preparálja. Így Tunicatákból tunicint, majd élő Langusták páncéljából chitint állított elő és hozott megfelelő preparálás után Tihanyba, ahol e két anyagon a cukormolekulák szerkezetére vonatkozólag folynak a kísérletek. A chitinnél a főcél a glucosamin 2. szénatomja konfigurációjának megállapítása a molekula ólomtetraacetátos oxidációja után. A glukosamin benzyliden és trityl-származékainak előállítása

Wieser Ferenc

épitéz

l.

B. Bakay Margit

Grőrgyi (Giergl) Alajos.

Bp. 1938. 41. l

MAGYARZSÁKOD

Templom

Képe VL 1866, 89 l.

Wieser Ferenc

(épitész ?)

1848-ból pestvá-
rosi biz. tag

Schmall

I. 277. l

1851-ből a pestvá-
rosi községtanácsi
tagja

u. o. I. 279 l.

Wieser Ferenc

épitész

1812-ben született Budapesten. Építészeti tanulmányait Bécsben végezte. 1837-ben vmiatérve Pestre Hild József irodájában dolgozott, majd hanyatt tanulmányutat tett Angliában. Meghalt Pesten 1868-ban v. 1869-ben. Egyéb művei felsorolva. (Művészet 1902. 229. l.

Szabó pesti ferencrendiek

58. l. 59. l.
60. l. 61. l.
62. l.

A torony másolata az 1900-ki párisi kiállítás magyar pavillonjának egyik díszkeret szerepelt

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

M.D.K.

WIESER Ferenc építészet

Bsh. V. Ferenciek-tere. Ferenciek tanárainak lőiskolája. 1858-63.

Magyar építészet. Bp. 1954. 103. l.

MDK

Wieser Ferenc épülőmester

Holzhauser Sebestyén, istálló

Ferencv., Svetenai-u. 6/668.

1865. Int. alaur., mabut

MDK-A-11-1/1796.

ГПБК

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Skrivan Vencel, kerítésfal

Józsefv., Statio-u. 34., Mária-u. sarka

1865. - Fut. alapv., metszet

MDK-A-17-1/1786.

MDK

Wieserterenc építőmester

Szikrány Vencel, fut. udv. told. (lakás és műhely)

Józsefv., Vig-u. 30.

1865., Pince, fut. alapr., metrat

MDK-A-П-1/1784.

MDK

Wieser Terem építőmester

Hirsch Ágost, fut. átalak.

Józsefv., József-u. 10.

1865. - Fut. alapr., metszet

MDK-A-11-1/1785.

MDK

Wieserterme építőmester

Mayer György, fmt herti ház

Kültelek, Pöröhördülő 439/a.

1965.- Fut. alapr., metnet, helyszínrajz

MDK-A-17-1/1738.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Lencz Ágost, nyilt kin
Lipótv., Waitznerstr. 29.
1864. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1603.

MDK

Wieser Terenc építőmester

Doctor és Borsós, fényképén műterem.

Józsefv., Országút, régi füvészkert

1964. Homlokrat, szt. alapr., helyszínr.

MDK-A-II-1/1540.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Borsós és Doctor, fényképműtermekhez szoba és konyha

Józsefv., Országút, Régi Tüvészkert

1864. —

MDK-A-II-1/1608.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Cukorfinomító, gépészlakás átalak.

Lipótv, Cukorgyár hátró része

1864.- Fut. alapr., helyszinr., metnet

MDK-A-'II-1/1595.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Novotni Albert, fut. udv. told.

Perész, Aradi-u. 19/863.

1864.- Pince, fut. alapt., metnet

MDK-A-II-1/1588.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

elkészítette Senger János ép.m. tervét. – 1864.

(Közel Jakab, fst. udv. told.) Terézv., 3dob-u. 47/418.)

MDK-A-II-1/1529.

MDK

Wieser Ferenc, építőmester

Thurn Erzsébet, fut. udv. épület

Józsefv., Üllői -u. 21.

1864. - Homlokzat, pince, fut. elevv., metszet

MDK-A -II- 1/1523.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Stendel A., festőműhely

Belv., Lipót-u. 35.

1867. —

MDK-A-II-1/2825.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Lindermäyer György, istálló

Józefo., Salétrom-u. 4/488.

1866.- Tut. alapr., mehret

MDK-A-II-1/2298.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Wirnhardt Antal, fut hér

Józefv., Serfőző-u. 16/36.

1866.-Homlokrat, fut. alapr., metrat

MDK-A-II-1/2333.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Wenhardt János, fut. hár

Józefv., Bodrafa-u. 3.

1866. - Homlokrat, pince, fut. alapr., mehrat

MDK-A-II-1/2487.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Lindwurm Ferenc, fnt. udv. told.

Ferencv., Swetenai-u. 12.

1866. Fnt. alapr. 2 metret

MDK-A-II-1/2355.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Buchmeier György, fut. udv. told.

Józsefv., Escheng. 51/345.

1866. Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2357.

ПЛАН

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Merich Erzsébet, fut. utc. told.

Ferencv., Mátyás-u 2.

1866. - Homlokat, fut. alapv., metszet

MDK-A-II-1/2347.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Grünhut Dávid, istálló

Józefv. Kender-u. 14.

1865. - Fut. alapr., mátrat

MDK-A-II-1/1970.

MDK

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Virágh Cecilia, fut leégett ház újjáép.

Józsefv., Német-u. 16.

1865. - Homlokzat, fut. alapr., mednet

MDK-A-17-1/1976.

WDK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Obergemeiner Izidor, fut. udv. told. és istálló
Józsefv., Pavaszmerő-u. 34.
1866. - Fut. alapr., metrat

MDK-A-II-1/2153.

РЦК

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Szászka Sándor, fut. udv. told. és istálló

Ferencv. Liliom-u. 44.

1866. Pince, fut. alapz. 2 metret

MDK-A-П-1/2123.

PROOF

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Müller Antal fst. ház

Perém. Gyár u.-val párhuzamos Névtelen u. 20. volt tesel telek

1862. - Homlokzat, pince, fst alapr, mednetek.

MDK-A-II-1/799.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Amtmann József. fut átal.

Perézv. 2 szerecsen és kék hakes u. 25/1401.

1862. ——

MDK-A-II-1/736.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Bőrre Vince fst ábal.

Terézv. Váczi-u. 29/1465. „Arany Szarvas".

1862. ——

MDK-A-II-1/806.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Leiter Lőrinc, I. em. ép.

Józsefv., Üllői-u. 66.

1867. ——

MDK-A-II-1/2609.

MDK

Wiesesteuer épitőmester

Wehrmann Tripes, T. em. hár

Józsefv., Statio u. 14.

1867. —

MDK-A-II-1/2905.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Andzi András, fut told.

Ferencv., Kis Florián-u. 11.

1867. —

MDK-A-II-1/2926.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Perina Jónet, fut told.

Ferencv., Aldunasor 39/44.

1867. —

MDK-A-II-1/2886.

MDK

Wiesterferenc építőmester

Kupovits Ferenc, jut told:
Józsefv., Konti-u. 22.
1867. ——

MDK-A-II-1/2895.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Benicsky Mária, átalak.

József v. Kerepesi u. 64.

1867. —

MDK-A-II-1/2828.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Első Magyar Földhitelintézet átalak. és folyosó

Lipótv., Bálvány-u. 9/156.

1867. —

MDK-A-II-1/2880.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Fölzinger Ferenc, nyilt kim

Terény, Meghosszabbitott Árok-u. 13.

1866. - Fut. alapr., mebnet

MDK-A-П-1/2424.

WDK

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Klier István, fazékégető

Józsefv., Kender-u. 9.

1867- —

MDK-A-II-1/2821.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Mandl Károly, ház, istálló, kötélverő

Terézv, Lőportorony-u. és János-u. sarka. Városliget. 121 és 122.

1866. - Homlokzat; pince, fmt. alapr., 3 metnet, helyszínr.,

MDK-A-11-1/2390.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Weinber József, istálló
József, Tömő-u. 26.
1866. - Gut. alapr., mesnet

MDK-A-17-1/2420.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Löw Márton, fafésser
Ferencv., Angyal-u. 7/264.
1866.- Fut. alapv., matrat

MDK-A-II-1/2381.

МОЖА ДОМ

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Voch Károly, fkt. his hár

Józsefv., Köris-u. 16.

1866. - Tut. alapr, mehret

MDK-A-11-1/2385.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Kürdi Albert, szt. hár

Józsefv., Nap-u. 18/176.

1866. - Homlokrat, szt. alapr., metszet

MDK-A-II-1/2372.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Schciling Antal, fszt. hár

Józsefv., Tömő-u. 14.

1866. - Homlokrat, pince, fszt. alapv., metszet

MDK-A-II-1/2382.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Ref. iskola teromódosítás

Ferencv. 2 nyul és Oroszlány u. sarok.

Részletrajzok a tartó vasoszlopokról.

1863.

MDK-A-II-1/951.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Reiner Bernát fut. ábr.
Terézv. Király u. 84/890.
1863. - Fut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/991.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Müller Antal, teromódosítás

Perezv. Feul György telek 20.

1863. - Fut pince alapr., matnet

MDK-A-II-1/944.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Ref. iskola nagyterem átal.

Ferencv. 2 nyul és Droszlány u. sarok.

1863. - I. pst alapr. vasoszlop fejezetek

II. vasoszlop hőtés és boltozások.

MDK-A-II-1/885.

Wieser Ferenc épitőmester

Neugebauer Ferenc fut utc. told.

Perérv. Vesl. Araderg. 8.

1862. - Homlokrat, prince, fut alapr. metszet

MDK-A-II-1/649.

Wieser Ferenc építőmester

Wagner Dániel dr 1. em. told.

Külter. Soroksárer Linie 828. Pl. 1.

1862. - Fst. I. em. alapr, udv. homlokz. metszet

MDK-A-II.-1/631.

Wieser Ferenc építőmester

Ref. Egyházi 2. em. iskola és könyvtár ép.

Ferencv. 2 osztályú és 2 egyl u. sarkán 2/84.

1862. - I. Homlokzatok

II. Metszet, ömes alaprr.

MDK-A-II-1/650.

Wieser Terenc építőmester

Fischl G. L. 3 em. szorokhár

Lipóto Obere Donauz. 20/285.

1862. - T. Hemlokrat, metnet

II-VI. Palapr.

MDK-A-II-1/632.

Wieser Ferenc építőmester

Tarczalovits Antal nyilt sin

Ferencváros, Soroksári u. 12/146.

1862. Fut. alapr. metrit

MDK-A-II-1/680.

Wieser Ferenc építőmester

Steiner Jakab nyílt tér

Józsefv. Rigó u. 4/636.

1862.- Fut alapr. mérnet

MDK-A-II-1/673.

Wieser Ferenc építőmester

Tüköry Sándor vörcsarnok em. rén.

Waitzner Damun mellett

1861. - Homlokrat, metret, fmt I. em. alapr.

MDK - A - II. - 1/163.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Széher Mihály II. em. átalak.

Belváros, Lipót u. 5/212/

1861. - Prince, fut, I-II. em. alapr.

MDK-A-II-1/139.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Basinka Ferenc fut udv. sold.

Józsefv. Weinberg u. Magdalena g. Eche 738

1861. Fut. alapr. és mutuel

MDK-A-II-1/272.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Preiss József T. em-hi.

Terézváros, Rosenq. 9.

1861. – emq. 1864-ben.

MDK-A-II-1/192.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Tarczalovits Antal II. em. utcai told.

Ferencv. Sorokrárer G. 14/146.

1861. Pince, frnt, I-II. em. alapr. - metnet.

MDK-A-II-1/296.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Ferences templom tornyrisalja

Belváros, Ferenciek tere.

1861.- Homlokzat és alaprr.

MOK-A-II-1/348.

Wieser Ferenc építőmester

Emmerling Károly 2 em. sarokhár

Perézv. Váci u. és Gyár u. sarkán 29/1146.

1862. I. Homlokrat és mutnet

II-V. ömes alapr.

MDK-A-II-1/405.

MDK.

Wieser Ferenc

Ellenjegyzte Lohr Antal tervek

Ács Lajos fut házáról, Józsefo Hollunderg, 1407/f

1861.

MDK-A-II-1/378.

Wieser Ferenc építőmester

Schuster Károly virkőraktár

Perézv. Kerepeserstr 42/85.

1862. - Hamlokzat, fut alapr.

MDK-A-II-1/469.

Wieser Ferenc épitomester

Reiter Antal 2 em udv. told.

Pérézv Schwartze Adlerg. 2/605.

1862. - Pince, fut 1-11. em alapr. metnet

MDK-A-II-1/442.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Placht József fst udv. Sold.

Perérvárs, Schiffmanng. 29.

1861. - Fut, pince alapr. metrat.

MDK-A-II.-1/37.

Wieser Ferenc épitén

Turray Magdolna fut udv. told.

Ferencv. Angyal u. 8/265.

1862 - Fut alapr. metnet

MDK-A-II-1/467.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Schauengl M. L. I. em. ház

Terézváros, Altg. 20.

1861. Homlokzat, öures alaprajz, metszet

MDK-A-II.-1/62.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Ammon Katalin fut told. és irtálló

Ferencváros Waaseng. 36/647.

1861. fut alaprajz és metszet

MDK-A-II.-1/19.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Sacher János fest udv. told.

Ferencváros, Waarenq. 38.

1861. fest alapr. és metszet

MDK - A - II - 1/78.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Frankendorfer Lipót fat préskai

Steinbruch, auf der Strasse zur Batis

1861.- Fat alapsajz, metnet.

MDK-A-II.-1/68.

MDK.

Wiesner Ferenc építőmester

Prevlatisch András fst kár

Terézváros, Sommerg. 20.

1861. Házalakrat, pince, fst alapozás, 2 emelet.

MDK-A-II.-1/70.

MDK.

Wieser Ferenc épitőmester

Kosalik Antal fut hestéklakás

Perécvárs, Stefansfeld Gömörer Weg 12-13.

1861. Alapr. metnet

MDK-A-II-1/99

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Placht József T. em. ráépítés

Terézváros Schaffmannsg. 29.

1861. fut és T. em. alapr.

MDK-A-II.-1/110.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Rencsi Amália fut hár

Józsefváros, Statió u. 26/590.

1861. - Hamlokzat, pince, fut alapr. metr.

MDK-A-II-1/88.

Wieser Ferenc építőmester

Hath József fut udv. told.

Józsefv. Salicherg. u. Josephg. 42/1027.

1862.- Fut, alapr.

MDK-A-II-1/553.

MDK.

Wieser Ferenc építőmester

Schmidt József fut hár

Ferencváros, Floriang. 5/257.

1861. - Honolokzat, fut alapr. metnat

MDK-A-II-1/119.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Hirsch Mátyás, fut. kár átalak és told.

Ferencv, Sorokvári - u. 47.

1865. - Pince, fut. alapr., 2 mátrat

MDK-A-11-1/1959.

MBK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Wieser Gyula ács, hiszinin és abrahamsz

Lipoto, Feldunasor 43 6/7 m.

1865. - Int. alapr., mehnet

MDK-A-11-1/1864.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Menjegyeste Skalnitzky Antal ép. m. tervét: 1865.

(Hasselbeck Jónet, fut. utc. Sold. Jónefv. Zsák n. 39/127)

MDK-A-П-1/1948.

MDK

Wieser Ferenc épitömester
Gyödlik Ferenc, nyilt min
Józefv., Szőllőhegy-u. 19.
1865, - Fil. alapr., matrat

MDK-A-11-1/1855.

WDK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Hasler Károly, istálló

Ferencv. Kiss Florián-u. $\frac{685}{786}$ IV.

1865. - tut. alapr., mednat

MDK-A-11-1/1922.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Petz Hermann, fszt. ház

Józsefv., Kálvária hegy mellett, terszám 3.

1866. Hamlolnat, pince, fszt. alapr., matnat

MDK-A-II-1/2231.

МДК

MDK

Wiesertreue epitömester

Pompa András, fut udv. told.

Józefv, Tömö-u. 29/375.

1865. - Tut. alapo, metnet

MDK-A-П-1/1921.

MOK

MDK

Wiesertreue épitőmester

Maltzer József, fut. utk. told.
Józefv., Bérhoczis-u. 14.
1965. - Pince, fut. alapr., mebut

MDK-A-П-1/1920.

MDK

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Schilk István, fut udv. told.

Józsefv., Sonneng. 26/239.

1865. – tut. alapr., mehet

MDK-A-11-1/1907.

МДК

MDK

Wieser Ferenc épülőmester

Fordán Alajos, fmt bőrkészítő

Belv., Untere Donauzeile 78. és 79.

1865. - fmt. alapít, metnet

MDK-A-11-1/1919.

MDK

MDK

Wiener Terenc építőmester

Pohl József, fut. udv. told.

Józefv., Karpfenstein-u. 13.

1865. - Fut. alapr., szerkezet

MDK-A-П-1/1885.

MDK

Wieserterme épitőmester

Dillinger József, vendéglői mulatókin

Józsefv., Bodrafa-u. 2.

1865. Tut. alapr., mehret, udv. homlokrattal.

MDK-A-П-1/1884.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Joó István, fut. ütk. told.

Ferencv., Malom-u. 23/23.

1865. Hornbolmt, pince, fut. alapr.

MDK-A-П-1/1877.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Fischer Frigyes, tűzifarin

Ferencv., Fő-u. 18/423. Dáva-u. sarok.

1865., Fut. alapr., metret

MDK-A-П-1/1876.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Kereskedői ápolóintézet hevítés

Pereév., Hársfa-u. 2.

1865. Homlokrat, fut. alapr.

MDK-A-17-1/1835.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Rott Mátyás, nyilt tér

Józsefv., Zsák-u. 33/121.

1865. Fűt. alagsor, mérleg

MDK-A-11-1/1872.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Scheiring József, fut. utc. told.

Ferencv. Páva u. 8/417.

1865. - Pince. fut. alapr., metret.

MDK-A-II-1/1820.

РЦДК

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Jordán Alajos, fut. átal.

Belv., Aldunasor 79.

1865. — Terv. nimacedva átalak.-ra.

MDK-A-П-1/1853.

Ex Libris

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Missbach örökösök, szénraktár

Lipótv. - Külső Nádor u. 378 és 379.

1863. - Tut alapr., metszet

MDK-A-'11-1/1073.

UDK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Steiner János, fut. utc. félhár

Józsefv., Futó-u. 26.

1866. - Homlokzat, pince, fut. alapr, metszet

MDK-A-II-1/2367.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Wilp János, fut. hár

Terézv. - Aradi-u. 1/182. (Kühő?)

1863. - Homlokzat, metnet, pince, fut. alapr.

MDK-A-II-1/1221.

MDK

Wieser Terence épitőmester

Földvány Malvin, fényhépészmű terem
Lipótv., Bálvány-u. 3.
1863. —

MDK-A-II-1/1127.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Listel Terér istálló

Józsefv. Nagytemplom-u. 9/258.

1965. - Tut. alapr. metnet. udv. homlokrettel

MDK-A-П-1/1797.

MDK

Wiener Terme épitőmester

Imre György, fszt. félhár
Józsefv., Kerepesi-u. 52/1526.
1863. Homlokrat, metszet, prince, fszt. alapr.

MDK-A-11-1/1201.

MDK

Wieser Ferenc Ferenc építőmester

Gruber Simon, hemányítószárító

József, Statió u. 65.

1867. Fut. alapr., metszet

MDK-A-11-1/2733.

MDK

Wisser Ferenc építőmester

Winkler János, istálló

Józsefv., Kisfuvaros-u. 1.

1867. - Fut. alaprv., metret

MDK-A-II-1/2702.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Lőw Márton, fut. told. és sütőkemence

Józsefv., hátyás-tér 1.

1867. Pince, fut. alapr., meknet

MDK-A-II-1/2679.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Faragó Rozi, férjezett

Józsefv., Serfőző-u. 7.

1867. —

MDK-A-II-1/2682.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Fartalits Imre, fmt. által

Belv., Selestyén tér 2.

1867. —

MDK-A-II-1/2936.

ВЫСШАЯ ШКОЛА

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Himmer Anna, fut told.

Ferencv, Malom-u. 13.

1867. ——

MDK-A-II-1/2938.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Käffer Tamás, fut hár

Ferencv., Temető-u. 21.

1867. Homlokzat, metszet, pince, fut. alapr.

MDK-A-II-1/2560.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Bognár József, fut. fénér

Józefo., Futó-u. 4.

1867. ——

MDK-A-II-1/2928.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Strobenz Alajos, gyárkémény

Ferencv. Üllői-u. 40-41.

1867. ——

MDK-A-II-1/2796.

Wieser Ferenc építőmester

Földváry Malvin III. em. lár

Lipótv. Götterg. 3.

1862: - I. Homlokrat

II-IV. Ömes alapr.

MDK-A-II-1/582.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Marschall Barbarat, fut hár

Ferencv., Remete-u. 6/7 45.

1867. - Homlokrat; mátrat; prince, fut. alapr.

MDK-A-II-1/2760.

MDK

Wiesenterme épitőmester

Gydlik Terencv. fut told.

Józefv., Szőllőhegy-u. 19.

1867. ——

MDK-A-II-1/2782.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Weissinger János, istálló és hocsinin

Józsefv., Szőllőhegy-u. 24.

1867. —

MDK-A-II-1/2872.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Fischer József, fut. hás

József fr. Kálvária u. 446/a.

1867. ——

MDK-A-II-1/2780.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Radocsay Ferenc, 2 em. ház

Ferenc, Ipar-u. 805. Üllő neglet?

1867.- Homlokrat, metrat, pince, fut. alapr., I. em. alapr.

MDK-A-II-1/2747.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Bauer József, fut told.

Józsefv., Teeske-u. 29.

1867. ——

MDK-A-II-1/2846.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Fritz János, fut. udv. told.

Józsefv., Bérhocsis-u. 16.

1867. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2735.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Blum Jakab, fmt. told.

Pereiv, Aradi-u. 13.

1867. - Fmt. alapv., mehet

MDK-A-II-1/2737.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Lubinger István, fut. udv. told.
Terézv, Arok-u. 5/692.
1866. - Pince, fut. alapr., rucknet

MDK-A-11-1/2281.

CHUR

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Neubauer Pál, fáskamra

Terézv, Aradi-u. 2.

1867. - Tut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2711.

MDK

Wieser Terenc építőmester

Schandt András, harangöntő műhely

Terézv, Kerekt-u. 3/359.

1866. Fut. alapr., matrat

MDK-A-П-1/2189.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Kreisch Lénárd, fut.-hár

Ferencv, Sorokvári-u. 246., vámon kívül

1866.- Hómlokrat, prince, fut.-alapr.; 2 medrat

MDK A II - 1/2203.

WDK

MDK

· Wieser Ferenc épitőmester

Bulch Ágost, fényképénműterem
Perésv, Király-u. 55/671.
1866. Homlokrat, metnet, fnt. alapr.

MDK-A-П-1/2186.

WRK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Fölsinger Ferenc, fut. udv. told. kádármühely
Terézv, Árok-u. 13.
1866.- Pince, fut. alapr., metszet

MDK-A-П-1/2188.

MDK

MDK

Wiener Terenc építőmester

Meier Tamás, fut. udv. told.
Józefv., Kálvária-u. 7/446.
1866. Fut. alapr., metnet

MDK-A-11-1/2164.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Beniczky Flóris, fut. átal.
Józsefv., Keseperi-u. 64.
1866. - Fut. alapr., metrut

MDK-A-П-1/2174.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Nozsty János, fut told.

Józefv. Zsál-u. 29.

1867. —

MDK-A-II-1/2810.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Förstel József, fut udv. sold. és istálló

Pereiv, Árok-u. 5/882.

1866. - 2 fut. alapr., 2 matnet

MDK-A-II-1/2165.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Ganczbauer János, fut udv. told.
Ferencv., Máton-u. 8/709.
1866. Fut. alapr; metnet

MDK-A-П-1/2118.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Weisinger Jakab, fut. udv. told.

Józsefv., Höllöhegy 2-3.

1886. Fut. alapr., metnet.

MDK-A-M-1/2117.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Kreisch Lénárd, fut. hár

Ferencv., Sorokvári-u. 246.

1866. —

MDK-A-17-1/2100

MDK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Mühlbacher Mihály, fut udv. told.
Józefv., Ösömvölgy-u. 2.
1866. - Fut. alapr., metszet

MDK-A-П-1/2093.

MDK

MDK - A - П

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Bell Mihály, fut. utc. told.

Járufo., Nagytemplom-u. 17/223.

1866. - Homlokrat, prince, fut. alapr., mietnet

MDK-A-П-1/2092.

МДК

MDK

Wieser Terenc építőmester

Norhaft Antal, katonaszoba

Pereév, János-u. 22.

1865. - Tut. alapr., metnet

MDK-A-17-1/2032.

PROK

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Koltay Jakab építkezése

Pereiv, 3dob-u. 47/418.

1866. — Nem.eng.

MDK-A-П-1/2089.

МДК

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Spehr Mihály, fut. udv. told.

Ferencv, Florián u. 43

1865. - Fut. alapr, metszet

MDK-A-M-1/2010.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Nemzeti Lovarda, kocsiszín

Józsefv., Ötpacsirta-u. 18.

1865. - Homlokrat, fut. alapr., metszet

MDK-A-П-1/2031.

PTDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Kraft Mihály, kőfaragóvszin

Ferencv., Malom u. 3.

1965. Int. alapv., mednat

MDK-A-M-1/1993.

WDK

MDK

Wiener Ferenc épitőmester

Gerstenmayer János, fut. udv. told.

Józefv. Horgony-u. 11/422.

1865. - Fut. alapr., matrikl

MDK-A-17-1/1986.

MDK

Wiesertesene épitőmester

Walsertesene, harangöntőmühely

Terézv, Kerepesi-u. 3.

1867. ——

MDK-A-11-1/2808.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Kulcshera György, istálló

Ferenc; Flórián-u. 18/554.

1866. - Tul. alapr., mehet

MDK-A-II-1/2507.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Ivanovits Alajos, fmt őrhi

Ferencv., Ipar-u. 208/a

1866. fmt alapv., metmt

MDK-A-II-1/2518.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Wenhardt János, fut. told.

Józsefv., Bodrafa-u. 3.

1867. Pince, fut. alapz., mehet

MDK-A-II-1/2572.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Müncsek József, faféner és sakkárfal

Józsefv., József-u. 59.

1866. - Frt. alapr., mehet

MDK-A-II-1/2465.

MDK

Wieser Tesone épitőmester

Weisringer Jakab, fut kár

Józsefv., Szőllőhegy-u. 24. - Magdolna-u. sarka

1866. - Homlokrat, mekrat, pince, fut. alapr.

MDK A-II-1/2497.

WDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Herzog Rezső, nárítókamra

Kültelek, Sorokári-u., Gyepmester mellett.

1866. ——

MDK-A-Ń-1/2440.

МДК

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Nocher Ferenc, fazin

Józsefv. Futó-u. 14.

1866. - Int. alapr. mehrt

MDK-A-Π-1/2442.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Richter Mihály, hocsiszin

Józefv., Gólya-u. 30.

1866. - tut. alapr., metnet

MDK-A-11-1/2437.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Fleischmann L. M. fmt. hér

Józefv. Tüzelem-u. 1/103.

1866.- Homlokrat, prince, fmt. alapr., metrat

MDK-A-11-1/2438.

MDK

MDK
MDK

Wieser Ferenc építőmester.

Neugebauer Ferenc pincéátal.
Lipóto. Valeró lakhnya.
1863. —

MDK-A-II-1/876.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Wisnhardt Antal, fut hár

Józefv., Serfőző-u. 16/36.

1866. ——

MDK-A-II-1/2289.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Cukorgyár átalakítás

Lipóto. Váczi országút.

1862. —

Pallér: Noszek Antal

MDK-A-II-1/847.

MDK

Wieser Ferenc gitömester

Korb József, nyilt kin

Extravill. Váczi u. 477.

1863. - Homlokrat, fut. alapr., metrat

MDK-A-II-1/860.

MDK

Wiener Ferenc építőmester

Radocsay Ferenc, fut. udv. told.

Józsefv., Fecske-u. 19.

1867.. Pince, fut. alapr., mcbnet

MDK-A-11-1/2640

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Laubrecht Vilmos, fut. udv. told.

Józefv.; Ör-u. 4/659.

1866.- Pince, fut. alapr, metszet

MDK-A-II-1/2346.

MDK

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Schwarzberger Tamás, istálló

Ferencv; Pára-u. 12.

1867.- Int. alapr.; metnet

MDK-A-II-1/2624.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Galbiska István, sütőhemence

Ferencv., Gillag-u. 5.

1867.. Fut. alapr., metnet

MDK-A-11-1/2630.

MDK

Weiser Ferenc építőmester

Weisinger György, fut. istálló

Józsefv., Tavaszmező-u. 37.

1867. Fut. alagr., metnet

MDK-A-II-1/2599.

MDK

Wieser Ferenc épitőmester

Lamprecht Ferenc, fut. udv. told.

Józefv., Ör-u. 4.

1867.- Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-11-1/2598.

Wiener A. Kornél

1922/23—1924/25—

Ferképzőmúzeum

148 l

n a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
társam minden jóérzésű ember, aki rendet,
kalandmentes külpolitikát akar.
, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
n becsületes iparkodással szolgáltam minden
rt, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

s bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
m jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
pel.
sdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

MDK

Wieser Ferenc építőmester

Nagy Ferenc, fut. kár, hátul az udvarban

Józsefv., Mária-u. 1012.

1866. – Fut. alapr., mednet

MDK-A-II-1/2533.

Wieser Ferenc

jó hírű budai építész tervezte és kivitelezte a kalvinbéri ref. paplak és iskola emeletráépítési munkálatait. A kömptár-terem boltozatának tartására tervezett kőoszlopok gyengéknek bizonyultak elannyira, hogy minden oszlop mellé pot oszlopot kellett állítani. A lépcsőfeljárat az I és II. emelet közott be- oldalfala omlott, annit ujrakellett épiteni.

Farkaspestref

154. l.

Schoen A. Wieser szerepéről mit sem tud. Igaz, hogy az iskola emeletráépítéséről sem szól.

Március 19. kedd

leges észrevételeket tett, A szakbizottság folyó évi április hó 27-én tartott ülésében tárgyalta a tervezeteket s Tóth József és Tőry Gusztáv tanácstagok észrevételeinek figyelembevetelével ajánlja azokat a Tanácsnak elfogadásra, a melyek alapján a tervezetekről ujabb levonatok készültek s a tanácstagok rendelkezésére bocsáttattak.

A kétrendbeli tervezetet az ülés egész terjedelmében elfogadván, azok végleges kinyomatására az engedélyt megadja. Az elnök inditványára egyben mindazoknak, a kik e tervezetek elkészítéséhez hozzájárultak, de különösen Tőry Gusztáv tanácstagnak, a ki azok végleges megszövegezéséhez fontos és nagybecsü észrevételeit szives volt a Tanácscsal közölni, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

5. A folyó ügyek tárgyalása előtt dr. *Thaly* Kálmán tanácstag szólal föl az államosítás alatt álló Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum ügyében s előadja, hogy — miként az a Tanács előtt is ismeretes — Rákóczi Ferencz rodostói ebédlőházának a nevezett múzeummal szerves összefüggésben való fölépítése elhatározott dolog s hogy a Möller István műépitész által e czélból készített tervek a kiküldött bizottság által el is fogadtattak. Jóllehet az ebédlőház fölépítésére a miniszterelnök és pénzügyminiszter 87.000 korona állami hozzájárulást

Popradské muzeum VII. 286.

Wieser Ferenc

L.

Hekler Budapest

54.94.L.

Wieser Ferenc

(1812–1869)

Feszl kortársai közül, akik hasonló szellemi munkát fejtettek ki, ki kellene emelnünk Ybl Miklóst és Weber Antalt, de ezekről később emlékezem meg, mert bár korai müködésük romantikus szellemü, jellegzetes egyéniségük más szellemben bontakozik ki. Mind a kettő térnek arról az utról, melyen Feszl, élete végéig megingathatatlanul haladt. Vele egyidőben Wieser Ferenc /1812-1869/ és Máltás Hugó /1829-1922/ nevét emlithetjük fel, mint azonos szellemben dolgozó kortársakét. Wieser legnevezetesebb müve a Ferencrendiek belvárosi barokk templomának sisaképitménye, ahol finom izléssel hangolta össze a középkori jellegü romantikus stiluselemeket a torony barokk részleteivel. Szép homlokzata Wiesernek a Szent István bazilika szomszédságában álló velencei homlokzatszerkezetü sarokház a Wekerle-utcában. Érdekes, hogy mór elemeket kever az architekturába, holott a velencei középkori épitész ilyeneket

Wieser Ferenc

épitész XIX sz

pesti ferencik templo-

mának tornya.

Les Pbreg

76. l.

IRODALOM

JEGYZET

Wieser Ferenc

épitész

vród

Pásztor Bp

71. l.

Wieser Ferenc
épitéz

l.

Schoenbudavári
klarinszák

17. l.

Szigetvár.

Az előtért elfoglaló város
holdas lobogó leng, a Trab fl-t
gyek vannak. Felirata
fölül középütt: Z
balra: pag

Rm., mér. a vk. 6

140-95.

WIESER Ferenc

Bp. Pichler-hár
+ Männich 20.
+ Kossuth l. u. 3.

Komárik 1982 315

WIESER Ferenc

- Pest, ferences-tpl tompánal Rósisalja 1860/63. 143-144.
- Kirnfu. Pietsch-hás. 1850 - 181, 185

Piechler-hás 185,

Komárik 1984

WIESER Ferenc

ZSUFFA András: Egy elfelejtett épitész nyomában.
= Pavilon, 8, 1993 27-29. ill. E

Bp., V. Ferenciek tere, Ferences templom

Visitatio Canonica : Az Esztergomi Főegyházmegye Barsi Főesperességének egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1747-1674. Vál., bev. Tomisa Ilona. Bp. : MTA Néprajzi Kutató Intézete, 1992

Wieser Ferenc

1825–1869

épitész

Lásd okv

Dívald 1927

150 l.

Fogyasztószám	Ele
	Mérőhasz és kezel.
805516001002	12

Az »1« jelű sorban a gázfogyasztás

Wieser Ferenc

épitett

rod

Magyar Bp

103. l.

104. l.

Fundamente ausgegraben und mit dem ersten Frühlingstage die Arbeiten der Mauern angefangen werden können; denn nur dadurch wenn die Arbeiten frühestens beginnen kann, wird es möglich die nötige Zahl braver Arbeiter zu versehen und den Bau so zu beschleunigen, dass die Kirche in 4 Jahren vollendet dastehe.

Zur Urkunde all dessen ist dieser Kirchen Bau Vertrag in drei gleichlautenden Exemplaren durch bei der Unterfertigung und Siegel bekräftigt. *Erlau den 28. august 1830. Joseph Hild Baumeister.*
praesentem Contractum et eiusdem puncta ratihabeo *Johannes Lad. Pyrker Patr. A.Eppus* P. H.
Nomine et ex parte V. M. Capituli ratihabeo. Agriae die 28. Aug. 1830. *Carolus Rajner E.Eppus Vovradiensis Praep. M. & C. A.* P. H.

VI

FRANZ WIESER SZERZŐDÉSE PYRKERREL ÉS A FŐKÁPTALANNAL.

Egri főkáptalani magánlevéltár külzet: Div.: A. Fasc.: 9. N.: 443. Contractus de aedificanda Metropolitana Ecclesia Agriensi.

Contract: Welcher unter heutigen Tag zwischen Sr. Excellenz den hochwürdigsten Herrn Patriarch und Erlauer Erzbischof *Johann Ladislaus Pyrker de Felső-Eőr,* und den dabei mitverstandenen löbl. Erlauer Dom-Kapital, dann anderseits den Herrn *Franz Wieser* bürgerl. Zimmermeister der königl. Freistadt Pesth zu dem Ende abgeschlossen wurde wie hier unten folgt.

Nämlich Herr Franz Wieser übernimmt laut diesem Contract nach einem bereits früher verfassten und der Bau-Herrschaften unter eigener Fertigung überreichten Ueberschlag, aller zum Bau und Vollendung der sämt-

lichen Zimmerarbeiten bei der Metropolitan Kirche zu Erlau.

1-tens, Der Dachstuhl der Metropolitan Kirche nach dem eingereichten Plan Vorausmaass und Kostenberechnung, jedoch mit Hinweglassung einer Thurm-Kuppel (Statt dessen die Eindeckung über diesen Theil sowie an der Atick geschehen soll) von gesunden trockenem Bauholz nach dem eingereichten Plan gut und deren Constructionen gemaiss solid und zur vollen Zufriedenheit herzustellen.

2-tens, Soll der Dachstuhl nach Angabe des H. Baumeister Fr. Hild bis in Monath August 1832 vollkommen fertig seyn so, dass selber bis Ende September 1832 sowi die Mauerhöhe hergestellt seyn wird aufgestellt und eingeschallt werden kann, um dass an dem Bau keine Hemmung oder Nachteil durch die Eindeckung entstehen kann.

3-tens, Das mittlere Kuppeldach hat bis zum Jahre 1833 gänzlich ververtigt zu seyn, damit so, wie die Mauerhöhe, der Kuppel errichtet und eingewölbt seyn wird, das Dach sogleich aufgestellt und eingeschallt werden kann.

4-tens, Die zum Dachstuhl erforderliche Schlosserarbeit Hangeisen, Schraufen, Klampfen, Gerüstholz, der Transport des Dachstuhls dann der Baurequisiten von Pesth bis zum Bauplatz ist von Seite der hochlöbl. Bauherrschaften beizuschaffen und zu bewilligen

5-tens, Verpflichtet sich der unterfertigte Baumeister Hl; Franz Wieser den Dachstuhl der Erlauer Metropolitan Kirche, samt der Einschallung sowie Selbe im Plan Vorausmaass und Resten Berechnung enthalten ist für die Summa von zwanzig fünf tausend Gulden W. W. zur vollkommenen Zufriedenheit herzustellen, dafür die Zahlungstermine in folgendem bewilligt:

Wieser Ferenc

ácsmester MDK

A Vigadó ácsmunkáira Kardetter Tamás, Wieser Ferenc és Kasselik András jelenkezik /1829 jun 14/ Kardetter és Wieser egyaránt alkalmas, deKardetter kevesebbet kér és már a szinháznál is dolgozott azér ő kap megbizást./jul. 12/

317.o. 51. jegyz.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Wieser Ferenc

ácsmester

l.

Siklóssy FKT tört

35. l.

Anonym, a XVII. sz.

II. Lajos.

Térdig, balra fordultan á
dad medaillonban van ábr
ját csipőjén nyugtatja. Nyi
visel. Mögötte bolthajtásos
alatt:

LUDOVICUS SE
REX HUNG

Rézmetszet, méretei 2

Ltn. 14303
Szakl. ~~[illegible]~~ 231 - 9
510 - 914 - x

Wieser Ferenc

Szül. 1884. Esti tanf.
Otvörség.
Özv. Kornis A.-né
vésznőknél

Értámisk 1900/1901.
12. l.

Pázmány Péter VIII. 49

Wieser Ferenc

ácsmester

l.

Schoenjószefvárosi

10. l.

Roma V. 248.

Wieser Ferenc

ansalos

1831 tól választó
polgár Pesten

Schmall

I. 162. d.

mányozzák, Sulláig 8-ra emelkedik a számu
de ez sem elég. Majd a praetorok idej
meghosszabbítják (prorogato imperio), inn
propraetor. Sullától kezdve a praetor so
nem megy a provinciába csak a propraeto
Ez az intézkedés csak a békés tartományok
vonatkozott. Oda, ahol háborús viszony
voltak, a consulok egyike ment, esetleg me
hosszabbított imperiummal (proconsul). A pr
vinciák közül a consulviselt helytartók oly
nokba mennek, hol nagyobb katonaság ta
tózkodik. De a köztársaság végén csak cz
lesz a proconsul elnevezés. A consulok
hivatalba lépés előtt megegyeztek, melyik
melyik consularis tartományba megy, esetl
sorshúzás útján döntik el. A hivatal letevé
és a helytartóság közt egy időköznek kell
eltelni, proconsuloknál 18 hó, propraetorok
1 évnek; ezt később 5 évre emelik f
A hivatali működés eleinte csak a renc
időre szorítkozott, de később a provinciákb
s évről-évre prorogálják a helytartó hatalm
Azután ott maradt, míg a senatus fel n
váltotta. (Caesar 10 évig volt Galliában). I
ejlődik ki a monarchia.

Lényeges változás áll be Augustus ala

Wieser Ferenc
építész

Romantikus. Műve: Alpári Gyula u. 11.
1853.

A magyarországi műv. tört. I. 393.
Corvina 1970.

Wieser F.

1862-ben köből készitette a pesti ferenc-rendi templom toronysisakját.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 4631

261.

Wieser Ferenc
építén

/1812-69/

Műrei: belvárosi ferences templom
Szt. István tér sarkán álló bér-
ház /1857/
Volt Pichler-ház /1855-57/ Repr.

Rados Jenő: Magyar építészettört. 283.
Műszaki kiadó 1971.

Wiener Ferenc

1851-ben „a kor romantikus stílusába öltözteti" a Kossuth Lajos u. 3. sz. házat. Öccsét, Ervint pedig a ferencesek rendjének rendjének rendjének

Wieser Ferenc

nevét a romantikus épitészet jeles pesti müvelői között emliti

Török László: Magyar épitészet a historizmus korában. Épités- Épitészettudomány, 1969.1-2.sz.131-180.l.

153.l.

Wieser Ferenc (1812-1869)

romantikus építészetünk kiválóan

képzett, kiemelkedő mestere, az V. Kossuth

Lajos u. 3. sz. épület ~~alkotója~~ átalakításának

alkotója (1851) Ez a legegyénibb munkája

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő : Pereházy Károly
Műszaki Kiadó Bp. 1976.

67. old.

Wieser Ferenc

Mint a romantikus építészek általában, ő is különböző stílusváltozatokat követett. (a pesti Ferences tpl. tornyának barokkos formálása, a Gent István téri Pichler-ház velencei gótizát idéző megoldása.)

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő : Parehúzy Károly
Műszaki Kiadó Bp. 1976.

6 7. old.

Wieser Ferenc

Ő alakítja át a Bp, V., Kossuth L. u. 3sz. bérház homlokzatát 1853-ban.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor. 160 p.

Wieser Ferenc

A romantikus stílusú Pichler-ház a Bazilika mellett. 1855-57 körött épült tervei szerint.

(foto)

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítésig. 125p.

Wieser Ferenc

A pesti ferences templom romantikus kősisakja. Épült 1858-63 között. (fotó)

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 168 p.

Wieser Ferenc

Bp., V., Szent István tér 12 sz. alatti három-emeletes lakóházat 1855-57 között építi fel.

· Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 157. p.

Wieser Ferenc

pesti ácsmester

a XVIII. n. négen jómodu paros. Felesége Spiegel Erzsébet, a hires Spiegel (utóbbi Tükörry-család) egyik tagja –

Pásztor Mihály

A Nárótven éves Lipótváros.

Bp. 1940. 70. l.

zunk Kassán, ha
a magyarosan ir
Az angy
Ez nem a német n
vetlenül érkezet
Mihalik
lék, egy különös
Kassai István mü
A kassai
a kassai dóm leg
tott köveket. Ez
a Jakab család v
két fiálét állit
a dómból származ

Wieser Ferenc

1864-ben a bécsi parlament terveinek kidolgozására a Helytartótanács a magyar építészek közül első helyen Ybl Miklóst, másodsorban Gerster Károlyt és Frey Lajost, Máltás Hugót, Wieser Ferencet, Fesz1 Frigyest és Skalnitzky Antalt ajánlja.

Komárik Dénes: Máltás Hugó. - Építés- Építészet-tudomány, 1970. /2.Kötet/, 111-171.1.

168.1.

Wieser Ferenc építész

a Ferenciek templomában lévő szentély déli oldalán emelt torony jelenlegi sisakja sasbiti kőből készült, 1959-63 között, tervei szerint.

Budapest, 1974. aug. (?)

Wieser Ferenc

épitette a IX. Ráday u. 11 sz. a. épületet 1861-ben.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc szk.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

9761

Wieser Ferenc

1860-ban épített egy második emeletet a
VI. Paulay Ede u. 33. sz. házra.

Berza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 13351

9261

Wieser Ferenc

építész tervei alapján épitették (kondház Károly kobrák és Schuster Károly kőfaragó) a pesti ferences templom kőfisakját. /1861-63/

Merza László, Mernát György, Erdei Ferenc szk.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

937 l

Wiesch Ferenc

---

kétemeletes toldalékot épített a N. Nagymező" n. 12. sz. épülethez (1854).

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest 1973. : „Budapest Lexikon." 1335.

8221

Wieser Ferenc

belső átépítést vegzett az V. Október 6 u.
7 sz. házon. /1866/

Benza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest lexikon, Buda-
pest 1973. 13351

8841

Wieser Ferenc

Máltás Hugó romantikus építészeti irányzatával Pan József és Wieser Ferenc művészeti igazodása rokon. A három építész munkásságának méltató összehasonlitása:

Komárik Sándor: Máltás Hugó. - Építő- építészettudomány. 1970. /2.Kötet/. 111-171.l.

167.l.

MDK

Wieser Ferenc

Voit Eger 91 l.

Wieser Ferenc ~~[illegible]~~

mellett dolgozott Gottgeb Antal, Halicz[illegible], Schenba Gusztáv

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX. században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Éptud, 1971 /III/, 4.sz.379-418.1.

399.

bis Abschluss des Vertrags . . .	6.000 fl.
bis Anfangs April 1832	6.000 „
bis Ende Juni 1832	3.500 „
bis der Dachstuhl aufgestellt ist .	6.000 „
Im Jahre 1833 bis das Kuppeldach aufgestellt ist	3.500 „
	25.000 fl.

Zur Urkund dessen ist dieser Bau-Vertrag in drei gleichlautenden Exemplarien verfasst und durch drei Unterschriften und Sigill bekräftigt worden.

Sigl.: Erlau den . . . November 1831 *Franz Wieser Zimmermeister.* P. H.

Joh. Lad. Pyrker Patr. Erzbischof. P. H.

Karl Rayner der Erlauer Domkapitel Gross. Prob. A. P. H.

VII.

CASAGRANDE 1853 MÁJUS 1-ÉN KELT LEVELE HAYNALDHOZ.

Schoen Arnold úr tulajdonában és nb. engedelmével.

Reverendissimo Signore!

S'io avessi ascoltato il mio cuore gli avrei scritto troppe volte, ma il riflesso sulla multiplicità dei suoi gravi affari mi a trattenuto di disturbarla. Però al desiderio vivissimo di sapere della sua salute e di quella dei suoi affettuosi parenti o fatto un torto tanto tacere, essendole assai affezionato per la stima grande che gli o quanto per la gratitudine che le professo indelebile ai Suoi buoni offizi prestati in diversa circostanza i quali dimostrano la virtù somma del suo cuore ch'io vorrei fare il possibile di meritarmi.

Nutriva già la dolce speranza di riverirla in Gran un anno è scorso chiamandomi costà alcuni obblighi a Lei noti, ma s'intromise tali disgustose circostanze e rispetto alla salute ancora, che mi passò il tempo precioso deludendone il progetto.

Sul principiar di quest' anno mi lusingava d'aver nove di Lei reverendissimo Signore dal famoso Architetto della Basilica Giuseppe Hild, che era a Venezia dal Professor Grigoletti, Pittore veder la gran palla della detta Basilica, il quale mi scrisse di Concerto con medesimo Signor Hild, che lo aspettasse quì in Cisone s'immagini se lo o aspettato alcuni giorni con dolcezza di cuore un uomo si dotto ed a me si caro? ritardando poi a venire perdei la pacienza e sono andato incontro fino a Venezia, ma il Signor Hild era di già partito dal Grigoletti e da quella Città. Grigoletti mi solecitò a ritornare a Cisone facendomi di nuovo sperare di vederlo in mia casa, forse di ritorno da Verona: può credere quale fu il mio dispiacere ritornato ch'io fui nel vedermi totalmente defeso di tutte le mie speranze e care curiosità. Corsi subito al Signor Hild, ma non ha'il conforto di darci risposta, e di più sono passati alcuni mesi; non vorrei credere che gli fosse succeduto qualeche disastro? Sentiva con sommo piacere della sua graziosissima lettera, che l' Eminentissimo Cardinal Primate si empi con zelo grandissimo a dar compimento alla Basilica, questo era un . . .

VIII.

PYRKER LEVELE HILDHEZ 1847 MÁJUS 25-ÉN.

Egri főkáptalani magánlevéltár Div.: A., Fas.: 9. N.: 443. Másolat.

Erlau den 25-ten May 847. Lieber Herr Hild! Mit Vergnügen melde ich Ihnen, dass ich endlich auch bei